

ANJOU-KORI OKLEVÉLTÁR

XXIV.

1340

PhD-DOLGOZAT

KÉSZÍTETTE:

PITI FERENC

SZEGED

2000

BEVEZETÉS

I. A kutatási feladat jelentősége, a munka célkitűzése

A középkori magyar történelem kutatásának elsődleges forrásbázisát jelentő oklevelek publikálásában, teljes szövegű vagy regeszta formájú közzétételében nagy törés következett be 1948 után (pl. történetfilozófiai szemléletváltás, politikai váltás, az oklevelek elolvasásához-közléséhez egyszerre értő szakemberek kevés száma említhetők meg ennek okaiként).¹ Ezzel szemben a II. világháború előtti időszak olyan alapvető munkák megjelenésének kora volt, mint pl. Fejér György hatalmas okmánytára, számos családi (pl. Kállay család), városi (pl. Bártfa), egyházi (pl. esztergomi érsekség) gyűjteményt feldolgozó oklevél- v. regesztatár, vagy akár Szentpétery Imrének az Árpád-házi uralkodók okleveleit összegyűjtő kritikai jegyzéke -- nem is beszélve a Századok, a Turul, a Történelmi Tár stb. hasábjain közzé tett forráspublikációkról.

1948 után azonban az oklevélkiadás szinte "mostohagyermekévé" vált a magyar történettudománynak, kiváló, ám "rendszeridegennek" minősített kutatók megtűrt tevékenységévé vált (erre klasszikus példa Kumorovitz L. Bernát "Veszprémi regeszták" kötete). Mindez érzékenyen hatott a medievisztikai kutatásokra, amelyet az 1948 utáni politika ráadásul inkább csak tűrt, mintsem támogatott, és e tűrés is csak főleg bizonyos, az ideológiának megfelelő területekre, ill. elméleti konstrukciókra terjedt ki, nem pedig az oklevelek kiadására.

Különösen érzékenyen érintette mindez az ún. "vegyesházi királyok" korát, hiszen a (még az 1945 előtti időszakban) jobban feltérképezett és alaposabban kutatott Árpád-kort követő időszak okleveleinek közzététele mennyiségében elmaradt az 1301 előttihez képest, létrehozva azt a sokáig fennálló paradoxont, hogy éppen azon két és egynegyed évszázad okleveleiből tártak fel kevesebbet, amely kor a magyarországi oklevelezés döntő mennyiségét produkálta.

E tarthatatlan helyzeten 1948 után csak enyhíteni tudott néhány oklevélpublikáció,

---

¹ Mindezekre l. Almási Tibor: Anjou-kori Oklevéltár XI. 1327. PhD-dolgozat tézisei. Szeged, 1995. I--IV.

különösen pedig a Zsigmondkori Oklevéltár,² amely a kezdetekben eleve lemondott a teljesség igényéről -- mindemellett azonban elvitathatatlan, hogy elsőként kísérelte meg a II. világháború után egy szisztematikusan elkészített okmánytár létrehozását (sőt, immár az utolsó megjelent köteteknél teljességre törekszik). Borsa Iván emellett folytatta és befejezte Szentpétery említett kritikai jegyzékét. Sajnos, a Hunyadi- és Jagelló-kor oklevelei publikálásának nincs szervezett műhelye a mai napig sem, a feltáratlan oklevelek tömérdek új információiról szinte csak jeles kutatók (pl. Kubinyi András) tanulmányaiból értesülhetünk.

Voltaképpen egy olyan helyzet állt elő, hogy -- eltekintve most már az 1437 utáni időszaktól -- az Árpád-kori oklevélállomány még mindig erőteljesen szétszórt (bár jelen sorok írásakor ez már csak 1131 utánra igaz),³ de mennyiségileg jelentős közkinccsé tétele és a Zsigmond-kori regeszták között az Anjou-kor feltáratlan anyaga tátongott -- az Anjoukori Okmánytár megszakadása után még mindig tekintélyes mennyiségű oklevél maradt közzététellenül. Kiváló történészek (pl. Kristó Gyula, Engel Pál, Fügedi Erik, Bertényi Iván, Kumorovitz L. Bernát) tanulmányaiból, könyveiből ismerhettünk meg teljesen új adatokat, összefüggéseket az Anjou-korról -- a rendszerességre és teljességre törekvő, hiánypótló forráskiadás azonban sokáig úgy tűnt, nem valósul meg.

Hogy ez másképpen történt, abban oroszlánrésze és múlhatatlan érdeme van Kristó Gyulának és munkatársainak, akiknek majd egy évtizedes előkészítő tevékenysége után indulhatott el, és immár egy újabb évtizedes fenntartó, műhelyteremtő munkájával folytatódhatott az Anjou-kori Oklevéltár-sorozat.⁴

---

² Mályusz Elemér--Borsa Iván: Zsigmondkori Oklevéltár. I--VI. Bp., 1951--1999.

³ A korai Árpád-kor okleveleit összegyűjtő, Györffy György főszerkesztésében megjelent kritikai kiadás, a *Diplomata Hungariae Antiquissima* I. kötete (Bp., 1992.) 1131-ig tartalmazza az okleveleket.

⁴ Anjou-kori Oklevéltár. *Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia*. Praeside Julio Kristó, adiuvantibus Ladislao Blazovich, Geisa Érszegi, Francisco Makk. Bp.--Szegedini, 1990--.

A sorozat⁵ -- amelynek főszerkesztője Kristó Gyula akadémikus, szerkesztői Blazovich László, Érszegi Géza és Makk Ferenc professzorok -- az elmúlt 10 évben számos kötettel gyarapodott: eddig az I., II., III., IV. és V. (1301--1320; Kristó Gyula), a VII. (1323; Blazovich László--Géczi Lajos), a VIII. (1324; Blazovich László), a IX. (1325; Géczi Lajos), a XI. (1327; Almási Tibor) és a XXIII. (1339; Piti Ferenc) kötet látott napvilágot. Jelen sorok írása közben emellett lényegében nyomdakész a VI. (1321--1322; Kristó Gyula), a X. (1326; Blazovich László--Géczi Lajos), a XII. (1328; Almási Tibor) kötet, ráadásul már folyik a XV. (1331; Tóth Ildikó), XVII. (1335; Makk Ferenc) és XXV. (1341; Sebők Ferenc) kötet készítése is -- azaz, Károly Róbert időszaka a közeljövőben eléri a teljes feldolgozottság állapotát. Végül ide sorolandó jelen munka is, amely egyszerre kíván egy PhD-értekezés és egy (szerkezetében majdnem teljes) leendő okmánytár kéziratának megfelelni.

Az Oklevéltár (melyet külföldi középkorász szakemberek is használnak és számon tartanak) igen nagy fontosságú vállalkozás, hiszen -- mint említettem -- ellentétben a jobban feltérképezett Árpád-korral, az Anjou-kori oklevelek igen jelentős része kiadatlan vagy felhasználatlan. Mivel a középkorász elsődleges forrása (a narratív forrásokat is megelőzve) az oklevél, így a vállalkozás méltán nevezhető óriási jelentőségűnek, hiszen a kötetek szerkesztői éppen azon kútforrást tárják a szakma és nagyközönség elé, amelyek Anjou-kori történelmünk pontos ismeretének és megértésének fundamentumai. A sorozatnak az is nagy jelentőséget ad, hogy az Anjou-kor okleveles anyaga egészének feltérképezését tűzte ki feladatául, ráadásul egységes sorozatba foglalja az eddig szétszórta közzé tett, vagy teljességgel publikálatlan diplomákat. Az sem hallgatható el, hogy mivel az Anjou-korban (részben vagy egészben) Magyarországhoz tartozott, de mára már önálló államokat (pl. Szlovákia, Románia, Jugoszlávia, Horvátország, Ausztria) alkotó területek kutatói sok magyar, Anjou-kori vonatkozású oklevelet publikáltak a sorozat megindulása előtt teljes kiadás vagy regeszta formájában, az Oklevéltár a magyar történettudomány ebben az értelemben vett "leamaradását" is orvosolja. A kutató ráadásul csak alig vehetett kezébe kronológiai alaposított Anjou-kori okmányköteteket, sőt mi több: teljességre törekvőt eddig egyet sem. Nyilvánvaló tehát, hogy

---

⁵A sorozatra általában l. Tóth Ildikó: Az Anjou-kori oklevéltárról. Századok, 1999. 207--210.

szükséges egy olyan sorozat, mely a hiányosságokat pótolja és a teljességre törekedve adja ki középkori történetünk eme korszakának diplomáit regeszta formájában.⁶ Az Oklevéltár ezt a feladatot vállalta és teljesíti sikerrel, jelentőségében és fontosságában a Zsigmondkori Oklevéltár mellé lépve.

Mivel jelen dolgozat mint PhD-értekezés egyúttal a sorozat egy reménybeli kötetének kézirata is, ezért a sorozat már bevett szerkesztési elveinek, rövidítéseinek felhasználásával készült el. (Összesített rövidítésjegyzéket ezért is nem illesztettem a kéziratba.) Terjedelmi okokból hiányzik a névmutató, ami a kötetben természetesen szerepel majd, emellett nem teljesek a pecsétleírások: a kéziratban csak a Magyar Országos Levéltár (MOL) Diplomatikai Fényképgyűjteményének (Df.) állományában található oklevelek pecsétleírásai szerepelnek. Ennek oka, hogy az okleveleket fotókról, illetve mikrofilmről olvastam el. A Diplomatikai Levéltár (Dl.) állományában levő oklevelek pecsétleírását a kötetek számára mindig levéltáros szakember végzi el, így ennek elkészítése és a kéziratba való beillesztése egy későbbi feladat. A Df.-jelzeteknél (amelyek eredetije nincs meg a MOL-ban sem) azonban magam kellett elvégezni a pecsétleírásokat, hiszen akárcsak én, a levéltáros kolléga is csak fotóról készíthette volna el azokat. Mindazonáltal a magam leírásait nem kívántam emiatt kiemelni a kéziratból, amely ebből e szempontból tehát kevésbé homogén -- ám remélhetőleg ennyi, tudatosan felvállalt hiányosság megbocsátható a szerzőnek és kéziratának. Az alapcélkitűzést, az 1340. év oklevéltermésének teljességre törekvő, módszeres feltárását és feldolgozását azonban (szándékaim szerint) megvalósítottam.

II. A feldolgozás főbb elvei és technikája

A kutatás⁷ során először a MOL Mohács előtti gyűjteményének kronológiai listái,

---

⁶ A sorozat alapelveire l. Anjou-kori Oklevéltár I. 8--10.

⁷ A kutatást az OTKA F 026425 számú pályázata támogatta.

később immár az Interneten és CD-n elérhető adatbázisa⁸ segítségével összeállítottam a feldolgozandó oklevélállomány listáját, amelyet fotók, ill. mikrofilmek segítségével olvastam el, majd elkészítettem a regesztákat. Ezzel párhuzamosan elvégeztem a könyvészeti kutatómunkát a regeszták apparátusának összeállításához is (kiadott-e az oklevél, készült-e már regeszta vagy fordítás róla, van-e facsimiléje, stb. -- azaz, a korábbi kutatás hasznosította-e valamiképpen az adott oklevelet), illetve igyekeztem teljességgel feltérképezni azon forrásokat is, amelyek csak korábbi szakirodalmi említésekből, kiadásokból ismeretesek, vagy azokban maradtak fenn.

A kézirat tartalmazza azon oklevelek regesztáját is, amelyek valójában nem az 1340. évben keltek, de

- a) a forrásban ez az év szepel, vagyis az oklevél leírója/tartalmilag átírója rosszul adta meg az évet (pl. a római negyven -- XL -- és hatvan -- LX -- elrontása a dátumban);
- b) a ma már csak szakirodalmi hivatkozásban, kiadásban, regesztában fennmaradt oklevél kiadója adott bizonyíthatóan rossz évdatálást.

Mindkét csoport okleveleit a kézirat kisebb betűméretű, sorszám nélküli regesztában tartalmazza, indoklással új kiadási évet javasolva.

Mindezen hibákra tehát a kézirat hívja fel a figyelmet. Vannak azonban olyan oklevelek is, amelyeket a forrás publikálója 1340. évvel adott ki, említett meg, de valójában nem ezen év termékei, s erre a forrás elolvasása általi megbizonyosodás mellett vagy a MOL-adatbázis, vagy egyéb, pontosabb kiadás is világosan rámutat. E források, éppen kontrollálható voltuk miatt, nem szerepelnek a kötetben, itt azonban röviden összefoglalom őket, hogy a későbbi kötetek szerkesztői e kiadásokat is feltüntethessék a helyesen datált oklevél regesztájának apparátusában.

---

⁸ Magyar Országos Levéltár. Királyi könyvek, Mohács előtti oklevelek. CD. Készítették: Rácz György--Németh István--Vissi Zsuzsanna--Trostovszky Gabriella. Bp., 1999.

dátum, kiadó	kiadás, regeszta	korrigált évszám, kiadó	jelzet, pontos közlés
1340. jún. 23., Gíba város	Szent-Ivány 27.	1342.	Dl. 65 274. Ratkos, P., Historický Sborník, 1947. 94; Péchy 6.
1340. jún. 27., I. Károly király	F. VIII. 4. 430--434. Bakács, Pest megye 162.	1342.	Dl. 3497. és 3498. AO. IV. 235- 238.
1340. jún. 27., Guido legátus	P. II. 393--394; Bónis- Balogh, 1997. 105.	1349.	Df. 207 169.
1340. jún. 28., Drugeth Vilmos nádor	Bakács, Pest megye 162.	1360. Kont Miklós nádor	Dl. 75 374.
1340. okt. 21., Csanád esztergomi érsek	Fraknói V., Száz. 1876. 343- 344; Bónis-Balogh, 1997. 105.	1348.	Dl. 41 091. AO. V. 243-- 244.
1340. nov. 20., Gömör megye	AO. IV. 62.	Az oklevél évet nem ad, de tartalmából következően és Anjou-oklt. XXIII. 17. alapján a helyes év 1338.	Dl. 3455. (A MOL- adatbázisban év nélküli oklevélként szerepel)
1340. dec. 11., Vasvár megye	F. VIII. 4. 476--477; Bgl. IV. 314--316. (utóbbi hamisnak nyilvánítja)	1360.	Dl. 5013.

1340. Erzsébet királyné	Óváry L., TT. 1888. 454.; Óváry 45.	1343.	Wenzel, Dipl. eml. II. 16--17.
-------------------------	--	-------	--------------------------------

A MOL-adatbázisának hangsúlyos szerepe van, hiszen ez alapján kapja meg az adott kötet készítője a regesztázandó oklevelek legjelentősebb részét -- az adatbázis ezzel nagyban segíti, könnyíti a kutató helyzetét az oklevelek listájának összeállításában. Mivel azonban az adatbázisba kerülhettek olyan oklevelek is, amelyek rosszul besoroltak és nem az adott év (jelen esetben 1340) termései, külön feladatot képezett ezek kiszűrése, illetve elhagyása. Mivel ennek külön nyoma az okmánytárakban nem szerepel, nem tűnt haszontalannak számomra, hogy e kereteken belül összefoglaljam a MOL-lista által rosszul besorolt okleveleket, hiszen az alábbi táblázat segítségével a további Anjou-kori kötetek készítői a szükséges jelzeteket a vonatkozó évhez fel tudják használni, ill. maga az adatbázis is pontosítható.

MOL szerinti datálás, kiadó, jelleg	korrigált évszám, kiadó	jelzet
1340. jan. 26. Pozsonyi kápt. (E.)	1400.	Df. 261 239.
1340. febr. 2. Vasvári kápt. (Tá.)	1390.	Df. 286 775.
1340. febr. 9. I. Károly király (Tá.)	1346. I. Lajos király	Df. 237 791.
1340. márc. 18. I. Károly király (Á.)	1341.	Df. 266 379.
1340. márc. 18. Péter közjegyző (E.)	1400.	Df. 281 702.
1340. márc. 25. I. Károly király (E.)	1341. vagy 1342. Jászói konvent (az oklevél hiányos)	Dl. 104 779.
1340. ápr. 14. Szabolcs megye (E.)	1341.	Dl. 51 140.
1340. ápr. 29. Doncs mester (Reg.)	1313. (lásd Anjou-oklt III. 665.)	Df. 283 070.
1340. máj. 2. Fejér megye (E.)	1341.	Dl. 51 141.
1340. máj. 5. Pál országbíró (Á.)	1341.	Dl. 51 142.
1340. máj. 15. Leleszi konvent (E.)	1400.	Df. 284 737.

1340. máj. 19. Aradi kápt. (E.)	1341.	Dl. 51 142.
13(40.) máj. 23. I. Károly király (Á.)	1329. v. 1330. (lásd Gy. I. 127.)	Df. 259 019.
1340. máj. 26. Szabolcs megye (E.)	1341.	Dl. 51 143.
1340. jún. 10. Veszprémi kápt. (Tá.)	1341.	Df. 266 179.
1340. jún. 19. Pál országbíró (E.)	1344.	Df. 285 813.
1340. aug. 2. Pécsváradi konvent (Á.)	1342.	Df. 259 851.
1340. aug. 11. I. Lajos király	1360.	Dl. 68 098.
1340. szept. 10. Leleszi konvent (Tá.)	1360.	Dl. 77 719.
1340. szept. 14. Egri kápt. (Tá.)	1340 után (az oklevél erősen hiányos és foltos)	Dl. 25 767.
1340. szept. 25. Pál országbíró (E.)	1341.	Dl. 3327.
1340. okt. 6. Szekszárdi konvent (Á.)	1346.	Dl. 77 216.
1340. okt. 28. Pécsváradi konvent (Á.)	1304. (lásd Anjou-oklt. I. 656.)	Df. 268 194.
1340. nov. 30. Vasvári kápt.	1360.	Df. 282 057.
1340. dec. 20. András pozsonyi c. (Á.)	1240.	Df. 279 246.
1340. Egri kápt. (Tá.)	1346.	Dl. 60 520.
1340. Pál országbíró (E.)	1341.	Df. 278 507.

Természetesen előfordulhat, hogy az áttekintett szakirodalom véges volta és a MOL-adatbázis egyéb datálási tévedései miatt (azaz a fenti táblázattal fordított esetben, vagyis mikor 1340. évi oklevelet soroltak be más évhez), illetve mivel a MOL az említéseket és tartalmi átírásokat nem emeli ki minden esetben (ezek adott évhez tartozása egyébként is sokszor csak az oklevél áttanulmányozása után derül ki a kutató számára, gondoljunk pl. egy évekig tartó per fázisaira), rejtezhet még néhány 1340. évi oklevél, de ezek legfeljebb néhány százaléknyi mennyiséget tehetnek ki az összegyűjtött anyaghoz képest.

A felsorolás végén hozzá kell tennem: csak azokat az okleveleket volt feladatom

feldolgozni, amelyek 1340. évi dátumot adnak. Ha tehát egy oklevél kiadott, de -- pl. mert a forrás nem ad évet, avagy hiányos -- csak "1340 körül" minősítést kapott, esetleg két olyan év közé datált, ahová 1340 is beleesik, ezen forrás a kötetből kimaradt, s egy majdani, a Károly Róbert-kor datálatlan okleveleit összefoglaló kötetben kap helyet.

A regeszták ugyan magyar nyelvűek, de a megszokott latin kifejezéseken túl meghagytam az eredeti latin alakot bizonyos rokonsági viszonyoknál (pl. frater, soror uterina); az ingatlanok némely típusainál (pl. curia, fundus, sessio); bizonyos érdekes kifejezéseknél (pl. birsagium), stb.

Az oklevelek hátlapjának leírása minden eredeti oklevélnél feladatomból volt, legyen az Dl.- vagy Df.-jelzetű. Amennyiben a regesztában nincs erre utaló megjegyzés, akkor vagy nem tartalmazott a hátlap érdemi információt, vagy a hátlap sem fotón, sem mikrofilmen nem szerepelt.

Minden esetben jelzem eredeti chirographált oklevél esetén e hitelesítési forma módját és (kiadások, regeszták megállapításai alapján) azt is, ha az oklevél papírra íródott, nem pedig pergamenre. A Zsigmondkori Oklevéltár vonatkozó regesztáira akkor utalok csupán, ha a Zsigmond-kori átíró/tartalmilag átíró keret szerepel valamely kötetben, egyúttal érdemi információval is szolgál az 1340. évi oklevélről.

A kézirat teljes egészében a magam munkája, kivéve a terjedelmesebb német nyelvű okleveleket, amelyek regesztáit Regényi Kund készítette el.

III. A feldolgozás főbb eredményei

A kézirat jelen formájában 780 regesztát tartalmaz, ezek közül 265 oklevél közzététele (ismereteim szerint) most történik először.

1340. oklevélterméséből kiemelhetők például a király tervezett dalmáciai hadjáratára vonatkozó számos regeszta, amelyek néhány újabb összefüggést is feltárhatnak, különös tekintettel Velence fokozott diplomáciai aktivitására; a tatárok lengyelországi (és Magyarországra is hatást gyakorló) támadásáról szóló oklevelek; a zágrábi püspök és népei közötti (hatalmaskodásokkal egybekötött) státus-per; az uralkodó számos, a Zólyom területéből

nemrég létrejött Turóc, Liptó megyék birtok- és jogi viszonyai “feltérképezésének” is felfogható oklevélmegegerősítései, ill. Rózsahegy és Zólyomlipcse városoknak adott kiváltságlevelei stb. Örömteli a gyarapodó kancelláriai jegyzetek száma is.

Mivel a dolgozat egy év oklevéltermését dolgozza fel, bizonyos eseményeknek, folyamatoknak csak egy szeletét villanthatja fel, amelyek előzményeiről, folytatásáról korábbi és későbbi kötetek tájékoztathatnak. Mindenesetre (mint a sorozat egyik kézirataként is) “részként az egészben”, de önmagában is fontos információkkal gazdagíthatja pl. a politika-, társadalom-, gazdaság-, település-, jog-, egyháztörténetet, az archontológiát, a genealógiát, a névtant, a történeti földrajzot.

IV. Az értekezés témaköréből megjelent publikációk

- Okleveles adatok az 1324. évi országbíróváltáshoz. Fons, 1997/2. pp. 234--250.
- Megjegyzések a szepesi prépost és a szepesváraljai hospesek közötti perhez. (Függelék: A perre vonatkozó oklevelek regesztái) Fons, 1998/2. pp. 265--284.
- Anjou-kori Oklevéltár XXIII. (1339) Bp.--Szeged, 1999. 485 p.
- Árpád-kori királyi oklevelek említései 1339. évi okiratokban. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Historica. Tomus CX. Szeged, 1999. pp. 21--27.
- Szabolcs, Szatmár és Bereg megyék 1342--1382 között kiadott oklevelei a Vay család berkeszi levéltárában. A Jósza András Múzeum Évkönyve. Nyíregyháza, 2000. (36 eddig publikálatlan oklevél regesztája; megjelenés előtt)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Buday, 1912. = Buday Károly: A magyar művelődés a XIV. század első felében. Bp., 1912.

Érszegi, 1989. = Érszegi Géza: Eredeti pápai oklevelek Magyarországon (1199--1417).

Akadémiai doktori értekezés, kézirat. MTA Kvt., Kézirattár. D/14 240. Bp., 1989.

Kisbán, 1938. = Kisbán Emil: A magyar pálosrend története I. Bp., 1938.

Kőfalvi T., Pécsvárad = Kőfalvi Tamás: A pécsvárad konvent hiteleshelyi oklevéltára 1254--1526. PhD-értekezés, kézirat. Szeged, 2000.

Mons Sacer = Mons Sacer 996--1996. Pannonhalma 1000 éve. I. Szerk.: Takács Imre.
Pannonhalma, 1996.

NI. = Nagy Iván. Családtörténeti Értesítő.

Tóth I., Boszniai kápt. = Tóth Ildikó: A boszniai káptalan hiteleshelyi oklevelei 1353-ig.
Kézirat. Szeged, 1997.

A többi rövidítést az Anjou-kori Oklevéltár sorozat eddig megjelent kötetei tartalmazzák.

1. (1340. jan. 1. -- jan. 13. között)

Az egri kápt. oklevele szerint Péter fia: György (Malah-i Lukács özvegyének gener-e és képviselője) [1339.] szept. 15-én (oct. Nat. B. virg.), nov. 8-án (oct. OO. SS.) és [1340.] jan. 1-jén (oct. Nat. d.) összesen 37 és fél M.-t kifizetett a kápt. előtt a Lelez-i prépost és konvent ügyvédvalló levelével megjelent Benedek fiának: Andrásnak (Márton fia: János özvegye jelenlegi férjének és képviselőjének), aki ezután [Drugeth] Fülöp néhai nádor, annak albirája, valamint a váradi kápt. összesen 10 oklevelét átadta Györgynek, szavatosságot vállalva a maga és örökösei nevében Lukács özvegye és annak posteritas-ai felé.

Tá.: az 56. számú oklevélben.

K.: --.

2. 1340. jan. 2.

Az erdélyi kápt. jelenti Péter alvajdának, hogy oklevelének megfelelően Miklós fia: Mike alvajdai emberrel kiküldték tanúságul Nagy (Magnus) György mr.-t, a kápt. kanonokát, akik [1339.] nov. 14-én (die domin. prox. p. fe. B. Martini conf.) a szomszédok jelenlétében Zenthmarton (Á. 2.: Szent Marthon) és Koroth (Á. 2.: Korod) birtokokat Egrestü (Á. 2.: Egrestheô) falu felől elkülönítették, majd iktatták Artheus fiának: Jánosnak és Pál fiának: Jánosnak, ellentmondás nem lévén. Hj.: Küküllő folyónál levő rekeszték; Holt Küküllő (Á. 2.: Holt Kükülleô); Solmus falu; Kükülleü (Á. 2.: Kükülleô) folyó; Holt Küküllő medre, ahol egy száraz helyen határjeleket emeltek, félve, hogy a vizek kiáradása miatt a meder eltűnik. D. f. I. [!] p. oct. fe. Nat. d., a. eiusdem 1340.

Á.: 1. Erdélyi kápt., 1426. jan. 11. Dl. 11 742. (Erd. Fisc. 3. 155. A.) Újkori Má.-ban.

2. a 25. számú oklevélben. > Erdélyi kápt., 1426. jan. 11. Újkori Má.-ban. Á. 1.-gyel azonos jelzet alatt.

K.: --.

Megj.: Az alvajda oklevelét I. Anjou-oklt. XXIII. 656. szám alatt.

3. 1340. jan. 5.

[1.] Károly király átírja azon 1336. febr. 1-jén kiadott bevallást, amelyben Hencz fia János c. fia: Miklós mr. budai (Novus Mons Pestiensis) rector a Kana területén levő predium-ot Péter [budai] plébánosra és utódaira hagyta.

K.: Hermann Zs., 1983. 57. (LEO. 257. 223. alapján, a fenti dátummal.)

R.: Gy. IV. 579.

Megj.: K. szerint az oklevél Garai Miklós nádor 1430. évi ítéletlevelében lehetett átírva.

4. 1340. jan. 7.

A Strigonium-i Szt. [István] király-ispotályos ház kereszteseinek konventje Jakab testvér, a Gron melletti Szt. Benedek-monostor perjele -- Syffridus, a monostor apátja és a konvent nevében előadott -- kérésére hiteles pecsétje alatti nyílt oklevelében átírja a néhai Tamás esztergomi érsek 1314. máj. 3-án kelt privilégiumát, amely a Kenesich-i Szt. Mária-, a Szt. Benedek-monostor közelében levő Szt. Egyed- és a Semler-i Szt. Mária-kápolna tizedének negyedéről rendelkezett.. D. f. VI. prox. p. fe. Epyph. d., a. incarn. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3288. (Eccl. 24. 19.) Hátlapján későbbi középkori és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet I. Anjou-oklt. III. 747. szám alatt.

5. 1340. jan. 7.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelô János-monostor konventje előtt István fia: Miklós -- Chetnyk-i Benedek fiainak: Miklós és János mr.-eknek officialis-a -- tilalmazta azok fr.-ét, ue. Benedek fiát: Pétert Kyui birtok elidegenítésétől, eladásától, elzálogosításától, másokat pedig (különösen Ilsua-i Deseu fiát: Pétert) annak elfoglalásától. D. f. VI. prox. p. fe. Epiph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3287. (NRA. 1536. 43.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Chethnek névalakkal.

K.: --.

6. (1340. jan. 8. e.)

[I.] Károly király az egri kápt.-nak. Matheuka fia Domokos fia: Miklós, a királyi aula apródja (parvulus) mint királyi ember a kápt. tanúsága jelenlétében közölje Miklós c. fia: Lôrinc özvegyével, Kathus-sal és annak jelenlegi férjével: Tamással, hogy ha az asszony megkapta Miklós c. fiaitól: Miklóstól és Istvántól a hitbért és jegyajándékot, Belcella birtokot nekik engedje át. Ellenkező esetben a királyi ember idézze meg Kathus-t és Tamást Miklós c. fiai ellenében a királyi jelenlét elé.

Tá.: a 300. számú oklevélben.

K.: --.

7. (1340. jan. 8. e.)

Pál c. országbíró a Hege-i János fia: Lôrinc és fr.-ei (ezen János fia: Péter és Dénes fia: Miklós), ill. Mestur-i Herrandus fia: István közötti pert jan. 8-ra (ad oct. Strennarum) tűzi ki

színe elé.

Eml.: a 196. számú oklevélben.

K.: HO. I. 178. (Eml.-ben.)

8. (1340. jan. 8. e.)

Peteuch fiai: János és Domokos mr.-ek, Sarus-i és Hewes-i vicec.-ek, Sciutine-i és Toryan-i nemesek albírájuknak, a szb.-knak és Hewes m. nemeseinek hitükre kijelentették, hogy Myse birtok Balázshoz, apjához: Crispinus-hoz, valamint Feyes (dict.) Mihályhoz tartozik örökjogon.

Tá.: a 11. számú oklevélben.

K.: Teleki I. 63--64. (Tá.-ban)

9. (1340. jan. 8. e.)

Mykch bán fiai: Roland (Lorandus) és László mr.-ek oklevelükben albírájuknak, a szb.-knak és [a Heves m.-i] nemeseknek hitükre kijelentették, hogy soha nem hallották, miszerint Myse Crispinus-hoz bármilyen joggal tartozott volna, sőt róla és fiáról: Balázsról nincs is tudomásuk.

Tá.: a 11. számú oklevélben.

K.: Teleki I. 64. (Tá.-ban.)

10. (1340. jan. 8. e.)

Az egri kápt. oklevele. Mivel Lôrinc özvegye [Kathus] és annak jelenlegi férje, Tyba fia: Tamás Miklós c. fiaitól a hitbért és jegyajándékot nem fogadták el és Belcella birtokot nekik nem engedték át, ezért a király embere a kápt. tanúsága alatt Tamást 1340. jan. 8-ra (ad oct. Strenn. a. in presenti) a királyi jelenlét elé idézte Miklós c. fiai ellenében.

Tá.: a 300. számú oklevélben.

K.: --.

11. (1340. jan. 8. -- jan. 15. között)

Az egri kápt. oklevele szerint István fia: Miklós és Pál fia: Mihály nádori emberekkel kiküldték tanúságul Crispinus fia: Balázs részére Jánost, chorus-uk presbiter-ét és Sixtus fia: Mihály részére János karpapot, akik jan. 8-án (oct. Strennarum) a Conpold faluba összehívott congregacio-ra mentek. Ott a kápt. emberei a nádor oklevelét felolvasták, a nemeseknek megmagyarázták, és a nádori emberekkel együtt megkérdezték őket, vajon Myse birtok részben v. egészben Crispinus fia: Balázs litteratus (akinek prolocutor-a Iwanch fia Péter fia: Miklós volt) örökjoga-e v. sem. Erre Legene-i Peteu bemutatta Peteuch fiai: János és Domokos mr.-ek, Sarus és Hewes m.-i vicec.-ek oklevelét (l. 8. szám), továbbá Mykch bán fiai: Roland (Lorandus) és László mr.-ek oklevelét (l. 8. szám). Conpoldus fia Péter fiai: István és Conpoldus -- emberük, Tristen fia: Péter révén -- jelezték, hogy nem tudnak és soha nem is hallottak Hewes m.-ben Crispinus-ról és Balázsról, mire viszont ue. Iwanch fia Péter fia: Pál és Rekchy-i Miklós fennhangon azt állították, hogy Myse birtok örökjogon Feyes (dict.) Mihályt és Crispinus-t illeti. A vélemények és a nemesek így tehát két részre oszlottak. Ezután a felek a kápt. embereivel külön-külön tudakolóztak, így egyes nemesek Balázs, mások Mihály mellett vallottak.

Tá.: a 47. számú oklevélben.

K.: Teleki I. 63--64. (Tá.-ban.)

Megj.: A nádor oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 691. szám alatt.

12. (1340. jan. 8. -- febr. 9. között)

Pál c. országbíró elrendeli, hogy Welch fia: Antal tanúival és más nemesekkel (összesen 50 fővel) febr. 9-én (oct. fe. Purif. virg.) a Jazou-i konvent előtt tegyen esküt arról Pyspuky-i Demeter fia: Olivér ellenében, hogy Olivér [1339.] ápr. 20-án (III. f. prox. an. fe. B. Georgii mart.) Pyspuky birtokon egy 8 M.-t érő pej (pey) színű lovát elvette. A felek a konvent jelentését febr. 16-án (8. die [iuramenti]) mutassák be.

Tá.: a 229. számú oklevélben.

K.: --.

13. (1340. jan. 8. -- márc. 8. között)

Pál c. országbíró a Tyba fia: Tamás, ill. Miklós c. fiai közötti pert jan. 8-ról (oct. Strennarum) márc. 8-ra (oct. diei Cynerum) halasztja el.

Eml.: a 300. számú oklevélben.

K.: --.

14. (1340. jan. 8. -- márc. 22. között)

Pál c. országbíró előtt jan. 8-án (oct. Strennarum) Hege-i János fia: Lőrinc a maga és

fr.-ei (ezen János fia: Péter és Dénes fia: Miklós) nevében a Demenk-i konvent ügyvédvalló levelével Herrandus fia: István ellenében előadta, hogy István az ő Hege birtokuk szomszédságában levő Beken birtokot elfoglalta az ő törvényes tilalmazásuk ellenére, holott e birtok szomszédság okán inkább őket illeti meg. Erre Mihály fia: János ue. konvent ügyvédvalló levelével István nevében azt felelte, hogy Beken birtok hiteles oklevelek címén Istvánt illeti, s ezek bemutatását kérésére az országbíró márc. 22-re (die medii Quadr.) tűzte ki.

Tá.: a 196. számú oklevélben.

K.: HO. I. 178. (Tá.-ban.)

15. 1340. jan. 9. Visegrád

[I.] Károly király (H) megfontolva Wos (dict. Wos maior) Miklós c.-nek Chychow vár visszaadásában kifejtett érdemeit, királyi kegyességből Scenthgutharth, Chege, Zazzyluas és Scenthywan birtokokat csak neki és örököseinek -- tehát nem fr.-eivel és (vér-)rokonaival közösen -- adományozta teljes jogú birtoklásra. Ezért elrendeli a nádornak, az országbírónak, az erdélyi vajdának, az alvajdának és helyetteseiknek, valamint az ország mindenkori (nunc et pro tempore existentes) bíráinak és jogszolgáltatóinak, különösen pedig az Erdélyben levőknek, hogy Miklós c.-t és fiait a mondott birtokok ügyében ne ítéljék, bíróságuk elé ne kényszerítsék Miklós c. egy fr.-e és rokona (proximi sui quavis linea generacionis ipsum contingentes) ellenében sem, s ha azok közül egyesek valamilyen jogot v. tulajdont követelnek maguknak e birtokokban, királyi adománya ellenében ítéletet hozni ne merészeljenek, hanem a birtokokat a c.-nek és örököseinek engedjék át békés birtoklásra. Ha ennek ellenében cselekednének, azt jelen oklevél erejével érvényteleníti. D. in Alto Castro, die domin. prox. p. fe. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: AL. Wass cs. lt. 1. 4. (Df. 252 694.) Hátlapján királyi nagypecsét nyoma.

Á.: Lackfi István erdélyi vajda, 1437. márc. 25. AL. Wass cs. lt. 7. 7. (Df. 252 892.)

Tá.: a 263. számú oklevélben.

Eml.: a 18. számú oklevélben.

K.: HOkl. 220--221; ZW. I. 502--503. (mindkettő E. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 523--524. (ZW. I. alapján.)

16. 1340. jan. 9. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy amidőn *Wos* (dict. *Wos maior*) Miklós Chychou várat az uralkodónak visszaadta, ő az erdélyi Scenthguthart, Chege, Zazzyluas és Scenthywan birtokokat csupán csak neki és örököseinek (tehát nem együttesen fr.-eivel és rokonaival) adományozta örök joggal, ezért akarja, hogy Miklós c. fr.-ei és rokonai közül ezen birtokokból senki ne kérhessen osztályt v. részt. Elrendeli tehát a nádornak, az országbírónak, a vajdának, az alvajdának és helyetteseiknek, valamint az ország mindenkori (nunc et pro tempore constituti) bírának és jogszolgáltatóinak, különösen pedig az Erdélyben levőknek, hogy ha egyesek Miklós c. fr.-ei és (vér-)rokonai közül a c.-t v. örököseit jelenlétük elé idéznék, és részt v. osztályt kérnének, e birtokok ügyében ítéletet hozni ne merészeljenek, hanem a birtokokat a c.-nek és örököseinek hagyják, amiként a király azokat csupán nekik adományozta. Ha ezen uralkodói kegy ellenében cselekednének, eljárásukat jelen oklevél erejével érvényteleníti, a birtokokat pedig Miklós c.-nek és örököseinek hagyja örök és békés birtoklásra. D. in Alto Castro, die domin. prox. p. fe. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: AL. Wass cs. lt. 3. 29. (Df. 252 757.) K.-ok szerint hátlapján gyűrűspecsét nyomaival.

Tá.: a 263. számú oklevélben.

K.: HOkl. 221--222; ZW. I. 501--502. (mindkettő E. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 524--525. (ZW. I. alapján.)

17. 1340. jan. 9. Visegrád

Pál c. országbíró Henriknek, a Bor[smonustra]-i Boldogságos Szûz-egyház apátjának kérésére nagyobbik hiteles pecsétjével megerősített oklevelében átírja saját korábbi, kisebb pecsétjével ellátott oklevelét, amelyben Henrik elődjét: Márton apátot és a konventet felmentette bizonyos bírságok alól, amelyekben Franklou-i Keus (dict.) János és Keus (dict.) Mihály, Kokas fia: János és Imre fia: Lôrinc ellenében színe előtt elmarasztaltattak. D. in Wysegrad, domin. die prox. p. fe. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3241. (Eccl. 27. 13.)

K.: Bgl. IV. 288.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. XXIII. 355. szám alatt.

18. 1340. jan. 11. Visegrád

Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c. utasítja Petew alvajdát v. annak helyettesét (eius vices gerens), hogy Vos (dict. Vos maior) Miklós c.-t a királytól kapott birtokainak ügyében -- miként ezt az uralkodó oklevelében (l. 15. szám) látni fogják -- ne ítélkezzenek, ôt bíróságuk elé senki ellenében ne kényszerítsék. D. in Wysegrad, III. f. prox. an. oct. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: AL. Wass cs. lt. 3. 15. (Df. 272 744.) Hátlapján pecsét nyoma.

Á.: Erdélyi kápt., 1696. nov. 11. AL. Wass cs. lt. 1. 13. (Df. 252 703.)

K.: HOkl. 223. (E. alapján.); Doc. Trans. III. 604--605. (Á. alapján, jan. 30-i dátum alatt.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 525. (Á. alapján, jan. 10-i keltezéssel.)

19. (1340. jan. 13. e.)

Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth) nádor kéri a veszprémi kápt.-t, hogy embereivel küldjék ki tanúságaikat az egyrészt Peterke fia Dénes fia: János és ue. Peterke fia Miklós, másrészt János fiai: István, Imre és Móric és Zenthbalas-i János fia: Bedenk közötti, jan. 13-án (oct. Epiph. d.) történő osztályhoz.

Tá.: a 46. számú oklevélben.

K.: --.

20. (1340. jan. 13. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Bozyn-i (Tá. 2.: Bozen; Má. 1-2.: Bozin) Ábrahám fia: Sebus mr. mutassa be színe előtt jan. 13-án (oct. fe. Epiph. d.) a pozsonyi kápt. és prépost ellenében azon okleveleit, amelyekkel földet birtokolta, amit a kápt. és a prépost visszaköveteltek tőle egyházuk Nogthurnye v. Chunkarfolua ~ Chukarfalua (Tá. 2.: Chukarfolua; Má. 1: Csukarfalva ~ Chukarfalva) földje v. birtoka nevében, kezdve onnan, ahol e föld határos Dalyan földdel és csatlakozik Bozyn földhöz a Sumberg (Má. 2.: Sumbergh) nevű hegy felé haladva.

Tá. 1-2., Má. 1-2.: a 147. számú oklevélben.

K.: Str. III. 359--360. (Tá. 2. alapján, Tá.-ban.)

21. (1340. jan. 13. e.)

Pál c. országbíró a Péter fia: Tamás mr. Lypho-i c., ill. Mohora-i Moko és fia: Konya közötti ügyet jan. 13-ra (oct. fe. Epiph. d.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 364. számú oklevélben.

K.: Bártfai Szabó, Széchenyi I. 501. (Eml.-ben.)

22. (1340. jan. 13. e.)

János mr. borsodi főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) oklevele. Boxa nb. Tamás fia László fiai: Tamás, Mihály és László jan. 13-án (oct. Epyph. d.) Wyssegrad-on kérdezzék meg az ország főpapjait és báróit arról, hogy Boscha nevű birtokukat, amelyből a főesp. előtt nevezettektől szentgyörgyi (de S. Georgyo) Wz fia: János követelte néhai anyjának (Chepanus leányának) leánynegyedét, az ország szokása szerint saját értéke szerint kell-e felbecsülni v. sem. A választ Csanád esztergomi érsek és Péter szerémi püspök, királyi kápolnaispán és királyi titkos kancellár oklevelében Miklós püspöknek v. a főesp.-nek jan. 20-ra (quind. fe. Epyph. d.) vigyék vissza.

Tá.: az 53. számú oklevélben.

K.: --.

23. (1340. jan. 13. e.)

A győri kápt. oklevele szerint színük előtt GuthKeled nb. (de generacione) Lothardius fia János fiai: Omodeus, Lothardus és Miklós jan. 13-án (oct. Epiph. d.) 10 M. széles bécsi dénárt fizessenek ki Scerechun-i Scech fia Pál fiainak: Istvánnak és Miklósnak.

Tá.: a 31. számú oklevélben.

K.: --.

24. 1340. jan. 13. Visegrád

[I.] Károly király (H) Jakab testvérnek, a Goron melletti Szt. Benedek-konvent monostora perjelének -- a maga, Seuerinus apát és a konvent nevében előadott -- kérésére átírja középső, Havasalföldön (in partibus Transalpinis) elveszett pecsétjével megerősített, 1328. márc. 18-án kiadott privilegiális oklevelét, amelyben a monostor népeit kivette minden bíróság és a megyésc.-ek ítélkezése alól, és ügyeikben a monostor mindenkori apátjának v. officialisainak ítélkezése alá rendelte. D. in Wysegrad, in oct. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 9. 3. 5. (Df. 238 484.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés, valamint kerek pecsét nyoma.

K.: Str. III. 354.

25. 1340. jan. 13. Kolozsmonostor

Péter erdélyi alvajda tudatja, hogy oklevelében kérte az erdélyi kápt.-t, miszerint küldjék ki tanúságukat Olffalua-i Miklós fia: Mike v. Batta fia: János alvajdai emberek valamelyikével Artheus fia: János és Pál fia: János Korotth-i nemesek részeinek, ti. szántóföldeknek, erdőknek és réteknek (amiket nevezettek szomszédai elfoglaltak, s amelyek e Korotth-i nemesek Zenthmarton ~ Sentmarton és Korod nevű birtokaihoz tartoznak) ügyében, az alvajdai ember a szomszédok jelenlétében e birtokokat régi határaik mentén járja be, s a mondott részeket, ha e birtokok határain belül fekszenek, iktassa fentieknek, amennyiben nincs ellentmondás; az esetleges ellentmondókat idézze jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. A kápt. válaszanak megfelelően (l. 2. szám) az alvajda a bejárt és elkülönített birtokokat Artheus fiának és Pál fiának hagyja békés birtoklásra. D. in Colosmonostra, in oct. Epiph. d., a. eiusdem 1340.

Á.: Erdélyi kápt., 1426. jan. 11. Dl. 11 742. (Erd. Fisc. 3. 155. A.) Újkori Má.-ban.

K.: --.

Megj.: Az alvajda oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 656. szám alatt.

26. 1340. jan. 13.

A budai kápt. előtt Magadorph-i Konch fia: Kunchul budavári (Castrum Novi Montis Pestiensis) polgár a Nyitra m.-i Kupusd és Bab nevű birtokait minden haszonvétellel, tartozékkal és azon oklevelekkel, amelyekkel ő és elődei ezeket birtokolták, 200 M. dénárért eladta Aladár fia: Vörös (Rufus) Tamás Pech-i nemesnek, Chehte-i várnagynak és örököseinek örök és békés birtoklásra, ellentmondás nem lévén, semmiféle jogot és tulajdont magának v. örököseinek meg nem tartva azokban. A felek jelen oklevelet bármely helyen megerősíthetik. A kápt. erről függőpecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. Kelt László mr. olvasókanonok keze által, in oct. Epiph. d., a. eiusdem 1340., amikor Demeter mr. az éneklő-, János mr. az örkanonok és pozsonyi kanonok, valamint Radyk fia: János mr., Lőrinc mr., Benedek mr., Jakab mr. és János mr. a kápt. kanonokai.

E.: Dl. 102 758. (Batthyány lt. Apponyi cs. 63.) Hátlapján más középkori kéztől: Baab. Felül chirographált (ABC).

Má.: Vasvár m., 1824. jan. 20. E.-vel azonos jelzet alatt.

K.: Apponyi I. 108--109. (E. alapján.)

27. 1340. jan. 13.

István prépost és a Saag-i Boldogságos Szűz Mária-monostor premontrei rendi testvéreinek konventje előtt Cytar-i Benedek fia: French az ezen Citar-on levő birtokának felét -- amely el van különítve leánya: Zebe, sponsus-a: András, valamint fr.-e: Tamás és annak fiai: Miklós és László birtokától és részétől -- ezen Tamás (aki a maga, valamint fiai nevében a konvent ügyvédvalló levelével szintén megjelent) beleegyezésével Kaladey-i Kese fiának:

Andrásnak adta örök birtoklásra, minden haszonvétellel és tartozékkal, telkekkel (*sessiones et fundus curiarum*) és malomrésszel. A konvent erről nyílt oklevelet bocsát ki Andrásnak és *privilegium* kiadását ígéri. D. f. V., *scilicet in oct. fe. Epiph. d., a. eiusdem* 1340.

E.: Primási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia F. 14. (Df. 248 192.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés és kerek pecsét töredékei.

Á.: Sági konvent, 1341. ápr. 25. Primási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia F. 15. (Df. 248 193.)

K.: Str. III. 353--354. (E. alapján.)

28. 1340. jan. 13.

Katalin apátnő és a Thorna-i apácák konventje előtt megjelent egyrészt a Veszprém m.-i Zurchuk-i Jolich fia: Onch, másrészt András, a Thorna-i remete testvérek Szt. Mária Magdolna-monostorának perjele a maga és a testvérek nevében, s előbbi a Somulo hegyen levő szölejének felét az ő és progenitor-ai lelkének nyugalmáért a perjelnek és a testvéreknek adta, másik felét pedig 3 M. széles bécsi dénárért nekik eladta örök birtoklásra, szomszédai egyetértésével. D. in oct. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 819. (Múz. Ta. Véghely.)

K.: Molnár I., VMMK. 1972. 305; Doc. Art. Paul. III. 45. (mind Inventarium 43. alapján.)

29. (1340. jan. 13. -- márc. 8. között)

Pál c. országbíró a Bozyn-i Ábrahám fia: Sebus mr., ill. a pozsonyi prépost és a kápt. közötti birtokpert jan. 13-ról (oct. fe. Epiph. d.) márc. 8-ra (ad oct. diei Cynerum) halasztja el a felek kérésére, hogy okleveleiket bemutathassák.

Eml.: a 147. számú oklevélben.

K.: Str. III. 360. (Eml.-ben.)

30. (1340. jan. 13. -- márc. 22. között)

Pál c. országbíró előtt Péter fia: Tamás mr. Lypho-i c. elmondta Mohora-i Moko és fia: Konya ellenében, hogy amidôn ô a Nógrád (Tá.: Neugrad, Má.: Neograd) m.-i Halaph (Má.: Haláp) nevû, ôt királyi adomány címén illetô birtokát [1339.] jan. 14-én (f. V. prox. p. oct. Epiph. d. quarum tunc prox. preterisset revolutio annualis) a váci kápt. tanúsága alatt a szomszédok összehívásával a király emberével be akarta járattatni és új határjelek emelésével saját kezeihez csatoltatni, Moko és fia ellentmondottak. Ennek okaként azt jelölték meg, miszerint Tamás mr. az ô Mohora nevû szerzett birtokukból egy bizonyos részt el akart foglalni, de ha Tamás mr. Halaph birtok határjeleit saját hitére megjelöli, azok felállítását ôk megengedik, mivel ôk a Mohora birtokról kiállított okleveleiket nem találják. Ezért az országbíró elrendeli, hogy ha Moko és Konya ezen okleveleiket meglelik, azokat márc. 22-én (die medii Quadr.) Tamás mr. ellenében mutassák be színe előtt, ellenkezô esetben márc. 24-én (3. die dict. diei medii Quadr.) a királyi kápolnában a kápolnaispán előtt tegyenek le esküt arról, hogy ezen okleveleket nem találják, majd a felek a kápolnaispán jelentését márc. 25-én (2. die depositionis eiusdem iuramenti) vigyék vissza.

Tá. és Má.: a 364. számú oklevélben.

K.: Bártfai Szabó, Széchényi I. 501--502. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

31. 1340. jan. 14.

A gyôri kápt. tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelôen (l. 23. szám) színük előtt GuthKeled nb. (de generacione) Lothardius fia János fiai: Omodeus, Lothardus és Miklós jan.

13-án (oct. Epiph. d.) 10 M. széles bécsi dénárt kifizettek Peeth-i Olivér fiának: Balázsnak (Scerechun-i Scech fia Pál fia: István socer-ének), aki ezen összeget István és annak fr.-e: Miklós nevében vette át. D. 2. die oct. fe. Epiph. d. predict., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 48 364. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 4. 1. 13.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

32. (1340. jan. 15. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Chop-i Simon fia: Tamás jan. 15-én (quind. residence exercitus regii) az egri kápt. előtt Dobron-i Ruben ellenében tanúállítással bizonyítsa, hogy a magát ártatlannak valló Ruben [1338.] dec. 8-án (f. IV. prox. p. fe. B. Nicolai conf. cuius iam prox. preterisset revolutio annualis) az ő 24 malacát elvitte. A kápt. jelentését a felek jan. 22-én (8. die [testimonialis produccionis]) vigyék vissza.

Tá.: a 64. számú oklevélben.

K.: Z. I. 569. (Tá.-ban.)

33. 1340. jan. 15.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. Fülöp fia: Chompus és Péter fia: Jakab Zolium-i nemesek kérésére függőpecséttel megerősített oklevelében átírja [IV.] László király (H) 1284. júl. 27-én kelt privilegialis oklevelét, amelyben az uralkodó a Goron folyó melletti Zolum m.-i Panyk földet Tamás fia: Fülöp mr.-nek adományozta. D. sabb. prox. p. oct. fe. Epiph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 820. (Múz. Ta. 1885. 39.) Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések.

K.: --.

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3324. szám alatt.

34. (1340. jan. 15. -- jan. 22. között)

Az egri kápt. oklevele szerint Chop-i Simon fia: Tamás jan. 15-én (quind. residencie exercitus regii) tanúállítással igazolta magát Dobron-i Ruben ellenében.

Eml.: a 64. számú oklevélben.

K.: Z. I. 569. (Eml.-ben.)

35. (1340. jan. 15. -- márc. 29. között)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugetter) nádor, a kunok bírása az egyrésztől Geurud-i Myke fia: Pobor, Endred-i János fia: Jakab, Sethethkuth-i János és Thuhly-i Domokos fiai: János és László, másrésztől Chalad-i Folkus fia: Miklós és annak fia: János közötti pert a felek kívánságára 1340. jan. 15-ről (quind. residencie exercitus regii ad diem Strennarum proclamate) márc. 29-re (in a. d. 1340. ad oct. diei medii Quadr.) halasztja el.

Eml.: a 227. számú oklevélben.

K.: --.

36. (1340. jan. 15. -- máj. 1. között)

Pál c. országbíró a felperes Kolos fia: Lachk mr., ill. Weyk-i János fia: István és Weyk-i Pál fia: Miklós közötti, Chabagata birtok okán létrejött pert a felek kérésére 1340. jan. 15-ről

(quind. residencie exercitus regii a. d. 1340. ad diem Strennarum proclamate) máj. 1-jére (ad oct. B. Georgii mart.) halasztja el.

Eml.: 1. Nagymartoni Pál országbíró, 1341. máj. 10. > Pécsi kápt., 1341. aug. 30. Dl. 3380. (NRA. 611. 27.)

2. Nagymartoni Pál országbíró, 1342. máj. 12. Dl. 3482. (NRA. 611. 28.)

K.: AO. IV. 130. (Eml. 1. alapján) és AO. IV. 213. (Eml. 2. alapján). Mindkétszer Eml.-ben.

37. 1340. jan. 16. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) előadta Márton Suprunium-i bíró és G[ayzul] Miklós polgár a maguk és polgár- v. hospes-társaik universitas-a nevében, hogy az ország határán fekvő városukat háromszoros fallal erősítették meg, s a város és az erődítések biztosítására árokkal igyekeznek azt körülvenni, ám erre forrás nem áll rendelkezésükre elegendő mértékben. Ezért az uralkodó (megfontolva e polgárok v. hospes-ek hűségét) kérésükre a Fertew vámjának (aminek egyik felét az uralkodónak régtől fogva a szokott helyen szedik be -- nem érintve e vám másik felét, amely ezen hospes-eké) ezen előbbi felét e munkálatok céljából nekik adományozza a korábbi, nyílt oklevelével 2 évre megtett adományának lejártától számított további 4 évre. Elrendeli továbbá a mindenkori (nunc et pro tempore constituti) Sopron m.-i c.-eknek, vicec.-eknek és helyetteseiknek, valamint a vámszedőknek (tributarii et tributariorum exactores), hogy a Fertew vámjának ezen felét a mondott árok és erődítés (castrum) elkészítésére ezen hospes-eknek (az említett oklevelében tett korábbi adományának lejárt napjától további 4 évre) engedjék beszedni. D. in Wysssegrad, die domin. prox. p. oct. Epiph. d., a. eiusdem 1340.

E.: GYMSML. 2. Sopron város 122. (Df. 201 756.) Hátlapján nagy királyi pecsét töredékeinek nyomában: relacio woyuode et Petri episcopi et magistri Leustachii.

K.: F. VIII. 4. 440--441; Házi I. 1. 76--77; Bgl. IV. 288--289.

R.: Mollay K., Soproni Szle. 1964. 104.

Megj.: Az uralkodó említett korábbi adományát l. Anjou-oklt. XXIII. 190. szám alatt.

38. 1340. jan. 16.

A. d. 1340., die 16. Jan. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő eladta 269 aranyft.-ért azt a sôt, amit Lengres-i Jakab [néhai pápai tizedszedő] a budai ágostonos remeték házában hagyott.

K.: Vat. I. 422. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Titkos Lt. Collect. 180. fol. 70.)

39. 1340. jan. 17.

[I.] Károly király 1340. jan. 17-én (a. d. 1340., XVI. Kal. Febr.) kibocsátott oklevele [a soproni polgároknak adott kiváltságokról], amely Thathamerus (Eml. 2.: Thathamarius) mr.-nek, a fehérvári egyház prépostjának, a királyi aula alkancellárjának keze által kelt.

Eml.: 1. I. Mátyás király, 1464. ápr. 12. > II. Ulászló király, 1498. máj. 29. > II. Lajos király, 1524. nov. 18. GYMSML. 2. Sopron város 2709. (Df. 204 355.)

2. I. Mátyás király, 1464. ápr. 12. GYMSML. 1. 110. Gyôri kápt. hh. lt. 24 196. (Df. 273 967.) 18. századi egyszerû Má.-ban.

K.: Házi I. 5. 109. (Eml.-ben.)

Megj.: Az oklevelet eredetileg I. Lajos király 1365. júl. 25-én kelt privilégiuma, azt pedig Zsigmond király 1436. márc. 10-i privilégiuma erősítette meg.

40. 1340. jan. 18. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt egyrésztől Leustachius ~ Leustasius mr. vasvári és soproni (Suprun) c., másrésztől Sytke-i Lôrinc fia: Leukus elmondták, hogy azon perben, amelyet a c. indított bírságszedőjének megveretése, megsebzése és a bírságok elvétele ügyében Leukus ellen, fogott bírók elrendezésével megegyeztek. Eszerint a c. -- a négy szb. és a vasvári kápt. embere nélkül -- a maga és bírságszedője részéről Leukus-t mindezekről nyugtatja azzal a feltétellel, hogy Leukus febr. 13-án (domin. prox. p. 22. diem datarum presencium) a vasvári kápt. előtt kifizet a c.-nek 12 M. széles bécsi dénárt (minden M.-t 10 pensa-val számolva), kétszeres büntetéssel, ha ezen időpontot elmulasztja. Ha a kápt. a c. kérésére az összegből megillető tizedét nem engedi el, akkor a c. tartozik ezzel a kápt.-t kielégíteni, a kifizetés megtörténtével pedig Leukus-nak a kápt. elismervénylevelét kiadatni. D. in Vyssegrad, f. III. prox. p. oct. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 821. (Múz. Ta. Szily.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Leustachyus névalakkal.

Tá.: a 82. számú oklevélben.

K.: Bgl. IV. 289--290; AO. IV. 3--4. (utóbbi Tá. alapján, Tá.-ban.)

41. 1340. jan. 20. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt megjelent egyrésztől Henrik testvér, Tyrnauia-i domonkos rendi perjel -- rokona: Meyerdorf (dict.) Kunchlinus c. budavári (Castrum Novi Montis Pestiensis) esküdt polgár nevében -- a [budafel-]hévízi (Calide Aque) Szentháromság-egyház keresztesei konventjének ügyvédvalló oklevelével, másrésztől Vörös (Rufus) Tamás Chehte-i várnagy, valamint fr.-e: Orrus (dict.) Miklós mr. honti (Hunt) c. és Dragul-i várnagy, és Henrik elmondta, hogy Kunchlinus a Nyitra m.-i Kupusd és Baab nevű birtokait minden haszonvétellel és tartozékkal eladta 200 M. dénárért örök birtoklásra ezen Tamás és Miklós mr.-eknek és

örököseiknek, semmiféle jogot és tulajdont meg nem tartva azokban magának és posteritas-ainak, átadva továbbá nevezetteknek minden oklevelet, amelyekkel Kupusd-ot és Baab-ot eddig birtokolta. D. in Wysegrad, in fe. BB. Fabiani et Sebastiani mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 108 144. Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: “prout vidimus in privilegio capituli Budensis.” (l. 26. szám.)

K.: Apponyi I. 109--110.

42. 1340. jan. 20. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy Bugar fia néhai Márton ifjabbik Gergely nevű fia az esztergomi kápt. idézőlevelével Keztelen-i Imre c.-t a királyi jelenlét elé perbe vitte, mivel Imre a Nyitra m.-i Suran nevű birtok -- a királyné oklevele szerint Gergelynek történő -- iktatásakor ellentmondott. A pert több halasztás után 1339. szept. 15-re (ad oct. Nat. virg. glor., a. d. 1339.) tűzték ki, mikor is a felek az országbírótól a megegyezés lehetőségét megszerezvén bemutatták az uralkodó nyílt oklevelét, amely szerint Gergely és Imre ezen ügyben a király előtt megegyeztek oly módon, hogy Gergely Suran birtokot átengedi Imrének, aki [1339.] okt. 20-án (22. die fe. B. Mychelis arch.) a nyitrai kápt. előtt kifizet 40 M. széles bécsi [dénárt] Gergelynek. A felek ezután [1340.] jan. 13-án (in die oct. Epyph. d. prox. preteritum) megjelentek az országbíró előtt, és bemutatták a nyitrai kápt. oklevelét, amely szerint a mondott napon a kápt. előtt az ügylet megtörtént. Az országbíró kérdésére Gergely megerősítette, hogy Suran birtokot minden haszonvétellel, ti. szántó-, trágyázott és legelőnek használt földekkel, erdőkkel, berkekkel, rétekkel, vizekkel, vízfolyásokkal és más hasznokkal (azon határok alatt, ahogy atyja: Márton is birtokolta) Imre c.-nek és posteritas-ainak eladta örök birtoklásra, semmiféle jogot v. tulajdont magának és leszármazottainak meg nem tartva, átadva Imrének minden nyílt v. privilegiális, királyi v. kápt.-i oklevelét, amelyek e birtokra vonatkoznak. Ha efféle oklevelet mégis megtartott volna, és perben v. peren kívül ő v. képviselője azt bemutatnák, érvénytelennek kell tekinteni, az oklevél bemutatóját pedig mint

egy már lezárt per felújítóját marasztalják el. Az országbíró tehát mindezek alapján Suran birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal Imre c.-nek és örököseinek ítéli, Gergelyre és örököseire örök hallgatást kírva ezügyben. Erről Imre c.-nek pecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, in quind. fe. Epyph. d., a. eiusdem 1340.

E.: --. **Fk.:** Dl. 95 561. (Binnyey cs. lt. 28.)

K.: --.

Megj.: Az uralkodói egyezséglevelet, az országbírói perhalasztó oklevelet és a nyitrai kápt. oklevelét l. Anjou-oklt. 287., 546. és 648. szám alatt.

43. 1340. jan. 20. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának albirája nyugtatja Barcha-i Inak fiát: Donch-ot annak kapcsán, hogy azon 1 M. nyelvváltásgról (iudicium lingue), amelyben a közrendű (homo popularis) Koxou-i Bogdan fia Péter özvegye és annak képviselője, Koxou-i Sándor fia: Miklós ellenében az alnádor előtt jan. 8-án (oct. diei Strennarum) elmarasztaltatott, színe előtt nekik elégtételt adott. D. in Wysul, 13. die oct. earundem, a. d. 1340.

E.: Dl. 83 221. (Bárczay cs. lt. 1. 72.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

44. 1340. jan. 20.

A császári kápt. előtt Mihalch fia: Miklós mr. és ue. Mihalch fia Péter fiai: Miklós, Péter, Pál és Demeter a Gersenne comitatus-beli (a Gersenne folyó mindkét oldalán levő, a remete testvérek birtoka felől fekvő) Podgoria birtok (amit egykor ezen Myhalch fia: Pál

Gergely fia Mihály fiaitól az ô és szülei lelkének nyugalmáért ezen remete testvérek Garygh-hegyi Boldogságos Szûz-egyházának megvásárolt minden haszonvétellel és tartozékkal) adományozását saját lelkük nyugalmáért és az örök boldogság reményéért elismerik és a birtokot örökre ezen Boldogságos Szûz-egyház servitor-ainak hagyják békés birtoklásra. Erről a kápt. pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in fe. BB. Fabiani et Sebastiani mart., a. d. 1340.

Á.: Csázmai kápt., 1351. aug. 6. Dl. 35 180. (Paul. Garig. 1. 30.)

K.: Smič. X. 520.

45. 1340. jan. 20.

A vasvári kápt. előtt Rum-i Doruzlow fiai: János, Doruzlow és Imre mr.-ek elmondták, hogy a köv. osztályt hajtották végre: a Vasvár m.-i Tuteus és Chakaan nevű birtokaik, továbbá a Zala m.-i Igrici faluban levő birtokuk (kivéve egy telket -- fundus curie --), a Zenthkuth-on levő -- Streym-hez tartozó területen fekvő -- szőlő és a Gekenés területén levő másik szőlő minden haszonvétellel és tartozékkal Doruzlow-nak és Imrének, míg a Draua-n túl fekvő Bokua és Kanyzka (más néven Doruzloulch) birtokok és a mondott Igrici-i telek szintén minden haszonvétellel és tartozékkal Jánosnak jutott jelen oklevél keltétől 25 évig. A 25 év elteltével mindezekben örök osztályt kell tartaniuk. Ha a felek valamelyike a neki jutott részben kárt szenvedne valaki más okán, közösen tartoznak megsegíteni. Mivel a Zenthkuth-on levő szőlőt Doruzlow és Imre 4 talentum dénárért eladták, ezen összeg harmadát a 25 év elteltével az örök osztály elvégzésekor Jánosnak fizessék ki. D. in quind. fe. Epiph. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 49 598. (Rumy cs. lt. 23. 11.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Zala I. 360--361; Bgl. IV. 290--291. (részlet.)

46. 1340. jan. 21.

A veszprémi kápt. 1340. jan. 21-én (in fe. Agnetis virg. et mart., in a. d. 1340.) kelt, Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth) nádornak írt zárt válaszlevele szerint a nádor oklevelének megfelelően (l. 19. szám) Zenthiwan-i Endre fia: András és Rayk-i Sark (dict.) János fia: István nádori emberekkel kiküldték tanúságul Lôrinc mr.-t és Albert mr. notarius-t, a kápt. kanonokait az egyrészről Peterke fia Dénes fia: János és ue. Peterke fia: Miklós, másrészről Zenthbalas-i János fiai: István, Imre és Mór, valamint Zenthbalas-i János fia: Bedenk közötti birtokosztályhoz. Jan. 13-án (oct. Epiph. d.) a Zala m.-i Zenthbalas, más néven Wduorch (ahol Szt. Balázs tiszteletére épített egyház van) és Edelych birtokokra (amelyek István és fr.-ei kezén vannak) mentek, és ezekben 8 napig tartózkodva Zenthbalas birtok falvát v. telkeit (sessio) és telki helyeit (loca sessionalia) a mondott egyházzal, a cinteremmel, szántóföldekkel, erdőkkel és más haszonvételekkel két részre osztották az oklevélben leírt módon.

Á.: Garai László nádor, 1453. dec. 4. Dl. 67 825. (Tallián cs. lt. 159.)

K.: --.

47. 1340. jan. 22. Buda

Drugeth Vilmos (Willermus Druget) nádor, a kunok bírása tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően jan. 15-én (8. die oct. Strennarum) Legune-i Péter fia: Petheu Crispinus fia: Balázs litteratus nevében a Jazou-i konvent ügyvédvalló levelével, ill. Myse-i Sixtus fia: Mihály bemutatták az egri kápt. oklevelét (l. 11. szám). Noha ezután Petheu számtalanszor felkínálta a párbajt (signum duelli porrexerit) Mihálynak azügyben, hogy Myse birtok örökjogon Balázst illeti, Mihály ezt nem fogadta el. A nádor az ország vele ítélkező nemesseivel tehát elrendelte, hogy Balázs Myse birtok szomszédaival és más nemesekkel márc. 22-én (die medii Quadr.) a Jazou-i konvent előtt bizonyítsa, hogy Myse az ő apja: Crispin, valamint Feyes (dict.) Mihály örökbirtoka volt, ezen Feyes Mihály Crispinus legközelebbi

rokona (in proxima linea generacionis existat), míg Sixtus fia: Mihály márc. 29-én (oct. medii Quadr.) a budai kápt. előtt szintén Myse szomszédosaival és más nemesekkel bizonyítsa mindezek ellenkezőjét, továbbá azt, hogy Crispinus-ról nem is tudnak abban a m.-ben, ahol Myse fekszik. A kápt. és a konvent jelentését ápr. 5-én (8. die ultime produccionis) vigyék vissza, mikor is a felek 2 királyi bírságot, azaz 12 M.-t tartoznak kifizetni, mivel az egri kápt. oklevele szerint a nádor döntését megváltoztatták, hiszen a két részre oszlott nemesek között a tudományvételt megosztva végezték el. D. Bude, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 73 646. (Teleki cs. marosvásárhelyi lt. 60.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Crispen névalakkal.

K.: Teleki I. 62--65. (jan. 15-i dátummal.)

Megj.: A nádor korábbi oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 691. szám alatt.

48. 1340. jan. 22.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. Turuch-i Marchanka fia János fia: Imre saját és fr.-ei nevében előadott kérésére függőpecséttel megerősített oklevelében átírja [IV.] László király (H) 1287-ben kiadott, kettőspecséttel megerősített privilégiumát (amelyben az uralkodó a Turuch-i Nachpal falut ezen Jánosnak és fr.-ének: Balázsnak adományozta, átírva a turóci konvent jelentését a föld iktatásáról és hj.-áról). D. sabb. die prox. p. fe. B. Agnetis, a. d. 1340.

E.: Dl. 63 062. (Justh cs. lt. 6.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 3. a. (Df. 283 070.) (csak éves keltezéssel.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 13.)

2. Dl. 193. (Jes. Thurocz. 2. 2. 52.) (Reg. alapján, pag. 15.) XVIII. sz.-i.

K.: Horváth S., TT. 1902. 202; Lipt. Reg. 68. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 256. (Reg. alapján.); Justh 15. (E. alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3347. szám alatt.

49. 1340. jan. 22.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. Kis-(Minor) Bezterce-i Lôrinc fia: György Turuch-i nemesnek a saját és fr.-ei nevében előadott kérésére függôpecséttel megerősített oklevelében átírja [IV.] László király (H) 1284. aug. 2-án kiadott, kettôssecséttel megerősített privilégiumát, amelyben az uralkodó a Turch-i [!] Kusbezterche birtokot ezen Lôrincnek adományozta. D. sabb. die prox. p. fe. B. Agnetis, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 822. (Múz. Ta. 1912. 3.)

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 7. b. (Df. 283 070.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 32.)

2. Dl. 193. (Jes. Thurocz. 2. 2.) (Reg. alapján, pag. 37.) XVIII. sz.-i.

K.: Horváth S., TT. 1902. 219; Lipt. Reg. 85. (mind Reg. alapján.)

R.: F. VIII. 4. 480; Horváth S., TT. 1904. 258. (mind Reg. alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3330. szám alatt.

50. 1340. jan. 24. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája és Pál, Erzsébet királyné (H) tárnokmr.-e kinyilvánítják, hogy amidôn 1338-ban (a. d. incarn. 1338.) a királyi országbíró bírósága alá tartozó Sowa-i János fia: László mr. Miklós fia: Beke akkori bírót, Péter fia: János polgárt, az esküdteket és valamennyi Patak-i polgárt (akik a királynéi tárnokmr. bírósága alá tartoznak) a Patak város földjével szomszédos Halazzegh birtok okán színük elé perbe idéztette, az ezen két bíró között megoszló per (számos oklevelük szerint) többszöri halasztáson esett át. Végül 1340.

jan. 13-án (presentes oct. fe. Epyph. d.) megjelent színük előtt egyrésztől László mr., másrésztől Jakab fia: Petheu bíró, Scem fia: Miklós és Kelemen fia: István, Patak-i polgárok a maguk, valamint a Patak-i esküdtek és polgárok nevében a Lelez-i konvent ügyvédvalló levelével, s előbbi elmondta, hogy megtekintve a polgárok okleveleit felismerte, miszerint Halazzegh birtok a Patak-iakhoz tartozik, ezért azt a Sothozatalna nevű halászhellyel, szántó- és legelőnek használt földekkel, továbbá más haszonvételekkel és tartozékokkal nekik hagyja örök birtoklásra, semmiféle jogot v. tulajdont magának meg nem tartva. Minden privilégiumát és oklevelét, amiket ezen birtok kapcsán adtak ki, érvénytelenítette, s bárhol is mutatnák be azokat, bemutatóikat úgy marasztalják el, mint egy már befejezett ügy felújítóit. Fentiek erről függőpecsétjükkel megerősített privilegiális oklevelet bocsátanak ki. D. in Wysegrad, 12. die oct. Epyph. d. predict., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3289. (NRA. 751. 13.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: AO. IV. 1--2.

51. 1340. jan. 24. Küngsfeld

Frigyes, Ausztria (Oesterrich) hercege unokahúgával, Ágnessel, Mo. (Ungern) királynéjával közösen döntenek Zürich város polgárainak belső vitájában. Dis geschach ze Küngesvelt an dem nechsten Mentag nach sant Agnesen tag, in dem jare, do man von gottes gebürte zalte drücehen hundert jar, und darnach in dem vierzigosten jare.

E.: K. szerint Zürich város lt.-a. Függőpecséttel.

K.: Libenau, Hundert Urkunden 71--74.

Regényi Kund

52. (1340. jan. 24. -- márc. 22. között)

Pál c. országbíró előtt jan. 24-én (f. II. prox. p. fe. BB. Fabiani et Sebastiani mart.) egyrésztől Laczk fia: István királyi lovászmr., másrésztől Bakan-i László fia: István és ennek fia: Tamás elmondták, hogy a Fejér m.-i Kysphyle és Zylaagh birtokok ügyében az országbíró előtt létrejött perükben bírói engedélyével úgy egyeztek meg, hogy István és fia a Fejér m.-i -- Vrhya birtok és a néhai Bukensomla-i Péter bán Bathyan nevű birtoka között fekvő, szintén -- Bathyan nevű birtokon levő teljes öröklött részüket minden haszonvétellel és tartozékkal elcserélték István mr.-rel annak Kysphyle birtokon levő teljes részéért (minden haszonvétellel és tartozékkal), továbbá a Zylaagh birtokhoz tartozó művelt szántóföldekért (melyek a Bukensomla-ról Kysphyle birtokra vezető Sahcuswth nevű nagy úttól É-ra fekszenek), kivéve a Zylaagh birtokhoz tartozó és ezen úttól É-ra levő legelőnek használt földeket, erdőket és berkeket (ezek István mr.-é maradtak). A felek v. képviselőik márc. 22-én (die medii Quadr.) Duus-i István v. Duus-i Jakab fia: János v. Phyle-i András fia: János királyi emberek valamelyike és a fehérvári kápt. tanúsága jelenlétében menjenek Zylaagh birtokra, s az Istvánnak és fiának jutott részt, vagyis a művelt földeket, ill. István mr. részét, azaz a neki maradt meg nem művelt földeket, erdőket és berkeket új határjelekkel különítsék el, majd a felek a kápt. jelentését ápr. 24-re (fe. B. Georgii mart.) vigyék vissza.

Tá.: a 282. számú oklevélben.

K.: --.

53. 1340. jan. 25. Eger

János mr. borsodi főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) tudatja, hogy korábbi oklevele (l. 22. szám) ellenére Boxa nb. Boscha-i Tamás fia László fiai: Tamás, Mihály és László nem jelentek meg színe előtt jan. 20-án (quind. Epyph. d.), nem is küldtek senkit, a főpapok és bárók válaszát nem mutatták be neki, noha szentgyörgyi (de S.

Georgyo) Vz fia: János felperes várt rájuk. D. Agrie, 6. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: ŠA. Prešov. (Eperjes.) Usz cs. lt. 50. 4. (Df. 268 348.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés (S. Georgius és Bozcha névalakokkal), valamint kerek zárópecsét töredékei.
K.: --.

54. 1340. jan. 26. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy amikor Miklós fia: Elleus, Tyba fia: Péter és Gergely fia: György Kurthuelus-i Salamon fiát: Jánost a Lelez-i konvent oklevelével 1337. jan. 1-jére (ad oct. fe. Nat. d., a. eiusdem 1337.) a királyi jelenlét elé perbe idéztették, a per többszöri halasztáson esett át, végül 1337. máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart., eodem a.) Pál fia: György a felperesek nevében a váradi kápt. és a Lelez-i konvent ügyvédvalló leveleivel János ellenében elmondta, miszerint János a felperesek Beregh m.-i Athya birtokon levő részét [1336.] okt. 26. óta (a f. VI. prox. an. fe. OO. SS., cuius tunc proxime preterisset revolutio annualis) hatalmaskodva használja, két jobbágyát ott letelepítette a felperesek jogának sérelmére, és bemutatta emellett a váradi kápt. 1333-ban kelt privilégiumát, mely szerint Lőrinc fia János fia: László a maga és fr.-e: Fábián nevében a Beregh m.-i Athya birtok felét -- amely egykor Detreh fiáé: Pálé volt -- szavatosság vállalásával eladta ezen Elleus-nak, Péternek és Györgynek 90 budai M. cseh (Bohemicalis) garasért. Erre Salamon fia: János személyesen azt felelte, hogy Athya birtok Detricus fiaié: Pálé és Mátyásé volt, s Mátyás részének felét ő leszármazás jogán (titulo hereditarie successionis) perben visszaszerezte, erről oklevelei is vannak, míg Pál részének fele őt örökségként illeti, s eddig csak szegénysége miatt nem tudta megszerezni a felperesektől, ezért Detricus fiát: Mátyást, valamint Lászlót és Fábiánt az elidegenítéstől, másokat pedig e rész megvásárlásától tilalmazta, miként ezt az egri és váradi kápt.-ok, a váradelőhegyi Szt. István-konvent, valamint a Beregh m.-i c. és a négy szb. (a fenti eladás előtt kibocsátott) tilalmazóleveleivel igazolta. Mivel tehát a váradi kápt. oklevelében László szavatosságot vállalt, ezért Pál c. elrendelte, hogy a felperesek Lászlót törvényes

idézéssel 1337. aug. 1-jén (in oct. fe. B. Jacobi tunc prox. venturis) állítsák elő ezügyben. Az országbíró számos oklevele szerint László előállítására miatt a per többszöri halasztáson esett át, végül 1339. máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart., a. d. 1339.) a peres felek előadásai után az országbíró oklevelet intézett az egri kápt.-hoz, kérve, hogy az Athya birtokon történő tudományvételhez adják tanúságukat, majd tegyenek jelentést a királynak [1340.] jan. 15-re (ad quind. residencie exercitus regii). Akkor (quind. residencie exercitus regii ad diem Strennarum proclamate) megjelent színe előtt Salamon fia: János, ill. Elleus a maga és Gergely fia: György nevében a Lelez-i konvent ügyvédvalló levelével, továbbá Jakab fia: Benedek Tyba fia: Péter nevében az országbíró ügyvédvalló levelével, és bemutatták az egri kápt. tudományvevő oklevelét. Mivel ennek tartalma ellenében Salamon fia: János nem tudott mit felelni, így Pál c. az ország báróival és nemeseivel mint bírótársaival (pro tribunali sedentes) az Athya birtokon levő, Elleus-t, Pétert és Györgyöt illető részt, amely egykor Detreh fiáé: Pálé volt, nevezetteknek ítéli örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül, Jánosra örök hallgatást kiróva, egyúttal mint birtokjog elfoglalóját hatalmaskodásban marasztalja el. Erről pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 12. die quind. residencie exercitus regii predict., a. d. 1340.

E.: AL. Barabás-gyűjt. 8. (Df. 247 884.) Függőpecsét fonatai.

K.: --.

R.: Csánki D., Száz. 1889., pótfüzet. 94.

Megj.: Az országbíró egri kápt.-hoz intézett oklevelét, valamint a kápt. válaszát l. Anjou-oklt. XXIII. 234. és 426. szám alatt.

55. (1340. jan. 27. -- febr. 1. között)

Leukus mr.-nek, István fia: Miklós mr. zalai c. albírájának, valamint Chob-i Detricius fia: Desew és Baach-i Cosmas zalai szb.-knak elpanaszolta Beer-i Pousa fia János fia: István mr. nemes ifjú, hogy 1340. jan. 27-én (f. V. prox. an. fe. Purif. virg. glor. prox. preteritum, hoc

a.) Maah-i Gotha fia: László Gergely fia: Miklós Therkenth-i nemest (István Dobrounch nevű birtokán lakó serviens-ét) előre megfontoltan meg akarta ölni és életveszélyesen meg is sebesítette, holott per van közöttük függőben. Ezért fentiek kéri a vasvári kápt.-t, hogy Zeputk-i Péter fia: László m.-i emberrel küldjék ki tanúságukat mindezek kivizsgálására, majd a kápt. tegyen jelentést.

Tá.: a 66. számú oklevélben.

K.: HO. I. 176--177. (Tá.-ban.)

56. 1340. jan. 28. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy [korábbi oklevelének megfelelően] jan. 13-án (oct. Epyph. d.) Ilona, Malah-i Lukács özvegye bemutatta neki az egri kápt. oklevelét (l. 1. szám), amelynek tartalmát a Lelez-i konvent ügyvédvalló levelével felesége nevében megjelent Benedek fia: András is megerősítette. Ezért az országbíró az örökös nélkül elhunyt Márton Beseneud nevű birtokát, valamint Chanad fia: Miklós Beseneud, valamint Tatarteluke és Tenth birtokokon levő részeit minden haszonvétellel és tartozékkal Lukács özvegyének és örököseinek ítéli örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. Erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Vissegrad, 16. die oct. Epiph. d. predict., a. d. 1340.

E.: Dl. 68 628. (Barkóczy cs. lt. 4.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: Az országbíró korábbi oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 393. szám alatt.

57. 1340. jan. 29.

A fehérvári kápt. Miklós fia: Demeter Malas-i nemes, fehérvári (castrum Albense) polgár kérésére hiteles pecsétjével ellátott privilegiális oklevelében átírja saját, 1336. évi oklevelét, amelyben ezen Demeter Chaak nb. Máté fia: Miklós c.-től és annak fiaitól megkapott bizonyos Fejér m.-i birtokrészeket. D. a. domin. incarn. 1340., IV. Kal. Febr., amikor Thatamerius mr. a prépost és a királyi aula alkancellárja, Péter az éneklő-, János az örkanonok és Donk a dékán. A.

E.: Dl. 61 183. (Kisfaludy cs. lt. 74.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: 1. Kaplai János országbíró, 1392. nov. 24. Dl. 61 262. (Kisfaludy cs. lt. 153.)

2. Á. 1. > Szécsényi Frank országbíró, 1398. ápr. 21. Dl. 61 270. (Kisfaludy cs. lt. 161.)

3. Á. 2. > Fehérvári keresztes konvent, 1400. szept. 29. Dl. 61 274. (Kisfaludy cs. lt. 167.)

K.: --.

Megj.: Az 1398. évi oklevelet l. ZsO. I. 5282. szám alatt.

58. 1340. (jan.) Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy korábbi oklevele szerint Dobzegn fr.-e: Benedek fiai közül valamelyik huszonegyedmagával (szomszédos birtokosokkal) tartozott esküt tenni [1339. dec. 3-án] (B. András ap. [5. napján]) a budai kápt. tanúsága előtt Prebul birtokon Warkepefele birtok kikutatásának ügyében, a kápt. pedig az esküről jelentést tenni a kitűzött határrapra. Akkor megjelent színe előtt egyrészt Kunth fia Benedek fia: Peteu a maga és apja nevében, másrészt Dobzegn fr.-ének, Benedeknek a fia: Miklós a maga és fr.-ei: Dobou és Bekh nevében, és bemutatták a kápt. oklevelét, amely szerint amikor a szomszéd birtokosok közül Beck fia: János és Beke fia: Péter esküt akartak tenni, ezen Peteu tiltakozott, mondván, ők nem szomszédos birtokosok, ám azok világos bizonyítékokra hivatkoztak és ezek alapján az esküt végül letették. Mindezek alapján Pál c. kötelezte Benedek fiai, hogy ezen Jánost és Pétert

állítsák elő, hogy bizonyítékaikat előmutatván valós szomszédi voltak bebizonyosodjon. D. in Wysegrad, 8. die termini reportacionis seriei prenotate, a. d. 1340.

R.: Kubinyi F., Új M. Múz. 1859. I. 92. (Egykori E.-je alapján.) Közlése szerint hátlapján pecsét nyoma volt.

Megj.: Kubinyi nem adta meg az említett határnapot. Az eskü időpontjából azonban valószínűsíthető, hogy az oklevél januárban kelt.

59. 1340. febr. 1. Visegrád

Pál c. országbírónak elmondta a Budrug m.-i Gezche-i Roland (Lorandius) fia Gothardus fia: Lőrinc, hogy a Budrug m.-i, Tycia folyó melletti, őt örökjogon illető Oladrian ~ Olarian birtok felét a Boldogságos Szűz tiszteletére ott alapított monostor felével és az uo. épített Szt. Miklós hitvalló-egyház felével, halászhelyekkel, a Tycia vizével, rétekkel, vízfolyásokkal és állóvizekkel, erdőkkel, művelt és meg nem művelt földekkel, telkekkel (sessio), és minden egyéb, ezen fél birtokhoz tartozó haszonvétellel és tartozékkal, azon régi határok alatt, miként az országbíró más oklevele ezt tartalmazza, eladta 80 M.-ért Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagynak örök birtoklásra, ezért Pál mr. ezen fél birtok tulajdonába szeretné magát bevezettetni. Az országbíró tehát kéri a csanádi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Murtunus-i Lőrinc fia: Bekus v. Durusma-i Bernaldus fia: Lőrinc v. Erney fia: János királyi emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e fél birtokot régi határai mentén járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiék mellé, és a felsoroltakat iktassa Pál mr.-nek, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg Pál mr. és Lőrinc ellenében a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést a királynak. D. in Wysegrad, in vig. fe. Purif. virg. glor., a. d. 1340.

Á.: a 138. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 2--3.

60. 1340. febr. 1.

A veszprémi kápt. előtt Gerse-i Mark fia: Peteu tiltakozott, miszerint Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagy az ő Gerse, Makua, Zalateluk, Nogmezdou, Hodaz, Sarfeumezdou és Nogpah nevű Vasvár és Zala m.-i birtokait hatalmaskodva elfoglalta az ő jogának sérelmére, azokból őt kizárta, Gerse-n levő házait pedig, ahol ő anyjával és leánytestvéreivel lakott, felgyújtatta. Erről a kápt. oklevelet bocsát ki. D. in vig. Purif. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 91 304. (Festetics cs. lt. Vas 27.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: HO. V. 116--117; Bgl. IV. 291.

R.: Köblös J., Zalai Gyűjt. 28. (1989) 33.

61. 1340. febr. 1.

A. a Nat. d. 1340., die 1. Febr. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő megkapott Berengár [fiától:] Jakabtól 12 M. és 12 pondus aranyat, ill. szintén tőle Péter mr. (Péter nuncius famulus-a) révén 12 aranyft.-ot.

K.: Mon. Vat. I. 419. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Titkos Lt. Collect. 180. fol. 68.)

62. (1340. febr. 2. e.)

Benedek pap, a Backa-i Boldogságos Szűz-egyház rector-a, a tiszabodroγκözi (Thyse Bodrogkesy) districtus alesp.-e Péter, a NogTharkan-i egyház rector-a, ill. Esen-i Miklós c. fia: Tamás közötti pert febr. 2-ára (fe. Purif. B. virg. Marie, f. IV. prox.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

63. 1340. febr. 2. Bacska

Benedek pap, a Backa-i Boldogságos Szűz-egyház rector-a, a tiszabodroγκözi (Thyse Bodrogkesy) districtus alesp.-e tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. előző szám) febr. 2-án (fe. Purif. B. virg. Marie) megjelent színe előtt egyrésztől Péter, a NogTharkan-i egyház rector-a, másrésztől Esen-i László c. fia: Tamás, és az ő akaratukból, valamint fogott bírók kérésére a köztük levő pert márc. 8-ra (ad oct. diei Cynerum) halasztotta el, ha addig a felek nem tudnak megegyezni. D. in Backa, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: AL. Vécsey cs. lt. 20. 18. (Df. 254 243.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint zárópecsét nyoma.

K.: --.

64. 1340. febr. 3. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 32. szám) jan 22-én (22. die residencie exercitus regii ad diem Strennarum proclamate) Bolugh (dict.) János, Chop-i Simon fia: Tamás képviselője az egri kápt. oklevelének (l. 34. szám) bemutatásával igazolta, hogy Tamás a Dobron-i Ruben elleni állítását bizonyította. Ruben ellenben nem jelent meg Pál c. előtt, nem is küldött senkit, hogy magát bajvívásnak v. eskünek vesse alá, noha János 12 napig várt rá. Ezért Pál c. Ruben-t birságban marasztalja el, ha magát nem tudja kimenteni. D. in Wysegrad, 13. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 603. (Zichy cs. zsélyi lt. 214. C. 21.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 569.

R.: Z. VII. 1. 82. (K. alapján.)

65. 1340. febr. 3. [Nagy-]Kapornak

János mr., Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. albirája és Zala m. négy szb.-ja tudatják, hogy febr. 17-én (quind. datarum presencium) Lőrinc mr. fia: János mr. LudBreg-i Péter fia: Miklós ellenében hat nemessel tartozik esküt tenni a m. embere előtt B. Margit egyházánál arról, hogy ártatlan Mészáros (Carnifex dict.) János 1 tunella borának erőszakos elvételében és Miklós egy jobbágyának fogvatartásában. D. in Kopornuk, f. V. prox. p. fe. Purif. B. virg. glor., a. d. 1340.

E.: DI. 3291. (NRA. 1698. 34.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

66. 1340. febr. 3.

A vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja jelenti Leukus mr.-nek, István fia: Miklós mr. zalai c. albirájának, valamint Chob-i Detricius fia: Desew és Baach-i Cosmas zalai szb.-knak, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 55. szám) Zeputk-i László m.-i emberrel kiküldték tanúságul Mihályt, chorus-uk clericus-át, akik febr. 1-jén (f. III. videlicet in vig. fe. Purif. B. Marie virg.) a m. (provincia) nemeseitől, nemtelenjeitől, egyházi és világi férfaitól, és bármiféle status-ú embereitől megtudták, hogy jan. 27-én (V. f. an. fe. Purif. B. Marie virg.) Maah-i Goutha fia: László Gergely fia: Miklós Therkenth-i nemest (Beer-i István mr. Dobrunc nevű birtokán lakó serviens-ét) előre megfontoltan meg akarta ölni, életveszélyesen megsebesítette és félholtan otthagya, holott közöttük per van függőben. D. in fe. B. Blasii mart., a. d. 1340.

E.: Pannonhalmi Főapátság Lt. Guary cs. 11. (Df. 257 271.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint zárópecsét nyoma.

K.: HO. I. 176--177.

67. 1340. febr. 3.

A Zala-i Szt. Adorján-monostor konventje előtt a Vasvár m.-i Gelse-i Mark fia: Peteu tiltakozott, miszerint Mogor (dict.) Pál mr. az ő Gelse, Makua, Zalateluk, Nogmezodou, Hudaz, Sarfeumezodou és Pah nevű birtokait elfoglalta az ő jogának sérelmére, azokból őt kizárta, Gelse-n levő házát pedig, ahol ő anyjával és leánytestvéreivel lakott, felgyújtatta. Erről a konvent oklevelet bocsát ki. D. in fe. B. Blasii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 91 305. (Festetics cs. lt. Vas 28.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Bgl. IV. 291--292.

68. 1340. febr. 4. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy színe előtt a király mint felperes és Agria-i (dict.) Miklós fia: Jakab mr. budai polgár mint alperes között a Pest m.-i Zenthlazlow birtok ügyében hosszabban húzódó per jött létre. Az országbíró perhalasztó okleveleinek megfelelően jan. 20-án (quind. Epyph. d.) Poharus (dict.) Péter a király nevében annak ügyvédvalló levelével, másrésről Miklós litteratus a budai kápt. ügyvédvalló levelével, továbbá Péter bán fiai: Miklós és másik Miklós a [buda-]felhévizi (Calide Aque) keresztesek ügyvédvalló levelével a maguk és fr.-ük: Mihály nevében, valamint János fia: Vörös (Rufus) Mihály bemutatják az uralkodó 1318-ban, első pecsétje alatt kiadott privilegiális és nyílt, valamint 1327-ben, második pecsétje alatt kibocsátott nyílt oklevelét. Poharus (dict.) Péter ezután az országbíró kérdésére azt mondta, hogy az uralkodó nem kíván ezen oklevelekkel

szembehelyezkedni. A bán fiai ezután kijelentették, hogy bár a király ezen oklevelekkel Zenthlazlow-t apjuknak és nekik, nem pedig rokonuknak, ezen Mihálynak v. annak apjának adományozta, de mivel Mihály őket ezen perben és minden más ügyükben javaival és fáradozásával segítette, ezért ők Mihályt Zenthlazlo birtokban részessé tették, s a birtok negyedét és annak minden haszonvételét neki átadták, úgy, hogy amikor ők a birtokot Jakab mr.-től vissza tudják váltani, akkor Mihály tartozik az összeg negyedét Jakabnak kifizetni. Mivel tehát Zenthlazlow-t a király fenti okleveleivel a hozzá hűtlenektől elvette, Péter bánnak és örököseinek adományozta, és ezen adományt utóbb megerősítve megújította, Péter bán fiai pedig Mihályt e birtokban részessé tették (*particeps tamquam unus ipsorum*) és annak negyedét neki átadták, az országbíró e birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal a bán fiainak, Mihálynak, és örököseiknek ítéli, más jogának sérelme nélkül, a birtokot azonban Jakab mr.-nek hagyja, mivel a visszavásárlásig az zálog címén őt illeti meg. Erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Vissegrad, 16. die quind. fe. Epiph. d. predict., a. d. 1340.

E.: --. Fk.: Dl. 95 610. (Rudnay cs. lt.) Függőpecsét fonatai.

K.: --.

Megj.: Az országbíró korábbi okleveleit l. Anjou-oklt. XXIII. 696. és 700., az 1318. évi privilegiumot Anjou-oklt. V. 12., az 1327. évi nyílt oklevelet pedig Anjou-oklt. XI. 596. szám alatt.

69. 1340. febr. 4.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. előtt egyrészt Gyvad-i Jula fia: Gergely mr. a maga és Gyvad-i Simon fia István fia: Miklós nevében a Symigium-i B. Egyed-monostor konventjének ügyvédvalló levelével, másrészt Dousa néhai nádor fiai: Jakab és Pál mr.-ek elmondták, hogy a Bihar (Byhor) m.-i Gabrian birtok (amit Gergely és Miklós örökjoguk címén bírói úton igyekeztek megszerezni a nádor fiaitól), valamint annak haszonvételei és tartozékai

ügyében fogott bírók közvetítésével úgy egyeztek meg, hogy Gergely a maga, Miklós, továbbá generacio-ja minden fr.-e, rokona és propinquus-a nevében (akiket ezen birtokon és azok haszonvételeiben jog illet meg) Gabrian birtokot az ottani B. Mihály arkangyal-monostor kegyúri jogával és a Mária Szülőanyja tiszteletére épített plébániával (ecclesia parochionalis), a vámmal és más haszonvételekkel Dousa fiaianak és örököseinek eladja örök birtoklásra, szavatosság vállalásával. Viszonzásul Dousa fiai 1341. febr. 9-én (oct. fe. Purif. virg. glor., a. d. 1341.) a fehérvári kápt. előtt 300 M. széles bécsi [dénárt] -- minden M.-t 8 pensa-val v. 16 széles bécsi [dénárral] számolva --, v. ennek megfelelő ft.-ot, v. aranyat, v. ezüstöt tartoznak fizetni, kétszeres büntetéssel, ha az időpontot elmulasztanák. Ugyanekkor Gergely és Miklós minden rokonukat, akikhez Gabrian birtok velük együtt tartozik, személyesen v. képviselő révén állítsák a kápt. elé, és a birtokot mondott haszonvételeivel és tartozékaival Dousa fiainak örökítsék át. Gergely és Miklós minderről királyi, királynéi, országbírói és bármely kápt.-i v. konventi oklevelet és privilégiumot állíttassanak ki Dousa fiainak. D. f. VI. prox. p. fe. Purif. virg. glor., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 604. (Zichy cs. zsélyi lt. 215. D. 6.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 570--571.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 309; Z. VII. 1. 82. (mindkettő K. alapján.)

Megj.: Az oklevéllel kapcsolatosan l. még a 80. és 85. számot.

70. 1340. febr. 8.

Az erdélyi kápt. a betegsége miatt személyesen megjelenni nem tudó Felső-(Superior) Gyog-i Sámson fia: István özvegyének (nuncius-a által tolmácsolt) kérésére kiküldte Péter succentor-t, akinek jelenlétében febr. 8-án (f. III. prox. p. fe. Purif. virg. glor.) az özvegy -- fr.-e, Dániel fia: Mihály, valamint András, a falu papja előtt -- lelke nyugalmaért Kandi (dict.) Margit, Ilona, Erzsébet és Katalin nevű öröklött szolganőit (ancilla) és Balázs nevű öröklött szolgáját (servus) felszabadította és nekik örök aranyszabadságot adott, letörölve róluk a

szolgaság jeleit (cirogrofum et stigma servitutis). Nevezettek tehát, miként más szabad (libere condicionis) emberek, bárhol lakhatnak és tartózkodhatnak. Erről a kápt. a felszabadítottaknak Péter succentor beszámolója alapján függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. III. prox. p. fe. Purif. virg. glor., a. d. 1340., amikor Domokos a prépost, Santus az éneklő-, Tamás az örkanonok és Pál mr. Karazna-i főesp. a dékán. A.

E.: Batthyaneum. Erdélyi kápt. lt. 1. 114. (Beke 1. 105.) (Df. 277 289.) Hátlapján a kápt. 1340. nov. 3-án kelt oklevele (l. 628. szám.)

K.: ZW. I. 503--504.

R.: Beke A., TT. 1889. 753. (febr. 3-i dátum alatt.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 525--526.

71. 1340. febr. 9. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Bayur-i Péter fia: Beke és Janfolua-i Márton fia: Miklós, hogy szomszédaik, különösen pedig Vilmos (Wyllermus) nádor jobbágysai Bayur és Janfolua nevű birtokaik gyümölcsseit és haszonvételeit elveszik, az ő joguk nem kis sérelmére. Ezért az uralkodó utasítja a szepesi (Scepsiensis) kápt.-t, hogy adják emberüket tanúságul, akinek jelenlétében Komlous-i György fia: Mihály v. Hazgut-i Mihály fia: László királyi emberek valamelyike a szomszédokat mindezekről tilalmazza, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wyssegrad, in oct. Purif. virg. glor., a. d. 1340.

Á.: a 169. számú oklevélben.

K.: --.

72. 1340. febr. 9. Ivanics

[László zágrábi püspök kinyilvánítja, hogy] Saul fia: Mihály felfegyverkezve a püspök egy bizonyos curia-jából egy házat és más épületeket a püspökség provincia-ján kívülre vitetett, a püspökhöz hűtlenek gyűlésein és összeesküvéseiben gyakran részt vett, egyházának javait és egy bizonyos birtokát hatalmaskodva elfoglalta, miként ez egyes kápt.-ok okleveleiben található. Ezért a püspök őt cinkosaival együtt kiközösíti. Actum in Iwang, f. IV. prox. an. fe. B. Scolastice virg., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum fol. 73. (Df. 283 555.) Intitulatio nélkül, a püspök 1339. aug. 15-i rendelkezése után másolva. (XIV. sz.-i.)

K.: Smič. X. 515.

73. 1340. febr. 9. Ivanics

[László zágrábi püspök kinyilvánítja, hogy] az ő és egyháza hűtleneit és megtámadóit: Marcellus [fiát:] Jánost, Domokost, Magyar (Hungarus) Lőrincet, Heym fiát: Györgyöt, Márton fiát: Balázst, Benedek fiát: Gergelyt, Demeter fiát: Miklóst, Scelna-i Györgyöt, Mihály fiait: Bexa-t és Kopoz-t, Guris fiát: Iwan-t, Sándor fiát: Gegus-t, Saul fiát: Mihályt, Komlous (dict.) Balázst, Mihály fiát: Pétert, Vörös (Rufus) Gallus-t, ennek fiait, Pál fiát: Lukácsot, valamint cinkosaikat és segítőiket jelen írással kiközösíti. D. in Iwang, f. IV. prox. an. fe. B. Scolastice virg., a. d. 1340. Elrendeli továbbá a zágrábi kápt.-nak, hogy mindezt hozza nyilvánosságra, és erről tegyen jelentést. Kiveszi mindezek alól a bánt és fiait, feltéve, ha az elkövetkezőkben a mondott hűtlenek büntetteiben semmi módon nem vesznek részt.

Má.: AN. Liber privilegiorum fol. 73. (Df. 283 555.) Intitulatio nélkül, a püspök 1339. aug. 15-i rendelkezése után másolva. (XIV. sz.-i.)

Eml.: a 104. számú oklevélben.

K.: Smič. X. 515.

74. 1340. febr. 9.

1339. [! > 1340.] die 9. Febr. A velencei tanács határozata: küldjenek bárkát a tanács levelével a Nona-i, az Arbe-i és a Jadra-i c.-ekhez, hogy tudjanak meg híreket a [magyar] király Sclavonia-i jöveteléről, majd tegyenek jelentést.

K.: Ljubić II. 59. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XVIII. 88.)

75. (1340. febr. 9. -- febr. 16. között)

A Jazou-i konvent oklevele szerint Welch (Tá. 3.: Wlch) fia: Antal febr. 9-én (oct. fe. Purif. B. virg.) 50 nemessel letette az esküt a konvent előtt arról, hogy Demeter fia: Olivér [1339.] ápr. 20-án (f. III. prox. an. fe. B. Georgii mart.) Pyspuky nevű birtokán az ő 8 M.-t erő pej (pey) színű lovát hatalmaskodva elvette.

Tá.: 1. a 87. számú oklevélben.

2. a 229. számú oklevélben.

3. a 481. számú oklevélben.

K.: Str. III. 379. (Tá. 3. alapján, Tá.-ban.)

76. 1340. febr. 12. [Nagy-]Kálló

Dausa néhai nádor fiai: Jakab és Pál mr.-ek, Zaboch-i c.-ek és a négy szb. tudatják, hogy Lydyr-i Roland (Lorandus) febr. 12-én (sabb. prox. an. domin. Circumd.) hatodmagával

tartozott esküt tenni arról, hogy jan. 17-én (II. f. prox. p. oct. Epiph. d.) Nog (dict.) Jakabbal, Balázssal, Pállal, Jánossal, Miklóssal, másik Miklóssal, Pállal, Német (Germanus) Miklóssal, Illéssel, Balázs sponsus-ával: Péterrel és Gergely sponsus-ával: Andrással Jacow-i Cosmas fiát: Miklóst nem sebesítette és verte meg, annak lovát pedig nem ölte meg. A kijelölt napon Roland eskütársaival együtt tisztázta magát, ezért fentiek pecsétjeikkel megerősített felmentőlevelet bocsátanak ki számára. D. in Kallow, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: --. Fk.: Dl. 96 212. (Vay cs. berkeszi lt. 208.)

K.: --.

77. 1340. febr. 13.

A. d. 1340., 13. die Febr. Miklós bácsi főesp. a pápai kamarát illető tizedek subcollector-a átadta az utolsó 3 évre Galhardus de Carceribus pápai nuncius-nak az alábbi személyek nevében a felsorolt összegeket a király parancsából jelenlévő Tamás ágostonos rendi olvasókanonok előtt, megesküdvé, hogy azon idő alatt, míg a nuncius Lo.-ban (P) tartózkodott, ezen összegeket a szentélyben helyezték el: Gallus örkanonok nevében a prebenda fejében másfél M.-t, az örkanonokság fejében 2,5 M.-t; Demeternek, a Szt. Irineus[-egyház] éneklőkanonokának nevében a prebenda fejében 1,5 M.-t; Benedek kanonok nevében 1,5 M.-t és 1 fertó-t (amit 60 banalis-szal számoltak) azon falu fejében, amit birtokol; János phisicus nevében 2 M.-t és 30 banalis-t a prebenda fejében; Mihály egykori dékán nevében másfél M.-t; Cosmas dékán nevében 2 M.-t. Maga Miklós főesp. fizetett 4 M.-t főesp.-sége plébániái fejében, ill. a maga nevében az utolsó 3 évre 30 banalis híján 3 M.-t (a másik 3 év összegének átadását a nuncius ápr. 23-ra -- ad oct. Pasche -- tűzte ki számára). Ezenfelül Domokos kanonok kifizetett a teljes 6 évre 3 M.-t (azaz minden év fejében fél M.-t). Miklós főesp. és Tamás mr. megígérték, hogy márc. 22-ig (infra mediam Quadr.) kifizetnek a mondott kápt. nevében 2 ft.-ot az elmaradt 6 pensa fejében.

K.: Vat. I. 416--417. (Galhardus de Carceribus E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Titkos Lt. Collect. 180. fol. 61.)

78. 1340. febr. 14. Visegrád

[I.] Károly király (H) Ludbreg-i Péter fia: Miklós mr. kérésére átírja saját, 1328. márc. 24-én kelt, Havasalföldön (in partibus Transalpinis) elveszett pecsétjével megerősített nyílt oklevelét, amelyben Miklós mr.-t felmentette azon tettek alól, amiket az ő szolgálatában követett el, kivéve a birtokfoglalásokat. D. in Alto Lapide, in fe. B. Valentini mart., a. d. 1340.

Á.: Lackfi István szlavón-horvát bán, 1351. júl. 3. Dl. 101 669. (Batthyány cs. lt. Maioratus. Ludbreg 1. 17. 7.) Eszerint az oklevél az uralkodó harmadik, utolsó nagypecsétjével volt megerősítve.

K.: --.

79. 1340. febr. 14. Visegrád

Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c. Chahal-i Péter fia: János mr. érdemeiért, amiket ifjúkora óta a király hadjárataiban, ill. egyebekben a vajdának végzett, a Szatmár (Zothmar) m.-i Zarazberuk birtokon levő azon részt, amit a vajdának [I.] Károly király (H) adományozott hű érdemeiért, fiai: Konya mr. királynéi asztalnokmr. és Mihály mr. pozsonyi prépost egyetértésével (ifjabb fiai: Gáspár és László helyett a vajda vállalta a nyilatkozatot) ezen János mr.-nek és utódainak adja örök birtoklásra e birtokrész jogainak teljességével, ti. telki helyekkel (loca sessionalia), szántóföldekkel, erdőkkel, rétekkel, berkekkel, legelőnek használt földekkel, legelőkkal és vizekkel, s más haszonvételekkel. A birtokrész egykor Syma-i István fiáé: Lászlóé volt, akit Zothmar-i (dict.) Miklós és Frychko királyi kamaraispánok hamis királyi pénzek készítésével és verésével nyilvánosan megvádoltak, s ezért őt az ország szokásának megfelelően

megégették, így e birtokrész a Syma birtokon levő másik résszel a király kezeihez háramlott. A birtokrészekért ezen László fr. uterinus-ai: Mihály, Jakab és János, László özvegye, valamint fia: János Pál c. országbíró előtt a vajda ellen hosszabb ideig pereskedtek, ám e részeket Pál c. a vajdának ítélte. A vajda erről hiteles pecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, in fe. B. Walentini mart., a. d. 1340. A.

E.: Dl. 3292. (NRA. 914. 1.)

K.: AO. IV. 4--5.

R.: Wertner, Nemzetségek II. 117; Ortway, Pozsony III. 208. (mindkettő K. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 527--528. (K. alapján.)

80. 1340. febr. 14. Visegrád

Péter szerémi püspök, kápolnaispán és királyi titkos kancellár előtt egyrésről..., l. a továbbiakban a 69. számú oklevelet). Eltérő névalakok: Gywad, Gabryan. D. in Wysegrad, in fe. B. Valentini mart, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 605. (Zichy cs. zsélyi lt. 215. D. 5.)

K.: Z. I. 572--573.

R.: Z. VII. 1. 82--83. (K. alapján.)

81. 1340. febr. 14.

A Kapurnuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje a betegsége miatt ágyban fekvő, s ezért a konvent elé személyesen járulni nem tudó Akur fia: Pál, Rayk-i nemes (nuncius-a révén előadott) kérésére annak végrendelete meghallgatására kiküldte jobbágját: Domokost, aki előtt Pál a Rayk-on levő birtoka felét annak minden haszonvételével anyjának, valamint

leánytestvérének: Erzsébetnek, továbbá annak férjének, Pál fiának: Jánosnak (vagyis az ő sógorának -- gener --) adta örök birtoklásra, a szintén jelenlevő rokonai és generacio-i: Mihály fia: Lőrinc, Olivér fia: Imre és Dénes fia: János beleegyezésével. Ha ezen Pál fiát: Jánost gyilkosságban v. bármilyen közbűntényben találnák, s ezáltal e birtokot elvesztené, ill. ha mondott rokonai ellen valamely kápt. v. konvent v. a m. (provincia) nemesei előtt vizsályt szítana, akkor a rokonok készpénz kifizetése után őt a birtokból kizárhatják, nehogy az idegen kézre jusson. A konvent privilégium kiadását ígéri. D. f. II. prox. p. oct. Purif. virg. glor., a. d. 1340.

Á.: Zalai konvent, 1365. okt. 28. Dl. 41 632. (Múz. Ta. Jankovich.)

K: --.

82. 1340. febr. 14.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja tudatja, hogy [I.] Károly király (H) oklevelének megfelelően (l. 40. szám) Sythke-i Lőrinc fia: Leukus febr. 13-án (in domin. Circumd.) a kápt. előtt kifizetett 12 M. széles bécsi dénárt Lewstachyus mr. vasvári és soproni (Suprun) c.-nek, így tőle és a c. bírságszedőjétől magát kimentette. D. f. II. prox. p. domin. Circumd., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 823. (Múz. Ta. Neuhofter.)

K.: AO. IV. 3--4.

R.: Reiszig E., Vasi (Dunántúli) Szle. 90; Bgl. IV. 292.

83. 1340. febr. 15. Visegrád

[I.] Károly király (H) utasítja a szepesi (Scepus) egyház kápt.-ját, hogy adják emberüket

tanúságul, akinek jelenlétében Pál, a királyi aula ifja Miklós fia: Vak (Cecus) Mihály Szepes m.-i Jazurmegy és Ponthfeulde nevű birtokait (amiket az országbíró előtt bírói úton szerzett meg) iktassa Mihálynak és örököseinek, ahol szükséges, új határjeleket állítva a régiek mellé, ha nincs ellentmondás. Ha valakinek keresete lenne Mihály ellenében, idézze a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, f. III. prox. p. fe. B. Valentini, a. d. 1340.

Á.: a 221. számú oklevélben.

Eml.: a 766. számú oklevélben.

K.: AO. V. 322. (Eml. alapján, Eml.-ben.)

84. (1340. febr. 16. e.)

[I.] Károly király (H) egy évre szóló általános oklevele a veszprémi kápt. részére idézések, tudományvételek, tilalmazások, birtok-visszafoglalások, határjel-emelések és -felújítások elvégzésére, valamint a veszprémi egyház condicionarius-ainak elfogására.

Tá.: a 96. számú oklevélben.

K.: Zala I. 361. (Tá.-ban.)

85. 1340. febr. 16. Visegrád

[I.] Károly király (H) színe előtt egyrésről..., l. a továbbiakban a 69. számú oklevelet. Eltérő névalakok: Gyula, Dovsa ~ Dosa. D. in Wissegrad, f. IV. prox. p. fe. B. Valentini mart., a. d. 1340.

Á.: Fehérvári kápt., 1341. febr. 12. Dl. 76 629. (Zichy cs. zsélyi lt. 215. D. 8.)

K.: Z. I. 599. (Á.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 182. (K. alapján.)

Megj.: Az átíró keret megemlíti az esztergomi kápt. (l. 69. szám) és Péter szerémi püspök oklevelét (l. 80. szám) is, de azokat “propter uniformitatem et equalitatem materie” nem írta át.

86. 1340. febr. 16. Esztergom

Péter nógrádi (Neugrad) főesp. tudatja, hogy Egyed testvér, a Bozok-i egyház prépostja könnyíteni szándékozván a Bozok-i egyházon és annak parochialis presbiter-én azon adó (debitum) v. jogok ügyében, amellyel ezen egyház és annak presbiter-e minden évben a honti főesp.-nek tartozik, a Pald birtokkal szomszédos bizonyos földjét annak haszonvételeivel az esztergomi kápt.-nak használatra átengedte. Péter főesp. tehát a kápt. nevében a mondott adó v. főesp.-i jogok ügyében a Bozok-i egyházat és annak presbiter-ét felmenti. D. Strigonii, in. quind. fe. Purif. B. virg., a. d. 1340.

Á.: Sági konvent, 1365. febr. 16. > Garai Miklós nádor, 1425. szept. 11. Esztergomi kápt. mlt. 15. 4. 15. (Df. 236 006.)

Tá.: 1. Szécsényi Simon országbíró, 1395. ŠA. Brno. Seilern cs. lt. 105. (Df. 249 159.)

2. Tá. 1. > Pálóczi László országbíró, 1468. jún. 14. Esztergomi kápt. mlt. 38. 3. 16. (Df. 236 973.)

K.: --.

87. (1340. febr. 16. -- márc. 13. között)

Pál c. országbíró előtt febr. 16-án (8. die oct. fe. Purif. virg.) megjelent Welch fia: Antal nevében Szláv (Sclauus) Miklós királyi ügyvédvalló levéllel, és bemutatta a Jazou-i konvent oklevelét (l. 75. szám). Ennek megfelelően az országbíró a színe előtt meg nem jelenő és senkit

nem is küldő Demeter fiát: Olivért hatalmaskodásban marasztalja el Antal ellenében, és kéri a váci kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Bede fia: János királyi ember menjen a szomszédok összehívásával Olivér birtokaira, azokat minden haszonvétellel az ország szokásának megfelelően becsülje fel, kétharmadukat csatolja az ő bírói kezeihez, egyharmadukat pedig iktassa Antalnak, amíg azok, akiket ez inkább megillet, e birtokokat vissza nem vásárolják. A királyi ember Olivér minden fr.-ének, rokonának, cognatus-ának, generacio-jának és szomszédosának hirdesse ki, hogy ha valakit a visszavásárlás megillet közülük, s ezt meg kívánják tenni, az általa megadott időpontban jelenjenek meg a királyi jelenlét előtt, ellenkező esetben e birtokok kétharmad része az országbíróé marad, egyharmadát pedig Pál c. Antalnak örökíti át. A kápt. végül tegyen jelentést a királynak.

Tá.: a 229. számú oklevélben.

K.: --.

88. 1340. febr. 17.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja előtt Rethy-i István, Danus gener-e megvallotta, hogy 1 holdnyi szántóföldjét (annak minden haszonvételével és tartozékával) szavatosság vállalásával 3 ferto garasért elzálogosította Kolchwan-i András fiának: Péternek. E föld Rathi falutól fentebb van egy nagy útnál, amely [Szepes-]Váraljáról (Suburbium) megy Lucha-ra. Péter a földet évente vesse be és tartozik abból 1 garasnyit lekaszálni Istvánnak. Ha a vetést nem végzi el Húshagyó kedd (Carnispriv.) előtt, István a földet visszaválthatja. D. f. VI. prox. p. quind. fe. Purif. virg. glor., a. d. 1340.

E.: ŠA. Levoča. (Lőcse.) Szepesi kápt. mlt. 3. 1. 9. A. (Df. 283 262.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Má.: E.-vel azonos jelzet alatt. XVIII. sz.-i.

K.: --.

89. 1340. febr. 19.

[[A győri kápt. jelenti [I.] Károly királynak, hogy oklevelének megfelelően]] Gogan fia: Mihály királyi emberrel kiküldték tanúságul Andrást, chorus-uk presbiter-ét, akik febr. 16-án (in fe. B. Juliane virg. et mart.) Kathlw (Á. 2.: Kathl), más néven Bankfelde (Á. 2.: Bankfeuldi) birtokot a szomszédok jelenlétében bejárták és iktatták Emuch fia János fiainak: Miklósnak, Lászlónak, Jánosnak, Lőrincnek, [Vörös] Péternek, Tamásnak, Mihálynak és Desew-nek, nem lévén ellentmondó. D. sabb. prox. an. fe. Kathedre S. Petri, a. d. 1340.

Á.: 1. a 359. számú oklevélben.

2. Á. 1. > Győri kápt., 1352. aug. 29. AL. Wass cs. lt. 7. 6. (Df. 252 891.)

K.: HOkI. 225--226. (Á. 1. alapján, Á.-ban.)

Megj.: A [[ ]] közötti részeket Á. 2. elhagyja. Az uralkodó átírt parancslevelét I. Anjou-okt. XXIII. 749. szám alatt.

90. 1340. febr. 20. Visegrád

Leustasius mr. soproni és vasvári c. kinyilvánítja, hogy azon bírságokat, amelyekben Byri-i Miklós fia: Beke mr. jan. 15-én (quind. residencie regalis exercitus) Byry-i Lőrinc fia: Herke ellenében színe előtt elmarasztaltatott, a peres fél része nélkül neki elengedi, részben azért, mivel akkor az ő szolgálatában állott, részben pedig fogott bírók kérésére. Ezért utasítja Vasvár m.-i szb.-it, hogy ezen bírságokat Beke mr.-tól ne szedjék be. D. in Wysegrad, die domin. prox. an. fe. Katedre B. Petri ap., a. d. 1340.

E.: AL. Sennyey cs. lt. 28. 6. (Df. 253 144.) Hátlapra nyomott pecsét nyoma.

K.: --.

91. 1340. febr. 20.

1340. febr. 20-án (a. d. 1340., die 20. Febr.), amidőn a tatárok (Tartari) megtámadták Lo.-t (P), és emiatt teljes Mo. (U) felbolydult, Geruasius [fia:] Péter, az apostoli szék Mo.-i nuncius-a elküldött Zothomar-i Tamás testvér domokos rendi provinciális perjellel a Sclauonia-i Zágráb városába 1300 aranyft.-ot. A perjelnek adott egy 5 aranyft. értékű ezüst csészét, költségeire pedig 6 aranyft.-ot.

K.: F. VIII. 6. 175; Theiner I. 636; Mon. Pol. Vat. I. 419; Vat. I. 433. (Mind Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Titkos Lt. Collect. 180. fol. 80.); Densuşianu I. 657. (F. VIII. 6. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 528. (Theiner I. alapján.)

92. 1340. febr. 23. Vizsoly

Iseyp mr.-nek, Drugeth Vilmos (Willyermus Drugeter) nádor, a kunok bírása albirájának elmondta Bolth-i András, hogy ő febr. 19-én (sab. prox. an. domin. Exurge) Zaboch m. törvényszékén Balkan-i János fia: Fábián és serviens-ei -- Thama fia: Miklós és Boynuch (dict.) János -- ellenében tiltakozott, miszerint ezen serviens-ek mint gonosztevők és tolvajok az ő jobbágyának lovait és más javait elvették, s mikor ezeket ő Demeter fia: Mihály Zaboch-i vicec. révén a váradi kápt. tanúságával febr. 12-én (sab. prox. an. domin. Circumd.) vissza akarta követelni, Cyne fia Péter fia: László váradi kanonok és a felfegyverkezett Fábián e serviens-eket védelmükbe vették. Ezért Iseyp mr. kéri Dousa néhai nádor fiát: Jakab mr. Zaboch-i c.-t és a négy szb.-t, hogy mindezekről tudják meg az igazságot, majd a nádornak tegyenek jelentést. D. in Wysul, IV. f. prox. an. fe. Mathei [! >: Mathie] ap., a. d. 1340.

Á.: a 117. számú oklevélben.

K.: --.

93. 1340. febr. 24. [Nagy-]Szeben

A szebeni székek provincialis-ai és a többi, a szebeni provincialis-okhoz tartozó székek provincialis-ai kinyilvánítják, hogy tudomásukra jutott, miszerint Halbenkragen, Újfalu (Noua villa), Ruental, Kries, Vilzendorph és Pezendorf Gegus-hoz és fiaihoz, valamint Jakab fiaihoz: András mr.-hez, Jakabhoz, Ywan-hoz és Denus-hoz tartoznak örökjogon atyáiktól és nagyapjuktól (avus): Appa-tól, így a felsorolt birtokokat (földekkel, erdőkkel, rétekkel, vizekkel, malmokkal, legelőkkel) nekik visszaadják. E birtokokon e nemesek akarata ellenére fentiek közül senki sem járhat el. Erről fentiek pecsétjükkel megerősített oklevelet bocsátanak ki. D. in Cybinio, in vig. Mathie ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 3293. (Erd. Fisc. 1. 1. E.) Hátlapján újkori kéztől magyar nyelvű tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 5--6; ZW. I. 504--505. (febr. 23-i dátum alatt.)

R.: AKÖG. 1850. 580. (szept. 20-i dátummal.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 528--529. (ZW. I. alapján, szintén febr. 23-i keltezéssel.)

94. 1340. febr. 25.

A Gron melletti Szt. Benedek-monostor konventje előtt megjelent egyrésről István testvér, a Szent Üdvözítő tiszteletére épített Leker-i Szerafinmonostora (monasterium Seraphini) apátja, másrésről Hildebrandus testvér, a pannonhalmi (Sacer Mons Pannonie) Szt. Márton-monostor (cenobium) éneklőszereztese a konvent és Vilmos (Wilhelmus) apát nevében azok ügyvédvalló levelével, és István megvallotta, hogy mivel egy bizonyos földet és rétet minden haszonvétellel és tartozékkal Vilmos apát és a konvent (akik Chanak falvi jobbágyaival e föld és rét szomszédos) birtokolták, ezeket ő további használatra átengedi oly módon, hogy Szt. Márton apátja és a konvent minden évben ápr. 24-én (in fe. B. Georgii mart.) fizessen a Leker-i apátnak és egyháznak 3 pensa forgalomban levő dénárt jelen oklevél kiadója előtt, dupla büntetéssel, ha ezt nem teljesítenék. D. in fe. B. Mathie ap., a. d. 1340.

E.: Pannonhalmi Főapátság Lt. 361. Capsa 58. C. 3. (Df. 207 167.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések, valamint pecsét nyomai.

K.: AO. IV. 6--7; P. II. 404. (1350. febr. 25-i dátummal.)

R.: Str. III. 355. (latin nyelvű.)

95. 1340. febr. 25.

A Zala-i Szt. Adorján-monostor konventje előtt megjelent egyrésről Bille-i (Tá.: Bylle) Gubas fia Miklós fia: János a maga és fia: Miklós litteratus nevében, másrésről Quiskolus-i (Á. 2., Tá.: Kyskolus) Karach (Á. 2.: Korach) fia: Miklós, és előbbi megvallotta, hogy ő Karach fiát Quiskolus birtok osztálya ügyében perbe kívánta fogni, de végül őt és utódait ezen Quiskulus birtokon örök és békés maradásban hagyja. Emellett a maga és fia nevében vállalta, hogy ha ő v. fia v. posteritas-aik Karach fiát és leszármazottait e birtok okán zaklatná, a per kezdete előtt 50 M.-ban marasztaltassanak el Miklós és utódai ellenében. Erről a konvent pecsétjével megerősített [privilegiális] oklevelet bocsát ki. D. in fe. B. Mathye ap., a. d. 1340.

Á.: 1. Zalai konvent, 1348. okt. 31. Dl. 4020. (NRA. 606. 26.)

2. Csázmai kápt., 1373. nov. 30. Dl. 3295. (NRA. 606. 28.)

Tá.: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1347. febr. 8. Dl. 3294. (NRA. 606. 24.)

K.: --.

96. 1340. febr. 27.

Tamás apát és a Tykonium-i Szt. Ányos-monostor konventje jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy a veszprémi kápt. részére kiadott oklevelének megfelelően (l. 84. szám) Juthas-i Péter fia: Mihály királyi emberrel kiküldték tanúságul káplánjukat: András Apaty-i presbiter-t, akik febr. 16-án (f. IV. prox. p. domin. Circumd.) az Olwrs falusi Kese fiát: Jónást

(aki a veszprémi egyháztól annak birtokával együtt az Olwrs-i királyi udvarnokokhoz -- wdwornici -- csatlakozott) mint a veszprémi egyház condicionarius jobbágyát elfogták, a kápt.-nak kiadták, és az általa használt birtokrészbe a veszprémi egyház joga nevében a kápt.-t iktatták. D. in domin. Estomichi, a. d. 1340.

E.: Veszprémi kápt. mlt. Alsóörs 15. (Df. 200 868.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Olwrs névalakkal, valamint kerek zárópecsét töredékei.

K.: Zala I. 361--362.

R.: Veszpr. Reg. 131.

97. (1340. febr. 28. e.)

[I.] Károly király (H) oklevele Fyus-i Péter részére -- a király embere és a Gron melletti Szt. Benedek-monostor tanúsága által megidézendő -- Zamchuk fiai ellenében.

Eml.: a 99. számú oklevélben.

K.: Str. III. 355. (Eml.-ben.)

98. 1340. febr. 28.

A nyitrai kápt. oklevele. A kápt. más oklevelével kijelölt Barachka-i Jakab, Pozba-i János, Finta fia: Márton és Jakab mr. -- Theutheus mr. Bars m.-i c. notarius-a -- mint fogott bírók Thuhly-i Leuka fia Domokos fiai: László, János, András, István és Jakab, Geurud-i Myke fia: Pobor, Moch fia János fia: Jakab és Sytitkut-i Tamás fia: János részére, ill. Emeke-i Péter fia: Desew, Colon-i Petheu, Kap-i Nemchen fia Pál fia: István és Kap-i Lőrinc fia: Miklós fogott bírók Folkus fia: Miklós c. és ennek fia: János részére, továbbá a kápt. felek kérésére kiküldött tanúságai: István éneklő- és Miklós őrkanonok a kápt. előtt és a felek jelenlétében megvallották,

hogy Nitria-n, febr. 26-án (sabb. prox. preterito) a Bars (Bors) m.-i Eny birtok ügyében határoztak, s ezt a felek a bíró része nélküli 10 M. bírság terhe alatt elfogadták. Domokos fiai a maguk és fr.-eik nevében mint felperesek bizonyították, hogy Eny birtok Geurud felőli felét Károly c. Pozsony m.-i nemes elzálogosította a Strigonium-i keresztesek konventje nyílt, ill. az ezt megerősítő privilegiális oklevelével 26 M.-ért ezen Domokosnak; Folkus fia: Miklós és fia pedig azt bizonyították, hogy Eny birtokot az ő sororius-uk, Moch fia: Moch c. a pozsonyi kápt. privilegiális oklevelével adta ezen Károlynak és annak fiának: Kis (Parvus) Károlynak, aki utóbbi a birtokot rokonság okán, valamint szüksége miatt ezen Miklós c.-nek és fiának eladta minden haszonvétellel 20 M.-ért a nyitrai kápt. privilégiumával. Jakab fiai: Tamás és Pál Folkus fia Miklós fiát: Jánost a királyi jelenlét elé perbe hívták, mivel János az állítólag örökös nélküli emberéé volt Eny birtok királyi adományként történő iktatásának (amit a király embere és a nyitrai kápt. tanúsága végzett volna el) ellentmondott, Jakab fiai azonban a pozsonyi és nyitrai kápt.-ok privilégiumainak bemutatása után az országbíró előtt a pert elvesztették, mivel e privilégiumokkal szemben az országbíró háromszori kérdésére sem mertek ellentmondani, így Eny birtok Jánosé lett (ahogyan ezt a fogott bírók az országbíró privilegiális és a király nyílt oklevelében látták). Domokos fiai és fr.-eik az iktatáskor a birtok fele ügyében nem is tiltakoztak, tilalmazó oklevelet sem mutattak be, hanem tudomásul vették a hj.-t és a több nyolcadon keresztül zajló pert. Emellett amikor Sepethnuk-i Mike fia: Péter királyi ember és Poth-i István országbírói bírságszedő -- András, az esztergomi kápt. chorus-ának prebendarius presbiter-e mint kápt.-i tanúság jelenlétében -- a birtokügyekből az országbírónak járó királyi bírságoknak az ország szokása szerinti kihirdetésében jártak el, Folkus fia: Miklós az országbíró mondott, Eny birtok ügyében hozott ítéletét tartalmazó privilégiumát bemutatta az összehívott szomszédok jelenlétében, s mivel abban szerepelt, hogy Eny birtokot Miklós fia: János az országbíró előtt visszaszerezte, így az őt és apját: Miklóst illeti, ezért a királyi ember és a bírságszedő András presbiter, valamint a szomszédok -- Domokos fiai: László, János, András, István és Jakab, Myke fia: Pobor, Thuhly-i Moch fia János fia: Jakab, Benedek fia: Kokos, Setithkut-i Tamás fia: János és Belad-i Jakab fia: Miklós -- jelenlétében Eny birtokot minden haszonvétellel ellentmondás nélkül Folkus fiának: Miklósnak és ennek fiának: Jánosnak visszaadták örök birtoklásra, miként mindez a nyitrai kápt.-nak bemutatott esztergomi kápt.-i

oklevélben és az uralkodó ezt megerősítő oklevelében található. Ezért mind a pozsonyi kápt. mondott privilégiumának, a nyitrai kápt. és az országbíró ítéletlevelének, továbbá a király nyílt (ezen ítéletet és az esztergomi kápt. nyílt oklevelét megerősítő) nyílt oklevelének, valamint a király más nyílt oklevelének (amelyben érdemeiért ezen Miklós fiának: Jánosnak új adományt tett Eny birtokban) megfelelően a birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal a fogott bírók Miklósnak és fiának ítélték örök birtoklásra, Domokos fiaira: Lászlóra, Jánosra, Andrásra, Istvánra és Jakabra, Myke fiára: Pobor-ra, Thuhly-i Moch fia János fiára: Jakabra, Benedek fiára: Kokos-ra, Tamás fiára: Jánosra és Jakab fiára: Miklósrá, valamint örököseikre örök hallgatást kiróva. A keresztesek konventjének privilégiumát, annak Eny-ről kiállított zálogosító oklevelét, valamint minden egyéb oklevelet -- bármely király, princeps, konvent (collegium) v. kápt. is bocsátotta ki --, amiket a fogottbírói döntés során nem mutattak be, a felek érvénytelenítették, s bárhol is mutassák be ezeket, bemutatóikat mint egy már lezárt per felkorbácsolóit marasztalják el. Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített és chirographált (per medium alphabeto intercise) oklevelet bocsát ki. D. f. II. prox. p. fe. B. Mathie, a. d. 1340., amikor István mr. az olvasókanonok.

E.: Dl. 50 139. (Zerdahelyi cs. lt. 51.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés. Alul chirographált (ABC).

Á.: a 227. számú oklevélben.

K: --.

R.: Balassa 41--42. (Á. alapján.)

99. 1340. febr. 29.

A Gron melletti Szt. Benedek-monostor konventje jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy a Fyus-i Péter részére kiadott idézőlevelének megfelelően (l. 97. szám) Rendue-i Deseu királyi emberrel kiküldték tanúságul káplánjukat: Salamont, akik febr. 28-án (f. II. prox. p. domin. Esto mihi) Zamchuk fiait: Miklóst, Deseu-t és Jánost Ebeydyz nevű birtokukon

megidézték Péter és fia: Tamás ellenében a királyi jelenlét elé márc. 29-re (ad oct. medii Quadr.). D. f. III. prox. p. dñmin. antedict., a. d. 1340.

E.: KEML. Esztergomi kápt. hh. lt. (Df. 208 709.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.
K.: Str. III. 355.

100. [1340] febr. 29. Avignon

[XII.] Benedek pápa [I.] Károly királynak (V). Gellért testvér, a ferences rend generalis minister-e levélben tett jelentést neki az István boszniai bánnal történt találkozásáról a boszniai eretnekek kiirtása ügyében, akik e földet istentelen romlottságukkal fertőzik. Gellért megkapta a bán nyilatkozatát ezen eretnekek kipusztítására, amennyiben az apostoli szék és a király segítséget nyújtanak ehhez. A pápa ezért levelet intézett a bánhoz (l. köv. szám). A pápa hangsúlyozza, hogy a király dicsőségére és országa biztonságára válik, ha segítségével Boszniából (terra Bosnensis) ezen eretnekeket kipusztítják, ezért buzdítja az uralkodót, hogy mindenféle módon, tanáccsal és segítséggel álljon a bán mellé, hogy az földjéről ki tudja tépni ezen régi eretnek gonoszságot, visszavezethesse Isten tiszteletéhez, s a lerombolt egyházak korábbi állapotukba kerüljenek. Ezzel a király is elnyeri az örök jutalmat, megteremtve országának a béke és biztonság gyarapodását. D. Auinione, II. Kal. Mart., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 12a--12b. ep. 31. (Df. 291 783.)

Eml.: a 102. számú oklevélben.

K.: Theiner I. 632--633; F. VIII. 4. 448--449. (részlet.); Smič X. 527--528.

R.: Acta Bosnae 24. (febr. 28.-i dátummal.)

101. [1340.] febr. 29. Avignon

[XII.] Benedek pápa István boszniai bánnak. Értesült Gellért testvérnek, a ferences rend generalis minister-ének jelentéséből, aki [I.] Károly király (V) szándékából járult a bán elé, miszerint István késznek mutatkozott arra, hogy a boszniai principatus-ban Isten tisztelete -- amely a számos ottani eretnek miatt, ahogy mondják, teljesen lehanyatlott -- helyreállják, a lerombolt egyházak korábbi állapotukba kerüljenek, s bennük az istentiszteleteket az egyházi rítus és szokás szerint megtartsák. Mivel ezen eretnekek jelenléte veszélyes a bánra és örököseire nézve, ezért a pápa kiirtásukra buzdítja őt, kérve, hogy követek útján tájékoztassa mindenről, mivel a pápa és az apostoli szék segítséget fog nyújtani neki, apostoli levelei és követei révén pedig ugyanerre kéri mind a magyar királyt, mind a szomszédos helyek universitas-ait és egyes személyeit. D. Auinione, II. Kal. Martii, [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 12b--13a. ep. 33. (Df. 291 783.)

Á.: az előző számú oklevélben.

Tá.: a köv. számú oklevélben.

K.: Theiner I. 633; Smič. X. 525--526. (febr. 28-i dátummal.)

R.: Acta Bosnae 24. (febr. 28.-i dátummal.)

102. [1340.] febr. 29. Avignon

[XII.] Benedek pápa Gellért testvérnek, a ferences rend generalis minister-ének. Megkapta levelét, miszerint [I.] Károly király (V) szándékából István boszniai bánhoz ment, aki őt tisztelettel fogadta, s biztosította jószándékáról a boszniai principatus-ban levő eretnekek kiirtásához, ha a pápa, az apostoli szék és Mo. királya ehhez segítséget nyújtanak. Erre a bán számít a földjével szomszédos szakadárok (scismatici) miatt, akiktől az eretnekek támogatást kérnének, ha felismernék, hogy kipusztításuk a cél. A pápa levelében (1. előző szám)

figyelmeztette a bánt, hogy ezen eretnekek jelenléte veszélyes rá és örököseire nézve, ezért kiirtásukra buzdította őt, kérve, hogy követek útján tájékoztassa mindenről, mivel a pápa és az apostoli szék segítséget fog nyújtani neki, apostoli levelei és követei révén pedig ugyanerre kéri mind a magyar királyt, mind a szomszédos helyek universitas-ait és egyes személyeit. A pápa erről oklevelet bocsátott ki mind a magyar király (l. 100. szám), mind a bán részére, s ezeket Gellértnek követe révén elküldi. Ha ezeket Gellért megkapta, a királynak és a bánnak mutassa be. D. Avinione, II. Kal. Mart., [pápaságának] 6. évében.

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 12. b. ep. 32. (Df. 291 783.)

K.: Theiner I. 633--634; F. VIII. 4. 449--450. (részlet.); Smič X. 526--527. (febr. 28-i dátummal.)

R.: Acta Bosnae 24. (febr. 28-i dátummal.)

103. ([1340.] febr.) Buda

A. quo supra [1340]., die ..... mensis Febr. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő Galhardus [nuncius] jelenlétében megkapott Berengár [fiától:] Jakabtól (Zothomar-i Miklós révén) -- részben egy 5 ferto pondus-ú aranyrög formájában, részben aranyft.-okban és régi banalis-okban -- átszámítva 880 aranyft.-ot.

K.: Vat. I. 419. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 68.)

104. (1340. márc. 1.)

A zágrábi kápt. jelenti László zágrábi püspöknek, hogy ítéletét (l. 73. szám), amelyet pecsétje alatt számukra márc. 1-jén (in die Cinerum) átküldött, a nagymisén Jakab prépost,

Miklós éneklőkanonok, Demeter zágrábi, Miklós Kamarcha-i, Benedek Kemluch-i és Antal Vrbouch-i főesp.-ek, Péter mr., Márton mr. és György mr. kanonokok, Dénes mr. dékán, valamint a chorus prebendarius-ai, papok, clericus-ok és világiak jelenlétében ünnepélyesen felolvasták.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 74. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 528. (a fenti dátum alatt.)

105. (1340. márc. 2. e.)

Miklós fia: István Zothmar-i vicec. és a négy szb. a Loscud-i Ábrahám, ill. Cantor (dict.) János és annak serviens-e (Chernete sponsus-a): Lőrinc közötti pert márc. 2-re (f. V. prox. p. diei [!] Cinerum) tűzik ki színük elé.

Tá.: a 108. számú oklevélben.

K.: --.

106. (1340. márc. 2. e.)

Miklós fia István: Zothmar-i vicec. és a szb.-k oklevele szerint Luskud-i Ábrahám vállalta, hogy márc. 2-án (f. V. prox. p. diei Cinerum) színük előtt megjelenik Ivanusy-i Cantor (dict.) Mihály ellenében annak szomszédaival: Ábrahám fiával: Jánossal (az egyik szb.-val), László fiával: Ders-sel, Gábor fiával: Lukáccsal és Rohod-i Lászlóval, hogy azok tanúsítsák, miszerint amikor Ábrahám Chako (dict.) Lőrinc fiait: Tamást és Miklóst, Imre fiát: Jakabot, Pál fiát: Miklóst és Zeuke fiát: Mihályt -- ezen Cantor (dict.) Mihály serviens-eit -- megidéztette ezen Mihály általi előállításukra, nevezettek Mihálynál tartózkodtak.

Tá.: a 109. számú oklevélben.

K.: --.

107. (1340. márc. 2. e.)

Miklós fia István: Zothmar-i vicec. és a szb.-k oklevele szerint Luskud-i Ábrahám vállalta, hogy márc. 2-án (f. V. prox. p. diei Cinerum) színük előtt megjelenik Iwanusy-i Cantor (dict.) Tamás ellenében annak szomszédaival: Ábrahám fiával: Jánossal (az egyik szb.-val), László fiával: Ders-sel, Gábor fiával: Lukáccsal és Rohod-i Lászlóval, hogy azok tanúsítsák, miszerint amikor Ábrahám Lodomér fiát: Miklóst -- ezen Cantor (dict.) Tamás serviens-ét -- megidéztette annak ezen Tamás általi előállítására, nevezett Tamásnál tartózkodott.

Tá.: a 110. számú oklevélben.

K.: --.

108. 1340. márc. 2. Pátyod

Miklós fia: István Zothmar-i vicec. és a négy szb. a Loscud-i Ábrahám, ill. Cantor (dict.) János és annak serviens-e (Chernete sponsus-a): Lőrinc közötti, korábbi oklevelük szerint (l. 105. szám) márc. 2-án (f. IV. prox. p. diei Cinerum) esedékes pert a felek kérésére ápr. 20-ra (f. V. prox. p. fe. Pasce d.) halasztják el, ha a felek időközben nem tudnak megegyezni. D. in Pagyud, termino supradict., a. d. 1340.

E.: --. **Fk.:** Dl. 96 214. (Vay cs. berkeszi lt. 210.)

K.: --.

109. 1340. márc. 2. Pátyod

Miklós fia István: Zothmar-i vicec. és a szb.-k tudatják, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 106. szám) Luskud-i Ábrahám márc. 2-án (f. V. prox. p. diei Cinerum) Ivanusy-i Cantor (dict.) Mihály ellenében színük elé vezette tanúit, akik fentiek kérdésére azt válaszolták, hogy amikor Ábrahám Chako (dict.) Lőrinc fiait: Tamást és Miklóst, Imre fiát: Jakabot, Pál fiát: Miklóst és Zeuke fiát: Mihályt -- ezen Cantor (dict.) Mihály serviens-eit -- megidéztette ezen Mihály általi előállításukra, nevezettek Mihálynál tartózkodtak, most is ott vannak, de makacsul megtagadják, hogy előálljanak. Fentiek, mivel csekély számuk miatt az ügyet nem kívánták ítélettel lezárni, azt ápr. 20-ra (f. V. prox. p. fe. Passce d.) halasztják, mégpedig a m. összes nemesének döntésére. D. in Pagyud, termino supradict., a. d. 1340.

E.: --. Fk.: Dl. 96 213. (Vay cs. berkeszi lt. 209.)

K.: --.

110. 1340. márc. 2. Pátyod

Miklós fia István: Zothmar-i vicec. és a szb.-k tudatják, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 107. szám) Lascud-i Ábrahám márc. 2-án (f. V. prox. p. diei Cinerum) Iwanusy-i Cantor (dict.) Tamás ellenében színük elé vezette tanúit, akik fentiek kérdésére azt válaszolták, hogy amikor Ábrahám Lodomér fiát: Miklóst -- ezen Tamás serviens-ét -- megidéztette ezen Tamás általi előállítására, nevezett Tamásnál tartózkodott, most is ott van, de makacsul megtagadja, hogy előálljon. Fentiek, mivel csekély számuk miatt az ügyet nem kívánták ítélettel lezárni, azt ápr. 20-ra (f. V. prox. p. fe. Pasce d.) halasztják, mégpedig a m. összes nemesének döntésére. D. in Pagyud, termino supradict., a. d. 1340.

E.: --. Fk.: Dl. 96 215. (Vay cs. berkeszi lt. 211.)

K.: --.

111. 1340. márc. 3. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Lőrinc fia Mark fia: Pethew ~ Peteu ~ Petheu, hogy ezen Lőrinc -- az ő nagyapja (aws ~ avus) --, Andronicus és András carnalis fr.-ek voltak (ti. Nadasd nb. Chopov c. fiai), ezért ő, valamint ezen Chopow c. már elhunyt fiai: László és Dénes atyafiságban (in linea fraternitatis) álltak, birtokaikon nem osztottak meg, miáltal a Vasvár m.-i Gelse és Makua, ill. a Zala m.-i Hozzyvpah és Zalatheluke (más néven Pochey) nevű birtokok tartozékaikkal együtt örökjogon most őt illetik. Ezért az uralkodó utasítja a vasvári kápt.-t, hogy Nezeley-i Beze fia: Gergely v. Roland (Lorandius) fia: Pál királyi emberek valamelyikével küldjék ki tanúságukat, akik mindenkitől, akitől lehet, különösen pedig a Nadasd nb. nemesektől tudják meg, hogy fenti állítások valósak-e v. sem, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, f. VI. prox. an. domin. Invocavit, a. d. 1340.

Á.: a 174. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 4. 438--439; Zala I. 362--363. (Á.-ban.); Bgl. IV. 292--293.

R.: Köblös J., Zalai Gyűjt. 28 (1989) 33--34.

112. 1340. márc. 3. Visegrád

[I.] Károly király (H) azonos tartalmú oklevele a Kopornuk-i konventhez. Eltérő névalakok: Chopou, Gerse, Kysmakua, Huzyupah, Zalateluke, Pachey. Királyi emberek: Berend-i Vos (dict.) Lőrinc v. Wospor-i István. D. in Wysegrad, f. VI. prox. an. domin. Invocavit, a. d. 1340.

Á.: a 179. számú oklevélben.

K.: --.

113. 1340. márc. 3. Visegrád

[I.] Károly király (H) azonos tartalmú oklevele a veszprémi kápt.-hoz. Eltérő névalakok: Chapow, Gelsee, Hozyupah; Zalateluke. Királyi emberek: Salamon fia: Kelemen v. Beze fia: Gergely. D. in Vysegrad, f. VI. prox. an. domin. Invocavit, a. d. 1340.

Á.: a 180. számú oklevélben.

K.: --.

114. 1340. márc. 3.

Az erdélyi kápt. előtt egyrészt Renerus fia: Renerius c., Al-(Inferior) Winch-i hospes, másrészt Sumurakus fiai: László és János, Barcha-i nemesek megvallották, hogy a hozzájuk közösen tartozó, az Erkyspatak patak mellett levő, Felkunir, Olkunir, Zazerkys, Winch Inferior és Pien falvak szomszédságában fekvő Volaherkis ~ Volaherkys nevű birtokukon a köv. osztályt tették: a birtok fele minden haszonvétellel és tartozékkal, azon határok alatt, miként régtől fogva el volt különítve, Renerius-nak és örököseinek jutott, míg a birtok másik fele szintén minden gyümölcssel és haszonvétellel a régi határok alatt Sumurak fiainak és örököseiknek. Ha Renerius örökös nélkül hunyna el, ezen része minden joggal és tulajdonnal Sumurak fiaira háramlik -- és viszont. A kápt. erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. VI. prox. an. domin. Invocavit, a. d. 1340., amikor Domokos a prépost, Santus az éneklő-, Tamás az örkanonok és Pál mr. Karazna-i főesp. a dékán. A.

E.: AL. Török B.-gyűjtemény. 6. (Df. 244 525.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Függőpecsét fonatai (R. szerint sárga).

Má.: Újkori, E.-vel azonos jelzet alatt.

K.: Doc. Trans. III. 605--606. (E. alapján.)

R.: Kis B., T. 1894. 70; Magyary K., TT. 1907. 110.

Román ford.: Doc. Trans. III. 529--530. (E. alapján.)

115. 1340. márc. 3.

A pécsi kápt. előtt 1340. márc. 3-án (a. d. 1340., f. VI. prox. p. diem Cynerum) Zapudi-i Miklós, Teuteus mr. famulus-a ura nevében elmondta, hogy Tarnuk-i Demeter fia: István és Tarnuk-i Lőrinc fiai: Gergely és Petew ezen Tarnuk birtokot Pál c. országbíró ítélete révén elveszítették, így azt az országbírónak kell iktatni. Ha nevezettek nem tudnák visszaszerezni Pál c.-től a birtokot, erre az esetre a szomszédság okán Miklós ura nevében az idegeneket (extranei) a birtok elfoglalásától tilalmazta. D. die et a. prenotatis.

E.: Dl. 87 101. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. E. 203.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

116. 1340. márc. 3.

A váci kápt. 1340. márc. 3-án (f. VI. prox. an. domin. Invocavit, a. d. 1340.) kelt nyílt oklevele szerint Ege (Tá. 4. és 5.: Egee) (dict.) István fia: Zeuke (dict.) Mihály és ennek fr.-e: Tamás a kápt. előtt megvallották, hogy apjuk, ezen Ege István soror-jának, Lapasd-i István özvegyének jegyajándékáért [[amit ők törvényes úton szereztek meg Lapasd birtokon László bán fiától: Olivértől, s amelynek ügyében vele fogott bírók közvetítésével úgy egyeztek meg, hogy]] Olivér kifizetett nekik 20 M.-t.

Tá.: 1. Lackfi Imre nádor, 1375. jan. 27. Dl. 58 599. (Forgách cs. lt. 237.)

2. Lackfi Imre nádor, 1375. jan. 27. Dl. 89 451. (Radvánszky cs. sajkázai lt. 7. 51.)

3. Tá. 1. > Garai Miklós nádor, 1376. máj. 16. Dl. 89 462. (Radvánszky cs. sajkázai lt. 7. 9.)

4. Tá. 1. > Garai Miklós nádor, 1409. okt. 9. Dl. 43 016. (Múz. Ta. Szilágyi.)

5. Tá. 3. > Garai Miklós nádor, 1430. jún. 23. Dl. 89 910. (Radvánszky cs. sajkázai lt. 16. 1.)

K.: F. VIII. 5. 300. (Tá. 5. alapján.)

R.: F. VIII. 4. 480--481; F. VIII. 6. 174. (mindkettő latin nyelvű.)

Megj.: A [[ ]] közötti részt Tá. 5. nem tartalmazza.

117. 1340. márc. 4. [Nagy-]Kálló

Dausa néhai nádor fia: Jakab mr. Zaboch-i c. és a négy szb. jelenti Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeter) nádornak, a kunok bírójának, hogy oklevelének megfelelően (l. 92. szám) a márc. 4-én (sabb. prox. an. domin. qua quantatur officium Invocavit) az uralkodó parancsából -- annak embere: Nagy (Magnus) Jakab, a királyi aula ifja, valamint Miklós presbiter, a váradi kápt. embere jelenlétében -- Kallow-n tartott congregacio generalis-ukon kérdésükre a 12 esküdt, minden nemes és nemtelen megerősítette, miszerint amit [hátlap: Bolth-i] András elmondott, azt Balkan-i Fábián és Cynee fia Péter fia: László, a váradi egyház kanonoka megcselekedték. D. loco et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 111. (Kállay cs. lt. 1300. 543.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Cyne névalakkal.

K.: --.

R.: Kállay I. 134.; Doc. Trans. III. 530. (Kállay I. alapján; román nyelvű.)

118. 1340. márc. 4. [Nagy-]Kálló

Dousa néhai nádor fia: Jakab mr. Zoboch-i c. és a négy szb. tudatják, hogy a márc. 4-én (sabb. prox. an. domin. Invocavit) az uralkodó parancsából -- annak embere: Nagy (Magnus)

Jakab, a királyi aula ifja, valamint Miklós, a váradi kápt. presbiter-e jelenlétében -- Kallow-n tartott congregacio generalis-ukon Mihály Bolth-i nemes elmondta, miszerint amidôn ô febr. 12-én (sabb. prox. an. domin. Circumd.) a vásárból hazafelé tartott, Balkan-i János fia: Fábián és annak serviens-e az ô tunikáját és köpenyét, valamint más holmijait (összesen 1 M. értékben) elrabolták. Majd Zevka ~ Zewka (dict.) Miklós, Bolth-i nemes tiltakozott, miszerint ezen Fábián serviens-eivel (ad ipsum pertinentes seu servientes), ti. Bene fiával: Pállal, Bwdur fiával: Tamással, Chaba-val, Chama fiaival: Miklóssal és Lôrincsel, valamint másokkal, kiknek nevét hosszú lenne felsorolni, febr. 13-án (in domin. Circumd.) elrabolta kantárostul azt a lovat, amelyen ült, összesen 60 garas értékben. A nemesek és nemtelenek, valamint a 12 esküdt fentiek tudakolására, ahogy ez szokás, egyöntetűen igazolták e Bolth-i nemesek panaszait. Erről fentiek Mihálynak és Miklósnak oklevelet bocsátanak ki. D. in Kallow, die et termino prenotato, a. d. 1340. Továbbá András, Bolth-i nemes elmondta, hogy birtokát feldúlták, s ez is igazolást nyert.

E.: Dl. 51 112. (Kállay cs. lt. 1300. 1064.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 134--135; Doc. Trans. III. 530. (Kállay I. alapján; román nyelvű.)

119. 1340. márc. 4. [Nagy-]Kálló

Dausa néhai nádor fia: Jakab mr. Zaboch-i c. tudatja, hogy a márc. 4-én (sab. prox. an. domin. Invocavit) tartott generalis congregacio-ján a szökésben levő, fővesztésre (capitalis sententia) ítélt Balkan-i László és Fábián Balkan és Gwth nevű birtokai a törvény rendjének megfelelően az ô kezére háramlottak, emellett nevezettek egy Balkan falubeli emberének Bolth faluban levő 20 köböl rozsát és 2 szekér szénáját a neki járó birság fejében lefoglalta. Erről András Bolth-i nemesnek oklevelet bocsát ki. D. in Kallow, sabb. prox. an. domin. prenotatam, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 113. (Kállay cs. lt. 1300. 544.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 135.

120. 1340. márc. 5.

A Strigonium-i Szt. István király-egyház ispotályos háza kereszteseinek konventje előtt megjelent egyrészt Budmer fia András c. fia: Miklós a nyitrai kápt. ügyvédvalló levelével apja nevében, másrészt Péter fia: János ue. kápt. ügyvédvalló levelével Ders fia: Peteu és Miklós fia: János nyitrai várjobbágyok nevében, s utóbbi elmondta, hogy az András c. által a Wychma nevű közös vizen -- két, Wyfolu nevű falu között -- létesített malomgátat a várjobbágyok András c.-nek örökre jóváhagyják. Miklós képviselő pedig kötelezte András c.-t és annak örököseit, hogy a malomgáton át e várjobbágyoknak és örököseiknek, valamint nyájaiknak elegendő vizet biztosít. D. in domin. Invocavit, a. d. 1340.

E.: KEML. Esztergomi kápt. hh. lt. (Df. 208 484.) Str. III. szerint a hátlapon volt megpecsételve.

K.: Wertner M., TT. 1911. 286; Str. III. 355.

R.: Szerémi-Ernyey I. 80.

121. 1340. márc. 6.

Dausa néhai nádor fiai: Pál és Jakab mr.-ek, Zabolch-i c.-ek és a négy szb. kinyilvánítják, hogy Churtyan (dict.) János Marcellus fiát: Istvánt és Chech fiát: Miklóst Magyar (dict.) Dénes mr. fogságában találta Ayac faluban saját két ökrével együtt, amelyeket nevezettek [1339.] dec. 6-án (in fe. S. Nicolai conf.) éjjel loptak el tőle. Dénes mr. a két tolvajt a c.-ek elé állította dec. 11-én (sabb. prox. p. fe. prenotatum) János ellenében, aki miután esküjével

bizonyította a tolvajok bűnösségét, őket az ország szokásának megfelelően neki átadták felakasztásra. Miklóssal ezt meg is tette, de Istvánt Semyen-i Mihály fia: László vicec. (a c.-ek és János tudta és beleegyezése nélkül) Syney-i Domokos, Petri-i Lőrinc és Gelse-i János szb.-kkal együtt (István elődjéért -- omagium -- kezességet vállalva) az akasztófától megszabadította. Mindezt a királyi parancsból -- az uralkodó embere: Nagy (Magnus) Jakab, a királyi aula ifja és Miklós, a váradi kápt. presbiter-e előtt -- márc. 4-én (sabb. prox. an. domin. qua cantatur Invocavit) Callo-n tartott congregacio generalis-on a 12 esküdt és a m. (provincia) nemesei is bizonyították. Ezért a vicec.-t, ill. a három szb.-t a királyi szék megsértéséért 100 M.-ban marasztalták el, kétharmad-egyharmad megoszlásban. Mivel a vicec. a maga kétharmad részét a c.-eknek a 12 esküdt és a negyedik szb. előtt kifizette, erről őt fentiek pecsétjeikkel megerősített oklevelükben nyugtatják. D. 3. die congregacionis prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 114. (Kállay cs. lt. 1300. 541.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Zabolch és Nogsemyen névalakokkal.

K.: --.

R.: Kállay I. 135; Doc. Trans. III. 531. (Kállay I. alapján, márc. 4-i dátummal; román nyelvű.)

122. 1340. márc. 6. [Nagy-]Kálló

Dausa néhai nádor fiai: Jakab és Pál mr.-ek, Zabolch-i c.-ek és a négy szb. tudatják, hogy a márc. 4-én (sabb. prox. an. domin. Invocavit) királyi parancsból -- az uralkodó embere: Nagy (Magnus) Jakab, a királyi aula ifja, valamint a váradi kápt. embere jelenlétében a rablók és tolvajok megzabolázására tartott -- congregacio generalis-ukon Nagy (Magnus dict.) János mr. elmondta, miszerint Pál bán fia Vid (Wyd) mr. fiai: János és Roland (Lorandus) a saját, Gaua-n és Hugey-en levő birtokrészeit visszavásárolták tőle azon 80 M. fejében, amelyben Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor előtt elmarasztaltattak; majd ő ezen összeg feléért e birtokrészeket megvette tőlük, de János fiai: László és Fábián, Balkan-i nemesek Pál c. országbíró személyében [!] cinkosaikkal és felfegyverkezve Huguey birtokra mentek, az ott levő

birtokrészt feldúlták, egy curia-t felégettek, a szénát és más hasznokat pedig elvitték. Fentiek kérdésére a 12 esküdt és a nemesek mindezek megtörténtét megerősítették. D. in Callo, 3. die ipsius congregationis predict., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 824. (Múz. Ta. 1910. 55.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Nagy (Magnus) János mr. névalakkal.

K.: --.

123. 1340. márc. 6.

Simon testvér, a Churna-i premontrei rendi Szt. Mihály arkangyal-egyház prépostja és a konvent előtt márc. 6-án (II. f. prox. p. domin. Invocavit) Paztur-i Urbanus fia: Miklós c. tilalmazta Paztur-i Német (Tetonicus) [!] Lőrincet, hogy Chuca-t ne fogadja be, a Paztur-i szántóföldekből neki ne adjon, és hasonlóan megtiltotta mindezt Syke fia István fiának: Miklósnak is, mivel Chuca Miklós c. egy 4. M. értékű paripáját és egy 1 M. értékű ökrét ellopta, nyájából egy birkát a gyümölcsösben leölt és elfogyasztott. D. in die superius annotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 825. (Múz. Ta.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Sopron vm. I. 154.

R.: Buday, 1912. 21. (K. alapján.); Kiss I., Soproni Szle. 1973. 40. (K. alapján.); Bgl. IV. 293.

124. (1340. márc. 8. e.)

Pál c. országbíró a Péter fia: Tamás Lyptou-i c. és Chokakyw-i várnagy, ill. Moch-i Approd (dict.) István fia: András közötti pert márc. 8-ra (oct. diei Cynerum) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 154. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 10. (Eml.-ben.)

125. (1340. márc. 8. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Domokos fia: Feketeu (Tá. 2.: Feketheu) -- dict. -- János tartozik személyesen esküt letenni márc. 8-án (oct. diei Cynerum) az Alba-i keresztesek konventje előtt Gyurke fia: Pál ellenében arról, hogy Pál nem adott neki kölcsön 1 M. dénárt. A felek a konvent jelentését márc. 22-én (die medii Quadr.) vigyék vissza.

Tá.: 1. a 133. számú oklevélben.

2. a 202. számú oklevélben.

K.: --.

126. (1340. márc. 8. e.)

Iseyp mr. nádori albíró a Bagdan fia: Péter Koxo-i jobbágy felesége és Bartha-i Inak fia: Donch közötti ügyet márc. 8-ra (oct. diei Cynerum) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 129. számú oklevélben.

K.: --.

127. (1340. márc. 8. e.)

A vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja tudatja, hogy Herrandus fiai: István és Móric, valamint rokonuk, Miklós fia: Miklós -- mind Mester-i nemesek -- Onch fiának: Jánosnak,

Dethmarus fiának: Arnoldnak, Teodor fiának: Chepanus-nak, János fiának: Péternek és Galus fiának: Istvánnak, szintén Mester-i nemeseknek, és még más rokonaiknak tartoznak fizetni 12 M.-t részben dénárokbán, részben jószágokban 3 időpontban a kápt. előtt, ti. 4-4-4 M.-t. márc. 8-án (oct. diei Cinerum), máj. 1-jén (oct. S. Georgii mart.) és jún. 11-én (oct. Penth.). Végül azonban jún. 11. a teljes kifizetés időpontja lett.

Tá.: a 423. számú oklevélben.

K.: --.

128. 1340. márc. 8. Visegrád

Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth; Má.: Wilhelmus Druget) nádor, a kunok bírása kinyilvánítja, hogy a Sarus (Má.: Saros) v. Franko birtok harmadának egy telekkel (fundus curie) és 40 hold földdel Gews fiainak: Jánosnak és Mihálynak történő iktatásáról szóló oklevelére a vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja elküldte válaszát, s eszerint a felsoroltakat a szomszédok összehívásával a nádor emberei és a vasvári kápt. tanúságai harmadszorra is bejárták és Gews fiainak iktatták. Simon (aki korábban ellentmondást tett, s akit háromszor a nádor elé idéztek, hogy ennek okát megadja, ám nem jelent meg a nádor előtt, nem is küldött senkit, és akire a nádor örök hallgatást rótt ki) nem mondott ellent. Ezeknek megfelelően a nádor a felsoroltakat Gews fiainak ítéli örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. D. in Vissegrad (Má.: Wissegrad), f. IV. prox. p. domin. Invocavit, a. d. 1340.

Á.: Vasvári kápt., 1392. jan. 16. Dl. 3283. (NRA. 379. 29.)

Má.: Dl. 25 288. (Ismeretlen cs. lt.) Újkori.

K.: Bgl. IV. 294. (Á. alapján.)

Megj.: A nádor és a vasvári kápt. említett okleveleit l. Anjou-oklt. XXIII. 522. és 548. szám alatt.

129. 1340. márc. 8. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeter) nádornak, a kunok bírójának albirája tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 126. szám) márc. 8-án (oct. diei Cynerum) Koxo-i Sándor fia: Miklós az ő ügyvédvalló levelével -- Koxo-i jobbágyának, Bagdan fiának: Péternek özvegye érdekében -- színe előtt elmondta, hogy Bartha-i Inak fia: Donch a Cassa városából hazafelé tartó Pétert [1339.] dec. 19-én (domin. die prox. an. fe. Nat. d., a. in presenti [! >: a. preterito]) a közúton megölte, egy szög (zyg) színű lovat elrabolva tőle. Erre Donch a vádakát személyesen tagadta. Mivel Miklós az özvegy keresetét sem tudományvevő oklevelekkel, sem tanúbizonyítással (humanum testimonium) nem tudta igazolni, ezért az albiró az ország vele ítélkező nemeseivel elrendelte, hogy Donch 13 nemessel márc. 29-én (oct. diei medii Quadr.) a Jazou-i konvent előtt tegyen le esküt arról, hogy mindezekben ártatlan. A felek a kápt. jelentését ápr. 5-én (8. die ipsius iuramentalis deposicionis) vigyék vissza. D. in Wysul, in termino supradict., a. d. 1340.

E.: Dl. 60 236. (Máriássy cs. lt. Idegen családok 96.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Tá.: a 190. számú oklevélben.

Eml.: a 228. számú oklevélben.

K.: --.

130. (1340. márc. 8. körül)

[Pál c. országbíró] előtt Benedek mr. [veszprémi kanonok], főesp. elmondta, hogy azon privilégiumról, amit Wyganth-i Lukács fiai: János és Lukács, János fia: György és Zombor fia: Bálint a veszprémi kápt. elleni perükben egykor bemutattak az országbíró előtt ..... nevezettek hozzák elő, mert arról másolatot szeretne kapni. (Az oklevélben a [IV. Béla] király által kiküldött bírók: Posa, Bálint, Henrik, Goganus, Vid -- Wyd -- és Buthk ..... érett megfontolással elhatározták, hogy a nemesek vagyis serviens-ek ..... földjeiket v. birtokaikat [úgy birtokolják],

miként korábban ..... Mindenkit összehívva, akit kellett ..... Dawasa fiának: Illésnek, Chypa-nak, Paor-nak és más Wyganth-i nemeseknek ..... Hj.: Opodoguskuta; völgy .....) Ezért az országbíró a főesp. kérésére fentieket színe elé idézi a privilégium bemutatása végett. [D. ....] oct. diei Cynerum, a. d. 1340.

E.: Veszprémi kápt. mlt. Vigánt 4. (Df. 200 869.) R. szerint zárlatán pecsét nyomával. Az oklevél bal fele hiányzik.

K.: --.

R.: Veszpr. Reg. 131. (1340. márc. 8. előtti keltezéssel.) (R., valamint a Magyar Országos Levéltár adatbázisa szerint Pál országbíró oklevele.)

131. (1340. márc. 8. -- máj. 1. között)

Pál c. országbíró előtt márc. 8-án (oct. diei Cynerum) megjelent Tyba fia: Tamás, ill. a felperes Miklós c. fiai nevében Barnabás fia: János a Scepus-i kápt. és a Jazou-i konvent ügyvédvalló leveleivel, s utóbbi elmondta, hogy habár ő képviselőként van jelen, de mivel Miklós fiai megígérték, hogy a perben személyesen megjelennek, így maga a pert befejezni nem merészeli urai nélkül. Mindezek okán Pál c. a pert máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) halasztja, a felpereseket pedig 2 királyi bírságban, azaz 12 M.-ban marasztalja el.

Tá.: a 300. számú oklevélben.

K.: --.

132. (1340. márc. 9. e.)

[I.] Károly király (H) utasítja a kalocsai kápt.-t, hogy a máj. 1-jéig (ad oct. B. Georgii mart.) Beche-i Imre fia: Tuteus mr. részére idézésekre, tudományvételekre, tilalmazásokra,

birtokiktatásokra és más, az ország szokása szerinti feladatokra kirendelt Balach-i Sebestyén királyi ember mellé adják tanúságukat.

Tá.: 1. a 150. számú oklevélben.

2. a 211. számú oklevélben.

K.: Z. I. 574--575. (Tá. 2. alapján, Tá.-ban.).

133. 1340. márc. 9.

Az Alba-i ispotályos ház kereszteseinek konventje tudatja, hogy Pál c. országbíró oklevele (l. 125. szám) ellenére Domokos fia: Feketu (dict.) János nem tette le az esküt színük előtt a megadott napon Gyurke fia: Pál ellenében, noha Pál késő estig várt rá. D. in crastino oct. diei Cinerum, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 115. (Kállay cs. lt. 1300. 547.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Feketew névalakkal.

Tá.: a 202. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 136.

134. (1340. márc. 9. u.)

[A fehérvári kápt. jelenti I. Károly királynak], hogy amidőn 1340. márc. 9-én (f. V. prox. an. domin. Remin., a. d. 1340.) Pezye-i Máté fia: Jakab a Somogy m.-i Pezye birtokon őt örökjogon illető bizonyos birtokrészeit [a Pál c. országbíró parancsára kiküldött] királyi ember által és a kápt. tanúsága jelenlétében be akarta járattatni és magának iktattatni, [Cosmas mr. kanonok] a veszpr. kápt. [megbízásából] ennek ellentmondott.

Tá.: 1. Nagymartoni Pál országbíró, 1341. okt. 22. Veszprémi kápt. mlt. 264. N. et K. Berén 21. (Df. 200 876.)

2. Tá. 1. > Fehérvári kápt., 1342. febr. 22. Veszprémi kápt. mlt. 276. N. et K. Berén 23. (Df. 200 879.)

3. Tá. 2. > Nagymartoni Pál országbíró, 1342. márc. 21. Veszprémi kápt. mlt. 271. N. et K. Berén 22. (Df. 273 681.)

K.: --.

R.: Veszpr. Reg. 131.

Megj.: Szögletes zárójellel azon részeket különböztettük meg, amelyeket Veszpr. Reg. szerepeltet ugyan, de a keretszövegek nem.

135. 1340. márc. 10.

A Hay-i Szt. Lőrinc-egyház kápt.-ja előtt Simon leánya: Angelisca, Aran-i Lodomér özvegye megvallotta, hogy a Bodrog (Budrug) m.-i Aran birtokban levő hitbérét és jegyajándékát 25 M. dénárért eladta a szintén személyesen megjelent Beche-i Imre fia: Thuteus mr. barsi (Burs) c.-nek és Lywa-i várnagynak. Erről a kápt. pecsétjével megerősített nyílt oklevelet bocsát ki és privilégium kiadását igéri. D. VI. f. prox. an. fe. B. Gregorii pape, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 606. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 166.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 574.

R.: Z. VII. 1. 83. (K. alapján.)

136. [1340.] márc. 10. A velencei dózse palotája

Bartolomeo Gradonico, Velence, Dalmacia és Croacia dózséja (dux) Mihály [fia:]

András Arbe-i c.-nek. Jelentését megkapta, melyben a c. beszámolt a Doymus és Bertalan c.-ekkel történt Segnia-i tárgyalásáról Mo. (V) királyának a tenger mellékre (partes maritime) való jövetelével kapcsolatosan. Utasítja a c.-t, hogy Sclavonia többi c.-ének szándékait is derítse fel ezügyben, ill. a király érkezéséről tudakolódzon, majd tegyen jelentést. D. in nostro ducali palacio, die 10. Mart., ind. 8. [1340.]

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 381--382. (A velencei lt.-ban levő E.-je alapján.)

137. [1340.] márc. 10. A velencei dózse palotája

A velencei dózse és a tanács határozatai Arbe, Nona és Jadra c.-einek jelentései (többek között Doymus c.-nek a magyar királyhoz teendő útjáról és más hírekről) alapján: nevezettek Velence segítségét bírva bátran forduljanak szembe Mo. (U) királyával, aki ha jönne, ne tudjon sem e városokban tartózkodni, sem Sclavonia-ban élelmet szerezni. Hagyjanak viszont neki szabad utat a távozásra. E c.-ek derítsék fel a többi c. szándékait, e területek állapotát, ill. a király érkezéséről tudakolódzanak, majd tegyenek jelentést. D. in nostro ducali palacio, die 10. Mart., ind. 8. [1340.]

K.: Ljubić II. 63--64. (E.-je alapján.); Wenzel, Dipl. eml. I. 380--381. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 1--3; márc. 9-i keltezéssel.)

138. [1340.] márc. 11.

A csanádi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 59. szám) Mortunus-i Lőrinc fia: Bekus királyi emberrel kiküldték tanúságul Mihály karpapot, akik márc. 8-án (f. IV. prox. p. domin. Invocavit) a Tycia folyó mellett fekvő, Budrug m.-i Oladrian birtok -- ahol Boldogságos Szűz-monostor és B. Jakab hitvalló-egyház

van -- felét a szomszédok jelenlétében régi határai mentén bejárták, s e birtokfelet minden haszonvétellel és tartozékkal, valamint a mondott egyházak felével iktatták Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagynak. D. sabb. prox. an. domin. Remin., annis [!] ab incarn. d. prenotatis. [1340.]

E.: Dl. 3290. (Mon. Vet. Buda 28. 8.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Juhász, Csanádi székeskápt. 101. (K. alapján.)

139. 1340. márc. 12. Visegrád

[I.] Károly király 1340. márc. 12-én (in domin. Remin., in a. d. 1340.) Visegrádon (Altum Castrum), gyûrûspecstje alatt kiadott nyílt oklevelében a Thorna folyó melletti, Heweswywar m.-i Myse birtokot (ahol korábban Mihály fia: Ictor socer-e, Sykesd lakott) mint örökös nélkül elhunyt emberéét, s így a királyi felséget megilletôt, érdemeiért ezen Ictor-nak és örököseinek adományozta, annak minden haszonvételével, örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül.

Tá.: Hédervári Lôrinc nádor, 1444. nov. 14. > Geréb Péter országbíró, 1496. jún. 23. Dl. 46 353. (Múz. Ta. Guttmann.)

K.: --.

Megj.: L. még a 151. számot, amely valószínűsíti, hogy jelen oklevél tartalmazta még az uralkodó parancsát is a váci kápt.-hoz a birtok iktatására.

140. (1340. márc. 13. e.)

Vasvár m. négy szb.-ja a Byr-i Lôrinc fia: Herke és Byr-i Miklós fiai: Beke és Pál

közötti ügyet márc. 13-ra (f. II. prox. p. domin. Remin.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 142. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 7. (Eml.-ben.)

141. 1340. márc. 13. Visegrád

[I.] Károly király (H) László zágrábi püspöknek. Elpanaszolta neki küldöttei révén az Iwangh, Dumbrou, Chazma és Vaska districtus-beli emberek v. népek (populi) universitas-a, hogy a püspök az uralkodó szt. királyi elődei (a zágrábi egyház alapítói és adományozói) által nekik juttatott kiváltságokban őket nem ôrzi meg. A király óhajtván, hogy mind az egyházak, mind az ő szt. királyi elődei által ezen egyháznak rendelt servitor-ok kiváltságaikban maradjanak meg, utasítja a püspököt, hogy nevezetteket kiváltságaikban tartsa meg. Továbbá, hogy e kiváltságokat jobban megismerhesse, elrendeli, hogy ápr. 5-én (quind. diei medii Quadr.) a püspök az ő, valamint a főpapok és a bárók színe előtt az ő szt. királyi elődeinek okleveleit és privilégiumait, amelyek ezen emberek v. népek kiváltságairól szólnak, mutassa be. Ha a püspök egyeseket kizárt birtokaikból, azokat időközben birtokaikban és jogaikban való tartózkodásra engedje vissza, elvett dolgaikat pedig Egyed fia: Domokos királyi ember és famulus jelen oklevelet bemutatva nekik teljességgel adja vissza. D. in Alto Castro, f. II. prox. p. domin. Remin., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 76. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

Eml.: a 296. számú oklevélben.

K.: Smič. X. 530. (Má. alapján.)

142. 1340. márc. 13.

Vasvár m. négy szb.-ja tudatja, hogy azon pert, amit korábbi oklevelüknek megfelelően (l. 140. szám) Byr-i Lôrinc fia: Herke márc. 13-án (f. II. prox. p. domin. Remin.) indított színük előtt Byr-i Miklós fiai: Beke és Pál ellen, István mr. vasvári c. Vasvárott (Ferreum Castrum), a m. (provincia) nemeseivel tartandó congregacio-jára halasztják el. D. in termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 58 015. (Békassy cs. lt. 12.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Bir névalakkal.

K.: AO. IV. 7.

R.: Reiszig E., Vasi (Dunántúli) Szle. 1942. 161.

143. [1340.] márc. 14. Avignon

[XII.] Benedek pápa Galhardus de Carceribus mr. titeli (Titul) -- kalocsai egyházm. -- prépostnak és Geruasius [fia:] Péter Le Puy-i (Aniciensis) kanonoknak, az apostoli szék Mo.-i (V) nuncius-ainak. Számos Mo.-i egyházi és világi személyt, kápt.-t, collegium-ot és konventet kiközösítés és más spirituális büntetés sújtaná, mivel a római egyházat v. kamarát megillető pénzeket v. más javakat a kellő időpontokban nem fizették ki fentieknek v. más nuncius-oknak v. az apostoli szék ezügyben megbízott adószedőinek. Ezért fentiek azokat, akik emiatt efféle büntetésbe esnének, ezen ítéletek alól feloldozhatják, ha kifizették tartozásukat. D. Avinione, II. Id. Mart., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 14a--14b. ep. 37. (Df. 291 784.)

K.: Theiner I. 634.

Román ford.: Doc. Trans. III. 531. (K. alapján.)

144. [1340.] márc. 14. Avignon

[XII.] Benedek pápa Galhardus de Carceribus mr. titeli (Titul) -- kalocsai egyházm. -- prépostnak és Geruasius [fia:] Péter Le Puy-i (Aniciensis) kanonoknak, az apostoli szék Mo.-i (U) nuncius-ainak. XXII. János pápa Mo.-ra küldte Berengár [fiát:] Jakabot, a Carcassonne-i egyházm.-i, bencés rendi Lagrasse-i (Grassensis) monostor szerzetesét és gondnokát a pápai kamarát megillető bevételek összegyűjtésére, ám Jakab ezekről, noha számos esetben utasították rá, nem küldött jelentést. Ezért a pápa utasítja fentieket, hogy Jakabot idézzék az általuk számára kijelölt időpontig a pápa előtti személyes megjelenésre, hogy mindezekről választ adjon, majd tegyenek jelentést a kitűzött napról és az idézés módjáról. D. Avinione, II. Id. Mart., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 14b. ep. 38. (Df. 291 784.)

K.: Theiner I. 634.

Román ford.: Doc. Trans. III. 531--532. (K. alapján.)

145. (1340. márc. 14. -- márc. 28. között)

A váci kápt. jelenti az uralkodónak, hogy Bede fia: János királyi ember Pál karpap, a kápt. tanúsága jelenlétében márc. 13-án (f. II. prox. p. domin. Remin.) a Heweswywar m.-i Pyspuky, márc. 14-én (die sequenti) pedig Rede birtokra ment, azokat a szomszédok összehívásával bejárta, és Demeter fia: Olivér Pispuky birtokon levő részét, ill. Rede birtokon levő részeit az ország szokásának megfelelően 70, ill. 17,5 budai M.-ra becsülte, majd minden haszonvételükkel és tartozéukkal két részükben az országbírónak, egy részükben Welch fiának: Antalnak iktatta, addig, míg azok, akiket ez inkább megillet, e birtokrészeket becsértékükön vissza nem vásárolják. Amikor Demeter fiai: Kemyn és Demeter, ezen Olivér fr. uterinus-ai az ország szokásával egyezően kinyilvánították erre vonatkozó szándékukat, ennek időpontjául a királyi ember márc. 28-át (III. f. prox. p. domin. Letare) tűzte ki számukra a

királyi jelenlet elé. Ha ekkor mégsem vásárolnák vissza, e birtokrészek az országbírónak, ill. Antalnak örökítettnek át.

Tá.: a 229. számú oklevélben.

K.: --.

146. 1340. márc. 16. Visegrád

[I.] Károly király (H) a gyermekkora óta hű szolgálatokat kifejtő Tholchwa-i Langeus fia János fiának: Lászlónak (és örököseinek) adományozza azt a jogot, hogy a Zemplén (Zemlyn) m.-i Tholchwa nevű birtokán levő hegyekben és völgyekben, e birtok tartozékain, valamint más birtokain arany-, ezüst- és más fémbányákat nyithasson és művelhessen. A bányák megnyitása és a civitas megalapítása után a bányák c.-e, ura v. rector-a László legyen, aki a királyt megillető urbura-t tartozik beszolgáltatni. D. in Wyssegrad, f. V. prox. an. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 3296. (NRA. 831. 15.) Hátlapján királyi pecsét nyomában: relacio Nicolai filii Peteuch.

K.: AO. IV. 9--10.

R.: Wertner, Nemzetségek II. 366. (K. alapján.)

147. 1340. márc. 16. Visegrád

Pál c. országbíró kinyilvánítja, hogy korábbi okleveleinek megfelelően (l. 20. és 29. szám) színe előtt Márton dömösi (Demys; Á. 2.: Demes) prépost a pozsonyi prépost és kápt. nevében azok ügyvédvalló levelével bemutatta a néhai [Köcski] Sándor országbíró privilegiális oklevelét, amely szerint egyrészt a pozsonyi prépost és a kápt., másrészt Nyek-i (Á. 2., Má. 2.: Neek) Iuanka (Á. 2., Má. 2.: Iwanka; Má. 1.: Ivanka) fia Miklós fiai: András és Iwanka,

Chama fia: János, Brod (dict.) Miklós fiai: János és másik János, valamint Lypoldus fia: Tamás között hosszabban húzódó per jött létre színe előtt a Posonium és Tirnauia (Má. 1.: Tyrnavia; Má. 2.: Tirnavia) városok között fekvő Pozsony m.-i Ternye ~ Turnye ~ Thernye (Á. 2., Má. 2.: Thurnye), más néven Chukarfalua (Á. 2.: Chukarfolua; Má. 2.: Chukarfalva) birtok v. falu okán, melyben végül a prépost és a kápt. oklevelekkel bizonyította, hogy e birtokot egykor Chukar fia Péter fia: János pozsonyi nemes várjobbágy királyi adományból birtokolta, majd a saját, szülei és rokonai lelkének nyugalmaért a pozsonyi egyháznak adta, s ezen adományt [III.] András és [I.] Károly királyok (H) is megerősítették, ill. Chukar generacio-i (vagyis az alperesek apjai) is a pozsonyi egyháznak hagyták e birtokot János adományának megfelelően, ezért Sándor országbíró e birtokot a prépostnak és a kápt.-nak ítélte örök birtoklásra. Ezzel szemben Bozyn-i (Má. 1., Má. 2.: Bozin) Ábrahám fia: Sebus mr. bemutatta [II.] András király (H) 1208. és [IV.] Béla király (H) 1256. évi privilégiumait: előbbi szerint [II.] András király a pozsonyi várhoz tartozó Bozen földet az oklevélben leírt határok alatt Tamás nyitrai c.-nek, Sebus mr. elődének adományozta és a pozsonyi c. által oda bevezettette; míg utóbbi szerint amidőn [IV.] Béla király a tatárok (Tartari) távozása után a vár elfoglalt jogainak visszaszerzésére számos bírót küldött ki, Cosmas és Achilles (Á. 2., Má. 1., Má. 2.: Achileus) c.-ek, Sebus mr. elődei Bozin pozsonyi várföldet kérték érdemeikért a királytól, aki azt nekik örökre átengedte, ahogyan apjuk is birtokolta, s ezen privilégium tartalmazta a Vince nyitrai püspök által leírt határokat is. Mivel a kápt. képviselője által bemutatott oklevélben ezen Nogternye (Á. 2., Má. 2.: Nogturnye) v. Chukarfolua birtok határai nem szerepelnek, ellenben [II.] András és [IV.] Béla királyok privilégiumaiban részletesen, ezért Pál c. kéri az esztergomi kápt.-t, hogy küldjék ki két tanúságukat, akikkel a pozsonyi kápt., ill. Sebus mr. részére Cheklez-i (Á. 2., Má. 2.: Cheklyz) Vörös (Rufus) Ábrahám fia: András v. ennek fr.-e: Meynoldus (Má. 1.: Mynoldus; Má. 2.: Meyneldus) v. Locy-i Mihály, ill. Vörös (Rufus) Tamás mr. Chehthe-i várnagy v. Chenyk mr. Veruskew-i (Á. 2., Má. 2.: Weruskeu; Má. 1.: Weruskew) várnagy v. Chubay-i Fülöp v. Fekete (Niger) Dénes c. királyi emberek valamelyike és a királyi curia-ból mindkét fél részére kiküldött szenterzsébeti (S. Elysabet; Á. 2.: S. Elizabeth; Má. 1., Má. 2.: S. Elisabeth) László fia: Ábrahám máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart.) a szomszédok jelenlétében a helyszínre menjenek ki, és először a pozsonyi prépost és a kápt. v. képviselőjük

mutassa be a győri kápt. oklevelét -- amit az országbíró pecsétfőjével (*caput sigilli nostri*) látott el -- e vitás föld visszaszerzéséről, majd Sebus mr. v. képviselője mutassa be a mondott királyi privilégiumokat, ezeket szóról-szóra olvassák fel, majd a földet járják be ott, ahol Seu és Nogthurnye érintkeznek, s ha a határjeleket v. helyeiket a privilégiumok és a szomszédok útmutatása alapján megtalálják, emeljenek mellettük újakat, s így a birtokokat különítsék el egymástól, s mindkét félnek a maga birtokát Ábrahám királyi ember iktassa örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás, majd nézzék meg, hogy a vitás föld Sebus mr. határjelein belül van-e, v. pedig azokon kívül, tehát a kápt. birtokán fekszik-e. Ha a privilégiumok szerinti határjeleket v. helyeiket nem tudják fellelni, ill. azokat a szomszédok sem ismerik, akkor a vitás földet jelöljék ki, királyi mértékkal mérjék meg, becsüljék fel minden haszonvétellel és tartozékkal, majd a kápt. a királynak máj. 8-ra (*ad 8. diem dict. oct. B. Georgii mart.*) tegyen jelentést. D. in Wyssograd (Má. 1.: Wissegrad), 9. die oct. diei Cynerum predict., a. d. 1340.

Á. 1-2., Má. 1-2.: a 295. számú oklevélben.

Eml.: a 275. számú oklevélben.

K.: Str. III. 359--362. (Á. 2. alapján, Á.-ban.)

R.: Str. III. 356. (Á. 2. alapján; latin nyelvű.)

Megj.: Az említett királyi okleveleket I. Reg. Arp. 234., 1091. (1256. jún. 21.) és 3860. (1292. febr. 2.) szám alatt.

148. 1340. márc. 16.

András váradi püspök oklevele. 1340. márc. 16-án (a. d. 1340., mensis Mart., die 16.) Gergely szűcs, Konch fia: Petermanus, Domokos bíró és Márton fia: Kosa a püspök elé idézték Balázs váradi (Warad) polgárt, királyi hospes-t azon -- Corrigyan Tamás és Sedlinus fia: Miklós telkei (*fundus*) között fekvő -- telek felének ügyében, amelyet Erzsébet végrendeletileg férjére: ezen Balázsra hagyott, valamint egy Moch nevű, Várad területén, Johews (*dict.*) László szölejével szomszédos szőlő okán, amit Erzsébet a Szt. Anna-egyházra és a Szentlélek-egyház

szegényeinek ispotályában levő Szt. Erzsébet-oltárra hagyott, úgy, hogy Balázs azt élete végéig birtokolja (miként mindezek Erzsébet végrendeletében találhatók). A püspök a pert János mr. [gyula-]fehértvári főesp. és László mr. budai olvasókanonok, a püspök vicarius-a (mindketten a kápt. testvérei) ítéletére bizta, ám az ügy bizonyos kételyek miatt visszakerült saját jelenléte elé. Ekkor a püspök a vele ítélező fogott bírókkal a felek vallomásaiból megbizonyosodott, hogy a telek és a szőlő nem örökjogon tartozott Erzsébethez, hanem végrendeleti és municipalis jogon háramlott rá előző férjétől: Olaaz (dict.) Jánostól, ám mivel Erzsébet ezek felett szabadon rendelkezhetett, a telek és a szőlő semmilyen jogon nem illetik a felpereseket, így a püspök a végrendeletet jóváhagyva a felperesekre és örököseikre örök hallgatást ró ki, s erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. A., mense et die prenötatis.

E.: Dl. 3297. (Mon. Poson. 61. 8.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Kwnch és Koza névalakkal.

K.: AO. IV. 8--9.

R.: Bónis-Balogh, 1997. 104. (K. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 532--533. (K. alapján.)

Megj.: Erzsébet végrendeletét l. Anjou-oklt. XXIII. 778. szám alatt.

149. (1340. márc. 18. e)

[I. Károly] király utasítja a váradi kápt.-t, hogy Wylak-i Miklós királyi emberrel küldjék ki tanúságukat István fia: László Zarezberk birtokon levő része Choholmonostra-i Péter fiának: Jánosnak történő iktatásához.

Eml.: a 161. számú oklevélben.

K.: --.

150. 1340. márc. 18.

A kalocsai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 132. szám) Balach-i Sebestyén királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: János mr.-t, akik előtt Beche-i Imre fia: Tuteus mr. márc. 9-én (f. V. prox. p. domin. Invocavit) Odus nevű birtokának minden szomszédosát tilalmazta a birtok haszonvételeinek használatától és elvételétől. D. sabb. prox. p. domin. Remin., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 102. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 62.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: --.

R.: Udvardy, Kalocsa 117.

151. [1340.] márc. 18.

A váci kápt. [1340.] márc. 18-án (sabb. prox. p. domin. Remin., in eodem a. [1340.]) kiadott oklevele szerint [I.] Károly király embere és a kápt. embere (akiknek nevét ezen oklevél tartalmazta, s akik az uralkodó írásos parancsára küldettek ki) márc. 16-án (f. V. prox. p. eandem domin. Remin.) Myse birtokot Ictor-nak iktatták.

Tá.: Hédervári Lőrinc nádor, 1444. nov. 14. > Geréb Péter országbíró, 1496. jún. 23. Dl. 46 353. (Múz. Ta. Guttmann.)

K.: --.

152. (1340. márc. 19. e.)

[I.] Károly király (H) oklevelében tudományvételre szólítja fel a pozsonyi kápt.-t azzal

kapcsolatosan, vajon Sebus mr. a Bozyn-ban levő vámhelyén a szokástól eltérő és jogtalan vámot szed-e be az utazóktól v. kereskedőktől, ill. Konus c. nyírújhegyi (Novus Mons de Nir Pathaka) rector súlyosan megsebesítette-e Sebus mr. Bálint nevű vámszedőjét.

Tá.: a 155. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 12. (Tá.-ban.)

153. 1340. márc. 19. Visegrád

[I.] Károly király (H) Zeer-i Pousa mr. Karassow-i (Á. 2., Á. 3.: Karasow) c. kérésére nyílt oklevelében átírja a pécsi kápt. válaszlevelét a Somogy m.-i Lyuliahegh (Á. 3.: Lyulyahegh) hegyen levő, B. László király tiszteletére alapított monostor kegyúri jogának, valamint Pousa mr. már elhunyt fr. patrueis-ének, Pouka fiának: Jánosnak minden, bárhol is levő birtokának és birtokrészének -- kivéve két, Zeuleus és Keer nevű birtokot, és a Lyulia-n (Á. 3.: Lyulya) és Torue-n (Á. 3.: Torwe) levő két birtokrészt -- Posa mr. és fiai részére történt visszaszerzéséről és iktatásáról. D. in Wysegrad, in. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 104 526. (Batthyány cs. lt. j. n.) Hátlapján későbbi, valamint újkori kéztől tárgymegjelölés. Igen erősen hiányos.

Á.: 1. Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1344. okt. 13. Dl. 100 017. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Lullya 3. 1. 16.)

2. Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1344. okt. 13. Dl. 104 483. (Batthyány cs. lt. j. n.) Erősen hiányos.

3. Á. 1. > I. Lajos király, 1345. ápr. 10. Dl. 100 022. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Lullya 3. 1. 17.)

K.: --.

Megj.: E. hiányos volta miatt az Á.-ok névalakjait adtuk meg. A pécsi kápt. oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 326. szám alatt.

154. 1340. márc. 19. Visegrád

Pál c. országbíró előtt korábbi perhalasztó oklevelének megfelelően (l. 124. szám) márc. 8-án (oct. diei Cynerum) Péter fia: Tamás mr. Lyptou-i c. és Chokakyw-i várnagy Moch-i Approd (dict.) István fia: András ellenében elmondta, hogy az ő Sitteu nevű birtoka a Duna mellett fekszik, Andrásnak a Duna másik oldalán levő Moch birtokával szemben, s a folyó választja el a két birtokot. A folyóban a két birtok között halászhely (piscacio vulgariter Tanyina dict.) és sziget van, ám ezekhez András őt nem engedi, hanem azokat egyedül használja, holott ilyen esetben a szokás szerint a folyó fél-fél részben megoszlik a két birtok között. Erre az András nevében ügyvédvalló levéllel előállt Taryan-i Pál litteratus azt állította, hogy Moch birtok a halászhellyel és a szigettel együtt illeti Andrást, és bemutatta Erzsébet néhai királyné (H) privilégiumát, amely azonban vakart volt és Moch-ra s határaitra nézve nem volt bizonyító ereje. Pál c. tehát Andrást ezen vakart privilégium bemutatása miatt mint oklevélhamisítót fő- és jószágvesztésre ítélte, úgy, hogy birtokainak kétharmada hozzá, egyharmada Tamás mr.-hez háramoljon. Ezért kéri az esztergomi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Jakab mr., a királyi curia-ból ezügyben kiküldött királyi litteratus a Duna folyó felét a két birtok között minden hasznával csatolja Sidtew-hez, a másik felét Moch-hoz, majd Moch-ot minden haszonvétellel és tartozékkal királyi mértékkel (v. ahol ez nem lehetséges, szemmel) mérje meg, fogott bírókkal az ország szokásának megfelelően becsülje fel, majd kétharmadát az országbírónak, egyharmadát pedig Tamás mr.-nek foglalja le, amíg a birtokot ki nem váltják azok, akiket ez inkább megillet. Ezután Jakab mr. András rokonainak, cognatus-ainak, propinquus-ainak, generacio-inak, fr.-einek és szomszédosainak nyilvánosan hirdesse ki, hogy ha valakit közülük a visszaváltás lehetősége megillet, a Jakab mr. által kitűzött napon a királyi jelenlét előtt a megállapított becsértéken a birtokot kiválthatják, ellenkező esetben a birtok a mondott arányban Pál c. bírói kezeihez, ill. Tamás mr.-hez örökítődik át. A kápt. mindezekről tegyen jelentést. D. in Wysegrad, 12. die termini prenotati, a. d. 1340.

Á.: a 394. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 10--12.

155. 1340. márc. 19.

A nyitrai kápt. előtt Mihály mr., Bozyn-i Ábrahám fia: Sebus mr. notarius-a annak személyében tiltakozott, miszerint amikor Sebus mr. a király tudományvételre felszólító oklevelét (l. 152. szám) bemutatta a pozsonyi kápt.-nak, a kápt. ugyan kiküldte tanúságát: Mihály mr. kanonokot Zaaz (dict.) Miklós királyi emberrel, ám amikor az visszatérve elmondta a kápt. előtt, hogy megtudta, miszerint Sebus mr. törvényes vámot szed és Bálint nevű famulusát Konus megsebesítette, a kápt. -- a Sebus mr.-rel való pere miatt -- nem volt hajlandó e jelentést oklevelében Sebus mr.-nek kiadni. D. in domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 3298. (NRA. 23. 2.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Bozen névalakkal.

K.: AO. IV. 12--13.

R.: Str. III. 356. (latin nyelvű.)

156. 13[4]0. márc. 19.

A szekszárdi (Saxard) konvent előtt megjelent egyrésztől Miklós Cykador-i plébános, Márton apát és a Cykador-i konvent képviselőjében azok ügyvédvalló levelével, másrésztől Zapud-i István fia: Miklós, Bechey-i Imre fia: Tewtus ~ Tewteus mr. Lewa-i várnagy és Bors-i c. képviselője, s a plébános megvallotta, hogy a monostor Bodrogh m.-i Pog és Bukud nevű lakatlan birtokait prédiális módon (more prediali) minden haszonvétellel és tartozékkal Tevteus mr.-nek adták birtoklásra élete végéig. Teuteus mr. 5 évig ne fizessen semmit, majd az 5 év leteltével [1344.] márc. 17-én (oct. diei medii Quadr., sc. f. IV.) fizessen 2 M.-t, minden M.-t 12 bécsi pensa-val számolva. D. in domin. Oculi, a. d. 13[4]0.

Á.: Kaplai János országbíró, 1394. nov. 12. Dl. 78 139. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. B. 800.)

K.: Z. IV. 575. (Á.-ban.)

R.: Békefi, Czikádor 79; Z. VII. 1. 83. (K. alapján.)

157. (1340. márc. 22. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint egyrészt Sower-i György fia: Sows (dict.) Péter és Sower-i János fia: Sows (dict.) László felperesek, másrészt Miklós fiai: János, Demeter, Beke és Petheu, János fia: Domokos és Mothou fia: Miklós alperesek márc. 22-én (die medii Quadr.) mutassák be azon okleveleiket, amelyekkel a Sarus m.-i Delne folyó melletti birtokrészt és a Karulzagh nevű birtokot elcserélték egymás között.

Tá.: a 187. számú oklevélben.

K.: --.

158. 1340. márc. 22. Visegrád

[I.] Károly királytól (H) kérte Mesko veszprémi püspök, a királynéi aula kancellárja, hogy a veszprémi egyház Zala m.-i Nerrad falvi népeinek engedélyezze, miszerint minden kedden vásárt (commune seu provinciale forum) tarthassanak. A király a püspök hűségéért és érdemes szolgálataiért, továbbá mivel az egyházak hasznára különösen tartozik ügyelni, valamint azon tisztelet miatt, amit B. Mihály arkangyal -- akinek tiszteletére épült a veszprémi székesegyház (kathedralis) -- iránt táplál, engedélyezi (miként korábban a Havasalföldön -- in partibus Transalpinis -- elveszett középső pecsétjével ellátott oklevelében is), hogy Nerrad faluban minden kedden vásárt tarthassanak, a szomszédos piac jogának sérelme nélkül. A kereskedők javaikban és személyükben bárhol szabadon jöjjenek és kereskedjenek (suos contractus mercimoniales qualescunque ibidem contrahant exerceant) a király különös oltalma

és védelme alatt. Ezt a vásárokon (fora publica et provincialia) nyilvánosan hirdessék ki. D. in Wysegrad, f. IV. p. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Veszprémi püspöki lt. 208. Nyirád 5. (Df. 200 185.) R. szerint hátlapján pecsét nyoma.

Á.: 1. Zsigmond király, 1412. nov. 3. Veszprémi püspöki lt. Nyirád 8. (Df. 200 402.)

2. Veszprém m., 1460. nov. 8. (Df. 200 482.)

R.: Veszpr. Reg. 132. (E. alapján.)

159. 1340. márc. 22.

Drugeth Vilmos (Willermus Drugeth) nádornak, a kunok bírójának Wysegrad-on, 1340. márc. 22-én (15. die oct. diei Cynerum, a. d. 1340.) kiadott privilegiális oklevele szerint a felperes Apar-i Dénes fia: János és Peterke fia: Miklós, ill. az alperes szentbalázsi (de S. Blasio) János fiai: István, Imre és Móric, valamint szentbalázsi János fia: Bedenk mint fr.-ek között birtokaik osztálya ügyében színe előtt hosszabban húzódó per jött létre. A felek, ill. elődeik között már korábban történt osztály, a nádor azonban az erről szóló okleveleket érvénytelenítette, s elrendelte, hogy minden birtokukon, így Zenthbalas-on, Kysfalud-on és Edelych-en új osztályt végezzenek el az ő és a veszprémi kápt. embere által, akik a feleknek a maguk részét hagyják örök birtoklásra. Az így elvégzett osztályt végül a nádor privilegiális oklevelében erősítette meg. (A birtokosztály módját a nádor oklevele tartalmazta.)

Tá.: Garai László nádor, 1453. dec. 4. Dl. 67 825. (Tallián cs. lt. 159.)

K.: --.

160. 1340. márc. 22.

A váci kápt. előtt Rede-i Demeter fiai: Kemen és Demeter a maguk és ue. Kemen fiai:

Péter, János és Miklós (szintén Rede-iek) nevében elmondták, hogy mivel Aba nb. Thos-i Péter fia: Demeter elhunyt, minden birtoka -- a Heueswyuar m.-i Thoos, Scenthmartun és Ench -- a természet joga és az ország szokása szerint csakis őket illeti, mivel egy nagyapától származva rokonságban álltak (in una linea proximitatis processu ab uno avo fuissent) az elhunytal. Ezért tilalmaztak bármiféle condicio-jú embert a birtokok bármilyen jogon történő követelésétől, a királyt pedig azok eladományozásától. A kápt. erről pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. IV. f. prox. p. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 60 971. (Rhédey cs. lt. 18.) Hátlapján azonos kéztől, ill. újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: --.

161. 1340. márc. 22

A váradi kápt. az uralkodó parancslevelének megfelelően (l. 149. szám) Wylak-i Miklós királyi emberrel kiküldte tanúságul Pál karpapot, akik márc. 18-án (sabb. prox. an. domin. Oculi) István fia: László Szatmár (Zothmar) m.-i Zarezberk birtokon levő, a többi birtokrésztől elkülönített, az utcán (platea) DNy-ra fekvő részét a Zarezberk-i nemesek összehívásával iktatták Choholmonostra-i Péter fiának: Jánosnak örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén, más jogának sérelme nélkül. Erről a kápt. pecsétjével megerősített nyílt oklevelet bocsát ki. D. f. IV. prox. p. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 826. (Múz. Ta. 1911. 55.)

K.: --.

A váradi kápt. előtt egyrészt Harang-i Vida fia Pál fia: Miklós, másrészt Olgerla-i Dénes fia: Ábrahám mr. megvallották, hogy ők Mortunus leányai (akik közül az egyik Pál felesége, vagyis ezen Miklós anyja, ill. a másik Remete-i Demeter özvegye volt) leánynegyede ügyében úgy egyeztek meg, hogy mivel e nemes asszonyok halála után egyedüli örökösük Miklós maradt, Mortunos (aki Miklós nagyapja -- avus -- volt) birtokrészeiből a leánynegyed rá háramlott az ország szokásának megfelelően. E leánynegyedet e nemes asszonyok, míg éltek, ezen Ábrahám mr.-től, János fiától: Jánostól és Tamás fiától: Jánostól, Miklóstól, Ábrahámtól. Abych-tól és Dénestől az országbíró előtt megszerezték, és Simon litteratus, a curia-ból kiküldött királyi ember a váradi kápt. tanúsága előtt az országbíró oklevelével Mortunos birtokrészeinek szomszédait összehívva e leánynegyedet 100 M.-ra becsülve e nemes asszonyoknak iktatta addig, míg valaki, akit ez megillet, vissza nem vásárolja. Végül az országbíró előtt ezen Abych a váradelőhegyi Szt. István első vértanú-monostor konventje ügyvédvalló levelével mondott fr.-ei nevében megjelenve e leánynegyed visszaváltásáról lemondott, átörökítve azt e nemes asszonyoknak, miként ez az országbíró oklevelében szerepel. Miklós ezután e leánynegyedet, ami a nemes asszonyok halála után rá háramlott, s ami el van különítve más részekről, eladta örök birtoklásra Ábrahám mr.-nek és örököseinek 60 M.-ért (minden M.-t 4 ft.-tal számolva) és Ábrahám mr. Faas birtokon levő, 40 M.-t érő részéért, annak minden haszonvételével és tartozékával (e rész el van különítve Tamás fiainak és János fiának: Jánosnak részeitől). Ezzel Ábrahám e leánynegyedet visszavásárolta, Miklós pedig lemondott minden jogáról és tulajdonáról ebben. A leánynegyedhez tartozó részek, ahogy ez a kápt. válaszlevelében, ill. az országbírónak a perfolymról kiadott oklevelében szerepel: Nagiu birtokon Mortunos része, amely elkülönül Tamás fiainak részétől a Crisium folyó felé és a telki helyek egy része a malom felé; Fys birtokon egy telek (fundus) egy fűzfától a Crisium folyóig, majd Weyzteu birtokig telki helyeken át, kezdve a Crisium folyótól két körtefáig, majd egy másik körtefáig, s innen a Crisium folyóig; emellett Ábrahám mr. teljes része Feyerem birtokon, melyet Ábrahám e nemes asszonyoknak átadott leánynegyedükként, s amelyet egy bizonyos patak és a Crisium folyása határol; egy Mortunusylese nevű telek (fundus), amit két

út és egy körtefa különít el; a Morisium folyó mellett levő Kaproncha nevű birtoktól elkülönített Közepső-Monyoros birtok, amit egy patak ölel körül; a Kuzund-i hegyekben levő 4 aranybánya, részben Ábrahám mr. részéből, részben Tamás fiainak részéből; ezen túl 8, Kuzund nevű birtokból álló fél falu Martunus Kuzundi nevű birtokán egy vulgariter Gerfa-nak hívott fától egy vulgariter Gyrtján nevű fáig egy hegyen, s innen egy patak folyásán át egészen Mortunosylese (dict.) földig. A hasznokat, művelt és meg nem művelt földeket, erdőket, réteket, halászhelyeket, berkeket és más haszonvételeket, valamint a Lászlótövisse nevű földet v. telki helyet (locus sessionalis), ill. a Zulgaerdey erdőt közös használatra hagyták, miként ez az országbíró oklevelében szerepel. Minden királyi, királynéi, országbírói oklevelet, amit ezen leánynegyedről adtak ki, Miklós érvénytelenítette. A kápt. erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. IV. f. prox. an. domin. Letare, a. d. incarn. 1340., amikor Fülöp mr. a prépost, Benedek mr. az olvasó-, László mr. az éneklő-, Gergely mr. az örkanonok. A.

Á.: Váradi kápt., 1355. jún. 17. Dl. 107 407. (Harruckern cs. lt. Károlyi X. 6.) XVIII. sz.-i Má.-ban.

K.: --.

163. (1340. márc. 22. -- ápr. 17. között)

Pál c. országbíró a Mohora-i Moko és fia: Konya részére elrendelt, Péter fia: Tamás mr. Lypho-i c. ellenében történő oklevélbemutatót, ill. esküt a felek kérésére ápr. 17-re (f. II. prox. p. fe. Passce d.) halasztja el.

Eml.: a 364. számú oklevélben.

K.: Bártfai Szabó, Széchényi I. 502. (Eml.-ban.)

164. (1340. márc. 22. – ápr. 24. között)

A fehérvári kápt. oklevele szerint Phyle-i János királyi ember és Jakab mr. presbiter, a kápt. kanonoka és tanúsága márc. 22-én (die medii Quadr.) Zylagh ~ Zylaagh birtokra mentek Bakan-i László fia: István és ennek fia: Tamás, valamint Lachk fia: István mr. officialis-a és képviselője: Bathyan-i Miklós c. jelenlétében, és [a felek közötti megegyezés szerint] a földeket elkülönítették. Hj.: a Bukensomlya-ról Kysphyley faluba tartó Sahcuswth nevű nagy út; bozót.

Tá.: a 282. számú oklevélben.

K.: --.

165. 1340. márc. 23. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy midőn a felperes Domokos fia: Mihály és Temles-i [! >: Tembes] Benedek fia: Fülöp, másrésről Chanad nb. Dénes fia Pál fiai: Dénes, Pál és Péter mr.-ek között birtokosztály miatt per jött létre színe előtt, a pert [1339.] nov. 18-ra halasztotta el, majd a felek okleveleinek bemutatását [1340.] márc. 8-ra (oct. diei Cynerum) tűzte ki. Akkor a felek kérték a megegyezés lehetőségét, amit megkapva egyrésről Dénes mr. a maga és mondott fr.-ei nevében a csanádi kápt. ügyvédvalló levelével, másrésről Domokos fia: Mihály a maga és Fülöp érdekében ue. kápt. ügyvédvalló levelével az országbíró elé visszatértek, és Dénes mr. bemutatta az aradi (Orod) kápt. 1274-ben kiadott privilegialis oklevelét, amely szerint egyrésről Chanad nb. Csanád fiai: Dénes c. és Gergely, másrésről Barnabás fiai: Domokos, Mihály és Barnabás, valamint Fülöp fia: Benedek a kápt. előtt elmondták, hogy örökbirtokaikon a köv. osztályt hajtották végre: az erdélyi Fehér m.-i Belenygh minden tartozékával, az Arad m.-i Doburdun, Teyes, Scechen, Feyreghaz, Poklosy, Fyuteluk, Almazeegh, Peturched, Symand és Feketefa, a Temes m.-i Chawas és Zenthiaacob, a Kewe m.-i Popy, Scenthpetur és Scenthmyklos, a Csanád m.-i Heyusuolkan (ahol Szt. Ilona tiszteletére épített egyház van), Hodighaz, Choka, Zanath, Feyreghaz, Rabee, Wosunthou,

Dedemzagh, Fel(Superior)-Tembes (ahol Szt. Miklós tiszteletére épített egyház van), Tembes (amely Borumlok közepén van), Lebeu, Kysferged, Wasarusfergeed, Kanysa, Zombor, Saap, Tumpawolkan, Homukrew, Bochar és Teremalya a Lapustou nevű halászhellyel Dénes c.-nek és Gergelynek jutottak örök és békés birtoklásra, míg az erdélyi Fehér m.-i Zenthkeral és Tynod minden haszonvétellel és tartozékkal, az Arad m.-i Phylupteluky, Elysabethforra, Nadasd és Pongorachteluky, a Temes m.-i Phylupteleky, Selyenheda és Kerestur, a Kewe m.-i Fonchol (ahol a Mindenszentek tiszteletére épített egyház van), a Csanád m.-i Al(Inferior)-Tembes, Lelee, Modosybugallo a Kukethey nevű halászhellyel, Barath a Monchthata és Tycos nevű halászhelyekkel, Buol a Canisa és Chepkes nevű halászhelyekkel, Loas (ahol Szt. György vértanú tiszteletére épített egyház van), a Tycia melletti Wossyan a Bochke nevű halászhellyel, Weguolkan (ahol Szt. Erzsébet tiszteletére épített egyház van), Sceer (ahol a Boldogságos Szűz tiszteletére épített egyház van), Scylar (ahol B. Imre tiszteletére ajánlott egyház van), Wydrah két Sylithou nevű halászhellyel, Kokoth (ahol a Szt. Kereszt tiszteletére épített egyház van) a Ludos nevű halászhellyel, Mezeupadwey Morothwa felével, Beeb a vámmal, Feyeryuh, Kerestur (az előbbi birtoktól délre), Daal (ahol Szt. Egyed tiszteletére épített egyház van), a Harangud melletti Demewar, Zanathreu a Karazkos nevű halászhellyel, Wofalaka -- amely Fel (Superior)-Wlnuk közelében van É felől --, Irugh (ahol Szt. István király tiszteletére épített egyház van), valamint a Bács m.-i, Tycia mellett fekvő Peturrewy Barnabás fiainak és Benedeknek, valamint örököseiknek jutottak örök birtoklásra; a felek monostoraik körül szabadon telepíthetnek le népeket, s ha valamelyik fél ezen osztályt megtámadná, fizessen a másik félnek 50 M. finom ezüstöt. Ezután megvallották, hogy úgy egyeztek meg, miszerint Pál fiai azon birtokokat, amelyek az aradi kápt. privilégiuma szerint Domokos fia: Mihály és Benedek fia: Fülöp elődeié lettek, valamint az esztergomi érsekkel való osztály után nekik jutott birtokokat, vagyis az Arad m.-i Kadrassou-t (más néven Kereztyenkenezhaza-t), ami Duburdunhoz tartozik, és Telukus-t, amely Teyes birtokhoz tartozik, a Csanád m.-i Eghazaspodwe-t, Pál fiainak a Keer birtokon levő teljes részét, Pál fiainak a Kanysamunustura nevű birtokán levő két lakott telkét (curia populosa) a monostor mellett levő üres rész felével, Orozlanusmonustura-n Pál fiainak részének a felét a birtok közepén levő, Kanysa felé tartó közúttól K-re, Pordan birtokon Pál fiainak részéből 4 lakott telket (fundus populosus) a Morus folyó felől két

körtefáig, egy üres földdel, ahová Mihály és Fülöp jobbágyokat telepíthetnek, Pál fiainak a Kysfolud birtokon levő teljes részének Csanád város felőli felét, mindezek minden haszonvételével, tartozékával és jogával, valamint a Mokofolwa-n levő birtokrészeket és mindazon birtokokat, amiket Mihály és Fülöp eddig birtokoltak, azok minden haszonvételével és tartozékával Mihálynak és Fülöpnek, valamint örökösöknek hagyták és adták örök birtoklásra. Öröklött monostoraik kegyúri jogát a felek közösen birtokolják. A többi birtokot és birtokrészt, amik Pál fiai kezén voltak és vannak, Mihály és Fülöp minden haszonvétellel és tartozékkal Pál fiainak és leszármazottainak hagyták, nem követelve többet ezekből. A felek Duburdun-on és más lakatlan helyeken falvakat hozhatnak létre, örök birtoklásra. Az idegen kézen levő birtokokat közös költséggel és fáradtsággal kell visszaszerezniük, s azután azokat is fel kell osztaniuk egymás között. Erről Pál c. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 16. [die dict.] oct. diei Cynerum, a. d. 1340.

E.: AL. Wesselényi cs. lt. 13. 8. (Df. 254 787.) Hátlapján XV. sz.-i kéztől: Divisionális inter dominos de Thelegd et de Makofalua. Függőpecsét (K. szerint:) zöld fonaton.

K.: A. A. Rusu, AMP. 5 (1981) 340--344. (Román nyelvű R.-val.)

Megj: Az országbíró perhalasztó okleveleit l. Anjou-oklt. XXIII. 697. és 701. szám alatt.

166. (1340. márc. 23. -- júl. 16. között)

[I.] Károly király (H) utasítja a gyôri kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Paztur-i Péter fia: Roland (Lorandus) királyi ember tudja meg, vajon Marzalthw-i Bertalan fia: István márc. 23-án (p. diem medii Quadr.) ellopott-e 14 betöretlen kancát Chorna-i Lôrinc fia: János méneséből.

Tá.: a 448. számú oklevélben.

K.: Sopron vm. I. 1. 158. (Tá.-ban.)

167. 1340. márc. 23.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. előtt Mihály famulus, ura: Sebus mr. nevében tiltakozott, miszerint a pozsonyi kápt. kiküldte ugyan tanúságát a király emberével Sebus mr. részére a Bozyn-i vám ügyében, valamint a Konus ellenében történő tudományételhez, ám amikor a királyi ember a kápt. emberével visszatért és a tudományvételről beszámolt, a kápt. az erről szóló oklevelét nem volt hajlandó kibocsátani és megpecsételni, mivel a kápt. és Sebus mr. között per van függôben. D. f. V. prox. p. domin. Oculi, a. d. 1340.

E.: Dl. 3299. (NRA. 1698. 33.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

168. 1340. márc. 24. Visegrád

[I.] Károly király (H) Sumus-i György fia János fia: Miklós a maga, atyja és fr.-ei személyében előadott kérésére átírja első pecsétjével megerősített nyílt oklevelét, amelyet a Rykolphius c. fia: Kokos mr. és a jeruzsálemi keresztesek rendjének Myho-i prépostja közötti birtokcseréről bocsátott ki. D. in Vyssegrad, in vig. Annunc. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 1819. (NRA. 1534. 21.) Hátlapján: "relacio Parvi Nemze parvuli regis", és újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: I. Lajos király, 1361. dec. 1. > uő., 1364. máj. 30. (Branik György kamarai registrator 1700. márc. 18-án kelt hiteles Má.-ában.) Primási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia U. 115. (Df. 279 045.)

K.: F. VIII. 4. 435--436.

Megj.: Az átírt oklevelet I. Anjou-oklt. III. 482. szám alatt.

169. [1340.] márc. 24.

[I.] Károly királynak (H) jelenti a Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja, hogy oklevelét (l. 71. szám) Lachk fia: Péter -- Bayur-i Beke mr. famulus-a -- bemutatta nekik, s ennek megfelelően [hátlap: Bayur-i Beke mr. és Janfolua-i Márton fia: Miklós érdekében] Hazguth-i László királyi emberrel kiküldték Mátyás presbiter-t, chorus-uk prebendarius-át, akik márc. 22-én (f. IV. prox. an. fe. Annunc. virg. glor.) a Bayur és Janfolua birtokokkal határos Berky-i, Lusan-i, Kayata-i, Sebesfolua-i és Kyzsarus-i szomszédokat e két birtok használatától és azok haszonvételeinek erőszakos elvételétől tilalmazták. D. in vig. dict. fe. Annunc., a. d. prenotato. [1340.]

E.: Dl. 103 160. (Batthyány lt. Bajori cs.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

170. (1340. márc. 25. e.)

[I.] Károly király (H) Malach (dict.) Miklós, Malach (dict.) András és Malach (dict.) László panaszára utasítja a fehérvári kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Bezech-i László királyi ember tudja meg, hogy a Somogy m.-i Borskery nevezettek örökbirtoka-e (ab avo et prothavo fuerit hereditaria), s ezesetben idézze meg ellenükben Thamasy-i [Köszegi ifjabb] Henrik fia János fiait: Miklóst, Pétert és Henriket (akikről azt állították a királynak, hogy e birtokot elfoglalták) a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést.

Tá.: Kont Miklós nádor, 1358. júl. 14. Dl. 90 920. (Khuen-Héderváry cs. lt. 50. 2.)

K.: Héderváry I. 46--47. (Tá.-ban.)

Megj.: A datáláshoz l. a 176. számú oklevelet. Az oklevél eredetileg Nagymartoni Pál országbíró 1345-ben Visegrádon kiadott nyílt oklevelében volt átírva.

171. 1340. márc. 25. [Nagy-]Kálló

Dausa néhai nádor fiai: [Jakab és] Pál mr.-ek, Zobolch-i c.-ek és a négy szb. elrendelik, hogy Mihály fia László mr. fia: Péter, Semyen-i nemes ápr. 22-én (sabb. prox. p. fe. Passcatis d.) harmadmagával tegyen le esküt [C]allo-i Kythas (dict.) András ellen arról, hogy [1338.] nov. 2-án (II. f. prox. p. fe. OO. SS. cuius nunc 1. revolutio preteriit annualis) a közúton (libera via) az erdôn átkelő Andrást nem sebesítette meg igen súlyosan és fejének egy csontját nem hasította ki. D. in Callo, sabb. prox. an. domin. qua cantatur Letare, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 116. (Kállay cs. lt. 1300. 526.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 136.

172. 1340. márc. 25.

Antal, Domokos Macho-i bán és veszprémi c. helyettese, valamint Sali-i Antal és Jolath fia: Onth szb.-k tudatják, hogy márc. 25-én (sabb. prox. p. medii Quadr.) Ayca fia: András huszadmagával tisztázta magát Ayca-i Sike mr. ellenében arról, hogy nem okozott Sike-nek 20 M. kárt, annak tudta nélkül az útjait nem használta, nem ment hatalmaskodva Ayca Redneke faluba, Pál fiának: Jánosnak és soror-jának két lovát nem vette el, s mindezekről tudomása sem volt. D. die prenotato, a. d. 1340.

E.: K. szerint a Thaly cs. lt.-ában volt, papíron. Hátlapján tárgymegjelölés és 3 pecsét helye.

K.: HO. IV. 166--167. (márc. 11-i dátum alatt.)

R.: Wertner, Nemzetségek I. 49. (HO. IV. alapján, márc. 11-i dátummal.)

173. 1340. márc. 25.

A Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje Dénes, Reznuk-i Salamon fia: Kelemen famulus-a -- ezen ura, valamint Reznuk-i Olivér fia: István nevében előadott -- kérésére pecsétjével megerősített oklevelében átírja saját korábbi, 1332. szept. 10-én kiadott oklevelét, amelyben a konvent előtt egyrészt ezen Kelemen és István, másrészt Zyl-i Dees fia: István a közöttük levő birtokügyben megegyeztek. D. in die fe. Annunc. virg. glor., a. d. 1340.

E.: Dl. 2748. (NRA. 251. 22.) Hátlapján más középkori kéztől: mete possessionis Zenthgyurg.

Má.: Kákonyi Ferenc kamarai registrator, 1778. aug. 25. Dl. 2748. (Kamarai Lt. 2. 1.)

K.: --.

R.: Borsa I., Regnum 1944--46. 41.

174. 1340. márc. 25.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 111. szám) Roland (Lorandius) fia: Pál királyi emberrel kiküldték tanúságul Mihály mr. éneklőkanonokot, akik márc. 24-én (VI. f. prox. an. domin. Letare) Vasvár és Zala m.-k nemeseitől (különösen a Nadasd nb.-ektől), valamint nemtelenektől, egyháziaktól, világiaktól, s bármiféle status-ú embertől megtudták, hogy Chopow c. fiai: Lőrinc, Andronicus és András fr. carnalis-ok voltak, Petheu, László és Dénes pedig oly módon álltak atyafiságban (in linea fraternitatis) velük, hogy László és Dénes Chopou fia: András fiai, Petheu pedig ue. Chopou fia Lőrinc fia: Mark fia. Chopou harmadik fia: Andronicus örökös nélkül hunyt el. A Vasvár m.-i Gerse és Kysmakua, ill. [a Zala m.-i] Huzzewpah és Zalatheluk (más néven Pache) ezen Petheu-t illetik örökjogon, minden tartozékkal. D. in fe. Annunc. B. Marie virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 91 306. (Festetics cs. lt. Zala 19.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: F. VIII. 4. 457--458; Zala I. 362--363.

R.: Bgl. IV. 295.

175. [1340.] márc. 25. Avignon

[XII.] Benedek pápa oklevele szerint a pápai kamara és a firenzei (Florenzia) kereskedők társasága közötti megegyezések alapján bizonyos Flandria-ban levő firenzei kereskedők 1339. márc. 14-én (14. mensis Mart., a. d. 1339.) és 1339. dec. 14-én (14. mensis Dec. prox. preteriti) átvettek Bruges-ben (villa Brugensis) két krakkói (Cracov) polgártól -- Galhardus de Carceribus, a kalocsai egyházm.-i titeli (Titul) egyház prépostja, a pápai kamara Lo.-i (P) nuncius-a által Lo.-ban beszédett, a pápai kamarát illető jövedelmekből -- 6992 ft.-nyi aranyat, majd ebből 1992 ft.-nyit átadtak a pápai kamara megbízottjának, a többi pedig a párizsi ciszterci rendi Szt. Bernát-egyház építésének elősegítésére az ezügyben a pápa által kijelölt személyeknek. A pápa kérésükre ezen firenzei kereskedőket és társaságukat a mondott összegek ügyében tehát nyugtatja. D. Auinione, VIII. Kal. Apr., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 22a--22b. ep. 61. (Df. 291 786.)

K.: --.

176. (1340. márc. 25. -- máj. 1. között)

A fehérvári kápt. jelenti [I.] Károly királynak, hogy parancsának megfelelően Beznech-i László királyi emberrel kiküldték tanúságul Egyedet, choris-uk presbiter-ét, akik 1340. márc. 25-én (sabb. prox. an. domin. Letare, in. a. d. 1340.) Somogy m.-ben nemesektől, nemtelenektől, világiaktól és clericus-októl, valamint Borsker birtok bármilyen status-ú és

condicio-jú szomszédosaitól megtudták, hogy Borsker Malach (dict.) Miklós, Malach (dict.) András és Malach (dict.) László örökbirtoka, így Thamasy-i [Kôszegi ifjabb Henrik fia] János fiait: Miklóst, Pétert és Henriket megidézte ellenükben máj. 1-jére (oct. fe. B. Georgii mart.) a királyi jelenlét elé.

Tá.: Kont Miklós nádor, 1358. júl. 14. Dl. 90 920. (Khuen-Héderváry cs. lt. 50. 2.)

K.: Héderváry I. 47. (Tá.-ban.)

R.: Héderváry I. 34.

Megj.: Az oklevél eredetileg Nagymartoni Pál országbíró 1345-ben Visegrádon kiadott nyílt oklevelében volt átírva.

177. 1340. márc. 26.

A nyitrai kápt. előtt egyrészről Tamás, a Zoburium-i (E. 2.: Zoborium) B. Ipolitus mártír-egyház apátja, János perjel és Pál custos a maguk és a monostor konventje nevében, másrészről a Nyitra m.-i Leuna-i Móric fia: Tamás és az ő fr. uterus-ai: Leuna-i Fülöp fiai: Péter és Fülöp elmondták, hogy Leuna birtok felének (ami a monostorhoz tartozott, de a békétlen időkben a hatalmasok -- potentes -- elfoglalták) ügyében közöttük hosszan húzódó per jött létre, ám fogott bírók elrendezésével megegyeztek, s most megegyeznek a kápt. előtt Lays fia: István királyi ember, valamint Miklós nyitrai örkanonok és Miklós nyitrai kanonok jelenlétében (előbbit királyi parancsra a kápt., utóbbit Vid -- Vitus -- testvér nyitrai püspök jelölte ki a felek számára tanúságul). Hj.: Leuna folyó partja; a falu közepe; a B. László király-köegyház; cinterem; régi út; hegy; út, amely Noglyan-ra megy. A falu v. birtok Apathy birtok felőli része a monostoré, másik része pedig Tamás és nevezett fr.-ei örökjoga lett. Tamás, Fülöp és Péter a falu monostornak juttatott részén levő telkeket (sessio) és az ott élő jobbág্যokat a monostornak adták, viszonzásul az apát és társai ezen Apathy birtokból egy bizonyos részt Tamásnak és fr.-einek, valamint örökösüknek hagyták örök birtoklásra. A köegyház kegyúri joga közösen a feleké maradt. Erről a kápt. pecsétjével megerősített és chirographált (per

medium alphabeto intercise) oklevelet bocsát ki. D. in domin. Letare, a. d. 1340., amikor István mr. az olvasókanonok.

E.: 1. Dl. 3300. (NRA. 1018. 7.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Alul chirographált (ABC).

2. Nyitrai kápt. lt. 11. 1. (Df. 273 434.) Hátlapján más középkori kéztől tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC). Függőpecsét helye.

3. Nyitrai kápt. lt. 11. 3. (Df. 273 436.) Hátlapján más középkori, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC). Függőpecsét fonatai.

K.: F. VIII. 4. 458--460.

178. (1340. márc. 27. e.)

Pál c. országbíró az uralkodó, ill. Demeter fiai: Demeter és Olivér közötti pert márc. 27-re (ad f. II. prox. p. diem medii Quadr.) halasztja el.

Eml.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 378. (Eml.-ben.)

179. 1340. márc. 27.

A Kopornuk-i Szt. Üdvöztő-monostor konventje jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 112. szám) Berend-i Wos (dict.) Lőrinc királyi emberrel kiküldték tanúságukat, akik..., l. a továbbiakban a 174. számú oklevelet. Eltérő névalakok: Hyzyupah, Zalatelyku. D. f. II. prox. p. domin. Letare, a. d. 1340.

E.: Dl. 91 308. (Festetics cs. lt. Vas 30.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés,

Huzyupah és Zalateluk névalakokkal.

K.: --.

R.: Bgl. IV. 296.

180. [1340.] márc. 27.

A veszprémi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 113. szám) [Salamon fia:] Kelemen királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: György mr. egykori dékánt, akik..., l. a továbbiakban a 174. számú oklevelet. Eltérő névalakok: Chapow ~ Chapou, Peteu, Huzyupah, Zalateluke. D. f. II. prox. p. domin. Letare antedict., a. d. supradict. [1340.]

E.: Dl. 91 307. (Festetics cs. lt. Vas 29.) Papír. Hátlapján azonos, valamint későbbi középkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: --.

R.: Bgl. IV. 295--296.

181. (1340. márc. 27. -- máj. 8. között)

Pál c. országbíró előtt márc. 27-én (f. II. prox. p. diem medii Quadr.) az uralkodó képviselője, Péter fia: János Demeter fiaitól: Demetertől és Olivértől tudakolta tilalmazásuk okát Zurdukpyspuky birtok királynak történő iktatása ügyében. Mivel Demeter fiai azt állították, hogy a birtokról okleveleik vannak, ezek bemutatását Pál c. máj. 8-ra (quind. fe. B. Georgii mart.) tűzte ki.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 378. (Tá.-ban.)

182. 1340. márc. 28. Visegrád

[I.] Károly király (V) kinyilvánítja, hogy meghallgatta az Iwangh, Dumbrou, Waska és Chazma districtus-beli emberek v. népek panaszait, miszerint László zágrábi püspök őket azon kiváltságokban, amiket az uralkodó szent királyi elődei (a zágrábi egyház alapítói és adományozói, akik e districtus-okat ezen egyházhoz csatolták) nekik adtak, nem őrzi meg, és ezért meghagyta a püspöknek, hogy az ezen népek v. emberek kiváltságairól kiadott királyi privilégiumokat ápr. 5-én (quind. diei medii Quadr.) az ő, valamint az ország főpapjai és bárói előtt mutassa be. A király most azonban a püspök (embere által előadott) kérésére ezt azon nap nyolcadára halasztja el, amikor ő Horváto. (Cr) felé tartva Zagrabia-ba ér. D. in Alto Castro, f. III. prox. p. domin. Letare, a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 76. (Df. 283 555.) XIV. sz-i.

K.: Smič. X. 533

183. 1340. márc. 28.

A. d. 1340., die 28. Mart. A velencei tanács határozatai: a Mo. (V ~ U) királyának érkezéséről szóló Sclauonia-i hírekről levél útján értesülve három biztost (provisor) jelöltek ki, akik járják be Sclauonia-t, buzdítsák az ottani népeket (gentes), hogy Velence uralmának biztosítására tegyenek meg mindent. A biztosok az új hírekről és a városok polgárainak szándékáról tegyenek jelentést. Szerezzenek újabb értesülést Mo. királyának érkezéséről is: vajon el fog-e indulni a tenger mellékre (partes maritimas). Ha igen, tudják meg Sclauonia báróinak szándékát, ill. azt, hogy mi módon készülnek fel az ellenállásra, s erről is tegyenek jelentést. Ha a bárók között nem lenne egyetértés, a biztosok lehetőségük szerint próbálják meg azt létrehozni.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 382--383; Ljubić II. 64--65. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 4.)

184. (1340. márc. 29. e.) Visegrád

[I.] Károly király ..... a Heueswyuar m.-i ..... [és a négy] szb.-nak ..... Nemet (dict.) [Ján]os famulus Miklós ..... 9 M.-t érô lovait Kooch faluba ..... Kooch falvi népektôl a mondott Igor faluba ..... hatalmaskodva elszállította ..... küldjék ki [egy] v. két [emberüket] ..... tegyenek jelentést. D. in Wissegrad, 2. die ..... [a.] d. 1340.

Á.: a 189. számú oklevélben.

K.: --.

185. (1340. márc. 29. e.)

Mykch Sclauonia bánja oklevele szerint a maga, fr.-e: Miklós, továbbá Pál fia: Péter és annak fia: János nevében személyesen előállt Illés fia Roland (Lorandus) tartozik márc. 29-én (oct. diei medii Quadr.) Karachinus fiának: Jakabnak a vele történt megegyezés szerint 10 M. dénárt fizetni színe előtt.

Tá.: a 195. számú oklevélben.

K.: --.

186. (1340. márc. 29. e.)

Péter szerémi püspök, kápolnaispán és királyi titkos kancellár oklevele szerint Synka

(Tá. 2.: Sinka) fia: Péter mr. és ue. Synka (Tá. 2.: Sinka) fia: Petheu márc. 29-én (oct. diei medii Quadr.) 10 M. büntetés terhe alatt a Scepus-i kápt. tanúsága jelenlétében vezessenek ki két-két fogott bírót Péter mr. Sentpeter, Mogoshyd és Mulyet, ill. Petheu Hassag nevű birtokának elkülönítésére.

Tá.: 1. a 198. számú oklevélben.

2. a 199. számú oklevélben.

K.: Wagner, Sáros 338; F. VIII. 4. 461. (Wagner, Sáros alapján.) (Mindkettő Tá.-ban, Tá. 1. alapján.)

187. 1340. márc. 29.

Pál c. országbíró előtt korábbi oklevelének megfelelően (l. 157. szám) márc. 22-én (die medii Quadr.) Miklós fia: Demeter és Mothou fia: Miklós a maguk és ue. Demeter fr.-ei: János, Beke és Petheu, valamint János fia: Domokos nevében a király és a Jazou-i konvent ügyvédvalló levelével bemutatták a köv.-ket: 1) a kápt. 1303-ban kiadott oklevelét (a kápt. [1333. évi] átiratában), amelyben a kápt. tanúsága előtt Simon fia: György mr. -- Sows (dict.) Péter apja -- elcserélte a Zemlyn m.-i Acha nevű birtokát Benedek fiaival: Jánossal, Miklóssal (azaz Domokos, ill. Beke és Petheu apjaival) és Tamással azok Rozwad földön (amit más néven Karulzegh-nek hívnak) levő birtokrészéért. 2) A szepesi (Scepes) kápt. 1318. [máj. 30-án] kelt nyílt oklevelét ([I.] Károly király [1318. okt. 11-én kelt] privilegiális megerősítésében), mely szerint Sogar-i György fiai: János mr. -- Sows (dict.) László apja -- és Péter a Delne nevű szerzett birtokuk egy részét elcserélték a kápt. előtt Benedek fia: János c.-szel, ennek fiaival: Mothou-val, Domokossal és Pállal, Tamás fiaival: Lászlóval és Jánossal, valamint Miklós fiaival: Jánossal, Demeterrel, Istvánnal, Beke-vel és Petheu-vel azok Zemlyn m.-i, a Tycia és Budrugh között fekvő, Kuesd birtokkal határos Acha nevű birtokáért. Erre Santus fia: Miklós és Henrik fia: János Sogar-i György fia: Sows (dict.) Péter és Sogar-i János fia: Sows (dict.) László nevében a király és a Scepes-i kápt. ügyvédvalló levelével bemutatták az uralkodó fenti

privilegiumának párját, mondván, hogy mivel Rozwad (más néven Karulzegh) birtok, amely Benedek fiaitól cserével jutott György mr.-hez, most Mykch bán kezén van, a Delne-n levő birtokrészt pedig e Delne-i nemesek békésen birtokolják, ezért Rozwad birtokot e nemesek Sows (dict.) Péternek és Sows (dict.) Lászlónak Mykch bántól szerezzék meg, v. a Delne-i birtokrészt adják vissza nekik. Mivel azonban a Delne-i nemesek azt állították, hogy Rozwad v. Karulzegh birtokot a csere idején Sowa-i György mr.-nek iktatták, ezért Pál c. elrendeli, hogy Sows (dict.) Péter és Sows (dict.) László aug. 1-jéig (usque oct. fe. B. Jacobi ap.) Mykch bánt idézzék ellenükben színe elé az ország szokásának megfelelően, hogy a fentiekről választ adjon. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 84 760. (Farkas cs. hássági lt.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: A bemutatott okleveleket l. Anjou-oklt. I. 430., valamint Anjou-oklt. V. 144. és 286. szám alatt.

188. 1340. márc. 29. Visegrád

Pál c. országbíró a felperes Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László (akik közül utóbbi állt elő a maga és Péter nevében az országbíró ügyvédvalló levelével), ill. az alperes Sowa-i János fia: László és Tyba fia: Tamás (akik nevében Domokos és András fia: János jelentek meg a királyné és az egri kápt. ügyvédvalló levelével) közötti, az országbíró korábbi nyílt oklevele szerint (l. 157. szám) márc. 22-ére (die medii Quadr.) kitűzött, Wysno birtok tárgyában folyó pert a felek kérésére máj. 8-ra (quind. B. Georgii mart.) halasztja el, mikor is Tyba fia: Tamás mutassa be [IV.] László király privilegiumát, mellyel a Zakula birtokon levő bizonyos részt elcserélték Wysno birtokért. Ha a felek addig megegyeznének, az országbírónak békebírságot fizetnek. D. in Vissegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 3302. (NRA. 382. 11.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: IV. László (1281. szept. 9. e. kelt) oklevelét l. Reg. Arp. 3530. szám, az országbíró korábbi oklevelét pedig Anjou-oklt. XXIII. 642. szám alatt.

189. 1[340.] márc. 29. Kompolt

A Heweswywar m.-i ..... [és a] négy [szb. jelenti I.] Károly [királynak], hogy oklevelének megfelelően (l. 184. szám) kiküldték albírájukat: ..... c.-t Ján[ossal], aki visszatérve elmondta, hogy ..... minden említettet megcselekedett. D. in Kompolth, in oct. medii Quadr., a. d. 1[340.]

E.: Dl. 30 636. (Gyfvár. Centuria P. 49.) Az oklevél egyharmada teljesen hiányzik, maradék része pedig szintén hiányos.

K.: --.

190. 1340. márc. 29.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelő János-monostor konventje tudatják, hogy Iseyp mr.-nek, Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása albírájának memoriális oklevele szerint (l. 129. szám) Barcha-i Inok fia: Donch márc. 29-én (oct. diei medii Quadr.) nemesekkel együtt esküt tett Bagdan fia: Péter jobbágy özvegye ellenében arról, hogy a Cassa városából hazafelé tartó Pétert [1339.] dec. 19-én (domin. die prox. an. fe. Nativ. d., a. in presenti [! >: a. preterito]) a közúton nem ölte meg, s egy szög (zug) színû lovat nem rabolt el tőle. Az esküt személyesen meghallgató Koxo-i Sándor fia: Miklós (mint Péter özvegyének képviselője), továbbá Péter fia: György, ennek fr.-e: Ádám és soror-jának fia: András Donch-ot ezen vádakban tehát nyugtatták. D. in predict. oct., a. d. 1340.

E.: Dl. 60 237. (Máriássy cs. lt. Idegen családok 99.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Tá.: a 228. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 13. (E. alapján.)

191. 1340. márc. 29.

A Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje előtt megjelent egyrésztől Rusynth nemes asszony, Geche-i Pethurus leánya, Mendzenth-i Geched fia: István özvegye, jelenleg Domokos felesége, másrésztől Kerek (dict.) Mihály, István fia: Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. famulus-a (ura nevében), s előbbi megvallotta, hogy a Mendzent birtokon a Zala folyó mellett levő részt, amit korábbi férje: István -- fr.-e, Geched fia: Péter beleegyezésével -- neki hagyott hitbére és jegyajándéka kiadásaként, a konvent nyílt oklevelével korábban elzálogosította Miklós mr.-nek 6 M. bécsi dénárért, most pedig -- a szintén személyesen jelenlevő Péter, valamint más szomszédai beleegyezésével -- további 4 M.-ért (minden M.-t 10 pensa-val számolva), azaz immár összesen 10 M.-ért eladta Miklós mr.-nek minden haszonvétellel és tartozékkal, és az ott épített Mindenszentek-egyház kegyuraságával, örök birtoklásra. Erről a konvent függőpecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki Miklós mr.-nek. D. f. IV. prox. p. domin. Letare, a. d. 1340.

E.: Dl. 3301. (NRA. 553. 16.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

192. 1340. márc. 29.

1340., die 29. Mart., 8. ind. A velencei tanács határozata: meghagyták biztosaiknak, hogy induljanak a Sclavonia-i részekre, tevékenykedjenek Velence érdekében, de ne hajtsanak végre semmit a tanács parancsa nélkül, hanem mindig tegyenek jelentést, majd várják a tanács

parancsát.

K.: Ljubić II. 65. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 4.)

193. [1340.] márc. 29. Avignon

[XII.] Benedek pápa Galhardus de Carceribus titeli (Titul) -- kalocsai egyházm. -- prépostnak és Geruasius [fia:] Péter Le Puy-i (Aniciensis) kanonoknak, az apostoli szék Mo.-i (V) nuncius-ainak. Az üres v. megüresendő, lelkipásztori teendőkhöz kötött v. nem kötött és a pápai rendelkezési jogkörhöz tartozó javadalmak, méltóságok és tisztségek bevételeit (kivéve a székesegyházakat, a monastorokat -- monasteria conventualia -- és a csere okán átadott v. átadandó egyházi javadalmakat) a pápa az üresedés teljes idejére meg kívánja őrizni és a kamarának beszédetni. Mivel úgy értesült, hogy a váradi, esztergomi és bácsi egyházak számos kanonoksága, prebenda-ja, valamint préposti címei, továbbá más Mo.-i egyházi javadalmak megüresedtek, ezért utasítja fentieket, hogy ezen Mo.-i kanonokságok, prebenda-k, prépostságok és javadalmak bevételeit az üresedés idejére szerezzék meg és szedjék be. Az ellentmondókat és lázadózókat, bármilyen status-úak, rendűek, méltóságúak is legyenek (még ha főpapok is), egyházi figyelmeztetéssel (censura) tartsák kordában, még akkor is, ha közülük valakinek v. valakiknek együttesen v. egyenként a pápai szék megadta, hogy interdictum alá vetni v. felfüggeszteni v. kiközösíteni őket nem lehet. D. Auinione, IV. Kal. Apr., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 20a--20b. ep. 66. (Df. 291 785.)

K.: Theiner I. 634--635.

R.: Doc. Trans. III. 533. (K. alapján; román nyelvű.)

194. (1340. márc. 29. -- máj. 8. között)

János mr. borsodi főesp. utasítja Pált, a Kaza-i, Pált, a Karlo-i [~~! > Kallo~~] és Jánost, a Kozinch-i egyház papját, hogy máj. 8-án (quind. S. Georgii) Chazta-i Tamás fiával: Istvánnal és Chazta-i László fiával: Sándorral v. képviselőikkel menjenek Sándor birtokrészére, s azt a szomszédok jelenlétében járják be azon határjelek mentén, amiket -- mint mondják -- Sándor emelt Pál Karlo-i pappal, s így Sándor más földjeitől elkülönítve iktassák Istvánnak örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézzék meg jelenléte elé máj. 15-re (oct. quind. S. Georgii mart.).

Tá.: a 320. számú oklevélben.

K.: --.

195. 1340. márc. 30.

Mykch-nek, Sclauonia bánjának Kaproncha-n, 1340. márc. 30-án (f. V. prox. p. domin. Letare, a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint korábbi nyílt oklevelének megfelelően (l. 185. szám) Illés fia: Roland (Lorandus) 3 M. dénárt kifizetett Karachinus fiának: Jakabnak, a maradék 7 M. fejében pedig elzálogosította neki a Pleternye és Zcanetyn folyók közötti birtokrészt annak minden haszonvételével.

Tá.: 1. Kôrös m., 1383. nov. 30. JAL. 6. 74. (Df. 230 630.)

2. Kôrös m., 1383. nov. 30. Ue. jelzet alatt.

K.: --.

196. 1340. márc. 31. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy amikor János fia: Lôrinc és fr.-ei -- ezen János fia: Péter és Dénes fia: Miklós -- (mind Hege-iek) Mestur-i Herrandus fiát: Istvánt a királyi jelenlét elé perbe idézték, a pert az országbíró több halasztás után korábbi okleveleivel jan. 8-ra (oct. Strennarum), majd márc. 22-re (die medii Quadr.) (l. 7. és 14. szám) tűzte ki. Akkor előállt Lôrinc a maga és fr.-ei nevében a Demenk-i konvent ügyvédvalló levelével, valamint Mihály fia: János -- István érdekében ue. konvent ügyvédvalló levelével --, s utóbbi bemutatta a vasvári kápt. 1335-ben kiadott nyílt oklevelét, amely szerint a kápt. előtt Hydwegh-i Kristóf fia: Domokos Hydwegh-i Kustatinus néhai feleségének: Erzsébetnek hitbére és jegyajándéka, valamint ezen Kustatinus leánya: Katalin, Mestur-i Herrandus özvegye leánynegyede kielégítéseként a Vasvár m.-i Beken nevű birtokának felét annak minden haszonvételével ezen Herrandus fiainak: Istvánnak, Lászlónak és Móricnak adta örök birtoklásra, s ezért István a maga és fr.-ei nevében a kápt. előtt anyjuk: ezen Katalin leánynegyede és nagyanyjuk (ava): ezen Erzsébet hitbére és jegyajándéka kielégítéseként Domokost nyugtatta. Az országbíró ezt követő kérdésére Mihály fia: János azt felelte, hogy Istvánnak Beken birtok másik feléről nincs oklevele, de azt állította, hogy e fél birtokot egykor Leustachyus mr. vasvári és soproni c., most pedig utóda, Lachk fia: István mr. birtokolja. Mindezek alapján Pál c. az ország vele ítélező báróival és nemeseivel Beken birtok mondott felét Herrandus fiának: Istvánnak ítélte, más jogának sérelme nélkül. Erről pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 10. die diei medii Quadr. prenotate, a. d. 1340.

E.: Dl. 48 811. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 21. l. 2222. NB.) Hátlapján újkori kezeztől feljegyzések.

K.: HO. I. 177--180. (márc. 15.-i dátum alatt.)

R.: Bgl. IV. 297. (ápr. 4.-i keltezéssel.)

197. 1340. márc. 31.

A Zala-i Szt. Adorján-monostor konventje tudatja, hogy Miklós királynéi lovászmr. és zalai c., valamint a szb.-k oklevele tartalmának megfelelően márc. 29-én (oct. medii Quadr.) Mihály testvér, a konvent tanúsága jelenlétében Mile-i Miklós fia: Mike és Salamon fia: Boda, ill. Mile-i Mile fia: Sidov Péter fia: Pál c.-t, a m. Kopornuk felőli egyik szb.-ját és fogott bírókat Mile birtokra vezették, Mike és Boda pedig egy mintegy 8 holdnyi trágyázott földet tartalmazó részt (ennek határai: a Szt. Ferenc-egyház sanctuarium-ának ablaka; út; árok; patak; ue. egyház) vettek vissza, mire Sidov tiltakozott, hogy az nem a megfelelő rész. A fogott bírók e földrészt felbecsülve úgy döntöttek, hogy Sidov máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) ezen földrészen a konvent tanúsága előtt mezítláb, kezeivel földet felemelve, és fejére v. feje fölé helyezve tegyen esküt arról, hogy ezen földrész, amiről Mike és Boda azt állították, hogy őket illeti, az ő örökbirtoka. Az eskü letétele esetén e földrész az övé maradjon örök birtoklásra, ráadásul Mike és Boda ~ Buda adjanak neki egy azonos nagyságú és értékű földet v. birtokot. Ellenkező esetben e föld minden haszonvételével Mike-é és Boda-é legyen örök birtoklásra, miként ez a c. és a szb.-k mondott oklevelében is szerepel. D. 3. die oct. predict., a. d. 1340.

E.: Dl. 3303. (NRA. 1013. 3.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Eml.: a 620. számú oklevélben.

K.: Zala I. 376. (Eml.-ben.)

Megj.: A zalai c. és szb.-k oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 699. szám alatt.

198. 1340. ápr. 1.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt. kinyilvánítja, hogy Péter szerémi püspök, kápolnaispán és királyi titkos kancellár oklevelének megfelelően (l. 186. szám) márc. 29-én (oct. diei medii Quadr.) a kápt. tanúsága: Cunchlinus presbiter, chorus-uk prebendarius-a jelenlétében Synka fia: Péter mr. Myko-t, a Sebes-i egyház rector-át és Churke (dict.) István

fiát: Tamást, valamint ue. Synka fia: Petheu Chuda fiát: Jánost és Pows fiát: Petheu-t Péter mr. Sentspeter, Mogoshyd és Mulyet, ill. Pethev Hassag nevű birtokaira vezették. E négy fogott bíró a birtokokat határjelek emelésével elkülönítette, s úgy határozott, hogy ha a felek valamelyike az ezen határjeleken túli rész okán a másik felet perbe fogná, hatalombajban bukjon el. A felek ezen fogottbírói döntést a kápt. előtt a maguk és fiaik nevében érvényesnek fogadták el. Hj.: Mulyet és Hassag; domb, amelyet wlgariter Halm-nak mondanak; Mulyet-re tartó út; Sentspeter és Hassag; völgy; út; Magoshyd és Hassag; patakmeder; Hassagpotoka; Sarrospotoka, ahol elkülönül Hassag Delne birtoktól. A felek emellett minden, egymás ellenében kiadott tiltakozó oklevelüket érvénytelenítették. A kápt. privilégium kiadását ígéri. D. sabb. prox. p. predict. oct. medii Quadr., a. d. 1340.

E.: ŠA. Prešov. (Eperjes.) Homonnai Drugeth cs. lt. 6. (Df. 209 823.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés, valamint kerek pecsét nyoma és töredékei.

K.: Wagner, Sáros 338--339. (Hj. nélkül.); F. VIII. 4. 461--462. (Wagner, Sáros alapján.)

199. 1340. ápr. 1.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-jának azonos tartalmú, függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevele. Eltérő névalak: Sinka. D. sabb. prox. p. predict. oct. medii Quadr., a. d. 1340. A.

E.: Dl. 62 180. (Ibrányi cs. lt. 17.) Hátlapján újkori kezektől feljegyzések. Felül chirographált (ABC). Függőpecsét fonatai.

Á.: II. Mátyás király, 1612. dec. 5. Dl. 103 942. (Batthyány cs. lt. j. n. pag. 10--11.)

K.: --.

200. 1340. ápr. 1.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja kinyilvánítja, hogy korábbi oklevelének megfelelően Aghuna-i Lôrinc fiai: János és Péter, ue. Lôrinc fia Miklós fia: Péter és ue. Lôrinc fia Jakab fia: János kifizettek [1339.] nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) és [1340.] márc. 29-én (oct. medii Quadr.) a kápt. előtt 20-20 M.-t Nadasd nb. Vynchlou fia: György megöléséért ezen György rokonának és fr.-ének, László fiának: Jánosnak, aki ezen Aghuna-i nemeseket és a hozzájuk tartozókat szavatosság vállalásával ezügyben nyugtatta. Ha őket szavatolni nem tudná, a per kezdete előtt fizessen 50 M.-t. D. sabb. die prox. an. domin. Judica, a. d. 1340.

E.: Dl. 3304. (NRA. 1508. 29.)

K.: AO. IV. 14.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 319. és II. 203. (K. alapján.); Bgl. IV. 296.

Megj.: A kápt. korábbi oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 675. szám alatt.

201. 1340. ápr. 1.

A. d. 1340., die 1. mensis Apr. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő megkapott Berengár [fiától:] Jakabtól -- Agria-i János budai polgár révén -- 317 Mo.-i (U) aranyft.-ot.

K.: Vat. I. 419. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 69.)

202. 1340. ápr. 2. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 125. szám) márc.

22-én (die medii Quadr.) Gyurke fia: Pál bemutatta az Alba-i keresztesek ispotályos háza konventjének oklevelét (l. 133. szám). Ennek megfelelően Pál c. Domokos fiát: Feketeu ~ Feketheu (dict.) Jánost a mondott 1 M. kölcsönvételében elmarasztalja. D. in Wysegrad, 12. die termini reportacionis seriei prenotate, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 117. (Kállay cs. lt. 1300. 548.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 136.

203. 1340. ápr. 2. Visegrád

Pál c. országbíró azon 12 M. bírságból, amit Sceer-i Posa mr. márc. 22-én (die medii Quadr.) tartozott kifizetni Sebridus testvérnek, a Gron melletti Szt. Benedek[-egyház] apátjának, Posa mr.-nek 8 M.-t elengedett. A maradék 4 M.-t a nevezett napon Pousa mr. az apát képviselőinek: Cosmas testvérnek és Mykou-nak (akik a mondott egyház konventjének ügyvédvalló levelével jelentek meg) kifizette, akik erről őt nyugtatták. D. in Wysegrad, 12. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 91 309. (Festetics cs. lt. Misc. 48.)

K.: --.

204. (1340. ápr. 3. e.)

[I.] Károly király (H) utasítja a Kopornuk-i Szt. Üdvöztető-monostor konventjét, hogy ahányszor a vasvári kápt. v. képviselőjük 1 éven belül felkeresi őket, Aruckuz-i (Má.: Aruköz) János fia: János királyi emberrel küldjék ki tanúságukat idézésekhez, birtokbejárásokhoz, tilalmazásokhoz és más, az ország szokása szerinti ügyekhez, és minden esetben tegyenek

jelentést.

Tá. és Má.: a 220. számú oklevélben.

K.: Házi J., Vasi Szle. 1967. 598. (Tá.-ban.)

205. 1340. ápr. 3. Visegrád

Erzsébet királyné (H) előtt megjelent egyrészlől Wgal-i Ivanka c. fia: Pál mr. (Pál c. országbíró prothonotarius-a), másrészlől Darow-i Salamon fia István fia: Miklós a maga és fr. uterinus-a [ue. István fia:] Péter nevében a szekszárdi (Saxard) konvent ügyvédvalló levelével, s utóbbi elmondta, hogy mivel Pál mr. őket különféle nehézségeikben és pereikben tettel és pénzzel segítette, ezért ők viszonzásul a Tolna (Tholnensis) m.-i, jelenleg lakatlan Konda nevű öröklött földjüket v. birtokukat minden haszonvétellel, berkekkel, trágyázott és legelőnek használt földekkel, telkekkel (sessio), és más jogokkal, bevételekkel és tartozékokkal Pál mr.-nek és örököseinek adják örök birtoklásra, semmiféle jogot v. tulajdont sem maguknak, sem örököseiknek abban meg nem tartva. Miklós ezenfelül kötelezte magát és fr.-ét, hogy a fehérvári kápt.-nal minderről privilegiális oklevelet adatnak ki Pál mr.-nek ezen oklevél és saját bevallásuk alapján. A királyné erről nyílt oklevelet bocsát ki Pál mr.-nek és privilegium kiadását ígéri. D. in Wysegrad, f. II. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

E.: Dl. 99 983. (Batthyány cs. lt. Misc. Ugal 3. 2. 100.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

206. 1340. ápr. 3.

András mr.-nek, István mr. vasvári c. vicec.-ének és a négy szb.-nak elmondta. Makua-i Péter fia: Peteu mr. és Beke fia: István, hogy a Vasvár m.-i Mahalfelde és Ivaholch nevű

birtokaikon szükség van a határjelek felújítására és a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért fentiek kéri a vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ját, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében konrádföldi (terra Corradi) Imre: Miklós v. Saar-i Marcellus fia: Miklós m.-i emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e birtokokat járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiék mellé, s az így bejárt és másokétól elkülönített birtokokat iktassa nevezetteknek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Ebben az esetben a kápt. privilegiális oklevelet adjon ki. Az esetleges ellentmondókat a m. embere idézze meg nevezettek ellenében a m. elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. f. II. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

Á.: a 244. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 16.

R.: Bgl. IV. 297.

207. 1340. ápr. 3.

A császári kápt. Paznanus nb. Hunth fia Nagy (Magnus) Durs leányának: Katalinnak (Renolt fia: László özvegyének) specialis nuncius útján előadott kérésére kiküldte Imre ôrkanonokot, s az ô, valamint Fülöp és Péter Koproncha-i plébánosok, Péter testvér, a Koproncha-i Boldogságos Szûz-kolostor gardian-ja, Fábián Ruicha-i plébános, Iuan fia: Bertalan, Fülöp fiai: Mihály és János, Rodinus fia: Bela (dict.) Benedek, György fia: János (Gergely császári prépost fr.-e), Themeria-i Miklós fia: Péter, Kun (dict.) Miklós és János fia: Péter -- valamennyien Kôrös (Cris) m.-iek (districtus) -- jelenlétében Katalin leánynegyedét, hitbérét és jegyajándékát (amik az ország szokása szerint ôt Lászlótól született fiától: Pétertől, valamint László fia János fiától: Lászlótól, Bozteh-i nemesektől megilletik) Zalascig-i János fiának: Jánosnak és Pál fiának: Imrének (akik Katalin leányától: Margittól születtek), valamint Bylle-i Pál fiának: Jánosnak (Margit férjének) és ezen Margitnak, valamint azok eddig született és ezután születendő örökösének adta örök birtoklásra, de mindezeket e Bozteh-i nemesektől kell megszerezniük. Emellett Katalin a Plituicha és Drawa folyók, valamint Péter fia: Miklós mr.

Ludbreg nevű birtoka szomszédságában fekvő Karalouch nevű birtokát -- azon két, Man és Sorul nevű birtokának kiegyenlítéséért, amiket néhai férje: László végrendeletileg reá hagyott, ám amiket fia: Péter és János fia: László tőle elvettek, s azokból őt elűzték -- minden haszonvétellel és tartozékkal szintén Margitnak, János fiának: Jánosnak, s ue. János leányának: Margitnak (utóbbi kettő Katalin unokái -- nepos --) és mindkét nemű örököseiknek adta örök birtoklásra. Ha a leánynegyedet, hitbért és jegyajándékot Bylle-i Pál fia: János mr., ennek fia: János és Zalascig-i Pál fia: Imre megkapták, Katalin lelkének nyugalmáért és üdvéért ezen javakból (res) osszanak szét 100 M.-nyit egyházaknak, ill. más kegyes cselekedetekre, emellett tartoznak Katalint élete végéig étellel-ruhával ellátni, halálakor pedig illően eltemetni. Erről a kápt. függőpecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki, D. f. II. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

E.: Dl. 87 103. (Hg. Esterházy cs. lt. 47. H. 5.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

208. [1340.] ápr. 3.

A. quo supra [1340.], die 3. mensis Apr. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő átvett Miklós egri püspöktől (annak asztalnoka: Miklós révén) 20 budai M. garast azon összegből, amit a néhai Lengres-i Jakab [pápai tizedszedő] a püspöknek kölcsön adott. Átvett továbbá Jánostól, a püspök vicarius-ától (ue. asztalnok révén) 10 budai M. garast azon összegből, amit Jakab kölcsönzött a vicarius-nak.

K.: Vat. I. 422. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 70.)

209. 1340. ápr. 3.

A. d. 1340., die 3. mensis Apr. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő átvett Miklós egri püspöktől (annak asztalnoka: Miklós révén) a vienne-i (Viennensis) zsinaton kiszabott hatévnyi tized (decima sexannalis) fejében a püspöki mensa bevételeiből 46 M. garast (minden M.-t 50 garassal számolva), azaz 41 budai M.-t és 4 garast (minden budai M.-t 56 garassal számolva).

K.: Vat. I. 424. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 71.)

210. 1340. ápr. 4. Visegrád

[I.] Károly király (H) Lykolphus testvérnek, az Úr Szt. Sírja keresztesei szepességi (terra Scepusiensis), Landek-i prépostjának a maga és a konvent nevében előadott kérésére [nyílt] oklevelében átírja [IV.] Béla király (H) törött pecsétes -- [II.] András király privilegiális oklevelét megerősítő -- privilegiumát. D. in Wysegrad, f. III. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1361. dec. 1. > uô., 1364. máj. 30. (Branik György kamarai registrator 1700. márc. 18-án kelt hiteles Má.-ában.) Primási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia U. 115. (Df. 279 045.)

K.: F. VIII. 4. 437--438.

Megj.: IV. Béla király oklevelét I. Reg. Arp. 755. (1244. jan. 23.), II. András királyét pedig uo. 273. szám (1212.) alatt.

211. 1340. ápr. 4.

A kalocsai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy nyílt oklevelének megfelelően (l. 132. szám) kiküldték tanúságul kanonoktársukat: János mr.-t, akinek jelenlétében Balach-i Sebestyén királyi ember márc. 27-én (f. II. prox. p. domin. Letare) a Csanád m.-i Bothzortudya és Bothanyaeghaza ~ Bothanya nevű szomszédos birtokokra ment, s azokat -- a szomszédokkal 3 napig együtt tartózkodva -- iktatta Beche-i Imre fiának: Tuteus mr.-nek örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén. D. f. III. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 607. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 170.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, BothAnya névalakkal.

K.: Z. I. 574--575.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 84; Z. VII. 1. 83; Udvardy, Kalocsa 117. (mind K. alapján.)

212. 1340. ápr. 4.

A pozsonyi kápt. a Heye folyó melletti, Eger [comitatus Agriensis! > Borsod] m.-i Reeth-i István fia: Meese c. -- Tovt (dict.) Lôrinc mr. Semthe-i várnagy famulus-a -- kérésére pecsétjével megerősített privilegiális oklevelében átírja saját, 1323. szept. 2-án kelt oklevelét, mivel Santa (dict.) Miklós az ott szereplő összeget nem fizette ki. D. f. III. prox. an. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Pozsonyi kápt. hh. lt. 14. 15. 7. (Df. 226 765.) Függőpecsét fonatai. Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC).

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. VII. 443. szám alatt.

213. 1340. ápr. 4. Csázma

A. d. 1340. László zágrábi püspök kinyilvánítja, hogy midőn Magyar (Hungarus) Lőrincet csázmai, Marcellus [fiát:] Jánost pedig Dombro-i c.-szé nevezte ki, azok és officialis-aik a püspökség embereire elviselhetetlen bírságokat róttak ki. A püspök ezért megfosztotta őket comitatus-aiktól, mire azok és cinkosaik, Marcellus fia: Domokos, Heym fia: György, Demeter [fia:] Miklós, Benedek fia: Gergely, Sándor fia: Gegus, Vörös (Rufus) Gallus, Scelna-i György, Guris fia: Iwan, Gergely fia: Pál és Pál fia: Lukács a püspök és övéi házait megtámadva az ingóságokat elvitték, más házakat felégettek, és a püspököt Iwang-i házából elűzték, megpróbálva megölni őt. Ezen kihágásaik miatt az ország szokásának megfelelően őket hűtleneknek nyilvánítva minden ingó és ingatlan javaiktól megfosztotta. Nevezettek erre a püspök provincia-jába felfegyverkezve betörték, egy kőfaragóját megölték, egy másiknak a lábát megcsonkították, életveszélyes sebet okozva. Majd a király emberével megjelenve átadták a király oklevelét, hogy őket a püspök egyháza birtokaiba fogadja be, ám ezt a püspök a felsoroltak miatt nem teljesítette, míg a király jelenléte előtt saját érveit ki nem fejtheti. Erre nevezettek egyháza földjeit rabló módjára pusztították, számos egyházi személyt megsebesítettek, a püspök és övéi birtokait elfoglalták és egymás között felosztották, új bírókat neveztek ki, a püspök embereit hűtlenségre fordították, őt és övéit Iwangh-ban levő házában meg akarták égetni, így onnan el kellett menekülnie, collecta-t vetettek ki a püspök népeire, halálosan megfenyegették a püspököt és övéit, gyűléseket és összeesküvéseket szerveztek ellenükben, és a királynál és másoknál vádaskodtak. Ezért habár Firmanus és Gentilis legatus-ok rendelkezései alapján és a püspök eljárásai révén fentiek ki lettek közzösítve, a püspök őket és cinkosaikat predium-aiktól, birtokaiktól, minden ingó és ingatlan javaiktól örökre megfosztja, miként korábban is, és őket újfent kiközösíti. Ezért elrendeli egyházmegyéjében a kápt.-oknak, prépostoknak, főesp.-eknek, apátoknak, plébánosoknak, az egyházak rector-ainak, hogy ezt vasárnapokon és ünnepnapokon hirdessék ki, és az egyházak ajtajára függeszték ki. A püspök mindezt Ochyna-i Lőrinc fia: Péter mr., Jakab zágrábi prépost, Corbad-i László fiai: János és Miklós mr.-ek, György c. (a püspök Vgra-i várnagya), Borch fia Miklós fia: Mihály, Egyed fia: Domokos királyi ember, Imre csázmai őrkanonok, Tamás egykori dékán, és számos más

egyházi és világi személy előtt nyilvánította ki. Actum Chasme, f. III. prox. p. domin. Judica, a. superius annotato.

Má.: AN. Liber privilegiorum fol. 74. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 534--536.

214. 1340. ápr. 6. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Honuwa-i Pál fia: Pál, hogy a Kerepych nevű Gömör (Gumur) m.-i birtokán szükség van a határok bejárására és a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért az uralkodó utasítja az egri kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Pál fia: Miklós v. Turalya-i János fia: Mihály királyi emberek valamelyike a mondott birtokot a szomszédok jelenlétében járja be régi határai mentén, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régié mellé, s az így bejárt és másokétől elkülönített birtokot hagyja Pálnak örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, f. V. prox. p. domin. Judica, a. d. 1340.

Á.: a 250. számú oklevélben.

K.: --.

215. 1340. ápr. 7.

A [pécs-]várad konvent előtt Duus-i Péter fia: Domokos, ennek anyja: Ilana -- ezen Péter özvegye -- és carnalis soror-ja: Ilonth elmondták, hogy Domokos a Budrug m.-i Duusteluky és Helgteluky nevű szomszédos öröklött birtokrészeit, míg Ilana, ill. Ilonth pedig az ezen birtokrészekben levő -- őket hitbér, jegyajándék, ill. leánynegyed címén megillető -- jogukat eladták Bechey-i Imre mr. fiának: Tuteus mr.-nek és örököseinek 50 M. bécsi dénárért,

örök birtoklásra. A konvent privilégium kiadását ígéri. D. f. VI. prox. an. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

Á.: Pécsváradi konvent, 1348. szept. Dl. 76 899. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. B. 305.)

K.: Z. II. 311. (Á.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 83. (K. alapján.); Kőfalvi T., Pécsvárad 78.

216. 1340. ápr. 7.

A pozsonyi kápt. előtt Egyed fia: Domokos a maga és fia: Tamás nevében, ue. Egyed fia Miklós fia: Pál a maga és atyja, valamint fr.-ei: Barnabás, András és Mátyás nevében, továbbá ue. Egyed fia János fia: Jakab a maga és fr.-ei: Miklós és Antal nevében -- valamennyien Alsó-(Inferior) Stavl-i nemesek -- elmondták, hogy az ezen Stavl birtokon levő teljes részük harmadát minden haszonvétellel és tartozékkal András fiainak: Jánosnak és Pálnak, Myke fia János fiainak: Péternek és Jakabnak, Simon fiának: Istvánnak és László fiainak: Miklósnak és Jánosnak -- valamennyien barnabásfalvaiak (villa Barnabe) --, valamint leszármazottaiknak adták örök birtoklásra, míg viszonzásul nevezettek az ezen Barnabásföldjén (terra Barnabe) levő teljes részük harmadát ezen Alsó-Stavl falusi nemeseknek adták, szintén örök birtoklásra. A felek szavatosságot vállaltak egymás felé. A kápt. erről függőpecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. D. f. VI. prox. an. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: 1. Dl. 3305. (NRA. 331. 21.) Felül chirographált (ABC).

2. K. szerint: Primási Lt. Pozsonyi kápt. hh. lt. 14. 17. 28. Szintén K. szerint hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés; alul chirographált (ABC); zöld-vörös fonaton függőpecsét.

K.: Str. III. 356--357. (E. 2. alapján.)

217. 1340. ápr. 7.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja tudatja, hogy az Obus fia Miklós fia: Vak (Cecus) Mihály Jazurmegy nevű birtokának Bertalan fia: Pál királyi ember és a kápt. tanúsága által, a király oklevele (l. 83. szám) szerint történt bejárásáról és iktatásáról szóló beszámolókor Hannus fiai: Detricus, Zeurus és Czunk, Styfkfolua-i nemesek színük előtt tiltakozva elmondták, hogy mivel Mihály az ő Wyk ~ Wylk nevű birtokuk felét is iktattatni akarta magának, ezért őt az iktatáskor tilalmazták, a király embere pedig megidézte ellenükben Mihályt. Ezt a király és a kápt. embere igazolta. D. f. VI. prox. an. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: Dl. 83 222. (Bárczay cs. lt. 35. 26.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Chunk névalakkal.

K.: --.

218. 1340. ápr. 8. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Pál fia: Péter, Mesko veszprémi püspöknek, a király proximus-ának famulus-a, hogy számos személynek mind Esztergom városából, mind a környező falvakból szőleje van az ő Nyr nevű birtokának területén, de az őt megillető census-t ezen rész szokása ellenére sem fizetik meg. Így az uralkodó tájékozódva a kápt. okleveléből arról, hogy a census-t e szőlőkből azok mértéke szerint a föld urának meg kell fizetni, utasítja az esztergomi kápt.-t, hogy ha Péter felkeresi őket, küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Boyun-i Egyed királyi ember menjen a Nyr birtok területén levő szőlőkre, azokat a szomszédok összehívásával e rész szokásának megfelelően mérje meg, s rendelje el, hogy a szőlőkből azok művelői (vinitores) Péternek a census-t fizessék meg; majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, sabb. prox. an. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

Á.: az 553. számú oklevélben.

K.: Str. III. 371. (Á.-ban.)

R.: Str. III. 357. (latin nyelvű.)

219. 1340. ápr. 9.

A Strigonium-i Szt. István király-egyház ispotályos háza kereszteseinek konventje előtt megjelent egyrésztől Csanád esztergomi érsek, másrésztől Emmekey-i Péter fia: Deseu mr., Zoboria-i testvér (frater Zoboria) a maga és fia: András nevében a zobori monostor (monasterii sui Zoboriensis) ügyvédvalló levelével, továbbá másik fia: Mihály képviseletében, és Deseu mr. a Nyitra m.-i Kendy nevű, az érsek Ezbeg nevű birtokával szomszédos birtokát minden haszonvétellel és tartozékkal (erdőkkel, rétekkel, földekkel -- ager --, vizekkel, művelt és meg nem művelt szántóföldekkel) 60 bécsi M.-ért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) eladta szavatosság vállalásával az érseknek és egyházának örök birtoklásra, átadva neki minden oklevelet, amelyekkel elődei, ő és fiai Kendy-t birtokolták. Ha megtartott volna efféle oklevelet, bármely bíró előtt is mutassák be, azokat érvénytelennek kell tekinteni. D. in domin. Ramis Palmarum, a. d. 1340.

E.: K. szerint az esztergomi érseki lt.-ban volt, tomus LXI., sub littera R., pag. 389--390. alatt.

K.: F. VIII. 4. 467--469.

R.: Botka T., Száz. 1876. 682. (K. alapján.); Str. III. 357. (K. alapján; latin nyelvű.)

220. 1340. ápr. 9

Walther apát és a Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 204. szám) János fia: János királyi emberrel kiküldték tanúságot notarius-ukat: György mr.-t, akik ápr. 3-án (II. f. prox. p. domin.

Judica) a vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház és kápt.-ja Vlužka nevű birtokát a szomszédok jelenlétében bejárták, s másokétól elkülönítve iktatták ezen egyháznak és kápt.-nak örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén. Hj.: Wyrvize folyó, ahol határos a kápt., Vzkou-i Péter fia: Petheu, Beke fiai: István és Beke, valamint Vzkou-i Cosmas; 1 hold hosszúságban egy füves út; ue. úton 4 hold hosszúság után egy nagy út, ami Vlužka-ról Altalvzkou faluba megy; ue. úton Noguluzka falu határában egy tó, amely a kápt. Vlužka és az uralkodó Noguluzka nevű birtokai között fekszik; ue. nagy úton az ezen tó melletti hegyen levő Szt. Miklós hitvalló-plébánia (ecclesia parochialis), amely Vlužka-é és Noguluzka-é is egyben; innen ue. nagy úton egy kőhajításnyira egy wlgo Mege (dict.) jel; szántóföldek; források; iszapos hely v. vízfolyás; wlgo Symonkurthely-nek nevezett körtefa; tuskés vesszőbokrok, ahol kapcsolódik a kápt. Lokpachun nevű birtokához; a mondott Wervyze folyó közepe. D. in domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: Vasvári kápt. mlt. 2. 19. 19. b. (Df. 279 098.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint későbbi középkori kéztől: non exhibeatur nisi cum magna deliberatione vel nunquam. Kerek pecsét nyoma.

Eml.: Czudar Péter országbíró, 1373. jan. 22. Vasvári kápt. mlt. 3. 25. 1. 2. (Df. 279 125.)

Má.: E.-vel azonos jelzet alatt. Újkori.

K.: Házi J., Vasi Szle., 1967. 598--599.

R.: Bgl. IV. 297--298; Kóta 29--40.

221. [1340.] ápr. 9.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja jelenti [I.] Károlynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 83. szám) kiküldték tanúságul Demeter mr. kanonokot, akinek jelenlétében Pál, a királyi aula ifja mint királyi ember Miklós fia: Mihály Szepes (Scepus) m.-i Jazurmegy és Ponchfeulde nevű birtokait (amiket Mihály az országbíró előtt bírói úton szerzett meg) tartozékaival együtt nevezetteknek iktatta, ahol szükséges volt, új határjeleket emelve a régi

mellé, nem lévén ellentmondás. Az iktatás után kihirdette, hogy ha valakinek keresete lenne Mihály ellenében, azt a királyi jelenlét elé idézik. Hj.: fennsík egy nagy út (magna via Hungaricalis) mellett; Ragyoz (Má.: Ragyócz) falu, amelynek határai elkülönítik Jazormegy (Má.: Jazormegy) birtokot a mindszenzfalvi (villa OO. SS.) hospes-ek földjétől; Welcheupatak (Má.: Welche) folyó, amely Welcheupataka falu végénél van; ue. folyó a Zaluk folyóig -- ezen határok elválasztják Mihály birtokait Ragyos-tól (Má.: Ragyas) és Ragyos-i Hannus fiainak más birtokaitól; Zaluk folyó egy gázlóig; a mondott nagy út, amely Tharcha-ról (Má.: Tarcha) megy Mindszenzfalvára; Pongrác fia: Bertalan mr. malma; ue. út; nagy hegy -- ezen határok választják el Mihály birtokait Bertalan mr. Wyzaluk (Má.: Vizaluk) nevű birtokától. D. in dict. domin. Ramispalmarum, a. d. prenotato. [1340.]

Á.: I. Lajos király, 1349. jún. 29. ŠA. Levoča. (Lôcse.) Szepesi kápt. mlt. 5. 3. 5. (Df. 272 375.)

Má.: Ue. jelzet alatt. Újkori.

K.: --.

222. 1340. ápr. 10.

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája előtt Chemyn-i Kemyn fia: Corardus mr. a Baranya m.-i Boya (ahol B. Miklós hitvalló tiszteletére épített kőegyház van) és Baboucha ~ Boboucha nevű szerzett birtokait minden haszonvétellel és tartozékkal (a Karasou folyón levő malommal, vizekkel, vízfolyásokkal, erdőkkel, berkekkel, rétekkel, trágyázott és legelőnek használt földekkel) eladta szavatosság vállalásával Bechey-i néhai Imre mr. fiának: Theutheus mr. barsi (Bors) c.-nek és örököseinek 100 budai M. széles bécsi dénárért, semmiféle jogot v. tulajdont fentiekben meg nem tartva. Mivel az ezen birtokokról szóló okleveleiben számos más birtok neve is szerepel, ezért Corardus mr. ezen okleveleket nem adta át eredetijükben, hanem azon időpontban, amikor ez Theutheus mr.-nek megfelel, bemutatja azokat a pécsi kápt. előtt, hogy a kápt. átírja azokat Theutheus mr. számára. Az országbíró erről függőpecsétjével

megegyezett oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, f. II. prox. p. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 608. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 167.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 575--577.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 84; Z. VII. 1. 83. (mind K. alapján.)

223. 1340. ápr. 10.

Az egri kápt. előtt egyrészt Debru-i Mokyanus fia Demeter fia: Miklós mr., másrészt Zech-i Miklós fia Péter fia: Miklós mr. -- a maga és fr.-ei: Domokos mr. (discretus iuvenis), az erdélyi egyház prépostja, Iuanka és Jakab nevében -- elmondta, hogy azon perben, amit Péter ezen fiai néhai anyjuk: Sebe (ue. Demeter leánya) leánynegyede ügyében indítottak, a rokonság békéje okán úgy egyeztek meg, hogy ha Demeter fia: Miklós rokonaival, vagyis Pud (dict.) István fiaival: Pasar (dict.) László mr.-rel és Pasar (dict.) János mr.-rel (akikkel jelenleg birtokosztály ügyében perben áll) minden birtokukon megosztózik, akkor a neki jutott birtokokból és birtokrészekből a leánynegyedet kiadja Sebe fiainak. Ha az osztályban nem születne megegyezés, akkor Miklós a most tulajdonában levő birtokokból adja ki azt. Ha mindezek ellenében cselekedne, 100 M.-ban marasztalják el Sebe fiai ellenében, a bíró része nélkül. D. f. II. prox. p. domin. Palmarum, a. d. 1340.

E.: Dl. 99 984. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Balog 2. 4. 7.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: --.

224. 1340. ápr. 10.

1340., die 10. mensis Apr., 8. ind. A velencei tanács határozata: Nona őrzésére és védelmére szereljenek fel és küldjenek 2 gyalogos banderium-ot 2 hónapra, a Nona-i c. utasításaira bízva ezeket.

K.: Ljubić II. 66. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 6.)

225. 1340. ápr. 11.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja előtt Hunyan-i Pows fiai: Pál és Tamás a maguk és fr.-eik: András és László nevében előállva birtokrészeiket, ti. az őket örökjogon illető Hunyan birtok negyedét és Purdue nevű szerzett birtokuk negyedét minden haszonvétellel, telkekkel (sessio), szántóföldekkel, erdőkkel, rétekkel, berkekkel és más tartozékokkal (kivéve a Hunyan-on levő 16 holdnyi telküket és két, Hunyan-on és Purdue-n levő, wlgo Herestuum-nak hívott erdőt) jelen oklevél kiadásától [1341.] jún. 3-ig (usque oct. fe. Penth., a. in 2. prox. venturas) 3 M. széles bécsi dénárért elzálogosították Herman nb. Hermanus fia Mihály fiának: Mihálynak. Ha Pows fiai akkor mindezeket nem tudják visszaváltani, akkor ezt más fr.-eik: János, István, továbbá fr.-ük: Lőrinc fiai tehetik meg a mondott összegért. A jelen évben a földjeiken levő vetemény Pows fiait illeti. Amit takarmány céljából vetettek, osszák két részre, és egyik fele Mihályé, másik fele Pous fiaié legyen. Ha Mihály jobbágyokat visz Hunyan birtokra, s azok a visszaváltás idején Pows fiainak neve alatt akarnak lakni, megtehetik, ellenkező esetben Pows fiai engedjék kár nélkül, szabadon távozi őket, 2 hetet adva, hogy javaikkal-vagyonukkal elköltözhessenek. Szintén a visszaváltás idején Mihály a saját veteményeit és takarmánynak valóit szabadon takarítsa be. Ezen elrendezést a személyesen megjelenő Pows fr.-e: János a maga és fr.-e: István nevében, továbbá Lőrinc fia: Guke a maga és fr.-e: János nevében elfogadták. D. III. f. prox. p. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: --. **Fk.:** Dl. 105 797. (Batthyány cs. lt. Misc. Unyaniana 6.)

K.: Bgl. IV. 298--299.

226. 1340. ápr. 12. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) János testvér, a Vasvár m.-i szentgotthárdi (de S. Gothardo) Boldogságos Szûz-monostor apátja a maga és konventje nevében bemutatta [II.] András király (az uralkodó proavus-a) privilegiális oklevelét, ill. az uralkodó ezt megerősítő, középső pecsétjével ellátott privilegiális oklevelét, melyek szerint a szabad dénárokat (liberii denarii), a pondus-okat, mindenféle collecta-t és a kamarahasznát (lucrum camere vel monete) ezen egyház v. monostor népeitől örökre az apát és e kolostor testvérei részére kell teljes egészében beszedni. Ezért az uralkodó (megőrizni kívánván ezen egyházat e kiváltságokban) utasítja a mindenkori Vasvár m.-i megyésc.-eket (comites parochyales), camerarius-okat, ezek helyetteseit és officialis-aít, hogy a szentgotthárdi egyházat, apátot és a kolostor konventjét, valamint népeiket v. jobbágyaikat e kiváltságok ellenére ne zaklassák. Az apát és a konvent a területeiken és birtokaikon népeiktől és jobbágyaiktól a királyi kamara pénzét (moneta) kötelesek elfogadni, azt használni és átváltani, ellenkező esetben ezen kiváltságaikat önmaguk sértik meg, és így, miként a többi országlakos, fizetniük kell majd a kamarahasznát. D. in Wyssegrad, f. IV. prox. p. domin. Ramispalmarum, a. d. 1340.

E.: Dl. 99 985. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Szentgotthárd 2. 8. 5. A.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Nagy kerek királyi pecsét nyomában: legacio regine et eciam legacio woyvode verbo regio.

K.: Bgl. IV. 299--300.

R.: F. VIII. 4. 436; Huszár L., NK. 1971--72. 46.

Megj.: II. András király (hamis, 1214. évre keltezett) oklevelét l. Reg. Arp. 296. szám alatt.

227. 1340. ápr. 12. Visegrád

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugetter) nádor, a kunok bírása oklevele. Geurud-i Myke fia: Pobor, Endred-i János fia: Jakab, Sethethkuth-i János és Thuhly-i Domokos fiai: János és László a Gron melletti Szt. Benedek-monostor konventje idézőlevele szerint perbe hívták Chalad-i Folkus fiát: Miklóst és annak fiát: Jánost 1338. jún. 14-re (a. d. incarn. 1338, ad quind. Pent.). Innen a pert királyi parancsra [1339.] jan. 15-re (ad quind. residencie exercitus regii ad diem Strennarum tunc proclamate), majd márc. 10-re (ad oct. medii Quadr.), ezután a felek kívánságára máj. 1-jére (ad oct. B. Georgii mart.), majd újra királyi parancsra [1340.] jan. 15-re (ad quind. residencie exercitus regii similiter ad diem Strennarum tunc proclamate), végül innen a felek kívánságára márc. 29-re (in a. d. 1340., ad oct. diei medii Quadr.) halasztották (l. 35. szám). Ekkor egyrésztől Pobor, Jakab, János és Thuhly-i Domokos fiai, másrésztől Miklós fia: János a nyitrai kápt. ügyvédvalló levelével a maga és apja nevében bemutatták a nádornak a nyitrai kápt. privilegiális oklevelét (l. 98. szám). A felek a nádor kérdésére színe előtt is elfogadták a Barakcha-i Jakab, Pozba-i János, Fynta fia: Márton, Thuteus mr. notarius-a: Jakab mr., Emeke-i Péter fia: Desew, Colon-i Petheu, Nempthen fia Pál fia: István és Kap-i Lôrinc fia: Miklós által hozott fogottbírói ítéletet, és ennek megfelelően a felperesek a Bars (Bors) m.-i Eny birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal átengedték Miklósnak és fiának, valamint örököseiknek, lemondva minden jogról és tulajdonról e birtokban. A nádor tehát a fogottbírói döntést jóváhagyva Eny birtokot nevezetteknek ítéli, más jogának sérelme nélkül. D. in Wysegrad, 15. die oct. medii Quadr predict., a. d. 1340.

E.: Dl. 65 751. (Balassa cs. lt. A. 8.)

K.: --.

R.: Balassa 42.

Megj.: Az 1339. évi perhalasztásokra l. Anjou-oklt. XXIII. 26., 121. és 238. szám.

228. 1340. ápr. 12. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugetter) nádornak, a kunok bírójának albírája kinyilvánítja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 129. szám) Inak fia Donch bemutatta ápr. 5-én (8. die iuramentalis deposicionis) a Jazou-i konvent jelentését (l. 190. szám), így ennek megfelelően ő a nádor birói hatáskörénél fogva Donch-ot jelen oklevelével nyugtatja. D. in Wysul, 8. die diei reportacionis prenotate, a. d. 1340.

E.: Dl. 60 238. (Máriássy cs. lt. Idegen családok 97.)

K.: --.

229. 1340. ápr. 13. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy Welch ~ Wech fia: Antal -- Petheuch fia: Miklós mr. serviens-e -- a Wyssegrad-i királyi curia-ban megtalált Pyspuky-i Demeter fiát: Olivért perbe vitte. Többszöri halasztás és a per függővé válása után [1340.] jan. 8-án (oct. diei Strennarum) megjelent királyi ügyvédvalló levéllel Szláv (Sclauus) Miklós Antal nevében, és bemutatta az egri kápt. jelentését arról, hogy Antal tanúállítással bizonyította igazát a kápt. előtt. Mivel az ország kipróbált szokása szerint minden tanúállítással bizonyított pert párbajjal v. eskütétellel kell lezárni, az országbíró háromszori kérdésére Olivér az eskünek vetette alá magát, Pál c. tehát elrendelte ennek letételét azzal, hogy a Jazou-i konvent erről szóló jelentését a felek febr. 16-án (8. die oct. fe. Purif. virg.) mutassák be (l. 12. szám). Akkor a konvent oklevele alapján (l. 75. szám) Pál c. Olivért hatalmaskodásban marasztalta el Antal ellenében és levelet intézett a váci kápt.-hoz (l. 87. szám), amelynek válaszát márc. 28-án (III. f. prox. p. domin. Letare) a Welch fia: Antal nevében királyi ügyvédvalló megjelent Szláv Miklós bemutatta Pál c.-nek (l. 145. szám). Ennek megfelelően Demeter fiai: Kemyn és Demeter ugyan kijelentették, hogy Olivér birtokrészeit vissza akarják vásárolni, de végül ezt mégsem tették meg, pénzt sem fizettek az országbírónak és Antalnak, sem későbbi időpontot

nem kértek a visszavásárlásra, holott Miklós 15 napig várt erre az országbíró előtt. Erről Pál c. pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki Antalnak. D. in Wysegrad, 17. die termini ad redemptionem dict. possessionarium porcionum deputati, a. d. 1340.

E.: MTA Kvt. Kézirattár 97. (Df. 243 743.)

K.: --.

Megj.: Az 1339. évi országbírói okleveleket és az egri kápt. jelentését l. Anjou-oklt. XXIII. 194., 603., 631. és 683. szám alatt.

230. 1340. ápr. 15. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Bulchu fia: Lukács, Iuanka fia: István, Mikocha fia: Miklós, Gurke fiai: Briccus és János, Saul fia: Domokos, Wse fia: János, Ányos fia: Domokos és ennek fr.-e: Fyle, valamint Fabus fia: Bedech -- Sorul-i nemesek --, hogy a Fejér m.-i Sorul nevű birtokukon szükség van a határok bejárására és a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért az uralkodó utasítja a fehérvári kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Heym fiai: János v. Tamás, v. Thoboid-i Mihály fia: Benedek királyi emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e birtokot járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiékhöz mellé, s az így bejárt és másokétól elkülönített Sarul-t hagyja nevezetteknek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg nevezettek ellenében jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Vysegrad, sabb. prox. an. fe. Passce d., a. eiusdem 1340.

Á.: a 256. számú oklevélben.

K.: --.

231. 1340. ápr. 17. Vizsoly

Isep mr.-nek, Drugeth Vilmos (Villermus Druget) nádor, a kunok bírása albirájának elmondták Marcellus fiai: László és Gergely, valamint Strute-i András fia: Mihály, hogy ők a Hung m.-i Velichepalagya birtokot, amit Gergely paptól (Veliche fia: Márton fiától), László fiaitól: Mokow-tól és Wichou-tól, valamint Bodou fiától: Gergelytől (vagyis Gergely pap fr.-einek fiaitól) vásároltak meg, szeretnék bejárattatni és mások birtokaitól elkülöníttetni. Ezért Isep mr. kéri a Lelez-i prépostot és konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Narad-i Péter fia: Tamás v. Kerez-i Péter fia: László v. Puksa-i Zeuke (dict.) Miklós nádori emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e birtokot járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, és iktassa nevezetteknek, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg nevezettek ellenében a nádor jelenléte elé Visul faluba, majd a konvent tegyen jelentést a nádornak. D. in Visul, in crastino fe. Passce d., a. eiusdem 1340.

Á.: a 299. számú oklevélben.

K.: --.

232. (1340. ápr. 17. -- máj. 22. között)

Pál c. országbíró oklevele. Moko és fia: Konya Suran-i (Má.: Surány) Péter fia: Pál v. a másik Suran-i (Má.: Surány) István fia: Domokos v. Told-i Domokos fia: Demeter királyi emberek valamelyikével és a váci kápt. tanúsága jelenlétében máj. 22-én (22. die fe. BB. Philippi et Jacobi ap.) a Mohora és Halaph birtokok közötti vitatott földön az ország szokásának megfelelően esküjükkel mindenütt mutassák meg a birtokok valós határjeleit, s ott a király embere emeljen új határjeleket, így különítse el a két birtokot, és mindegyik félnek -- ti. Mokonak és fiának, ill. Tamás mr. Lypho-i c.-nek -- iktassa a maga birtokát, majd a felek a kápt. jelentését máj. 29-én (8. die dict. termini) az országbírónak vigyék vissza.

Tá. és Má.: a 364. számú oklevélben.

K.: Bártfai Szabó, Széchényi 503. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

233. 1340. ápr. 18.

A fehérvári kápt. 1340. ápr. 18-án (f. III. prox. p. fe. Passce d., sub a. eiusdem 1340.) kelt privilegialis oklevele szerint egyházuk Pest m.-i Dusnukteleke nevű földjét (amely szomszédos Péter mr. Pechel és Boda fia: Jakab Lochod nevű birtokaival) minden haszonvétellel és tartozékkal ezen Péter mr.-nek és örököseinek adták (az oklevélben meghatározott mértékű éves census és kötelezettségek alatt) a Péter mr. által a fehérvári egyháznak tett szolgálatokért.

Tá.: Opuliai László nádor, 1372. jún. 18. > Bebek Imre nádor, 1373. jan. 30. Dl. 75 374. (Patay cs. lt. 14. 22.)

K.: --.

R.: Bakács, Pest megye 161.

Megj.: L. még a 242. és 243. számot.

234. 1340. ápr. 19. Visegrád

[I.] Károly király (H) László zágrábi püspöknek és a kápt.-nak, Mykch-nek, Sclauonia bánjának és helyetteseinek (vices gerentes), Doym és Bertalan c.-eknek, ezek officialis-ainak, valamint a bánság területén (in tenutis banatus), ill. az ország határain belül bárhol is levő c.-eknek, várnagyoknak, királyi és királynéi városoknak és libera villa-knak, azok rector-ainak, és általában bármely preeminencia-jú és status-ú embernek. Az uralkodó értesült arról, hogy Stradba (dict.) János, fr.-e: Tamás fegyverkovács, Farkas fia: János, ennek propinquus-a: Popouych (dict.) Miklós fia: Márton, Illés, István kalmár, Termech, Rewlyn, Syrocha (dict.)

Jakab, András mészáros, Iuan ács (Ladese gener-e), Iglar fia: Máté, valamint Muna, a király megrögzött hűtlenei, Gréc (Grec) királyi város árulói, akik közül egyeseket e városban fővesztésben marasztaltak el, [másokat viszont] Nicoletus bíró idején a városból kizártak, őket ítéletileg levelesítették, s most ezek fentiek területén laknak rejtőzködve. Mivel a király őket fentiek közösségéből (societas et communio) el kívánja űzetni, ezért parancsba adja, hogy e hűtleneket ne merészeljék maguk közé fogadni, hanem őket közösségükből és területeikről taszítsák ki. Ezt mindenütt nyilvánosan hirdessék ki, s a kihirdetést senki ne merészelje tilalmazni. D. in Wysegrad, f. IV. prox. p. fe. Passce d., a. eiusdem 1340.

Á.: Bánfi Miklós szlavón-horvát bán, 1353. jún. 8. Dl. 41 211. (Múz. Ta. Nagy I.)

K.: AO. IV. 15--16; Smič. X. 536--537.

235. 1340. ápr. 19.

János prépost és a váradelôhegyi Szt. István első vértanú-egyház konventje előtt Baruch fia: István, ennek fiai: János, Imre és Cosmas, valamint Lewstachius fia: János az eljövendő boldogság és örök élet reményében a Bihar (Bihor) m.-i Gurbed és Iuanusd birtokokon levő öröklött részeit -- a Gurbed-i Mindenszentek-, ill. az Iuanusd-i B. István király-egyház kegyúri jogával --, továbbá e birtokrészek haszonvételeivel és jövedelmeivel a váradi B. László király-egyháznak és András püspöknek, valamint az ő mindenkori utódainak (pro tempore succedentes) adták teljes jogú, örök birtoklásra, semmiféle jogot, tulajdont azokban maguknak és posterus-aiknak meg nem tartva, hanem azok teljességét a váradi egyházra, András püspökre és utódaikra átruházva. Ezen adományozást jóváhagyták a köv. Gurbed-i és Iuanusd-i nemesek: Balázs fia: Domokos, ennek fiai: András és Domokos, Sámson fia: István, Salamon fia: László, Seu-i (dict.) Balra Miklós, Pál fia: Miklós, Orrvs (dict.) Miklós fia: Mihály, János fia: Gergely, Jakab fia: Beke, Chaan fia: Pál, Imre fiai: László és Domokos, Ivancha fia Imre fia: Miklós, István fiainak feleségei, Demeter fia Leandrus leánya: Margit; valamint e birtokrészek szomszédosai: Thenke-i Tamás és Pál, Barcho fia: István, Miklós fia: János, KisTelegd-i Benke

fia: János (valamennyien személyesen megjelenve a konvent előtt). Emellett fentiek átadták András püspöknek [IV.] Béla király két privilégiumát, és egyéb okleveleket, amelyekkel elődeik és ôk ezen részeket birtokolták. Errôl a konvent függôpecsétjével megerôsített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. IV. prox. p. fe. Resurr. d., a. eiusdem 1340. A.

Má.: Dl. 37 219. (Erd. Fisc. 22. 13.) Újkori.

K.: --.

236. 1340. ápr. 19.

1340., die 19. Apr. A velencei tanács határozata: Nona védelmére küldjenek szükséges dolgokat, amelyekkel a c. rendelkezzen Velence érdekeinek megfelelően. A c. emellett szerezzon értesüléseket Sclavonia állapotáról, a bárók szándékáról és Mo. (U) királyának érkezéséről, majd tegyen jelentést. Mivel a c. levelében jelezte, hogy szükség van Nona megerôsítésére, gondoskodjon errôl, és írja meg, mire van szüksége ehhez.

K.: Ljubić II. 66. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 6.)

237. 1340. ápr. 19.

A. d. 1340., die 19. Apr. A velencei tanács határozatai: megírták biztosaiknak, hogy a [magyar] királynak -- feleségével és kisebb fiával a tenger mellékre (partes maritime) való -- jövetele ügyében Nona-ba és Jadra-ba tett útjukról szóló leveleiket megkapták, s tetszett számukra a Jadra-iak válasza, miszerint felkészültek erre. Megírták ezért Jadra c.-ének, hogy készüljenek tovább, és a c. gyakori jelentést téve tudakolja meg e részek híreit, Sclavonia báróinak szándékát és minden egyebet, ami Velencét és e területek jó állapotát illetik. Megírták Arbe c.-ének, hogy tudja meg Doymus és Bertalan c.-ektôl, ill. másoktól, mikor jön Mo. (V ~

U) királya, majd erről, s minden egyébről, ami Velencét és Sclauonia területeit illetik, gyakran tegyen jelentést. Mivel a Jadra-i c. jelentette, hogy a Jadra-iak (Jadratini) -- a c. ellenkezése ellenére -- Segnia-ba küldtek két nemest, hogy Doymus c. egy új gályáját (galea) megvegyék, ezért meghagyták az Arbe-i c.-nek, hogy vásárolja meg a gályát, nehogy az azok kezébe jusson, akik kárt okozhatnak Velencének, ha szembefordulnának. Megírták a Segnia-i consul-nak és az ott tartózkodó velencei kereskedőknek, hogy szolgáljanak hírekkel e területről, küldjenek követet Mo.-ra (ad partes Hungarie), s így és más módon tudjanak meg híreket a király érkezéséről. Megírták a magyar király curia-jában levő velencieknek (Veneti), hogy tudják meg, jön-e a király a tenger mellékre, miért jön és kiknek a kívánságából, és minden hírről tegyenek jelentést futár (cursor) révén.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 384--384; Ljubić II. 67--68. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 7.)

238. 1340. ápr. 20. Gelénes

Briccius fia: János mr., Zothmar-i c. és a négy szb. tudatják, hogy a Gelyenes faluban ápr. 20-án (f. V. prox. p. fe. Pasce. d.) a nemesekkel és nemtelenekkel tartott congregacio generalis-ukon Zekeres-i László fia: Tamás elmondta, hogy Mihály fia: László -- társával: Lôrincsel -- [1339.] szept. 16-án (f. V. prox. p. fe. S. Crucis) az ő három lovát elhajtotta. Ezen állítását a m. esküdtjei és nemesei is megerősítették. D. loco et termino prenotatis, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 609. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. 12.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 577.

R.: Z. VII. 1. 83; Doc. Trans. III. 533. (utóbbi román nyelvű; mindkettő K. alapján.)

239. 1340. ápr. 20. Gelénes

Briccius fia: János mr., Szatmár (Zothmar) m.-i c. és a négy szb. tudatják, hogy a királyi parancsból Gelyenes faluban ápr. 20-án (f. V. prox. p. fe. Pasce. d.) a nemesekkel és nemtelenekkel tartott congregacio generalis-ukon Chahol-i Péter fia: János mr. elmondta, hogy famulus-át, Hothuan-i Tamást Lascud faluban Chernete sponsus-a: Lôrinc, Chako (dict.) Lôrinc fiai: Miklós és Tamás, Marcus fia: Miklós, Lodomér fia: Miklós, Fafeu (dict.) Mihály és Zeuke fia: Mihály megölték és 10 M.-t elvettek tőle. Ezen állítását az esküdtek, nemesek és nemtelenek is megerősítették. D. loco et termino prenotatis, a. d. 1340.

E.: AL. Kemény J.-gyűjt. 21. (Df. 253 431.) R. szerint hátlapra nyomott pecsétek helyeivel.

K.: Szabó K., TT. 1889. 536; Szabó K., Erd. Múz. Okl. 17. (mind ápr. 26-i keltezéssel.)

240. 1340. ápr. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) a Suprunium-i polgárok és hospes-ek universitas-ának kérésére engedélyezi, hogy régi közpecsétjüket (sigillum publicum) megsemmisítve új hiteles pecsétet készítsenek. Ezért kihirdeti a c.-eknek, várnagyoknak, nemeseknek, a városok és libera villa-k lakóinak (civitatenses, villani), rector-ainak, esküdtjeinek, villicus-ainak, zsidóinak (Iudei), és az ország, valamint Ausztria (regnum Austrie) mindenféle status-ú és condicio-jú embereinek, hogy Suprvnium város régi pecsétje alatt kiadott okleveleiket dec. 25-ig (ad fe. Nat. d.) az új hiteles pecséttel való megerősítés céljából vigyék el a város polgárainak, mert ellenkezô esetben dec. 25. után e régi pecsétes oklevelek érvénytelenné válnak. Ezt a vásárokon és a nyilvános helyeken mindenütt hirdessék ki. D. in Vyssegrad, f. VI. prox. p. fe. Passce, a. d. 1340.

E.: GYMSML. 2. Sopron város 123. (Df. 201 757.) Hátlapján királyi pecsét töredékei alatt: relacio episcopi Petri.

K.: F. VIII. 4. 442--443; Házi I. 1. 77--78; Bgl. IV. 300.

241. 1340. ápr. 21.

István prépost és a Saag-i Boldogságos Szűz Mária-monostor premontréi rendi testvéreinek konventje előtt megjelent egyrészt Sember-i Egyed fia: Péter és Sember-i Turbuch (dict.) Márton fia: Balázs a maga és apja, valamint fr.-ei: Dénes és Jakab nevében, másrészt Baath-i Gunchlinus fia: János, és előbbieket a Sember földön, a Scithniche folyón levő malmukat (amely gyümölcsfák mellett, Sykene földje határjeleinél található) 9 budai M. széles bécsi dénárért máj. 1-jétől (a fe. B. Georgii mart.) annak 5. évfordulójaig szavatosság vállalásával elzálogosították Jánosnak (v. akiknek ő átengedi fenntartásra). Ha ezen 5. évfordulón Péter, Balázs, ennek apja, v. fr.-ei a malmot nem tudják kiváltani Jánostól, ezt utána is bármikor megtehetik, s addig János a malom hasznait beszedheti. Ha János időközben a malmot felújítaná, akkor Péter és Balázs fogott bírók becslésének megfelelően fizessenek neki ezért. D. f. VI. prox. an. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 104. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 59. NB.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.
K.: --.

242. 1340. ápr. 21. Visegrád

Thatamerius fehérvári prépostnak Vissegrad-on, 1340. ápr. 21-én (f. VI. prox. p. fe. Passce d.) kiadott, a fehérvári kápt. oklevelével (l. 233. szám) azonos tartalmú nyílt oklevele.

Tá.: Opuliai László nádor, 1372. jún. 18. > Bebek Imre nádor, 1373. jan. 30. Dl. 75 374. (Patay cs. lt. 14. 22.)

K.: --.

R.: Bakács, Pest megye 161.

243. (1340. ápr. 21.)

Tathamerius fehérvári prépost privilegiális oklevelében átírja és megerősíti a fehérvári kápt. oklevelét (l. 233. szám).

Eml: Opuliai László nádor, 1372. jún. 18. > Bebek Imre nádor, 1373. jan. 30. Dl. 75 374. (Patay cs. lt. 14. 22.)

K.: --.

244. 1340. ápr. 22.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja tudatja, hogy András mr.-nek, István mr. vasvári c. vicec.-ének és a négy szb.-nak oklevelét (l. 206. szám) megkapva Imre fia: Miklós m.-i emberrel kiküldték tanúságul Miklós papot, egyházuk kanonokát, akik ápr. 11-én (f. III. prox. p. domin. Ramispalmarum) Myhalfelde és Iwaholch birtokokat a szomszédok jelenlétében bejárták, ahol szükséges volt, új határjeleket állítottak a régiék mellé, és minden haszonvétellel és tartozékkal iktatták Péter fia: Peteu mr.-nek és Beke fia: István mr.-nek örök birtoklásra, nem lévén ellentmondó. Hj.: völgy, ahol elkülönül Kyskolch föld és Myhalfelde föld; Nyhynolch föld; völgy; egy vulgo Horpah (dict.) völgy; völgy, ahol elhagyja Nyhynolch földet és csatlakozik Tysinolch földhöz; patak; út; híd; völgy; hegy; 3 domb; völgy, itt elhagyja Tysinolch-ot és csatlakozik Abranchukolch földhöz; hegy; Varasuth (dict.) nagy út, itt elhagyja Abramchukolch földet és csatlakozik Habronuk földhöz; egy régi út; dombok; völgy; wlgo Gyaluguth (dict.) ösvény; Habronuk földet elhagyva csatlakozik Lak földhöz; Lak-ra tartó út; völgy; hegyoldal; domb; hegyoldal; völgy; tölgyfa; hegy; Varusvth (dict.) nagy út, ami Zombathel-re megy; Lak föld, Myhalfelde föld és Iwaholch föld találkozása; völgy; Hurh (dict.) kis völgy; hegy; út, amely Szentbenedekre (S. Benedictus) tart és elkülöníti Felseulak birtokot Iwaholch birtoktól. Erről a kápt. pecsétjével megerősített és chirographált (medioque alphabeto intercise) privilegiális oklevelet bocsát ki. D. sabb. die prox. an. oct. fe. Passce d., a.

eiusdem 1340., amikor András mr. a prépost, Mihály az éneklő-, Gergely az örkanonok és Gergely a dékán.

Á.: Vasvári kápt., 1385. ápr. 8. Dl. 7124. (NRA. 540. 17.)

K.: AO. IV. 16--19; Bgl. IV. 301--302. (csak a hj.)

R.: Reiszig E., Vasi (Dunántúli) Szle. 1942. 162; Wertner, Nemzetségek II. 204. (mind AO. IV. alapján.)

245. 1340. ápr. 23.

A budai kápt. előtt az Ipol folyó melletti Kaladey-i Kysa fia: András elmondta, hogy Tamás erdélyi vajda és Zolnuk-i c. az ő Hont m.-i Kaladey nevű birtokát (possessionaria sessio) jogtalanul elfoglalta, s a birtokon áthaladó folyón malmot akar építtetni, az ő jogának sérelmére. Ezért András a vajdát a jogtalan foglalástól, s a birtok gyümölcseinek és hasznainak elvételétől tilalmazta. D. in oct. Passce d., a. eiusdem 1340.

E.: Primási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia F. 13. (Df. 248 191.) Hátlapján azonos, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés, valamint kissé hiányos mandorla alakú zárópecsét.

Tá.: 1. Mo. prelatus-ai, bárói, nemesei és procer-ei, 1447. jún. 27. Uo. F. 85. (Df. 248 268.)

2. Uő.-k., 1450. jún. 9. Uo. F. 91. (Df. 248 274.)

K.: Str. III. 357. (E. alapján.)

246. 1340. ápr. 23.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja a betegágyában fekvő Kopus (dict.) Kelemen leánya: Margit asszony (Owar-i Frenhk fia: Péter felesége) kérésére kiküldte emberét: György papot, aki előtt Margit végrendeletében hitbérét és jegyajándékát elengedte férjének:

Péternek, így ezek ügyében Margit fr.-ei közül Pétert senki sem zaklathatja. D. in oct. Passce d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 66 413. (Salamon cs. lt. 9.)

K.: --.

247. [1340.] ápr. 23.

A. quo supra [1340.], die 23. mensis Apr. Amikor Geruasius [fia:] Péter, az apostoli szék nuncius-a Mo.-n (partes Pannonie) tevékenykedett, hallott Zothomar-i Tamás domokos rendi provinciális perjel haláláról. Félve azok csalárdságától, akiknél [1300 ft.-ot] a perjel elhelyezett, hozzájuk sietett, és mielőtt még ők is értesültek volna a perjel haláláról, a pénzt visszaszerezte, és egyéb összeggel együtt a zágrábi egyház két kanonokával a tengerpartra, Zenggbe (Sinha) küldte, majd utánuk eresztette két saját famulus-át is, akik az összeget átvették, zarándokokkal átkelve Velencébe (Venecia) vitték és a domokosok házában elhelyezték. (A két kanonoknak 12 ft.-ot adott, a famulus-oknak pedig 17 ft.-ot.)

K.: Theiner I. 636--637; Vat. I. 433. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 80.)

248. 1340. ápr. 24. Visegrád

[I.] Károly király (H) Gergely fia: Miklós (rokona: András nevében) előadott kérésére átírja a néhai Miklós Machow-i bán 1338. nov. 22-én kelt privilegiális ítéletlevelét, valamint a Kw-i kápt. 1338. nov. 11-én kiadott privilegiális oklevelét (amiket az Ampud ~ Ompud fia: János birtokaira vonatkozó perről állítottak ki). D. in Wysegrad, in fe. B. Georgii, a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1345. okt. 5. Dl. 40 989. (Múz. Ta.) Eszerint az oklevél I. Károly harmadik, utolsó pecsétjével volt megerősítve.

K.: AO. IV. 535--544. (Á.-ban.)

249. 1340. ápr. 24. Zágráb

Mykch, Sclauonia bánja Wlchk (Wlk) fia: Wlk Jaztrebarzka-i (Jazthrebarzka) villicus, valamint László fia: Ladyha, Gerdinich (Gerdinych) fia: Péter, Wlchihna (Wlchyhna) fia: Endre (András), Dezen fia: Radun, Péter fia: Máté és Wlko fia: Pál Jaztrabarcza-i hospes-eknek a maguk és a mondott faluban élő hospes-ek nevében előadott kérésére függőpecsétjével ellátott oklevelében átírja [IV.] Béla király -- H -- 1257. jan. 12-én kelt, a Jazthrebarzka-i hospes-eknek tett kiváltságokról szóló privilegiális oklevelét. D. Zagrabie, in fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: Zsigmond király, 1421. febr. 27. > Both András és Horváth Márk dalmát-horvát-szlavón bánok, 1502. aug. 15. > Zágrábi kápt., 1508. szept. 17. > Zágrábi kápt., 1554. jún. 27. Arhiv Hrvatske. Cvetkovicsi nemesség iratai. (Df. 277 894.)

K.: Smič. X. 537. (Horváto.-i lt.-ban levő egykori E.-je alapján.)

Megj.: Zárójelben Á. névalakjait is feltüntettük. IV. Béla oklevelét l. Reg. Arp. 1136. szám alatt.

250. [1340.] ápr. 24.

Az egri kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 214. szám) kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Mihály mr. dékánt, akinek jelenlétében Pál fia: Miklós királyi ember ápr. 21-én (f. VI. prox. p. fe. Passce d.) Kerpuch birtokot a szomszédok összehívásával bejárta, de amikor azt [hátlap: Honwa-i] Pál fiának: Pálnak iktatni akarta, Chakow -- Iwnhus (dict.) András mr. serviens-e és képviselője ura nevében személyesen

megjelenve -- ettől tilalmazta, ezért András mr.-t a király embere megidézte a királyi jelenlét elé Pál ellenében máj. 8-ra (quind. S. Georgii mart.). D. f. II. prox. p. oct. dict. fe. Passce d., a. supradict. [1340.]

E.: Dl. 94 367. (Szilassy cs. lt.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Yunhus névalakkal.
K.: --.

251. 1340. ápr. 24.

János prépost és a váradelôhegyi Szt. István elsô vértanú-monostor konventje Huntpaznan nb. Zalouch fia Mihály fia: Péter mr. kérésére függôpecsétjével ellátott és chirographált (alphabeto consignate) privilegiális oklevelében átírja saját, 1308. jún. 6-án kiadott nyílt oklevelét. D. II. f. prox. p. oct. Passce d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 827. (Múz. Ta. Horváth I.) Alul chirographált (ABC). Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: F. VIII. 6. 172--173.

R.: Wertner, Nemzetségek II. 41.

Megj: Az átírt oklevelet I. Anjou-oklt. II. 374. szám alatt.

252. 1340. ápr. 24.

János prépost és a váradelôhegyi Szt. István elsô vértanú-monostor konventje előtt megjelent egyrészt az Wgucha m.-i Zyrma-i András fia: Miklós, másrészt ennek fr.-e: Zyrma-i János, és előbbi megvallotta, hogy azon perben, amit Sándor Wgucha-i vicec. és a szb.-k előtt viselt Zyrma-i Vörös (Rufus) Istvánnal szemben, elmarasztalták, elfogták, és a Zyrma-n levô birtokrésze Sándor vicec. kezére háramlott. János ekkor kiváltotta őt a fogságból és

birtokrészét 8 M.-ért (minden M.-t 48 garassal számolva) visszavásárolta a vicec.-től. Így ő ezen jótéteményért e birtokrészt a gyümölcsök és hasznok élvezetével elzálogosította Jánosnak jelen oklevél kiadásának 10. évfordulójáig, oly módon, hogy ha addig nem tudja a birtokrészt visszavásárolni a mondott összegért, az időpont elmúltával tartozik azt a konvent oklevelével Jánosnak átörököttetni. D. in fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: Garai Miklós nádor, 1433. okt. 6. u. Dl. 38 124. (Ujhelyi cs. lt.)

K.: --.

253. 1340. ápr. 25.

A veszprémi kápt. előtt egyrészt Chatar-i Leonardius fia: Lôrinc, másrészt Péter fia: Tamás, Péter fiai: Mihály és László (szintén Chatar-iak) a maguk, valamint rokonaik: Miklós fia: Mihály és Lôrinc fia: László nevében megvallották, hogy azon perben, amit utóbbiak Lôrinc ellen indítottak néhai rokonuk: Myhedeu földjei ügyében, fogott bírók elrendezésével úgy egyeztek meg, hogy Lôrinc 8 hold földet -- amit Myhedeu földjeiből birtokolt, s amelyből 6 hold a Wyzmereu (dict.) helynél van (ti. 4 hold egy víz mentén húzódik, 2 hold pedig annak túlsópartján a Bokon felől), 2 hold pedig a Mochola-ig haladó földön (egyik vége egy vízig tart, másik vége pedig egy nagy útig) -- átenged a többieknek és örököseiknek, akik mostantól Lôrinctől és örököseitől ennél többet nem követelhetnek Myhedeu földjeiből. D. in fe. B. Marci evang., a. d. 1340.

E.: Dl. 99 986. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Csatár 2. 2. 52. B.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

254. 1340. ápr. 25.

A veszprémi kápt. 1340. ápr. 25-én (a. d. 1340., in fe. B. Marci ewang.) kiadott nyílt oklevele szerint színük előtt Vrs-i Miske fia: Pál a kápt. ügyvédvalló levelével a maga és fr. uterinus-a: Jakab nevében a Fayz faluban és birtokon levő birtokrészüket telkekkel (sessio), szántóföldekkel, erdőkkel, gyümölcsfákkal és más haszonvételekkel elzálogosította János mr.-nek -- Sebestyén somogyi főesp., a kápt. kanonoka fr.-ének -- hatodfél M. széles bécsi [dénárért] (minden M.-t 10 pensa-val számolva) máj. 2-től (ab oct. fe. B. Marci ewang.) 4 teljes évre. Ha a 4 év elteltével, azaz máj. 2. 5. évfordulóján (completis ipsis 4 annis, sc. in 5. revoluzione annuali in predict. oct. fe. B. Marci) a mondott összegért a birtokrészt nem váltják ki János mr.-től, azt az ország szokásának megfelelően felbecsülve tartoznak neki átörökíttetni. Ha a mondott összeget ezen időpont előtt ki tudják fizetni János mr.-nek, az tartozik elfogadni, de a birtokrészt a 4 év elteltéig birtokolhatja. Ha Jakab mindezeket mégsem fogadná el, és János mr.-t a birtokrész okán perbe vinné, Pál az Wrs-ön levő birtokával szavatolja János mr.-t.

Tá.: Bebek Imre országbíró, 1390. aug. 31. Dl. 42 460. (Múz. Ta. 1913. 36.)

K.: --.

255. 1340. ápr. 26. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondták György, Albert, Gergely, Chuaz és István, hogy Nyek nevű Esztergom m.-i birtokukon szükség van a határok bejárására és a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért az uralkodó utasítja az esztergomi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Babna-i Sándor v. György fia: János királyi emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e birtokot járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, s az így bejárt és másokétól elkülönített birtokot hagyja nevezetteknek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondásokat idézze meg nevezettek ellenében jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, f. IV. prox.

p. oct. fe. Passce d., a. eiusdem 1340.

Á.: a 265. számú oklevélben.

K.: Wertner M., TT. 1911. 286--287; Str. III. 358. (Á.-ban.)

R.: Str. III. 357. (ápr. 27-i keltezéssel; latin nyelvű.)

256. [1340.] ápr. 26.

A fehérvári kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 230. szám) Thoboid-i Hem fia: Tamás királyi emberrel kiküldték tanúságu Mihályt, chorus-uk presbiterét, akik ápr. 23-án (domin. die prox. an. fe. B. Georgii mart.) a szomszédok jelenlétében Sorul birtokot bejárták, ahol szükséges volt, új határjeleket emeltek a régiékhöz mellé, és így mások birtokaitól elkülönítve Bulchu fia: Lukács, Iuanka fia: István, Mikocha fia: Miklós, Gurk fiai: Briccus és János, Saul fia: Domokos, Vse fia: János, Ányos fia: Domokos és ennek fr.-e: Fyle, valamint Fabus fia: Bedech Sorul-i nemeseknek hagyták örök birtoklásra, nem lévén ellentmondó. Hj.: Fel-(Superior) Chuth falu; az Alba-i ispotályos ház kereszteseinek birtoka; Zaar falu felé tartó árok; a keresztések birtoka; Fehérvárról (Alba Regalis) Buda városába tartó nagy út; Zaar és Boruck birtokok; Sarul faluból Boruck faluba tartó út, ahol határos Boruck birtokkal, valamint János fia: László és László fia: Péter birtokával; wlgo Nadostow-nak hívott rét; domb, ahol szomszédos a néhai Péter bán fiai és Vörös (Rufus) (dict.) Mihály birtokával; cserjén áthaladó árok, ahol határos Bikchee birtokkal; wlgo Nogmal (dict.) hegy, ahol határos Bikche birtokkal és Kyza-val; hosszan haladó árok, ahol szomszédos Kyza birtokkal; ezen árok végénél levő, wlgo Kyssumlow-nak hívott hegy, ahol határos Al-(Inferior) Chuth birtokkal és a B. Imre herceg-egyházzal; wlgo Tekereudhygi (dict.) hegy, ahol szomszédos Al- és Fel-Chuth-tal; rét, ahol Fel-Chuth-tal határos. D. f. IV. prox. p. fe. prenotatum, a. d. supradict. [1340.]

E.: SzSzBML. 54. Br. Muraniczi Horváth cs. lt. (Df. 281 330.) Hátlapján azonos kéztől

tárgymegjelölés.

K.: --.

257. 1340. ápr. 27.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja előtt megjelent egyrészt Obus fia Miklós fia: Vak (Cecus) Mihály, felesége: Anna és fiaik: Miklós, Péter, Bertalan, Máté, István és Harpenus, továbbá Máté fia: Dettricus (ezen Mihály fr.-ének nepos-a), másrészt kázmérfalvi (villa Kasmerii) Márton fia: Mihály, és előbbieket elmondták, hogy a Szepes (Scepus) m.-i, Hennyngpataka folyó mellett újonnan alapítandó falujukban levő soltészszágot -- ti. egy teljes curia-t egy telekkel (cum laneo terre), a soltész által e falu határain belül építendő malom felét, a bíraskodás jogát 1 fertó értékig és az innen befolyó bírságokat (birsagia), valamint a nagyobb ügyek bírságai harmadának beszedését -- eladták Márton fiának: Mihálynak és örököseinek 10 M. garasért örök birtoklásra, minden haszonvétellel és tartozékkal, Szepes m. (provincia) más soltészszágainak módja szerint. Mihály telepítsen le népeket irtás céljára az uo. megalapítandó faluhoz. Nekik 10 évre kiváltságokat adhat, azután e népek minden teljes curia-ból és telekből 1 szepesi M. dénárt fizessenek minden évben census-ként, mégpedig jún. 24-én (in fe. Nat. S. Johannis Bapt.), nov. 11-én (in fe. S. Martini conf.) és Nagyböjt közepén (in medio Quadr.) 16-16 garast. Minden más adó (exaccio) alól fentiek a maguk és örököseik részéről felmentették őket, azonban a falu teljes communitas-a adjon nekik mint uraiknak (honor címén) Húsvétkor (in fe. Pasche) 4 bárányt, 12 sajtot és minden teljes telekből 4 tojást, továbbá máj. 22-én (in fe. S. Elene) minden teljes curia-ból és telekből 1 csirkét, 1 kalácsot és 1 sajtot, valamint dec. 25-én (in fe. Nat. d.) szintén minden teljes curia-ból 1 köből zabot, 1 kalácsot és 1 csirkét. E népek telkeiket (sessio) bármikor eladhatják és onnan távozhatnak. A falu lakói közül bárki építhet és használhat sörfőzdét. Vak (Cecus) Mihály, felesége, fiaik és Dettricus szavatosságot vállaltak ezügyben Mihály soltész, e népek és örököseik felé Vak (Cecus) Mihály távollévő fia: János, és mások ellenében. Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. V. prox. p. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340. A.

E.: 1. ŠÚA. Szepesi kápt. hh. lt. Misc. Div. Com. 9. 2. 17. (Df. 263 060.) Alul chirographált (ABC).

2. ŠA. Levoča. (Lőcse.) Szepesi kápt. mlt. 9. 5. 4. (Df. 272 601.) Függőpecsét fonata. Felül chirographált (ABC).

K.: --.

258. (1340. máj. 1. e.)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása oklevele szerint Lőrinc fia: Lukács, Sebestyén fia: Péter és Péter fia: László, Kaluz-i nemesek az ő ítélete révén megszerezték egy, a Pomaz birtokon levő földrészt, amit az ő embere és a budai kápt. tanúsága alatt mint örökjogukat maguknak iktattatni akarták, ám ennek Pomaz-i Benedek ellentmondott, vállalva, hogy vonatkozó okleveleit bemutatja ezügyben. A felek között így létrejött pert a nádor máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) tűzte ki színe elé.

Tá.: a 290. számú oklevélben.

K.: --.

259. (1340. máj. 1. e.)

Pál c. országbíró a Zeech-i László fia: Tamás, ill. Koch fia: Mok, Bod fia: Ábrahám és Tusa-i Ábrahám fia: Péter közötti ügyet máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) tűzi ki színe elé.

Eml: a 293. számú oklevélben.

K.: Z. I. 578. (Eml.-ben.)

260. (1340. máj. 1. e.)

Pál c. országbíró döntése szerint Pousa fia: Iwan, János fiai: Simon és Miklós, Mihály fiai: Pál és Pethe, Wod (dict.) Miklós, Lopow (dict.) Pál, Cher (dict.) Miklós és Chama fia: Péter, Zaz-i nemesek 90 nemessel (azaz mindegyikük tízzel) máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) a pozsonyi kápt. előtt tegyenek le esküt Louch-i Péter fia: László ellenében arról, hogy ôk [1339.] máj. 17-én (f. II. prox. p. fe. Penth. cuius tunc preteriisset revolutio annualis) Kurthuelus-i Miklós fiát: Jánost, ezen László rokonát és serviens-ét (aki Louch birtokról volt távozóban) Zaz és Cheturtuk birtokok között nem ölték meg előre megfontolt szándékkal és tôle nem vettek el egy privilégiumot (amelyet egy bizonyos, 100 M. értékû birtokról állítottak ki).

Tá.: a 270. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 28. (Tá.-ban.)

261. (1340. máj. 1. e.)

Zabouch m. c.-ei és szb.-i az István fia: Miklós, ill. Nogsemyan-i Mihály fia: László és annak általa előállítandó famulus-a: Miklós közötti ügyet máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) Pál c. országbíró elé küldik át.

Eml.: a 292. számú oklevélben.

K.: --.

262. (1340. máj. 1. e.)

János mr. borsodi főesp., Miklós egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) nyílt

oklevele szerint midőn Peryn-i Miklós c. fiai: Miklós és István Belcella birtok ügyében ue. Miklós c. fia: Lôrinc özvegye -- Rophoyn fia: Lôrinc leánya --: Kathus ellenében színe előtt pert viseltek, Miklós c. fiainak képviselője előadta, hogy e nemes asszony Miklós c. fiainak Sarus m.-i Belcella nevű birtokába jogtalanul jövevényt (*advena homo*) vitt az ő akaratuk ellenére, emellett, mivel Kathus Lôrinctől született leánya: Kengue voltaképpen Miklós c. fiai soror uterina-jának leánya, ezért Miklós c. fiai készek Kengue-t ezen idegen kézből magukhoz fogadni. Erre Katus képviselője azt felelte, hogy Katus Tamás mr.-t nem mint jövevényt, hanem mint férjét, akivel törvényesen házasságot kötött, vezette Belcella birtokba, és ott mint a saját jogában és birtokában tartózkodik, Kengue pedig nem idegen kéznél van, hanem Katus gondoskodik róla; emellett bemutatta az egri kápt. 1303-ban kiadott privilegiális oklevelét, amely szerint Rophoyn fia: Lôrinc és felesége -- vagyis Katus anyja -- és örököseik megkapták a Szepes (Scepes) m.-i Belcella birtokot annak minden haszonvételével és tartozékával örök birtoklásra Ewgen-től és annak fiától: Jánostól. Ezzel szemben Miklós fiainak képviselője bemutatta a néhai Lampert országbíró 1322-ben kiadott privilegiális oklevelét, amely szerint Peryn-i Miklós c. Danus fiával: Miklóssal azügyben pereskedett, hogy Danus fia: Miklós ezen Miklós c. Ryhnou nevű birtokán hatalmaskodva letelepedett, valamint annak Kaliua és Belcella nevű birtokait elfoglalta, 100 M. collecta-t beszedett ezekben, s ezen túl még 100 M. kárt is okozott -- ezt Miklós c. tanúbizonyítással (*humanum testimonium*) igazolta is, így Lampert országbíró bajnívást ítelt, ám Danus fia nem jelent meg és bajnokot sem állított maga helyett, ezért az országbíró a mondott birtokokat tőle elvette, Miklós c.-nek visszaadta saját birtokai harmadával együtt. Mivel más vonatkozó oklevél nem került bemutatásra, János főesp. úgy határozott, hogy mivel Lampert privilegiális oklevele Miklós c. fiai helyzetét e perben nem könnyíti, ráadásul a Katus képviselője által bemutatott privilégiumnak sem mondtak ellent, ezért úgy ítélte meg, hogy Belcella birtokosa Katus, aki férjét joggal és törvényesen vezette be e birtokba. Kathus ugyan törvényesen másodjára is férjhez ment, férje ezzel Kengue mostohaapja lett, mivel azonban jövevény, Kengue-t talán nem olyan jól védi és oltalmazza, mint Kathus közelebbi rokonai (*proximi in linea propinquiore sibi connexi*), ezért megtekintve a kánon- és római (civile) jog szövegét, a főesp. a leányt kivette anyja gondoskodása alól és avunculus-ainak: ezen Istvánnak és Miklósnak, ill. nagyapjának (*avus*): Miklós c.-nek rendelte átadni.

Mivel azonban Kathus a leányt nem engedte át, ezért őt bírságokban marasztalta el, de ezek mértékének kiszabását az ország báróinak döntésére bízta.

Tá.: a 300. számú oklevélben.

K.: --.

Megj.: Az 1303. évi oklevelet I. Anjou-oklt. I. 520. szám alatt.

263. [1340.] máj. 1. Kolozsmonostor

Péter erdélyi alvajda előtt [korábbi oklevelének megfelelően] máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart.) megjelent színe előtt Monustur-on Vos (dict. Vos senior) Miklós c., ill. Vos (dict. Vos iunior) Miklós mr. és Vos (dict. Vos iunior) László mr. a maguk és fr.-eik: Acheel (dict.) János, Vörös (Rufus) Péter, Lőrinc, Tamás és Deseu nevében a nyitrai kápt. ügyvédvalló levelével (más fr.-ük: Mihály időközben elhunyt), és Vos (senior Vos nominatus) Miklós c. bemutatta [I.] Károly király (H) hiteles, ill. gyűrűspecstje alatt kiadott okleveleit, amelyek szerint az uralkodó tilalmazta az alvajdát attól, hogy Miklós c. Zenthguthharth, Cege ~ Chege, Zylwas ~ Zyluas és Zenthyan nevű szerzett birtokai felett ítélkezzen (l. 15. és 16. szám). Az alvajda ezt tudomásul veszi, mivel azonban Miklós c. a vásárolt birtokairól oklevelet -- korábbi ígérete ellenére -- nem mutatott be, ezért őt 3 M. bírsággal sújtja, elrendelve, hogy Miklós c. vásárolt és örökbirtokain nevezett fr.-eivel az erre (az alvajda más oklevelével) kijelölendő időpontban örök osztályt tartozik tenni. D. in Culusmonustra, in. predict. oct. fe. B. Georgii mart., a. supradict. [1340.]

E.: AL. Wass cs. lt. 3. 16. (Df. 252 745.) Hátlapján azonos (Zenthgothharth névalakkal), ill. újkori kéztől tárgymegjelölések, valamint egy nagyobb és egy kisebb kerek zárópecsét töredékei.

K.: HOKl 223--225; ZW. I. 505--506. (ápr. 30-i dátummal.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 534--535. (ZW. I. alapján.)

Megj.: Az alvajda korábbi oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 682. szám alatt.

264. 1340. máj. 1.

János apát és az Almad-i Boldogságos Szűz-monostor konventje kinyilvánítja, hogy midőn ők Vörös (Rufus) Band mr.-rel (akit [I.] Károly király rendelt kegyuruknak) és jobbágyaikkal egyházuk birtokait foglalták vissza, egy Nymeg-nek mondott helyen levő szőlőt, amit egyházuk hospes jobbágya: Máté lelke nyugalmáért egyházukra hagyott, majd amit Pál apát mintegy 12 éve Kelemen fiának: Jánosnak adott művelésre, ezen Jánostól visszakövetelték, ám ő azt felelte, hogy e szőlőt az ő filiulus-a, Simon fia: János jogtalanul, hatalmaskodva elvette tőle. Simon fia: János ellenben azt mondta, hogy e szőlőt bizonyos személyek előtt törvényesen vette el. Az egyház jobbágjai a konvent és Band mr. kérdésére azt állították, hogy János nem előttük törvényesen, hanem hatalmaskodva vette el a szőlőt Kelemen fiától. Ennek megfelelően a szőlő az egyházra háramlott, amely azt szükségében eladta 3 pensa széles bécsi [dénárért] Band mr. és a jobbágyság egyetértésével Karachinus c.-nek, az egyház officialis-ának örök és teljes jogú birtoklásra. D. in oct. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: AL. Eszterházy cs. cseszneki lt. 6. (Df. 244 453.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

Má.: Ue. jelzet alatt. Újkori.

R.: Szabó K., TT. 1889. 536; Szabó K., Erd. Múz. okl. 17. (mindkettő E. alapján.); P. XII/B. 316. (TT. 1889. alapján.)

265. [1340.] máj. 1.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 255. szám) György fia: János királyi emberrel kiküldték tanúságul

János karpapot, akik máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) a szomszédok jelenlétében -- kivéve Péter fia: Tamás mr. embereit, akik a hívás ellenére sem jelentek meg -- Nyek birtokot Chamazombatha birtok (amely Beke fiáé: Péteré), Vduarnuk ~ Vduornuk birtok (ami András fiáé: Lászlóé), valamint Bayna birtok felől régi határai mentén bejárták és György, Albert, Gergely, Chamas [!] és István Esztergom m.-i nemeseknek hagyták örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül, nem lévén ellentmondó. Hj.: szőlő; másik szőlő; hegy; Kwpesth nevű hegy; völgy; Kwgath nevű hegy; Sap birtok; egy nagy út melletti Berch, ahol Nyek Kwy birtokkal határos. D. in predict. oct. B. Georgii mart., a. vero d. supradict. [1340.]

Á.: I. Károly király, 1342. máj. 18. > Váci kápt., 1377. máj. 6. KEML. Esztergomi kápt. mlt. 37. 1. 1. (Df. 236 912.)

K.: Wertner M., TT. 1911. 287--288; Str. III. 358--359.

266. 1340. máj. 1.

A nyitrai kápt. 1340. máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.) kiadott [nyílt] oklevele szerint a kápt. előtt megjelent egyrészt György nyitrai vicec. a maga és ura, Lachk fia: István mr. nevében, másrészt Pethe fia: Miklós, ezen István mr. famulus-a, s a vicec. elmondta, hogy Patha-i Imre fia Péter fiai: László és Tamás előre megfontolt szándékkal megölték István fia: Péter c. sponsus-át: Patha-i Pált, ezért őket az ország szokásának megfelelően háromszor megidézték, ám nem jelentek meg, ezért Patha birtokon levő részük kétharmada István mr.-re mint c.-re, egyharmada pedig ezen Pál fr.-ére: Sebestyénre háramlott törvényesen. István mr. e kétharmad részt érdemeiért Pethe fiának: Miklósnak adta minden haszonvétellel, örök birtoklásra, Patha-i István fia: Péter c. a maga és fia: János nevében megjelenve pedig ezen adományozást jóváhagyta.

Tá.: Garai Miklós nádor, 1411. dec. 6. Dl. 3306. (NRA. 556. 27.)

K.: AO. IV. 19--20.

Megj.: A nádori oklevelet l. ZsO. III. 1316. szám alatt.

267. 1340. máj. 1.

A nyitrai kápt. azonos tartalmú oklevele.

Apparátusa megegyezik az előző számú oklevélével.

268. (1340. máj. 1. -- máj. 8. között)

A pozsonyi kápt. oklevele szerint Sygard-i Chymaz (Má.: Chimaz) fia: Péter királyi ember és János presbiter, a kápt. káplánja és tanúsága máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart.) a szomszédok jelenlétében a György nyitrai vicec. és a Thuruch-i prépost közötti per alapját képező 60 holdnyi földre mentek (a vicec. nem jelent meg és nem is küldött senkit), és [IV.] Béla király privilégiumát áttanulmányozva e földet régi határai mentén bejárták. Mivel e föld eszerint a Thuruch-i Boldogságos Szűz-egyház Salya nevű birtokának határain belül fekszik, Nega föld és Hetmych falu szomszédságában, ezért Salya-hoz csatolták és a Thuruch-i egyháznak iktatták örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén.

Tá. és Má.: a 319. számú oklevélben.

K.: Apponyi I. 115. (Tá.-ban.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1252.) l. Reg. Arp. 979. szám alatt.

269. (1340. máj. 1. -- máj. 15. között)

A pozsonyi kápt. oklevele szerint Sygard-i Chymaz fia: Péter királyi ember János

presbiterrel, a kápt. specialis káplánjával és tanúságával máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart.) a szomszédok összehívásával egy 70 holdnyi vitás földrészre ment, új határjeleket emelt a régiek mellé, ahol Pál Thuruch-i prépost az ország szokásának megfelelően esküt tett, és ennek, ill. [IV.] Béla király ott bemutatott privilégiumának is megfelelően e 70 holdat a prépost és a Thuruch-i Boldogságos Szûz-egyház Salya nevû földjéhez iktatták örök birtoklásra. Kolon-i Petheu sem személyesen, sem képviselôje révén nem jelent meg. A földrész határai: Cwrim hely a Wag folyónál, ahol Salya határos Hetmych faluval; egy rét közepe, ahol elkülönül Salya birtok más nemesek birtokától v. a szomszédos falvaktól; diófa erdô; egy kétfelé ágazó út a Muruthua víz mellett, ahol Salya határos a Sygard-i nemesekkel; Holthwag (dict.) víz. Tovább a vizek miatti akadályoktól nem tudtak menni.

Tá.: a 313. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 24--26. (Tá.-ban.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1252.) I. Reg. Arp. 979. szám alatt.

270. (1340. máj. 1. -- máj. 20. között)

A pozsonyi kápt. oklevele szerint Pál c. országbíró döntésének megfelelően (I. 260. szám) Pousa fia: Iwan, János fiai: Simon és Miklós, Mihály fiai: Pál és Pethe, Wod (dict.) Miklós, Lopow (dict.) Pál, Cher (dict.) Miklós és Chama fia: Péter, Zaz-i nemesek 90 nemessel máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) színük előtt letették az esküt Louch-i Péter fia: László ellenében.

Tá.: a 321. számú oklevélben.

K: AO. IV. 28. (Tá.-ban.)

271. (1340. máj. 1. u.)

Pál c. országbíró a felperes Kolos fia: Lachk mr., ill. Weyk-i János fia: István és Weyk-i Pál fia: Miklós közötti, Chabagata birtok okán létrejött pert 1340. máj. 1-jéről (oct. B. Georgii mart.) királyi parancsra [1341.] jan. 15-re (ad quind. residence exercitus regii ad diem Strennarum proclamate) halasztja el.

Eml.: 1. Nagymartoni Pál országbíró, 1341. máj. 10. > Pécsi kápt., 1341. aug. 30. Dl. 3380. (NRA. 611. 27.)

2. Nagymartoni Pál országbíró, 1342. máj. 12. Dl. 3482. (NRA. 611. 28.)

K.: AO. IV. 130. (Eml. 1. alapján) és AO. IV. 213. (Eml. 2. alapján). Mind Eml.-ben.

272. (1340. máj. 1. u.)

A zalai konvent oklevele szerint Sydou letette esküjét a Myley faluban levő földrész ügyében.

Eml.: a 620. számú oklevélben.

K.: Zala I. 376. (Eml.-ben.)

Megj.: Az oklevél datálására l. a 197. számú oklevelet.

273. (1340. máj. 2. e.)

[I.] Károly király gyűrűspecés oklevelében utasítja László zágrábi püspököt, hogy mindazt, amit Demeter mr. budai prépost mint különös királyi ember a püspök és népei közötti ügyben cselekszik és elrendez, a püspök érvényesnek fogadja el.

Tá.: a 415. számú oklevélben.

Eml.: a 276. számú oklevélben.

K.: Smič. X. 562. (Tá.-ban.)

274. 1340. máj. 2. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Lochunch-i Dénes fia: István mr., hogy a kun (Comanus) Kochola fia: Péter ápr. 27-én (f. V. nuper p. fe. B. Georgii mart.) hatalmaskodva az ő Tomaymonustura nevű birtokára ment, ott egy jobbágy módjára lakó famulus-át: Chydbe-t megölte, és számos más jogtalanságot cselekedett már korábban is. Ezért az uralkodó utasítja az egri kápt.-t, hogy Zalok-i Domokos fia: Miklós v. Cheruekuz-i János v. Tamás fia: János királyi emberek valamelyikével küldjék ki tanúságukat, mindezekről tudják meg az igazságot, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysssegrad, f. III. prox. p. oct. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: a 284. számú oklevélben.

K.: Gyárfás III. 478--479. (Á.-ban.); Bánffy I. 108.

275. 1340. máj. 2.

Fülöp mr. pozsonyi vicec. és várnagy, valamint Deuen-i (Má. 1.: Deven; Má. 2.: Dewen) várnagy tudatja az esztergomi kápt.-nal, hogy Pál c. országbíró oklevelével (l. 147. szám) a Bozyn-i Sebus mr. és a pozsonyi prépost közötti vitás földrész ügyében királyi emberként volt kiküldve, mivel azonban jelenleg ura: Miklós mr. sürgős feladataiban tevékenykedik, ezért személyes beszámolóra nem tudja felkeresni a kápt.-t, hanem a látottakat jelen oklevél útján közli velük. Máj. 1-jén (f. II. videlicet in oct. fe. B. Georgii mart.) tehát ő, valamint Sebus mr. részére Ábrahám királyi ember, András és György, az esztergomi kápt. chorus-ának prebendarius presbiter-ei mint a kápt. tanúságai, ill. a pozsonyi kápt. részére Vörös (Rufus)

Ábrahám fia: András királyi ember és Péter mr. esztergomi kanonok a mondott földre ment. Jelen voltak még a felek, a szomszédok, valamint a mindkét fél részére királyi emberként a királyi curia-ból kiküldött szenterzsébeti (de S. Elisabet; Á. 2.: S. Elizabeth; Má. 1-2.: Elisabeth) László fia: Ábrahám. Sebus mr. kérte a pozsonyi prépost és a kápt. nevében megjelent Miklós mr. notarius-tól, Péter plébános-örkanonoktól és Hosszú (Longus) Jánostól, a pozsonyi kápt. kanonokaitól az ügyvédvalló levél bemutatását, ám azok kijelentették, hogy anélkül jöttek, majd bemutatták a győri kápt. oklevelét, amelyről azonban hiányzott az országbíró pecsétfője (caput sigilli), holott az országbíró említett oklevele szerint ezzel el kellett volna azt látni. Ezután a kanonokok elvezettek mindenkit egy erdőhöz, s egy helyen megállva közölték, hogy ott 4 határjel volt: az egyik a kápt. birtoké, a másik Dalyan birtoké, a harmadik Turnye (Á. 2., Má. 1-2.: Ternye) birtoké, a negyedik Bozyn birtoké, de lerombolták őket -- ám alapos vizsgálódás után sem talált Fülöp mr. semmiféle erre utaló jelet. Innen Ny felé haladva egy csonkot mutattak határjelként -- de ez sem tűnt annak. Ue. irányban hosszan haladva egy helynél, amit fokus-nak (Á. 2., Má. 2.: focus) mondanak, a kanonokok azt állították, hogy ott volt a határjelük -- ám Fülöp mr. nem találta úgy. Továbbra is ue. erdőben haladva megmutattak egy jelet (signum) -- de Fülöp mr. számára ez sem tűnt határjelnek. Hasonlóan jelként mutattak meg egy körtefát; az erdőből kijöve egy wlgo Domb (dict.) helyet; egy mezőn Sumberg (Má. 1-2.: Sumbergh) hegy felé haladva e hegy közelében egy wlgo Domb (dict.) helyet; Sumberg hegyre felmenve 3 határjelet; egy követ a Tirnaui-i (Má. 1.: Tirnavia; Má. 2.: Tyrnavia) hospes-ek szőleje alatt -- de mindezek közül Fülöp mr. számára egy sem tűnt határjelnek. Ott a kanonokok azt mondták, hogy a mondott vitás birtok nagyobb és hosszabb, de ezen jeleken túl mégsem mentek. Ezek után Sebus mr. bemutatta [II.] András és [IV.] Béla királyok privilégiumait, s az ezekben foglalt határokat Fülöp mr. egy darabon bejárta: Luchnyk (Á. 2., Má. 2.: Luchnik) folyó; Chukarpataka (Má. 1: Chukarpathaka; Má. 2.: Csukardpataka) patak v. folyó a pozsonyi kápt. Chukarfalua (Má. 2.: Csukarfalva) nevű falváig. Ezeket a szomszédok Sebus mr. valós határainak erősítették meg, s elmondták, hogy tudomásuk szerint már 50 évvel ezelőtt is e határok különítették el Sebus mr. birtokát Chukarfalua-tól. Fülöp mr. a régi határjelek mellett újakat emelt, de a napszállta miatt a határ futását nem tudta végigjárni. Másnap Sebus mr. a pozsonyi kápt. képviselőitől ismét kérte az ügyvédvalló oklevelet, mire

azok azt mondták, hogy ők a prépost és a kápt. képviselőjében egyházuk birtokát elveszíteni nem akarják, e képviselőről pedig semmiféle oklevelet nem tudnak bemutatni. E szavakkal távoztak, és magukkal vitték András királyi embert és Péter mr. esztergomi kanonokot is. Ezután Fülöp mr. a királyi privilégiumok alapján a szomszédok jelenlétében tovább folytatta a határ bejárását, mindenütt új határjeleket emelve: Lippua (Á. 2., Má. 2.: Lyppua) erdő; szederbokor; ue. erdő; Modur (Á. 2., Má. 2.: Modor) királyi birtok. Fülöp mr. e vitás földet az ország szokásának megfelelően ezután ellentmondás nélkül iktatta László fia: Ábrahám királyi emberrel és az esztergomi kápt. tanúságaival Sebus mr.-nek. Mivel a földet királyi mértékkel megmérni nem lehetett, így, ahogy ezt Pozsony m.-ben a szokás megkívánja, a szomszédok, valamint Churle-i András és Kility-i (Á. 2., Má. 2.: Kylithi) Jakab szb.-k, és más nemesek jelenlétében Fülöp mr. azt 80 M. széles bécsi dénárba becsülte. D. f. III. prox. p. oct. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á. 1-2., Má. 1-2.: a 295. számú oklevélben.

K.: Str. III. 362--365. (Á. 2. alapján, Á.-ban.)

R.: Str. III. 359. (latin nyelvű.)

Megj.: Az említett királyi okleveleket l. Reg. Arp. 234. (1208.) és 1091. (1256. jún. 21.) szám alatt.

276. 1340. máj. 2. Csázma

Demeter mr. budai prépost tudatja, hogy [I.] Károly király (H) speciális megbízásából és parancsából (l. 273. szám) Chasma-ra, Dombro-ra, Iwang-ra és Vaska-ra ment, hogy a László zágrábi püspök és egyháza lázadói, elűzött predialis-ai és népei közötti viszályt kibékítse. Végül, mivel számos különböző óvás és kifogás vetődött fel, a prépost az ügyet nem tudta lezárni és a püspöknek e predialis-ok és népek elleni eljárásait és perét, ill. e predialis-oknak és népeknek a püspökkel szembeni ellenvetéseit a király döntésének engedte át, meg hagyva a feleknek, hogy jún. 11-én (oct. Penth.) jelenjenek meg okleveleikkel együtt a

király különös jelenléte előtt. D. Chasme, f. III. prox. an. fe. Appar. B. Michaelis arch., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 76. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

Tá.: a 415. számú oklevélben.

K.: Smič. X. 547--548. és 562. (utóbb Tá.-ban.)

277. 1340. máj. 2.

A. d. 1340., die 2. Maii. A velencei tanács a Mo. (V) királya iránti tiszteletből és a király nekik küldött levele okán, valamint Doymus Vegla-i c. elfoglaltságai miatt, amelyek miatt nem tudott Venecia-ba menni a hűségeskü letételére, ennek időpontját szept. 27-re (ad S. Michaellem prox. venturum) halasztják el.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 385; Ljubić II. 68. (A "Misti" című velencei államkönyv alapján. XIX. 9.)

R.: Frangepán I. 64. (K.-ok alapján.)

278. (1340. máj. 3. e.)

[I.] Károly király (H) nyílt, 1 évre szóló általános oklevele a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja és konventje részére.

Eml.: a 283., 350., 351. és 355. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 20. és 32; Str. III. 367. és 368. (mind Eml.-ben.)

279. 1340. máj. 4. Szamosfalva

Péter erdélyi alvajda tudatja a Clusmonustra-i (Á. 2.: Clusmonostra; Má.: Clus Monostra) Boldogságos Szűz-monostor konventjével, hogy Mykud fia Miklós fiai: László, János, Miklós és Leukes Péter fia Pál fiaival: Péterrel és Jánossal Dersa birtok ügyében megegyezve a Doboka (Á. 2.: Dobokra) m.-i, a Zomus (Á. 2.: Zamus; Má.: Zamos) folyó melletti Chubulou (Á. 2.: Chobulow; Má.: Chubullou) nevű lakatlan birtokukat örökre át kívánják adni Pál fiainak ezen Dersa birtokért. Ezért az alvajda kéri a konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Yztyen-i (Á. 2.: Iztyen; Má.: Iztyen) Domokos fia: István v. Nema-i Peteu (Á. 2.: Petew; Má.: Petô) mr., az alvajda notarius-a, ezen alvajdai emberek valamelyike Chubulou birtokot a szomszédok jelenlétében járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket, és iktassa Pál fiainak békés birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg színe elé, majd a konvent tegyen jelentést. D. in villa Zomus (Á. 2.: Zamus), V. f. prox. p. oct. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á. 1-2. és Má.: a 326. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Szabó K., TT. 1889. 536--537; Szabó K., Erd. Múz. okl. 17--18. (mindkettő máj. 10-i keltezéssel.); Doc. Trans. III. 535. (R. alapján, szintén máj. 10-i dátummal; román nyelvű.)

280. 1340. máj. 4.

1340., die 4. Maii. A velencei tanács határozata: Nona c.-ének kérésére küldtek egy mestert a város árkaiknak kiásásához. A c. levelével együtt a mestert küldje majd vissza a tanácshoz, hogy a tanács a szükséges dolgokról gondoskodhasson. Megírták továbbá a Sclavonia-i biztosoknak, hogy levelüket megkapták, amelyben beszámoltak eddigi ténykedésükről és Maladinus c. ajánlatáról Scardona vára ügyében. Mivel veszélyt jelentene, ha e vár mások kezébe kerülne, a biztosok a várért 10 ezer fontot felkínálhatnak, majd tegyenek

jelentést.

K.: Ljubić II. 68--69. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 9.)

281. (1340. máj. 5. e.)

Miklós mr. pozsonyi c. oklevele szerint Balázs, Zaz-i nemes máj. 5-én (f. VI. prox. an. fe. B. Johannis an. portam Latinam) 12 emberrel tegyen esküt a pozsonyi kápt. előtt Mod[ur]-i László fia: János ellenében arról, hogy [1339.] nov. 13-án (sabb. prox. p. fe. B. Martini conf.) nem ment hatalmaskodva annak házához és Jánost nem sebezte meg.

Tá.: a 307. számú oklevélben.

K.: --.

282. 1340. máj. 5. Visegrád

Pál c.-nek, [I.] Károly király országbírájának színe előtt [korábbi oklevelének megfelelően, l. 52. szám] ápr. 24-én (fe. B. Georgii mart.) egyrészről Laczk fia: István mr., másrészről Bakan-i István és fia: Tamás bemutatták a fehérvári kápt. oklevelét (l. 164. szám). Az országbíró az ebben foglaltaknak megfelelően függôpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wissegrad, 12. die fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Má.: Dl. 40 828. (Múz. Ta. 1897. 13.) XV. sz.-i.

K.: --.

283. 1340. máj. 5.

A budai kápt. jelenti [I.] K. [Károly] királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 278. szám) Móric fia: Miklós királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat, József fia: Jakab mr.-t, akik máj. 3-án (f. IV. prox. p. fe. Philippi et Jacobi ap.) a monostor Sag és Olpar nevű birtokain tilalmazták Zunug (dict.) Andrást e birtokok használatától, egészen Wger-ig. D. die 3. prohibicionis antedict., a. d. 1340.

E.: Dl. 3307. (NRA. 78. 17.) K. szerint papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 20.

R.: Str. III. 359. (latin nyelvű.); Pest m. 49.

Ford.: Benedek Gy., Zounuk 1991. 303--304.

284. [1340.] máj. 5.

Az egri kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 274. szám) Domokos fia: Miklós királyi ember Péterrel, chorus-uk papjával, a kápt. tanúságával nemesektől, nemtelenektől, és más, bármilyen status-ú és condicio-jú embertől, különösen pedig Ders-i Partas fia: Mihály c. Heues m.-i szb.-tól megtudta, hogy a kun (Comanus) Kachala fia: Péter ápr. 27-én (in dict. f. V. p. ipsum fe. B. Georgii mart.) cinkosaival hatalmaskodva [hátlap: Luchunch-i] István mr. Thomaymonustura nevű birtokára ment, annak Chydbe ~ Chidbe nevű famulus-át megölte, emellett István mr. más jobbágját elfogta és saját szállására vitte, de e jobbágý ezután hazaszökött. Továbbá István mr. Corduk nevű kun famulus-át 1339. dec. 24-én (f. VI. prox. an. fe. Nat. d. iam preteritum) elfogta, és egészen 1340. febr. 2-ig (usque fe. Purif. B. virg.) bilincsekben tartotta. Emellett más jogtalanságokat is megcselekedett és kárt okozott István mr. jobbágýainak. D. f. VI. prox. p. oct. fe. B. Georgii mart., a. supradict. [1340.]

E.: Dl. 40 829. (Múz. Ta.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Kochola névalakkal.

K.: Gyárfás III. 478--480; Bánffy I. 108--109.

Ford.: Benedek Gy., Zounuk 1996. 297--299.

285. 1340. máj. 6.

A. d. 1340., die 6. mensis Maii. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő megkapott Berengár [fia:] Jakab [pápai tizedszedőtől], a Lagrasse-i (Crassensis) monostor gondnokától -- Agria-i János révén -- 483 Mo.-i (U) aranyft.-ot.

K.: Vat. I. 419. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 69.)

286. 1340. máj. 6.

A. 1340., die 6. Maii. László zágrábi püspök azon 2613 aranyft.-ból, amivel az apostoli kamarának tartozott, kifizetett Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő parancsából 700 budai M. garas értékben (ezen összeget a püspöknek Lengres-i Jakab [néhai pápai tizedszedő] adta kölcsön) 2000 firenzei (Florenzia) aranyft.-ot a velencei domokos rendi Szt. János és Pál-konventnek és perjelének: Angelus testvérnek, akiktől e 2000 ft.-ot XII. Benedek pápa megbízásából Bernardus velencei (partes Venetorum) pápai nuncius átvette -- nem téve azonban említést Péterről, jóllehet ő a püspököt elismervénnyel (instrumentum) nyugtatta ezen összegről az apostoli kamara nevében.

K.: Vat. I. 422--423. (Geruasius [fia:] Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 70.)

287. (1340. máj. 8. e.)

[I.] Károly király utasítja Pál c. országbíró, hogy a felperes Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László, másrészt Sowa-i János fia: László és Tyba fia: Tamás közötti, Wysno birtok tárgyában folyó per tárgyalását máj. 8-ról (quind. B. Georgii mart.) a köv. királyi hadoszlás quind.-jára halassza el, mivel a felperesek a király Rutenia-i hadjáratában (miként neki mondották) Vilmos (Wyllermus) nádorral kelnek útra.

Tá.: a 312. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 26. (Tá.-ban.)

288. (1340. máj. 8. e.)

Pál c. országbíró a felperes Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László, másrészt Sowa-i János fia: László és Tyba fia: Tamás közötti, Wysno birtok ügyében folyó per tárgyalását máj. 8-ra (quind. B. Georgii mart.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 312. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 26. (Eml.-ben.)

289. (1340. máj. 8. e.)

Az egri kápt. oklevele a felperes Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László, másrészt Sowa-i János fia: László és Tyba fia: Tamás közötti per Pál c. országbíró előtti tárgyalásáról Wysno birtok tárgyában.

Eml.: a 312. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 26. (Eml.-ben.)

290. 1340. máj. 8. Visegrád

Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírja tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 258. szám) máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) megjelent színe előtt egyrészt Lőrinc fia: Lukács, Sebestyén fia: Péter és Péter fia: László, Kaluz-i nemesek, másrészt Pomaz-i Benedek a Pomaz birtokon levő földrész ügyében, és a nádor megtekintette a köv.-ket: 1) Róbert Pylis-i apát és a konvent 1278-ban kiadott oklevelét, amely szerint midőn a Pylis-i egyház az ország felbolydulása, valamint az egyházuk birtokaira világi karhatalmat kiterjesztő bárók és mások hatalma miatt el volt nyomva, olyannyira, hogy minden ökrüket, juhukat és ménesüket könnyörület nélkül elvették, s az akkor még gyermek (puer) [IV. László] király nem tudott segítséget nyújtani egyházuknak, szükségletüktől szorítva a Pomaz-on levő bizonyos 80 holdnyi földrész, amelyet az örökös nélkül elhunyt Jakab c. lelke nyugalmaért és az eljövendő üdvösség reményében adományozott egyházuknak, 3 szőlőhellyel, réttel, kaszálóval és más haszonvételekkel és tartozékokkal eladták Peturke c.-nek és fiainak: Mihálynak, Lászlónak, Péternek és Jakabnak 25 M. ezüstért örök birtoklásra, szavatosság vállalásával. 2) A budai kápt. 1320. júl. 24-én kelt oklevelét. 3) A budai kápt. 1313. jún. 4-én kelt oklevelét. Megtekintve továbbá saját okleveleit e perre vonatkozóan, a nádor a felek kívánságára a pert a köv. királyi hadoszlás quind.-jára (ad quind. residencie regalis exercitus nunc venturas) halasztotta el, ha időközben a felek nem tudnak megegyezni. A felsorolt okleveleket a nádor pecsétfőjével (caput sigilli) ellátva Benedeknek átadta egy ládába (trapellum) zárva, hogy a mondott napon újra mutassák be neki [IV.] László király ezzel kapcsolatos privilégiumával együtt, amely Benedek állítása szerint az ő birtokában van. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 3285. (NRA. 1536. 44.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Bakács, Pest megye 161.

Megj.: IV. László király privilégiumát (1287. febr. 6.) l. Reg. Arp. 3424., a budai kápt. okleveleit pedig l. Anjou-oklt. III. 526. és V. 865. szám alatt.

291. 1340. máj. 8. Visegrád

Pál c. országbíró előtt megjelent egyrésztől Katha nb. István fia: János mr. nógrádi (Neugrad) főesp. a maga és fr. carnalis-a, István fia: Lőrinc nevében az esztergomi kápt. ügyvédvalló levelével, és Katha nb. Gug ~ Gwg fia: Gug, másrésztől Katha nb. Rophoyn fia Pál fia: Tamás, s előbbiek elmondták, hogy Zammonostora nevű birtokukat, továbbá a néhai Katha nb. Benedek fia: István birtokait v. birtokrészeit, amelyek őket rokonság okán (ratione lineae generacionis) közösen megilletik, saját fáradságukon és költségükön idegen kezeiktől visszaszerzik. A visszaszerzett birtokokat v. az értük kapott pénzt, javakat ezen Tamással 3 egyenlő részre kell osztaniuk, oly módon, hogy egy részt kapjon János mr. és fr.-e: Lőrinc, egyet Gug, egyet pedig Tamás. A jelenleg Tamás kezén levő birtokokat Tamás örökre és békésen birtokolja. A felek a közöttük eddig támadt viszályokban is megegyeztek és erről egymást kölcsönösen nyugtatták. D. in Wysegrad, in quind. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 830. (Múz. Ta. Wenzel.)

K.: --.

R.: Foltíny J., Száz. 1871. 610.

292. 1340. máj. 8. Visegrád

Pál c. országbíró azon pert, amelyet a személyesen előállt István fia: Miklós máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) indított színe előtt a Zabouch m.-i c.-ek és a négy szb. oklevelének megfelelően (l. 261. szám) Nogsemyen-i Mihály fia: László és annak (általa előállítandó)

famulus-a: Miklós ellenében (akik érdekében ue. László fia: Péter jelent meg a váradelőhegyi Szt. István első vértanú-konvent ügyvédvalló levelével), a felek akaratából a királyi hadoszlás quind.-jára halasztja el, ha addig nem tudnak megegyezni. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 118. (Kállay cs. lt. 1300. 538.) Hátlapján azonos, ill. újkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: --.

R.: Kállay I. 136.

293. 1340. máj. 8. Visegrád

Pál c. országbíró azon pert, amit korábbi oklevelének megfelelően (l. 259. szám) Zeech-i László fia: Tamás máj. 1-jén (oct. B. Georgii mart.) indított színe előtt Koch fia: Mok, Bod fia: Ábrahám és Tusa-i Ábrahám fia: Péter ellenében Bazza birtok ügyében, királyi parancsból a köv. királyi hadoszlás 22. napjára (ad 22. diem residence exercitus regii prox. movendi) halasztja el. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 610. (Zichy cs. zsélyi lt. 217. E. 8.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 578.

R.: Z. VII. 1. 83. (K. alapján.)

294. 1340. máj. 8. Vizsoly

Iseyp mr.-nek, [Drugeth Vilmos] nádor, a kunok bírása albírájának elmondták Malah-i János fiai: Miklós és György, hogy ők és Oldamerius fia: Miklós Mihály fia: János Malah birtokon levő részén egyenlő osztályt tettek (miként ez az albíró oklevelében szerepel), és mindegyiküknek az osztály során nekik jutott részre [1339.] nov. 8-tól (ab oct. fe. OO. SS.)

[1340.] jún. 11-ig (usque ad oct. fe. Penth.) át kell költöznie. Oldamerius fia Miklós, valamint fr.-ei: István és János jan. 10-én (II. f. prox. p. fe. Epiph. d.) azon részről, ahonnan János fiainak át kell költözniük, az ő beleegyezésük nélkül 3 házat (domus) a maguk részére átvittek. Ezért az albíró kéri a Jazow-i prépostot és konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Nemke-i Bogyzlou fia: László v. balogmellékei (de iuxta Bolug) Bodolou fia: János v. balogmellékei Elek fia: István nádori emberek valamelyike tudja meg mindezekről az igazságot, majd a konvent tegyen jelentést a nádornak. D. in Wysul, in quind. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: a 323. számú oklevélben.

K.: --.

Megj.: Az albíró említett oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 678. szám alatt.

295. [1340.] máj. 8.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. jelenti [I.] K. [Károly] királynak (H), hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 147. szám) a pozsonyi prépost és a kápt. részére Vörös (Rufus) Ábrahám fia: András királyi emberrel kiküldték tanúságul Péter mr.-t, kanonoktársukat, ill. Sebus mr. részére Fülöp mr. pozsonyi vicec.-szel, pozsonyi várnaggyal ~ alvárnaggyal mint királyi emberrel pedig András és György presbiter-eket, chorus-uk prebendarius-ait. Visszatérve Sebus mr. bemutatta Fülöp mr. pecsétetes oklevelét (l. 275. szám), és Ábrahám, a mindkét fél részére kiküldött királyi ember, valamint György és András megerősítették az abban leírtakat. Emellett Ábrahám fia: András királyi ember azt mondta, hogy mivel ő maga is távozott a vitás föld határjárása idején, ill. mivel a pozsonyi kanonokok elismerték, miszerint nincs ügyvédvalló levelük, ezért ami az ő távozása után történt, arról neki nincs tudomása. A prépost és a kápt. végül megjegyzi, hogy a pozsonyi vicec. oklevele latinságának nyelvtani hibáin nem igazítottak. D. in quind. B. Georgii mart., a. d. ut supra. [1340.]

E.: 1. Dl. 3284. (NRA. 358. 28.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

2. ŠÚA. Pozsonyi kápt. mlt. D. 2. 26. (Df. 273 002.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint rányomott pecsét nyoma.

Má.: 1. Dl. 14 026. (NRA. 1094. 7.) Újkori.

2. E. 2.-vel azonos jelzet alatt. Újkori.

K.: Str. III. 359--365. (E. 2. alapján.)

296. 1340. máj. 8.

A fehérvári kápt. jelenti [I.] Károly királynak (V), hogy megkapták az uralkodó [László zágrábi püspöknek] kiadott nyílt oklevelét (l. 141. szám) ..... [A lázadók] a püspök és övéi ellen gyűléseket szerveztek, Mark császári c. és mások házáat feltörték, minden javaikat elvitték, és mivel Chazma-n a püspököt a házában meg akarták égetni, az Vaska-ra ment e lázadóktól üldözve. A nagyobb bizonyosság kedvéért amikor a császári kápt. tanúsága és az ország számos nemese előtt a püspök [Domokos] királyi embertől megkérdezte, hogy a lázadók mindezeket az ő egyetértésével cselekedték-e, ő János királyi ember és Imre, a [fehérvári] kápt. tanúsága jelenlétében nemmel felelt, sőt azt vallotta -- miként már korábban is a pécsi és Posega-i kápt.-ok tanúságai és a király embere előtt --, hogy a püspök tiltásának megfelelően e lázadóknak semmit nem iktatott a király által megjelölt időpontig, sőt inkább tilalmazta őket. D. in quind. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 76. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i. Hiányos.

K.: Smič. X. 548--549.

297. (1340. máj. 8. körül)

Drugeth V[ilmos] (W..... Drugeth) nádor ..... [és] Mersa vicec.-eknek és a négy [szb.-

nak]. ..... Siketh (dict.) ..... fia: András ..... Tamás ellenében az erre kijelölt időpontban esküt [kellett tегyen] ..... András nem jelent meg, nem is küldött senkit, noha Tamás várt rá..... Ezért a nádor utasítja fentieket, hogy mindezekről [tudják meg az igazságot], és a mondott konvent révén figyelmeztessék, hogy..... majd tegyenek jelentést ..... fe. B. Stanizlai mart., a. d. 1340.

Á.: a 411. számú oklevélben.

K.: --.

298. (1340. máj. 8. -- júl. 8. között)

Pál c. országbíró, mivel Demeter fiai: Olivér és Demeter máj. 8-án (quind. fe. B. Georgii mart.) azt állították, hogy akkor nem tudják bemutatni Zurdukpyspuky birtokra vonatkozó okleveleiket, és ésszerű ok nélkül kérték újabb időpont kijelölését erre, nevezetteket 3 M. bírságban marasztalja el, és az oklevelek bemutatását júl. 8-ra (quind. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) tűzi ki.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 378. (Tá.-ban.)

299. 1340. máj. 9.

Balázs prépost és a Lelez-i Szt. Kereszt-monostor konventje jelenti Drugeth Vilmos (Villermus Druget) nádornak, a kunok bírójának, hogy albirája: Isep ~ Ysep mr. oklevelének megfelelően (l. 231. szám) Pucsa-i Zeuke (dict.) Miklós nádori emberrel kiküldték tanúságul famulus-ukat: Choak-i (dict.) Mihályt, akik máj. 4-én (f. V. prox. p. Inv. S. Crucis) a Hung m.-i Velichepalagia birtokot ~ földrészt a szomszédok jelenlétében bejárták és mások birtokaitól elkülönítették, ellentmondó nem lévén. Hj.: Palag falu kertjein túl 2 határjel, az egyiket

Marcellus fiai és András fia: Mihály, a másikat János fiai: Pál, Máté és Miklós, valamint Bator (dict.) János emelte; szederbokor; közút; ue. úton egy nyíllövésnyi távolság; ue. úton egy nyíllövésnyi v. kevesebb távolság után a Palag-i nemesektől különül el, ill. Marcellus fiai és Mihály kezdenek határt tartani Batur (dict.) Jánossal és Dabou fiaival: Miklóssal, Balázssal és Jakabbal (akik nevében szolgájuk -- servus seu illibere et servilis condicionis -- és officialis-uk: Mihály jelent meg a konvent ügyvédvalló levelével); ezen utat elhagyva 1 holdnyi távolság után egy kis völgy Velichepalagia földrészt másik felében, amiről Batur (dict.) János mr. és Dabou fiainak képviselője azt mondták, hogy az ő vásárolt részük; szederbokor; pirus nevű fa; két kis kőhajításnyi távolság (amilyen messze ifjak v. gyerekek el tudják dobni); fűzfa; egy holdnyi hosszúság után véget ér a Batur (dict.) János, Dabou fiai, Marcellus fiai és Mihály közti határ. D. f. III. prox. p. predict. Inv. S. Crucis, a. d. ut supra. [1340.]

E.: Archiv Ev. Lycea. Prešov. (Eperjes.) (Df. 275 668.)

K.: --.

300. 1340. máj. 10. Visegrád

Pál c. országbíró oklevele. Peryn-i Miklós c. a király elé járulva elmondta, hogy fiának, Lőrincnek özvegye: Kathus, aki jelenleg Tyba fia: Tamás felesége, ezen Tamással és a hozzájuk tartozókkal együtt Belcella birtokon laknak, s hogy Miklós c. fiai: Miklós és István készek kiadni az asszonynak a hitbért és jegyajándékot. Az uralkodó ennek megfelelően utasította az egri kápt.-t (l. 6. szám), ám végül per jött létre (l. 10. szám), amit Pál c. jan. 8-ról (oct. Strennarum) márc. 8-ra (oct. diei Cynerum), majd onnan máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) halasztott (l. 13. és 131. szám). Akkor Miklós c. fiai nevében Dusa fia: Gergely a szepesi (Scepes) kápt. és a Jazou-i konvent ügyvédvalló leveleivel Tamás ellenében elmondta, hogy az Miklós c. fiainak Belcella nevű birtokába hatalmaskodva ment be, s ennek okát akarja megtudni. Erre Tamás azt felelte, hogy Belcella ezen Miklós c. fia: Lőrinc özvegyéé, vagyis az ő feleségéé, e birtokba ő és felesége törvényesen mentek be, és az asszony képviselőjében előállította a

Jazou-i konvent ügyvédvalló levelével megjelent Sándor fiát: Györgyöt, aki bemutatta János mr. borsodi főesp., Miklós egri püspök vicarius generalis-a nyílt oklevelét (l. 262. szám). Az országbíró kérésére ezután uő. bemutatta a János mr. oklevelében szereplő [1303. évi] egri kápt.-i privilégiumot is a kápt. átiratában, amely szerint Rophoyn fia: Lőrinc felesége (vagyis Katus anyja), valamint örökösei megkapták Belcella birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal, örök birtoklásra. Pál c. kérdésére, miszerint Miklós c. fiai milyen címen igénylik Belcella birtokot, azok képviselője azt felelte, hogy Ewgenius c. leánya (akinek első férje volt ezen Rophoyn fia: Lőrinc, s tőlük született Katus) Lőrinc halála után feleségül ment Peryn-i Miklós c.-hez, s tőlük született István és Miklós, valamint egy Magyth nevű leány, aki most Imbregh-i András fia: László felesége, s ezt Kathus képviselője is megerősítette. Mindezek szerint tehát mind Katus-nak, mind Peryn-i Miklós c. fiainak és leányának anyja ezen Ewgenius c. leányától született, Katus első férje Miklós c. elhunyt fia: Lőrinc volt (tőlük született Kengue), jelenlegi férje pedig Tyba fia: Tamás. Mivel az egri kápt. privilégiuma szerint Belcella birtok Ewgenius leányának örököseit illeti, az országbíró úgy vélte, hogy Belcella-t Ewgenius 5 örököse között 5 részre kell osztani. Így az ország vele ítélező báróival és nemeseivel János főesp. Belcella-ra vonatkozó elszett ítéletét érvénytelenítette, és úgy határozott, hogy Myske fia: Péter és László fia: Péter királyi emberek az egri kápt. tanúságaival (akiknek kiküldésére jelen oklevéllel kéri a kápt.-t) júl. 1-jén (oct. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) Belcella birtokot a szomszédok és a felek v. képviselőik jelenlétében minden haszonvétellel és tartozékkal osszák új határjelek emelésével 5 egyenlő részre, ebből 2 részt Kathus-nak és Kengue-nek, 3 részt pedig Istvánnak, Miklósnak és Magyth-nak iktassanak örök birtoklásra. Mivel Kathus képviselője szerint más birtokok, birtokrészek, földek és haszonvételek is tartoznak Belcellához, ám Miklós c. fiainak képviselője ezeket nem nevezte meg, e vitás területeket jelöljék ki, királyi mértékkel mérjék meg (ha ez nem lehetséges, akkor a felek által odavezetett fogott bírók becsüljék fel az ország szokásának megfelelően), majd a felek a kápt. jelentését a köv. hadoszlás quind.-ján (quind. residencie exercitus regii prox. movendi) mutassák be, hogy az országbíró e kérdésben is dönthessen. Emellett Pál c. azon bírságokat, amelyekben János főesp. Katus-t elmarasztalta, mivel leányát: Kengue-t nem adta át annak nagybátyjainak (avunculus): Istvánnak és Miklósnak, szintén érvényteleníti, mivel a leányutódot más fr.-ei és propinquus-ai helyett

jobb szülôanyja gondoskodása alatt felügyelni és nevelni. Miklós c. fiai képviselôjének vádjára, miszerint Tyba fia: Tamás törvénytelenül ment be Belcella birtok tulajdonába, Kathus képviselôje azt mondta, hogy Kathus anyja Belcella birtok adományozása után elsô férjével, Rophoyn fiával: Lôrincsel e birtokon lakott, majd annak halála után második férjével: Miklós c.-szel e birtokon kötött házasságot, ott élt, továbbá Kathus is e birtokon lett Miklós c. fia: Lôrinc felsége, s mindig is ott lakott (amit Miklós c. fiainak képviselôje nem is tagadott), e birtok a mondott adományozás révén Kathus-t is illeti, és ô ezért vezette be második férjét: Tamást e birtokba, így Tamás nem hatalmaskodva, hanem jogosan ment be oda. Pál c. ezért Miklós c. fiait Tamás vérdíjában (emenda homicidii), azaz 50 M.-ban marasztalja el, amit a kápt. jelentésének visszavitelekor kell majd kifizetniük. D. in Wysegrad, 10. die oct. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 3286. (NRA. 818. 1.) Hátlapján újkori kezektôl feljegyzések.

K.: --.

301. 1340. máj. 10. Visegrád

Tamás erdélyi vajda, Zonuk-i c., királyi tárnoki helyettes és bíró (procurator et iudex magisterii tauarnicatus domini regis) a nyitrai kápt.-nak. Királyi parancsból a Gron melletti B. Benedek-monostor apátját és konventjét, ill. a Bors-i és Chuturtukheel-i bírókat és esküdt polgárokat bizonyos vitás földrészek ügyében máj. 1-jére (oct. B. Georgii mart.) jelenléte elé hívatta, mikor is Cosmas testvér, a monostor prépostja Sefridus apát és a konvent nevében azok ügyvédvalló oklevelével bemutatta a nyitrai kápt. privilégiumát, amely átírta Dénes néhai barsi c. 1275-ben [! >: 1272.] kelt oklevelét, amely szerint Dénes c. [V.] István király (H) írásos parancsára a monostor Zengew nevû, régtôl birtokolt földjét, amit a Dénes c. elôtti barsi c.: Preuslinus elfoglalt, a monostornak visszaadta. Erre István barsi bíró és Monthur esküdt polgár, ill. Imre Chuturtukhel-i bíró és Huthk fia: Miklós a maguk és e városok többi hospes-e nevében bemutatták [V.] István király atyjának: [IV.] Béla királynak (H) 1253-ban kiadott, e városok

kiváltságáról szóló privilégiumát, amely átírta az uralkodó 1244-ben [! >: 1240.], a tatárok -- Tartari -- pusztítása előtt kiadott oklevelét, melyben a kiváltságokon túl az szerepel, hogy [IV.] Béla király emberek sokaságával kívánván gyarapítani e városokat, a Zengew-i várnépek (castrenses) földjéből 4 ekényit, továbbá 1 ekényi, hajdan a királyi udvarnokokhoz (oduarnici) tartozott földet a Gron folyó mellett, emellett ue. vár földjéből 3 ekényit, amit egy Guda nevű oticus birtokolt, valamint Scyla földön v. birtokon (amely szintén az udvarnokokhoz tartozott) 2 ekényi földet ezen hospes-ek használatára adományozott örök joggal. A vajda, mivel [IV.] Béla király privilégiuma korábban kelt, mint Dénes c.-é, ill. mivel a monostor képviselője más oklevelet nem tudott bemutatni, amivel a királyi privilégium tartalmát felül tudta volna múlni, a vele ítélező bírókkal úgy határozott, hogy Warady-i Miklós fia: Fülöp és Saar-i Iwanka fia: Miklós királyi emberek a nyitrai kápt. tanúsága (akinek kiküldését a vajda jelen oklevelével kéri) előtt máj. 26-án (2. die fe. B. Vrbani pape) a szomszédok jelenlétében menjenek Zengew földre, és miként ez [IV.] Béla király privilégiumában szerepel, 4 ekényi földet királyi mértékkel megmérve és határjelekkel mások részeitől elkülönítve iktassanak a Bors-i polgároknak és hospes-eknek, ha a konvent nem mond ellent, a maradék rész pedig minden haszonvétellel és tartozékkal a monostornak maradjon. Ezután a királyi emberek menjenek a többi, [IV.] Béla király privilégiumában felsorolt földekre, s ott királyi mértékkel mérjék ki a felsorolt területeket, mások földjeitől és birtokaitól különítsék el, és iktassák a Bors-i és Chuturtukhel-i hospes-eknek, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat e városok bírói és hospes-ei ellenében idézzék meg a királyi jelenlét elé, majd a kápt. jún. 1-jére (ad 8. diem 2. diei B. Vrbani pape) a királynak tegyen jelentést. D. in Wysegrad, 10. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 87 105. (Hg. Esterházy cs. lt. 96. 2. 6.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

Eml.: a 352. számú oklevélben.

K.: Str. III. 366--367.

Megj.: IV. Béla király okleveleit (1240. szept. 10., 1253. máj. 31.) és V. István király oklevelét (1272.) I. Reg. Arp. 994., 692. és 2232. szám alatt.

302. 1340. máj. 10. Esztergom

Csanád esztergomi érsek, esztergomi örökös c. megerősíti és jóváhagyja a kilenc NY-i érsek és püspök által a pozsonyi Szt. Márton-egyház számára 1339. ápr. 18-án kiadott oklevelet. D. Strigonii, IV. f. prox. p. quind. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Pozsonyi kápt. mlt. 1. 1. 4. (Df. 273 035.)

K.: Str. III. 365--366. (Az 1339. évi oklevéllel együtt, annak dátuma alatt.)

Megj.: Az 1339. évi oklevelet l. Anjou-oklt. XXIII. 188. szám alatt.

303. 1340. máj. 10.

A boszniai kápt. előtt megjelent egyrészről Jolenth nemes asszony, Newna-i László c. özvegye, másrészről Gara-i néhai István bán fia András mr. fiai: Miklós és Pál, harmadrészt ZentIuan-i Péter fia: Besenew (dict.) Imre c., és Jolenth megvallotta, hogy a Pál c. országbíró privilegiális oklevelével megszerzett Barana m.-i, a Drawa és Karasu folyók között fekvő, Ebres birtokhoz tartozó Dersfolua és Fenekfolua nevű falvait minden haszonvétellel és tartozékkal (ti. erdőkkel, szántóföldekkel, rétekkel, kaszálókkal és a Drawa folyóval) ezen Imre c.-nek és örököseinek adta örök birtoklásra, András fiainak beleegyezésével. Imre c. ugyanis már gyermekkorától hűen, vére hullatásával is szolgálta Jolenth gener-ét, ezen András mr.-t; majd annak halála után annak mondott fiait mint árvaságban maradt természetes urait (domini naturales), és saját javait sem vonakodott átadni András fiainak. (E javak mintegy 50 M.-t tettek ki, Jolenth tehát a mondott falvakat ezen összegért egyúttal el is adta Imre c.-nek.) Emellett Jolenth a szintén a fenti módon megszerzett, Dersfolua és Fenekfolua mellett fekvő Molonzeg és Korpona (más néven Vylamtelke) nevű falvait minden haszonvétellel nepos-ainak, ezen András mr. nevezett fiainak adta örök birtoklásra. E négy falvat Ebres birtoktól elválasztó határok: Drawa folyó; kereszttel jelölt Tul fa; szántóföldek; kereszttel jelölt Harazth fa; erdő; kereszttel jelölt fák; nagy út, ahol van egy kereszttel jelölt Harazth fa; kereszttel jelölt Harazth

fa; kereszttel jelölt fák; Malaka nevű patak, ahol van egy kereszttel jelölt Haraszt fa, és itt kapcsolódik Vajda (Voyuoda) fia Miklós fia: István földjéhez; kereszttel jelölt fák; másik Malaka nevű patak; út; Karašu folyó. A kápt. erről pecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. D. f. IV. prox. p. quind. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 3308. (NRA. 1508. 30.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 21--23; Smič X. 549--551.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 231; Wertner M., Száz. 1897. 913; Acta Bosnae 24. (mind AO. IV. alapján.)

Megj.: Nagymartoni Pál országbíró említett oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 41. szám alatt.

304. (1340. máj. 11. e.)

[I.] Károly király (H) gyűrűspecés oklevelében utasítja a vasvári kápt.-t, hogy Sydan-i Chuz (dict.) Péter fiainak: Jánosnak, Péternek és Lőrincnek oklevelüket, amit korábbi pecsétjük alatt adtak ki Henche fia: Gurk földjéről, újabb pecsétjük alatt írják át.

Tá.: a köv. számú oklevélben.

K.: Bgl. IV. 302. (Tá.-ban.)

305. 1340. máj. 11.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja [I.] Károly király (H) oklevelének megfelelően (l. előző szám) új pecsétjével ellátott oklevelében átírja saját, korábbi pecsétje alatt kiadott 1318. évi oklevelét. D. f. V. prox. p. quind. fe. B. Georgii mart., a. d. 1340., amikor [András a prépost], Mihály az éneklő-, Gergely az örkanonok és Gergely a dékán.

E.: JAL. 3. 36. (Df. 230 288.) Alul hiányos. Felül chirographált (ABC).

K.: Bgl. IV. 302.

R.: J. Stipišić--M. Šamšalović, Historijski Zbornik 1959. 304.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. V. 354. szám alatt.

306. 1340. máj. 12. Ipolydamásd

[I.] Károly királynak (H) elmondta Seeb fia: Jakab, hogy a Kewe m.-i Benchench nevű örökbirtokán szükség van a határjelek felújítására és a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért az uralkodó utasítja a titeli (Tytul) kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Simon fia: András v. Berend-i Miklós királyi emberek valamelyike e birtokot a szomszédok összehívásával járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiék mellé, s az így bejárt és másokétól elkülönített birtokot hagyja Jakabnak örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Damas, f. VI. prox. p. fe. B. Johannis an. portam Latinam, a. d. 1340.

Á.: a 341. számú oklevélben.

K.: --.

307. 1340. máj. 12.

A pozsonyi kápt. tudatja, hogy Balázs, Zaz-i nemes Miklós mr. pozsonyi c. oklevelének megfelelően (l. 281. szám) máj. 5-én (f. VI. prox. an. fe. B. Johannis an. portam Latinam) színük előtt letette az esküt Mod[ur]-i László fia: János ellenében. D. f. VI. prox. p. fe. Johannis antedict., a. d. 1340.

E.: Dl. 48 695. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 13. 5. 1231.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

308. 1340. máj. 13.

A. d. 1340., die 13. Maii. A velencei tanács határozatai: meghagyták Petrus Maurocenus úrnak (ser), Culfi kapitányának, hogy egy gyorsabb hajóját (lignum) küldje el a Sclavonia-i biztosokhoz Velence levelével, amelyben megírták nekik, hogy a kapitány flottája (armata) 6 gályával a Sclavonia-i részekhez megy. E flottát a biztosok rendeljék és küldjék belátásuk szerint Velence ottani népe (gens) és hajói megsegítésére, ha megtudták, hogy Mo. (V) királya elindult Sclavonia-ba és hamarosan megérkezik. Megírták Andreas Cornarius kapitány úrnak is, hogy 4 gályával jelentkezzen a biztosoknál.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 386--387; Ljubić II. 69--70. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 11.)

309. (1340. máj. 15. e.)

Pál c. országbíró döntése szerint máj. 15-én (quind. BB. Philippi et Jacobi ap.) Heufllyn-i János fia: Belyud állítson ki gyakorlatlan bajvivót Franklow-i Geus fiai: János és Mihály gyakorlott bajvivójával szemben annak bizonyítására, hogy ártatlan azon vádban, miszerint 1339. szept. 30-án (f. V. prox. p. fe. B. Michaelis arch. nunc prox. preteritum) előre megfontoltan német sereget (exercitus Theotonicalis) hozott Németo.-ból (regnum Theotonie) Geus fiainak Franklow-n levő házára, ahol lakhelyük volt, őket meg akarta öletni, feleségeiket, leánytestvéreiket és szolgálólányaikat (pedisequa) lemeztelenítette, javaikat (res ipsorum mobiles et immobiles tam scrinales quam alias), valamint lovaikat és fegyvereiket elvitette, házukat felégettette, s így mindezekben 100 M. kárt okoztatott, emellett Geus fiainak egy János nevű serviens-ét megölette. A bajvivók a szérûn lovon és lovagi fegyverzetben (arma

militaria) küzdjenek meg a király előtt.

Tá.: a 325. számú oklevélben.

K.: Sopron vm. I. 154--155; Bgl. IV. 304. (mindkettő Tá.-ban.)

310. 1340. máj. 15. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt megjelent egyrészt Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagy, másrészt a Bodrugh m.-i Gezte-i Roland (Lorandus) fia Gothardus fia: Lôrinc, s utóbbi az ezen m.-i, Tycia folyó melletti Oladryan ~ Oladrian nevű birtok öröklött felét az uo. alapított Boldogságos Szűz-monostor felével, halászhelyekkel, a Tycia folyó részével, rétekkel, vízfolyásokkal, állóvizekkel, erdőkkel, berkekkel, művelt és meg nem művelt szántóföldekkel, telkekkel (sessio) és minden más, ezen birtokfélhez tartozó haszonvétellel 50 budai M. dénárért elzálogosította Pál mr.-nek. Ha a birtokfelet aug. 1-jén (oct. fe. B. Jacobi ap.) a fehérvári kápt. jelenlétében nem váltja ki, akkor a mondott összeg kétszeresében marasztalják el, s ezesetben a fél birtokot okt. 13-án (quind. fe. B. Michaelis arch., a. in presenti) immár 100 M.-ért váltsa ki ue. kápt. előtt. Ha ezt akkor sem tenné meg, a felsoroltakat tartozik ugyanekkor Pál mr.-nek és örököseinek átörökíttetni. Lôrinc a maga és örökösei nevében szavatosságot vállalt Pál mr. és örökösei felé arra az esetre, ha őket valaki Lôrinc fr.-ei, generacio-i, rokonai és agnatus-ai közül az ezen birtokfélből őket megillető hitbér, jegyajándék és leánynegyed okán peres úton v. peren kívül megtámadná. D. in Wyssegrad, 22. die fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1360. márc. 19. Dl. 2689. (Mon. Vet. Buda 28. 20.)

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

Megj.: E.-je nyílt oklevél volt.

311. 1340. máj. 15. Visegrád

Pál c. országbíró előtt megjelent egyrészt Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagy, másrészt a Budrugh m.-i Gezthe-i Roland (Lorandus) fia Gothardus fia: Lôrinc, és utóbbi elmondta, hogy a most kiskorú fiát: Jánost (v. annak ügyvédvalló levéllel rendelkező képviselőjét) Pünkösöd nyolcadának 6. évfordulóján (ab oct. fe. Penth. incipiens in 6. revolucionem earundem oct.) tartozik a pécsi kápt. elé állítani, és a Budrugh m.-i, Tycia folyó melletti Oladrian nevű birtok öröklött felét minden haszonvétellel és tartozékkal (miként ezt az országbíró más, nyílt oklevele -- l. előző szám -- részletesen tartalmazza) a kápt. oklevelével átörökíteni Pál mr.-nek és örököseinek, s az országbíró említett oklevelének megfelelően ezen elrendezést és átörökítést megőrizni, megerősíteni és elvégezni. Ha mindezt nem tenné, 50 M.-ban marasztalják el Pál mr. ellenében. D. in Wysegrad, 22. die fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1360. márc. 19. Dl. 2689. (Mon. Vet. Buda 28. 20.)

K.: --.

Megj.: E.-je nyílt oklevél volt

312. 1340. máj. 15. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy a felperes Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László, ill. Sowar-i János fia: László és Tyba fia: Tamás közötti, a saját és az egri kápt. oklevelének megfelelően (l. 288. és 289. szám) Wysno birtok ügyében máj. 8-ra (quind. B. Georgii mart.) kitűzött per tárgyalását az uralkodó okleveles parancsára (l. 287. szám) a köv. királyi hadoszlás quind.-jára (ad quind. exercitus regii prox. movendi) halasztotta el, mikor is Tamás tartozik bemutatni [IV.] László király privilégiumát azon cseréről, mely során a Zakul birtokon levő bizonyos rész ezen Wysnou birtokért cserébe adatott. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 3309. (NRA. 419. 3.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 26--27.

R.: Wertner M., Száz. 1905. 436. (K. alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét (1289. szept. 9. e.) l. Reg. Arp. 3530. szám alatt.

313. 1340. máj. 15. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy Pál testvér, a Thuruch-i premontrei rendi egyház prépostja Kolon-i Petheu-t 1338-ban (a. d. incarn. 1338.) a királyi jelenlét elé perbe idéztette, mivel az a Thuruch-i egyház Salya nevű birtokának 70 holdnyi földje iktatásakor a határjelek emelésénél ellentmondott. A pert (több perhalasztó oklevél szerint) az országbíró engedélyéből, valamint fogott nemes bírók közbenjárásával 1339. nov. 8-ra (ad oct. fe. OO. SS., a. d. 1339.) halasztották el, ám a felek már okt. 13-án (quind. fe. B. Michaelis arch.) az országbíró előtt megegyeztek. Végül [ennek megfelelően] a prépost bemutatta a pozsonyi kápt. oklevelét (l. 269. szám). Mivel tehát Pál prépost a peres föld helyszínén az esküt letette, s ezáltal, ill. [IV.] Béla király privilégiumának megfelelően a királyi ember a kápt. tanúsága alatt a 70 hold földet a prépostnak és egyházának iktatta, ezért e 70 holdnyi földrészt az országbíró nekik ítéli, más jogának sérelme nélkül. Erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 22. die fe. B. Georgii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 3310. (Jes. Tyrnavia 24. 49.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 24--26.

R.: Str. III. 366. (latin nyelvű.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1252.) l. Reg. Arp. 979., a megegyezésről szóló országbírói oklevelet pedig Anjou-oklt. XXIII. 636. szám alatt.

314. 1340. máj. 15.

A vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja előtt egyrésről Pogh-i Onth fia: Endus, másrésről Pogh-i Salamon fia: Péter elmondták, hogy a Pogh-on levő, szintén Pogh nevű örökbirtokukat, amely a Sar-ról Kopw-ra haladó nagy úttól a Raba-ig fekszik, minden haszonvétellel, telkekkel (sessio), szántó- és legelőnek használt földekkel, rétekkel és más tartozékokkal 2 részre osztották fogott nemes bírók elrendezésével. Azon darab, amelyen Penth fia: Leunardius része van (aki a m. -- provincia -- nemesi és nevezettek generacio-inak állítása és tudomása szerint Péter közelebbi generacio-ja), Péternek jutott örök birtoklásra, a másik darab pedig Endus-nak és rokonának, Chepanus fiának: Imrének. A nagy úttól telkeik és részeik között közös utat hagytak (amelyen szekér át tud haladni) egy ösvényig, amelyet wlgo Gologwt-nak neveznek. A nagy úttól Ny-ra levő öröklött földjüket szintén felosztották: a föld 5 dűlőnyi (diverticulum) fele Péterre, a másik fele ue. mennyiségben Endus-ra és Imrére háramlott. A Raba-nál levő földjüket és rétjüket akként tartásák, miként korábban is. Ha valamelyikük nagyobb részt foglalna el, s így nem lenne a két birtokfél egyenlő, olyan büntetésbe essen, mint amelyet egy egyszer már lezárt ügy felújítója szokott kapni. A felek egyúttal minden bírságukban, birtokperükben, emberek megverésében, megsebesítésében és megölésében (különösen Andus nagyapja -- avus --: Marcellus Simon általi meggyilkolásában) is megegyeztek és egymást kölcsönösen nyugtatták. D. f. II. prox. p. oct. Inv. S. Crucis, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 831. (Múz. Ta.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Bgl. IV. 303.

315. [1340.] máj. 15.

János testvérnek, a Kaza-i monostor perjelének [1340.] máj. 15-én (oct. quind. S. Georgii mart.) kelt oklevelében jelenti János mr. borsodi főesp.-nek Pál a Kaza-i, Pál, a Karlo-i

[! >: Kallo] és János a Kozinch-i egyház papja, hogy máj. 8-án (quind. S. Georgii mart.) a mondott birtokrészre mentek, azt a szomszédok jelenlétében bejárták, Chazta-i Sándor más birtokaitól elkülönítették, és iktatták Chazta-i Istvánnak, csatolva annak Chazta birtokon levő részéhez. Hj.: Fizespathak patak partja, ahol elkülönül [Posa fia:] Roland (Lorandus) birtokrésze [ue. Posa fia:] Markus részétől; szántóföldek vége; körtefa; hegytető; dombtető; ezen domb oldala; Chazta; Horuathy és Muchun közös határjelei.

Tá.: a 320. számú oklevélben.

K.: --.

316. [1340.] máj. 15. Avignon

[XII.] Benedek pápának elpanaszolta M. [Mesko] püspök, valamint a veszprémi prépost és kápt., hogy a veszprémi egyházm.-i, Buda környékén fekvő Wrs-i, Sasag-i és Check-i egyházak rector-ai a veszprémi egyházat illető tizedek és más javak ügyében ..... Ezért a pápa utasítja a zágrábi egyházm.-i császmái egyház prépostját, hogy a felek összehívásával hozzon az ügyben ítéletet, s azt egyházi figyelmeztetéssel (censura) tartassa be. Ha az esetleges tanúk ..... v. félelemből nem jelennének meg, szintén egyházi figyelmeztetéssel kényszerítse őket tanúskodásra. D. Avinione, Id. Maii, pápaságának 6. évében. [1340.]

E.: Veszprémi püspöki lt. Decimae episcopales 3. (Df. 200 186.) Foltos.

K: Vespr. II. 89.

R.: Pest m. 49; Veszpr. Reg. 132; Bakács, Pest megye 161--162; Bónis-Balogh, 1997. 104.

317. 1340. máj. 16. Ipolydamásd

A. d. 1340., 16. die Maii, in Damas. Galhardus de Carceribus pápai nuncius és

tizedszedő a Tamás ágostonos rendi testvér, olvasószereztes jelenlétében átvett összegből (22 M. és 3 ft.) kifizetett Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius, Vilmos (Guilhelmus) mr. pécsi kanonok és Péter közjegyző jelenlétében Mayor (dict.) Pálnak a királyt megillető harmadrész fejében 6 és fél M.-t és 9 garast. Az uralkodó már megkapott 800 budai M.-t (amelyet Friczcho budai polgár Berengár [fiától:] Jakabtól kapott kölcsön), emellett Lengres-i Jakab [néhai pápai tizedszedő] is kifizetett neki 12 garas híján 27 budai M.-t (egy garast 6 banalis-szal, 60 banalis-t 1 ferto-val és 66 garast 1 M.-val számolva). Ezenfelül Czetmar-i Miklós átadott Galhardus mr.-nek 100 ft.-ot, Péter nuncius-nak pedig 900 ft.-ot. Vilmos kanonok ugyanekkor a pécsi püspök nevében kifizetett banalis-okban 100 -- a városban és a püspökségben használt -- M.-t (minden M.-t 48 garassal számolva), ami budai M.-ban 71 M.-t és 24 garast tett ki. A váci püspök kifizetett 48 ft.-ot azon 200 M.-ból, amivel a pápai kamarának tartozik. Miklós bácsi főesp. a bácsi kápt. nevében (az üresedésben levő) bácsi prépostság címén pedig átadott 40 ft.-ot.

K.: Vat. I. 417--418. (Galhardus de Carceribus E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 62.)

318. 1340. máj. 18.

A veszpr. kápt. előtt Zyman-i Mark fia: Synka Zyman nevű birtokának negyedét, két telekkel (sessio) és minden haszonvétellel elzálogosította rokonának, a szavatosságot vállaló Ector fiának: Miklósnak (akinek nevében Zyman-i Nagy -- Magnus -- Miklós jelent meg) 4 M. széles dénárért (részben dénárokból, részben természetben), a bármikori visszaváltás lehetőségével. D. f. V. prox. an. fe. Assc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 832. (Múz. Ta. Szalay.) Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések.

K.: AO. IV. 27.

318. 1340. máj. 19. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy amidőn egyrészt Vörös (Rufus) Tamás mr. Chehtey-i várnagy mint felperes, másrészt Pál testvér, a premontrei rendi Thuruch-i monostor prépostja mint alperes között hosszabban húzódó per jött létre előbbi Hetmych, ill. utóbbi Salya nevű birtokának okán, az országbíró elrendelte, hogy 1338. máj. 1-jén (oct. fe. B. Georgii mart., a. d. incarn. 1338.) a király embere és az esztergomi kápt. tanúsága a korábbi hj.-kor új jelekkel elkülönített bizonyos földrészt hagyják úgy, ill. az utolsó 3 felújított határjeltől kezdve a [IV.] Béla király privilégiumában (amit a prépost mutasson be) szereplő régi határok szerint Salya-t Hetmech-től új határjelekkel különítsék el, ha tovább is szomszédosnak látszanak, az esetleges ellentmondókat pedig idézzék meg a királyi jelenlét elé jún. 7-re (oct. fe. Penth.) a prépost ellenében (ha Tamás mr. ismét ellentmondana, ő külön idézés nélkül jelenjen meg ugyanekkor, hogy ennek okát megadja), a bárki által is tilalmazott földet jelöljék ki, az ország szokásának megfelelően királyi mértékkel mérjék meg és becsüljék fel, majd a kápt. uralkodónak tett jelentését a felek a mondott napon vigyék vissza. A kápt. jelentése szerint máj. 1-jén Chama fia: János királyi ember és Miklós mr., a kápt. chorus-ának presbiter-e és tanúsága Salya birtokra mentek a felek jelenlétében, és [IV.] Béla király privilégiuma szerint elindultak Nagy-(Magnus) Neghe körül a mondott 3 új határjeltől, de ott György nyitrai vicec. ellentmondott, tilalmazva őket egy földrész és annak tartozékai (kaszálók v. rétek, diófák v. gyümölcsösök, bokrok v. berkek) okán, ám ezeket a víz- és egyéb akadályok miatt megmérni nem tudták, hanem szemre nézvést 60 holdnyinak tekintették, György vicec.-t pedig a prépost és a konvent ellen megidézték jún. 7-re a királyi jelenlét elé. A pert ezután [1339.] jan. 15-re (quind. residencie exercitus regii) halasztották, majd az tovább folytatódott [1340.] máj. 8-ig. Akkor Pál prépost bemutatta a pozsonyi kápt. oklevelét (l. 268. szám). Ennek megfelelően az országbíró e 60 hold földet a Thuruch-i prépostnak és egyházának ítélte, más jogának sérelme nélkül, örök birtoklásra. Erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 12. die termini reportacionis seriei premissorum. a. d. 1340.

E.: TML. 29. Apponyi 574. (Df. 271 952.) Fügőpecsét fonatai.

Má.: Dl. 102 759. (Hg. Batthyány cs. lt. Apponyi cs. 574.) 1824. jan. 20-i.

K.: Apponyi I. 111--116. (E. alapján, máj. 12-i keltezéssel.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét l. Reg. Arp. 979. szám alatt. A per 1339. évi folyamatát l. Anjou-oklt. XXIII. 29., 237., 475. és 635. szám alatt.

320. 1340. máj. 19. Eger

János mr. borsodi (Borsud) főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) kinyilvánítja, hogy színe előtt egyrésről Chazta-i Tamás fia: István, másrésről Chazta-i László fiai: Sándor és (az időközben elhunyt) János között hosszabban húzódó per jött létre. Végül [1]340. márc. 29-én (oct. diei medii Quadr., [a. d. 1]340.) színe előtt megjelent Sándor mr., s elmondta, hogy bírói engedélyével és fogott nemes m.-i bírók közvetítésével úgy egyezett meg Istvánnal, hogy István nagyanyja (ava) hitbérenek és jegyajándékának, valamint anyja leánynegyedének kielégítéseként kiadja Edelin nevű birtokának dél felőli részét. Ezért János mr. levelet küldött Pálnak, a Kaza-i, Pálnak, a Karlo-i [! >: Kallo] és Jánosnak, a Kozinch-i egyház papjának (l. 194. szám), akik János mr., a Kaza-i kolostor (domus seu claustrum) perjele oklevelében tettek jelentést (l. 315. szám). Ennek megfelelően, ill. mivel István megelegetett a mondott hitbér, jegyajándék és leánynegyed fejében megkapott földrészszel, János főesp. Sándort és leendő örököseit ezügyben nyugtatja, Istvánra és örököseire örök hallgatást kiróva. Erről oklevelet bocsát ki, amire ráhelyezi pecsétjét, mindazonáltal kéri az egri kápt.-t, hogy ha ezen oklevelet elviszik hozzájuk, oklevelükben erősítsék meg. D. Agrie, 5. die oct. ipsarum quind. B. Georgii mart supradict., a. d. 1340.

Á.: a 347. számú oklevélben.

K.: --.

Megj.: A perfolyam 1339. évi szakaszára l. Anjou-oklt. XXIII. 120. és 189. szám.

321. 1340. máj. 20. Visegrád

Pál c. országbíró előtt Samuth-i Barnabás bemutatta a pozsonyi kápt. nyílt oklevelét (l. 270. szám) és ő az abban foglaltaknak megfelelően a nevezett Zaz-i nemeseket nyugtatja. D. in Wysegrad, sabb. prox. an. fe. Assc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3311. (NRA. 1671. 59.)

K.: AO. IV. 28.

322. 1340. máj. 20.

Dosa néhai nádor fia: Jakab mr. Zobolch-i c. és a négy szb. tudatják, hogy Lengen (dict.) János mr. egy János nevű gonosztevőt a Perkegfew nevű föld közelében levő mezőn négy vak kifosztása közben elfogott. Erről János mr. esküt is tett és a rablót színük elé állította, akit a vak emberek törvényes úton fel is akasztattak. Fentiek tehát János mr.-t e gonosztevő elfogásáról nyugtatják. D. in sab. prox. an. fe. Asc. d., a. d. 1340.

E.: Dl. 51 119. (Kállay cs. lt. 1300. 979.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, ahol János mr. mint Nogsemian-i nemes szerepel.

K.: --.

R.: Kállay I. 136.

323. [1340.] máj. 20.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelő János-monostor konventje jelenti Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának, hogy Iseyp ~ Iseyph mr. nádori albíró oklevelének megfelelően (l. 294. szám) kiküldték emberüket, aki János nádori emberrel

nemesektől, nemtelenektől és bármiféle status-ú és condicio-jú embertől megtudta, hogy Oldamerius fia: Miklós, valamint fr.-ei: István és János jan. 10-én (II. f. prox. p. fe. Epiph. d.) azon részről, ahonnan János fiainak: Miklósnak és Györgynek a kitűzött időpontig el kellett költözniük, azok engedélye nélkül 3 házat (domus) a saját részükre átvittek. D. sabb. prox. an. domin. Rogacionum, a. prenotato. [1340.]

E.: Dl. 98 293. (Bretzenheim cs. lt. 115. 60.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

324. 1340. máj. 20.

A. d. 1340., die 20. Maii. A velencei tanács határozatai: válaszoltak a Sclavonia-i biztosoknak, hogy a mai napon megkapták máj. 13-án és máj. 15-én, Nona-ban kelt leveleiket, amelyekben beszámoltak a néhai Curiachus c. fiai: Pál és Gergely c.-ekkel tartott megbeszélésükről (parlamentum), akik úgy nyilatkoztak, hogy ha Neliptius c.-szel, ill. a néhai Frigyes c. fiaival: Duymus és Bertalan c.-ekkel szövetségre lépnének és Velence (Venecia) ebben segítene, úgy vélik, Mo. (V ~ H) királya nem jönne. Ezügyben a biztosok, ill. a két c. követet küldtek Neliptius c.-hez, hogy személyesen menjen el v. küldjön valakit maga helyett a szövetség ügyében, s ugyanígy írtak Duymus és Bertalan c.-eknek, emellett kérték a tanácsot, hogy adjanak segítséget, lovasokat és más zsoldosokat Sclavonia ezen c.-einek és báróinak. Mivel azonban a biztosok nem írták meg, mennyi katonára lenne szükség, Velence elrendeli, hogy ha a szövetség létrejön Neliptius, Budislauus ~ Budisclauus ~ Budislavus ~ Budisclavus, fr.-ei: Pál és Gergely, valamint Duymus és Bertalan c.-ek között a magyar király ellenében, a biztosok tudják meg, hogy e c.-ek a maguk részéről mivel rendelkeznek ehhez, ill. mennyi lovast és gyalogost várnak Velencétől. A biztosok tájékozódjanak ezügyben akkor is, ha Duymus és Bertalan c.-ek ezen szövetségben nem vennének részt. Ha mindezeket megtudták, gyorsan küldjenek a tanácsnak levelet, részletezve, milyen segítségre van szükségük. Bár a c.-ek, valamint a Mo.-ra (H) küldöttek hírei szerint a magyar király egyelőre nyugton van, de ha

úgy találják, hogy a király elindult, ill. hamarosan elindul (s mivel nem tudni, mennyire gyorsan v. hirtelen érkezik meg), a biztosok utasítására a Culfi-ban levő velencei flotta (armata) gályáit a flotta kapitánya: Petrus Mauroceno vigye a biztosok által elrendelt helyre, s tegye azt, amire utasítják. Hasonlóan utasították Andreas Cornarius kapitányt is 4 velencei gálya átengedésére a biztosok számára. A biztosok megemlézték Gergely c. túlzott követeléseit is a szövetség ügyében, Velence erről részletes beszámolót kér, csakúgy mint a többi c. és Sclavonia más báróinak szándékáról. Ha Firmo-i András visszatér Doymus és Bertalan c.-ektől azok válaszával a fenti ügyben, a biztosok menjenek Jadra-ba és Sclavonia más részeire, buzdítsák a polgárokat, cselekedjenek Velence érdekében. A gályákon levő emberek, ha lehetséges, a konfliktusok elkerülése érdekében ne menjenek a polgárok földjeire, ill. ha szükséges menniük, ezt fegyver nélkül tegyék. A biztosok Scardona ügyében is számoljanak be, valamint folyamatosan tegyenek jelentést a Sclavonia-i helyzetről és fejleményekről, a c.-ek és bárók szándékáról és akaratáról, ill. arról, amit ők maguk végeztek.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 387--392; Ljubić II. 71--74. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 15.)

325. 1340. máj. 22. Visegrád

Pál c. országbíró kinyilvánítja, hogy a korábbi oklevelében (l. 309. szám) kitűzött párbaj napján, máj. 15-én (quind. BB. Philippi et Jacobi ap.) Geus fiai: Mihály és János, ill. János fiai: Belyud és Simon megjelentek színe előtt, s elmondták, hogy Tamás erdélyi vajda, Zonuk-i és Neugrad-i c., Pál királynéi tárnokmr., István vasvári és soproni (Suprun) c., királyi lovászmr., Miklós királynéi lovászmr. és zalai c., Olivér királynéi udvarbíró és Zolyum-i c., valamint számos más, a párbajszerűn megjelent nemes közbenjárásával és elrendezésével minden, az addig közöttük keletkezett viszályukban, kárukban és perükben megegyeztek (kivéve a néhai Frank fia: Simon Franklow birtokon levő része ügyében, amely Belyud szerint reá háramlott Frank fiától: Miklóstól zálog címén, míg Geus fiai szerint e részt ők [Drugeth] Vilmos --

Wyllermus -- nádor előtt bírói úton visszaszerezték Simon fiától: Jánostól), oly módon, hogy Belyud és Simon 150 budai M.-t fizetnek Geus fiainak részben forgalomban levő dénárookban, részben természetben, mégpedig 50 M.-nyi részletekben 1340. szept. 4-én (f. II. prox. an. fe. Nat. B. virg.), dec. 17-én (die domin. prox. an. fe. B. Thome ap., a. in presenti) és 1341. márc. 29-én (f. V. prox. p. fe. Annunc. B. virg., a. d. 1341.) a királyi kápolnaispán előtt. Ezen időpontokat sem királyi, sem királynéi oklevelekkel v. más biztosítékokkal (caucio) nem lehet elhalasztani. Ha János fiai az első időpontot elmulasztják, bírság illesse őket, ha a másodikat is, dupla bírság, ha pedig az utolsót is, hatalombajban való elbukásban bűnhődjenek. Ezenfelül Geus fiai két, Belyud szintén két fogott bírót vezessenek 1340. okt. 6.-án (oct. fe. B. Michaelis arch., a. in presenti) az országbíró elé, valamint a Simon fiának Franklou-n levő említett részéről szóló okleveleiket mutassák be, s amit a négy fogott bíró az oklevelek megtekintése után határoz, azt a feleknek el kell fogadniuk. Ha a bírók úgy döntenek, hogy Geus fiainak adniuk kell valamit Belyud-nak a birtokrészért, ők ezt csak pénzben tehetik meg. A felek mindezek megtartására kötelezték magukat. D. in Wysegrad, 8. die diei duelli prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 3312. (NRA. 630. 5.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Sopron vm. I. 154--157; Bgl. IV. 304--305.

326. 1340. máj. 22.

A Clusmonustra-i (Á. 3.: Clus Monostra) Boldogságos Szűz Mária-monostor konventje jelenti Péter erdélyi alvajdának, hogy oklevelének megfelelően (l. 279. szám) Petew (Á. 3.: Peteu) mr.-rel, az alvajda notarius-ával kiküldték tanúságul notarius-ukat: Mihály mr.-t, akik máj. 9-én (f. III. prox. p. quind. B. Georgii mart.) Chubulou (Á. 2.: Chobulow; Á. 3.: Chubullou ~ Cubullou) birtokot a szomszédok -- Iklod-i néhai László alvajda fia: Beke és Olnuk-i (Á. 2.: Olnuk) János -- jelenlétében bejárták, és iktatták Pál fiainak: Péternek és Jánosnak, ellentmondó nem lévén. Hj.: Vrboupathaka (Á. 2.: Vrbopatakra; Á. 3.: Urboupathaka) patak; két gyümölcsbokr; Zarrazayberche (Á. 2.: Zarrazaberchey; Á. 3.: Zarazay bércze) hegy

oldala; Zarrazay (Á. 2., Á. 3.: Zarazay) völgyben egy tölgyfa -- querkus --; egy Berch (Á. 3.: Bércz); Chubulofeye (Á. 2.: Chobwlowfeye; Á. 3.: Cubullofeye) hegy csúcsa Olnuk falu felett; a mondott Chubulou völgy v. falu caput-jának oldalában egy fa; ue. Berch; fa; ue. Berch; a mondott Chubulou (Á. 2.: Cobulvw) völgy vége; ue. Berch oldala; ue. völgy; másik Berch; szántóföldek; Urbopataka (Á. 3.: Urbopataka) patak. D. f. II. videlicet in die Rogacionum, a. d. 1340.

Á.: 1. a 322. számú oklevélben.

2. a 333. számú oklevélben.

3. AL. Dési cs. lt. (Df. 244 447.) Újkori, Péter alvajda máj. 25-i átíró oklevelének elhagyásával.

K.: --.

R.: Szabó K., TT. 1889. 537; Szabó K., Erd. Múz. okl. 18. (mindkettő máj. 15-i keltezéssel.); Doc. Trans. III. 535. (R. alapján, máj. 15-i keltezéssel; román nyelvű.)

327. 13[40.] máj. 22.

A pécsi kápt. előtt máj. 22-én (a. d. 13[40.], sc. II. f. prox. an. fe. Assc. eiusdem d.) Owar-i Jakab c. fiai: Miklós mr. és Korrardus mr. tiltakoztak, miszerint avunculus-uk, Suklos-i Miklós c. fia: Péter mr., valamint annak fiai: Pál, István és Miklós az ô Szentháromság-monostoruk Iuan nevû Barana m.-i birtokát az ô tudtuk nélkül elzálogosították Bok (dict.) Péter fiainak: Wernelius-nak és Máténak, valamint Bok (dict.) Jakab fiának: Miklósnak. Mivel ezen birtok kegyuraságuk okán ôket illeti, ezért Péter mr.-t és fiait, valamint a Szentháromság[-monostor] apátját a birtok zálogba adásától, Péter fiait és Jakab fiát pedig annak elfoglalásától tilalmazták. D. die et a. prenotatis.

E.: ŠÚA. Révay cs. lt. Gyulay 4. 28. (Df. 259. 860.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint mandorla alakú töredékes zárópecsét.

K.: --.

R.: Gy. I. 319. és 391.

328. (1340. máj. 22. -- máj. 29. között)

A váci kápt. oklevele szerint Told-i Demeter királyi ember és Bertalan mr., a kápt. kanonoka és tanúsága máj. 22-én (22. die fe. BB. Philippi et Jacobi ap.) [a Nógrád m.-i] Mohora és Halaph (Má.: Haláp) birtokokra mentek, s ott Péter fia: Tamás mr. kiküldött embere jelenlétében Moko (Má.: Mako ~ Makó) és fia: Konya az alább felsorolt helyeken levő határjeleknél az ország szokása szerint letették az esküt arról, hogy ezek a mondott birtokok határjelei az ő elődeiktől fogva. Hj.: Feketepatak (Má.: Fekete Patak) patak mellett egy fűzfával szemben, ahol elkülönül Tamás mr. birtoka és Iwan (Má.: Iván) fia: Iwanka (Má.: Ivanka) birtoka; fűzfa; út, amely Gyarmath faluba megy; két hold [föld] vége; határhely, amely elkülöníti Halaph birtokot Kyrthew-i (Má.: Kyrtű) Desew birtokától. Ezután Mohora birtokot a király embere iktatta Moko-nak, nem lévén ellentmondó.

Tá. és Má.: a 364. számú oklevélben.

K.: Bártfai Szabó, Széchényi 503--504. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

1340. máj. 23. > 1350. máj. 23. Buda

Gelethius (Tá. 2.: Gelethus) fia Miklós nádor Buda-n, 1340. [! > 1350.] máj. 23.-án (16. die quind. fe. B. Georgii mart., a. gracie 1340. [! > 1350.]) kiadott privilegiális oklevele az egyrésről lthebew-i Demeter fia: János Kewe-i várjobbágy, másrésről Karthal-i Ethele és fia: István közötti perről Wyda birtok tárgyában.

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1412. szept. 5. Dl. 43 172. (Múz. Ta.)

2. Tá. 1. > Titeli kápt., 1418. márc. 9. Dl. 43 389. (Múz. Ta.)

K.: --.

Megj.: 1340-ben Drugeth Vimos volt a nádor. E tisztséget Zsámboki (Gilétfi) Miklós 1342--1356 között töltötte

be. Az 1412. évi oklevelet l. ZsO. III. 601. szám alatt.

1340. máj. 23. >: 1348. máj. 23.

Vlasoches traui (Tragur) polgár közjegyző előtt tett végrendelete. A. d. 1340. [! >: 1348.], ind. 1., 23. mensis Maii, amikor [I.] Lajos (Lodoychus) Mo. (U) királya, Andreas Dandulo Velence dózséja.

K.: Riceputi-Paulovich Lucich 186--187. (1340. máj. 23-i dátummal.)

Megj.: 1340-ben [I.] Károly volt Mo. királya és Bartholomeus Gradonico Velence dózséja. Az indictio-jelölés sem felel meg 1340-nek (amely a 89. indictio 8. éve volt). Andreas Dandolo 1343--1354 között volt velencei dózse.

329. 1340. máj. 24. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Wrs-i Mihály fia: Miklós, hogy a Veszprém m.-i Peze birtokon levő részén szükség van a mások birtokaitól való elkülönítésre. Ezért az uralkodó utasítja a veszprémi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, aki előtt Hydegkut-i (Á. 2.: Hydegkwth) Farkas fia: Mihály v. Jutas-i (Á. 2.: Jwtaš) Péter fia: Mihály királyi emberek valamelyike e birtokot a szomszédok összehívásával járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, majd az így bejárt és elkülönített birtokrészt hagyja Pálnak örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Vysegrad (Á. 2.: Wysegrad), in vig. Assc. d., a. d. 1340.

Á. 1-2.: a 357. és 358. számú oklevélben.

K.: Zala I. 364. (Á. 1. alapján, Á.-ban.)

330. 1340. máj. 24. Visegrád

[I.] Károly király (H) 1340. máj. 24-én (a. d. 1340., in vig. fe. Asc. d.) Visegrad-on

kiadott nyílt oklevelében egyrészt Sadan fiai: Gergely, Jakab és Márton, másrészt Mátyás fia: Miklós, Horuath-i -- Krazna m. -- nemesek kérésére azt a különleges kegyet gyakorolja nevezetteknek és örököseiknek a rokonság egysége okán, hogy ha a felek közül valaki örökös nélkül hunyna el, annak birtokrészei a másik félre és örököseire háramolhassanak.

Tá.: K. szerint: Czudar Péter országbíró, 1373. febr. 3. > Garai Miklós, 1422. nov. 24. > Kolozsmonostori konvent, 1423. jan. 3. > Kolozsmonostori konvent, 1553. ápr. 18.

K.: HO. V. 215. (Tá.-ban.)

331. 1340. máj. 24. Visegrád

Pál c. országbíró Vysegrad-on, 1340. máj. 24-én -- in vig. Assc. d., a. eiusdem 1340. -- kiadott zárt oklevele szerint Gwtur-i (Tá. 2.: Gutor) Péter fia: László Gwttor-i Jakab fiát: Tamást perbe idézte színe elé, mivel az a Gwttorfelde (Gutorfelde) nevű földet elidegenítette a Zenthmaria-i népeknek v. hospes-eknek, holott Lászlóval egy generacio-ban és birtokosztályban van, birtokaik szomszédosak, s így a mondott birtok inkább Lászlót illeti, s nem a mondott népeket. Ezután László 3 tudományvevő oklevéllel bizonyította, hogy ezen Kis-(Parua) Guthor-i (Tá. 2.: Parua Gutor) Tamás az országbíró oklevelében szereplő kötelezettségében az ő ellenében elmarasztaltatott, így az országbíró Tamást ezügyben a király és a [pozsonyi kápt.] emberével a királyi jelenlét elé idéztette az oklevélben szereplő időpontra.

Tá.: 1. Báthori István országbíró, 1437. jún. 29. Dl. 2386. (NRA. 1776. 3.)

2. Tá. 1. > Báthori István országbíró, 1437. dec. 4. Dl. 59 218. (Forgách cs. lt. 857.)

K: --.

332. [1340.] máj. 25. [Kolozs-]Monostor

Péter erdélyi alvajda kinyilvánítja, hogy Wysonta-i Pál fia: Péter az erdélyi kápt. oklevelével a néhai Mykud bán fia Miklós fiait: Miklós, János, László és Leukes mr.-eket Dersa birtok ügyében Tamás erdélyi vajda jelenléte elé idéztette annak Torda-n, 1337. máj. 1-jén (a. d. 1337., in oct. fe. B. Georgii mart.) tartott congregacio generalis-ára. A pert ekkor a vajda oklevelével júl. 1-jére (ad oct. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) halasztotta, mivel László mr. a maga és fr.-ei nevében ügyvédvalló levéllel megjelenve azt állította, hogy ezen fr.-ei tanácsa nélkül nem tud felelni. Júl. 1-jén Nagy (Magnus) Balázs, Miklós fiainak serviens-e és képviselője azt mondta, hogy ezen urai nélkül nem felelhet, így az ügyet okt. 6-ra (ad oct. fe. B. Mychaelis arch.) tűzték ki. Akkor Miklós fiai személyesen megjelenve azt állították, hogy rokonaik tanácsa nélkül nem válaszolhatnak; ezért a pert -- az alvajda oklevele szerint -- dec. 11-re (f. V. prox. p. oct. fe. B. Andree ap.) a Torda-n tartott erdélyi congregacio generalis-ra tűzték ki. Innen a vajda oklevelével -- mivel ezen Jánost kihágásai miatt a vajda fogságában tartották -- a pert [1339.] máj. 1-jére (ad oct. fe. B. Georgii mart.), majd az alvajda oklevelei szerint aug. 1-jére (ad oct. B. Jacobi ap.), innen nov. 18-ra (ad oct. fe. B. Martini conf.), végül a felek kérésére a megegyezés céljából [1340.] máj. 1-jére (oct. fe. B. Georgii mart.) halasztották el. Akkor megjelent egyrészt Péter a maga és fr.-e: János nevében, másrészt Miklós fiai, s elmondták, hogy az alvajda engedélyéből és fogott nemes bírók elrendezésével úgy egyeztek meg, hogy Miklós fiai Dersa birtokért cserébe Wysonta-i Pál fiainak: Péternek és Jánosnak adják a Doboka m.-i, a Wyzzamus folyó mellett fekvő Chubulou nevű földjüket v. birtokukat. A csere szavatosság vállalásával történt, amelyet ha valamelyik fél nem teljesítene, a cserébe kapott birtokot tartozik a másik félnek visszaadni. Az alvajda tehát kérte a Clusmonustra-i konventet, hogy küldjék ki emberüket, aki előtt Nema-i Peteu mr. v. annak távollétében Yztyen-i Domokos fia: István alvajdai emberek valamelyike Chubulou birtokot a szomszédok jelenlétében járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, és iktassa Pál fiainak, ha nincs ellentmondás. A konvent válaszána megfelelően (l. 326. szám) az alvajda Dersa birtokot jelen oklevelével örök és békés birtoklásra engedi át Miklós fiainak. D. in Monustur, in fe. Asc. d., a. eiusdem ut supra. [1340.]

Á.: Erdélyi kápt., 1362. nov. 11. AL. Törzsgyűjt. 30. (Df. 253 659.)

K.: --.

R.: Szabó K., TT. 1889. 537; Szabó K., Erd. Múz. okl. 18. (mindkettő jún. 1-jei dátum alatt.); Doc. Trans. III. 537. (R. alapján, jún. 1-jei dátummal; román nyelvű.)

Megj.: Az 1339. évi perhalasztó okleveleket I. Anjou-oklt. XXIII. 236., 465. és 702. szám alatt.

333. [1340.] máj. 25. [Kolozs-]Monostor

Péter erdélyi alvajda kinyilvánítja, hogy..., I. a továbbiakban az előző számú oklevelet. Eltérő névalakok: Leukius ~ Leukus, Wezamus, Vysonta, Clusmonostra, Petew, Chobulow, Iztyen. A konvent válaszában megfelelően (l. 326. szám) az alvajda Cobulow birtokot jelen oklevelével örök és békés birtoklásra engedi át Pálnak és Jánosnak. D. in Monostor, in fe. Asc. d., a. d. eiusdem ut supra. [1340.]

Á.: Kolozsmonostori konvent, 1409. júl. 4. Dl. 28 898. (Kol.mon. Met. C. 2.) (Újkori Máb.-ban.)

K.: --.

Megj.: L. az előző számú oklevélhez fűzöttet.

334. 1340. máj. 25.

A váradi kápt. előtt megjelent egyrésztől András fia: Bálint a maga és fiai: András és Tamás nevében, másrésztől Briccius fiai: János és Miklós mr.-ek, valamint fr.-eik, Lewkus fiai: Péter és Benedek, s Bálint megvallotta, hogy ő a Bihar (Byhor) m.-i Zeven nevű birtokát és e Zeven-hez tartozó Vrbanusteluk ~ Vrbanus és Bothkuta nevű birtokrészeit örökjoga címén visszaszerezte az országbíró előtt András váradi püspöktől. Zeven birtok felét egykor Vrbanus

fia: Péter és ennek fia: Ábrahám Jakus fia: Miklós váradi polgárnak 15 M.-ért, a Zeben-hez tartozó, Zylas nevű szigetet pedig András -- Bálint apja -- és ezen Ábrahám Buhthe fia: Miklós váradi polgárnak 12 M.-ért a kápt. más oklevelével bizonyos időre elzálogosították. Mivel több időpont után sem váltották ezeket vissza, végül hosszabb per jött létre az ezeket visszavásárolni szándékozó ue. Péter fia: László és a mondott polgárok között, miként ez a bihari vicec. és a négy szb., ill. Várad (Warad) város által kiadott oklevelek tartalmazzák, amelyek szerint fentieket a mondott polgárok részére kell átörökíttetni. Azonban ezen László, Bálint patrueis-e, királyi oklevelet bemutatva, ezek átörökítését tilalmazta, és örökjoga szerint e polgároktól pénzért kiváltotta, majd a teljes Zeben birtokot és a két birtokrészt a Zylas szigettel elcserélte Briccius fiaival és Lewkus fiaival Korwl birtokért. Miután Bálint 25 budai M.-t megkapott, a maga és fiai személyében Zeben birtokot, valamint Vrbanus és Bothkutha birtokrészeket minden haszonvételükkel és tartozékukkal, ti. szántóföldekkel, malomhelyekkel, rétekkel, vizekkel, szigetekkel és más jogokkal Briccius fiainak és Lewkus fiainak, valamint örökösüknek hagyta szavatosság vállalásával örök birtoklásra, visszavonva minden keresetét ezek ügyében, magának és utódainak semmiféle jogot v. tulajdont ezekben meg nem tartva, továbbá minden vonatkozó peres- és tilalmazó oklevelét átadta nevezetteknek. Ha maradt volna efféle oklevele, azt bemutatása esetén kell érvénytelennek tekinteni, bemutatóit pedig patvarkodásban marasztalják el. A kápt. erről függőpecsétjével megerősített és chirographált (alphabeto intercise) oklevelet bocsát ki. D. in fe. Assc. d., a. eiusdem 1340., amikor Bertrandus kardinális a prépost, László az olvasó-, Fülöp az éneklő-, Péter az örkanonok.

E.: 1. Dl. 3313. (NRA. 1713. 69) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Nogkorul névalakkal, valamint újkori kéztől magyar nyelvű tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC).

2. Ue. jelzet alatt, azonos kéztől. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés. Alul chirographált (ABC).

K.: AO. IV. 29--31.

Román ford.: Doc. Trans. III. 535--537. (K. alapján.)

335. (1340. máj. 26. e.)

Mykch, Sclauonia bánja kéri a csázmai kápt.-t., hogy Endre fia: Péter és István fia: István báni emberekkel küldjék ki tanúságukat azon birtokok határainak bejárására, amiket Isou fia: Miklós Beke fiának: Lanceus-nak adott.

Tá.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

336. 1340. máj. 26.

A csázmai kápt. kinyilvánítja, hogy Mykch, Sclauonia bánja írásos kérésének megfelelően (l. előző szám) Endre fia: Péter és István fia: István báni emberekkel kiküldték István mr. olvasókanonokot, akik a Soploncha és Cretin folyók között fekvő Cretin és Chuerech, valamint Breztouch (ahol Boldogságos Szűz-egyház van) nevű, Isou fiához: Miklóshoz tartozó birtokokat a szomszédok jelenlétében ellentmondó nélkül bejárták, ahol szükséges, új határjeleket állítva a régiék mellé, és Miklós e birtokokat minden haszonvétellel és tartozékkal Beke fiának: Lanceus-nak és örököseinek adta örök birtoklásra, azon oklevelekkel együtt, amelyekkel ezeket birtokolta, az esetleg nála maradt okleveleket pedig érvénytelenítette, ha azok előkerülnének v. azokat bárki bemutatná. Miklós felesége (Lanceus feleségének anyja) is megerősítette, hogy azon birtoko(ka)t, ami(ke)t férje: Miklós neki adott, ő Lanceus-nak, annak feleségének és örököseinek átengedte örök birtoklásra, semmiféle jogot meg nem tartva, s az e birtok(ok)ról szóló okleveleit érvénytelenítette. Ábrahám fiai: Pál és György Zuinch nevű birtokukból egy földrészt egy erdőrésszel Lanceus-nak és örököseinek adták rokonság okán örök birtoklásra és ezeket Cretin birtokhoz csatolták, emellett Ábrahám fiai a Miklós és felesége által Lanceus-nak tett adományokat is jóváhagyták és érvényesnek fogadták el, visszavonva minden tulajdonukat és jogukat e birtokokban, egyben vállalva, hogy nem indítanak pert ezek ügyében Lanceus és örökösei ellenében. Ha Lanceus felesége örökös

nélkül hunyna el, e birtokokat Lanceus-tól nem idegeníthetik el. A mondott föld- és erdőrészt határai (ezt István örkanonok és István fia: István leírva mutatták be a kápt. előtt): Cretin folyó melletti, kereszttel jelölt, földjellel körülvett Gertan fa; kereszttel jelölt tul fák; kereszttel jelölt Byk fa; Mlaka (dict.) víz; kereszttel jelölt tul fa; kereszttel jelölt Gertan fa; kereszttel jelölt tul fa egy út mellett; kereszttel jelölt tul fa egy kiszáradt völgy közelében; kereszttel jelölt tul fa; kereszttel jelölt vadkörtefa; lapály; Soploncha folyó; Ábrahám fiai földjének szomszédsága egy kereszttel jelölt tul fáig; kút; kiszáradt völgy; Byk fák; kereszttel jelölt cseresznyefák; ösvény; völgy; kút; Chernchyna víz; Cretin folyó. Breztouch birtok határai (miként ez a kápt. más, korábbi pecsétjével ellátott privilegiális oklevelében látható): halászhely; Breztouch folyó; Dedyznos patak; Descenus földje; ösvény; hegy; nagy út; Byk erdő vége; Ruenik folyó; Illés c. földje; Isou c. földje; hely, ahol a Gobila patak belefolyik a Ruenik folyóba; ue. Kobila patak; nagy út; mező; egy másik út; ue. patak caput-ja; a mondott halászhely. Erről a kápt. pecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. D. in crastino fe. Assc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 94 416. (Pongrácz cs. bashalmi lt. 1. 16.)

Á.: a 435. számú oklevélben.

Eml.: a 426. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Karácsonyi J., TT. 1896. 507--508. (máj. 24-i dátummal.)

337. 1340. máj. 26.

Miklós, a Demenk-i Boldogságos Szűz-monostor apátja és a konvent előtt Sebe, Chigla-i Detricus fia: Máté özvegye megvallotta, hogy szükségében Chigla nevű birtokából (amely férjéről: ezen Mátéről maradt rá) 12 holdnyi szántóföldet elzálogosított Chigla-i Buda fiainak: Nagy (Magnus) Petheu-nek, Andrásnak és Pálnak hetedfél pensa dénárért jelen oklevél kiadásától annak 6. évfordulójáig. Ha a 6. év leteltével nem tudja visszaváltani, még 3 évig birtokolják, s ezután Sebe bármikor visszaválthatja. Az ügylethez Chigla-i Olivér fia: Lörinc

beleegyezését adta. E 12 holdat sem Sebe, sem leánya: Margit, sem ezen Lőrinc nem válthatják ki időközben, s ha osztály okán az ott élő nemesek generacio-ja Sebe-től e földet elidegenítené, Sebe ugyanekkora földet tartozik adni Buda fiainak. D. in crastino fe. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: GYMSML. 1. 272. Pannonhalmi Főapátság hh. lt. 22. (Df. 274 107.)

Má.: Pannonhalmi Főapátság Levéltára. Capsa 362. 19. S. (Df. 207 168.) Újkori.

K.: AO. IV. 31--32; PRT. XII/A. 438--439. (mindkettő E.-ről.)

338. 1340. máj. 26. Avignon

Jakab pápai kincstárnok pecsétjével megerősített oklevelével igazolja, hogy Geruasius fia: Péter, az apostoli szék Mo.-i (U) és Lo.-i (P) nuncius-a 200 Mo.-i (H) aranyft.-ot átadott János krakkói (Cracov) püspöknek a pápai kamara részére. D. Avinione, die 26. Maii., a. d. 1340., 8. ind., XII. Benedek pápaságának 6. évében.

K.: F. VIII. 6. 174--175; Mon. Pol. Vat. I. 348. (Vatikáni Lt. Intr. et Ex. 185. fol. 19. alapján.)

339. (1340. máj. 27. e.)

Pál c. országbíró Muthna-i Buda fiát: Bálintot Lodomér fia: András és Muthna-i Pál ellenében hamis perbenállásban elmarasztalta.

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K.: Szerémi-Ernyey I. 586. (Eml.-ben.)

340. 1340. máj. 27. Visegrád

Pál c. országbíró Muthna-i Buda fiát: Bálintot Lodomér fia: András és Muthna-i Pál ellenében -- miként az országbíró más oklevelében ez szerepel (l. előző szám) -- hamis perbenállásban elmarasztalta, ezért kéri a Turuch-i konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Kezew-i Iwan fia: Péter királyi ember Bálint (bárhon is levő) birtokait a szomszédok összehívásával járja be, és minden haszonvétellel és tartozékkal az ország szokásának megfelelően felbecsülve ezek kétharmadát csatolja az ő bírói kezeihez, egyharmadát pedig iktassa Andrásnak és Pálnak, amíg azok, akiket inkább megillet, ezeket vissza nem vásárolják. A királyi ember tehát Bálint minden rokonának, cognatus-ának, propinquus-ának, generacio-jának és szomszédosának hirdesse ki, hogy ha közülük valakiket ez megillet, e birtokokat visszavásárolhatják a királyi jelenlét előtt a királyi ember által kitűzött időpontban -- ellenkező esetben az országbíró azok kétharmadát magának csatolja, egyharmadát pedig Andrásnak és Pálnak fogja átörökíteni. A konvent végül tegyen jelentést a királynak. D. in Wysegrad, sabb. prox. p. fe. Asc. d., a. eodem 1340.

E.: Dl. 73 081. (Majtényi cs. lt.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Thuruch névalakkal.
K.: Szerémi-Ernyey I. 586--587.

341. [1340.] máj. 28.

A titeli (Tytul) kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 306. szám) kiküldték tanúságul János mr.-t, egyházuk prebendarius-át, akinek jelenlétében Simon fia: András királyi ember máj. 26-án (f. VI. prox. p. fe. Asc. d.) [Benchench] birtokot a szomszédok összehívásával bejárta, és így mások birtokaitól elkülönítve [hátlap: Geeb fia:] Jakab mr. [hátlap: Kewe-i c.-nek] hagyta örök birtoklásra, nem lévén ellentmondó. D. die domin. prox. p. fe. prenotatum, a. eiusdem d. ut supra. [1340.]

E.: Arhiv Hrvatske. Draskovich cs. lt. Archivum maius 43. 2. (Df. 233 326.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

342. 1340. máj. 29.

András mr.-nek -- István vasvári c. vicec.-ének -- és a négy szb.-nak elmondta Kukmer-i Henrik özvegye a maga és fia: Miklós nevében, hogy Zecheud nevű birtokukat Gyrolth-i Lôrinc fiai: Jakab, János és Miklós birtokolják, használják, elvéve e birtok gyümölcseit és hasznait -- nem tudni, milyen okból, hiszen sem ő, sem fia nem adták e birtokot nekik. Ezért fentiek kéri a vasvári kápt.-t, hogy Harasti-i Fábián fia: János v. Harasti-i Lôrinc fia: Jakab m.-i ember mellé adják tanúságukat, tudják meg a birtoklás okát, akitől lehet, majd a kápt. tegyen jelentést. D. f. II. prox. p. fe. Asc. d., a. d. 1340.

Á.: a 354. számú oklevélben.

K.: Bgl. IV. 305--306.

343. 1340. máj. 30.

Miklós [prépost] és a pozsonyi kápt. jelenti [I.] K. [Károly] királynak (H), hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően kiküldték tanúságul Jakab kánonjogi doktort, az esztergom-előhegyi Szt. Tamás vértanú-egyház prépostját, [Csanád] esztergomi érsek vicarius generalis-át (in spiritualibus), akit [László pécsi] püspök képviselője vezetett a helyszínre. Jakab visszatérve elmondta, hogy máj. 8-án (quind. fe. B. Georgii mart.) Jeneu, Nana és Lonchuk birtokokra mentek, és László testvér, a [Nyulak szigeti] apácák képviselője -- ígérete ellenére -- királyi ember odavezetése nélkül jelent meg, s azt állította, hogy a királyné tilalmazta a királyi embert, hogy odamenjen. Akkor a püspök képviselője kérte, hogy ennek valóságát királynéi

oklevéllel igazolja, ám az apácák képviselője ezt nem tette meg. D. f. III. prox. p. fe. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3345. (Mon. Poson. 43. 6.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés: domino regi pro dominabus sanctimonialibus de Insula Leporum Budensis contra dominum epsicopum Quinqueecclesiensem super reambulacione possessionum Jeneu, Nane et Lonchuk vocatarum relacio et in octavis festi Pentechostes ad iudicem.

K.: --.

Megj.: Az országbírói oklevelet I. Anjou-oklt. XXIII. 704. szám alatt.

344. 1340. máj. 31. Ipolydamásd

[I.] Károly királytól (H) Lugas fia: Mochk c. az ő és fiai által a király és a Szt. Korona érdekében tett érdemes szolgálatokat előadva a Turóc (Turuch) m.-i (districtus) Gay és Polun nevű királyi birtokokat kérte adományul. A király megfontolva Mochk c. és fiai szolgálatait, ezen, az ő adományozási jogköréhez tartozó birtokokat minden joggal és haszonvétellel nevezetteknek és örököseiknek adományozza örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. Privilegium kiadását ígéri. D. in Damas, f. IV. prox., an. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: OA. v. Žiari nad Hronom. Kremnica. Körmöcbánya város lt. 1. 14. 1. 3. (Df. 249 578.) Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában más kéztől: "relacio Thome [et] Petri", valamint újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: 1. I. Lajos király, 1353. máj. 29. (Az uralkodó 1364. máj. 13-án kelt megerősítő záradékával.) OA. v. Žiari nad Hronom. Kremnica. Körmöcbánya város lt. 1. 14. 1. 6. (Df. 249 581.)

2. Á. 1. > Nyitrai kápt., 1358. aug. 19. Uo. 1. 14. 1. 7. (Df. 249 582.)

Má.: Ludvig Ignác körmöcbányai notarius, 1853. jún. 11. Štatny Ústredý Banský Archív. Banská Štiavnica. Selmečbányai Főkamaragrófi Hivatal. Kompromisszumos per 2478. fol.

459--461. (Df. 268 794.)

K.: F. VIII. 6. 176--177. (E. alapján.)

345. 1340. máj. 31. Ipolydamásd

[I.] Károly királytól (H) Lugas fia: Mochk c. az ô és fiai által a király és a Szt. Korona érdekében tett érdemes szolgálatoka elôadva a Turóc (Á. 1-2: Turuch; Má.: Thurocz) m.-i (districtus) Gay és Polun nevû királyi birtokokat kérte adományul. Mivel az uralkodó nem volt tisztában e birtokok minôségével és mennyiségével, ezért utasította a nyitrai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Budizlo fia: Lôrinc v. ennek fr.-e: András v. Keue (Má.: Keve) fia: János királyi emberek valamelyike e birtokokat a szomszédok összehívásával járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, s így mások birtokaitól elkülönítve iktassa ezeket más jogának sérelme nélkül Mochk c.-nek és fiainak örök birtoklásra, azon a jogon, hogy királyi adományozási jogköréhez tartoznak, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Damas, f. IV. prox. an. fe. Penth., a. d. 1340.

Á. 1-2. és Má.: a 454. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 6. 177--178.

R.: Bakács, Pest megye 162.

346. 1340. máj. 31.

Miklós és János mr.-ek, Turuch-i vicec.-ek és a négy szb. előtt Mátyás fia: András c. minden határosát és másokat tilalmazta a legelôktôl és birtoka hasznainak elvételétôl, ill. a tilalmazottak által létrehozott utaktól, amelyek nem közutak. D. f. IV. prox. an. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 833. (Múz. Ta. Révay.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: --.

347. 1340. máj. 31.

Az egri kápt. Chazta-i Tamás fia: István kérésére pecsétjével ellátott nyílt oklevelében átírja János mr. Borsud-i főesp., a kápt. kanonoka oklevelét (l. 320. szám). D. f. IV. prox. an. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: Dl. 90 765. (Hódossy cs. lt.)

K.: --.

348. 1340. máj. 31. Torinói johannita rendház

Petrus Cornutus testvér, a Je-i Szt. János-ispotályos ház Mo.-i (H) és Sclauonia-i perjele név szerint felsorolt [itáliai] rendtársainak egyetértésével Fulco-t, Dalmacia-i és Coruacia-i [!] alperjelét, a Sopronium-i rendház preceptor-át annak érdemeiért Mo.-i és Sclauonia-i helytartójává (locumtenens) v. alperjelévé nevezi ki és teljes jogkörrel ruházza fel. Ezért elrendeli perjelsége minden preceptor-ának, várnagyának, helytartójának, soror-jának, confr.-ének, birájának, officialis-ának, vasallus-ának, predialis-ának, servitor-ának, jobbágyának, és mindenféle condicio-jú emberének, hogy Fulco-nak mindenben engedelmeskedjenek. Erről perjeli függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in domo nostra Turana, ultimo die mensis Maii, a. d. 1340.

Á.: Fulco magyarországi és szlavóniai johannita rendtartó, é. n. > (K. szerint:) II. Lajos király, 1518.

K.: Smič. X. 556--557.

349. 1340. jún. 1.

A fehérvári kápt. 1340. jún. 1-jén (a. d. 1340., oct. fe Asc. d.) kiadott privilegiális oklevelében átírja saját, 1266. máj. 24-én kiadott privilégiumát (amelyben egyrésztől Mere-i Sándor fia: László, másrésztől ezen Sándor fr.-ének, Jánosnak fiai: Domokos, János és Mihály a Mere és Tolke nevű birtokokon levő részeiken megosztottak).

Tá.: Szécsi Miklós országbíró, 1369. ápr 19. Dl. 49 286. (Mérey cs. lt. 67.)

K.: --.

R.: Borsa I., Somogy m. lt. Évk. 1992. 17. (máj. 25.-i dátum alatt.)

350. 1340. jún. 1.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja és konventje részére kiadott általános oklevelének megfelelően (l. 278. szám) Gevrud-i Móric fia: Miklós királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Cosmas mr.-t a Bars (Bors) m.-i Sengew birtok határaival kapcsolatos vizsgálathoz. A birtok határai, miként a király és a kápt. embere a nemesektől és közrendűektől (communes homines) -- Sengew szomszédosaitól -- megtudták: Bense fia: István Pynar nevű falva; Tamás fiainak Gekenus nevű falva; Geurud föld v. falu; Mochy föld; Korosson föld; Chakvta nevű út; Pinar falu. D. in oct. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 3314. (NRA. 777. 8.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 32.

R.: Str. III. 367. (latin nyelvű.)

351. 1340. jún. 1.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja és konventje részére kiadott általános oklevelének megfelelően (l. 278. szám) Gerud-i Móric fia: Miklós királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Cosmas mr.-t, akik a monostorhoz tartozó Zevlen föld szomszédos nemeseitől és közrendűektől (*communes homines*) megtudták, hogy Mihály, Tamás erdélyi vajda famulus-a a Bors-i polgárok sugalmazásából e földet egy ott épített malommal és a föld gyümölcseivel ápr. 2-án (*in domin. Iudica prox. preterita*) elvette, és a nevezett polgároknak adta és iktatta, a monostor jogának sérelmére. D. in oct. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 1. 5. 8. (Df. 238 479.) Hátlapján azonos kéztől, ill. újkori kezeztől tárgymegjelölések, valamint kerek zárópecsét nyoma.

K.: Str. III. 368.

R.: Knauz, Garamszentbenedek 212.

352. 1340. jún. 1.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Tamás erdélyi vajda, királyi tárnoki helyettes v. bíró (*procurator seu iudex tawarnicatus [regis]*) ítéletlevelét megkapva (l. 301. szám) Warad-i Miklós fia: Fülöp királyi emberrel kiküldték tanúságul Miklós örkanonokot, akik máj. 26-án (f. VI. prox. p. fe. Asc. d.) Sengev birtokot a szomszédok jelenlétében királyi mértékkel megmérték, és 100 hold híján 4 ekényi földet iktattak a Bors-i polgároknak. A mondott 100 hold földet Geured-i Pobor, valamint fr.-ének: Myke-nek a fiai az iktatástól tilalmazták, állítván, hogy az ő Gewrud nevű birtokukhoz tartozik. D. in oct. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 40. 2. 12. (Df. 237 024.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés

Sengew névalakkal, valamint kerek zárópecsét nyoma.

K.: Str. III. 366--367.

353. 1340. jún. 1.

János prépost és a várad-előhegyi Szt. István első vértanú-monostor konventje előtt..., l. a továbbiakban a 334. számú oklevelet. A konvent függőpecsétjével megerősített és chirographált (alphabeto intercise) oklevelet bocsát ki. D. in oct. fe. Assc. d., a. eiusdem 1340.

E.: 1. Dl. 3315. (NRA. 1713. 69.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Nogkorul névalakkal. Felül chirographált (ABC).

2. Ue. jelzet alatt, azonos kéztől. Hátlapján szintén azonos kéztől tárgymegjelölés, Nogkorul névalakkal. Alul chirographált (ABC).

K.: --.

354. 1340. jún. 1.

A vasvári [Szt.] Mihály arkangyal[-egyház] kápt.-ja jelenti [András mr.-nek,] István mr. vasvári c. [vicec.-ének] és a négy szb.-nak, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 342. szám) Fábíán fia: János m.-i emberrel kiküldték tanúságul scolasticus-ukat: Domokos mr.-t, akik máj. 31-én (IV. f. prox. an. oct. Asc. d.) a m. nemes és nemtelen embereitől megtudták, hogy [hátlap: Kukmer-i] Henrik özvegyének és fiának: Miklósnak Zecheud-ön levő birtokát Gyrolth-i Lőrinc fiai használják, elvéve a birtok gyümölcseit és haszonvételeit -- ennek okát azonban nem sikerült kideríteni. D. in oct. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 834. (Múz. Ta. Nagy I.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés. Hiányos.

K.: Bgl. IV. 306.

355. 1340. jún. 1.

A Zoburium-i B. Ipolitus vértanú-egyház konventje jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja és konventje részére kiadott általános oklevelének megfelelően (l. 278. szám) Gerud-i Móric fia: Miklós királyi emberrel kiküldték tanúsággul Miklós presbitert, Paguran-i káplánjukat, akik a monostorhoz tartozó Zeulen föld ..., l. a továbbiakban a 351. számú oklevelet. D. in oct. Asc. d., a. eiusdem 1340.

E.: KEML. Esztergomi kápt. hh. lt. 18. 6. 11. (Df. 208 823.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint zárópecsét nyoma.

K.: Str. III. 367.

R.: Knauz, Garamszentbenedek 212.

356. 1340. jún. 1.

A. d. 1340. die 1. Junii. A velencei (Venecia) tanács határozatai: megírták Sclauonia-i biztosaiknak, hogy Arbe-ban, máj. 14-én kelt levelüket megkapták, amely szerint Neliptius c. követe nem ment el hozzájuk, ill., hogy a biztosok elindultak Nona-ból Segnia-ba, hogy Duymus és Bertalan Vegle-i c.-ekkel tárgyaljanak arról, mit tudnak Mo. (V) királyának jöveteléről. A tanács reméli, hogy biztosabb híreket tudnak majd erről szerezni. Megírták azt is, hogy a tárgyalás után menjenek Jadra-ba és Sclavonia más területeire, és buzdítsák azok polgárait. Noha a biztosok kérték levelükben, hogy hadd térjenek vissza Venecia-ba, mivel Sclavonia-i tartózkodásuk eredménytelen, és a Velence uralma iránti tisztelet fogyatkozik, a tanács azonban további híreket kér a Sclauonia-i területek helyzetéről és a bárók szándékáról. Emellett a tanács 3 személyt kijelölt követnek, akik Szerbia (Raxia) királyának követeivel tudnak tanácskozni.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 392--393; Ljubić II. 74--75. (A "Misti" c. velencei államkönyv

alapján. XIX. 16.)

357. [1340.] jún. 3.

A veszprémi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 329. szám) Péter fia: Mihály királyi emberrel kiküldték tanúságul Demeter-t, chorus-uk heti szolgálatot teljesítő (ebdomodarius) presbiter-ét, akik máj. 29-én (f. II. prox. p. fe. Asc. d.) a néhai Ányos és Flórián Peze birtokon levő részére mentek, azt a szomszédok jelenlétében bejárták, és a köv.-ket iktatták [hátlap: Wrs-i] Mihály fiának: Miklósnak, ellentmondó nem lévén: Haloueteuhel (dict.) helynél összesen 29 hold földet; Olasun (dict.) kút felé tartó földön 2 holdat; Teluk (dict.) földön 6 holdat, kivéve a gyümölcsöket; az egyház felét és az egyház körül 3 holdat; Eresteuen felé tartó helyen v. földön 3 holdat; Kerestwt (dict.) helyen 2 holdat; Galus erdeje körül 57 holdat; egy 60 holdnyi erdőrészt, mely a Sahcwt (dict.) útig tart, és egykor Galus-é, ezen Ányos apjái volt Bud erdeje közelében (ezen erdők között egy régi út halad); Fynta (dict.) Miklós telke (sessio) felé tartó földön 13 holdat; 4 út között 60 holdat; Musokut felé haladó földön 2 holdat; a Fayz felé tartó út és a Vacala (dict.) völgy között 80 holdat; Nyreswelg (dict.) helyen 20 holdat; Ányos telke mellett 17 holdat; Wacalawelg (dict.) völgyben levő erdő harmadát; Olasun és Muso (dict.) kutak között 8 holdat. D. in vig. fe. Penth., a. d. supradict. [1340.]

E.: Dl. 99 987. (Hg. Esterházy cs. lt. Pezje 3. 2. 86.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.
K.: Zala I. 364--365.

358. 1340. jún. 3.

A veszprémi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 329. szám) Péter fia: Mihály királyi emberrel kiküldték tanúságul Demeter-t, chorus-uk heti

szolgálatot teljesítő (ebdomodarius) presbiter-ét, akik máj. 29-én (f. II. prox. p. fe. Asc. d.) a néhai Ányos és Flórián Peze birtokon levő részére mentek, azt a szomszédok jelenlétében bejárták. Hj., ill. amiket [Wrs-i] Mihály fiának: Miklósnak ellentmondás nélkül iktattak: Haluwetheuhig helynél Wrs felől 9 hold földet; uo. egy út közelében, amelyet Halowetheuhig-nek mondanak, egy Wesprimium felé tartó nagy út mellett 17 hold földet; uo. egy wlgó Achaharasta-nak mondott erdőt; Halowetheuhig-en túl 7 hold földet; Telukzyr-en (dict.) összesen 8 hold földet; az egyház felét és 1 telket (sessio scilicet fundus curie); e telek mellett 3 hold földet, amelynek egyik vége egy völgy, másik vége a Wesprimium-ba haladó nagy út felé tart; a völgyön átkelve egy keresztútnál, amelyet wlgariter quiristuut-nak mondanak 2 hold földet; Pál fia: János bozótosánál összesen 4 holdat; Ányos bozótosánál 4 hold földet, amelynek vége a Wesprimiumba tartó nagy út felé halad; uo. 2 hold földet; Leustacius diófáinál 1 holdat; Chech felé haladva uo. 1 holdat; e falu végénél 4 hold földet, amelynek vége Ányos erdeje felé tart; Wesprimium-ba tartó nagy út; Bwd erdeje; Ányos földje; Bwd erdeje; régi út; Bwd szőlőhelye; a mondott nagy út; Bwd erdeje; Miklós fia: András 5 hold földje; Sohewth; Mihály fia: Miklós birtoka, amit Ányos és Flórián földjeinek neveznek, és szomszédos Iwanka fiával: Jánossal és Myke fiával: Pállal, valamint elkülönül Zabady-tól; vulgariter quetsohut-nak mondott kettős út közén 15 hold földet, amelynek vége Fintha (dict.) Miklós házához fordul, másik vége pedig, amit vulgariter Leshygyquртуul-nak mondanak, a Wesprimium-ba haladó nagy útig tart; e nagy út köze, amit vulgariter Nyghutkwzy-nek mondanak; Palaznaquinagwt-nak mondott nagy út; innen Faych határjéig ezen Miklós földje, amelynek egyik vége egy nagy völgybe fordul, másik végét pedig Faychynogwt-nak mondják; ue. nagy völgyben 12 hold földet; vulgo Wokwla-nak mondott erdő harmadrészét; Churdawt; Chasastethu; Ányos háza előtt 17 hold földet; Pezefidde; Chordawt-tól Alaz völgyig ue. Miklós birtoka. D. in vig. fe. Penth., a. d. supradict. [1340.]

Á.: Garai László nádor, 1449. szept. 9. Dl. 100 595. (Hg. Batthyány cs. lt. Pezje 3. 2. 92.)

K.: Zala I. 365--367. (csak külön a hj. és az iktatott részek.)

Megj.: A kápt. jelentése a hj.-ig teljesen megegyezik az előző számú oklevéllel, de a hj. itt az egyes helynevekben és földek mennyiségében eltér.

359. 1340. jún. 4. Visegrád

[I.] Károly király (H) Emuch fia János fiának: Vörös (Rufus) Péternek a maga és fr.-ei: Miklós, László, János, Lőrinc, Tamás, Mihály és Deseu nevében előadott kérésére átírja a gyôri kápt. nevezettek Kachlw, más néven Bankfeulde nevû Gyôr m.-i birtokának bejárásáról és iktatásáról szóló oklevelét (l. 89. szám). D. in Vyssegrad, in fe. Penth., a. d. 1340.

E.: AL. Wass cs. lt. 3. 2. (Df. 252 750.) K. szerint hátlapján pecsét nyomaival.

Á.: Gyôri kápt., 1352. aug. 9. AL. Wass cs. lt. 76. (Df. 252 891.) Eszerint nyílt oklevél volt, az uralkodó nagyobbik pecsétjével a hátlapon ellátva.

K.: HOkI. 225--226. (E. alapján.)

360. 1340. jún. 4.

A pozsonyi kápt. előtt megjelent Vörös (Ruffus) Ábrahám fia: András a saját fiaival (filii egregii): Lászlóval és Péterrel, s megvallotta, hogy a saját, szülei, övéi, valamint fia: János mr. néhai pozsonyi kanonok lekének nyugalmáért és üdvéért szintén jelenlevô szolgáját, Chepanus fiát: Lonkoth (dict.) Pált felszabadította, ellentmondó nem lévén, neki és leszármazottainak örök szabadságot adott, így bárhol, bárkinél letelepedhet. A kápt. erről pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in die [Penthec]ostes, a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Pozsonyi kápt. hh. lt. 14. 23. 17. (Df. 226 882.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Hártaszalagon kerek függôpecsét. Felül chirographált (ABC).

K.: --.

R.: Wertner M., TT. 1911. 289.

361. 1340. jún. 5.

Balázs prépost és a Lelez-i Szt. Kereszt-egyház konventje előtt a Zobolch m.-i Komorod-i Roland (Lorandus) fia Tamás fiai: János és Jakab minden, bármely oct.-n, quind.-n, bármilyen status-ú és condicio-jú ember elleni, [I.] Károly király (H) v. az országbíró v. a nádor v. annak albirái v. birái, bármely m. c.-e v. vicec.-ei v. szb.-i, s általában Mo. bármely méltóságú és nemű birája v. jogszolgáltatója előtt fennálló és leendő birtok- és egyéb perükhöz jelen oklevél kiadásától [1341.] jan. 8-ig (usque oct. Strennarum d. prox. venturas) törvényes képviselőjüknek vallották rokonaikat, Jób fiai: Domokos és Miklós mr.-eket, továbbá Halaz-i (dict.) Miklóst, serviens-üket: Dénest, és Magar Dénes serviens-ét, Andronicus fiát: Andrást, akik jelen oklevelet felmutatva pereikben ésszerűen bármit cselekedhetnek és intézhetnek. D. f. II. prox. p. dict. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 611. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 111.)

K.: Z. I. 578--579.

R.: Z. VII. 1. 84. (K. alapján.)

362. 1340. jún. 6.

István prépost és a Saag-i Boldogságos Szűz Mária-monostor premontrei rendi testvéreinek konventje előtt megjelent egyrésztől Máté fia: Churan ~ Chvran -- Harakas (dict.) Miklós fr.-e --, másrésztől Chehy-i Vz fia: Mihály, fiával: Miklóssal, s előbbi azon adományt, amely során mondott fr.-e rokoni szeretetből és az ő beleegyezésével Nenyé nevű birtokát leányának: Kata-nak, ezen Mihály feleségének, s általa Mihálynak és örököseiknek adta örök birtoklásra, most a konvent előtt megerősíti, átadva a váci kápt. Nenyé-ről kiadott privilégiumát Mihálynak és Miklósnak. Kérésére erről a konvent nyílt oklevelet bocsát ki számukra, és privilégium kiadását ígéri. D. f. III. prox. p. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: MTA Kvt. Kézirattár. A. 13. (Df. 244 320.)

K.: --.

363. (1340. jún. 7. e.)

Péter szerémi püspök, királyi titkos kancellár pecsétes oklevele szerint Erzsébet és Ilona nemes asszonyok, Kutus-i Simon és István feleségei, ill. Tamás fia: Domokos, balogmellékei (de iuxta Bolug) nemes jún. 7-én (f. IV. prox. p. fe. Pent.) vezessenek 8 fogott bírót és két Gömör m.-i (provincia) szb.-t Capelna faluba, a felek néhai rokona: Barch birtokának osztályához.

Tá.: a 488. számú oklevélben.

K.: --.

364. 1340. jún. 7. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy amidőn Péter fia: Tamás mr. Lyptho-i (Má.: Lipto) c. Mohora-i Moko-t (Má.: Mako) és fiát: Konya-t (Má.: Kónya) a királyi jelenlét elé idéztette, az ügyet bizonyos halasztások után az országbíró 1340. jan. 13-ra (oct. fe. Epiph. d., a. in presenti) tűzte ki (l. 21. szám). Az akkor elhangzottak után (l. 30. szám) az országbíró az alpereseknek elrendelt oklevélbemutató, ill. eskü időpontját elhalasztotta ápr. 17-re (f. II. prox. p. fe. Passce. d.) (l. 163. szám). Akkor a felek személyesen megjelentek, és Tamás mr. elmondta, hogy ő a mondott oklevélbemutatót és az ezzel kapcsolatos esküt az országbíró engedélyével meghatározott módon elengedi Mako ~ Mokou-nak és Konya-nak, így Pál c. a váci kápt. ezzel kapcsolatos jelentésének bemutatását máj. 29-re (8. die [22. diei fe. BB. Philippi et Jacobi ap.]) kérte (l. 232. szám). Ekkor ennek megfelelően a felek bemutatták a kápt. jelentését (l. 328. szám) Pál c.-nek, aki az abban foglaltakat örökre megerősíti és erről

függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 10. die termini reportacionis seriei premissorum, a. d. 1340.

Á.: Jolsvai Leusták nádor, 1394. szept. 1. Dl. 98 419. (Zichy-Meskó cs. lt. 12.)

Má.: Dl. 97 925. (Zichy-Meskó cs. lt. 24. 12.) Újkori, Á. alapján.

K.: Bártfai Szabó, Széchényi 501--504. (Á. alapján, máj. 24-i dátum alatt.)

365. (1340. jún. 8. e.)

Seruia ~ Servia királya követség útján barátságáról biztosítja a velencei (Venecia) dózsét és a communitas-t. Mivel a királynak az országával szomszédos területeken számos ellensége van, kéri annak lehetőségét, hogy szükség esetén Velencébe menekülhessen. Kölcsönös hadi segítséget javasol, emellett szabad áthaladást ígér országa területén a Constantinopolis-ba tartó velencei kereskedőknek. Fogadalmának megfelelően kijelenti, hogy mivel betegségéből felépült, Jerosolitanum-ban az Üdvözítő tiszteletére egyházat és monostort épített. Az ehhez szükséges anyagiak eljuttatásához Velencétől 2 gályát kér.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 394--395; Ljubić II. 75--76. (A "Copia de Commemoriali" c. velencei államkönyv alapján. III. 177.)

Megj.: Az oklevél datálására l. a 367. számot.

366. 1340. jún. 8.

Pytuuch c., Duymus Posaga-i c. albírája és Iwan c. terrestris tudatják, hogy Demeter fia: Antal, ennek fr.-e: Demeter (akinek képviseletében fia: János jelent meg), Aladár fia: Alk, István fia: Benedek (akinek nevében Dormanus fia: István állt elő), valamint ue. Dormanus fiai: Miklós és ezen István vállalták, hogy jún. 22-én (f. V. prox. an. fe. Nat. B. Johannis Bapt.)

megjelennek fentiek színe előtt István fia: Domokos mr. ellenében (akinek érdekében Jakab fia: Pál jelent meg). D. f. V. prox. p. fe. Pent., a. d. 1340.

E.: DI. 3316. (NRA. 1508. 31.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Gyárfás III. 480.

367. 1340. jún. 8.

A. d. 1340., die 8. Junii. A velencei (Venecia) tanács határozata: Seruia ~ Servia királyának követtségét meghallgatva a királyt a város polgárává fogadják; hozzájárulnak, hogy szükség esetén Velence városába v. más velencei területekre jöjjön, ott tartózkodjon, ill. onnan távozhasson gyermekeivel és kincstárával együtt; a király által javasolt kölcsönös segítséget elfogadják; köszönettel veszik a Constantinopolis-ba tartó velencei kereskedők szabad áthaladásának lehetőségét országa területén és ennek biztosítását remélik.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 396--397; Ljubić II. 76--77. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 17.)

368. 1340. jún. 9. Avignon

Sub a. Nat. d. 1340., ind. VIII., hora quasi 1., 9. die mensis Junii, Avinione; Siffridusnak, az esztergomi egyházm.-i Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátjának szállásán, XII. Benedek pápaságának 6. évében, az oklevelet kiállító Miklós közjegyző, a wroclawi (Wratislav) egyházm. clericus-a, valamint Theodoricus közjegyző, az olmützi (Olomuc) egyházm. clericus-a jelenlétében. A Cseho.-i (Bo) Welislaus testvér, a pécsi egyházm.-i, bencés rendi Batha-i Szt. Mihály-monostor apátja ezen Miklós közjegyzővel felolvastatta a köv., papírra (carta papirea) írtakat: István pécsi és választott kalocsai prépost, Mihály, a veszprém-előhegyi Mindenszentek-

egyház prépostja, valamint más tanúk és ezen közjegyzők előtt Welislaus nyilvánosan kijelenti, hogy Siffridus apátot számtalanszor, nyíltan és titokban, hamisan és igazatlanul támadta, miszerint a rend Mo.-i (V) pénzeit jogtalanul és haszontalanul költötte el, vizitációját végezve a rend személyeitől pénzeket csikart ki; mindezen vádak és az ellene mondott szavait tehát visszavonja és kijelenti, hogy ezen vádak hamisak, tévesek, mindig is azok voltak, s megesküszik Istenre a szt. evangéliumokat megérintve, hogy Siffridus-t sem titokban, sem nyíltan nem rágalmazza többé, ellene nem tesz olyat, ami tisztessége ellen lenne és neki bármilyen sérelmet okozna. Ennek felolvasása után Welislaus mindezt érvényesnek nyilvánította, esküt téve megismételte és ígéretet tett mindezek megtartására. Siffridus kérésére Miklós erről közokiratot (*publicum instrumentum*) bocsát ki, az ő és Theodericus közjegyzői jegyével, valamint Welislaus apát és István választott kalocsai prépost pecsétjével hitelesítve. Actum a., mense, ind., pontif., die, hora et loco quibus supra, ezen István és Mihály prépostok, Miklós, az esztergomi egyházm.-i Szepesi (Scepus) Szt. Márton-egyház kanonoka, Miklós, a pécsi egyházm.-i Pozaga-i egyház kanonoka, János Cremnicz-i (esztergomi egyházm.) plébános, valamint Balázs pécsi plébános, ezen István prépost káplánja v. familiaris-a jelenlétében.

E.: Dl. 3317. (Eccl. 68. 146.) Az oklevél alján a két közjegyzői jel.

K.: AO. IV. 33--35; Knauz, Garamszentbenedek 72. (részlet.); Str. III. 368. (AO. IV. alapján; részlet.)

R.: Knauz, Garamszentbenedek 71--72; P. XII/B. 122. (AO. IV. alapján.); Str. III. 368. (AO. IV. alapján; latin nyelvű.); Bónis-Balogh, 1997. 104. (AO. IV. alapján.)

369. 1340. jún. 10. [Nagy-]Kálló

Dosa néhai nádor fia: Jakab mr. Zobolch-i c. és a négy szb. Nogsemian-i Mihály fia: László mr.-t Kelianus lábainak megsebzése ügyében nyugtatják, mivel az e tettet megbocsátotta neki. D. in Callo, sab. prox. p. fe. Penth., a. d. 1340.

E.: Dl. 51 120. (Kállay cs. lt. 1300. 540.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 137.

370. 1340. jún. 10.

A. d. 1340., die sab. 10. Junii. A velencei (Venecia) tanács határozatai: megkapták Sclauonia-i biztosaik Arbe-ban, máj. 30-án kelt levelét a Duymus és Bertalan Vegle-i c.-ekkel tartott tanácskozásukról, ill. amit tőlük megtudtak Mo. (H) királyának érkezéséről. Választak nekik, miszerint megértették levelükből, hogy a király ezében nem jön a Sclavonia-i részekre. Megkapták emellett Nona-ban, jún. 5-én kelt levelüket is, amiben viszont a Gergely c.-től kapott más hírekről számoltak be. E hírek alapjául magának a királynak Gergely c.-hez küldött levele szolgált, ill. azok hírei, akik folyamatosan a király környezetében (ante conspectum domini regis) tartózkodnak. Ezek szerint ezében a király el fog jönni e részekre. Az ellentmondó hírek miatt tehát a biztosok ne térjenek vissza Velencébe, hanem továbbra is látogassák a Sclavonia-i területeket, tudják meg, hogy valójában jön-e a király, majd tegyenek sürgős jelentést, hogy a tanács gondoskodni tudjon területeiről, ill. további utasítást adhasson.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 397--398; Ljubić II. 77--78. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 18.)

371. (1340. jún. 11. e.)

Drugeth Vilmos nádor, a kunok bírása engedélyt ad az egyrészt bizonyos Laad-i nemesek, másrészt a veszprémi püspök és kápt. közötti perben a felek közötti megegyezésre, s az erről szóló beszámolót jún. 11-re (oct. fe. Penth.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 397. számú oklevélben.

K.: Zala vm. I. 367--368. (Eml.-ben.)

372. (1340. jún. 11. e.)

Pál c. országbíró a felperes Wgrinus fia: Pál és Wduorus fia: István, ue. Wgrinus fia: Peteu, András fiai: Tamás és Márton, Péter fia: János, Bechel fia: Hemus és Andornuk fia: Dénes -- mind Kohar-iak --, ill. az alperes Márton fiai: Imre, Miklós és István, valamint ue. Márton fia András fia: János -- mind Deuecher-iek -- közötti pert jún. 11-re (oct. Penth.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 379. számú oklevélben.

K.: --.

373. (1340. jún. 11. e.)

Pál c. országbíró döntése szerint Modaraz-i Ferenc jún. 11-én (oct. fe. Penth.) 12 nemessel tegyen esküt a pozsonyi kápt. előtt Galantha-i Wosk ellenében arról, hogy 3 évvel azelőtt Húsvétkor (in die Resurr. d. cuius nunc 3. preterisset revolutio annualis) Hody nevű birtokáról való Balázs nevű serviens-ével nem nyilaztatta meg Galantha faluban Wosk egy jobbágját. A kápt. jelentését a felek jún. 18-án (8. die) vigyék vissza.

Tá.: a 412. számú oklevélben.

K.: Z. I. 579. (Tá.-ban.)

374. (1340. jún. 11. e.)

Pál c. országbíró kéri a váradi kápt.-t, hogy Mykula-i Mihály fia: János v. Wylak-i András v. Chamafalua-i János fia: Jakab királyi emberek valamelyikével küldjék ki tanúságukat, akik előtt jún. 11-én (oct. fe. Penth.) János mr. nógrádi (Neugrad) főesp. -- Katha nb. István fia -- fr.-ével: Lôrincsel, továbbá ue. nb. Raphayn fia Pál fia: Tamás és Gugh fia: Gugh a Bihar (Byhor) m.-i Ewsy és Molunzeg birtokok felét minden haszonvétellel, malmokkal, malomhelyekkel, vizekkel, erdőkkel, szántó- és legelőnek használt földekkel, rétekkel és más tartozékokkal osszák 3 egyenlő részre, és sorshúzás után a királyi ember iktasson örök birtoklásra egy részt a főesp.-nek és Lôrincnek, egy részt Gugh-nak és egyet Tamásnak.

Tá.: 388. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 7. 329. (Tá.-ban.)

375. (1340. jún. 11. e.)

A budai kápt. oklevele szerint Mihály Zonuk-i vicec.-t törvényesen megidézték Pál c. országbíró elé jún. 11-re (oct. Penth.) a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja ellenében.

Eml.: a 406. számú oklevélben.

K.: Str. III. 369. (Eml.-ben.)

376. 1340. jún. 11. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy amidőn egyrésről a felperes Chollokuz-i Scenthmaria fálvi királyi hospes-ek, másrésről az alperes Kiliti-i Salamon fia György fiai: Jakab és György között a Marczamagyar birtokon levő bizonyos földrész ügyében, amit három

Marczamagyar-i jobbágy, vagyis a pozsonyi királyi vár toronyőrei (turrium conservatores), Timót fiai: Mihály és Iuan, valamint utóbbi fia: Timót ezen Salamon fiának: Györgynek először elzálogosított, majd 40 M.-ért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) neki eladott, Treutul (dict.) Miklós mr. pozsonyi c. előtt hosszabban húzódó per jött létre, s végül a királyi curia-ba, az ő, valamint a bárók és főpapok vizsgálatához került. A felek jogainak és okleveleinek megvizsgálása után a bárók és főpapok úgy határoztak, hogy e földrészt a Scenthmaria-i hospes-ek vásárolják vissza a pozsonyi kápt. előtt a mondott összegért ezen György faitól, a hospes-ek pedig kapják vissza a pozsonyi kápt. privilégiumait és okleveleit, amelyekkel ezen eladás történt, mivel a fenti condicionarius-ok condicionarius földet nem idegeníthettek volna el. Miklós c. oklevele szerint ezen visszavásárlás megtörtént ugyan, de Salamon fia: György Marczamagyar-on 2 másik földrészt szintén megvásárolt más emberektől, de mivel a hospes-ek ezeket is csatolni akarták magukhoz, a felek tovább pereskedtek, s a per végül ismét a király, valamint a bárók és főpapok jelenléte elé jutott. Ekkor bemutatásra került a pozsonyi kápt. 1328-ban, ill. 1305-ben kiadott privilégiuma. Az előbbi szerint Hambatho c. fia: Henrik pozsonyi polgár, felesége: Katalin és fiai: Miklós és János Marczamagyar-on levő birtokrészüket, telkeknek (sessio) alkalmas helyekkel, szántóföldekkel, vizekkel, a Duna szigeteivel, erdőkkel és más haszonvételekkel és tartozékokkal a privilégiumban leírt határok alatt a kápt. előtt eladták ezen Györgynek 63 M. széles bécsi [dénárért], a szomszédok beleegyezésével; utóbbi privilégium (amely megerősítette Rennikerius pozsonyi curialis c. nyílt oklevelét) szerint pedig a curialis c. előtt egyrészt ezen Salamon fia: György, másrészt Timót fiai: Iuan és Mihály Marczamagyar föld ügyében fogott bírók elrendezésével úgy egyeztek meg, hogy Timót fiai Györgynek a földjével szomszédos 25 hold földet adták örökre, kölcsönös szavatosság-vállalással. A király tehát a bárókkal ezen okleveleket megtekintve és a felek állításait meghallgatva úgy döntött, hogy azon Marczamagyar-on levő királyi földet, amit Timót fiai és Timót egykor eladtak Györgynek, s amit most a Scentmaria-i hospes-ek visszavásároltak, ezen oklevél erejével e hospes-eknek minden haszonvétellel és tartozékkal ítéletileg megerősíti, azon 2 földrészt pedig, amiket György az említett pozsonyi kápt.-i oklevelekkel eddig joggal birtokolt, neki rendeli, meghagyva azonban a hospes-eknek a kereset lehetőségét, amit bármikor megtehetnek, ha mégis valamiféle jogot remélnének e 2 földrészen. D. in Vyssegrad, in oct.

fe. Penth., a. d. 1340.

E.: OA. Galanta v. Dunajská Streda. (Galánta, Dunaszerdahely.) A. 9. 1. (Df. 274 821.)
Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: commissio nobis episcopo Petri et michi ad
iudicandum cum Nicolao Treutul per dominam reginam.

Á.: Pozsonyi kápt., 1780. okt. 22. Uo. Somorja város lt. A. 12. 135. pag. 2--10. (Df. 274 870.)

K.: --.

Megj.: Az 1305. évi oklevelet l. Anjou-oklt. I. 799. szám alatt.

377. 1340. jún. 11.

Az aradi (Orod) kápt. előtt egyrészt Zeer-i Pousa mr., másrészt János aradi prépost, Ambrus fia: Tamás, ue. Ambrus fia Miklós fia: Gergely és a kápt. egykori éneklőkanonokának, János mr.-nek germanus-a: Jakab elmondták, hogy Miklóst, Pétert és Bertalant (ezen Ambrus fiait) és ezen Jakab fr. carnalis-át: Mihályt Pousa mr. fia: János mr. és famulus-ai megölték, s emiatt közöttük hosszas per húzódott. Végül fogott bírók [elrendezésével] úgy egyeztek meg, hogy Pousa mr. (fia nevében) vérdíjként (omagium) fizet 30 M. forgalomban levő dénárt Jánosnak, Tamásnak, Gergelynek és Jakabnak, részben dénárokból, részben természetben. Ebből 10 M.-t kifizetett jún. 11-én (oct. fe. Penth.), 10 M.-t fog fizetni szept. 15-én (oct. fe. Nat. virg. glor.) és szintén 10 M.-t okt. 6-án (oct. fe. B. Mychaelis arch.), kétszeres büntetéssel, ha valamelyik időpontot elmulasztaná. D. in oct. fe. Penth. prenotatis, a. d. 1340.

E.: Dl. 91 310. (Festetics cs. lt. Misc. 49.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Juhász, Aradi reg. 9.

378. (1340. jún. 11. -- jún. 18. között)

A pozsonyi kápt. oklevele szerint Ferenc az országbíró ítéletének megfelelően Wosk jelenlétében az esküt a megadott időpontban és helyen letette.

Tá.: a 412. számú oklevélben.

K.: Z. I. 580. (Tá.-ban.)

379. (1340. jún. 11. -- szept. 15. között)

Pál c. országbíró előtt korábbi oklevelének megfelelően (l. 372. szám) Wgrinus fia: Pál és Wduorus fia: István a maguk, valamint ue. Wgrinus fia: Peteu, András fiai: Tamás és Márton, Péter fia: János, Bechel fia: Hemus és Andornuk fia: Dénes -- mind Kohar-iak -- nevében a veszprémi kápt. ügyvédvalló levelével 1340. jún. 11-én (oct. Penth., a. d. 1340.) Márton fiai: Imre, Miklós és István, valamint ue. Márton fia András fia: János -- mind Deuecher-iek -- ellenében előadták, hogy nevezettek az ő Veszprém m.-i Kohar nevű birtokuk egy részét jogtalanul elfoglalták és elfoglalva tartják, s ennek okát akarják megtudni tőlük. Emellett bemutatták Mária királyné (H) 1266-ban kiadott privilégiumát, amelyben a királyné -- leánya: Anna Machou-i és Bozna-i hercegnő és fia: Béla herceg kérésére, valamint a király tanácsával -- Dénes Kohar-i királynéi szakácsot és fiait: Bense-t, Bodur-t, Pouka-t és Buchel-t (vagyis a felperesek elődeit) szolgálataikért a szakács-jobbágyok közé emelte, megengedve nekik és örököseiknek, hogy a szakács-jobbágyok kiváltságával éljenek. Erre Márton fiai és János bemutatták [IV.] László király (H) 1274-ben kiadott privilégiumát, mely szerint [IV.] László király a Veszprém m.-i Kohar nevű királynéi földet, amely határos Deuecher-i Emech fia: ue. Márton földjével, ezen Mártonnak és leszármazottainak adományozta érdemeiért a királyné beleegyezésével és a bárók tanácsával a privilégiumban leírt határok alatt, örök birtoklásra, s ennek birtokába Mártont Balázs mr., a királyi aula notarius-a a veszprémi kápt. tanúsága és a szomszédok jelenlétében ellentmondás nélkül bevezette; továbbá valamint Fenenna-nak, [III.] András király feleségének 1294-ben kelt privilégiumát, mely szerint ezen Deweche-i Márton bemutatott neki 2 privilégiumot, ti. [IV.] László királyét és feleségéét: Erzsébet királynéét,

amelyekkel ők ezen királynéi földet örökre Mártonnak adományozták, s ezen adományozást Fenenna megerősítette (de e privilégiumokat nem írta át szó szerint). Mivel Márton fiai és János nem mutatták be Erzsébet ezen privilégiumát, hanem azt állították, hogy e birtokról számos egyéb oklevelük van, amiket addig nem találtak meg, ezért Pál c. elrendelte, hogy Márton fiai és János kivétel nélkül az összes oklevelüket mutassák be neki Kohar birtokról szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. virg.).

Tá.: Szécsényi Tamás országbíró, 1351. jún. 27. ŠÚA. Pálffy cs. lt. Czoboriana 1995. (Df. 266 179.)

K.: --.

Megj: IV. László király privilégiumát (1274. júl. 22.) l. Reg. Arp. 2517. szám alatt.

380. 1340. jún. 12. A velencei dózsé palotája

Bartholomeus Gradonico, Venecia, Dalmacia és Chroacia dózséja Istvánt, Servia királyát (a Velence iránt tanúsított barátsága miatt), valamint annak fiait és örököseit aranybullával megerősített privilegiális oklevelében velencei polgárrá fogadja. D. in nostro ducali palatio, a. d. incarn. 1340., die 12. mensis Junii, 8. ind.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 399--400; Ljubić II. 78--79. (A "Copia de Commemoriali" c. velencei államkönyv alapján. III. 179.)

381. 1340. jún. 12.

A. d. 1340., die 12. Junii. A velencei (Venecia) tanács határozata: válaszoltak Sclavonia-i biztosaiknak, hogy levelüket megkapták, mely szerint a [magyar] király testi gyengesége, valamint a tatárok (Tartari) támadása miatt ezévben nem fog jönni. Ha ezzel

ellenkező újabb hírek nincsenek, és a területek megmaradhatnak békés állapotukban, a biztosok visszatérhetnek Velencébe. Ha viszont olyan újabb hírek lennének, miszerint hasznos lenne, hogy továbbra is ott tartózkodjanak, tegyék ezt, de akkor is elég, ha ketten maradnak.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 400; Ljubić II. 79. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 18.)

382. 1340. jún. 13. Visegrád

[I.] Károly király (H) Gergely császári prépost, királyi káplán kérésére nyílt oklevelében átírja Tamás erdélyi vajda, Zonuk-i c., királyi tárnoki helyettes (procurator magisterii tauarnicatus noster) privilegiális oklevelét. D. in Vyssegrad, f. III. prox. p. fe. S. Trinit., a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1356. márc. 22. (Az uralkodó 1364. okt. 25-én kelt megerősítő záradékával.) Arhiv Hrvatske. Zágrábi kápt. lt. Acta antiqua 10. 67. (Df. 256 347.)

Má.: HDA. Zagreb. Zágrábi kápt. lt. Liber acclavatus seu statutorum Zagrabiensis 821. pag. 172--175. (Df. 291 740.) XIV. sz.-i.

K.: Tkalčić, Mon. ep. Zagr. II. 136--138; Tkalčić, Mon. civ. Zagr. I. 156.; Smič. X. 557.

R.: Doc. Trans. III. 537. (román nyelvű.)

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. XXIII. 271. szám alatt.

383. 1340. jún. 13.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja előtt egyrészről a Sopron (Suprun) m.-i Ghorou-i Bálint fia István fia: Demeter, másrészről Ghorou-i ue. Bálint fia János fiai: János, György és István elmondták, hogy a köv. osztályt tették: Ghorou nevű örökbirtokukon levő

falvukat két egyenlő részre osztották úgy, hogy a Ke felőli utca (contrata) és telkek (sessio) -- minden telek királyi mértékkal mérve egy holdnyi kerten túli szántófölddel rendelkezik -- János fiainak jutottak örök birtoklásra, míg a falu Ny felőli utcái (contrata) és telkei (szintén egy holdnyi kerten túli szántófölddel) Demeternek. Ghorou többi haszonvételeit (szántóföldek, erdő, berek, rét) osztály nélkül használják. Niguan nevű birtokukon 3 telek Demeteré lett örök birtoklásra, a másik 3 telek pedig János fiaié. A többi haszonvételt itt is osztály nélkül használják. D. f. III. prox. p. oct. Penth., a. d. 1340.

E.: GYMSML. 2. Niczky cs. lt. 42. 4644. (Df. 209 145.) Hátlapra nyomott pecsét helye.

K.: Sopron vm. I. 157--158; Bgl. IV. 307.

384. (1340. jún. 14. e.)

[I.] Károly király congregacio generalis megtartására utasítja Morochk mr. honti c.-t.

Eml.: a 387. számú oklevélben.

K.: --.

385. (1340. jún. 14. e.)

Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth) nádor oklevele szerint a Hont (Hunt) és Nógrád (Neugrad) m.-i nemesekkel és nemtelenekkel Gyarmath faluban tartott generalis congregacio-ján a résztvevők megerősítették, hogy Kalade Kесе fia: András örökbirtoka.

Tá.: a 387. számú oklevélben.

K.: --.

386. 1340. jún. 14. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy habár Tót (Sclauus) Lôrinc mr., királyi lófő-nagy (maior primipilariorum nostrorum), Semptey-i (Á. 2.: Semthey; Á. 3.: Sempthe) várnagy és nyitrai c. a Nyitra m.-i Kereztwr (Á. 2.: Kerezhur; Á. 3.: Kerestur) nevű birtokot Semptey (Á. 2.: Sempthei; Á. 3.: Semthe) királyi vár joga nevében elvette Atlyk fiától: Tamástól, és e várhoz csatolta, mégis az uralkodó, mivel a bárók és familiaris-ai jelentéséből (relacio) megtudta, hogy Kereztwr Tamás vásárolt birtoka, s addig atyjáé volt, ezért azt minden tartozékával és haszonvételeivel visszaadja Tamásnak és örököseinek jelen [nyílt] oklevelével, más jogának sérelme nélkül. D. in Vyssegrad (Á. 2.: Wyssegrad; Á. 3.: Visegrad), f. IV. prox. p. fe. S. Trinit., a. d. 1340.

Á.: 1. Nyitrai kápt., 1359. okt. 7. Dl. 41 398. (Múz. Ta. Nagy I.)

2. Budai kápt., 1361. okt. 22. Dl. 41 496. (Múz. Ta. Nagy I.)

3. Á. 1. > Nyitrai kápt., 1380. nov. 1. Dl. 49 025. (Bossányi cs. lt. A. 58.)

K.: --.

387. 1340. jún. 14.

Morochk mr. honti (Hunt) c. és a négy szb. Hydweg-en (Tá. 2.: Hydwegh), 1340. jún. 14-én (f. IV. prox. p. oct. fe. Penth., a. d. 1340.) -- a m. nemesei részére a király írásos parancsára (l. 384. szám) tartott congregacio napján -- kiadott oklevele szerint színük előtt Kalade-i Kese fia: András tiltakozott, hogy Tamás erdélyi vajda, Zolnuk-i (Tá. 2.: Zolnok) c. elfoglalta birtokát, és annak haszonvételeit Patak-i (Tá. 2.: Pathak) jobbágyaival használtatja az ő akarata ellenére, s bemutatta Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth) nádor oklevelét (l. 385. szám). Ezután Morochk mr. és a szb.-k kérdésére a congregacio-n jelen levő nemesek és nemtelenek egyöntetűen azt állították, hogy Kalade birtok András örökbirtoka és megerősítették András panaszainak valóságát.

Tá.: 1. Mo. főpapjai, bárói, nemesi és procer-ei, 1447. jún. 27. Prímási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia F. 85. (Df. 248 268.)

2. Uő.-k, 1450. jún. 9. Uo. Radicalia F. 91. (Df. 248 274.)

K.: --.

388. 1340. jún. 14.

A váradi kápt. kinyilvánítja, hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 374. szám) Wylak-i András királyi emberrel kiküldték tanúságul László mr. Bekes-i főesp.-t, a kápt. kanonokát, akik jún. 11-én (in memoratis oct. [Penth]) először Molunzeg birtok felét sorshúzással három részre osztották úgy, hogy a Crisium folyó partjától, ti. Egethew fia: János, a felek néhai jobbbágyának telkétől (sessio) kezdődően dél felé haladva 82-82 királyi öl (wl) jutott Gugh fiának: Gugh-nak, Raphayn fia Pál fiának: Tamásnak, ill. János mr. nógrádi (Newgrad) főesp.-nek és fr.-ének: Lôrincnek, minden haszonvétellel. Ezután Ewsy birtokot szintén sorshúzással úgy osztották fel, hogy ebből a néhai Benedek fia: István telkének (curia seu sessio) felétől és ezen Lôrinc curia-jának sarkától kezdve Ny felé a Hoyow folyóig 24 öl -- ahol nevezettek telke (curia sive sessio) van -- minden haszonvétellel János főesp. és fr.-e részéhez került; innen pedig szintén Ny felé 24-24 öl jutott Tamásnak, ill. Gugh-nak. Innen Gugh részétől É felé 23,5 öl Tamásnak, onnan É felé 61 öl Gugh-nak, innen tovább 33 öl egy telek (fundus) -- amely Molunzegh birtokból maradt János mr. és Lôrinc, ill. Tamás részei között, és egyik fele Gugh-é lett -- másik felével Tamásnak jutott. A Lôrinc curia-jával szemben levő 48 ölnyi 3 telek (fundus) János főesp. és Lôrinc részéhez háramlott. Ezzel a felek minden, ezen birtokok kapcsán közöttük létrejött perben és viszályban megnyugodtak. A kápt. erről pecsétjével megerősített nyílt oklevelet bocsát ki és privilégium kiadását igéri. D. 4. die oct. predict., a. d. 1340.

E.: ŠŮA. Jászói konvent hh. lt. Acta ab anno 2. 28. (Df. 251 702.) Hátlapján mandorla alakú pecsét nyoma.

K.: F. VIII. 7. 328--331.

R.: F. VIII. 4. 480. (latin nyelvű.); Wenzel, Nemzetségek II. 117. (K. alapján.)

1340. jún. 14. >: 1360. jún. 18., az Eger folyó mellett

[Kont] Miklós, Mo. (H) nádora és a kunok bírja kinyilvánítja, hogy a Heves (Heweswyuar) m.-i nemesekkel júl. 13-án (f. II. prox. an. fe. Div. ap.) az Agria folyó mellett tartott congregacio generalis-án Paztuh-i Domokos fia: Domokos tilalmazta Mátyás mr.-t, a pécsi püspök fr.-ét, mivel az Poruzlou birtokot határjelek emelésével elkülönítette más birtokoktól, amelyek viszont oklevelek erejével ezen Domokost illetik. D. 6. die congregacio nostre predict., in loco memorato, a. d. 1340. [! >: 1360.].

E.: --. **Fk.:** Dl. 96 216. (Vay cs. berkeszi lt. 207.)

Megj.: 1340-ben a nádor Drugeth Vilmos volt. A dátumban feltehetőleg a római hatvanat (LX) írták el negyvennek (XL).

K.: --.

389. 1340. jún. 15.

Pytuuch c., Duymus Posaga-i c. albirája és Iwan c. terrestris előtt Illés fiai: Péter és István a Dolan-on fekvő teljes földrészüket, amit Mark fiától: Tamástól és Louren fiától: Imrétől vásároltak meg, eladták fr.-eiknek, ue. Illés fiainak: Miklósnak és Tamásnak 6 pensa dénárért örök birtoklásra, szavatosság vállalásával. D. in fe. Vyti et Modesti mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 836. (Múz. Ta.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 35; Smič. X. 558.

390. 1340. jún. 15. Gyôr

Kálmán gyôri püspök elrendeli Lôrinc Koach-i papnak, hogy idézze meg jelenléte elé Geruasyus fiát: Andrást, valamint Poth-i Lukács fiait: Miklóst, Gergelyt és Mihályt Tuteus-i István leánya: Erzsébet nemes asszony és ezen István fia: Wyzlew ellenében, majd tegyen jelentést. D. Jaurino, in fe. Corporis Christi, a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 40 835. (Múz. Ta. Szalay.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: F. VIII. 7. 326; Bgl. IV. 307--308.

R.: Bónis-Balogh, 1997. 104.

391. 1340. jún. 15.

Pál prépost és a [jászói] B. Keresztelô János-monostor konventje tudatják, hogy midôn Delnye-i Ithe fia: János c. pert indított Bartha-i János fia: Tamás ellenében 2 ökör ügyében, Tamásnak jún. 11-én (in oct. fe. Penth.) 1 M.-t kellett kifizetnie János c.-nek. Tamás e napon egy kassai (Cassensis) M. garast kifizetett, így ôt erről nyugtatják. D. in die fe. Corporis Christi, a. d. 1340.

E.: Dl. 60 239. (Múz. Ta. 95.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

392. 1340. jún. 15.

A [gyôri] kápt. előtt Vylmar fia: [Berta]lan, Vasvár királyi város néhai polgára fiai: János mr., a vasvári egyház kanonoka és Bertalan megvallották, hogy atyjuk: ezen Bertalan mr. betegágyán a Vasvár m.-i, Sar folyó melletti Pizdalaka, más néven Sar nevû vásárolt birtokát

annak minden haszonvételével, telki helyekkel (loca sessionaria), szántóföldekkel, erdőkkel, berkekkel, rétekkel és vizekkel a vasvári Szt. Mihály-egyháznak és kápt.-jának hagyta végrendeletileg örök birtoklásra. Ők tehát ezen adományt atyjuk lelkének üdvéért és nyugalmaért megerősítik a kápt. előtt, érvényesnek fogadva el, így e birtokot a kápt.-nak hagyják örök birtoklásra. A birtok mellett Ny felől Gerse föld, É felől Teluch föld, Ke felől Myhalfolua, valamint Ilerk fia: Péter és Hyg-i Morkolphius földje fekszik, dél felől pedig a Saruzye folyó. D. in fe. Corporis Christi, a. eiusdem 1340.

E.: Vasvári kápt. mlt. 2. 15. (Df. 279 094.) Hátlapján későbbi középkori kéztől: Pizdateleke, újkori kéztől tárgymegjelölés, valamint kerek pecsét nyoma és töredékei.

K.: Házi J., Vasi Szle. 1967. 599.

R.: Bgl. IV. 30; Kóta 40.

Megj.: Bgl. szerint a vasvári kápt. oklevele, Kóta és Házi szerint pedig a győrié. Utóbbi vélemény valószínűbb.

393. 1340. jún. 17. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elpanaszolta Göndör (Crispus) László -- László mr.-nek, a Medies-i székelek (Siculi) c.-ének serviens-e és officialis-a --, hogy a Gyogh ~ Dyogh-i nemesek, az erdélyi kápt., és más birtokos nemesek őt a Torda m.-i Zaah és a Fehér m.-i Zemmyklos birtokok okán (amiket ő az uralkodótól kapott hű szolgálataiért) zaklatják, nem engedve és tilalmazva őt, hogy ezeket békésen birtokolja. Mivel tehát e birtokok a király adományozási jogköréhez tartoztak, s ezeket ő korábban Lászlónak adományozta hűségéért, az uralkodó megparancsolja Tamás erdélyi vajdának, Zolnok-i c.-nek és annak vicec.-ének: Petew mr.-nek, hogy Lászlót e birtokokban őrizték és védjék meg e zaklatóktól, rájuk örök hallgatást kirova e birtokok ügyében. Ha a zaklatást nem hagynák abba, e birtokokat a királyi felségnek foglalja le. D. in Visegrad, sabb. prox. p. fe. Corporis Christi, a. eiusdem 1340.

Á.: Erdélyi kápt., 1418. máj. 13. AL. Toldalagi cs. lt. 13. (Df. 257 477.) Eszerint nyílt oklevél volt, az uralkodó nagyobbik pecsétjével megerősítve.

K.: --.

R.: Szabó K., Száz. 1887. pótfüzet. 77; Szabó K., TT. 1888. 85--86. (jún. 15-i dátum alatt); Doc. Trans. III. 559. (TT. 1888. alapján, annak dátumát jún. 17-re javítva; román nyelvű.)

Román ford.: Doc. Trans III. 538. (TT. 1888. alapján, annak dátumát jún. 17-re javítva.)

394. 1340. jún. 17.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 154. szám) Jakab litteratus-szal mint királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Jakab mr.-t, akik jún. 16-án (f. VI. prox. p. oct. fe. Pent.) a Sidtew és Moch birtokok között levő Duna folyó felét minden hasznával [hátlap: Péter fia:] Tamás mr. [liptói c.] birtokához csatolták örök birtoklásra, míg a folyó másik felét szintén minden hasznával Moch-hoz. Mivel Moch birtokot nem tudták megmérni, azt fogott bírókkal együtt minden haszonvételével és tartozékával 40 budai M.-ra becsülték, majd a szomszédok jelenlétében kétharmadát Pál c. kezéhez adták, egyharmadát pedig iktatták Tamás mr.-nek, ellentmondó nem lévén. A királyi ember Moch birtok szomszédainak jún. 30-át (quind. diei prenotate) jelölte ki időpontul, hogy az uralkodó előtt megjelenve kijelentsék: Moch birtokot visszavásárolják-e v. sem, ám a szomszédok azt felelték, hogy a birtokot nem akarják visszavásárolni, hanem ennek lehetőségét kizárólagosan átengedik Tamás mr.-nek. D. sabb. prox. an. quind. fe. Pent., a. d. 1340.

E.: Dl. 58 506. (Forgách cs. lt. 143.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

395. 1340. jún. 17.

A. d. 1340., die 17. Junii. A velencei (Venecia) tanács határozata: Neliptius c. Velencéből (Venecia) a Sclauonia ~ Sclavonia-i részekre 25 fontnyi garas értékben fegyvereket vihet ki.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 401; Ljubić II. 80. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 20.)

396. 1340. jún. 18. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Lőrinc fia: János, hogy Bertalan fia: István márc. 23-án (pridie p. diem medii Quadr. [!]) az ő méneséből 14 betöretlen nagy kancát ellopott. Ebből végül 2 kancát visszaadott neki, a többi viszont megtartotta magának, az ő jogának sérelmére. Ezért az uralkodó utasítja a vasvári kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Pogyund-i Miklós fia: András v. ennek fr.-e: Péter királyi emberek valamelyike tudja meg az igazságot minderről, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, in quind. fe. Penth., a. d. 1340.

Á.: a 463. számú oklevélben.

K.: Bgl. IV. 308--309.

Megj.: A lopás napjának dátumát valószínűleg "primo die post diem medii Quadr."-ként kell értelmezni.

397. 1340. jún. 18. Visegrád

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor, a kunok bírása előtt korábbi oklevelének

megfelelően (l. 371. szám) jún. 11-én (oct. fe. Penth.) egyrészt Cosmas mr., a veszprémi egyház kanonoka és dékánja -- Mesko veszprémi püspök és a kápt. nevében azok ügyvédvalló levelével --, másrészt Bulchu fia: Pál a maga, valamint Mark fia: Péter és Omodeus fia: Pál képviseletében az Almad-i konvent ügyvédvalló levelével, továbbá Kyuz (dict.) János -- apja, Kázmér fia: András nevében ue. konvent ügyvédvalló levelével -- kijelentették, hogy a nádor engedélyével azon perben, amit Laad-i Lőrinc fia: István a püspök és a kápt. ellenében örökjoga címén a nádor előtt folytatott a Zala m.-i Felkezeu birtokon levő rész -- ti. egy Ronzadmolun nevű malom, 6 telek (curia), 95 hold szántóföld, egy kaszáló (amit 8 ember vág le 1 nap alatt) és 3 nem művelt szőlő -- ügyében, megegyeztek, mivel a malomról, a mellette levő 2 telki helyről (loca sessionalia), 80 hold szántóföldről, 2 szőlőről és a kaszálóról, s e földek és szőlők más haszonvételeiről a püspök és a kápt. a fehérvári kápt. számos oklevelével bizonyították, hogy az övéké. A megegyezésről Adorján fia: János, Kázmér fia: András és Dénes fia: Mark a fehérvári kápt. előtt a püspököt és a veszprémi kápt.-t nyugtatták. A nádort illető 3 M. békebírságból két részt a püspök és a kápt., egy részt Kázmér fia: András, Bulchu fia: Pál, Mark fia: Péter és Omodeus fia: Pál Laad-i nemesek vállalták kifizetni, de utóbbit a nádor amicus-a: Miklós egri püspök kérésére nekik elengedte. E Laad-i nemeseket a nádor előtt Cosmas mr. a püspök és a kápt. előtt mindezekről szintén nyugtatta. D. in Wysegrad, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 87 106. (Hg. Esterházy cs. lt. 36. A. 8.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Zala I. 367--368. (jún. 11-i dátum alatt.)

R.: Veszpr. Reg. 132.

398. 1340. jún. 18.

1340., die domin., 18. Junii. Trau (Tragur) és Split (Spalatensis) városok védelmi és együttműködési szerződést kötnek, az 1327. dec. 3-i szerződéshez hasonlóan.

K.: Smič. X. 559--560. (Lucius, Memorie di Trau 225--226. alapján.)

Megj.: Az 1327. évi szerződést l. Anjou-oklt. XI. 565. szám alatt.

399. (1340. jún. 18. -- jún. 25. között)

Az esztergomi kápt. jelenti az uralkodónak, hogy János fia: Endre királyi ember és György pap, chorus-uk prebendarius-a mint a kápt. tanúsága jún. 18-án (quind. fe. Penth.) Roman Miklós ~ Roman (dict.) Miklós Lelez (Má.: Lelesz) és Nadasd (Má.: Nadast) nevű birtokait és Degrethe birtokon levő részét a szomszédok összehívásával ellentmondás nélkül iktatták Simon özvegyének. Mike fia: Tamás ugyan az iktatás előtt azt mondta, hogy a Lelez-en levő egyház fele egy földrésszel őt illeti, de végül nem mondott ellent. Lelez határai: Berch, ahol szomszédos Simon fia Miklós fiával: Péterrel; ue. Berch, innen folyamatosan határos ezen Mike fiával: Tamással; Vermes völgy; szántóföldek egy út mellett; Nogazypotaca (Má.: Nogazy Pataka) patak; két bodzabokor; szederbokor; egy dombon levő szederbokor; út; tölgyfa csonkja a Lelez-i egyház cinterme közelében; körtefa; Berch; szántóföld egy út mellett; két út; fűzfa csonkja; szántóföld; árok; hegy; Berch, innen az egri egyházzal határos; tölgyfák szántóföldek közepén; ue. Berch, ahol szomszédos Kutus birtokkal is; négy tölgyfa egy szántóföld mellett; Berch, ahol határos Kutus birtokkal és a továbbiakban szenterzsébeti (de S. Elizabeth) Nagy (Magnus) Jánossal és Pows (Má.: Pous ~ Pouss) fia Miklós fiaival; körtefa; ue. Berch; Sceek és Nagazofey, ahol szomszédos Chabanka fiaival és Degrete birtokkal; ue. Berch; hegy oldalában egy tölgyfa, ahol határos Zaha fia Miklós fiaival; ue. hegyen határos ezen Miklós fiaival és Chalyag-i Miklós fiával: Péterrel. Nadasd határai: Nadasd-i egyház; patak; wlgariter Mesde-nek hívott hely, ahol határos Philpe fiaival; egy hegy alja, ahol szomszédos Gurch fiaival; Berch, ahol határos Gurch fiaival, Beel-i László fiaival és Bukulche-i (Má.: Bykolche) Miklós fiával: Istvánnal; patak; szántóföldek és egy rét egy út közelében; két patak csatlakozásának helye.

Tá.: a 737. számú oklevélben.

K.: --.

400. (1340. jún. 19. e.)

Tetheus mr. barsi c. és a négy szb. oklevele Pál fia: István, és ennek fiai: Péter és Pál részére, amelyben tanúsága kiküldésére kérik a Goron melletti Szt. Benedek-monostor konventjét.

Eml.: a 404. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 36. (Eml.-ben.)

401. 1340. jún. 19.

A budai kápt. előtt Demeter fia: Kemen a maga és fiai: Péter és János, anyja (Mychedeus leánya): Katus és soror-ja: Arunelia nevében tilalmazta Pál c. országbíró attól, hogy Olivér Pyspuky-n és Reda-n levő birtokrészeit (amelyek bírói úton most Pál c.-hez tartoznak) elzálogosítsa és elidegenítse, mivel ezekből a hitbér, a jegyajándék és a leánynegyed még nem került kiadásra. D. 5. die fe. Corporis d., a. eiusdem 1340.

E.: Dl. 28 899. (Kol.mon. Neoreg. Q. 12.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

402. 1340. jún. 19.

A csázmai kápt. előtt megjelent egyrésről Gersenchai Dénes fia: Descen, másrésről István, a Garigh-i Boldogságos Szűz-monostor remete [testvéreinek] perjele, és Descen a

Gresenche comitatus-beli birtokán levő, Hraztouch nevű szölejének egy 72 rőfnyi (cubitus) részét -- amely fr. germanus-a szöleje mellett fekszik -- ezen fr.-e és más szomszédai engedélyével ezen egyháznak és az ott Istent szolgáló testvéreknek adta örök birtoklásra, anyja és más elődei lelkének nyugalmaért, szavatosság vállalásával. A kápt. erről pecsétjével megerősített oklevelet ad ki. D. in fe. BB. Geruasi et Prothasi mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 35 181. (Paul. Garig 1. 16.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: Csázmai kápt., 1367. aug. 24. Dl. 35 182. (Paul. Garig 2. 18.)

K.: Smič. X. 561. (Á. alapján.); Doc. Art. Paulin. III. 317. (Inventarium 9. alapján.)

403. 1340. jún. 20.

A Kapornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje előtt Morchol-i Buke (dict.) Mihály fiai: János és Miklós Kalmanfeuldy birtokukból egy, a Vasarhel falu végénél levő részt, ti. 35 hold földet és az ennek végében egy nagy út mellett található 2 falcastrum-nyi kaszálót a saját üdvükért, valamint már elhunyt uterinus fr.-ük: Mihály lelkének nyugalmaért a személyesen megjelent János testvérnek, a Jurle-i Boldogságos Szűz Mária-monostor prépostjának és a monostornak adták örök birtoklásra. Ha a monostor szükségében e földrészt kénytelen eladni, bérbeadni, v. más módon elidegeníteni, ezt csak Jánosnak és Miklósnak teheti meg. E föld hasznai a mondott monostort illetik, ill. azokat átengedhetik famulus-aiknak v. jobbágyaiknak. A konvent privilégium kiadását ígéri. D. f. III. prox. an. fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

Á.: Vasvári kápt., 1393. jan. 3. Dl. 101 696. (Batthyány cs. lt. Maioratus. Törje 1. 29. 31.)

K.: --.

404. 1340. jún. 21.

A Goron melletti Szt. Benedek-monostor konventje jelenti Tetheus mr. barsi (Bors) c.-nek és a m. szb.-inak, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 400. szám) Bensa fia: István királyi emberrel kiküldték tanúságul káplánjukat: Salamont, akik jún. 19-én (f. II. prox. p. fe. Corporis Christi) Barakcha-i Jakabot és Tamást, ezek jobbágyságait: Miklóst és Istvánt (Jakab fiait), valamint más hozzájuk tartozókat az ország szokásának megfelelően tilalmazták Barakcha birtok azon részének művelésétől (és annak gyümölcsei és hasznai elvételétől), ami Pál fia: Istvánt és ennek fiait: Pétert és Pált illeti. D. f. IV. p. fe. Corporis Christi prenotatum, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 837. (Múz. Ta. Vétel. 1875.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 36.

405. 1340. jún. 22.

[I.] Károly király Vissegrad-on (Tá. 2., Tá. 4.: Visegrad), 1340. jún. 22-én (oct. fe. Corporis Christi, a. eiusdem 1340.) kelt nyílt oklevelében Miklós vajda fia: Móric mr. és ennek fia: Simon hű szolgálataiért Simonnak engedélyezi, hogy ha bármely birtokán arany-, ezüst- v. egyéb fémhányát talál, e bányák nyolcadának harmada Simonnak járjon, a nyolcadrészből 2 rész pedig az ország régi, kipróbált szokásának megfelelően a királynak maradjon. Simon gondoskodjon arról, hogy a király ezen, a hegyvidékiek (montani) kiváltsága szerint őt megillető 2 részt megkapja.

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1409. márc. 13. Dl. 31 053. (Gyfvár. Centuria XX. 93.)

2. Tá. 1. > Erdélyi kápt., 1746. okt. 31. Dl. 74 677. (gr. Desewffy cs. lt. M. 2.)

3. Tá. 1. > Erdélyi kápt., 1746. okt. 31. AL. Teleki cs. kendinónai lt. 8. (Df. 257 939.)

Tá. 2. más kéztől származó másodpéldánya.

4. Tá. 1. > Erdélyi kápt., 1746. okt. 31. AL. Wesselényi cs. lt. 50. (Df. 254 823.) Tá. 2. más kéztől származó harmadpéldánya.

K.: F. VIII. 5. 277; Doc. Trans. III. 606. (mindkettő Tá. 1. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 538--539. (Tá. 1. alapján.)

406. 1340. jún. 23. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy Cosmas testvér, a Gron melletti Szt. Benedek-monostor apátja nevében ue. konvent ügyvédvalló levelével jún. 11-től (ab oct. fe. Penth.) 12 napig várakozott színe előtt Mihály Zonuk-i vicec. ellenében, akit a budai kápt. oklevele szerint (l. 375. szám) törvényesen megidéztek. Mihály azonban nem jelent meg, nem is küldött senkit, ezért az országbíró bírságban marasztalja el, ha magát nem tudja kimenteni. D. in Vyssegrad, 13. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 40. 2. 11. (Df. 237 023.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés és doborpajzs alakú zárópecsét nyoma.

K.: Str. III. 368--369.

407. 1340. jún. 23.

Miklósnak, a pálos rend provinciális perjelének -- a zágráb-előhegyi Boldogságos Szűz-kolostor pálos rendi testvérei communitas-ának függőpecsétjével megerősített -- 1340. jún. 23-án (a. d. 1340., in vig. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) kiadott, a kolostor és a zágrábi kápt. közötti bizonyos földek határaitól szóló privilegiális oklevele.

Eml.: Zágrábi kápt., 1424. máj. 25. Arhiv Hrvatske. Zágrábi kápt. lt. Acta antiqua 24. 6. (Df. 256 524.)

K.: --.

408. 1340. jún. 24. Visegrád

[I.] Károly királytól (H) a néhai Bechey-i (dict.) Imre mr. fia: Wezzeus mr., a királyi aula lovagja (miles) az uralkodónak és a Szt. Koronának tett hû szolgálatait előadva a Nyitra m.-i Turruzmeel birtokon levô bizonyos részt kérte adományul. E rész a hûtlén László fiáé: Jánosé volt, aki, midôn az uralkodó a tenger melléken (partes maritime) volt, a Wyssegrad domus (ahol a király állandó székhelyét tartja) közelében levô királyi Morus faluban az uralkodó jobbágynak 6 ökrét fényes nappal sok ember szeme láttára elrabolta, a királyi honor jogának sérelmére, és a király számos jobbágját életveszélyesen megsebesítette. Ezért e rész János hûtlensége miatt az uralkodó adományozási jogköréhez háramlott. A király tehát Wezzeus mr. hû szolgálataiért neki és örököseinek adományozta nevezett birtokrészt, minden joggal és haszonvétellel, örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. D. in Vyssegrad, in fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 107. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 58.) Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések.

K.: --.

409. 1340. jún. 24.

A bácsi kápt. 1340. jún. 24-én (in fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.) kelt nyílt oklevele szerint Monyorod-i István fia Tamás fia: Péter és ennek anyja: Ilona a kápt. előtt megvallották, hogy a rájuk zálog címén háramlott Monyarod birtokon levô bizonyos részt -- amit Erdewbarlaba-i Máté fiai: András és Péter, ezen Péter fr. patrueis-ei a Kyw-i (Tá. 2.: Kw) egyház kápt.-jának oklevelével elzálogosítottak [1339.] szept. 29-től annak 10. évfordulójáig (a fe. B. Mychaelis arch. tunc elapso usque 10. revolucionem annualem eiusdem fe.) 10 M.-ért

az ezen oklevélben foglalt feltételek alatt gener-üknek, Vasad-i (Tá. 2.: Wasad) Máté fiának: Tamásnak --, mivel nem tudták tovább tartani azt, Osl fia: Domokos Macho-i (Tá. 2.: Machow) bánnak átadták, Máté fiainak tehát a bántól kell a mondott összegért azt kiváltani.

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1408. nov. 24. Dl. 86 241. (Ostffy cs. lt. 7. 1.)

2. Tá. 1. > Perényi Péter országbíró, 1415. nov. 23. > Pálóczi Máté országbíró, 1433. márc. 19. Dl. 86 321. (Ostffy cs. lt. L. 1.)

K.: --.

410. 1340. jún. 24.

A Zala-i B. Adorján mártír-monostor konventje előtt Kiskarmarcz-i Miklós fia: János a maga és fia: Máté nevében megvallotta, hogy a Kiskarmarcz-on, más néven Mihalfolwa-n levő teljes részük felét leányainak: Ágnesnek, Katalinnak, Dorottyának és Ilonának, és mindkét nemű örököseiknek adta (fiával együtt szavatosságot vállalva) minden haszonvétellel és tartozékkal, ti. erdőkkel, szántóföldekkel, telki helyekkel (loca sessionalia), rétekkel, berkekkel, szőlőkkel és szőlőhelyekkel. Ezen adományozáshoz osztályos fr.-eik -- Kiskarmacz-i Leukes fiai: Móric, Mihály és János -- beleegyezésüket adták. Erről a konvent függőpecsétjével ellátott privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

E.: Dl. 91 311. (Festetics cs. lt. Zala 19. A.)

K.: Zala I. 368--369.

411. (1340. jún. 24. körül)

[Dr]ugeth [Vilmos] nádornak [jelenti Mersa vicec. és a négy] szb., [hogy oklevelének megfelelően (l. 297. szám) emberével] kiküldték Pál fiát: Paka-t, akik jún. 13-án (f. III. prox.

an. fe. Corporis Christi) megtudták, hogy..... fogott bírók döntésével a Lelez-i konvent előtt ..... abban az időpontban András nem jelent meg ..... így a konvent oklevelét nem tudta kibocsátani. D. f. .... Bapt., a. d. 1340.

E.: Dl. 108 052. = Dl. 76 624/A. (Zichy cs. zsélyi lt. 144. N. B.) Erősen hiányos. Hátlapján azonos kéztől származó tárgymegjelölés maradványa: ..... viro et ..... Wyllermo Druget ..... pro magistro Thoma filio ..... contra Andream filium ..... inquisitoria.

K.: --.

412. 1340. jún. 25. Visegrád

Pál c. országbíró kinyilvánítja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 373. szám) Modoraz-i Ferenc képviselője: Samuth-i Barnabás jún. 18-án (8. die oct. fe. Penth.) bemutatta a pozsonyi kápt. oklevelét (l. 378. szám) a Ferenc által letett esküről. Ennek megfelelően az országbíró Ferencet jelen oklevelével nyugtatja. D. in Wysegrad, 8. die termini reportacionis seriei premissi iuramenti, a. d. 1340.

E.: Dl. 76 612. (Zichy cs. zsélyi lt. 29. B. 4.)

K.: Z. I. 579--580.

R.: Z. VII. 1. 84. (jún. 18-i dátum alatt.)

413. (1340. jún. 25. -- szept. 15. között)

Az esztergomi kápt. oklevele szerint Simon özvegye Pál c. országbíró elé idéztette Mike fiát: Tamást, mivel Tamás az özvegynek iktatott birtokokat az iktatás óta is hatalmaskodva használja.

Eml.: a 737. számú oklevélben.

K.: --.

414. (1340. jún 26. e.)

Fülöp mr. pozsonyi vicec. kéri a pozsonyi kápt.-t, hogy embereivel küldjék ki tanúságukat azon birtokrész határjeleinek emeléséhez, amit Swr-i Mihály fia: András mint öröklött földjét szerzett meg színe előtt Hermanus fiától.

Tá.: a 418. számú oklevélben.

K.: --.

415. 1340. jún. 26. Visegrád

Péter szerémi püspök, kápolnaispán, [I.] Károly király (V) titkos kancellárja, Thathamarius fehérvári prépost és királyi alkancellár, Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c., valamint Pál c. országbíró, az uralkodó által kijelölt bírók oklevele. Azon emberek v. népek universitas-a, akik magukat a zágrábi egyház Chazma, Dombro és Vasca districtus-beli birtokain és falvaiban levő szabad predialis-ainak színlelték, elküldték követeket a királyhoz, panaszolva, hogy László zágrábi püspök nem őrzi őket azon kiváltságokban, amiket Mo. királyai, ti. ezen egyház alapítói és adományozói nekik adtak. A király erre gyűrűspecses levelet intézett a püspökhöz (l. 273. szám), majd Demeter budai prépost oklevele révén (l. 276. szám) az ügy jún. 11-re (oct. fe. Penth.) a királyi különös jelenlét elé került. Ekkor a mondott népek közösségéből (cetus) Heym fia: György, Benedek fia: Gergely, Bexa fr.-e: Kopoz, Sándor fia: Gegus, Custos (dict.) János, Endre fia: Endre, Andornuk fia: Fülöp, Márton fia: Gaal, Marcellus fiai: János és Domokos, Cristinus fia: János, Gardon fia: Péter, Drysa fia: Péter, Vid fia: Drahen, Hazug (dict.) György, Bálint fia: Lukács, Iwan fia: Borsod, Isow fia: Pál,

Endre fia: Tamás és György fia: Demeter a maguk, valamint Magyar (Hungarus) Lôrinc, Márton fia: Egyed, Mihály fia: Balázs, Maryas fia: Balázs, Péter fia: Bertalan, Danich fia: Lukács, Illés fia: Tamás, Endre fia: Miklós, Vid (Wyd) fia: János, Mihály fia: Péter, Gergely fia: Pál, Zelna-i György, Komlous (dict.) Balázs, Mihály fia: Bexa, Demeter fia: Miklós, Dersila fia: Mátyás, Woytha fia: István, Jakab fia: Péter, Mixa fia: Gergely, Jakab fia: Imre és Oroz fia: Péter nevében Demeter budai prépost ügyvédvalló levelével megjelentek, és a bírók kérdésére, miszerint van-e valamilyen oklevelük kiváltságaikról, azt felelték, nincs, hanem ezeket a püspök és a zágrábi egyház oklevelei tartalmazzák. Erre a püspök bemutatta [V.] István király (H) aranybullával ellátott -- [II.] András és [IV.] Béla királyok (H) privilégiumát megerősítő -- privilégiumát, valamint a pécsi kápt. privilegiális oklevelét, amely átírta [I.] Károly király (H), II. Béla és Imre királyok privilégiumát. Ezek szerint András király a keresztet felvéve a Szentföldre (Sancta Terra) tartott és mikor az [I.] Szt. László király által alapított és felépített püspöki monostorhoz [!] érkezett (László király Sclauonia földjét v. bánságát a bálványimádás -- ydolatria -- tévelygésétől a szent keresztény hit kultuszához fordította, alávetve királyi koronájának, és e bánságban püspökséget létesített, monostort épített Szt. István király tiszteletére), a zágrábi püspök és kápt. kérte András királyt, hogy predium-aikról, birtokaikról, kiváltságaikról szóló privilégiumaikat, amiket mind Szt. László király, ezen egyház alapítója, mind utódai, újabban a király fivére: Imre király, mind pedig maga András király adott, aranybullájával erősítse meg. Az uralkodó előkelőivel (magnates) tanácsot tartva ezen egyház minden privilégiumát előhozatta, kancellárjával: Ugulinus-szal szó szerint felolvastatta a sokaság előtt, s mivel ezekben ellentmondást nem talált, e privilégiumokat megújítva aranypecsétjével megerősítette. Ezek szerint a bán, legyen akár a királyi nemzetségből (progenies), akár Mo. előkelői közül való, ne merészeljen ezen egyház népei felett ítélni, descensus-t kérni, sem nyestbôradót (marturina) v. bármilyen collecta-t beszedni, és a mindenkori (pro tempore constitutus) bán v. herceg a nyestbôradó és minden collecta tizedét a püspöknek adja át; ha a kereskedők (forenses) a vámok v. a révek tizedét nem akarnák kifizetni, őket súlyos bírsággal kényszerítse erre; az egyház népei, akár a püspöké, akár a kápt.-é, senkinek a vásárán ne fizessenek vámot, s a királyi vámszedők v. sôtisztek (salinarius) a püspök v. officialis-ai akarata ellenére a püspök egy vásárára se merészeljenek menni, s ha ott

találják őket, 40 napig tartsák őket fogságban, s minden javaikat, amiket náluk találnak, veszítsék el; addig még sosem készítettek királyi pénzt a bánságban v. hercegségben (in regno banatus sive ducatus), a király tehát elrendeli, hogy ha valamely királyi utódja ezt tenné, az egyház népeit -- akár a püspöké, akár a kápt.-é -- nem lehet arra kényszeríteni, hogy áruikat királyi pénzen adják-vegyék, s a pénzváltók (monetarius) ne merészeljenek a püspök egy vásárára se menni, ha pedig mégis ezt tennék, a püspök officialis-ai fogják el őket, 40 napig tartsák őket börtönben, s minden javaikat, amiket náluk találnak, veszítsék el; a király -- az általa és nevezett elődei által addig megtartott rendeleteket fiai és örökösei által is örökre megőriztetni kívánván -- elrendelte, hogy ha valamely bán v. herceg valamit ezen jogok ellenében merészelne tenni, ha a királyi nemzetségből való, atyai átok sújtsa örökre, soha ne juthasson el a koronához, ami örökjogon illeti, hanem egész életében kóbor, kitaszított koldus legyen, ha pedig Mo. előkelői (nobilis) közül való, és a püspök a király jelenléte elé idézteti, fizessen 50-50 M.-t a királyi kincstárnak (fiscus) és a püspöknek. Mindezeket [II.] András király 1217-ben rendelte el, [IV.] Béla király pedig apja ezen privilégiumát 1269-ben megerősítette, s ezenfelül hasonlóan elrendelte, hogy a mindenkori bán az egyház népeit a bánságban semmilyen esetben se merészelje zaklatni a descensus v. valamely ítékezés okán, mivel a bánnak -- már az ő királyi elődei idejétől fogva -- nincs ítélezési joga ezen egyház népein, ill. különösen azért, mivel a zágrábi egyházm. püspökei mindig is a királyi korona hívei voltak. Ezért [IV.] Béla király a zágrábi egyházm. minden népét -- akár a bánságban, akár más comitatus-okban vannak -- a bán és a c.-ek ítélezése alól teljesen kivette, hogy e népek más terhek alól felmentve szolgálataikat könnyebben tudják a püspöknek teljesíteni; e népek a bírságokról, vétségekről, ill. a szolgálatokról és jövedelmekről csak a zágrábi püspöknek és annak bírának v. officialis-ainak tartoznak felelni. Ha a püspök v. bírása v. officialis-a a panaszkodóknak az igazságszolgáltatást elhanyagolná ..... Ezen, magukat szabad predialis-oknak színlelő népek uruk: a püspök ellenében kiváltságaik ügyében, amiket állításuk szerint Mo. királyai adtak nekik, tehát panaszt tettek a királynak, ám semmiféle oklevelet nem tudtak bemutatni, amellyel a közrendű (popularis) condicio-ból kivétettek v. felszabadítottak, így azt mondván, hogy a jövőben sem tudják ezt e módon bizonyítani, magukat és társaikat a püspök által bemutatott oklevelek tartalmának vetették alá. Ezen oklevelek azonban nem szólnak ezen

emberek, v. szabad predialis-ok, v. a zágrábi egyház nemes jobbágyainak kiváltságairól, hanem csak ezen egyház kiváltságairól, birtokairól és határaitól, ill. közrendű embereiről (populares homines). A három kápt. tudományvevő oklevelei pedig számos lázadó bűntettet és károkozást sorolnak fel, amit e népek a püspöknek, egyháznak és a hozzá tartozóknak okoztak, ám e népek ezekről ártatlanságuk semmiféle jelét nem adták. E népek tehát nem mint nemes jobbágyok v. szabad predialis-ok, hanem mint közrendűek (homines populares) álltak bosszút uruk ellen, s mivel a püspök ezen privilégiumok hatáskörével teljes bírói jog- és fennhatóságot birtokol ezen districtus-ok, birtokok, és az ezekben élő népek felett, így csak az ő és senki más ítélkezési jogköre és bírósága alá tartoznak; e népek tehát pert indítva a püspök mint uruk ellen, hűtlenségbe estek vele szemben. Ezért a bírók Miklós egri püspökkel, Goglandus-szal [!], a titeli (Tytul), Demeterrel, a budai és Antallal, a hajszentlőrinci (S. Laurencius de Hay) egyházak prépostjaival, Péter fia: Tamás mr. Choukakw-i várnaggyal, és az ország más, velük ítélkező bárójával és nemesével ezen népeket, felsorolt személyeket bűntetteikért és jogtalan pereskedésükért hamis és lázadó hűtleneknek nyilvánítják, javaikat, ingóságait, ingatlanaikat, predium-aikat és birtokrészeit, amik a zágrábi egyház birtokainak határain belül vannak, s amiket eleddig hamis címen: birtokos predialis-okként birtokoltak, tőlük mostantól örökre elveszik, és őket mindezekkel együtt a püspöknek adják át, miként megérdemlik, hogy őket a püspök és officialis-aik büntessék meg -- nem érintve azonban ezen districtus-okban a király, a királyné és a nemesek jogát. Hogy a zágrábi egyházat a jövőben saját népei ne zaklassák, elrendelik továbbá, hogy akik predialis jobbágy néven a zágrábi egyház e birtokain laktak és a püspök és egyháza hívei voltak eddig, ha mostantól kiváltságuknak és condicio-juknak megfelelően továbbra is közrendűként (nomine communium populorum) akarnak lakni ezen egyház predium-ain, földjein és birtokain, a püspök engedélyével ezt megtehetik, megadva minden engedelmisséget és szolgálatot a püspök rendelkezései szerint neki és egyháznak, miként ezen egyház más közrendűi (communes populi); ellenben, ha eddig hűek voltak ugyan, de efféle joggal nem kívánnak élni, a zágrábi egyház birtokairól vagyonukban és személyükben békésen távozhatsanak oda, ahová akarnak, semmiféle tulajdont és jogot szabad predialitas v. más nemesség címén v. okán e birtokokból maguknak nem igényelhetve. Erről a bírók a püspöknek és zágrábi egyháznak függőpecsétjeikkel megerősített oklevelet bocsátanak ki. D. in

Wyssegrad, 16. die predict. oct. fe. Penth., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 77--79. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 562--568.

Megj.: Az oklevél eredetileg az 500. számú oklevélben volt átírva. Az említett királyi okleveleket I. Reg. Arp. 184. (Imre, 1199), 323. (II. András, 1217), 1623. (IV. Béla, 1269. dec. 22.) és 2092. (V. István, 1271. jún. 26.) szám alatt. II. Béla király (valójában Felicián esztergomi érsek) 1134. ápr. 26-i oklevelét I. Smič. II. 42--43. I. Károly király 1318. márc. 12-én kelt oklevelét I. Anjou-oklt. V. 62. szám alatt.

416. 1340. jún. 28. Eger

János mr. borsodi (Borsud) főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) előtt egyrészt Olthman fia: Chamaz özvegye, Rozgun-i Reynoldius fia László leánya: Klára, másrészt Gechthe-i János fia: Simon c. a maga és fr.-e: Beke nevében elmondták, hogy azon perben, amit Klára leánynegyede okán viselt Simon és Beke ellenében a főesp. előtt, annak engedélyével és fogott nemes bírók elrendezésével úgy állapodtak meg, hogy Simon és Beke v. képviselőik aug. 1-jén (oct. S. Jacobi ap.) megjelennek a főesp. előtt, és az ezen leánynegyed kiegyenlítéséről szóló oklevelüket bemutatják, ellenkező esetben a főesp. a felek részére kiküldi tanúságait Simon és Beke birtokai és birtokrészei bejárására és felbecslésére, amelyekből a leánynegyed ki kell adni. Ha Simon és Beke e napon nem jelennek meg színe előtt v. oklevelüket nem mutatják be, v. a főesp. mondott tanúságait nem vezetik ki birtokaikra, 10 M.-ban marasztaltassanak el Klára ellenében, a per pedig tovább folytatódik. Simon a perben teljesen magára vállalta Beke kötelességét. D. Agrie, in vig. BB. Petri et Pauli ap., a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Leleszi konvent hh. lt. Acta anni 1340. 47. (Df. 219 453.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, valamint kerek pecsét nyoma.

K.: --.

417. 1340. jún. 29.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja előtt János egykori Lewcha-i bíró a Kystamasi földből kihasított, [I.] Károly királytól (V) hű szolgálataiért kapott Kysthamasi, más néven Arnoltfalua nevű, királyi mértékkel egy ekényi földjét szavatosság vállalásával eladta 200 aranyft.-ért Farkasfalua-i Frank fiainak: Mihály és Jakab mr.-eknek és örököseiknek, örök és békés birtoklásra. Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített privilegialis oklevelet bocsát ki. D. in fe. BB. Petri et Pauli ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 3319. (Jes. Leucsov. 7. 78.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés, villa Arnoldi névalakkal.

Má.: Dl. 382. (Jes. Leucsov. 8. 1. pag. 14.) Újkori.

K.: AO. IV. 36--37. (E. alapján.)

418. 1340. jún. 30.

A pozsonyi kápt. [nyílt oklevelében] kinyilvánítja, hogy Fülöp mr. pozsonyi vicec. oklevelének megfelelően (l. 414. szám) Vörös (Ruffus) Pállal és Kylen-i János fiával: Jakabbal, a vicec. és a szb.-k embereivel kiküldték tanúságul kanonoktársukat és confr.-üket, Sándor fia: János mr.-t, akik jún. 26-án (f. II. prox. p. fe. B. Johannis Bapt.) a szomszédok jelenlétében új határjeleket emelve a Mihály fia: András és Hermanus fia: Miklós földje közötti részt ellentmondás nélkül iktatták Andrásnak és örököseinek. E rész határai: Etheteleke; Piskhustow nevű völgy; szántóföldek; Kwzepwth nevű út; szántóföldek; Erechz folyó; Thekereserechz nevű víz; Sebes nevű víz; Wyasar falu birtoka. D. f. VI. prox. p. fe. ap. Petri et Pauli BB., a. d. 1340.

Á.: Pozsonyi kápt., 1411. jan. 19. Dl. 76 117. (Pethô cs. lt. 7.)

K.: --.

419. 1340. júl. 1. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy a köztolvajlás és rablás miatt felakasztott Tamás fia: Miklós Barakcha birtokon levő, s emiatt az ő kezére háramlott minden részét Barakcha-i Jakab fiának: Miklósnak, a királyi aula familiaris ifjának, és rajta át fr.-ének: Istvánnak adományozta, előbbi érdemeiért és kérésére. Az ország efféle adományozásokban kipróbált és jó szokása szerint oklevelében utasította az esztergomi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Byleg-i Benedek v. Tayna-i Bekee v. Pozba-i János királyi emberek valamelyike a mondott birtokrészeket a szomszédok jelenlétében járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, s ha adományozási jogköréhez tartozik, és nincs ellentmondás, iktassa más jogának sérelme nélkül Miklósnak és fr.-ének, az esetleges ellentmondókat pedig idézze meg jelenléte elé. A kápt. válaszában megfelelően az uralkodó e birtokrészeket, kivéve 5 hold földet, amit Pál fia: István saját joga nevében az iktatáskor tilalmazott, s amelyet eskü letételével megszerzett a kápt. más oklevele szerint, Miklósnak és fr.-ének adományozza örök birtoklásra. D. in Wysegrad, in oct. fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

E.: Dl. 62 483. (Motesiczky cs. lt. 13.) Hátlapján későbbi középkori, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: 1. a 430. számú oklevélben.

2. I. Lajos király, 1351. márc. 29. Dl. 16 099. (Keglevich cs. lt. AM. 12.) Az uralkodó 1364. jan. 27-én kelt megerősítő záradékával.

Má: E. alapján, azzal azonos jelzet alatt. Újkori.

K.: --.

Megj.: Az uralkodó parancslevelét és a kápt. válaszát l. Anjou-oklt. XXIII. 343. és 367. szám

alatt. A kápt. "más oklevele", amely István eskütételéről szól, egy szintén 1339-ben kiadott (de itt dátum nélkül szereplő) oklevelet jelent. Nagymartoni Pál országbíró 1339. júl. 15-i oklevelében (l. Anjou-oklt. XXIII. 425. szám) tűzte ki ezen eskü letételét aug. 1-jére, a kápt. jelentését pedig aug. 8-ra kérte. Ezen, itt nem datált esztergomi kápt.-i oklevél tehát 1339. aug. 1.--aug. 8. között kelt.

420. 1340. júl. 1. [Gyula-]Fehérvár

Tamás mr., az erdélyi egyház ôrkanonoka, András erdélyi püspök vicarius generalis-a kinyilvánítja, hogy egyrésztől szentandrás (de S. Andrea) Ponth fia: Demeter, másrésztől Sumbur nb. Sumbur fia: Petheu között hosszabb per jött létre Demeter feleségének: Ilonának (aki Pethew soror uterina-ja) leánynegyede ügyében, végül Pethew elmondta, hogy habár az ország szokása szerint a leánytestvéreknek a természet joga szerint járó leánynegyedek nem birtokban, hanem pénzben kell kiadni, mégis ő az irántuk érzett szeretet miatt e leánynegyedként a Septer faluban levő birtokából v. részéből 10 lakatlan mansio-t v. curia-t -- más telkekkel (sessio) a B. Mihály arkangyal-egyház felé egészen a Nyrzay folyóig -- Demeternek és örököseinek adta minden joggal, tulajdonnal, gyümölccsel és haszonvétellel (szántóföldekkel, erdőkkel, rétekkel, vizekkel, szőlőkkel, malmokkal és a Septer-en levő halászhelyben levő részének harmadával) békés birtoklásra, szavatosság vállalásával. D. Albe, sabb. videlicet in oct. fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

Á.: a 440. számú oklevélben.

K.: --.

421. 1340. júl. 1.

A Strigonium-i Szt. István király-egyház ispotályos háza kereszteseinek konventje

Jánosnak, az esztergomi egyház dékánjának kérésére új pecsétjével megerősített privilégiumában átírja saját, korábbi pecsétjével ellátott, 1225-ben kiadott privilégiumát, amelyben a Bela falvi emberek elismerik, hogy 4 ekényi föld ott az esztergomi kápt.-t illeti. D. in oct. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

E.: KEML. Esztergomi kápt. mlt. 24. 1. 9. (Df. 236 282.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés. Függőpecsét fonata (Str. III. szerint fehér).

K.: Knausz N., MS. 1865. 728; Str. III. 369.

422. 1340. júl. 1.

A győri kápt. előtt Guthkeled nb. (generacio) Lothardus fia János fiai: [hátlap: Omodeus, Lothardus és Miklós] tiltakoztak, miszerint Zerechun-i [hátlap: Scech fia] Pál fiai: Miklós és István vállalásuk ellenére fr.-üket: Mihályt nem állították a kápt. elé Jaurinum-ban, hogy a Warkun és Nepekarcha birtokokon levő részeit átöröksék, holott ők 30 M. bécsi dénárt kifizettek ezen birtokrészekért Pál fiainak. D. in oct. fe. Nat. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.

E.: Dl. 48 555. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 5. 1. 47) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés. Az oklevél kissé hiányos.

K.: --.

423. 1340. júl. 1.

A vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja tudatja, hogy korábbi egyezséglevelének megfelelően (l. 127. szám) jún. 11-én (oct. Penth.) Herrandus fiai: István és Móríc a maguk és fr.-ük: Miklós nevében a mondott 12 M.-t kifizették. D. in oct. Nat. S. Johannis Bapt., a. d.

1340.

E.: Dl. 48 810. (Üchtritz-Amadé cs. lt. 21. 1. 2222. B.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

424. [1340.] júl. 1. Avignon

[XII.] Benedek pápa felhatalmaz néhány Flandriában (partes Flandrie) tartózkodó firenzei (Florenzia) kereskedőt, hogy bizonyos -- szintén Flandriában levő -- krakkói (Cracou) kereskedőktől a pápai kamarát megillető jövedelmeket szedjék be. Az oklevél megemlíti Galhardus de Carceribus mr. titeli (Titul) -- kalocsai egyházm. -- prépostot, Lo.-i (P) pápai tizedszedőt. D. Avinione, Kal. Julii, [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 52a. ep. 129. (Df. 291 788.)

K.: Mon. Pol. Vat. I. 348--349.

425. (1340. júl. 3. e.)

Pál c. országbíró idézőlevele a nyitrai kápt.-nak Gube leánya, SykUSD fia: János felesége: Iwola részére.

Eml.: a 431. számú oklevélben.

K.: --.

426. 1340. júl. 3.

A csázmai kápt. előtt egyrésztől Ábrahám fiai: Pál és György, másrésztől Beke fia: Lanceus ~ Laneus minden eddigi perükben, kárukban és jogtalanságukban, s különösen birtokügyeikben megbékéltek. Ha Ábrahám fiai a Lanceus ellenében szóló tilalmazó- és tudományvevő okleveleiket bemutatnák az idő múltával, azokat érvénytelennek kell tekinteni. Ábrahám fiai azon birtokadományozást, amit mind ők, mind Ysou fia: Miklós rokoni szeretetből tettek István mr., a kápt. olvasókanonoka és István fia: István (Mykch-nek, Sclauonia bánjának embere) jelenlétében a kápt. más, privilegiális oklevelével (l. 336. szám) Laneus-nak, azt most is érvényesnek tekintik, s a birtokot Laneus-nak hagyják örök birtoklásra. A kápt. erről pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. f. II. prox. p. fe. BB. Petri et Pauli ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 94 417. (Pongrácz cs. lt. 1. 17.)

Tá.: Szécsi Miklós szlavón bán, 1372. okt. 17. Dl. 94 435. (Pongrácz cs. lt. 1. 35.)

K: --.

R.: Karácsonyi J., TT. 1896. 508. (júl. 7-i dátummal, E. alapján.)

427. 1340. júl. 3.

A pannonhalmi (Sacer Mons Pannonie) Szt. Márton-monostor konventje előtt megjelent Radwan-i (dict.) Péter leánya: Katalin, a néhai Bewlch (dict.) Hench fia: István özvegye, jelenlegi férjével: Kunchlinus-szal, a Jaurinum-i kápt. kalmárával, és Katalin azon szölejét, amit első férje: István végrendeletileg hagyott rá, s amely a kápt. területén a Nylkasokorow hegyen fekszik Miklós gyôri bíró szölejeinek, Jakab [?] fia: János ..... és bizonyos szántóföldek szomszédságában, minden joggal és haszonvétellel eladta mostani férjének: Kunchlinus-nak 53 M. széles bécsi dénárért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) örök birtoklásra, a szintén jelenlevő szomszédok egyetértésével, kivonulva minden ottani tulajdonából és jogából. Ezen

összeget korábban Katalin kifizette István adósságaiért. Kunchlinus a szőlőt szabadon eladományozhatja és végrendelkezhet vele, elzálogosíthatja és eladhatja. Erről a konvent [pecsétjével] megerősített és chirographált (per medium alphabeti dividendo) oklevelet bocsát ki. D. f. II. p. fe. BB. Petri et Pauli ap., a. d. 1340., amikor Vilmos (Willermus) az apát, János a perjel, Corradus a prépost, János az éneklő- és Miklós az őrserzetes. A.

E.: Pannonhalmi Főapátság Lt. 364. 52. Q. 3. (Df. 207 170.) K. szerint zöld-fehér selyemsodrton ép, barna függőpecsét. Felül chirographált (ABC).

K.: Szovák K., Mons Sacer I. 441.

428. (1340. júl. 3. -- júl. 18. között)

István mr. vasvári és soproni (Suprun) c.-nek elpanaszolta Kald-i Imre fia: Imre, hogy Chem-i Gellért (Gerharth) és Bertalan fia: Imre -- Bythou fia: Rowoz mr. famulus-ai -- az ô Kampnyati nevû birtokáról júl. 3-án (f. II. p. oct. B. Johannis Bapt.) hatalmaskodva 8 nagy ökrét elvitték, megölték egy Wel nevû jobbágyát, egy Frydul nevû jobbágyát pedig életveszélyesen megsebesítették. Ezért a c. kéri a vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ját, hogy emberével, Nadasd-i Miklós fiával: Jánossal küldjék ki tanúságukat, mindezekről tudják meg az igazságot, majd tegyenek jelentést.

Tá.: a 458. számú oklevélben.

K: Bgl. IV. 310. (Tá.-ban.)

429. (1340. júl. 4. e.)

[I.] Károly király Petrus Cornutus testvérnek, a Je-i ispotályos ház Mo.-i és Sclauonia-i perjelének, valamint Donatus-nak, ue. ház Alba-i preceptor-ának és konventjének 1 évre

kiadott, idézésekre, tudományvételekre, birtokbejárásokra és -visszaszerzésekre szóló általános oklevele.

Eml.: a 459. és 586. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 4. 464. és 465. (Eml.-ben.)

430. 1340. júl. 4. Visegrád

[I.] Károly király (H, Da, C, Ra, Se, G, L, Cu, Bu, princ. Sal., mont. S. Angeli dom.) kinyilvánítja, hogy a köztolvajlás- és rablás miatt felakasztott..., l. a továbbiakban a 419. számú oklevelet. Eltérő névalak: Bozba. Erről kettőspecsétjével megerősített [privilegiális] oklevelet bocsát ki. Kelt Tatamerius mr. fehérvári prépost, a királyi aula alkancellárja keze által, IV. Nonas Julii, a. d. 1340., uralkodásának 40. évében, amikor Csanád esztergomi érsek, a kalocsai szék üresedésben van, László pécsi, András erdélyi, László zágrábi, András váradi, Rudolf testvér váci, Miklós egri, Kálmán gyôri, Jakab csanádi, Mesko veszprémi, Péter szerémi, Lôrinc boszniai, Vid (Witus) testvér nyitrai püspök, Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor és a kunok bírása, Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c., Pál c. országbíró, Mykch Sclauonia bánja, Domokos Macho-i bán, Pál királynéi tárnokmr., Dénes királyi asztalnokmr., István királyi lovászmr. és Treutul (dict.) Miklós pozsonyi c. A.

E.: ŠA. Brno. Seilern cs. lt. 13. (Df. 249 090.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

431. 1340. júl. 4.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Pál c. országbíró idézőlevelének megfelelően (l. 425. szám) Gerud-i Benedek fia: János királyi emberrel kiküldték tanúságul

János diaconus-t, chorus-uk clericus-át, akik júl. 3-án (f. II. prox. p. fe. BB. Petri et Pauli ap.) Spacha-i Miko fr.-ét: Jánost és Lucw (dict.) István fiát: Miklóst megidéztek júl. 18-ra (ad quind. datarum presencium) a királyi jelenlét elé Gube leánya, Sykud fia: János felesége: Iwola ellenében. D. in crastino f. II. prenotate, a. d. 1340.

E.: --. Fk.: Dl. 95 253. (Ocskay cs. lt. 26. A.)

K.: --.

432. (1340. júl. 5. e.)

[I.] Károly király utasítja a zalai konventet, hogy Burdyz (dict.) Péter királyi emberrel küldjék ki tanúságukat, és Wruztun birtokot a szomszédok jelenlétében járják be.

Eml.: a 436. számú oklevélben.

K.: --.

433. 1340. júl. 5. Zágráb, Szűz Mária-kolostor

A. d. 1340., XII. Benedek pápaságának 6. évében. János ciszterci rendi testvér, a zágrábi egyházm.-i Thoplica-i Szt. Mária-monostor apátja, pápai bíró és nuncius oklevele. A pápának a római kúria módjára megpecsételt, kenderzsinóron függő ólombullájával ellátott, a zágrábi egyház és a kápt. részére kiadott oklevelét Jakab olvasókanonok, László zágrábi püspök generalis vicarius-a által megkapta. Jakab elpanaszolta, hogy Henrik testvér, a német lovagrend Methlica districtus-beli Chernomel-i rendházának commendator-a v. preceptor-a és a rendház testvérei a Methlica-i tizedeket, amelyek a kápt.-t illetik, jogtalanul beszedik, és kérte, hogy e tizedeket a zágrábi egyház és a kápt. jogába és tulajdonába vezessék vissza. János apát ezután Henriket és a rendház testvéreit megidézte a kápt. ellenében [1339.] szept. 15-re (8. diem fe.

Nat. B. virg.) színe elé, ám ekkor nem jelentek meg, csupán János Guerche-i főesp., a kápt. képviselője, ezért újabb idézés következett nov. 8-ra (8. diem p. fe. OO. SS.). Akkor a Zagabria-i Szűz Mária-kolostorban Henrik megjelent, és János főesp. mint a kápt. képviselője bemutatta azon 1339-ben kelt libellus-t, amelyben ő az apátnak előadta a kápt. sérelmeit, és kérte, hogy a mondott tizedjövedelmeket az apát ítélje a kápt.-nak. Ekkor Henrik kérésére (a főesp. beleegyezésével) e libellus-t átadták neki, s hogy az abban foglaltakra választ adhasson, az apát az ügyet ue. helyszínre [1340.] júl. 1-jére (8. die Nat. B. Johannis Bapt.) halasztotta el. Akkor azonban csak János főesp. jelent meg, pedig János apát a lovagrend iránti tiszteletből 4 napig várakozott Henrikre és a testvérekre. Végül az apát a vele ítélkező bírók tanácsával János főesp.-t -- nem kívánván Henrik és a testvérek makacssága miatt a kápt. jogának sérelmére tovább késlekedni -- a zágrábi egyházm. határain belül fekvő Methlica-i, Syhenstain-i, Syhembergh-i és Grachan-i provinciola-k tizedbevételei (redditus sive proventus decimales) birtokába bevezette, az említett libellus-ban foglalt határok szerint, meghagyva azonban a lehetőséget Henriknek és a rendház testvéreinek, hogy e tizedjövedelmek birtokát megszerezhessék, ha tudják, és amennyire erre joguk van. Actum in claustro S. Marie supradict., die 5. p. oct. B. Johannis Bapt., a. prenotato. Mindezek tanúságául János apát pecsétjét ráfűggeszti az oklevélre.

Má.: HDA. Zagreb. Zágrábi kápt. lt. Liber acclavatus seu statutorum Zagradiensis. 821. pag. 59--62. (Df. 291 740.) XIV. sz.-i.

K.: F. VIII. 4. 471--474. (Farlati V. 425. alapján.); Kukuljević, Jura 108--110; Tkalčić, Mon. ep. Zagr. II. 48--50.

R.: Bónis-Balogh, 1997. 105. (F. VIII. 4. alapján.)

Megj.: Az 1339. évi okleveleket l. Anjou-oklt. XXIII. 111., 112., 555., 681. és 684. szám alatt.

434. 1340. júl. 6. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Mihály fia: Egyed, hogy Benedek fia: Péter az ő

Sarus m.-i Bertolt nevű birtokán levő földjeit hatalmaskodva felszántatta, az ő jogának sérelmére. Ezért az uralkodó utasítja a szepesi (Scepsiensis) egyház kápt.-ját, hogy Danus fia: Imre v. Lőrinc fia: László királyi emberek valamelyikével küldjék ki tanúságukat, akik tudják meg mindezekről az igazságot, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, in oct. fe. ap. Petri et Pauli BB., a. d. 1340.

Á.: a 475. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 4. 663--664; AO. IV. 39--40. (mind Á.-ban.)

435. 1340. júl. 7. Kapronca

Mykch, Sclauonia bánja Ábrahám fiai: Pál és György, valamint rokonuk, Beke fia: Lanceus kérésére függőpecsétjével ellátott privilegiális oklevelében átírja és megerősíti Lanceus számára a császári kápt. privilégiumát (l. 336. szám). D. in Koproncha, 2. die oct. fe. BB. Petri et Pauli ap., a. d. 1340.

E.: ZentralArchiv des Deutschen Rittenordens. Wien (Bécs). Urkunden 17. (Df. 283 711.)
Hátlapján újkori kéztől német nyelvű tárgymegjelölés. Függőpecsét fonatai.

Tá.: Szécsi Miklós szlavón bán, 1372. okt. 17. Dl. 94 435. (Pongrácz cs. lt. 1. 35.)

K.: --.

436. 1340. júl. 7.

A Zala-i Szt. Adorján-monostor konventje előtt megjelent egyrészt Herman nb. Wrutzun-i Herbordius fia Miklós fia: Herbordus ~ Herbordius, ennek leánytestvére (ue. Miklós leánya): Wyola és annak fia: György, másrészt György mr. Wrs-i prépost, a Merene-i predium-ok rector-a és György dékán (mindketten veszprémi kanonokok) a maguk és a

veszprémi kápt. nevében azok ügyvédvalló levelével, és előbbie a Zala m.-i Wruztun birtokot, amely Boxa fia: Péter c. és fiai Wruztun nevű birtoka és Kristóf fia: néhai István szintén Wruztun nevű földje v. birtoka (ami vásárlás címén háramlott a kápt.-ra) között fekszik, miután anyjuk lelke nyugalmaért az őt hitbérként és jegyajándékként e birtokból megillető részét a kápt.-nak adták örök birtoklásra, most Herbordus szegénysége miatt (Wyola-nak az ezen birtokban rejlő leánynegyedével) eladták 30 M. széles dénárért a kápt.-nak örök birtoklásra, minden haszonvétellel és tartozékkal, ti. szántóföldekkel, erdőkkel, kaszálókkel, telki helyekkel (loca sessionalia), szőlőkkel és malomhelyekkel, maguknak semmiféle jogot v. tulajdont abban meg nem tartva. Az adásvétel az apjuk: Péter c. és uterinus fr.-ük: Péter nevében az újudvari (de Noua curia) ispotályos ház kereszteseinek konventje ügyvédvalló levelével megjelent János (aki fiát: Miklóst is képviselte), Miklós és Mihály (a birtok szomszédai) egyetértésével történt. Ha Péter c.-nek v. fiainak tilalmazó- v. egyéb okleveleik lennének a kápt. ellenében e birtok tárgyában, bemutatásukkor érvénytelenné válnak, őket pedig patvarkodásban marasztalják el. Ezen Wruztun birtok határai, ahogyan a király parancslevelének megfelelően (l. 432. szám) Burdiz (dict.) Péter királyi ember a konvent tanúságával a szomszédok jelenlétében júl. 5-én (f. IV. prox. p. fe. BB. Petri et Pauli ap.) bejárta és a konvent előtt erről beszámolt: Wruztun folyó, ami elkülöníti a konvent Apati nevű földjét v. birtokát ezen Wruztun földtől; vulgariter fyuz-nak hívott fűzfa egy tuskés bozótos mellett, s itt szomszédos Péter c. és fiai, ill. a kápt. szintén Wruztun nevű földjével; ösvény; hegy; szilfa, amit vulgariter zylfa-nak hívnak; szántóföldek végében Bokolnuk-ra tartó út melletti hársfa, amit vulgariter haaz-nak mondanak; körtefák; gyümölcs- és körtecserjék; vulgariter bykfa-nak hívott bükkfa; hársfa; vulgariter tulfa (dict.) tölgyfa; hársfa; tölgyfák, ahol elkülönül Kristóf fia: István földjétől, amit a kápt. megvásárolt. Erről a konvent pecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. VI. prox. p. oct. BB. Petri et Pauli ap. predict., a. d. 1340.

E.: Veszprémi kápt. mlt. Orosztony 4. (Df. 200 870.) A hártján függőpecsétre utaló bevágások.

K.: --.

R.: Veszpr. Reg. 133.

437. (1340. júl. 8. -- aug. 8. között)

Pál c. országbíró, mivel Demeter fiai: Demeter és Olivér júl. 8-án (quind. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) okleveleiket nem mutatták be, és a rájuk kirótt 3 M. bírságot sem fizették ki, ismét 3 M.-val sújtja őket, és perüket aug. 8-ra (quind. fe. B. Jacobi ap.) halasztja el.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 378. (Tá.-ban.)

438. 1340. júl. 10.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelő János-monostor konventje előtt megjelent egyrészt Obus fia Miklós fia: Mihály, feleségével: Annával (a néhai Abba leányával) és fiaival: Miklóssal, Péterrel, Bertalannal, Mátéval, Istvánnal, Jánossal és Hank-kal, másrészt Tathar (dict.) Mihály, a Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-jának ügyvédvalló levelével a kápt. képviselőjében, s előbbieket megvallották, hogy [I.] Károly király (H), Erzsébet királyné és fiaik üdvéért, valamint a saját szüleik és elődeik lelkének nyugalmaért a köv. végrendeletet tették: a Jazurmegy, Hennigpothaka és Ponthfelde nevű birtokaikból és az azok tartozékaiból (ezeket isteni közbenjárással és a királyné segítségével szereztek meg idegenek -- extranei -- kezéből) származó census-ból és terragium-ból a kápt. és a kanonokok minden évben 3 szepesi (Scepus) M. dénárt kapjanak örökre, census módjára, ha majd az ezen birtokokon letelepített népek első évekbeli kiváltsága lejár, mégpedig 1-1 M.-t jún. 24-én (in fe. Nat. S. Johannis Bapt.), okt. 11-én (in fe. S. Martini) és Nagyböjt közepén (in media Quadr.). E 3 M. kapcsán fentiek szavatosságot vállaltak a kápt. felé rokonuk, svábfalvi (de villa Sweui) Mátyás fia: Dettricus ellenében. Ha Mihály fiai és Anna örökös nélkül hunynának el, e birtokok minden haszonvételükkel és tartozékaikkal öröklési leszármazás jogán (iure hereditarie successionis) örökre a kápt.-é és a kanonokoké legyenek. Fentiek továbbá megerősítették és jóváhagyták azon adományt, amely során korábban Abba (Anna atyja) Katun birtokot végrendeletileg a

kápt.-ra és kanonokaira hagyta, ezen birtok ügyében tehát sem ôk, sem örököseik nem indíthatnak pert a kápt. v. mások ellenében. Errôl a konvent pecsétjével megerôsített nyílt oklevelet bocsát ki. D. f. II. prox. an. fe. B. Magdalene virg. et. mart., a. d. 1340.

E.: ŠA. Levoča. (Lôcse.) Szepesi kápt. mlt. 7. 4. 5. (Df. 272 436.) Hátlapján késôbbi középkori kezektôl tárgymegjelölések, valamint rányomott pecsét nyoma.

Á.: Jászói konvent, 1475. jún. 4. Uo. 7. 4. 5a. (Df. 272 437.)

Má.: E.-vel azonos jelzet alatt. Újkori.

K.: --.

439. 1340. júl. 10.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelô János-monostor konventjének azonos tartalmú, függôpecsétjével megerôsített oklevele. Eltérô névalakja: Henningpothoka. D. f. II. prox. an. fe. B. Magdalene virg. et. mart., a. d. 1340.

E.: ŠA. Levoča. (Lôcse.) Szepesi kápt. mlt. 7. 4. 5. (Df. 272 436.) Hátlapján más középkori kezektôl tárgymegjelölések. Függôpecsét fonata.

K.: --.

440. 1340. júl. 11.

Az erdélyi kápt. Ponth fia: Demeter kérésére függôpecsétjével megerôsített privilegiális oklevelében átírja Tamás mr.-nek, egyházuk ôrkanonokának, András erdélyi püspök vicarius generalis-ának ezen Demeter felesége: Ilona leánynegyedêrôl kiállított nyílt oklevelét (l. 420. szám). D. f. III. prox. an. fe. B. Margarete virg., a. d. 1340., amikor Domokos a prépost, Santus az éneklô-, Tamás az ôrkanonok és Adorján mr. Kyzdy-i fôesp. a dékán.

Á.: Erdélyi kápt., 1379. máj. 31. Dl. 27 138. (Kol.mon. Cista. Com. Kolozs 9. 156.)

K.: --.

441. 1340. júl. 13. Visegrád

Erzsébet királyné (H) előtt megjelent egyrésről Elya-i Sándor fia Deseu fia: István a maga és anyja: Erzsébet (ue. Deseu felesége), valamint Erzsébet Deseu-től született fia (vagyis az ő fr. uterinus-a): Péter nevében a somogyi konvent ügyvédvalló levelével, másrésről Wgal-i Iwanka c. fia: Pál mr., Pál c.-nek, [I.] Károly király (H) országbírájának prothonotarius-a, és előbbi elmondta, hogy ő, anyja és fr.-e a Somogy m.-i Zeuleus-on levő teljes birtokrészüket minden haszonvétellel, ti. szőlőkkel, szántó- és legelőnek használt földekkel, malom- és halászhelyekkel, és más tartozékokkal eladták Pál mr.-nek és örököseinek 30 budai M.-ért, örök birtoklásra, semmiféle jogot v. tulajdont maguknak és utódaiknak abban meg nem tartva. Átadták emellett Pál mr.-nek minden, e birtokrészre vonatkozó oklevelüket, az esetlegesen megtartottakat pedig érvénytelenítették. Erről a királyné István kérésére kettőspecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki Pál mr.-nek. D. in Wysegrad, Mesko veszprémi püspök, a királynéi aula kancellárja, a királyné proximus-a keze által, III. Idus Julii, a. d. 1340.

E.: Dl. 99 988. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Szőlős 3. 2. 4.) Hátlapján későbbi középkori kezektől, ill. újkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: --.

442. 1340. júl. 13.

A vasvári kápt. előtt Zenthkyral-i Miklós fiai: Péter és Egyed a Zenthkyral-on levő teljes birtokrészüket minden haszonvétellel és tartozékkal elzálogosították jún. 24-től annak 4. évfordulójáig (a fe. Nat. B. Johannis Bapt. nunc prox. preterito usque ad 4. eiusdem fe.

revolucionem) mostohaanyjuknak és kisebb fr.-üknek: Jánosnak 15 pensa bécsi dénárért, az akkori visszaváltás lehetőségével ezen összegért. D. in fe. B. Margarete virg. et mart., a. d. 1340.

Á.: Vasvári kápt., 1385. jún 27. Dl. 102 376. (Batthyány cs. lt. Heimiana 339.) Eszerint zárt oklevél volt.

K.: Bgl. IV. 309.

443. 1340. júl. 14. Arnót

Miklós mr., a nádor Borsad-i vicec.-e és a négy szb. tudatják, hogy Orly-i Lochk fia: Fülöp Orly-i János fia: Márton m.-i emberrel és fentiek pecsétjével Puthnuk-i Miklós fiát: László mr.-t megidéztette júl. 9-én (sabb. prox. an. fe. B. Benedicti conf.) ezen Orly nevű birtoka ügyében fentiek színe elé júl. 14-re (f. VI. prox. p. fe. B. Margarete virg.), miként erről a m.-i ember a pecsétet visszahozva fentieket tájékoztatta. Akkor azonban Fülöp nem jelent meg, nem is küldött senkit, holott a László mr.-t az egri kápt. ügyvédvalló levelével képviselő Korothyán-i Lukács fia: István c. egész nap várt rá. Ezért fentiek Fülöpöt bírságban marasztalják el László mr. ellenében, ha magát nem tudja kimenteni. D. in Ornoith, in termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 89 289. (Radvánszky cs. sajkókazai lt. 2. 10.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.
K.: --.

444. 1340. júl. 14.

A nyitrai kápt. előtt Jakab testvér, a Gron melletti B. Benedek-monostor konventjének perjele Sewridus apát és a konvent nevében tiltakozott, miszerint Magyar (dict.) István mr.

Gymes-i alvárnagy a monostor Besenew ~ Bessenew nevű birtokát v. falvát annak haszonvételeivel 10 évig birtokolta. E 10 év lejártával, júl. 13-án (in fe. B. Margarete virg.), miként ez a kápt. Jakab testvér által bemutatott nyílt oklevelében szerepel, tartozott azt visszaadni az apátnak és konventjének, ám ezt mégsem tette meg. D. in crastino fe. B. Margarete virg. prenotati, a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 3. 1. 3. (Df. 235 831.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, újkori kéz írásával kiegészítve. Kerek zárópecsét nyoma.

K.: --.

445. 1340. júl. 14.

A nyitrai kápt. előtt Jakab testvér, a Gron melletti B. Benedek-monostor konventjének perjele Sewridus apát és a konvent nevében tiltakozott, miszerint Magyar (dict.) István mr. Gymes-i alvárnagy a monostor Beseneu ~ Besseneu nevű birtokát v. falvát annak haszonvételeivel 10 évig birtokolta. E 10 év lejártával, júl. 13-án (in fe. B. Margarete virg.), miként ez a kápt. Jakab testvér által bemutatott nyílt oklevelében szerepel, tartozott azt visszaadni az apátnak és konventjének, ám ezt mégsem tette meg, sőt megengedte Zwgh (dict.) Mihálynak, hogy egy ezen birtokhoz tartozó nagy erdőt más haszonvételekkel együtt elfoglaljon. D. in crastino fe. B. Margarete virg. prenotati, a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 3. 1. 4. (Df. 235 832.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés és töredékes kerek pecsét.

K.: Str. III. 369--370.

446. [1340.] júl. 14. Avignon

[XII.] Benedek pápa Lacu-i Bernát mr.-nek, a római jog (ius civilis) professzorának, az apostoli szék nuncius-ának. Értesült róla, hogy László pécsi püspök a pápai kamarát Mo.-ról (partes Vngarie) megillető összegekből átadatott 2000 firenzei (Florentia) aranyft.-ot a velencei (Venecia) domokos testvérek perjelének és konventjének. A pápa felhatalmazza Bernát mr.-t, hogy ezen, ill. a pápai kamarát Mo.-ról megillető egyéb összegeket, amiket a velencei domokosoknak még elküldenek, vegye át, s minden esetben állítson ki ezügyben 2 közokiratot, s az egyiket küldje el a pápai kamarának. A kamarát illető jövedelmek ügyében a bármilyen rendű, méltóságú, status-ú v. condicio-jú ellentmondókat, mégha főpapok is, egyházi figyelmeztetéssel (censura) tartsa kordában, akkor is, ha az apostoli szék korábban engedélyezte számukra, hogy őket interdictum alá vetni, felfüggeszteni v. kiközösíteni nem lehet. D. Auinione, II. Id. Julii, [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 50a--50b. ep. 127. (Df. 291 787.)

K.: Katona, Hist. crit. IX. 189--190; F. VIII. 4. 447--448. (mindkettő Koller II. 472. alapján.)

447. 1340. júl. 16.

Az Almad-i Boldogságos Szűz-monostor konventje előtt Kezy-i Mihály özvegye -- unokájával (nepos), István fiával: Apró (Parvulus) Lôrincsel -- elmondta, hogy azon perben, amit ő Henney-i Cosmas fia: Miklós ellenében indított István fia: Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. Thopolcha-n, 2 évvel azelőtt, Húsvét előtti csütörtökön tartott (V. f. prox. p. Pasca celebrata cuius iam 2. preteriisset revolutio annualis) congregacio-ján fia: ezen István megsebzése, megverése és halála ügyében, Miklós c. engedélyével és fogott nemes bírók közvetítésével Miklóst 10 M. kifizetésére ítélték, miként ez a c. oklevelében szerepel. Ezen összeget Miklós kifizette neki és Lôrincnek, így ôk Miklóst és annak kezeseit: Dávid fiát: Miklóst, Monozlo-i Bálint fiát: Pétert, Barlag-i Mihály fiát: Peteu c.-t, Durugd-i Kylianus fiát:

Istvánt, Lôrinc fiát: Marcus-t, Kopulch-i Salamon fiát: Istvánt, Monozlo-i Beke fiát: Pált, Terdemech-i Rubinus fiát: Andrást, Kal-i Vid (Wyd) fiát: Györgyöt és Bach-i Cosmas c.-t nyugtatják. Ha rokonaik mégis zaklatnák ezügyben Miklóst, patvarkodásban marasztaltassanak el. Ezen oklevelet (bemutatása esetén) bármely kápt. v. konvent tartozik megerősíteni. D. domin. die in crastino fe. Div. ap., a. d. 1340.

E.: VAML. 365. Erdôdy cs. lt. Vép 72. 3329. (Df. 261 881.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés és mandorla alakú pecsét töredékei.

K.: Zala I. 369--370.

448. 1340. júl. 17.

A gyôri kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelôen (l. 166. szám) emberével, Paztur-i Péter fiával: Rolanddal (Lorandus) kiküldték tanúságul Tamást, chorus-uk presbiter-ét, akik júl. 16-án (die domin. prox. p. fe. Div. ap.) a Sopron (Supprun) m.-i nemesektôl és közrendûektôl (communes homines), s különösen Chorna birtok szomszédosaitól megtudták, hogy Bertalan fia: István mr. márc. 23-án (p. diem medii Quadr.) 14 betöretlen kancát ellopott Chorna-i Lôrinc fia: János ménesébôl, ebbôl kettôt Jánosnak visszaadott, a többit azonban megtartotta, és visszaadni nem akarta. D. in fe. mart. Andree et Benedicti BB., a. d. 1340.

E.: Dl. 3320. (NRA. 17. 5.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Marzalthw névalakkal.

K.: Sopron vm. I. 158.

R.: Bgl. IV. 309. (német nyelvû.)

449. 1340. júl. 17. Bécs

Albert passau (Pataviensis) püspök átírja XXII. János pápa kenderfonaton függő ólombullával ellátott, Avinionum-ban [1333.] okt. 15-én, pápaságának 18. évében kelt oklevelét (amelyben a pápa a Weigelsdorff-i Szt. Péter-plébániát a bécsi szegények ispotályához csatolta az ispotály kevés bevétele és szegénysége miatt), s ennek megfelelően a püspök ezen egyházat minden jogával és tartozékával egyesíti ezen ispotállal, hogy az a plébánia bevételeit a szegényekre fordítsa. Actum et d. in Viennae, a. d. 1340., in die B. Alexii conf.

Má.: Dl. 87 108. (Hg. Esterházy cs. lt. 20. 15. 1.) Újkori.

K.: --.

450. [1340.] júl. 17. A velencei dózsé palotája

Bartholomeus Gradonico, Venecia, Dalmacia és Chroacia dózséja és a velencei tanács Mihály [fia:] András Arbe-i c.-nek: megkapták a minap a Segnia-i consul levelét, most pedig a Jadra-i c. és bírók levelét, amelyek híreket tartalmaznak Mo. (H) királyának érkezéséről. Mivel a Sclavonia-i területek védelméhez új és biztos hírek szükségesek a király jöveteléről, utasítják a c.-t, hogy álljon készenlétben, folyamatosan érdeklődjön, akitől lehet, a király érkezéséről: jön-e, ill. mekkora népséggel (gens). Minderről tegyen jelentést. D. in nostro ducali palacio, die 17. Julii, 8. ind. [1340.]

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 401; Ljubić II. 82. (A velencei Grande Archivio-ban levő E. alapján.)

451. 1340. júl. 20. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt megjelent egyrésről Gunaa ~ Gune fia: Domokos,

másrészről Beche-i Imre fia: Wezzeus Saskw-i várnagy, a királyi aula lovagja (miles), s előbbi elmondta, hogy a Tolna m.-i Nook nevű birtokának felét minden haszonvétellel és tartozékkal elzálogosította proximus-ának: Wezzeus mr.-nek 25 budai M. dénárért, a bármikori visszaváltás lehetőségével. D. in Wysegrad, f. V. prox. an. fe. B. Jacobi ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 109. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 57.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

452. 1340. júl. 20. [Oláh-]Léta

Péter erdélyi alvajda kinyilvánítja, hogy amidőn Emuch fia János fiai: Miklós, László, Aceel (dict.) János, Vörös (Rufus) Péter, Tamás, Lőrinc és Deseu mr.-ek, valamint Chama fia: Jakab Emuch fiát: Vos Miklós c.-t perbe idézték színe elé birtokosztály ügyében, a per többszöri halasztáson esett át. Végül júl. 20-án (oct. fe. B. Margarethe virg.) megjelent egyrészről Vos Miklós c., másrészről Jakab, valamint János ezen fiai közül Vos Miklós és Vos László a maguk és mondott fr.-eik nevében a nyitrai kápt. ügyvédvalló levelével, s elmondták, hogy Zenthegyud, Pulyun és Nyres nevű birtokaikon, ti. e birtokok telkein (sessio) Domokos fia: János, Nema-i Petheu és Loona-i Koplyon kiküldött alvajdai emberek jelenlétében örök osztály tettek. Eszerint Zenthegyud falu utcája (platea) a telkek rendjével Vos Miklós c. curia-jától Wrdug (dict.) Mihály házáig; Pulyun birtokon Lőrinc villicus házától a falun átfolyó patakon át tartó utca (via seu platea) a telkek rendjével Feyes (dict.) György házáig; Nyres faluban Hyce fia: András házától a Zupalmapataka patakig terjedő rész Miklós c.-é lett. Zenthegyud birtokon Wrdug Mihály házától egy Weezeruk nevű berken át haladva az ettől délre levő, Miklós fiának: Imrének a falu végében levő házáig terjedő, egy patak mellett levő rész; Pulyun birtokon Nagy (Magnus) János házától a mondott Lőrinc curia-jától egy Mátyás nevű ember házáig tartó rész a telkek rendjével; Nyres birtokon a mondott Zwpalmapataka pataktól Nagy (Magnus) Gergely fia: Benedek házáig e falu rendje Chama fiáé: Jakabé lett. Zenthegyud falu harmada, ti. Zakalus (dict.) János házától ezen Miklós fia: Imre házáig, egészen ezen idősebb

(maior) Was Miklós c. curia-jáig; Pulyun birtokon György szabó házától Kadar (dict.) Mihály házáig a telkek rendjével; Nyres birtokon Gergely fia: Benedek házától Hyce fia: András házáig Emuch fia János fiaié lett. A Nyres birtok szomszédságában levő Buzyas birtokról, amit Miklós c. Chama fiától: Jakabtól vásárolt meg, úgy határoztak, hogy mivel lakatlan, Miklós c., ill. János fiai közösen használják, Jakab nélkül. A felek a nekik jutott részekre népeket telepíthetnek le. Az épületeket (curie et edificia) maguknak megtarthatják, csere nélkül. E birtokok szántóföldjeit, rétjeit v. kaszálóit, berkei és minden haszonvételeit a felek közös használatra hagyták és szavatosságot vállaltak egymás felé ezen örök osztály ügyében. Erről az alvajda függőpecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. D. in Leta, termino antedict., a. d. 1340.

E.: AL. Wass cs. lt. 1. 15. (Df. 252 705.) Függőpecsét fonatai.

K.: F. VIII. 4. 474. (Kaprinai-gyűjt. alapján, részlet); Doc. Trans. III. 606--608.

Román ford.: Doc. Trans. III. 539--541.

453. 1340. júl. 21. Visegrád

Miklós egri püspök tudatja Pál pappal, a Kallo-i egyház rector-ával és Kallo-i alessp.-sel, valamint a többi illetékes pappal és egyházak rector-aival, hogy Iwan fia: András és Simon fia: Imre mr.-eknek, Lajos herceg aula-ja ifjainak (iuvenes) kérésére megengedte, hogy Waralya és Apathy nevű birtokaikonn levő kápolnáikban a temetésen kívül minden más isteni tiszteletet kiszolgáltatható, amíg a püspöknak tetszik v. amikor személyesen ezen alessp.-ségbe nem megy. D. in Vissegrad, f. VI. prox. an. fe. B. Marie Magdalene, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 121. (Kállay cs. lt. 1300. 537.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Adatok I. 1. 156; Kállay I. 137.

454. 1340. júl. 22.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 345. szám) Keue (Má.: Keve) fia: János királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Miklós mr.-t, akik júl. 17-én (f. II. prox. p. fe. Div. ap.) Gay birtokot a király adományozási jogköréhez tartozónak találván, a szomszédok jelenlétében bejárták és iktatták Mochk c.-nek és fiainak örök birtoklásra, nem lévén ellentmondó. Hj.: Zernolcha (Má.: Zarnolcha) folyó; Rakolcha (Má.: Rakolha) patak; a pap határjelei; ösvény; a pap földje; Mátyás fia: András földje és Gay; nagy út; András földje és Gay föld; ösvény, ahol elkülönül Gay András földjétől; Kyralhaza (Á. 2.: Kyrhaza; Má.: Kiralyhaza) hegy; nagy út; Byztra (Má.: Bisztra) patak; Mothna falu, Thapolcha (Má.: Tapolcha) falu, Erdew fia: Bene és Gay; út; Gay föld és Tapolcha föld; forrás; Zernolcha (Á. 2.: Zornolcha) folyó. D. in fe. B. Marie Magdalene, a. d. 1340.

Á.: 1. I. Lajos király, 1353. máj. 29. OA. v. Žiari nad Hronom. Kremnica. Körmöcbánya város lt. 1. 14. 1. 6. (Df. 249 581.) Az uralkodó 1364. máj. 13-án kelt megerősítő záradékával.

2. Á. 1. > Nyitrai kápt., 1358. aug. 19. Uo. 1. 14. 1. 7. (Df. 249 582.)

Má.: Ludvigh Ignác körmöcbányai notarius, 1853. jún. 11. Štátny Ústredný Banský Archiv. Banská Štiavnica. Selmecbányai Főkamaragrófi Hivatal. Kompromisszumos per 2478. fol. 461--464. (Df. 268 794.) (Á. 1. alapján.)

K.: F. VIII. 6. 178--180.

455. (1340. júl. 23. e.)

Pál c. országbíró ítélete szerint Wgud-i (Tá. 2-3.: Wguod) Chenyk mr., Ekthor fia: Miklós, ScenthIwan-i Beke és Zolouk-i Pál fia: Pál királyi emberek a gyôri kápt. tanúságaival a király mint felperes, ill. Thymardeem-i Miklós fiai: Mark és Péter mint alperesek között per tárgyát képezô Thymardem birtokon júl. 23-án (die domin. prox. p. 22. diem fe. BB. Petri et

Pauli ap.) a szomszédok és a felek v. képviselőik jelenlétében tartsanak vizsgálatot, majd a felek a kápt. jelentését vigyék vissza.

Tá. 1-3.: a 675. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 58--59. (Tá.-ban.)

456. 1340. júl. 23. [Oláh-]Léta

Péter erdélyi alvajda János kolozsmonostori apát kérésére megbízta szomordoki Pétert, hogy az apát Kajántó nevű birtokának részei elfoglalásától mindenkit, különösen pedig a jogtalan foglalásokat tett Demét, Jánost, Gergelyt és Antalt tilalmazzon, nevezettektől pedig az elfoglaltakat vegye vissza. Péter júl. 21-én (f. VI. prox. an. fe. B. Marie Magdalene) Demét és testvéreit Kajántón az elfoglaltakból kitette, és Kajántó határait kijelölte Bedehalmáig, a Syab felé vezető útig és Macskásig. D. in Léta, 3. die termini prenotati, a. d. 1340.

R.: Beke A., TT. 1896. 499--500; Beke, Kolozsmonostor 19--20. (Egykori, Com. Colos. Neoreg. 41. jelzet alatt levő E.-je alapján.)

457. (1340. júl. 23. -- júl. 30. között)

A győri kápt. jelenti Pál c. országbírónak, hogy a Thymardem birtokkal kapcsolatos vizsgálatot Chenyk mr. távolléte miatt nem tudták elvégezni.

Eml. 1-3.: a 675. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 59. (Eml.-ben.)

458. 1340. júl. 24.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja jelenti István mr. vasvári és soproni (Suprun) c.-nek, hogy oklevelének megfelelően (l. 428. szám) emberével: Jánossal kiküldték tanúságul Pétert, chorus-uk clericus-át, akik júl. 18-án (f. III. prox. an. fe. B. Marie Magdalene) a m. (provincia) nemeseitől és nemtelenjeitől megtudták, hogy Gellért (Gerhardus) és Bertalan fia: János a felsoroltakat megcselekedték Imre mr. jobbágysai ellenében. D. in vig. fe. S. Jacobi ap., a. d. 1340.

E.: GYMSML. 2. 5030. Káldy cs. (Df. 281 370.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés és zárópecsét nyoma.

K.: Bgl. IV. 310.

459. 1340. júl. 25.

A veszprémi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 429. szám) Donatus preceptor kérésére Bolug fia: András királyi emberrel kiküldték tanúságul Péter mr. kanonokot, akik amikor júl. 4-én (f. III. prox. p. fe. BB. Petri et Pauli ap.) a Fejér m.-i, Alba közelében levő Baruch [! ♂: Barch] birtokot a szomszédok jelenlétében bejárták és iktatni akarták a preceptor-nak és az Alba-i konventnek, Donk, a fehérvári egyház dékánja a kápt. személyében Alba város felől; az Alba-i Szt. Miklós-egyház kanonokai a maguk és rector-uk: Miklós mr. nevében az ő birtokuk felől; János mr., a fehérvári egyház örkanonoka Almas birtok felől; Péter, a fehérvári egyház éneklőkanonoka pedig az éneklőkanonoki B. Borbála-egyház és annak birtokrészei felől az iktatásnak ellentmondottak, így a fehérvári kápt.-t, János ör- és Péter éneklőkanonokot, valamint a Szt. Miklós-egyház kanonokait és rector-át Petrus Cornutus perjel, Donatus preceptor és az Alba-i konvent ellenében aug. 8-ra (quind. fe. B. Jacobi ap.) a királyi ember a királyi jelenlét elé idézte. D. in fe. B. Jacobi ap. prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl 106 118. (Fehérvári keresztes konvent lt. 3. 1. 6.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: F. VIII. 4. 464--465.

R.: Érszegi G., Fejér m. Évk. 1971. 186.

460. (1340. júl. 26. e.)

Pál Barana-i vicec. kéri a pécsi kápt.-t, hogy küldjék ki emberével tanúságukat Gerede-i János fia: András, valamint Phylpes c. és Lôrinc fia: Péter tilalmazására Gerede-i István fiai: István és Beke érdekében.

Eml.: a 462. számú oklevélben.

K.: --.

461. 1340. júl. 28. Szepesvár

Miklós mr. Scepus-i vicec.-nek és várnagynak elmondta Gerus -- Petrouycksygra-i Voytha fia: Demeter leánya --, hogy Sebrech fia: Mahal (dict.) Mihály, Anda (dict.) András és Benck leánya fiának, Leu-nek fiai: János és Márton az ő jogának sérelmére elfoglalták nagyapjának (awus) Petrouycksygra-n levő és őt illető birtokrészét, használják azt és ott laknak, holott nagyapjának még csak nem is vérrokonai v. osztályos generacio-i, mivel Sebrech és Benck az ő nagyapja serviens-ei v. famulus-ai voltak, így nevezettek azok utódaiként laknak e birtokon. Ezért Miklós mr. kéri a Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ját, hogy küldjék ki tanúságukat, aki előtt Kázmér fia: János v. Márton fia: Kázmér v. Marck fia: Dénes (mind kázmérfalviak -- villa Kazmeri --), Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugetter) nádor emberei közül valamelyik Woytha Petrouycksygra birtokon levő minden generacio-jától és rokonától, valamint más nemesektől és nemtelenektől tudja meg az igazságot ezügyben, majd a kápt. tegyen

jelentést a nádornak. D. in castro Scepus, f. VI. prox. p. fe. B. Jacobi ap., a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Szepesi kápt. hh. lt. 9. 2. 15. (Df. 263 058.)

K.: --.

462. 1340. júl. 28.

A pécsi kápt. jelenti Pál Barana-i vicec.-nek, hogy oklevelének megfelelően (l. 460. szám) kiküldték tanúságul Vincét, egyházuk prebendarius-át, aki előtt a vicec. embere, Cykadorfolua-i Mykou fia: István júl. 26-án (f. IV. sc. in crastino fe. B. Jacobi ap.) Gerede-i János fiát: Andrást (Gerede-n levő birtokrészén), valamint Phylpes c.-t és Lôrinc fiát: Pétert tilalmazta Gerede-i István fiai: István és Beke birtokai és birtokrészei hasznainak elvételétől. D. 4. die predict. fe. B. Jacobi ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 67 711. (Tallián cs. lt. 36.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés. Erősen foltos.

K.: --.

463. 1340. júl. 29.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 396. szám) Péter királyi emberrel kiküldték tanúságul Gergely mr.-t, egyházuk dékánját, akik júl. 16-án (d[omin.] die prox. p. fe. Div. ap.) a m. (provincia) nemeseitől és nemtelenjeitől megtudták, hogy Morzoltu-i Bertalan fia: István minden említettet megcselekedett Churna-i Lôrinc fia: János ellenében. D. in quind. Div. ap., a. d. [13]40.

E.: Dl. 3318. (NRA. 17. 5.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Bgl. IV. 310--311.

464. (1340. júl. 30. -- aug. 27. között)

Pál c. országbíró kéri a gyôri kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságaikat, akik előtt Pok ~ Poky-i János c., Ekthor fia: Miklós, ScenthIwan-i Beke és Zolouk-i (Tá. 2-3: Zalouk) Pál fia: Pál királyi emberek aug. 27-én (oct. fe. S. regis Stephani) a szomszédok és a felek v. képviselőik jelenlétében Isten és a Szt. Korona iránti lelkiismeretüknek megfelelően tudják meg, vajon Thymardem birtok v. annak bármely része a vulgariter thymar-nak mondott királyi condicionariusoké-e régtől fogva, v. pedig Miklós fiai: Mark és Péter örökjoga. Előbbi esetben a birtokot járják be, ahol szükséges, emeljenek új határjeleket a régiek mellé, haszonvételeit, tartozékait és jogait az ország szokásának megfelelően fogott bírókkal becsüljék fel, és mint a királyhoz tartozót iktassák a király személyében jelenlevő Domokos fiának: Miklósnak. Utóbbi esetben tudják meg, mióta és hogyan Miklós fiaie e birtok, majd hagyják nekik birtoklásra. A kápt. szept. 3-ra (ad 8. diem dict. oct. S. regis Stephani) tegyen jelentést.

Tá. 1-3.: a 675. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 59--60. (Tá.-ban.)

R.: Érszegi G., Fejér m. Évk. 1971. 186. (Tá. 3. alapján.)

465. (1340. aug. 1. e.)

András mr. vasvári vicec. és a m. szb.-inak oklevele szerint elpanaszolta nekik Herman-i Károly fia: Bertalan, hogy Boley fia: Gure mr. és fr. uterinus-ai birtokaikon osztályt tettek, és jelenleg Gure saját fr.-e, vagyis Bertalan birtokainak gyümölcsseit és haszonvételeit elveszi. Ezért fentiek kéri a vasvári kápt.-t, hogy Bolkfolua-i Andronicus fia: László m.-i emberrel küldjék ki tanúságukat, akik Gure-t tilalmazzák Bertalan jobbágysági collecta-inak beszedésétől, a gyümölcsök és haszonvételek megszerzésétől, majd a kápt. tegyen jelentést.

Tá.: a 476. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 40--41. (Tá.-ban.)

466. (1340. aug. 1. e.)

János mr. borsodi főesp. a Chamaz özvegye, ill. László fia: Péter mr. és János fia: László mr. Rozgun-i nemesek közötti pert aug. 1-jére (oct. S. Jacobi ap.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 479. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 41. (Eml.-ben.)

467. (1340. aug. 1. e.)

A pannonhalmi konvent memoriális oklevele szerint Achay-i Péter fia: István kötelezte magát a konvent embere: János testvér előtt, hogy aug. 1-jén (oct. B. Jacobi ap.) kifizet 3 M. dénárt a konvent előtt János mr. királyi nyeregkészítőnek.

Tá.: a 474. számú oklevélben.

K.: Szovák K., Mons Sacer I. 442. (Tá.-ban.)

468. 1340. aug. 1. Visegrád

Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c. kinyilvánítja, hogy 1327-ben viszály támadt egyrészt Felicián fia: Péter, Hennig fia: Bertalan és Nagy (Magnus) Péter Kuluswar-i polgárok generacio-i, másrészt Stark c., Zekul és ezek rokonainak (affinis) -- mind Kuluswar-i polgárok -- generacio-i között. A vajda, nehogy közöttük gyilkosság v. halál szülessék, a feleket kötelezvénylevelével kölcsönösen elfogadott békére vezette, mely szerint ha a felek

valamelyikét bármikor szóval v. tettel valamiféle támadás érné, az ezt provokáló fél v. leszármazottai minden birtokától és javától fosztassék meg, és megváltoztathatatlan határozattal fővesztés terhe alatt mint hűtlen a levelesítettek módjára (*more proscriptorum*) bűnhődjön fiaival és örökösei örököseivel át. Péter, Bertalan és Nagy Péter generációi azonban e megegyezést számos elvetemült tettel semmibe vették, és [1338.] ápr. 5-én (*in domin. Ramispalmarum*) előre megfontolt gonosz szándékkal, felfegyverkezve Stark c., Scekwil és rokonaik generációira váratlanul rárontottak, egyeseket megsebesítettek, megcsonkítottak a város közepén két embert, majd ezután tetteik miatti félelemből kimenekültek a városból. A vajda bűneiknek megfelelően kívánván ítélni, többszöri kikiáltással megidézttette őket bírósága elé, ám azok nem jelentek meg, gonosztetteikért nem adtak elégtételt, ezért a vajda őket fővesztésre ítélte. 1338. nov. 6-án (a. d. 1338., VI. f. prox. an. fe. B. Martini conf.) nevezettek a mondott városba titokban bementek, azt felgyújtották, Stark fiait: Miklóst és Pétert számos rokonukkal együtt kegyetlenül megölték, sok polgár és hospes házáat feltörték, javaikat hatalmaskodva elvették, így nem kevés zsákmánnyal menekültek el. Végül 2 évig a király és az ország megrögzött hűtlenei között lakoztak, és ezekből sereget összegyűjtve el akarták Kuluswar városát foglalni, az embereket megölni, a várost megsemmisíteni, de a város mellett isteni segítséggel Pethew alvajda a város polgáraival és hospes-eivel ellenük ment, és a csatában a többi hűtlennel együtt az utolsó szálig megsemmisítette őket, birtokaik így teljesen a vajda kezére háramlottak. D. in Wyssegrad, in oct. B. Jacobi ap., a. d. 1340.

Á.: I. Károly király, 1341. ápr. 15. > Váradi kápt., 1345. máj. 8. Dl. 40 979. (Múz. Ta.)

K.: AO. IV. 503--505. (Á.-ban.); ZW. I. 506--508; Doc. Trans. III. 608--609.

Román ford.: Doc. Trans. III. 541--543.

469. 1340. aug. 1.

Az egri kápt. előtt egyrésztől Scenthkyral-i (E. 2.: Zenthkyral) Moyus (E. 2.: Moys) fia: Miklós c., másrésztől László fia: Pál a maga és fr.-e: János nevében a kápt. általános

(generaliter ad causas date) ügyvédvalló levelével elmondták, hogy a Gömör (Gumur) m.-i Zenkyral nevű örökbirtokukon örök osztályt hajtottak végre. A birtok Ny-i fele minden haszonvétellel és tartozékkal, telki helyekkel (loca sessionalia), szántóföldekkel, folyókkal, rétekkel és berkekkel (nem érintve az ezen birtokon alapított Szt. István király-egyház papjának és rector-ának átengedett telki helyet és az ue. telekhez -- sessio -- tartozó szántóföldeket és jogokat), valamint a Nogrona (E. 2.: Noghrona) nevű földrész László fiainak és örököseiknek jutott; míg a birtok Ke-i fele hasonlóan minden haszonvétellel és tartozékkal (különösen az itt levő telki helyekkel) Miklós c. és örökösei jogába és tulajdonába háramlott, más jogának sérelme nélkül. Legelőnek használt földjeiket, amelyek szántóföldeket és cserjéseket is magukban foglalnak, szintén 2 részre osztották. Azon határok, amelyek elkülönítik László fiai részét mind Miklós, mind a többi szomszédos részétől, miként ezt a felek elmondták: a mondott egyház (amit a határ megfelelő) sanctuarium-a; a pap említett telki helye; a Zenkyral faluból Abafolua faluba tartó út; Reynoldus (E. 2.: Rennoldus) fiainak földje; Sayou (E. 2.: Sayo) folyó; Simon fiainak földje; a mondott sanctuarium. Azon határok, amelyek elkülönítik Miklós c. részét mind László fiai, mind a többi szomszédos részeitől: a mondott sanctuarium; Zenkyralpotaka (E. 2.: Zenthkyralpataka) folyó; wigo Balasreue-nek (E. 2.: Balusreue) hívott hely; fűzfák; Berch felett 3 fa; szántóföldek; Reynoldus fiainak földje; néhai rokonuk: Geroldus telki helye; a mondott sanctuarium. A nevezett Rona földrészt az egyház földjétől elválasztó határok: egy út a Louch-i nemesek határjeleiig; Rechke föld határjelei; László ezen fiainak része. A legelőnek használt földek határai: Berch; földjellel körülvett tölgyfa; cserjések; egy Berch lejtője egy út mellett; Zegrethe völgy; Miklós fiainak határjelei. A kápt. privilégium kiadását ígéri. D. in oct. f. Jacobi ap., a. d. 1340.

E.: 1. Dl. 3321. (NRA. 694. 10.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

2. Ue. jelzet alatt, más kéztől. Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 37--39. (E. 2. alapján.)

470. 1340. aug. 1.

Az egri kápt. előtt megjelent egyrészről Zenthkyral-i (Á. 2.: Zenthkiral) Moyus fia: Miklós c., másrészről ezen Miklós c. gener-e, Wisslam-i (Á. 2.: Vyslyam) Lôrinc fia: Tamás a maga és Miklós c. másik gener-e, Bolugh fia: Miklós nevében, és Miklós c. elmondta, hogy atyai javaiból az ő leányainak, vagyis Tamás és Miklós feleségeinek: Chala-nak és Hazuga-nak, továbbá két másik, még férjezetlen leányának: Klárának és Banch-nak adta örök birtoklásra a Gömör (Gumur) m.-i Louch birtokon levő, őt örökjogon illető teljes részét, továbbá egy, a Zenthkyral birtokból kihasított földrészt, minden haszonvétellel és tartozékkal, más jogának sérelme nélkül, részben leányai iránti szeretetből, részben e leányokat a természet joga és az ország szokása szerint minden birtokból és birtokrészből megillető leánynegyed kiadásaként. Miklós c. rokona, László fia: Pál (akivel Miklós, mint mondják, egy birtokosztályban van) a maga és a kápt. általános (generaliter ad causas date) ügyvédvalló levelével fr.-e: János nevében ezen adományozáshoz beleegyezését adta. Miklós és Pál magukat és fr.-üket: Jánost és örököseiket kötelezték, hogy ha a birtokrész tárgyában bármiféle per jönne létre, e leányok, férjeik és utódaik költségeit ők állják. A birtokrész határai: folyópart; fűzfák; út; Louch birtok; ue. folyó; fűzfabokrok; egy Berch csúcsán levő tölgyfa; ue. Berch oldalában levő wlgo zylfa fa; ue. Berch-en egy tölgyfa; Halyagus folyó, ahol elkülönül Louch, Naprad és Lôrinc fiainak birtoka; Berch; körtefa; ue. Berch oldala; egy másik Berch-en levő rezgőnyárfa; szántóföldek; egy Berch-en levő út; cserjések; földjellel körülvett tölgyfa; Louch folyó. A kápt. privilégium kiadását ígéri. D. in oct. fe. B. Jacobi ap., a. d. 1340.

Á. 1-2.: a 683. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 7. 332--335. (Á. 2. alapján, Á.-ban.)

1340. aug. 1. > 1360. aug. 1.

A pozsonyi kápt. jelenti Miklós nádornak (H), a kunok bírójának, hogy a Karcha-i B. Bertalan-cgyház bizonyos földrészei iktatásáról kiállított oklevélnek (amit a kápt. pecsétjével ellátva neki eredetijében visszaküldött)

megfelelően kiküldték tanúságul János Zerdahel-i plébánost, aki előtt Karcha-i Salamon fia: István nádori ember [1360.] júl. 14-én (f. III. prox. p. fe. B. Margarethe virg. et mart.) a szomszédok jelenlétében e földrészeket bejárta, s azokat a mondott egyháznak és presbiter-ének iktatta örök birtoklásra, nem lévén ellentmondó. Hj.: Karcha falu csatornája, ahol szomszédos az érseki népek földjeivel; a B. Bertalan-egyház haranglába; Pap (dict.) kaszáló; az érseki népek határjele. D. in oct. fe. B. Jacobi ap., a. d. 1340. [! >: 1360.]

K.: Str. III. 370. (Az egyházkarcsai egyházban őrzött E.-ről készült Knauz-féle Má. alapján.)

Megj.: 1340-ben Drugeth Vilmos volt a nádor. Az oklevél címzettje valószínűleg Kont Miklós nádor, és a dátumban a római hatvanat írták le negyvennek, avagy Knauz másolta le tévesen a pontos évjelölést.

471. 1340. aug. 1.

A vasvári Szt. Mihály arkangyal-egyház kápt.-ja előtt Kald-i Seueridus fia: László tilalmazta Chende (dict.) Miklós fiait: Lewkus-t és Miklóst Heghye nevű birtokuk eladásától, elzálogosításától, és bármiféle elidegenítésétől, mondván, hogy a szomszédság jogán e birtok őt illeti meg, ha azt Miklós fiai nem tudják megtartani maguknak. D. in oct. fe. S. Jacobi ap., a. d. 1340.

Á.: Gutí Ország Mihály nádor, 1467. márc. 4. Dl. 45 238. (Múz. Ta. Illésházy.)

K.: --.

472. [1340.] aug. 1. Avignon

[XII.] Benedek pápa [III.] Kázmér királynak (P). Értesült az uralkodó leveléből, hogy a tatárok (Tartari) álnok és barbár népe (natio, gens) azt gondolván, hogy Lo. -- amely a keresztények végvidékén fekszik -- megtámadására könnyű út nyílik, elhatározta, hogy az országot és annak keresztény lakóit lerohanja, elpusztítja és a katolikus vallást meggyalázza. Az uralkodó értesült arról, hogy a tatárok nyíltan fenyegetőztek, miszerint erejüket egyesítve mindezeket végrehajtják rövid időn belül, emiatt a király, figyelmezve arra, hogy Lo. a római

egyháznak van közvetlenül alávetve, s hogy mind ő, mind országa lakói a római egyház hívei, a pápától segítséget kért. Ennek megfelelően a pápa engedélyezi, hogy a király a tatárok ellen, akik már korábban kegyetlenül pusztították Lo.-t és más hívő földeket és személyeket, a keresztet hirdesse Lo. és a saját védelmére; és más levelével (l. köv. szám) utasította a gnéznói (Gueznensis) érseket, a krakkói (Cracou) és wroclawi (Wratislau) püspököt, hogy ők v. megbízottjaik, és más egyházi v. világi személyek Lo.-ban, Mo.-ban (V) és Cseho.-ban (Bo) a tatárok és mások ellenében, akik meg kívánják támadni a királyt, Lo.-t és annak lakóit, helyezték a kereszt jelét a hívekre a tatárok és más hűtlenek ellen. A pápa Isten, és B. Péter és Pál apostolok hatáskörével azon híveknek, akik az uralkodóval v. seregével saját személyükben és költségeiken 3 éven belül 1 évig e küldetésben részt vesznek (ill. magának a királynak is, ha személyesen a tatárok ellen indulna), továbbá azoknak, akik e feladatban meghalnak v. megsebesülnek, v. sebeikbe hálnak bele, bűnbocsánatot engedélyez. Akik nem személyesen mennek, hanem költségeiken harcosokat (bellator) küldenek a mondott idő alatt, ill. azoknak, akik mások költségén, de saját személyükben mennek, ua. bűnbocsánatot engedélyezi. Végül az uralkodót buzdítja, hogy erős lélekkel bátorítsa alattvalóit. D. Auinione, Kal. Aug., [pápaságának] 6. évében. [1340.] A.

Reg.: 1. Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 128. 159b--160a. ep. 239. (Df. 291 742.)

2. Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 128. 160a--160b. ep. 240. (Df. 291 742.)

K.: Theiner I. 637--638. (Reg. 1. alapján.); Densușianu I. 658--660. (Theiner I. alapján.)

R.: Doc. Trans. III. 543. (Densușianu I. alapján; román nyelvű.)

473. [1340.] aug. 1. Avignon

[XII.] Benedek pápa a gnéznói (Gueznensis) érseknek, a krakkói (Cracou) és wroclawi (Wratislau) püspöknek. Értesült [III.] Kázmér király (P) leveléből, hogy a tatárok (Tartari) álnok és barbár népe (nacio, gens) azt gondolván, hogy Lo. -- amely a keresztények végvidékén fekszik -- megtámadására könnyű út nyílik, elhatározta, hogy az országot és annak keresztény

lakóit lerohanja, elpusztítja és a katolikus vallást meggyalázza. Az uralkodó értesült arról, hogy a tatárok nyíltan fenyegetőztek, miszerint erejüket egyesítve mindezeket végrehajtják rövid időn belül, emiatt a király, figyelmeztetve arra, hogy Lo. a római egyháznak van közvetlenül alávetve, s hogy mind ő, mind országa lakói a római egyház hívei, a pápától segítséget kért. Ennek megfelelően a pápa engedélyezte, hogy a király a tatárok ellen, akik már korábban kegyetlenül pusztították Lo.-t és más hívő földeket és személyeket, a keresztet hirdesse Lo. és a saját védelmére. Utasítja tehát fentieket, hogy ők v. megbízottjaik, és más egyházi v. világi személyek Lo.-ban, Mo.-ban (V) és Cseho.-ban (Bo) a tatárok és mások ellenében, akik meg kívánják támadni a királyt, Lo.-t és annak lakóit, helyezték a kereszt jelét a hívekre a tatárok és más hűtlenek ellen. A pápa Isten, és B. Péter és Pál apostolok hatáskörével azon híveknek, akik az uralkodóval v. seregével saját személyükben és költségeiken 3 éven belül 1 évig e küldetésben részt vesznek (ill. magának a királynak is, ha személyesen a tatárok ellen indulna), továbbá azoknak, akik e feladatban meghalnak v. megsebesülnek, v. sebeikbe halnak bele, bűnbocsánatot engedélyez. Akik nem személyesen mennek, hanem költségeiken harcosokat (bellator) küldenek a mondott idő alatt, ill. azoknak, akik mások költségén, de saját személyükben mennek, ua. bűnbocsánatot engedélyezi. A klérust és a népeket összehívva fentiek ezt hirdessék ki az alkalmas helyeken, s gondoskodjanak, hogy a hívek e kegyes feladatot elkezdjék és híven végrehajtsák. D. Auinione, Kal. Aug., [pápaságának] 6. évében. [1340.] A.

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 128. 160b--161b. ep. 239. (Df. 291 742.)

Eml.: az előző számú oklevélben.

K.: Theiner I. 638; Densușianu I. 660. (Theiner I. alapján.)

R.: Doc. Trans. III. 543. (Densușianu I. alapján; román nyelvű.)

474. 1340. aug. 2.

A pannonthalmi (Sacer Mons Pannonie) Szt. Márton-monostor konventje tudatja, hogy

korábbi memoriális oklevelük (l. 467. szám) ellenére Achay-i Péter fia: István aug. 1-jén (oct. B. Jacobi ap.) 3 M. dénárt nem fizetett ki színük előtt János mr. királyi nyeregkészítőnek. D. f. IV. prox. p. oct. prenotatas, a. d. 1340.

E.: Pannonhalmi Főapátság hh. lt. 21. (Df. 274 106.) K. szerint papír, hátlapra nyomott pecsét maradványaival. Hátlapján: iudicialis pro Johanne sellipario domini regis contra Stephanum filium Petri de Achya (?) in duplo.

K.: Szovák K., Mons Sacer I. 441--442.

Facs.: Uo. 430.

475. [1340.] aug. 2.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelét (l. 434. szám) Danus fia: Imre révén megkapták, és ennek megfelelően kiküldték emberüket: Mátyás presbitert, choris-uk prebendarius-át, akik aug. 1-jén (in fe. S. Petri ad vincula) megtudták mindenkitől, akitől lehetett, hogy Benedek fia: Péter Mihály fia: Egyed Sarus m.-i Bertolt birtokon levő földjeit hatalmaskodva felszántatta. D. in crastino dict. fe. S. Petri ad vincula, a. d. prenotato. [1340.]

E.: Dl. 40 839. (Múz. Ta. Berthóty 31.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Bertolth névalakkal.

K.: F. VIII. 4. 663--664. (Jankovich-gyűjt. alapján.); AO. IV. 39--40.

476. 1340. aug. 2.

A vasvári Szt. Mihály-egyház kápt.-ja jelenti András mr.-nek, István vasvári c. vicec.-ének és a m. szb.-inak, hogy oklevelüknek megfelelően (l. 465. szám) emberükkel: Lászlóval

kiküldték tanúságul Mihály mr.-t, egyházuk éneklőkanonokát, akik aug. 1-jén (in fe. ad vincula S. Petri) Gure-t [hátlap: és fr.-eit] tilalmazták Károly fia: Bertalan jobbágysai collecta-inak beszédétől, valamint ezen Bertalan minden, bárhol is levő birtokai hasznainak és gyümölcseinek elvételétől. D. f. IV. prox. p. fe. ad vincula S. Petri, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 838. (Múz. Ta.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 40--41.

R.: Bgl. IV. 311.

477. 1340. aug. 3.

A. d. 1340., die 3. Aug. A velencei tanács határozata: ha a Sclavonia-i biztosoknak olyan híreik vannak Mo. (V ~ U) királyának érkezéséről, látogassák meg a Sclavonia-i területeket azok megerősítése végett, tegyék, ami Velence érdekét szolgálja, és folyamatosan küldjenek jelentést a hírekről és e területek helyzetéről.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 402; Ljubić II. 83--84. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 29.)

478. 1340. aug. 4. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt Klára, Gwne mr. özvegye és 12 évesnek látszó fia: István a Tolna m.-i Nook nevű birtokuk felét minden haszonvétellel és tartozékkal elzálogosították rokonuknak, Bechee-i Imre fiának: Wezzews ~ Wezzeus mr.-nek, Saaskw-i várnagynak, a királyi aula lovagjának (miles) 25 budai M.-ért, a bármikori visszaváltás lehetőségével, miért is 100 forintot kaptak tőle. D. in Vyssegrad, f. VI. prox. p. fe. B. Petri ad vincula, a. d. 1340.

E.: Dl. 87 110. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 59.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.
K.: --.

479. 1340. aug. 5. Eger

János mr. borsodi (Borsud) főesp., Miklós egri püspök generalis vicarius-a (in spiritualibus) Chamaz özvegyének (akinek képviselőjében Zomulia-i Tamás fia: Miklós állt elő a főesp. ügyvédvalló levelével) a főesp. korábbi oklevele (l. 466. szám) szerint aug. 1-jén (oct. S. Jacobi ap.) László fia: Péter mr. és János fia: László mr. Rozgun-i nemesek (akik érdekében Bertalan pap, a Rozgun-i egyház rector-a jelent meg) ellen indított perét aug. 22-re (ad oct. Ass. B. virg.) halasztja el. A per tárgya az özvegy leánynegyede, amit ő ezen fr.-ei minden birtokából és birtokrészből igényel. D. Agrie, 5. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 3323. (NRA. 11. 9.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 41--42.

R.: Wertner, Nemzetségek II. 410; Bónis-Balogh, 1997. 105. (Mindkettő K. alapján.)

480. 1340. aug. 6.

A zalai konvent 1340. aug. 6-án (f. II. prox. an. fe. B. Laurencii mart.) kiadott privilegiális oklevele szerint színük előtt egyrészt Wyola -- Oroztun-i Baxa leánya, Rayk-i Egyed fia: Domokos felesége -- és ezen férje, másrészt Mixefalua-i Mixe fia László fia: Miklós -- Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. serviens-e -- megjelentek, és előbbieket megvallották, hogy a Zala m.-i Bachyta birtok egykor Baxa-é volt, és Wyola fr.-ei, ezen Baxa fia: Péter és ennek fiai: Miklós és János ezen Miklós mr.-nek adták. Wyola az őt ezen birtokból megillető leánynegyedet Miklós mr.-től 20 M. formájában megkapta, ezért őt és örököseit férjével együtt ezügyben nyugtatja.

Tá.: Kont Miklós nádor, 1363. nov. 15. Dl. 5162. (NRA. 1539. 52.)

K.: --.

481. (1340. aug. 8. -- szept. 15. között)

Pál c. országbíró előtt aug 8-án (quind. fe. B. Jacobi ap.) az uralkodó nevében megjelent Péter fia: János királyi ügyvédvalló levéllel, ill. Demeter fia: Demeter a maga és fr.-e: Olivér nevében, ám Demeter nem tudott eredeti oklevelet bemutatni Zurdukpyspuky birtokról, csak az egri kápt. 1290-ben kelt privilégiumát a budai kápt. átiratában, s eszerint Katha-i Myhedeius c. özvegye az egri kápt. előtt ezen Heweswywar m.-i birtokát, ami A. [András] egri püspöktől hozzá cserével jutott, minden haszonvétellel és tartozékkal rokoni szeretetből Demeternek -- az alperesek apjának -- adta. Az országbíró, mivel Demeter fiai már 3 időpontban nem mutattak be eredeti oklevele(ke)t, csak ezen átiratot, ennek azonban Zurdokpyspuky birtoklására nem volt bizonyító ereje, ráadásul a király képviselője ezen átirattal nem elégedett meg, emellett mivel az ország legkipróbáltabb szokása szerint 3 időpontnak elégségesnek kell lennie bárkinek is oklevelei bemutatására, s ha ezt nem tenné, fosszák meg birtokjogától, továbbá mivel e per alatt Olivért Welch ~ Wlch fia: Antal ellenében -- annak a Jazou-i konvent előtt 1340. febr. 9-én (oct. fe. Purif. B. virg.) 50 nemessel letett esküje után (l. 75. szám) -- hatalmaskodásban, vagyis fő- és jószágvesztésben elmarasztalták, Pál c. nem csupán Zurdokpyspuky-t ítélte az uralkodónak, hanem Demetert minden birtokától meg is fosztotta. Hogy azonban mégsem tűnjön elhamarkodottnak az ítékezésben, bírói hatáskörénél fogva elrendelte, hogy csak Demeter a mondott birtokról szóló eredeti okleveleit szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. virg.) még bemutathatja a király ellenében, az egri kápt. mondott oklevelével együtt, amit Pál c. pecsétfőjével jelölt meg. Emellett mivel Demeter a 6 M. bírságból a rá eső részt: 3 M.-t nem fizette ki, ezt szept. 15-én ennek duplájával tegye meg, vagyis összesen 9 M.-t rójon le.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 378--380. (Tá.-ban.)

482. 1340. aug. 9. Königsfeldi kolostor

Ágnes, Mo. (Ungern) királynéja kibékíti Bern városát Albrecht-tel, Frigyessel és Lipóttal, Ausztria (Oesterich) hercegeivel, valamint előbbi szolgálóival. Dise brief ist gegeben ze Chünigzfelt in vnserm kloster, do man zalt von Gottez geburt drüzenhundert vnd viertzig jar an St. Laurentien abent.

E.: K. szerint Bern város lt.-a.

K.: Libenau, Hundert Urkunden 75--80.

Regényi Kund

483. 1340. aug. 9.

Ágnes, Mo. (Vngern) királynéja fegyverszünetet közvetít Bern és Freiburg városok között, amelynek szept. 29-ig (sant Michels tag) kell tartania. Felszólítja továbbá ezen városokat, hogy addig béküljenek ki egymással. Der geben ist an sant Laurentii abent, do man zalt von Gots geburt drützezen hundert vnd viertzig iar.

E.: K. szerint Freiburgi Lt. Hátlapjáról a pecsét elveszett.

K.: Libenau, Hundert Urkunden 80--82.

Regényi Kund

1340. aug. 11. >: 1360. aug. 14. Visegrád

[I.] Lajos király (H) Visegrad-on, 1340. aug. 11-én [! >: 1360. aug. 14-én] (f. VI. prox. p. B. Laurencii mart., a. d. 1340. [! >: 1360.]) kelt, pecsétjével megerősített nyílt oklevelében átírja és megerősíti a nyitrai kápt.

1339. évi, Berench birtok György nyitrai vicec.-nek történt iktatásáról szóló oklevelét.

Tá.: 1. Szécsi Miklós országbíró, 1383. okt. 8. Dl. 68 098. (Ghyczy cs. lt. 16.) Újkori Má.-ban.

2. Tá. 1. alapján készült másik újkori Má., Tá. 1.-gycl azonos jelzet alatt.

K.: --.

Megj.: Az átirrt oklevelet l. Anjou-oklt. XXIII. 251. szám alatt. Jelen oklevélnél valószínűleg a római hatvanast (LX) másolták negyvennek (XL).

484. [1340.] aug. 12.

[A. d. 1340.], die 12. Aug. A velencei tanács határozata: meghagyták a Sclavonia-ba induló újonnan választott biztosoknak, hogy ha ott olyan híreket kapnak Mo. (H) királyának érkezéséről, melyek alapján úgy tűnik számukra, hogy jobban kell gondoskodni arról, hogy Sclauonia ~ Sclavonia bárói egyetértőek legyenek, cselekedjenek belátásuk szerint Velence érdekében.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 403; Ljubić II. 84. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 30.)

485. 1340. aug. 13. Visegrád

[I.] Károly király (H) elé járult Tamás erdélyi vajda, Zonuk-i (Á. 2., Má. 2.: Zolnuk) c., királyi tárnoki helyettes (officium gerens magisterii tawarnicatus nostri), a király proximus-a, és az uralkodó oldalán ifjúkorától fogva teljesített hű szolgálatait egyenként előadva az örökös nélkül elhunyt Tolmach-i (Á. 2., Má. 2.: Tolmaach; Má. 1.: Tolmách) Corradus fia: Miklós c.-nek a király adományozási jogköréhez háramlott minden birtokát kérte örök adományul magának és örököseinek. A király tehát felidézve Tamás vajda hű szolgálatait, amiket azon idő óta teljesített számára, amióta a király az őt a születés rendje szerint (ordine geniture) megillető

Mo.-ra jött, Miklós c. minden, az országban bárhol is levő birtokát és birtokrészét -- kivéve a Kekullew (Á. 2., Má. 2.: Kykwllew) m.-i Nagy (Maior)-Kekullew (Á. 2., Má. 2.: Kykellew) folyó mellett levő Huziuozo-n (Á. 2., Má. 2.: Hozywozo; Má. 1.: Huzmezô) és Mikezaza-n (Á. 2., Má. 2.: Mykezaza; Má. 1.: Mikezáza) levő részeket -- minden haszonvétellel és tartozékkal, ti. vámokkal, vásárokkal, kő- és faerődítményekkel (municio), és mindenféle épülettel Tamás vajdának és általa örököseinek adományozza örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. D. in Wysegrad, domin. die prox. an. fe. Ass. virg. glor., a. d. 1340.

Á.: 1. I. Lajos király, 1347. júl. 13. Dl. 3324. (Transss. 2. 32.) Az uralkodó 1364. febr. 3-án kelt megerősítő záradékával.

2. Á. 1. > Váci kápt., 1399. aug. 15. > Erdélyi kápt., 1399. nov. 25. Dl. 3454. (Transss. 12. 26.)

Má.: 1. Lendvay Márton királyi levéltáros, 1788. nov. 5. (Pecséttel ellátott hiteles Má., Á. 1. alapján.) Dl. 3806. (Erd. Fisc. 20. 2. H.)

2. Lendvay Márton királyi levéltáros, 1788. nov. 5. (Pecséttel ellátott hiteles Má., Á. 2. alapján.) Dl. 3807. (Erd. Fisc. 20. 2. H.)

K.: F. VIII. 5. 275--277; ZW. I. 508--509. (mindkettő Á. 1. alapján.)

R.: F. XI. 471; Pór A., Erd. Múz. 1890. 129; Wertner, Nemzetségek II. 132. (mindkettő F. XI. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 544. (ZW. alapján, aug. 11-i dátummal.)

486. 1340. aug. 13. Visegrád

[I.] Károly királytól (H) Magyar (dict.) Pál mr. Gymus-i várnagy szolgálataiért örök adományul kérte az állítása szerint az uralkodó adományozási jogköréhez tartozó Sopron (Suprun) m.-i Daag, Tyak és Wycka nevű birtokokat. Ezért az uralkodó utasítja a vasvári kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, aki előtt Halastow-i Markus fia: János v. Telekus-i János fia: Jakab királyi emberek valamelyike a szomszédok jelenlétében e birtokokat járja be és iktassa

Pál mr.-nek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg Pál mr. ellenében a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, in domin. prox. an. fe. Ass., a. d. 1340.

Á.: az 528. számú oklevélben.

Tá.: a 739. számú oklevélben.

K.: --.

487. 1340. aug. 14. [Sajó-]Gömör

Bothiz fia Miklós fiai: Jakab és János, Vilmos (Wyllermus) nádor Gömör (Gumur) m.-i vicec.-ei és a négy szb. Miklós fia: Miklós Scarus-i nemessel (annak kérésére) pecsétjükkel kiküldték a m. emberét, Elek fia: Jakab Scarus-i nemest, aki Scarus-i Honth fia János fiát: Lászlót és Scarus-i Sándor fiát: Andrást, valamint a hozzájuk tartozókat ezen Miklós birtoka közúton túli része jogának v. haszonvételének megszerzésétől tilalmazta. D. in villa Gumur, in vig. Ass. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 56 850. (Hanvay cs. lt. 36.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 42.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 309. (K. alapján.); Abaffy--Dancs--Hanvay 97. (E. alapján.)

488. 1340. aug. 14. [Sajó-]Gömör

[Bothiz] fia Miklós fiai: Jakab és János, Vilmos (Wyllermus) nádor Gömör (Gumur) m.-i vicec.-ei és a négy szb. előtt megjelentek egyrésről Erzsébet és Ilona nemes asszonyok, Kutus-i Simon és István feleségei, valamint ezen Simon az egri kápt. ügyvédvalló levelével, másrésről Bolug-i Tamás fia: Domokos nemes, s elmondták, hogy Péter szerémi püspök, királyi titkos

kancellár pecsétetes oklevelének megfelelően (l. 363. szám) jún. 7-én (f. IV. prox. p. fe. Pent.) 8 fogott bírót és két szb.-t vezettek Capelna faluba, akik a felek néhai rokona: Barch birtokát felosztották és mérőkötéllel mérve egy 29 királyi öl (wl) hosszú és 26 királyi öl széles részt Domokosnak hagytak. A felek erről nov. 18-án (oct. B. Martini conf.) az egri kápt. privilegiális oklevelét tartoznak közösen kiadatni. A mindezekben ellenkező felet patrvarkodásban marasztalják el. D. in villa Gumur, in vig. Assump. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 105 182. (Forgon cs. lt.) Hátlapján azonos, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés.

K: --.

489. 1340. aug. 16.

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy László zágrábi püspök színe előtt elmondta, miszerint Magyar (Hungarus) Lôrinc, Demeter fia: Miklós, Mihály fia: Bexa, Mihály fia: Péter, Gergely fia: Pál, Zelna-i György, Isow fia Pál fia: Lukács, Pychula (dict.) György fia: Pál és Hazug (dict.) György, a zágrábi egyház népei jún. 11-én (oct. fe. Penth.) kiváltságaik bizonyítására más közrendű társaikkal (consocii populares homines) Péter szerémi püspök, kápolnaispán, királyi titkos kancellár, valamint Thathamarius mr. fehérvári prépost, Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c., és Pál c. országbíró (akiket az uralkodó delegált ezen ügyben) jelenléte elé járultak, ám végül megértvén, hogy a püspök, azaz saját uruk ellen súlyosan vétkeztek, megrémültek, mivel sok társukat hasonló ügyben a mondott bírók örök börtönbüntetéssel sújtottak, és a zágrábi egyház hűtlen lázadóiként e bíróság elől elszöktek. Emellett Sándor fiát: Györgyöt, Cristinus fiát: Jánost és társaikat a mondott bírók ítéletükkel a püspök kezére adták, hogy ő büntesse meg őket, ám azok félelmükben a püspök fogságából megszöktek, így tőle nem nyertek megbocsátást. Minderről az uralkodó oklevelet bocsát ki a püspöknek. D. f. IV. prox. an. fe. B. regis Stephani, a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 80. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 569--570.

R.: Doc. Trans. III. 545. (Smič. X. alapján; román nyelvű.)

490. 1340. aug. 16. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy Dryse fiát: Pétert, Iwan fiát: Borg-ot, György fiát: Demetert és Vid (Wydus) fiát: Draghen-t, a zágrábi egyház egykori predialis-ait, mivel azt állították, hogy nemesek, a király és az ország báróinak döntése szerint mint lázadókat elfogták és László zágrábi püspök kezébe adták át. Miután a püspök kegyesen elengedte őket láncaikból, a király színe elé járulva kötelezték magukat, hogy az ő és utódaik életében nem mennek a zágrábi püspökség területére, földjeire, bárhol is legyenek azok, s ha a püspök v. officialis-ai őket valamely püspöki földön találják, joguk van őket elfogni. D. in Wysegrad, f. IV. prox. an. fe. B. regis Stephani, a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 80. (Df. 283 555.) XIV. sz-i.

K.: Smič. X. 570--571.

491. [1340.] aug. 17. Avignon

[XII.] Benedek pápa Vsbeck-nek, a tatárok (Tartari) kánjának (princeps, imperator). Örömmel fogadta a kán nuncius-ait: Lorto-i Petranust, társát: Albertet (a katolikus hit professzorait), valamint a kán elsőszülöttjének: Tynybeck hercegnek (dux) ferences rendi nuncius-át, a Mo.-i (V) Illést, akik szóltak a kán nagyságáról és hatalmáról, s kifejezték annak a pápa és az apostoli szék irányában táplált tiszteletét, s hogy a pápa Kitaj Birodalomba (Cathayense Imperium) küldött és a kán elé is járult követeit a kán fogadta, segítette, céljukhoz eljutni gondoskodott; emellett a kán engedélyezte a pápa biztatására, hogy a birodalmában élő keresztények egyházakat építhessenek, ill. azokat kijavíthassák, s hogy főpapok (antistes) és

vallásos keresztények Isten igéjét hirdethessék, és az egyházi szentségeket a római egyház rítusa és szokása szerint kiszolgáltathassák; ezenfelül amidôn egyesek a kánt egy éjjel a palotája felgyújtásával meg akarták ölni, s ezzel hamisan keresztényeket vádoltak, a kán megmenekülvén a vádak hamisságát felismerte, e keresztényeket védelme alá vette és szabadon útjukra bocsátotta. A pápa örömét fejezi ki ezen Istennek tetsző cselekedetek miatt, kéri, hogy a kán kegyessége továbbra is áradjon a keresztények felé, biztatja őt a keresztény hit felvételére, s hogy buzgón munkálkodjon azon, hogy az égiek kórusához csatlakozzon. Ezért és a kán lelkének üdvéért könyörögni fog az Úrhoz. Kéri továbbá, hogy mivel értesült arról, hogy a kán alattvalói, ill. Mo. (V) és Lo. (P) királyainak officialis-ai és alattvalói között viszályok és háborúk szoktak kitörni a kán birodalma és a mondott országok határvidékein, álljon el ezen országok megtámadásától, s ha ezen királyok okoznának a kánnak v. övéinek jogtalanságokat v. megtámadnák őket, s erről a kán a pápát értesíti, a pápa igyekszik majd, hogy e királyok e jogtalanságokat a kánnak és alattvalóinak jóvátegyék. D. Auinione, XVI. Kal. Sept., pápaságának 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 58a--59a. ep. 149. (Df. 291 789.)

K.: Katona, Hist. crit. IX. 188--189. (Wadding és Pray alapján; részlet.); F. VIII. 4. 450--452. (Raynaldus alapján.); Theiner I. 638--639; Densuşianu I. 661--662. (Theiner I. alapján.)

R.: Doc. Trans. III. 545. (Densuşianu I. alapján; román nyelvű.)

492. [1340.] aug. 17. Avignon

[XII.] Benedek pápa Thynybeck hercegnek (dux), Vsbeck, a tatárok (Tartari) kánja (princeps, imperator) elsőszülöttjének. Örömmel fogadta ferences rendi nuncius-át, a Mo.-i (V) Illést, s meghallgatta beszámolóját a hercegnek az apostoli szék és a római egyház felé táplált tiszteletéről és az apja birodalmában élő keresztények iránti kedvezéséről. A pápa örömét fejezi ki ezek miatt, és óhajtja, hogy a herceg a keresztény hitet felvegye, és az evilági kegyelmet és a túlvilági boldogság dicsőségét nyerje el. A pápa biztatja a keresztények iránti további

jóindulatra. D. Auinione, XVI. Kal. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 59a--59b. ep. 150. (Df. 291 789.)

K.: Theiner I. 639--640; Densușianu I. 663. (Theiner I. alapján.)

R.: Doc. Trans. III. 545. (Densușianu I. alapján; román nyelvű.)

493. [1340.] aug. 17. Avignon

[XII.] Benedek pápa Taydolu-nak, Tatáro. (Tartaria) kánnőjének (principissa, imperatrix). Szine elé járult a ferences rendi Mo.-i (V) Illés, valamint Lorto-i Petranus és társa: Albert -- Vsbeck-nek, a tatárok (Tartari) kánjának (princeps, imperator), Taydolu férjének nuncius-ai --, s többek között elmondták, hogy Taydolu kegyes tisztelettel viseltetik a pápa és az apostoli szék felé, s a mondott részeken élő keresztények irányában kegyesen jár el. A pápa örömét fejezi ki mindezek kapcsán, s biztatja, hogy a keresztény hitet vegye fel, s legyen a keresztények iránt továbbra is jóindulattal. Imádkozni fog az Úrhoz Taydolu, férje és gyermekei testi és lelki üdvéért. D. Avinione, XVI. Kal. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 59b--60a. ep. 151. (Df. 291 789.)

K.: Theiner I. 640; Densușianu I. 664. (Theiner I. alapján.)

R.: Doc. Trans. III. 545. (Densușianu I. alapján; román nyelvű.)

494. (1340. aug. 18. e.)

Drugeth Vilmos nádor, a kunok bírása idézőlevele szerint notarius-a és Fyuzer-i várnagya: Mátyás mr. aug. 18-ra (f. VI. prox. p. fe. Ass. B. Marie virg.) perbe idéztette Felbarcha-i Moysius özvegyét.

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K: --.

495. 1340. aug. 18. Vizsoly

Isep mr., Drugeth Vimos (Vyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának albirája tudatja, hogy a nádor notarius-a és Fyuzer-i várnagya: Mátyás mr. aug. 18-án (f. VI. prox. p. fe. Ass. B. Marie virg.) pert indított színe előtt a nádor korábbi idézőlevelének megfelelően (l. előző szám) a személyesen előállt Felbarcha-i Moysius özvegye ellenében, állítva, hogy az özvegy fia: Tamás, aki levelesített személy (homo proscriptus), az ő vetésein és másutt 12 M. kárt okozott. Mivel az özvegy azt felelte, hogy ily súlyos ügyben rokonai tanácsa nélkül nem tud felelni, Isep mr. a pert szept. 15-re (ad oct. fe. Nat. S. Marie virg.) halasztotta el. D. in Vysul, in termino supradict., a. d. 1340.

E: Dl. 83 223. (Bárczay cs. lt. 1. 70.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Moyus névalakkal.

K: --.

496. 1340. aug. 19. [Nagy-]Kálló

[János mr. Szabolcs m.-i vicec. és a négy szb.] tudatják, hogy azon pert, amit színük előtt Lengel [hátlap: (dict.)] János mr. Kyristus (dict.) János ellenében indított aug. 19-én (sabb. prox. p. fe. Ass. B. virg. glor.) utóbbi fiának: Simonnak elfogásának ügyében, aug. 26-ra (ad oct. datarum presencium) halasztják el. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 122. (Kállay cs. lt. 1300. 530.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Kyristus Péter névalakkal.

Eml.: az 508. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 137.

Megj.: Az oklevél kiadóinak azonosításához l. az említő oklevelet.

497. [1340.] aug. 19. Avignon

[XII.] Benedek pápa kinyilvánítja, hogy a ferences rendi Mo.-i (V) Illés, valamint Lortoi Petranus és társa: Albert (a katolikus hit professzorai), Vsbeck-nek, a tatárok (Tartari) kánjának (imperator) nuncius-ai, akik tőle színe elé járultak, visszafordultak a kánhoz. A pápa kívánja, hogy azon részeken és földeken, amelyekben a keresztény hit erős, ők teljes biztonságban legyenek, és ezért buzdít minden egyházi és világi, bármiféle méltóságú személyt, hogy nevezetteket (akik jelen oklevelet birtokolják) famulus-aikkal, lovaikkal és javaikkal együtt kegyesen fogadják, nekik sérelmet ne okozzanak, s ezt másoknak se engedjék, ill. amennyire lehetséges, gondoskodjanak nevezettek biztonságos áthaladásáról. D. Auinione, XIV. Kal. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 123b--124a. ep. 323. (Df. 291 792.)

K.: --.

498. 1340. aug. [20.]

Az Alba-i Szt. István király-egyház ispotályos háza kereszteseinek konventje kinyilvánítja, hogy a konvent Donatus testvér -- Petrus Cornutus-nak, a Je-i [Szt. János ispotályos ház] Mo.-i (H) és Sclauonia-i perjelének preceptor-a és képviselője --, valamint Mesko, a királynéi aula kancellárja egyetértésével a veszprémi kápt.-nal a köv. cserét hajtotta végre szavatosság vállalásával: a kápt. Somogy m.-i Zeleus birtokon levő 80 hold földjét, 12

szőlejét, 5 szőlőművesét -- Latamas-t, Resthe-t és leszármazottaikat --, valamint Berey birtokon levő 50 hold földjét, 3 szőlejét, két helyen levő erdejét és rétjét minden haszonvétellel és tartozékkal a konventnek adta teljes jogú és örök birtoklásra, míg a konvent a kápt.-nak adta a Somogy m.-i ..... birtokon levő 4 ekényi teljes birtokrészét, condicionarius-okkal és erdőkkel. A konvent erről [függőpecsétjével] megerősített [privilegiális oklevelet bocsát ki.] D. [in fe.] S. regis Stephani, a. d. 1340. A.

E.: Veszprémi kápt. mlt. Szőlős in Balaton 10. (Df. 200 871.) Hátlapján más középkori kéztől tárgymegjelölés része. Rongált és foltos.

K.: --.

R.: Veszpr. Reg. 133. (aug. 20-i dátum alatt.)

499. 1340. aug. 20.

A zágrábi kápt. a Remete Szt. Pál-rendi István testvér, a Garigh-i Boldogságos Szűz-egyház konventjének perjele kérésére pecsétjével megerősített oklevelében átírja Mychalch fia: Pál mr. 1329. nov. 12-én kelt, ezen Pál mr., valamint Pál egykori trsebinjei (Tribiniensis) püspök és János, a kápt. prépostja függőpecsétjeivel megerősített oklevelét, amelyben ezen -- Tyboldus bán neméből való (de genere) -- Pál mr. a Gresenche folyó caput-jánál levő vásárolt földrészét a remete testvérek Garig-i egyházának adta örök birtoklásra. D. in. fe. B. regis Stephani, a. d. 1340.

E.: Dl. 35 173. (Paul. Garig. 1. 12.) Hátlapján későbbi középkori kéztől: super donacione Mihalwelge per Paulum filium Michalch de genere Tyboldi bani.

K.: Smič X. 571.

500. 1340. aug. 21. Visegrád

[I.] Károly király (H) László zágrábi püspök kérésére új és hiteles pecsétjével ellátott nyílt oklevelében megerősíti és jóváhagyja Péter szerémi püspök, királyi titkos kancellár és kápolnaispán, Thatamerius fehérvári prépost, királyi alkancellár, Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c., valamint Pál c. országbíró, kijelölt királyi bírók privilegiális oklevelét (l. 415. szám), amelyben ítéletet hoztak a püspök és a zágrábi egyházm. districtus-aiban és területein (tenutum) levő bizonyos lázadó és hűtlen emberek és népek ellenében, akik magukat a zágrábi egyház szabad predialis-ainak állították. D. in Wysegrad, in crastino fe. S. regis Stephani, a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 80. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 572.

R.: Doc. Trans. III. 546. (Smič. X. alapján; román nyelvű.)

501. (1340. aug. 21. u.)

[I.] Károly király (H) utasítja a fehérvári kápt.-t, hogy adják tanúságukat, akinek jelenlétében emberei járják be a zágrábi püspökség provincia-it. A király és bírái a zágrábi püspök, ill. annak népei és egykori predialis-ai között kiadott ítéletlevelét (l. előző szám) az ezen provincia-kban levő mindenféle status-ú és condicio-jú embereknek olvassák fel és magyarázzák meg, majd a kápt. tegyen jelentést.

Tá.: a köv. oklevélben.

K.: Smič. X. 568--569. (Tá.-ban.)

502. (1340. aug. 21. u.)

A fehérvári kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. előző szám) Antallal, a hajszentlőrinci (S. Laurencius de Hay) egyház prépostjával, királyi káplánnal és Gutha-i Miklóssal, a királyi aula ifjával kiküldték tanúságul János mr.-t, kanonoktársukat, akik .....

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 80. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i. Hiányos.

K.: Smič. X. 568--569. (1340. jún. 26-i keltezéssel.)

Megj.: Mivel az előző oklevélben említett ítéletlevél az uralkodó aug. 21-i oklevele lehet, Smičiklas dátumjavaslatát a fenti módon korrigáltuk.

503. 1340. aug. 22.

A fehérvári kápt. előtt Miklós dékán és Iwanka mr. (a veszprémi kápt. kanonokai) kápt.-juk nevében tiltakoztak, miszerint főpapjuk: Mesko veszprémi püspök egyházuk számos birtokát és birtokrészét a kápt. tanácsa és beleegyezése nélkül, csak a saját tetszése szerint elzálogosította, v. kedvezésből elidegenítette, akinek akarta, az egyház könyveit, ruháit (ornamenta), kelyheit és csészéit (chipus) eltékozolva és elzálogosítva ezen egyháztól elidegenítette, egyházuk számos püspöki condicionarius-át, akiket nem kellett volna, nemesítve felszabadította, s noha a kápt. saját pecsétjét a püspök ezen intézkedéseiről kiadott privilegiális okleveleire ráhelyezte, ezt nem saját akaratukból, hanem kényszer hatására, félelemből és a püspök parancsára tették. D. 3. die fe. S. regis Stephani, a. d. 1340.

E.: Veszprémi kápt. mlt. Veszpr. eccl. et cap. 18. (Df. 200 872.) R. szerint hátlapján pecsét nyoma.

K: --.

R.: Veszpr. Reg. 133.

504. 1340. aug. 22.

A váradi kápt. előtt Rezege-i Sándor fiai: György és István a maguk és fr. uterinus-aik: András, Miklós, Balázs és Gergely nevében tiltakoztak, miszerint apjuk: Sándor az ő sérelmükre és megkérdésük nélkül a Zonuk m.-i Tenkewscenmiklosa nevű örökbirtokukat elzálogosította, s miként ezt megtudták, azt Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c. foglalta el. Ezért apjukat a birtok elidegenítésétől, Tamás vajdát és másokat pedig annak elfoglalásától tilalmazták. D. in oct. Ass. virg. glor., a. d. 1340.

E: Dl. 98 544. (Károlyi cs. lt. 61. 51.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

505. 1340. aug. 24.

A váradi kápt. előtt megjelent egyrésről a Zabolch m.-i Zygetheghaz-i Simon fia: Miklós, másrésről ennek fr. uterinus-a: János, és előbbi megvallotta, hogy a János iránti szeretetből Zygetheghaz birtokból, amit egykor [I.] Károly király (H) privilégiumával (amit a kápt.-nak Miklós be is mutatott) mint örökös nélkül elhunyt ember birtokát adományozott neki hűséges szolgálataiért, az ott alapított kôegyház kegyúri jogából és e birtok más haszonvételeiből teljességgel részelteti Jánost és örököseit. Erről a kápt. pecsétjével megerősített nyílt oklevelet bocsát ki és privilégium kiadását ígéri. D. in fe. B. Bartholomei ap., a. d. 1340.

Á.: Váradi kápt., 1341. máj. 24. HBML. 2. (Df. 278 781.)

K.: --.

506. 1340. aug. 25.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja Aladár fia: Pál és Selen fia: Szaniszló, Lyptou-i nemesek kérésére függőpecsétjével ellátott oklevelében átírja Pál prépost és a Thuruch-i Szûz Mária-monostor konventje 1336. dec. 31-én kiadott privilegialis oklevelét, amelyben a konvent előtt Domithka fiai, Radon fiai és sokan mások megvallották, hogy a liptói districtus-ban levő szerzett birtokuk ötödrésze (többek között) ezen Pálra és Szaniszlóra háramlott. D. in crastino fe. S. Bartholomei ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 73 556. (Joób cs. lt. 1.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Majláth B., T. 1890. 3; Iványi B., Száz. 1909. 907--908.

507. 1340. aug. 25.

A szepesi (Scepsiensis; Má.: 2.: Scepusiensis) kápt. 1340. aug. 25-én (in crastino fe. B. Bartholomei ap., a. d. 1340.) kiadott oklevele szerint bírói ítélet alapján Bobroch birtokot 5 részre osztották egyrészlől Demeter és Radon, másrészlől Supere fia: Aladár, Teodor és Stepko között.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 5. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 21.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 9.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 23.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 22.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 20--21; Horváth S., TT. 1902. 36; Lipt. Reg. 38; ÓMO. 221--222.

(mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 256. (Reg. alapján.)

508. 1340. aug. 26. [Nagy-]Kálló

Gwthardius fia: János Zaboch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi oklevelüknek megfelelően (l. 496. szám) aug. 26-án (sabb. prox. p. fe. B. Bartholomei ap.) színük előtt megjelent egyrészt Lengel (dict.) János mr., másrészt pedig Kerustus (dict.) Péter képviselőjében Byr-i Tamás mr. fentiek ügyvédválló oklevelével. Utóbbi azt mondta, hogy Péter az ő familiaris-a, egyben megkérdezte, hogy vajon fentiek királyi parancs ellenében ítélnének-e felette és a hozzá tartozók felett, v. sem. Mivel fentiek ezt sosem merésznék tenni, a pert szept. 2-ára (ad oct. datarum presencium) halasztják Byr-be, mikor is színük előtt Tamás mr. János mr.-nek Kwrustus (dict.) Péter részéről adjon elégtételt, miként ígérte, s kérésére fentiek két bírót: Mog-i István c.-t és Petri-i Lőrinc c.-t küldenek majd ki, más nemesekkel együtt. A személyesen előállított Péter fiát: Simont, akit János mr. fogott el, fentiek tőle 4 M.-ért átvették, majd Tamás mr.-nek ezen összegért átengedték. D. in Kallow, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 123. (Kállay cs. lt. 1300. 545.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Eml.: az 521. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 137.

509. 1340. aug. 26. [Nagy-]Kálló

Gwthardius fia: János mr. Zabolch m.-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy Lengel (dict.) János mr. a m. emberével, Bagdan-i János fiával: Péterrel színük elé idézte Zolnuch-i

Tamást aug. 26-ra (ad sabb. prox. p. fe. B. Bartolomei ap.), majd ekkor Tamás számára szept. 9-ét (quind. datarum presencium) jelölték ki új időpontul. D. in Kallow, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E: Dl. 51 124. (Kállay cs. lt. 1300. 532.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Eml.: az 531. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 138.

510. [1340.] aug. 26. Avignon

[XII.] Benedek pápa [VI.] Fülöpnek, Franciao. (Francia) királyának. Sok gond és nehézség származott a Fülöp és [III.] Edward, Anglia királya közötti ellentétekből, míg végül a pápa számos kérő, figyelmeztető és buzdító levelével békét teremtett közöttük, ám a heves harcok ismét felújultak, újra rengeteg szenvedést okozva. A keresztény hit ellenségei ezért, hallván e harcokról, felbátorodtak, hogy alkalmas időben megtámadják és elnyomják a keresztényeket, így a törökök (Turchi) a Bizánci Birodalmat (Romania) és más tengerentúli (transmarina) keresztény földeket, a tatárok (Tartari) pedig Mo.-t (V) és Lo.-t (P). A Fülöp és Edward közötti harcokat tehát az egész kereszténység, s mintegy az egész világ megsínyli. Ezért a pápa kéri és buzdítja Fülöpöt, hogy mindezekre figyelmezve kössön békét v. szükséges időre fegyverszünetet (treuga) az angol királlyal. Mindezekről Edward-nak is levelet fog küldeni. D. Auinione, VII. Kal. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. 107a--108b. ep. 293. (Df. 291 791.)

K.: --.

511. (1340. aug. 27. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Kayol fiai: Péter, Demeter és másik Péter tizenennyolcad magukkal (nemeseikkel) a váci kápt. előtt aug. 27-én (oct. fe. regis Stephani) [tegyenek esküt arról, hogy] 10 [évvel] azelőtt, B. András ünnepe utáni kedden (f. III. prox. p. fe. B. Andree ap. [cuius] 10. preteriisset [revolucio annualis]) ..... püspök servitor-aitól és őreitől (circulatores frugum) azok Zodolin nevű falujában a püspöknek járó tizedet ..... nem vették el. A felek a kápt. jelentését szept. 3-án (8. die [ipsius sacramenti]) vigyék vissza.

Tá.: az 532. számú oklevélben.

K.: --.

512. 1340. aug. 27. Zólyom

[I.] Károly király (V) kéri proximus-át, Frigyes fiát: Duymus-t, Wegle, Modrus, valamint Posoga királyi honor c.-ét, hogy László zágrábi püspök törvényes tizedeit, amelyek Duymus területein (tenuta) a püspököt megilletik, a püspöki tizedszedőknek, akik jelen oklevelet bemutatják Antal mr., a Hay-i Szt. Lőrinc vértanú[-egyház] prépostja, királyi káplán, a királyi aula-ból ezügyben kiküldött királyi ember előtt, e tizeddel tartozó emberekkel fizettesse ki a szokásnak megfelelően, s erre utasítja Duymus helyetteseit (vices gerentes) és officialis-ait is. D. in Zolyo, die domin. prox. p. fe. S. Bartholomei ap., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 18. (Df. 283 555.) XIV. sz-i.

K.: Smič X. 573.

513. 1340. aug. 27. Zólyom

[I.] Károly király (V) utasítja Mykch-et, Scaluonia bánját, valamint fiait: Istvánt és Akus-t, hogy László zágrábi püspök törvényes tizedeit, amelyek területeiken a püspököt megilletik..., l. a továbbiakban az előző számú oklevelet. D. in Zolyo, die domin. prox. p. fe. S. Bartholomei ap., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 18. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 573--574.

514. 1340. aug. 27. Zólyom

[I.] Károly király (V) utasítja a László zágrábi püspök tizedjoga (tutelis decimacionum) alá tartozó nemeseket, birtokosokat és más embereket v. népeket, hogy a püspököt az ő és jobbágyságai részéről megillető törvényes tizedet a püspöki tizedszedőknek, akik jelen oklevelet bemutatják Antal mr., a Hay-i Szt. Lőrinc-egyház prépostja, királyi káplán, a királyi aula-ból ezügyben kiküldött királyi ember előtt, fizessék ki és jobbágyságaikkal fizettessék ki. D. in Zolyo, die domin. prox. p. fe. S. Bartholomei ap., a. d. 1340.

Má.: AN. Liber privilegiorum. fol. 18. (Df. 283 555.) XIV. sz.-i.

K.: Smič. X. 574.

515. (1340. aug. 27. -- szept. 3. között)

A győri kápt. jelenti [I. Károly] királynak, hogy Pok-i János, Hector fia: Miklós, ScenthIwan-i Beke és Pál fia: Pál királyi emberek Miklós mr. soproni (Suprun) főesp.-sel és Gergely kanonokkal, a kápt. tanúságaival aug. 27-én (oct. fe. S. regis Stephani) Tymardeem

(Tá. 2-3.: Tymardem ~ Thymardeem ~ Thymardem) birtok szomszédaitól, valamint a m. (provincia) számos nemesétől és közrendű emberétől (communes homines) Isten és a Szt. Korona iránti hitükre megtudták, hogy e birtok örökjogon Miklós fiaié őseiktől (a progenitoribus et ab avis) fogva, és nem hallották, hogy egy része is a tymar-nak (Tá. 2-3.: thymar) mondott királyi udvarnokokhoz tartozott volna. Noha az országbíró úgy rendelkezett, hogy ezesetben a birtokot iktassák Miklós fiainak, ezt királyi parancs nélkül mégsem merték megtenni.

Tá. 1-3.: a 675. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 60. (Tá.-ban.)

R.: Érszegi G., Fejér m. Évk. 1971. 186. (Tá. 3. alapján.)

516. (1340. aug. 27. – szept. 3. között)

A váci kápt. oklevele szerint Kayol fiai: Péter, Demeter és másik Péter letették az esküt színük előtt ..... püspök ellenében.

Eml.: az 532. számú oklevélben.

K.: --.

517. (1340. aug. 29. e.)

Isep mr. nádori albíró oklevele szerint Inak fiát: Donch-ot aug. 29-re (quind. fe. Ass. B. Marie virg.) megidézték színe elé Benedek fia: Fábián ellenében.

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

518. 1340. aug. 29. Vizsoly

Isep mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádornak, a kunok bírójának albirája azon pert, amit Benedek fia: Fábían Isep mr. idézőlevelének megfelelően (l. előző szám) aug. 29-én (quind. fe. Ass. B. Marie virg.) indított Inak fia: Donch ellenében (akinek nevében ügyvivő -- assumptor termini -- jelent meg), okt. 6-ra (oct. fe. S. Mychaelis arch.) halasztja el. D. in Wysul, in termino supradict., a. d. 1340.

E.: Dl. 83 224. (Bárczy cs. lt. 1. 73.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

519. (1340. aug. 29. u.)

A pécsi kápt. oklevele szerint József fia: András, István fia: Péter, Péter fia: Pál és László fia: János 1340. aug. 29-én (f. III. videlicet in fe. Decoll. B. Johannis Bapt., a. d. 1340.) Gergely fia: László királyi emberrel és a pécsi kápt. tanúságával Almay birtokot a szomszédok jelenlétében régi határai mentén bejárták és mások birtokaitól elkülönítették, ám mikor a királyi ember azt iktatni akarta, Almay falu hospes-ei Budur fia: Miklós nevében ezt tilalmazták.

Tá.: Drugeth Vilmos nádor, 1342. jan. 17. KEML. Esztergomi kápt. hh. lt. 8. 5. 5. (Df. 208 591.)

K.: Str. III. 411--412. (Tá.-ban.)

520. 1340. aug. 31.

[A. d. 1340.], die ultimo Aug. A velencei tanács határozata: megírták Sclavonia-i biztosaiknak azon híreket, amiket Bossnia bánjától kaptak Tragurium c.-ének levele révén. Ha

a bán a Sclauonia-i területekre jött v. jönne, a biztosok menjenek Tragurium-ba és Sclauonia más területeire, és gondoskodjanak azok megerősítéséről. A tanács majd elküldi a bánnak megbízólevelét a biztosok érdekében.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 403; Ljubić II. 84--85. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 32.)

R.: Acta Bosnae 25. (Ljubić II. alapján.)

521. 1340. szept. 2. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi oklevelük ellenére (l. 508. szám) szept. 2-án (sabb. prox. an. fe. Nat. virg. glor.) Byri-i Tamás -- serviens-e: Kereztus (dict.) Péter részéről -- nem tett elégtételt Byr faluban Petri-i Lôrinc és Mog-i István m.-i emberek előtt Lengel (dict.) János mr.-nek. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 125. (Kállay cs. lt. 1300. 542.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --

R.: Kállay I. 138; Doc. Trans. III. 546. (Kállay I. alapján; román nyelvű.)

522. 1340. szept. 2. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy szept. 2-án (sabb. prox. p. fe. B. Egidii conf.) Hedruz fia: János -- Semyen-i László mr. jobbágya -- a m. emberével egy bizonyos Lôrinc nevű rablót a tetthelyen törvényes úton elfogott. Lôrinc azt állította, hogy ő a várad-előhegyi Szt. István első vértanú-monostor prépostjának: Jánosnak a famulus-a. Fentiek a felek közötti ügyet szept. 16-ra (ad quind. datarum presencium) halasztják

el. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 126. (Kállay cs. lt. 1300. 528.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Hedruh névalakkal.

Eml.: az 552. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 138; Doc. Trans. III. 546. (Kállay I. alapján; román nyelvű.)

523. [1340.] szept. 2. Avignon

[XII.] Benedek pápa engedélyezi a krakkói (Krakou) püspöknek, hogy feloldozza a kiközösítés alól a krakkói egyházm. bizonyos egyházi személyeit, akik azért estek e büntetésbe, mivel vállalásuk ellenére nem fizették vissza a pápai kamarának azt a 10 lengyel M. aranyat, amit Galhardus de Carceribus mr. titeli (Titul) -- kalocsai egyházm. -- préposttól, az apostoli szék Lo.-i (P) nuncius-ától kaptak. D. Auinione, IV. Non. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. fol. 68b--69a. ep. 175. (Df. 291 790.)

K.: Theiner, Mon. Pol. 428.

524. (1340. szept. 3. e.)

Pál c. országbíró kéri a nyitrai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat egyrésről Louth-i Iwan fiai Zemere nevű birtokának, másrésről Zelemer fia: Mihály c. ezen Zemere-n levő birtokrészének elkülönítésére. Iwan fiai ezen Zemere nevű birtokát egykor Pál országbíró ítélte a néhai Louth-i Mortunus fia Bálint fiainak.

Tá.: az 527. számú oklevélben.

K.: --.

525. (1340. szept. 3. -- nov. 8. között)

Pál c. országbíró a Tymardeem birtokkal kapcsolatos pert nov. 8-ra (ad oct fe. OO. SS.) halasztotta el.

Eml. 1-3: a 675. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 60--61. (Eml.-ben.)

526. (1340. szept. 4. u.)

Az esztergomi kápt. oklevele szerint amikor a király embere a kápt. tanúsága alatt Roman (dict.) Miklós birtokait szept. 4-én (f. II. prox. p. fe. B. Egidii conf.) a szomszédok összehívásával be akarta járni, Mike (Má: Myke) fia: Tamás Lelez (Má.: Lelesz) birtokon az egyház felét a cinterem felével és a Matalas völgyig terjedő földet, továbbá egy vízen túli, Vermes földig tartó földet, egy 10 holdnyi földrészt; Nadasd birtokon a vízen túli szinte teljes földet; valamint a Degrethe birtokon levő részt a magáénak mondotta, és tilalmazását fejezte ki.

Tá. és Má.: a 737. számú oklevélben.

K.: --.

527. 1340. szept. 5.

A nyitrai kápt. Pál c. országbíró okleveles kérésének megfelelően (l. 524. szám) Besseneu (dict.) János királyi emberrel kiküldte tanúságul János mr.-t, egyháza sublector-át, akik szept. 3-án (sabb. prox. preterito) két, Zemere nevű birtokra mentek, s a felek -- Zelemer fia: Mihály c., ill. Bálint özvegye (aki a maga és fiai: András és Lukács nevében jelent meg) --, valamint a szomszédok jelenlétében Mihály c. birtokrészét Iwan fiainak részeitől ellentmondás nélkül elkülönítették. Azon határok, amelyekkel Mihály c. része elkülönül Iwan fiainak részeitől és Zemere fiának: Miklósnak részétől: a Zemere-n levő B. Mihály arkangyal-egyház ajtajához legközelebbi ablak; út (platea); völgy; másik völgy; Berch (wlgariter dict.) egy völgy körül; Danouch patak; Foldwar hegy egy nagy út közelében. D. f. III. prox. an. fe. Nat. virg. glor., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 841. (Múz. Ta. Nagy I.) Hátlapján újkori kéztől magyar nyelvű tárgymegjelölés.

K.: --.

528. [1340.] szept. 5.

A vasvári kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 486. szám) Halastow-i Markus fia: János királyi emberrel kiküldték tanúságul Jánost, chorus-uk clericus-át, akik aug. 29-én (in fe. Decoll. Johannis Bapt.) a Sopron (Suprun) m.-i, Raba districtus-beli Daag, Tyak és Wycka nevű birtokokat a szomszédok jelenlétében minden haszonvétellel és tartozékkal a király adományának megfelelően ellentmondás nélkül iktatták Magyar (dict.) Pál mr.-nek, örök birtoklásra. D. 8. die termini premissae statucionis, a. d. supradict. [1340.]

Á.: a 739. számú oklevélben.

K.: --.

529. [1340.] szept. 5. Avignon

[XII.] Benedek pápa engedélyezi..., l. a továbbiakban az 523. számú oklevelet). D. Auinione, Non. Sept., [pápaságának] 6. évében. [1340.]

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 135. fol. 68b--69a. ep. 175. (Df. 291 790.)

K.: --.

530. [1340.] szept. 6. Avignon

[XII.] Benedek pápa [Csanád] esztergomi érseknek. Purin-i Miklósnak, a Mo.-i (V) egri egyházm.-i Szentkereszt (Sancta Crux) falu urának kérelme tartalmazta, hogy e faluban, ill. annak közelében egy napi járóföldre nincsenek egyháziak v. papok, akik tudnák Isten igéjét hirdetni a népnek, emiatt e falu (amelyben van 500 v. több curia) és a körülfekvő helyek (ahol Miklósnak 1000 v. több vassallus-a van) népei ritkán hallják Isten igéjét, s közöttük vannak szakadár (scismaticus) oroszok (Rutheni) is. Az egyháziak pedig nem tudnak odamenni a járhatatlan hegyek miatt, amelyek közöttük és a falu között fekszenek. Ezért Miklós az egyházm.-tól engedélyt kapva a ferences testvéreknek e faluban saját költségén egyházat épített, jelenleg pedig dormitorium-ot építtet, az egyháznak számos szükséges felszerelést megvásárolt, továbbá a szükséges műhelyeket is meg akarja építeni. Ezért kérte a pápától, miszerint engedélyezze, hogy a ferences rend minister-e birtokba vehesse ezen egyházat és dormitorium-ot rendje számára, és ott a rendszabályoknak megfelelően konvent jöhessen létre. Ezért a pápa utasítja az érseket, hogy tájékozódjon: a mondott hely ezen egyházzal és dormitorium-mal alkalmas-e a testvéreknek. Ha ezek felépültek, ill. ha Miklós kötelezi magát, hogy rövid időn belül elkészülnek, ezesetben az érsek az ő pápai egyetértésével -- mivel VIII. Bonifác pápa megtiltotta, hogy a ferences és más koldulórendi testvérek újabb helyeket foglaljanak el az apostoli szék különleges hozzájárulása nélkül -- engedélyt adhat, hogy e helyet a mondott egyházzal, dormitorium-mal, műhelyekkel és más épületekkel a ferences rend minister-e

átvehesse e testvérek számára (nem sértve azonban más falvak plébániáinak -- parochialis ecclesia -- jogát), feltéve, ha ezen faluban 12 testvért alkalmasan el tudnak látni. D. Auinione, VIII. Idus Septembris, [pápaságának] 6. évében. [1340.] A.

Reg.: Vatikáni Titkos Lt. Reg. Vat. 128. 97a. ep. 107. (Df. 291 741.)

K.: Wagner, Sáros 519--520; F. VIII. 4. 445--448. (Wagner alapján.); Theiner. I. 640--641. (Reg. alapján.)

R.: Komáromy A., NI. 1899. 43.; Str. III. 371. (utóbbi két K. alapján; latin nyelvű.)

531. 1340. szept. 9. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi perhalasztó oklevelüknek (l. 509. szám) megfelelően szept. 9-én (sabb. prox. p. fe. Nat. virg. glor.) Zolnuh-i Tamás színük előtt megjelent Lengel (dict.) János mr. ellenében, s kérésükre a pert szept. 23-ra (ad quind. datarum presencium) halasztották, ha a felek addig nem tudnak megegyezni. D. in Kallo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 127. (Kállay cs. lt. 1300. 534.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Zolnuk névalakkal.

Eml.: az 559. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 138.

532. 13[40.] szept. 10.

Pál c. országbíró tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 511. szám) színe előtt megjelent szept. 3-án (ipso termino [reportacionis seriei sacramenti]) ..... a váci kápt.

ügyvédvalló levelével Kayol fiai: Péter, Demeter és Péter nevében ..... bemutatta ue. kápt. oklevelét (l. 516. szám), s ennek megfelelően az országbíró Kayol fiait nyugtatja ..... [D.] 8. die termini reportacionis seriei premissorum, a. d. 13[40.]

E.: AM. Košic. Kassa város lt. Schwarzenbach 2. (Df. 270 047.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Hiányos és foltos.

K.: --.

Megj.: A Magyar Országos Lt. időrendi listája és a tárgymegjelölés szerint is 1340. évi oklevél.

533. 1340. szept. 11. [Nagy-]Maros

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeter) nádor, a kunok bírása kéri a Lelez-i konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Duge-i Domokos fia: Miklós v. Jeke-i Benedek fia: Tamás v. Jeke-i András fia: Pál nádori emberek valamelyike idézze meg Péter villicus-t és Angelus kovácsot, Loprichzaza-i hospes-eket, valamint Bulchu-i István fiát: Beke-t, Suran-i János fiát: Tamást, Fyzer-i Mihály fiát: Jánost, Darouch-i István fiát: Jánost és Korum (dict.) Dénes fiát: Gergelyt Warada-i László fia: János ellenében színe elé, majd a konvent tegyen jelentést. D. in Morisio, f. II. prox. p. fe. Nat. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 613. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 108.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 580.

R.: Z. VII. 1. 84; Baán K., M. Családtört. Szle. 1937. 112; Jékey 10.(mind K. alapján.)

534. 1340. szept. 12.

A kalocsai kápt. előtt megjelent egyrésről Katha nemes asszony, Muzlaa-i Imre leánya, Lengel-i Nagy (Magnus) István fia: Simon c. özvegye, másrésről Budurinus presbíter, Tuteus

mr. Bothmonustura-i specialis káplánja és képviselője ura nevében, és Katha megvallotta, hogy a Bodrog (Budrug) m.-i Lengel-en, Vrs-ön, Poch fia: Péter birtokán és Teekasokafeulde-n levő minden birtokrészét 50 evidéki (terre nostre) M.-ért eladta Tuteus mr.-nek és rajta át fiainak és örököseinek, a Hay-i Szt. Lőrinc[-egyház] kápt.-jának azon oklevelével együtt, amellyel e részeket eddig birtokolta. A kápt. erről a felek kérésére oklevelet bocsát ki és privilegium kiadását ígéri. D. f. III. prox. an. fe. Exalt. S. Crucis, a. d. 1340.

E.: Dl. 87 111. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 60.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Udvardy, Kalocsa 117.

535. 1340. szept. 13.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja előtt megjelent egyrészről szentgyörgyi -- de S. Georgio -- Ythe (Ite) fia András fia: András ue. András fia Pál fiával: Miklóssal és ue. András fia Péter fiával: Jánossal, másrészről Ythemerius (Itemerus) fia: Gergely, fr.-ének: Tamásnak a fiával: Lászlóval, valamint Vz (Wz) fia: János -- szintén szentgyörgyiek --, s elmondták, hogy öröklött és szerzett birtokaikon örök osztályt tettek. Eszerint a Szentgyörgyön levő részük déli darabja, a Hzedvaldfeld (Zedradfeldu) nevű földrész és a Thowtfalu ~ Thowfalu (Totfalu ~ Totfalua) nevű szerzett birtok minden haszonvétellel és tartozékkal Andrásé, Miklósé és Jánosé lett, míg a Szentgyörgyön levő rész másik darabja, a Wywar (Wyuar) m.-i Ida birtok, a Sarus m.-i Geyhhalma birtok és Herdegenzhaw (Herdugenzhaw) minden haszonvétellel és tartozékkal Gergelyé, Lászlóé és Jánosé. A szentgyörgyi részt elkülönítő határok a felek elmondása szerint: rét; kis füzek; ue. rét; szántóföldek; közút; Fenuzpotoka (Feneuspothoka) -- dict. -- patak; hegy; Gergellaca (Gergurlaka) birtok. A Thowtfalua-ból az Ordow-i (Ordo) népek által elfoglalt rész ügyében Gergely, László és János szavatosságot vállaltak András és fr.-ei fiai felé. Ha valamelyik fél a mondott birtokokból részt veszítene, közösen tartoznak őt kisegíteni. Az erdőket közös használatra hagyták. A kápt. privilegium kiadását ígéri. D. f. IV. prox. an. fe.

Exalt. S. Crucis, a. d. 1340.

E.: K. szerint a Keczer cs. lispataki lt.-ában volt, hátlapján kerek pecsét nyomaival.

Á.: Szepesi kápt., 1370. máj. 8. > Váradi kápt., 1400. okt. 26. ŠA. Prešov. (Eperjes.) Usz. cs. lt. 223. 1. (Df. 268 554.)

K.: HOkl. 227--228.

R.: Wertner, Nemzetségek II. (K. alapján.)

Megj.: Zárójelben Á. névalakjait is megadtuk.

536. 1340. szept. 13.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-jának az előző számú oklevéllel azonos tartalmú, függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevele. Eltérő névalakok: Ythemerus, Uz, Zerdiafölde (Á. 2.: Zedjädfölde), Toutfalu (Á. 2.: Tothfalva ~ Tothfalu), Herdegenshau (Á. 2.: Herdugenshau), Ujvár (Á. 2.: Uyvár), Geychhalma (Á. 2.: Geyhhalma), Fenuspotaka (Á. 2.: Feneüspotoka), Gergellaka, Ordov (Á. 2.: Ordó). D. f. IV. prox. an. fe. Exalt. S. Crucis, a. d. 1340.

Á.: 1. Szepesi kápt., 1747. márc. 26. ŠA. Prešov. (Eperjes.) Usz. cs. lt. 180a. 44v--45v. (Df. 268 443.)

2. Szepesi kápt., 1370. máj. 8. > Váradi kápt., 1400. okt. 26. > Szepesi kápt., 1747. márc. 26. Uo. 180a. 58r--59v. (Df. 268 443.)

K.: --.

537. (1340. szept. 15. e.)

Drugeth Vilmos nádor, a kunok bírása a Rayk-i János fiai: István, György és András,

másrészről Mihály fia: Mark közötti pert szept. 15-re (oct. fe. Nat. B. Marie virg.) tűzi ki színe elé.

Tá.: az 557. számú oklevélben.

K.: Zala I. 370--371. (Tá.-ban.)

538. (1340. szept. 15. e.)

Pál c. privilegális oklevele szerint Erdewynata-i Hektor fiai: Pethew, Gergely és Pál 100 M. fejtátságban (in emenda suorum homicidiorum) marasztaltattak el Erdewynata-i László fiai: István és Domokos ellenében.

Eml.: az 551. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 96--97. (Eml.-ben.)

539. (1340. szept. 15. e.)

Pál c. országbíró a Sándor fiai: János és Jakab mr.-ek, ill. bizonyos Chytnek-i nemesek közötti ügyet szept. 15-re (oct. Nat. virg.) tűzi ki színe elé.

Eml. 1-3.: az 562. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 53. (Eml.-ben.)

540. (1340. szept. 15. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Rayk-i János fiai: István, György és András, ill. Mihály

fia: Mark végezzenek el osztályt minden birtokukon. Az osztályt el nem fogadó felet 18 M. terhelje.

Tá.: az 557. számú oklevélben.

K.: Zala I. 371. (Tá.-ban.)

541. (1340. szept. 15. e.)

Pál c. országbíró bírságban marasztalja el Mihály fiát: Mark-ot Rayk-i János fiai: István, György és András ellenében.

Eml.: az 557. számú oklevélben.

K.: Zala I. 371. (Eml.-ben.)

542. (1340. szept. 15. e.)

Heuesvyuar m. vicec.-ének és a négy szb.-nak oklevele szerint szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. Marie virg.) Buya-i Chepanus fia: János jelenjen meg Iseyp mr. nádori albíró előtt Varaalya-i Pows fia: Leukus ellenében.

Eml.: az 546. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 48. (Eml.-ben.)

543. (1340. szept. 15. e.)

A Veszprém m.-i vicec. és a szb.-k oklevele szerint Erdewynata-i Hektor fiai: Pethew,

Gergely és Pál 12 M.-ban marasztaltattak el Erdewynata-i László fiai: István és Domokos ellenében.

Eml.: az 551. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 97. (Eml.-ben.)

544. (1340. szept. 15. e.)

A fehérvári kápt. oklevele szerint Erdewynata-i Hektor fiait: Pethew-t, Gergelyt és Pált szept. 15-re (ad oct. fe. Nat. B. Marie virg.) megidézték a nádor elé Erdewynata-i László fiai: István és Domokos ellenében.

Eml.: az 551. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 96. (Eml.-ben.)

545. (1340. szept. 15. e.)

A veszprémi kápt. oklevele szerint az István és fr.-ei, ill. Mark közötti birtokosztályt sem előbbieket, sem Mark anyja (mint annak képviselője) nem fogadták el.

Tá.: az 557. számú oklevélben.

K.: Zala I. 371. (Tá.-ban.)

546. 1340. szept. 15. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Vyllermus Drugeter) nádornak, a kunok bírójának albírája

előtt Heuesvyuar m. vicec.-ének és a négy szb.-nak oklevele szerint (l. 542. szám) szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. Marie virg.) megjelent Buya-i Chepanus fia: János és pert kívánt indítani Varaalya-i Pows fia: Leukus ellenében, aki egy bizonyos, Buya-hoz tartozó földrészt, valamint 5 képe búzát és szénát tilalmazott. Leukus azt felelte, hogy azon földet v. birtokot, amit János a magáénak mond, az ország szokásának megfelelően visszaszerezheti tőle. Ezért Iseyp mr. kéri az egri kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Bathur-i Jakab fia: Miklós v. ennek fr.-e: László v. Zeer-i Miklós fia: Farkas v. ennek fr.-e: János nádori emberek valamelyike nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) e vitás földrészt azon határjelek mentén, amiket János a magáénak mond, a szomszédok jelenlétében vegye vissza Leukus-tól és iktassa Jánosnak, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze a nádor elé, majd a kápt. jelentését a felek nov. 15-re (ad 8. diem eiusdem termini) vigyék vissza Iseyp mr.-nek. D. in Vissul, in termino supradict., a. d. 1340.

Á.: a 651. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 48--49. (Á.-ban.)

547. 1340. szept. 15.

Az erdélyi kápt. előtt Jara-i Miklós fia: Domokos elmondta, hogy Jara-i Banch fiát: Andrást Jara-i Benedek fia: Egyed ellenében bírságban elmarasztalták, s most Egyed ezen András Benk-en levő, a bírság miatt terhelt és a bíró által Egyednek átadott és iktattatott részét Monoros-i Dénes fia: Tamás mr.-nek el akarja adni, az ő jogának sérelmére, mivel e birtok szomszédság jogán inkább őt illeti, mint másokat. Ezért Domokos Egyedet e rész elidegenítésétől és eladásától, Tamás mr.-t és másokat pedig annak megszerzésétől és elfoglalásától tilalmazta. D. in oct. Nat. B. Marie, a. d. 1340.

E.: Dl. 30 635. (Gyfvár. Misc. 2. 2. 21.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

548. 1340. szept. 15.

A várad[előhegy]i konvent előtt 1340. szept. 15-én (a. d. 1340, in oct. fe. Nat. virg. glor.) megjelent Mihály mr., a pécsi egyház notarius-a a maga, valamint Luca, Cristiana, Step.....be nemes asszonyok nevében (mint e leánytestvérek rokona), és elmondta, hogy az erdélyi Egerbeg, Tetreh és Tordalaka birtokokat, valamint a Cheked birtokon levő részt távolléte miatt nem tudja jól irányítani, ezért mindezeket a néhai Gerend-i Péter fia: Miklós c. és fiai: Jakab és Miklós maguknak elfoglalták, s noha megígérték, hogy mint e nemes asszonyok örökjogát nekik visszaadják, de időközben meghaltak, ezért e birtokokat és birtokrészt Pagan (dict.) István mr. elfoglalta, e nemes asszonyok jogának sérelmére, így őt és másokat e birtokok és birtokrész elfoglalásától és azok hasznainak elvételétől tilalmazta. D. a. et die prenotatis.

E.: Dl. 30 108. (Gyfvár. Cista. Com. Torda 3. 30.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés. Hiányos.

K: --.

549. (1340. szept. 15.--szept. 23. között)

Pál c. országbíró a Simon özvegye: Ilina, ill. Mike fia: Tamás közötti pert szept. 23-ra (ad 2. diem 8. diei oct. fe. Nat. B. virg.) halasztotta.

Eml.: a 737. számú oklevélben.

K.: --.

550. (1340. szept. 15. -- nov. 8. között)

Pál c. országbíró előtt szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. virg.) Demeter fia: Demeter

megjelent, de sem a 9 M. bírságot nem fizette ki, sem eredeti oklevele(i)t nem mutatta be, ezért Pál c. Demeternek a Zurdokpyspuky birtok ügyében a királlyal folytatott perét nov. 8-ra (ad oct. fe. OO. SS.) halasztotta el, oly módon, hogy a 9 M.-t dupla büntetéssel fizesse meg akkor.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 380. (Tá.-ban.)

551. (1340. szept. 15. u.)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása előtt megjelentek Erdewynata-i László fiai: István és Domokos, és a fehérvári kápt. oklevele szerint (l. 544. szám) 1340. szept. 15-re (ad oct. fe. Nat. B. Marie virg., a. d. 1340.) megidézett Erdewynata-i Hektor fiai: Pethew, Gergely és Pál ellenében bemutatták Pál c.-nek, [I.] Károly király (H) országbírájának privilegiális oklevelét (l. 538. szám) és a Veszprém m.-i vicec. és a szb.-k oklevelét (l. 543. szám), s az ezekben szereplő 100 M.-t, ill. a 12 M.-ból nekik járó részt, azaz 4 M.-t követelték tőlük. Erre Pál a maga, valamint a fehérvári (Alba Regalis) Szt. István király-egyház kereszteseinek ügyvédvalló levelével Pethew és Gergely nevében azt állította, hogy ezen összeget csak birtokban tudják kifizetni. Ezért a nádor kérte a veszprémi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságaikat, akik előtt a nádor emberei [1341.] márc. 14-én (oct. medii Quadr., videlicet IV. f.), s ha szükséges, a köv. 8 napon Hektor fiainak bárhol is levő birtokrészeit a szomszédok jelenlétében járják be, a határos birtokoktól különítsék el, és királyi mértékkel (v. ha ez nem lehetséges, szemmel felbecsülve) az ország szokásának megfelelően mérjenek ki ezekből 104 M.-nyit és iktassák László fiainak, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézzék meg a nádor jelenléte elé László fiai ellenében, majd a kápt. jelentését a felek [1341.] márc. 21-re (ad 8. diem dict. oct.) vigyék vissza.

Tá.: Drugeth Vilmos nádor, 1341. máj. 19. Dl. 3384. (NRA. 1711. 7.)

K.: AO. IV. 96--97. (Tá.-ban.)

552. 1340. szept. 16. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi oklevelüknek megfelelően (l. 522. szám) szept. 16-án (sabb. prox. p. fe. Exalt. S. Crucis) Hedruz fia: János, Semyen-i Mihály fia: László mr. jobbágya tartozott megjelenni színük előtt a rablása helyszínén elfogott Lôrincnek -- János, a váradelôhegyi Szt. István-monostor prépostja serviens-ének -- ügyében. Akkor a Lôrincet képviselő Zeuke János (a prépost serviens-e) bemutatta a király privilegiális oklevelét, amelyben többek között az szerepelt, hogy ezen ügyben fentiek ne merészeljenek ítélni. Ennek megfelelően a felek közötti pert szept. 23-ra (ad oct. datarum presencium) halasztották el. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 128. (Kállay cs. lt. 1300. 529.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 138.

553. [1340.] szept. 16.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. jelenti [I.] K. [Károly] királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 218. szám) Boyun-i Egyed királyi emberrel kiküldték tanúságul András presbitert, choris-uk prebendarius-át, akik szept. 5-én (f. III. prox. an. fe. Nat. virg. glor.) a Nyr birtok területén levő szőlőkre mentek, azokat a szomszédok jelenlétében e vidék szokásának megfelelően megmérték, s a királyi ember meghagyta, hogy mindenki, akinek ott szőlője van, e vidék szokása szerint a szőlőkből [hátlap: Nyr-i] Péter bérleti jogát (ius censuale) fizesse meg. D. sabb. prox. p. oct. fe. Nat. virg. glor., a. vero supradict. [1340.]

E.: KEML. Esztergomi kápt. hh. lt. 67. 1. 17. (Df. 209 033.) Papír. K. szerint hátlapján tárgymegjelölés és pecsét nyoma.

K: Str. III. 371--372.

554. 1340. szept. 19. Haram

Gegus fia: István, Iwanka fia: Marcus, Woyk mr. és Vörös (Rufus) Cosmas Karasu-i szb.-k tudatják, hogy a Haram-ban, szept. 19-én (f. III. prox. p. fe. Exalt. S. Crucis) tartott congregacio-n Zer-i Posa, Karasu m. c.-e felállván birói helyéről (locus tribunalis) elmondta, hogy hallomása szerint Gene fia: János a királyhoz tartozó Feyryghaz nevű birtokot jogtalanul Kemen fiainak: Mihálynak és Miklósnak igyekszik adni. Ezért Posa mr. a király személyében Jánost az adományozástól, Kemen fiait pedig a birtok elfoglalásától tilalmazta. D. in termino et loco prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 91 312. (Festetics cs. lt. Krassó 3.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

555. 1340. szept. 18. Zólyom

[I.] Károly királynak (H) elmondta Marcus fia: Pál, hogy a Thuruch m.-i Dolina nevű birtokán szükség van a határok elkülönítésére. Ezért az uralkodó utasítja a nyitrai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, aki előtt Gurk fia: Bálint v. Rakouch-i Chernuk fia: Ábrahám v. Drask fia: Kis (Parvus) Gallus királyi emberek valamelyike e birtokot a szomszédok jelenlétében járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiék mellé, és hagyja Pálnak örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze Pál ellenében a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Zolyo, f. II. prox. p. oct. fe. Nat. virg. glor., a. d. 1340.

Á.: az 584. számú oklevélben.

K.: --.

556. 1340. szept. 19. Eger

János mr. borsodi (Borsud) főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) előtt megjelent egyrészt Klára, Dampnicha-i Chamaz fiának özvegye, Rozgun-i Reynoldus fia: László leánya, másrészt Zeled-i Isak ~ Isac fia: János a maga és szentgyörgyi (de S. Georgio) Chana fia: Mihály nevében, és Klára elmondta, hogy azon perben, amit az Abauyar m.-i Idhazaszalauch ~ Ydhazaszalauch birtokból az őt a természet joga és az ország szokása szerint megillető leánynegyed ügyében János mr. és az egri püspök előtt indított János és Mihály ellen, nevezettek fogott nemes m.-i (conprovincialis) bírók közvetítésével neki elégtételt adtak pénzkifizetés formájában, ezért ő nevezetteket és örököseiket ezügyben szavatosság vállalásával nyugtatja. Ha jelen oklevelet az egri kápt.-hoz elviszik, az saját oklevelében megerősíti. D. Agrie, 5. die oct. Nat. B. virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 90 816. (Csoma cs. devecseri lt.)

K: --.

R.: Bónis-Balogh, 1997. 105.

557. 1340. szept. 22. Buda

Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 537. szám) szept. 15-én (oct. fe. Nat. B. Marie virg.) Rayk-i János fia: István a maga és a zalai konvent ügyvédvalló levelével fr.-ei: György és András nevében panaszt tett azon bírságok ügyében Mihály fia: Mark ellenében, amelyekben Mark mint felperes ellenükben Pál c. országbíró oklevele értelmében elmarasztaltatott (l. 541. szám). Erre Mark azt felelte, hogy Pál c. országbíró egyezséglevele szerint -- amit be is mutatott (l. 540. szám) -- János ezen fiaival minden birtokukon osztályt kellett tenni, s az ezt el nem fogadó felet 18 M. terhelje. Az osztályt azonban nem végezték el, így ő birtokai nélkül lévén bírságot fizetni nem tud. Erre István a maga és fr.-ei nevében ellentmondott, miszerint ők készek voltak a

birtokosztályt megtenni, de Mark ezt nem fogadta el, és bemutatta a veszprémi kápt. oklevelét (l. 545. szám). A nádor ennek megfelelően mindkét felet 18 M. bírsággal sújtotta az osztály el nem fogadása miatt, oly módon, hogy az osztály megtörténtével Mark adjon elégtételt János fiainak a mondott bírságokért. A nádor tehát kéri a Kopornuk-i konventet, hogy küldjék ki két tanúságukat, akik jelenlétében Scenthbalas-i János fia: István v. Terpen-i Paznan fia: Lôrinc nádori emberek valamelyike János fiai részére, ill. Machalahaza-i Machala fia: János v. Buda-i (dict.) János nádori emberek valamelyike Mark részére nov. 8-tól legkésőbb nov. 15-ig (oct. fe. OO. SS. nunc venturis et diebus subsequentibus usque ad 8. diem) Buken, Petrete, Rayk és Turek birtokokat, valamint a kápolnahelyet (locus capelle), erdôket és más haszonvételeket a szomszédok összehívásával és a felek v. képviselôik jelenlétében, ha a felek nem mondanak ellent, Pál c. említett oklevelét bemutatva és annak megfelelően osszák fel, majd a konvent nov. 18-ra (ad oct. S. Martini conf.) tegyen jelentést a nádornak. Mivel Mark Pál c. ítéletét az osztály ügyében nem fogadta el, és az ellenében ezért kiadott bírságlevélrôl azt állította, hogy ezt nem az országbíró ítéletébôl következôen adták ki, ezért ôt királyi bírságban marasztalja el. Ezt, ill. mindkét fél a 18 M.-t a konvent jelentése visszavitelének napján fizesse ki a nádor elôtt. D. Bude, 8. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 67 600. (Rajki cs. lt. 12.) Hátlapján azonos kéztôl tárgymegjelölés.

K.: Zala I. 370--372.

558. 1340. szept. 23. Kôrös

Pál bán fia: István mr. kôrösi (Cris) c. és Iwan fia: Demeter kôrösi c. terrestris kinyilvánítják, hogy 1340-ben Márton fia: Lukács Máté fia: Myke c. jobbágynak: Lade-nak a feleségét vére kifolyásáig megsebesítette, kegyetlenül megverte, az asszony tunica-ját, és egy másik jobbággy: Petk három disznáját hatalmaskodva elvette. Fentiek Myke c. panaszára és kérésére kiküldték emberüket, Márton fiát: Istvánt mindezek kivizsgálására, aki szept. 9-én (sabb. prox. p. fe. Nat. virg. glor.) visszatérve elmondta, hogy megtudta, miszerint Lukács

mindezeket megcselekedte. Erre Lukács személyesen megjelenve fentiek és az ország velük ítélkező nemesei előtt, fő- és jószágvesztést is vállalva azt állította, hogy nem Myke c. jobbágyának feleségét verte meg, hanem a saját ágyasát, Lade tunica-ját és Petk három disznaját pedig nem vette el. Erre Myke hasonló teher alatt vállalta saját panasza valóságát, s kérte fentieket, hogy embereiket küldjék ki az ügy újra történő vizsgálatára. Fentiek, nehogy úgy tûnjék, hogy siettek az ítélkezésben, kiküldték Simon fiát: Lukácsot, Iwan fiát: Vrbanus-t, Saul fiát: Fábiánt és György fiát: Pált, nemes várjobbágyokat, akik visszatérve elmondták, hogy nemesektől és más emberektől megtudták, miszerint Lukács nem a saját ágyasát, hanem Myke c. jobbágyának feleségét verte és sebesítette meg, Lade tunica-ját és Petk három disznaját hatalmaskodva elvette, az előbbi Demeter c. jelenlétében visszaadta, a disznókat pedig három nap után eresztette el. Ezután fentiek szept. 23-án (sabb. prox. p. fe. B. Mathie [! >: Mathei] ap. et ewang.) János fiával: Jánossal, Jacuo [! >: Jacou] fiával: Jakabbal, Péter fiával: Miklóssal, notarius-ukkal: Pál mr.-rel és az ország velük ítélkező nemeseivel az elhangzottak értelmében úgy döntöttek, hogy Lukács veszítse el minden birtokát és jószágát, s ezek két része fentieké, egy része pedig Myke c.-é legyen. Elrendelték, hogy Lukács Polana nevű birtokának harmadát mérjék ki és iktassák Myke c.-nek és örököseinek, a Dubowch körül levő 10 hold földdel együtt. A Polana-i harmadrész határai: régi híd; másik híd; nagy út; Pollanni folyó; Myke c. földje. Erről fentiek függőpecsétjükkel megerősített privilegialis oklevelet bocsátanak ki. D. in Crisio, in termino et a. prenotatis.

Á.: a 613. számú oklevélben.

K.: Smič. X. 576--578. (szept. 9-i dátum alatt.)

559. 1340. szept. 23. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zoboch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi perhelasztó oklevelüknek (l. 531. szám) megfelelően szept. 23-án (sabb. prox. an. fe. BB. Cozme et Damiani) színük előtt megjelent Zolnuk-i Tamás Lengel (dict.) János mr. ellenében,

és utóbbi bemutatta fentiek bírságlevelét. Ezt megtekintve az ügyet okt. 7-re (ad quind. datarum presencium) halasztották el, mikor is Tamás 2 M.-t tartozik fizetni János mr.-nek, a bírósága nélkül, mivel a fizetés határidejét elhalasztatta. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 129. (Kállay cs. lt. 1300. 535.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Eml: az 589. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 138.

560. 1340. szept. 23. Pozsony

Miklós mr. pozsonyi c. előtt Dub-i Lwue (dict.) Miklós c. tiltakozott, miszerint Puch-i István mr. -- Pál c. országbíró Kuze-i officialis-a -- Pamlinus fia: László, valamint Máté és Domokos, Kapulna-i nemesek tudtával őt 2 napig jogtalanul fogva tartotta. D. Posonii, sabb. prox. p. fe. B. Mathie [! >: Mathei] ap. et ewang., a. d. 1340.

E.: --. **Fk.:** Dl. 95 562. (Binnyey cs. lt. 24.)

K.: --.

561. 1340. szept. 24. Zólyom, a király vadászóhelye

[I.] Károly király (H) Abba nb. Petôch (Tá.: Petheuch) fia: Miklós mr. kérésére és hű érdemeiért a részben Hevesujvar (Tá.: Heweswywar), részben Nógrád (Neograd; Tá.: Neugrad) m.-ben fekvô, Miklós állítása szerint örökös nélkül elhunyt emberé volt, s így a király adományozási jogköréhez tartozó Szurdok Püspöki (Tá.: Zurdukypspuky) birtokot a Boldogságos Szűz tiszteletére épített kőegyházzal, valamint minden haszonvétellel és

tartozékkal, erdőkkel, berkekkel, rétekkel, kaszálókkal, vizekkel, vízfolyásokkal és rekesztékekkel Miklós mr.-nek és örököseinek adományozza, más jogának sérelme nélkül, örök birtoklásra, és privilégium kiadását igéri. D. in Zolio, loco venacionis nostre, domin. die prox. an. fe. B. Mich. arch., a. d. 1340.

Má.: ŠÚA. Garamszentbenedeki konvent hh. lt. 2210. (Df. 206 278.) Újkori.

Tá.: a 646. számú oklevélben.

K.: Str. III. 380. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

562. 1340. szept. 24. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy korábbi perhalasztó oklevelének megfelelően (l. 539. szám) Jakab clericus az országbíró ügyvédvalló oklevelével Celen (Á. 3.: Cselen ~ Chelen) fia Sándor fiai: János és Jakab mr.-ek nevében szept. 15-én (oct. Nat. B. virg.) színe előtt Bubek (dict.) Domokos fiai: István, György, Domokos és Miklós, Kun (Tá.: Kuun) (dict.) Miklós és fia: Jakab, Benedek fia László fiai: Miklós és László, Benedek fia: János és ennek fia: Péter -- mind Chytnek-iek (Á. 3.: Csythnek ~ Csitnek ~ Chytnek; Tá.: Chethnuk) -- ellenében előadta, hogy Sándor fiai [a Gömör m.-i] Somkuth (Á. 3.: Somkút ~ Somkut) és Rosusna birtokokat -- azon határok alatt, amik [IV.] Béla király (H) és az országbíró privilégiumában találhatók -- Noztre, Mykocha (Á. 3.: Mikolcha), Topolcha ~ Topulcha (Á. 2.: Thopolcha ~ Thopulcha; Á. 3.: Tapolcha) és Elsua (Á. 3.: Elsva) birtokok felől a szomszédok jelenlétében bejárva és elkülönítve tartoztak Benedek [! >: Domokos] fiainak: Istvánnak, Györgynek, Domokosnak és Miklósnak, Kopasz (Calvus) Detricus fia Benedek fiainak: Miklósnak, Lászlónak, Péternek és Jánosnak, a már időközben elhunyt Benedek fiának: Lászlónak, ennek fiainak: Miklósnak és Lászlónak, valamint Kun (dict.) Miklós fiának: Jakabnak az országbíró mondott privilégiuma szerint iktatni, s erre nevezetteket először 1338. márc. 20-ra (ad VI. f. prox. p. diem medii Quadr., a. d. 1338.) majd [1339.] ápr. 4-re (ad oct. Pasce d., a. immediate sequenti) a király emberei révén az esztergomi kápt. tanúságai jelenlétében megidézték az országbíró okleveleivel.

Az első alkalommal Domokos fiai, Benedek fia: Kun (dict.) Miklós és ennek fia: Jakab megjelentek (Benedek fiai: László, János és Péter azonban nem és nem is küldtek senkit maguk helyett), és a mondott birtokokat az iktatást elvégezni akaró Sándor fia: János mr.-től nem fogadták el, egyrészt Benedek mondott fiai távollétét, másrészt az ő részükre kivezetendő királyi ember és az esztergomi kápt. tanúsága hiányát okként felhozva; a másik alkalommal egyikük sem jelent meg, hanem két emberüket küldték el, akik révén kérték a határjárás és iktatás elhalasztását ápr. 7-re (ad 3. diem dict. oct. Pasce d.), ígérve, hogy akkor v. ők v. képviselőik megjelennek; akkor Benedek fiai: László és Péter a maguk és fr.-eik, valamint Domokos fiai és Miklós fia: Jakab nevében ügyvédvalló levél nélkül megjelentek, azt mondván, hogy mivel Benedek fia: János, akit e birtokok elfogadása inkább megillet, fogságban van, ezért ők a mondott birtokok iktatását nem fogadják el Sándor fiaitól. Jakab clericus, Sándor fiainak képviselője ezután bemutatta az esztergomi kápt. ezekről szóló okleveleit, bizonyítva, hogy az iktatás e nemesek halogatásai miatt nem valósult meg, kérve az országbíró, hogy ezen birtokbejárásra és -iktatásra alkalmas időpontot jelöljön ki. Erre Benedek fia: Jakab, valamint Demeter és Mihály Domokos fiai, Benedek fiai: Miklós, László, Péter és János, és Miklós fia: Jakab nevében a szépesi (Scepsyensis; Á. 2.: Scepsiensis; Á. 3.: Sypsiensis) kápt., a győri kápt és a Jazou-i (Á. 2.: Jazow; Á. 3.: Jazov) konvent ügyvédvalló levelével azt felelték, hogy uralaik e birtokbejárást- és iktatást a mondott 2 időpontban az említett okokból nem fogadták el, de most készek erre. Ezért az országbíró kéri a váci kápt.-t, hogy Honua-i (Á. 3.: Honva) Miklós fia: Miklós v. fr.-e: András v. Obulgan-i (Á. 3.: Abulgan) Balázs királyi emberek valamelyikével Sándor fiai részére, ill. Pál fia: Beke v. Mátyás fia: Benedek v. Tyba fia: Gal (Á. 2.: Gaal) királyi emberek valamelyikével e Chythnuk-i nemesek részére küldjék ki két tanúságukat, akik jelenlétében nov. 15-én (quind. fe. OO. SS.) a Chythnuk-i nemesek személyesen v. képviselőik révén jelenjenek meg, és Sándor fiai a szomszédok összehívásával a nevezett két birtokot a mondott [IV.] Béla-féle és az országbírói privilégiumok bemutatásával az említett 4 birtok felől bejárva és elkülönítve iktassák e Chythnuk-i nemeseknek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat a királyi emberek nov. 22-re (ad 8. diem predict. quind. OO. SS.) idézzék a királyi jelenlét elé, s ezesetben Sándor fiai a Chythnuk-i nemeseket tartoznak majd szavatolni, ahogy erre magukat korábban kötelezték. Bár e nemesek a korábbi

2 időpontot elhalogatták, az országbíró könyörületesen eljárva úgy döntött, hogy (a fogságban volt Jánost kivéve) a Chytnuk-i nemesek szintén nov. 22-én neki és Sándor fiainak csak 3 M.-t fizessenek. A kápt. szintén nov. 22-re tegyen jelentést a királynak. D. in Wysegrad (Á. 3.: Vissegrad), 10. die oct. Nat. virg. glor. predict., a. d. 1340.

Á. 1-3.: a 676. számú oklevélben.

Tá.: Nagymartoni Pál országbíró, 1341. máj. 8. **Fk.:** Dl. 97 864. (Vay cs. lt.)

K.: AO. IV. 53--57. (Á. 2. alapján., Á.-ban.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1258. aug. 7.) l. Reg. Arp. 1193. szám alatt.

563. 1340. szept. 25. Kôrös

Pál bán fia: István mr. kôrösi (Cris) c. előtt 1340. szept. 25-én (a. d. 1340., f. II. prox. an. fe. B. Michaelis arch.) Prelse fia Péter fiai: Bedeu és János, valamint ue. Bedeu fia: Miklós a Kamarcha-n levő Kernyn nevű földjüket -- amit egykor István, Sclauonia bánja idején Adorján (ue. Prelse fr.-e) Kamarcha-i Zechnek fiától: Illéstől vásárolt meg István bán privilégiuma szerint, majd Adorján rájuk hagyta --, minden haszonvétellel és tartozékkal (az István bán privilégiumában s az azt megerősítő zágrábi kápt.-i privilégiumban felsorolt határok alatt) eladták Kamarcha-i Péter fiainak: Miklósnak és Lukácsnak 20 M. jó báni dénárért örök birtoklásra, a szomszédok -- Pál fia: Bálint, valamint Gergely fiai: Myke és István -- beleegyezésével, akikkel Miklós és Lukács perben álltak, de fogott bírók közvetítésével megegyeztek. Erről István c. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki Miklósnak és Lukácsnak. D. in Crisio, a. eiusdem d. prenotato et die prefixo ac memorato.

E.: JAL. III. 116. (Df. 230 365.) Függőpecsét fonata.

K.: Smič X. 578--579.

564. 1340. szept. 28.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja előtt megjelent egyrésről Jekulfolua-i Jekul c. fia: Mátyás, másrésről fr.-e, Jekulfolua-i Domokos, és előbbi az [I.] Károly király (H) adományából és az ő és ezen fr.-e költségén közösen szerzett Jacorethi nevű erdejéből annyi részt adott minden haszonvétellel és tartozékkal Domokosnak örök birtoklásra, amennyit ő maga is birtokol (kivéve és magának megtartva 60 telket -- laneus -- 3 forrás körül). Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in vig. S. Michahelis arch., a. d. 1340. A.

E.: Dl. 83 225. (Bárczay cs. lt. 35. 25.) Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések. Felül chirographált (ABC).

K.: --.

565. 1340. szept. 29.

A Jazow-i konvent 1340. szept. 29-én (a. d. 1340., in fe. B. Mychaelis arch.) kelt privilegiális oklevele szerint egyrésről Zalona-i Tekus (Tá. 2.: Tekes) fia István fiai: István és Roland (Lorandus), másrésről Roland (Rolandus) fia: János mr. és ue. Tekus fia: László a konvent előtt birtokaikon örökre megosztottak, és ennek során [[a Bursud-i m.-i Zalona, a Torna m.-i Zeyn [! >: Zcyn], Precopa, Dobolhel [! >: Doboldel], Petri, Ilsvafeu, Borzva, Karachno, Erdeu, [! >: Koroethnokardou], Znyche [! >: Zyliche], Vjfalú, Tarno [! >: Sarno], az Ujwar m.-i Tokay, a Zemlen m.-i Sadan és a Gumur m.-i Királyteleke Istvánnak és Rolandnak, míg a Torna m.-i Torna, Tomaskey, Ay, Holmanlosay, Uifaluj, Beasacisfala [! ?], Odwaraczky [! >: Odwarnoky], Felseu Rakó, a Borsod m.-i Kubly, Megyesmál, Dubretha, Vizlou]], ZenthJacab (Tá. 2.: Zenthiacab) és Rakacha (Tá. 2.: Rakocha), [[az Vjwar m.-i Inouch, Euch, Ponilyu [! >: Inonch, Ench, Pomlyn] és a Gumur m.-i Raas]] birtokok János mr.-nek jutottak.

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1377. máj. 16. Dl. 42 045. (Múz. Ta. Szalay.)

2. Tá. 1. > Pálóczi Máté nádor, 1435. okt. 31. Dl. 3123. (NRA. 1551. 100.)

K.: F. VIII. 4. 469.

Megj.: A [[ ]] közötti részeket csak F. kiadása tartalmazza.

566. 1340. szept. 29.

A somogyi konvent 1340. szept. 29-én (in fe. S. Michaelis arch., a. d. 1340.) kelt nyílt oklevele szerint a Chychol birtokon lakó Deche (Má. 1.: Dece; Má. 2.: Decse) fia: Lacha (Má. 1.: Lacs) és Bede fia: Miklós a konvent előtt megvallották, hogy azon birtokrész használatáért, annak haszonvételeinek és gyümölcseinek megszerzéséért, amit Chychol-on Vilmos (Vyllermus; Má. 1.: Willermus; Má. 2.: Villermus) apáttól és a pannonhalmi (Sacer Mons Pannonie) monostor konventjétől bérelve (feudaliter) birtokolnak, minden évben nov. 11-én (in fe. Transitus S. Martini ep. et conf.) 10 pensa dénárt fizetnek az apátnak és a konventnek v. azok emberének a tihanyi (Tykon; Má. 1.: Tikon) konvent előtt, annak okleveles bizonyága alatt. Emellett kötelezték magukat és utódaikat, hogy ha ezen összeget nem fizetnék meg a mondott időpontban, míg ott laknak, kétszeres büntetés sújtsa őket. Ha pedig 3 évig folyamatosan nem fizetnének, veszítsék el a birtokot és annak hasznait, s a birtokot Szt. Márton monostorának adják vissza.

Tá.: Opuliai László nádor, 1367. okt. 29. Pannonhalmi Főapátság Lt. Capsarium 538. 79. Z. (Df. 207 337.)

Má.: 1. Varjú János notarius, 1744. máj. 24. Pannonhalmi Főapátság Lt. Tihanyi apátság. 25. 1. 18. (Df. 208 395.) A nádori oklevél Má.-ában.

2. Ue. jelzet alatt, újkori. (A nádori oklevél Má.-ában.)

K.: P. II. 520--521. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

567. 1340. szept. 29. Bécs

[III.] Albrecht (Alber), Ausztria (Osterreich) hercege, a maga és unokabátyjai (vettern): Frigyes és Lipót 700 M. ezüstnyi tartozása fejében a Newnchirchen-i ítélkezési jogot (gericht) elzálogosítja Pernstain Yban c.-nek (graf), oly módon, hogy a c. a fenti összeg kiegyenlítéséig évente harmadfél-száz font bécsi phenning-et kapjon. Der geben ist ze Wienn an Sand Michelstag, nach Christes geburd dreutzezn hundert iar, darnach in dem viertzkisten iar.

E.: Bgl. IV. szerint HHSTA. Wien. (Bécs.) Habsburger Urkunden.

K.: Bgl. IV. 311--312.

R.: Wertner M., Száz. 1895. 144. (Lichnowsky III. 1208. számú regeszta alapján)

Regényi Kund

568. 1340. szept. 30. Vizsoly

Isey mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának albírája kéri a Jazow-i egyház prépostját és konventjét, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Nadfeu-i Egyed fia: András v. Asguth-i Péter fia: Peteu v. Sune-i Reche fia: László nádori emberek valamelyike idézze meg Wz fiát: Jánost, Pál fiát: Miklóst, Péter fiát: Jánost, Chana fiait: Pétert, Mátét és Egyedet, Ithemér fiait: Gergelyt és Tamást, és ue. Tamás fiát: Lászlót, szentgyörgyi (de S. Georgio) nemeseket a szintén szentgyörgyi János fia: György és Pál fia: Péter ellenében a nádor jelenléte elé Wisul faluba, majd a konvent tegyen a nádornak jelentést. D. in Wisul, crastino fe. S. Mychaelis arch., a. d. 1340.

Á.: az 574. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 327. (Á.-ban.)

569. (1340. okt. 1. e.)

Mykch, Sclauonia bánja kéri a ..... kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat emberével együtt Chepanus fiának: Miklósnak a Chesmicha folyón levő, annak Coren nevű birtokához tartozó és a Zobotchina-i emberek által elfoglalt malma ügyének kivizsgálására.

Eml.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

570. 1340. okt. 1.

Mykch-nek, Sclauonia bánjának jelenti a ..... kápt, hogy oklevelének megfelelően (l. előző szám) Radozlaius fia: András [báni] emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Mátyást, Chepanus [fia: Miklós] Chesmicha ~ Chezmicha folyón levő, az ő Coren nevű birtokához tartozó malmának a [Zo]botchina-i emberek v. [népek] általi elfoglalása kivizsgálására. Nevezettek nemesektől, nemtelenektől, papoktól, clericus-októl és az ország azon részeinek lakosaitól megtudták, hogy ezen Koren melletti malmot egykor Lôrinc fia: Lada, majd ezen Miklós birtokolta, de a Zobotchina-i emberek hatalmaskodva számos napja jogtalanul elfoglalva tartják, Miklós jogának sérelmére. D. 3. die fe. B. Mikaelis ark., a. d. 1340.

E.: Dl. 3328. (NRA. 1536. 45.) Hiányos. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

571. 1340. okt. 2.

1340., die 2. Oct. A velencei tanács határozata: a Doymus Vegla-i c.-nek Velence felé leteendő hűségeskü időpontját a c. kérésére [1341.] ápr. 8-ra (ad fe. Pasce Resurr. d.)

halasztják el, hozzátéve, hogy már számos esetben engedélyezték ezt számára, így további halasztásnak nincs helye.

K.: Ljubić II. 86. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 34.)

R.: Frangepán I. 64. (K. alapján.)

572. 1340. okt. 3. Zólyom

[I.] Károly király (H) Zolium-ban, 1340. okt. 3-án (f. III. prox. p. fe. B. Michaelis arch.) kelt oklevelében Zenthmarton (Má. 1.: Zent Márthon; Má. 2.: Szent Marthon) városnak Korpona (Má. 2.: Karpona) város kiváltságait adományozza.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 5. b. (Df. 283 070.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 23.)

2. Dl. 193. (Jes. Thuroc. 2. 2.) (Reg. alapján, pag. 27.) (XVIII. sz.-i.)

K.: F. VIII. 4. 439; Horváth S., TT. 1902. 211; Lipt. Reg. 77; Juck I. 130. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

573. 1340. okt. 3.

István testvér, a Pelys-i Boldogságos Szûz Mária-monostor apátja és a konvent elé járultak a néhai pozsonyi polgár, Hambato fiai: Hamricus és Jakab ifjak, s bemutatták István testvér, ennek awnculus-a, továbbá János testvér és Haymo testvér (valamennyien a Pelis-i monostor korábbi apátjai) és a konvent privilegiális, függôpecséttel ellátott okleveleit, kérve, hogy ezeket erősítsék meg. Az apát a konvent testvéreinek egyetértésével, s megfontolva, hogy a monostort korábban Hambato segítette lehetőségei szerint, a jövőben pedig ezen fiai

könnyíthetnek annak helyzetén, továbbá mivel illô és a joggal összhangban van, hogy a Pelys-i monostor gyarapítóit és gondviselőit minden viszonzással jó és hasznos segíteni, a mondott okleveleket pecsétjének ráfüggesztésével megerősíti. D. a. d. 1340., f. III. prox. p. fe. S. Michaelis arch.

E.: Dl. 71 356. (Forgács cs. gimesi lt. 1822.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: AO. IV. 42--44; Pilis I. 335.

R.: Pilis I. 193.

Megj.: Jelen oklevél csak István korábbi apát 1301. júl. 24-én kelt oklevelét írja át, ezt l. Anjou-oklt. I. 64. szám alatt.

574. [1340.] okt. 4.

Pál prépost és a Jazou-i B. Keresztelő János-monostor konventje jelenti Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának, hogy Iseyp mr. nádori albiró oklevelének megfelelően (l. 568. szám) kiküldték emberüket, aki Reche fia: László nádori emberrel okt. 2-án (f. II. prox. p. fe. B. Mychaelis arch.) Wz fiát: Jánost Pousavalya nevű falujában, Pál fiát: Miklóst és Péter fiát: Jánost Thouthfolua faluban levő részükön, Chana fiait: Pétert, Mátét és Egyedet Solgou faluban levő részükön, Ithemer fiát: Tamást és ennek fiát: Lászlót Thomasfolua faluban, míg okt. 3-án (f. III.) ue. Ithemer fiát: Gergelyt Ida nevű falujában levő részén megidézték [hátlap: szentgyörgyi (de S. Georgio) János fia: György és Pál fia: Péter ellenében nov. 18-ra (oct. fe. B. Martini conf.) Wysul faluba. D. f. IV. prox. p. fe. S. Mychaelis arch., a. prenotato. [1340.]

E.: ŠÚA. Jászói konvent hh. lt. Acta ab anno 2. 27. (Df. 251 701.) Papír. Hátlapján azonos, ill. újkori kezekől tárgymegjelölések.

K.: F. VIII. 7. 327--328.

575. 1340. okt. 4. Esztergom

1340. okt. 4-én (in die fe. B. Francisci conf., a. d. 1340.) Strigonium-ban Jakab kánonjogi doktor, Csanád érsek vicarius-a előtt Cholluka (Tá. 2.: Cholloka), Sember-i Benedek özvegye Keresken-i (Tá. 2.: Kereskény) Miklós fiait: Mihályt, Benedeket és Györgyöt leánynegyede és jegyajándéka ügyében nyugtatta.

Tá.: 1. Perényi Péter országbíró, 1419. márc. 13. Dl. 69 388. (Kubinyi cs. lt. 213.)

2. Perényi Péter országbíró, 1419. márc. 13. KEML. 3226. Palásthy cs. lt. 15. 36. 339. (Df. 282 009.) XVIII. sz.-i Má.-ban, 1344. éviként szerepeltetve a vonatkozó oklevelet.

K.: Palásthy I. 239--240. (Tá. 2. alapján, Tá.-ban; 1344. okt. 4-i dátumot szerepeltetve.)

576. (1340. okt. 6. e.)

[I.] Károly király (H) nyílt egyezséglevele szerint Osl fia: Domokos Machou-i bán és fr.-e, Osl fia: János mr. okt. 6-án (oct. fe. B. Michaelis arch.) a fehérvári kápt. előtt az oklevélben foglalt büntetések terhe alatt Péter mr.-nek, a fehérvári kápt. éneklôkanonokának és ennek nepos-ának, András mr. fiának: Lôrincnek fizessenek ki utolsó részletként 50 M.-t abból a 150 M. széles bécsi dénárból v. forintból -- minden M.-t 10 pensa-val számolva --, amiért Domokos bán és János mr. tőlük a Vasvár m.-i Pogh (Tá. 2.: Poog), más néven Mendzenth birtokot megvásárolták. Péter mr. és Lôrinc adják át Osl fiainak az e birtokra vonatkozó azon okleveleiket, amiket a fehérvári kápt. kezére bízta.

Tá. 1-2.: az 592. számú oklevélben.

K.: Bgl. IV. 313. (Tá. 1. alapján, Tá.-ban.)

577. (1340. okt. 6. e.)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor, a kunok bírása engedélyt adott Farkasfolva-i Jakab fia Frank fiainak: Mihály és Jakab mr.-eknek, másrésztől előbbi Jakab fia László fiainak: Jakab, Pál és Miklós mr.-eknek, hogy perükben fogott bírók közvetítésével megegyezzenek, majd erről okt. 6-án (oct. fe. B. Mychaelis arch.) számoljanak be színe előtt.

Eml: a 610. számú oklevélben.

K.: --.

578. (1340. okt. 6. e.)

Iseyp mr., nádori albíró a Tusa-i Inak fia: Donch, ill. Benedek fia: Fábián, Raad-i közrendű (homo popularis) közötti ügyet okt. 6-ra (oct. fe. S. Mychaelis arch.) tűzi ki színe elé.

Eml.: az 580. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 44. (Eml.-ben.)

579. (1340. okt. 6. e.)

Iseyp mr. nádori albíró oklevele szerint János és Rykolphus mr.-ek okt. 6-án (oct. fe. S. Mychaelis arch.) a nádor emberével és a szepesi (Scepsyenis) kápt. tanúságával néhai fr.-ük: Kokas mr. Lumpnicha nevű birtokának felét és más, ezen Kokas mr.-től rájuk maradt birtokokat becsüljék fel, és ue. Rycolphus fia: László Kokas ezen felbecsült birtokrészeit 60 budai M. ezüstért és 27 budai M. garasért, vagyis Kokas mr. azon adósságáért, amit Rykolphus testvér, a Szt. Sír-rend kereszteseinek Landek-i mr.-e Iseyp mr. előtt bírói úton követelt, Rykolphus mr.-től és egyházától vásárolja vissza, majd a felek a szepesi kápt. jelentését okt. 13-

án (8. die) vigyék vissza.

Tá.: a 611. számú oklevélben.

K.: Str. III. 372. (Tá.-ban.)

580. 1340. okt. 6. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Vyllermus Drugeth) nádornak, a kunok bírójának albirája tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 578. szám) okt. 6-án (oct. fe. S. Mychaelis arch.) színe előtt megjelent Benedek fia: Fábián, Raad-i közrendű (homo popularis), akinek panasza szerint Tusa-i Inak fia: Donch az ő Tusa-n levő birtokának hasznait tilalmazta és elvette. Mivel Donch az albiró ítéletének megfelelően Szt. András apostol egyházában esküt tett le e vádak ellenében, így azok alól felmentést nyert. D. in Wysul, in termino supradict., a. d. 1340.

E.: Dl. 60 240. (Máriássy cs. lt. Idegen családok 98.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 44.

581. 1340. okt. 6.

Iseyp mr.-nek, Drugeth Vilmos (Vyllermus Drugeth) nádor, a kunok bírójának albirójának elmondta Charnauada-i János fia: Tamás mr., hogy Charnauada nevű birtokán a határjelek Gelyanus és Darouch birtokok felől le vannak rombolva, és nem tudja, ki tehette ezt. Ezért Iseyp mr. kéri a Bereg m.-i négy szb.-t., hogy egyikük v. ketten tartson/tartsanak ezügyben vizsgálatot, majd tegyenek jelentést a nádornak. D. in Vysul, in oct. fe. S. Mychaelis arch., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 842. (Múz. Ta. 1894. 19.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

582. 1340. okt. 6.

A gyôri kápt. előtt Gergely fia: János, a Jaurinum-i B. Adalbert egyház préposti hospese a maga, valamint Kuchk-i néhai Sándor fia: György és Kuchk-i Dénes fiai: Mihály, István és Gyuke nevében tiltakozott, miszerint Chende (dict.) Miklós fia: Leukus Heche nevû, az övékével szomszédos birtokát idegen embereknek szándékozik eladni, az ô joguk sérelmére. Ezért a birtok elidegenítését tilalmazta, mondván, hogy rokonság és szomszédság okán az ország szokása szerint Heche birtokot csak nekik lehet eladni v. elzálogosítani. D. in oct. B. Michaelis arch., a. d. 1340.

E.: Dl. 68 217. (Kisfaludy cs. id. ágának lt. 27.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

583. 1340. okt. 6.

Pál prépost és a Jazow-i B. Keresztelô János-monostor konventje kinyilvánítja, hogy Barcha-i Ynok fia: Donch márc. 1-jén (in die Cynerum) tartozott hozzá hasonló [nemes] emberekkel tisztítóesküt letenni arról, hogy a közrendû (homo popularis) Bagdan fia: Péter megölésében ártatlan. Akkor egyrészt Donch, másrészt ezen Péter özvegye: Kathus és fia: György (aki a maga és fr.-ei: Miklós és András nevében állt elő) ue. Péter fr.-e: Ádám és sororius-a: András fogott nemes bírók közvetítésével úgy egyeztek meg, hogy Donch 4 M.-t (részben dénárokból, részben természetben) fizet a konvent előtt a felpereseknek, mégpedig 2-2 M.-t aug. 22-én (oct. Ass. virg. glor.) és okt. 6-án (oct. B. Mychaelis arch.). Mivel a mondott napokon Donch ezt teljesítette, a felperesek ôt a gyilkosság ügyében nyugtatták. Erről

a konvent pecsétjével megerősített nyílt oklevelet bocsát ki. D. in oct. fe. S. Mychaelis arch., a. d. 1340.

E.: Dl. 83 226. (Bárczay cs. lt. 1. 71.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

584. 1340. okt. 6.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 555. szám) Ábrahám királyi emberrel kiküldték tanúságul Mihályt, chorus-uk presbiter-ét, akik szept. 29-én (f. VI. videlicet in fe. B. Mychaelis arch.) Dolina birtokot a szomszédok jelenlétében ellentmondás nélkül bejárták, ahol szükséges volt, a határjeleket felújították, és Marcus fiának: Pálnak hagyták örök birtoklásra. Hj.: iszapos patak; wlgariter megya-nak mondott határ; Tuvisbokor; Gumolchenfa (dict.) fa; Tulg (dict.) fa; iszapos folyó; szederbokor; hegyen levő gyümölcsfa és Gumolchenfa (dict.) fa; szederbokor; Rakatyabokor; Burfeneu fa; iszapos folyó; Berch-en levő út; Kwsbezterche föld. D. in oct. dict. fe. B. Mychaelis arch., a. d. 1340.

Á.: a 643. számú oklevélben.

K.: --.

585. 1340. okt. 6.

A pozsonyi kápt. előtt elmondták a kápt. kanonokai: Miklós és János, hogy Trevitall [! > Treutul] (dict.) Miklós mr. pozsonyi c. 1340. szept. 27-én (a. d. 1340., in fe. BB. Cosmae et Damiani mart.) Máriafalván (villa Mariae) királyi parancsból generalis congregacio-t tartott, mikor is Várkony-i Lothardus fia János fia: Omodeus tiltakozott a Nyek-i nemesek jelenlétében, nehogy az ő szomszédságában levő öröklött birtokrészüket bárkinek is, és különösen Miklós

c. famulus-ának: Kis (Parvus) Lászlónak eladják, elzálogosítsák, v. bármiféle más módon elidegenítsék, ill. nehogy ezen László v. mások azt megvásárolják. D. in oct. fe. B. Michaelis, a. d. 1340.

Má.: Dl. 56 736. (Jeszenák cs. lt. 15.) Újkori.

K.: --.

586. 1340. okt. 6.

A veszprémi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy megkapva az uralkodó Petrus Cornutus testvér, a Je-i ispotályos ház Mo.-i (H) és Sclauonia-i perjele, valamint Donatus testvér Alba-i preceptor és a konvent részére 1 évre (per a. circulum) kiadott általános oklevelét (l. 429. szám), Bolug fia: András királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Péter mr.-t, akik szept. 25-én (f. II. prox. an. fe. BB. Cosme et Damiani mart.) a Fejér m.-i, Fehérvár város (civitas Albensis) közelében fekvő Barch birtokot a szomszédok jelenlétében bejárták. Hj.: Péterfalva (villa Petri); árok; Keurusbokor; Aldocut; a pap árka (fossatum sacerdotis); malom; szerzetes; Borsod; Arpad völgy; Gyrou; Almas-i út; körtefa; lyukas fa; Péter árka (fossatum Petri); Louacol; Ker; Zamor; hosszú árok; út; másik árok; esztergomi út; farkasverem. A hj. után, amikor a birtokot iktatni akarták Donatus-nak és az Alba-i konventnek, a fehérvári kápt., János mr. fehérvári ôrkanonok és Péter fehérvári éneklôkanonok, valamint az Alba-i Szt. Miklós-egyház kanonokai ezt tilalmazták, ezért ôket okt. 9-re (ad 15. diem predict. f. II. seu diei reambulacionis prenotate) a királyi ember Péter perjel, valamint Donatus preceptor és konventje ellenében megidézte a királyi jelenlét elé. D. in oct. B. Mychaelis arch., a. d. 1340.

E.: ŠŰA. Pozsonyi kápt. hh. lt. 9. B. 11. (Df. 226 331.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés és kerek zárópecsét töredékei.

Á.: 1. Pozsonyi kápt., 1718. júl. 20. Dl. 98 341. (Esterházy cs. gesztesi lt. 37. 1.) Újkori Má.-

ban.

2. Pozsonyi kápt., 1718. júl. 20. Á. 1.-gyel azonos jelzet alatt. Újkori Má.-ban, más kéztől.
K.: F. VIII. 4. 465--467. (E. alapján.)

Megj.: Gy. II. 348. szerint a hj. a III. Béla király 1193. évi oklevelében leírtak alapján történt.
(Az oklevelet l. Reg. Arp. 155. szám alatt.)

587. (1340. okt. 6. -- okt. 13. között)

A szepesi (Scepsiensis) kápt. oklevele szerint János és Rykolphus mr.-ek Leuk fia: Detricus nádori emberrel -- György presbiter, a kápt. succentor-a és tanúsága előtt -- okt. 6-án (in eiusdem oct. [fe. S. Mychaelis arch.] a szomszédok jelenlétében Kokos mr. birtokrészeit (minden haszonvétellel), ti. Lumpnicha birtok felét az ottani egyházzal 12 ekényire; Ewr birtokot egy egykerekű felülcsapó (unius rote per aquam defluentem desuper per cannales pulsas) malommal 4 ekényire; Heymburg birtokot pedig egy kétkerekű felülcsapó (duarum rotarum per aquam in cannalibus defluentem similiter desuper pulsarum) és egy ott levő kápolnával az ország szokásának megfelelően 7 ekényire mérték királyi mértékkel, és ezen birtokrészeket iktatták Rykolphus testvérnek, a Landek-i keresztesek mr.-ének (akit Mihály testvér képviselt) és egyházának. Mikor pedig Ricolphius fia: László mr. e birtokrészeket vissza akarta vásárolni 67 budai M. ezüstért és 27 budai M. garasért, Rikolphius fia ue. János fiai: János és Henrik Lászlót tilalmazták, mégpedig János Heymburg, Henrik pedig Lumpnicha fele megszerzésétől. Végül azonban megegyeztek, s eszerint László becslés után Lumpnich felének felét és Ewr-t vásárolta vissza, János Heymburg-ot, Henrik pedig Lumpnich felének másik felét.

Tá.: a 611. számú oklevélben.

K.: Str. III. 372--373. (Tá.-ban.)

588. (1340. okt. 6. u.)

Pál c. országbíró a Simon özvegye: Ilina, ill. Mike fia: Tamás közötti pert a király Vyssegrad-ra való visszatértéig elhalasztja.

Eml.: a 737. számú oklevélben.

K.: --.

589. 1340. okt. 7. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. tudatják, hogy korábbi oklevelüknek megfelelően (l. 559. szám) okt. 7-én (sabb. prox. p. oct. fe. B. Michaelis arch.) Zolnuk-i Tamás megjelent színük előtt Lengel (dict.) János mr. ellenében, és fentiek a közöttük levő pert okt. 15-re (ad oct. datarum presencium) halasztották el. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 130. (Kállay cs. lt. 1300. 536.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Eml.: a 603. számú oklevélben.

K.: --.

R.: Kállay I. 139.

590. 1340. okt. 8.

Az erdélyi kápt. előtt megjelent egyrésről Jara-i Benedek fia: Egyed, másrésről Regen-i Dénes fia: Tamás mr. notarius-a: Jakab, ura nevében, s előbbi elmondta, hogy a Thorda m.-i Benk-en levő részét (vagyis e birtok negyedét), amely egy per során a Thorda-i c. jelenléte előtt háramlott hozzá, elzálogosította ezen Tamás mr.-nek 25 M.-ért (minden M.-t 50 garassal

számolva) szept. 8-tól (a fe. Nat. B. Marie virg.) annak évfordulójáig, minden haszonvétellel és tartozékkal. E részt Egyed -- v. bárki is az ő cognacio-jából -- a határtársak segítségével nélkül váltta vissza (nehogy azok e részbe bemenjenek) a mondott évfordulóig ezen összegért. Ha ezt nem tenné meg addig, Egyed a kápt. előtt tartozik e részt minden haszonvétellel és tartozékkal Tamás mr.-nek szavatosság vállalásával átörökíttetni a kápt. oklevelével. Ha Egyed sem e rész visszavásárlására, sem átörökíttetésére a mondott évfordulón nem jelenne meg a kápt. előtt, jelen vállalása értelmében e rész akkor is Tamásra fog szállni, s erről a kápt. oklevelet fog kibocsátani. D. domin. die prox. p. oct. B. Mychaelis arch., a. d. 1340.

E.: AL. Bánffy cs. lt. 29. (Df. 260 608.) K. szerint hátlapján letöredezett zárópecsét.

K.: Bánffy I. 110--111.

Román ford.: Doc. Trans: III. 546--548. (K. alapján.)

591. 1340. okt. 9. Kapronca

Mykch, Sclauonia bánja Boztyh-i Renoldus fia László leánya: Margit kérésére Kaproncha-n, 1340. okt. 9-én (in fe. B. Dionisii mart., a. d. 1340.) kelt oklevelében átírja saját, 1335. máj. 29-én kiadott oklevelét, amelyben jelentette [I.] Károly királynak (H), miszerint Zombothhel birtokot ezen Margitnak hagyta.

E.: Dl. 2919. (NRA. 9. 6.)

K.: --.

592. 1340. okt. 9.

A fehérvári kápt. 1340. okt. 9-én (4. die oct. fe. B. Michaelis arch., in a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint [I.] Károly király (H) nyílt egyezséglevelének megfelelően (l. 576.

szám) okt. 6-án (oct. fe. B. Michaelis arch.) Osl fia: Domokos Machow-i bán prothonotarius-a és képviselője: Gergely mr., valamint a bán fr.-ének, Osl fia: János mr.-nek képviselője: András litteratus a kápt. előtt 50 M. forintot kifizettek Péternek, a fehérvári kápt. éneklőkanonokának és annak nepos-ának, András mr. fiának: Lőrincnek, akik a bánt és fr.-ét nyugtatták. Minden Pogh (Tá. 2.: Poog) birtokra vonatkozó, és a fehérvári kápt.-ra (tamquam manui communi) bízott oklevelüket a kápt. átadta a bán és fr.-e ezen képviselőinek.

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1408. nov. 24. Dl. 86 241. (Ostffy cs. lt. 7. 1.)

2. Tá. 1. > Perényi Péter országbíró, 1415. nov. 23. > Pálóczi Máté országbíró, 1433. márc. 19. Dl. 86 321. (Ostffy cs. lt. L. 1.)

K.: Bgl. IV. 313. (Tá. 1. alapján.)

593. 1340. okt. 10. Eger

János mr. borsodi főesp., N. [Miklós] egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) előtt megjelent egyrésztől Bezzegh-i Ethkes (dict.) Péter fia: János a maga, valamint Isalth (Hopurch-i Markus fia: Domokos felesége) és Aguch (Chalanus-i Péter fia: János felesége) nevében -- mindketten ue. Péter leányai -- az Abvyuar [!] és Borsud m.-i vicec.-ek és a nyolc szb. ügyvédvalló leveleivel, másrésztől Tholchua-i Langueus fia János fia: László mr., és János elmondta, hogy azon perben, amit ôk néhai nagyanyjuk (awa), ue. Langueus leánya: Zuchya leánynegyede ügyében indítottak a püspök és a főesp. előtt László mr. ellenében, az 8 és fél M.-t kifizetett nekik, ezért ô a maga és ezen soror-jai nevében László mr.-t és örököseit e leánynegyed ügyében szavatosság vállalásával nyugtatja. János főesp. végül kéri az egri kápt.-t, hogy ha jelen oklevelet elviszik hozzájuk, oklevelükkel erősítsék meg. D. Agrie, 5. die oct. B. Mychaelis arch., a. d. 1340.

E.: Dl. 3329. (NRA. 828. 1.)

K.: AO. IV. 45--46.

R.: Wertner, Nemzetségek II. 366; Bónis-Balogh, 1997. 105. (mindkettő K. alapján.)

594. (1340. okt. 13. e.)

Iseyp mr. nádori albiró memoriális oklevele szerint Felbarcha-i Moysius özvegye hat nemes férfival okt. 13-án (quind. fe. S. Mychaelis arch.) Vysul faluban tegyen le esküt Mátyás mr., a nádor prothonotarius-a és Fyzer-i várnagya ellenében arról, hogy levelesített fiát: Tamást, aki Mátyás mr. vetéseiben 12 M. kárt okozott, nem rejtegette.

Tá.: az 596. számú oklevélben.

K.: --.

595. (1340. okt. 13. e.)

Miklós mr. pozsonyi c. a Karcha-i Lukács fia: Peteu és Karcha-i Turche fia: Domokos közötti pert okt. 13-ra (quind. fe. B. Mychaelis arch.) halasztja el.

Eml.: az 598. számú oklevélben.

K.: --.

596. 1340. okt. 13. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeter) nádornak, a kunok bírójának albirája tudatja, hogy korábbi memoriális oklevelének megfelelően (l. 594. szám) Felbarcha-i Moysius özvegye hat nemes férfival az előírt esküt okt. 13-án (quind. fe. S. Mychaelis arch.) letette Vysul faluban, Szt. András egyházában Mátyás mr. Fyuzer-i várnagy ellenében az alnádor

embere előtt, így e nemes asszonyt az albíró jelen oklevelével nyugtatja. [D.] in Wysul, in termino supradict., a. d. 1340.

E.: Dl. 75 054. (Máriássy cs. lt. Új rendezés 84.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Hiányos.

K.: --.

597. 1340. okt. 13. Vizsoly

Iseyp mr.-tól, Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírāja albírájától kérte Rycolphus fia: László, hogy vezessék őt be a néhai Kokos mr. birtokrészeibe, amiket János mr. és Rycolphus mr. a Szepes (Scepsiensis) m.-i (districtus) Lumnycha ~ Lumnych birtok feléből és Ewr birtokból iktattak a Landek-i keresztesek mr.-ének, s amelyekből László visszavásárolt. Ezért Iseyp mr. kéri a szepesi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Myke fia: Máté v. Powsa fia: János v. Olsawycha-i Mihály fia: László nádori emberek valamelyike a mondott birtokokat járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, és mások részeitől és birtokaitól elkülönítve iktassa Lászlónak, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézze meg a nádor jelenléte elé Wysul faluba, majd a kápt. tegyen jelentést a nádornak. D. in Wysul, 8. die oct. fe. S. Michahelis arch., a. d. 1340.

Á.: a 633. számú oklevélben.

K.: Str. III. 374--375. (Á.-ban.)

598. 1340. okt. 13. Pozsony

Miklós mr. pozsonyi c. azon pert, amit Karcha-i Lukács fia: Peteu a c. korábbi perhalasztó oklevelének megfelelően (l. 595. szám) okt. 13-án (quind. fe. B. Mychaelis arch.)

indított színe előtt Karcha-i Turche fia: Domokos ellen, a felek akaratából okt. 20-ra (ad 22. diem eiusdem fe.) halasztja el, ha a felek addig nem tudnak megegyezni. D. Posonii, in quind. prenotatis, a. d. 1340.

E.: MTA Kvt. Kézirattár 100. (Df. 243 746.)

K.: --.

599. 1340. okt. 13.

A Kew-i kápt. Albert mr.-nek és Benedek dékánnak, a bácsi kápt. kanonokainak kápt.-juk nevében előterjesztett kérésére [függő-]pecsétjével megerősített oklevelében átírja [I.] Károly király (H) 1323. júl. 23-án, László fehérvári prépost, a királyi aula alkancellárja keze által kelt privilegiális oklevelét, amelyben az uralkodó László kalocsai érsek, a királyi aula kancellárja kívánságára új pecsétje alatt átírta saját, első pecsétje alatt, 1311. febr. 3-án kelt privilégiumát a bácsi egyháznak adott kiváltságokról. D. in quind. diei fe. B. Michaelis arch., a. d. 1340.

E.: GYMSML. 1. 210. Gyôri kápt. hh. lt. 613. (Df. 274 067.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Ép függőpecsét és fonata (K. szerint vörös és barna).

K.: HO. IV. 167.

Megj.: Az 1311. évi oklevelet I. Anjou-oklt. III. 8. szám alatt, az 1323. évi megerősítést pedig HO. IV. 131--133.

600. 1340. okt. 13.

Wynandus egykori Magyar-(Vngaricalis) Brod-i bíró örökösei kinyilvánítják, hogy a velehradi (Wilgradensis) monostornak 16 talentum viaszt census-ként átadtak.

K.: CD. Mor. VII. 211; Reg. Boh. Mor. IV. 324. (mindkettő a fenti dátum alatt.)

601. (1340. okt. 14. e.)

A somogyi konvent oklevele szerint egyrésről Chychol-i Desze (Má. 1.: Dese; Má. 2.: Decse) fia: Lacha (Má. 1-2.: Lacza) és Chychol-i Beke [! >: Bede] fia: Miklós, másrésről Chychol-i Fekete (Niger) Péter okt. 14-én (sabb. prox. p. quind. fe. B. Michaelis arch.) a Chychol-i Szt. Üdvözítő-egyháznál levő 12 telki helyet (loca sessionalia) 12 hold szántófölddel a tihanyi (Tykon; Má. 1-2. Tikon) egyház birtoka címén Lacha és Miklós tulajdonába, ill. a néhai Twd (Má. 1-2.: Tud) fia: László birtokrészének felét Fekete Péter részére különítsék el a konvent embere előtt letett eskü után, majd a néhai Pál fia: Benedek Chychol-on levő teljes részét, amit eddig a felek közösen birtokoltak, minden jogával és haszonvételével osszák 2 egyenlő részre.

Tá. és Má. 1-2.: a 605. számú oklevélben.

K.: P. II. 518.; P. X. 563. (mindkettő Tá. alapján, Tá.-ban.)

R.: Borsa I., Somogy m. Lt. Évk. 1997. 27--28. (Tá. alapján, 1340. szept.-i keltezéssel.)

602. 1340. okt. 14. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly királynak (H) a Turuch-on túli Márton fia: Máté bemutatta az uralkodó avus-a: [IV.] Béla király (H) privilégiumát, amely szerint [IV.] Béla a neki tett szolgálataiért Vzda Turuch-i halászó jobbágy leszármazottait felszabadította ezen szolgálat alól, és Vzda-nak és örököseinek adta az annak öröklött földje mellett fekvő, Turuch districtus-beli, a Turuch folyó másik partján fekvő Wendeg földet, annak korábban meghatározott határai alatt. Máté tehát kérte az uralkodót, hogy ezen földet, amelyet tőle és rokonaitól, ti. Vzda fia: Márton fiaitól, Diahon fiaitól és Stremen fiaitól erős kezek már régen elvettek, nekik -- akik ezen Vzda

generacio-jából, genealogia-jából és linea-jából származnak -- adja vissza. Az uralkodó meg kívánván őrizni minden országlakosát a saját jogában, Vendeg földet Mártonnak és mondott rokonainak visszaadja, más jogának sérelme nélkül, oly módon, hogy közülük hatan tartoznak egy páncélost a királyi seregbe küldeni. D. in Lypche, sabb. prox. an. fe. B. Galli conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 843. (Múz. Ta. 1897. 49.) Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: commissio regis prelatorum et baronum et specialiter filiorum Gileti.

K.: --.

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1245. aug. 2.) l. Reg. Arp. 814. szám alatt.

603. 1340. okt. 14. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. előtt korábbi oklevelüknek megfelelően (l. 589. szám) okt. 14-én (sabb. prox. an. fe. B. Galli conf.) Zolnuk-i Tamás megjelent Lengel (dict.) János ellenében. Fentiek a pert okt. 28-ra (ad quind. datarum presencium) halasztják el Tamás kérésére, mivel rokonai tanácsa nélkül nem tudott felelni. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 131. (Kállay cs. lt. 1300. 533.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 139.

604. 1340. okt. 14. [Nagy-]Kálló

Gwghardius fia: János -- Jakab és Pál mr.-ek, Zaboch-i c.-ek vicec.-e -- és a négy szb. tudatják, hogy István -- Lengel (dict.) János mr. Loskwd-i jobbágya -- okt. 14-én (sabb. prox.

an. fe. B. Galli conf.) színük elé vezette Lukácsot mint tolvajt. Fentiek a felek között létrejött pert okt. 21-re (ad oct. datarum presencium) halasztják el. D. in Kallow, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 132. (Kállay cs. lt. 1300. 524.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Loskud névalakkal.

K.: --.

R.: Kállay I. 139.

605. 1340. okt. 14.

A somogyi konvent 1340. okt. 14-én (sabb. prox. p. quind. fe. B. Michaelis arch., sub a. d. 1340.) kelt nyílt oklevele. A konvent saját oklevelének megfelelően (l: 601. szám) kiküldte Miklós presbiter-t, káplánjukat, aki előtt Chychol-i Lacha (Má. 1-2.: Lacza) és Chychol-i Bede fia: Miklós, ill. Fekete (Niger) Péter a rokonságra való tekintettel az eskütől elálltak, és fogott bírók közbenjárásával úgy egyeztek meg, hogy a 12 telki hely (loca sessionalia) a királyi mértékkel az ország szokása szerint megmért 12 hold szántófölddel, amiket Lacha a tihanyi (Tykon; Má. 1.: Tikon) egyháztól predialis módon birtokolt, Lacha és Miklós tulajdonába háramlottak örök birtoklásra; a néhai Twd (Má. 1.: Tud) fia: László birtokrészének fele, ti. királyi mértékkel 21 hold föld Fekete Péter részéhez jutott, szintén örök birtoklásra. Rokonuk, Pál fia: Benedek Chychol falu területén fekvő 20 telki helyét, ami a feleket közösen illeti, 2 egyenlő részre osztották: 10 telki hely a falujuk utcáján (vicus) Péteré lett örök birtoklásra, míg 5 telki hely ue. utcán v. annak végén, és másik 5 ue. falu másik utcáján Lacha-é (Má. 2.: Lacsa) és Miklósé, szintén örök birtoklásra. Benedek egy kaszálóját (amit három ember kaszál le 1 nap alatt) is 2 részre osztották. A wlgariter Zadorrete (Má. 1.: Zador Réthe; Má. 2.: Zador Réte) nevű helyen levő 2 rétjüket 3 részre osztották, ebből 2 rész lett Péteré, egy pedig Lacha-é és Miklósé. Benedek keverten (mixtim) fekvő szántóföldjeit is 2 részre osztották. A felek a Benedek részéből az őket illető erdőket örökre közös használatra hagyták. A felek Benedek

ezen részeivel kapcsolatban kölcsönös szavatosságot vállaltak egymás felé. A Benedektől elidegenített részt közösen tartoznak visszaszerezni, majd egymás között azt is felosztani.

Tá.: Opuliai László nádor, 1367. okt. 29. Pannonhalmi Főapátság Lt. Capsarium 538. 79. Z. (Df. 207 337.)

Má.: 1. Varjú János notarius, 1744. máj. 24. Uo. Tihanyi apátság. 25. 1. 18. (Df. 208 395.) A nádori oklevél Má.-ában.

2. Ue. jelzet alatt; újkori. (A nádori oklevél Má.-ában.)

K.: P. II. 518--519; P. X. 563. (mindkettő Tá. alapján, Tá.-ban.)

R.: P. X. 554. (Tá. alapján.); Borsa I., Somogy m. Lt. Évk. 1997. 28. (Tá. alapján.)

606. 1340. okt. 15. Kapronca

Mykch, Szlavónia bánja, mivel Kemin fia: Miklós kaproncai polgár titokban saját unokáját, Márton fiát: Pétert, a bán familiaris-át annak ellenségéhez: [Kőszegi ifjabb] Henrik fiához: Péterhez adta szolgálatra, ezen hűtlenség miatt Miklós Draganvelge nevű pusztáját visszavette és Anias fia: Endre c.-nek adta. D. in Koproncha, die domin. prox. an. fe. B. Galli conf., a. d. 1340.

R.: Iványi, Teleki 79--80. (A Teleki cs. gyömrői lt.-ban levő egykori, viasz függőpecsétes E. alapján. 23. 1. 13.)

607. 1340. okt. 16.

A. d. 1340., die 16. mensis oct., ind. 9. A velencei tanács határozata: notarius-t indítottak a Scibenichum-i c.-hez, hogy jelezze neki, miszerint Maladinus c. elküldte hozzájuk nuncius-át, mondván, hogy átadja a Scardona-i várat és területet megfelelő összegért

Velencének; Velence Scibenicum védelme érdekében hajlandó megvásárolni a várat 10 ezer fontért (libra); Velence fenntartja a jogot, hogy a Scardona-i várnagyot majd ő küldje, de a várnagy és a többiek fizetését (salarium) a Scibenicum-iak fizessék a vár jövedelmeiből. A Scibenicum-i c. tudja meg, hogy mindez megfelel-e számukra. Ha igen, találkozzon Mladinus-szal és vegye át a várat a mondott összegért, a notarius pedig adja át Velence megbízólevelét Maladinus-nak. Ha a Scibenicum-iak valamely pontban elégedetlenek lennének, a c. tudja meg akaratukat és tegyen jelentést Velencének. Hasonlóképpen tegyen jelentést, ha a Scibenicum-iak beleegyezésüket adják, de Maladinus nem adja át ezen összegért a várat, v. mást követel.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 403--405; Ljubić II. 87--88. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 38.)

608. 1340. okt. 18.

[I.] Károly király (H) 1340. okt. 18-án (in fe. B. Luce ewang., a. d. 1340.) kiadott oklevelében Ruthk földet Rolandnak (Lorandus), Orto-nak (Má. 1.: Otto; Má. 2.: Ottho), Jánosnak, valamint rokonaiknak visszaadta.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 2. a. (Df. 283 070.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 10.)

2. Dl. 193. (Jes. Thuroc. 2. 2.) (Reg. alapján, pag. 11.) XVIII. sz.-i.

K.: F. VIII. 4. 480; Horváth S., TT. 1902. 199; Lipt. Reg. 65. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

609. (1340. okt. 18. u.)

[I.] Károly király (H) nyílt oklevele szerint az uralkodó Bálinttal, a királyi aula ifjával mint királyi emberrel a Scepus-i kápt. tanúsága alatt [a Sarus m.-i] Clyngbergh nevű birtokot -- korábbi adományát megújítva -- 1340. okt. 18-án (in fe. B. Luce ewang., a. d. 1340.) [Bayur-i] Péter fiának: Beke-nek iktattatta, majd az iktatást 3 vásáron nyilvánosan kihirdették.

Tá.: Nagymartoni Pál országbíró, 1341. máj. 19. Dl. 103 162. (Batthyány cs. lt. Bajori cs.)

K.: --.

Megj.: A korábbi adományt l. Anjou-oklt. IX. 364. szám alatt.

610. 1340. okt. 20. Buda

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor, a kunok birája előtt okt. 6-án (oct. fe. B. Mychaelis) megjelentek egyrésztől Farkasfolua-i Jakab fia Frank fiai: Mihály és Jakab mr.-ek, másrésztől előbbi Jakab fia László fia: Jakab mr. és Zeek-i Benedek fia: Miklós ue. László fiai: Pál és Miklós mr.-ek nevében a szepesi (Scepus) kápt. ügyvédvalló levelével, s elmondták, hogy a köztük birtokosztály okán létrejött perben a nádor okleveles engedélyével (l. 577. szám) és fogott nemes bírók -- Chutnuk-i Benedek fia: Kun (dict.) Miklós mr.; Miklós mr., a nádor Scepus-i vicec.-e és várnagya; a Zemlyn m.-i Huzyomeze-i (E. 2.: Huzyomezeu) Mārkalph fia: Miklós; a Baranya m.-i Laucretius fia Beke fia: Damianus; Churke (dict.) István fiai: Miklós és János mr.-ek -- közvetítésével úgy egyeztek meg, hogy Frank fiai részére Stepkfolua-i Honnus fia: Detricus v. Stoyanfolua-i Arnold fia: Hank, ill. László fiai részére Leugfalua-i Leug fia: Detricus c. v. Stragarfalua-i Hedricus fia: Kosa nádori emberek valamelyike nov. 8-án (f. IV. prox. p. fe. OO. SS.) az esztergomi kápt. tanúsága (akinek kiküldését a nádor jelen oklevelével kéri), valamint a felek v. képviselőik jelenlétében a Scepus m.-i Farkasfalua birtokra kimennek, a szántóföldeket és a kaszálókat, amiket eddig 3 részre osztva használtak a felek, mérőkötéllel 6 egyenlő részre osztják, ebből sorshúzással 3 részt Frank fiai, hármat László fiai kapnak meg

örök birtoklásra. E falu telkeit (sessio) és más haszonvételeit a felek akként birtokolják, miként eddig is. Majd az ue. m.-i Rokuz birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal 2 egyenlő részre osztják, s az egyik felet Frank fiai, a másikat László fiai kapják örök birtoklásra; e falu telkeit a felek akként birtokolják, miként eddig is, de a telkek mérete közötti különbségeket kiegyenlítve. A Frank fiai kezén levő Frankuagasa, ill. a László fiainál levő Kachuenkel nevű, ue. m.-i, a Nedech folyó közelében levő birtokokat, faluhelyeit és telkeit a felek osztály nélkül akként birtokolják örökre, miként eddig is, szántóföldekkel, erdőkkel, kaszálókkkal és más haszonvételekkel, de a felek privilégiumaiban levő szántóföldek és erdők mérete közti különbségeket kiegyenlítve. Azon birtokokat v. birtokrészeket, amelyeket ezen osztályba nem tudnak bevonni, a felek közös fáradsággal és költséggel visszaszerzik, majd ezeket is 2 részre osztják egymás között. A felek szavatosságot vállaltak egymás felé mindezekben. Ha a felek valamelyike birtokaiból nem saját csalárdása révén, hanem bírói úton v. hatalmaskodó foglalók révén veszítene, a másik fél tartozik neki azt kiegészíteni. Az ezen megegyezést visszavonó felet hatalombajban való elbukásban marasztalják el. A felek a kápt. jelentését [1341.] jan. 8-ra (ad oct. Strennarum nunc venturas) vigyék vissza a nádornak. D. Bude, 15. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: 1. Dl. 63 664. (Görgey cs. görgői lt. 64.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

2. Ue. jelzet alatt, azonos kéztől. Hátlapján későbbi középkori, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

611. 1340. okt. 20. Vizsoly

Iseyp mr., Drugeth Vilmos (Vyllermus Drugeter) nádornak, a kunok bírójának albirája előtt korábbi memoriális oklevelének megfelelően (l. 579. szám) okt. 13-án (8. die [oct. fe.S. Mychaelis arch.]) megjelent egyrésről Mihály testvér, a Szent Sír-rend Landek-i kereszteseinek képviselője, ue. rend Perusa-i prépostjának és kápt.-jának ügyvédvalló levelével Rykolphus

testvér, a Landek-i keresztesek mr.-e képviselőjében, másrésztől Péter fia: János a szepesi (Scepsyensis) kápt. ügyvédvalló levelével Rykolphus mr. és ennek fia: László nevében, valamint Vilmos (Vyllermus) fia: Miklós a szepesi kápt. ügyvédvalló levelével Rykolphus fia: János nevében, és bemutatják a szepesi kápt. oklevelét (l. 587. szám), amihez a képviselők hozzáfűzték, hogy Rikolphus fia: László és János fiai: Henrik és János az oklevélben foglalt összeget kifizették Rykolphus testvérnek és egyházának. D. in Vysul, 8. die reportacionis seriei prenotate, a. d. 1340.

E.: Dl. 68 842. (Berzeviczy cs. berzeviczei lt. 97.) Hátlapján más középkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Str. III. 372--373.

612. 1340. okt. 21. Visegrád

Pál c. országbíró oklevele. Tywis-i Lőrinc fia: István egy 40 M.-ra becsült földrész ügyében (miként ezt az országbíró más, privilegialis oklevele részletesen tartalmazza) színe előtt elmarasztaltatott Chahol-i Péter fia: János ellenében. A bírság országbíróról illető kétharmadát Pál c. saját üdvéért neki elengedte, az egyharmadot pedig István vállalta, hogy a Szatmár (Zothmar) m.-i Megyes nevű birtokából adja ki Jánosnak. Ezért az országbíró kéri a váradi kápt.-t, hogy küldjék ki azon tanúságaikat, akiket a földrész becslésekor is, v. ha nem lennének jelen, másokat, akik előtt Rezege-i Sándor v. Pereche-i István v. Olivér fia: Pál v. Vra-i Kobak (dict.) János v. Vylak-i Miklós királyi emberek valamelyike János részére nov. 18-án (oct. B. Martini conf.) a 40 M.-ra becsült földrészre a szomszédok összehívásával menjen ki, azt királyi mértékkel ossza 3 egyenlő részre minden haszonvétellel, és e földrész egyharmadának értékében István Megyes nevű birtokának János birtoka felőli részéből mérjen le, azt különítse el és iktassa Jánosnak, majd a kápt. nov. 25-re (ad 8. diem dict. oct.) a királynak tegyen jelentést. Akkor János, akit 3 M. bírságban marasztaltak el a per létrejötté idején, e bírság kétharmadát az országbírónak, egyharmadát Istvánnak fizesse ki Pál c. előtt, miként erre János képviselője,

Demeter fia: Pál kötelezte őt. D. in Wysegrad, 16. die oct. B. Michaelis arch., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 844. (Múz. Ta. 1910. 55.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölések.

Tá.: a 727. számú oklevélben.

K.: --.

613. 1340. okt. 21. Kapronca

Mykch, Sclauonia bánja előtt 1340-ben megjelent Márton fia: Lukács, és elpanaszolta, hogy őt Máté fia: Myke perbe vitte István mr. kôrösi (Cris) c. elé, s végül szept. 23-án (sabb. prox. p. fe. B. Mathie [! >: Mathei] ap. et ewang.) István c. (c. noster) őt jószágvesztésre ítélte hatalmaskodása miatt. Mykch bán -- meg kívánván őrizni mindenkit saját jogában -- Myke-t saját, és az ország nemeseinek jelenléte elé idéztette, meghagyva, hogy a c. ítéletlevelét mutassák be neki. Ennek megfelelően Myke okt. 5-én (f. V. prox., 13. die termini predicti) megjelent és bemutatta Lukács jelenlétében István c. és [Demeter] c. terrestris oklevelét (l. 558. szám). Eszerint Polana birtokot István c. és az ország vele ítélező nemesei Myke-nek kívánták átadni. Lukács ezen ítéletet nem fogadta el, hanem kérte a bánt, hogy e súlyos pert a 12 szlavóniai (regnum Sclauonie) esküdttel ítélje meg újra. Mykch bán ezért a 12 esküdtet a per lezárására Kaproncha-ra hívatta. Okt. 11-én (f. IV. prox. an. fe. B. Luce ewang.) Myke bemutatta újólag a fenti oklevelet. A 12 esküdt saját hitére, a Szent Korona iránti hűségére és a Szent Kereszt fájára előadták a bánnak, hogy mindenkitől, akitől lehetett, megtudták, miszerint Lukács előre kitervelten Myk [!] ellenében hatalmaskodást követett el, ezért a bán, nehogy Lukács példájára mások is hasonlóakat v. rosszabbat cselekedjenek, Lukácsot birtok- és jószágvesztésre ítéli, mint a jog ellen lázadót és hatalmaskodót, Polana nevű birtokát két részben magának, egy részben Myke-nek csatolva, s ez utóbbit Myke-nek és örököseinek -- hasonlóan, miként a kôrösi c. oklevelében szerepel -- iktatta örök birtoklásra; Lukácsot figyelmeztette, hogy a két részt vásárolja vissza, ám Lukács erre nem volt hajlandó, ezért a bán e két részt minden haszonvétellel eladta Myke-nek és örököseinek 27 M. dénárért örök

birtoklásra. Erről függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Kaproncha, 4. die fe. predict. B. Luce ewang., a. d. supradict.

Á.: Zágrábi kápt., 1358. márc. 26. Dl. 35 864. (Kukuljevics.)

K.: Smič. X. 582--584.

614. 1340. okt. 21.

Gothardus fia: János mr. Zobolch-i vicec. és a négy szb. oklevele szerint István, Loskwd-i ember huszad magával okt. 28-án (sabb. prox. videlicet in fe BB. ap. Symonis et Jude) tegyen le esküt Lukács ellenében arról, hogy Lukácsot okt. 12-én (V. f. prox. an. fe. B. Galli conf.) éjjel a házában tolvajlás közben fogta el. D. sabb. prox. p. fe. B. Galli conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 51 133. (Kállay cs. lt. 1300. 523.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 139.

615. 1340. okt. 25.

A boszniai kápt. elé járult Bekuu, Pousa mr. Karaso-i c. famulus-a és Gölombuch-i várnagya (ura nevében, annak ügyvédvalló levelével), és Bor fiait: Jánost és Adorjánt, valamint Nagy (Magnus) Simon fiát: Pétert és ue. Nagy Simon fia Boko fiait: Tamást és Istvánt ura szavával tilalmazta Erdeuzad-on levő birtokaik eladásától, elzálogosításától és bármiféle elidegenítésétől (akár megtörtént már ez, akár ezután szándékoznak ezt megtenni), másokat, különösen pedig Márton bán fia Pál mr. fiát: Mihályt e birtokok megvásárlásától és megszerzésétől, mondván, hogy a teljes Erdeuzad rokonság v. atyafiság (racione generacionis

ymo racione fraternitatis) okán Posa mr.-t inkább illeti, mint másokat, hiszen Posa mr. Bor fiaival rokonságban (in secunda linea generacionis) áll, ráadásul Erdeuzad birtokon Bor fiaival még nem osztozott meg. D. f. IV. prox. an. fe. B. Demetrii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 845. (Múz. Ta. 1920. 12.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Tóth I., Boszniai kápt. 47.

616. 1340. okt. 25.

A [pécs-]váradi konvent előtt megjelent egyrésről Iланth asszony, Versend-i Andrásnak, a Baranya-i vár nemes jobbágynak leánya, másrésről Versend-i Batyz fiai: Miklós és Jakab, a maguk és carnalis fr.-ük: István, valamint apjuk: Batyz nevében, és Iланth megvallotta, hogy ő azon birtokrészét v. teljes jogát, ami leánynegyede címén apja: András minden, Wersend földön levő, András által örökjog v. adomány címén egykor birtokolt birtokából őt a jog szerint megilleti, eladta 6 M. báni dénárért rokonainak: ezen Batyz-nak, Miklósnak, Jakabnak és Istvánnak, örök birtoklásra. D. f. IV. prox. an. fe. B. Demetrii mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 112. (Hg. Esterházy cs. lt. 47. I. 11.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kőfalvi T., Pécsvárad 79.

617. (1340. okt. 26. e.)

Az egri kápt. oklevele szerint színük előtt Zolath-i Tamás fia: István c., Demeter fia: János, Iуanka fia: Péter és Jakab fia: János, Thenky-i nemesek szomszédjaikul elfogadták Iуanka fiait: Konya-t, Lászlót, Jánost és Pétert.

Eml.: a 622. számú oklevélben.

K.: AO. IV. 46. (Eml.-ben)

618. 1340. okt. 26. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly (H) [harmadik és utolsó pecsétjével megerősített oklevelében] Durugd-i Kelyanus fia: András Lypche-i alvárnagy kérésére és hű szolgálataiért a Veszprém m.-i, lakosok nélküli Tothwasun birtokot, amely egykor Pankuta-i Lôrinc vajda fiáé: Miklósé volt, ám annak hűtlensége miatt a király adományozási jogköréhez háramlott, minden haszonvétellel és tartozékkal, és a B. Wenchezlaus vértanú tiszteletére épített kőegyházzal ezen Andrásnak és fr. uterinus-ának: Istvánnak, valamint örököseiknek adományozta, más jogának sérelme nélkül. D. in Lypche, in fe. B. Demetrii mart., a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1350. márc. 14. Dl. 41 135. (Múz. Ta.)

K.: --.

R.: Zala I. 373.

619. 1340. okt. 26. [Nagy-]Kapornak

Miklós királynéi lovászmr., zalai c. és a négy szb. tudatják, hogy a Kopornuk-on, 1340. okt. 26-án (f. V. prox. an. fe. OO. SS., a. d. 1340.) tartott congregacio generalis-ukon Miley-i Mileius fia: Sydou elmondta Miklós fia: György, Olivér fia: István, Gergely fia: Domokos, Salamon fia: Kelemen és ue. Miklós fia: a távollevő Gergely ellenében, hogy nevezettek az ő Kebeliemellek nevű birtokát, amit egykor Herbordus-nak és annak fr.-ének: Lukácsnak átadott, s ami Lukács révén Herbordus halála után az ő kezére visszaháramlott, elfoglalták és jogtalanul elfoglalva tartják. Erre nevezettek azt felelték, hogy e birtokról hiteles okleveleik vannak, melyek bemutatását fentiek a m. (provincia) nemeseivel való tanácskozás után nov. 9-re (quind.

datarum presencium) tűzték ki színük elé. D. die et loco prenotatis, a. d. 1340.

E.: Dl. 3330. (NRA. 1698. 32.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Kebelemellek névalakkal.

Tá.: a 649. számú oklevélben.

K.: --.

620. 1340. okt. 26. [Nagy-]Kapornak

Miklós királynéi lovászmr. és zalai c., valamint a négy szb. a Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventjének. Miley-i Mileius fia: Sydou az 1340. okt. 26-án (f. v. prox. an. fe. OO. SS., a. d. 1340.) Kopornuk faluban tartott generalis congregacio-n Miklós fia: Myke és Salamon fia: Boda ~ Buda ellenében bemutatta a c. 1, ill. a zalai konvent 2, a Miley falu közepén átfolyó patakon túl, a Szt. Ferenc-egyház mellett levő földrész ügyében kiadott oklevelét (l. 197. és 272. szám). Ezeknek megfelelően a c. a vele ítélező szb.-kkal meghagyta, hogy Sydou a mondott birtokba Balasey v. Aranas (dict.) Budur, a m. azon provincia-jának valamelyik szb.-ja, valamint fogott bírók és a konvent tanúsága jelenlétében dec. 13-án (oct. B. Nicolai conf.) menjen be, Myke és Boda pedig adjanak neki ráadásul egy azonos nagyságú és értékű földet, majd a konvent erről bocsásson ki oklevelet Sydou-nak. D. die, loco et a. prenotatis.

Á.: a 743. számú oklevélben.

K.: Zala I. 375--376. (Á.-ban.)

Megj.: A c. oklevelét l. Anjou-oklt. XXIII. 699. szám alatt.

621. 1340. okt. 26.

Az egri kápt. előtt megjelent egyrészlől Tenky-i Simon fia: János c., másrészlől Irmus özvegye, ue. Simon leánya: Wice nemes asszony, fiával (a másik férjétől, Domokostól született): Jánossal, és János c. elmondta, hogy mivel ő és szolgálja (servus): Pothkus megölték Wice asszony fiát: Miklóst, ezért ő tartozik fizetni ezen gyilkosságért. Mivel azonban jelenleg készpénzzel nem rendelkezik, fogott nemes megyei bírók közvetítésével a Heuesvyuar m.-i Tenky nevű öröklött teljes birtokrészét, minden haszonvétellel és tartozékkal, más jogának sérelme nélkül Wice-nek és fiának adta örök birtoklásra, akik ezt elfogadva János c.-t és Pothkus-t, valamint örököseiket Miklós megölése ügyében nyugtatták. A felek kölcsönösen szavatosságot vállaltak egymás felé. *D. in fe. S. Demetrii mart., a. d. 1340.*

E.: *DI. 76 614. (Zichy cs. zsélyi lt. 218. B. 39.)* Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: *Z. I. 581--582.*

R.: *Z. VII. 1. 84. (K. alapján.)*

622. 1340. okt. 26.

Az egri kápt. előtt megjelentek egyrészlől Zolath-i Tamás fia: István c., Demeter fia: János, Iuanka fia: Péter és Jakab fia: János, Thenky-i nemesek, másrészlől Iuanka fia: Konya, a maga és fr.-ei: László, János és Péter nevében, s elmondták, hogy mivel István c. [és] a Thenky-i nemesek Iuanka fiait a kápt. előtt szomszédjaikul elfogadták, miként ez a kápt. más oklevelében szerepel (l. 617. szám), s mivel a szomszédok között viszályok szoktak támadni, ők -- a pert elkerülendő -- úgy döntöttek, hogy ha az egyik fél a másikat bármilyen szóért v. tettért megtámadná, fogott nemes megyei bírók elrendezése szerint bíróságon kívül adjon elégtételt. Ha ezt nem tenné, akkor a per kezdete előtt 10 M.-t fizessen a másik félnek. *D. in fe. S. Demetrii mart., a. d. 1340.*

E.: Dl. 40 846. (Múz. Ta. Jankovich.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Tenky névalakkal.

K.: F. VIII. 4. 664--666. (Jankovich-gyűjt. alapján.); AO. IV. 46.

623. 1340. okt. 28. [Nagy-]Harsány

Osl fia: Domokos Machou-i bán és többek között Baranya-i c. kinyilvánítja, hogy csakúgy, miként fr.-e: a néhai Miklós bán (aki erről oklevelet adott ki), Geredehy-i István fiait: Istvánt és Beke-t a hozzájuk tartozókkal és birtokaikkal együtt ő is különös védelme alá vette. Ennek ellátását János fia: Miklós mr.-re, Szarsomlou-i várnagyára bizza, s jelen oklevelével elrendeli, hogy István fiait az ő egy vicec.-e v. területei (tenutum) bármilyen honor-ú személyei v. a hozzája tartozók se merészeljék megidézni v. felettük bíraskodni, mivel ha bárkinek keresete lenne István fiai ellenében, az ügyben a bán saját különös jelenléte fog ítélni. D. in villa Harsan, sabb. die prox. p. fe. B. Demetrii mart., 3. die videlicet congregacionis nostre, a. d. 1340.

E.: Dl. 67 712. (Tallián cs. lt. 35.)

K.: --.

624. 1340. okt. 30. Vinica

Osl fia: János mr. varasdi (Warosd) c. kinyilvánítja, hogy a Varasd m.-i Pleze, Jauerie és Jezeneu Benk fia: Iwan öröklött telkei (sessio) -- miként erről a c. a m. nemeseinek beszámolójából értesült --, ám tőle ezeket régóta elidegenítették. A c. azon megfontolásból, hogy Varasd m. minden nemese számára igazságosnak látsszék, Iwan-t a nemesek közé (in numerum) fogadja, a mondott telkeket pedig minden haszonvétellel és tartozékkal az ő jogába visszaállítja és birtoklására hagyja. Iwan-t és e birtokon élő jobbágyságait mostantól a c.

mindenkori (pro tempore constitutus) várnagyai v. officialis-ai közül senki se zaklassa. Erről [privilegiális] oklevelet bocsát ki. D. in Vinnicha, II. f. prox. an. fe. OO. SS., a. d. 1340. A.

Á.: Zágrábi kápt., 1399. márc. 9. Dl. 34 037. (NRA. 1599. 29.)

K.: Smič. X. 586--587.

625. 1340. okt. 31. [Zólyom-]Lipce

[I.] Károly király (H) megfontolva Ite fia: János c. hű és érdemes szolgálatait, őt és fiait (minden, bárhol is levő birtokaikkal), valamint Bokta-i Péter fia János fiát: Imrét, Zadaley-i Voriu (dict.) Jakabot, Boksa-i Miklós fiát: Pétert, Chan-i András fiát: Pétert, Sadan-i Jakab fiát: Jako-t, Sadan-i Móric fiát: Miklóst, Keniz-i Chazar fia István fiát: Imrét, Ida-i Syke fiát: Polyan-t, Olzokwl-i Albert fiát: Jánost, Kuchyn-i Cosmas fiát: Miklóst, Luchka-i Pál fiát: Tamást és Zalanka-i György fiát: Lőrincet, János c. famulus-ait kiveszi bármely bíró ítélkezése alól, ezt csak saját különös bíróságának fenntartva. Ezért utasítja a nádort, az alnádort, az országbíró, a megyésc.-eket (comites parochiales), a szb.-kat és az ország más jogszolgáltatóit, hogy János c.-t, fiait és nevezett famulus-ait, birtokaikat és jobbágyaikat mostantól fogva ne ítéljék meg, bíróságuk elé ne kényszerítsék. D. in Lypche, in vig. fe. OO. SS., a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Nátafalusi cs. lt. 1. 8. (Df. 266 193.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés, és kerek királyi pecsét nyomában: relacio woyuode.

K.: --.

626. (1340. nov. 1. körül)

A pozsonyi kápt. előtt megjelentek egyrésről Spachza-i Márton fiai: Geth és Márton, másrésről Spachza-i Vid (Vitus) fiai: János és Jakab, és előbbieket bemutatták a nyitrai kápt.

1326. máj. 18-án (oct. fe. Penth, a. d. 1326.) kelt, az egyrészről Vid fiai: Gergely, Miklós, Benedek, János és Jakab, másrészről Márton fiai: Geth, Márton és Mihály között lezajlott örök osztályról szóló, alul-felül chirographált (utrimque ex lateribus scilicet super et subter alphabetis intercisum) privilégiumát, bevallva, hogy mivel Gethmonustura birtok Vid fiai tulajdonából elvételre, ezen osztályt érvénytelenítik, és azt az osztályt tartják örök érvényűnek, amit atyáik: Márton és Vid végeztek el egymás között. A kápt. végezetül átírja a mondott privilégiumot és függőpecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki Vid fiainak. [D.] ..... fe. OO. SS., a. d. 1340., amikor Mihály a prépost, Lengyel (Polonus) Péter az ôrkanonok ..... A.

E.: Dl. 102 760. (Batthyány lt. Apponyi cs. 758.) Alul chirographált (ABC). Foltos és alul hiányos.

K.: --.

Megj.: A Magyar Országos Levéltár időrendi mutatója szerint 1340. nov. 2-i oklevél.

627. 1340. nov. 3. [Zólyom-]Lipcse

Geletus fiai: Miklós és János mr.-ek, Turuch-i c.-ek Zólyomlipcsén, 1340. nov. 3-án (in Lipche Zoliensi, 3. die fe. OO. SS., a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint [I.] Károly király megparancsolta nekik, hogy a Turóc (Turchiensis) m.-i nemes jobbágyfiúktól bármilyen módon elidegenített földeket azoknak adják vissza. Ennek megfelelően a c.-ek a Mayos faluban aug. 9-én (in vig. fe. B. Laurencii mart.) tartott congregacio-jukon Nathk fia Marcus fia: Pál (Jordanfelde földből kihalászott és tőle elidegenített) Dolina nevű földjét neki és örököseinek a szomszédok jelenlétében (azon jogon, hogy e földet v. birtokokat Pál elődei tartották) ellentmondás nélkül visszaállították és iktatták.

Tá.: Bebek Imre országbíró, 1391. okt. 6. Dl. 73 570. (Buócz cs. lt. 9.)

K.: --.

Megj.: Az oklevél eredetileg a turóci konvent 1344. júl. 11-én kelt privilegiális oklevelében volt

átírva.

628. 1340. nov. 3.

Az erdélyi kápt. előtt Pokateleki Pál fia: Péter mr. elmondta, hogy öröklött részeit, ti. a Torda m.-i Pokateleki birtok ötödrészét és ..... birtok felét szavatosság vállalásával eladta 10 M. ezüstért örök birtoklásra a kápt. előtt szintén megjelent Pokateleki Beke fiának: Mihálynak (és örököseinek) minden joggal, haszonvétellel, ti. szántóföldekkel, erdőkkel, rétekkel, kaszálókkel, berkekkel, halászhelyekkel. Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. VI. prox. p. fe. OO. SS., a. d. 1340., amikor Domokos a prépost, Santus az éneklő-, Tamás az örkanonok és Adorján mr. Kyzd-i főesp. a dékán. A.

E.: Batthyaneum. Erdélyi kápt. lt. 1. 114. (Beke 1. 105.) (Df. 277 289.) Az erdélyi kápt. 1340. febr. 8-i oklevelének (l. 70. szám) hátlapján. Hiányos, foltos és fakult.

K.: --.

629. 1340. nov. 5. Zala[-vár]

Meskou veszprémi püspök, a királynéi aula kancellárja kinyilvánítja, hogy 1340-ben pásztori feladatának megfelelően meglátogatta egyházm.-jét, számos régi és újonnan épített egyházat megszentelt, némelyeket pedig helyreállított. Band mr. Hegesd-i várnagy Zala m.-i birtokain saját költségein két köegyházat épített: egyiket [Zenthmyklos birtokon] B. Miklós hitvalló, a másikat Lak birtokon B. Anna (Boldogságos Szűz Mária édesanyja) tiszteletére. Mivel Lak falu és az ott egykor oratorium-ként épített kápolna nagy távolságra fekszik a B. Balázs tiszteletére szentelt anyaegyháztól, ezen okból, ill. mivel Band mr. a B. Anna-kápolnát kőfallal befejezve ünnepélyesen egyházzá építtette, a püspök úgy határozott, hogy ezen B. Anna-egyházat válasszák le a B. Balázs-egyházról. Ezért viszonzásul Band mr. a Zeredahel

területén levő jó és nagy, Ambruszeley nevű szőlőt (amit elmondása szerint királyi adományként kapott szolgálataiért) a B. Balázs-egyháznak és annak minister-einek adta, abban semmiféle jogot v. tulajdont magának és leszármazottainak meg nem tartva. Ezen kívül, mivel a B. Miklós- és Szt. Anna-egyházak igen szegényeseknek tűntek, s mivel e birtokokat népek sokasága sem díszítette, a püspök Band mr. egy Berzenche nevű kis falvát (villula) a B. Anna-egyházhoz csatolta teljes joggal. Ezen felül, hogy a minister-ek v. papok tudjanak a B. Miklós- és Szt. Anna-egyházakban lakozni, a jelenlevő Sebestyén zalai főesp. beleegyezésével a püspök azt a különös kegyet gyakorolta, hogy ezen egyházak és az azokban levő mindenkori papok v. minister-ek illő engedelmességgel tartozzanak a veszprémi püspökök, valamint a zalai főesp.-ek felé, ám ezt évi 100 széles bécsi dénárért megválthatják. Viszont személyesen Mesko püspök és Sebestyén főesp. felé tartásuk meg az engedelmességet. Erről a püspök Band mr. részére függőpecsétjével ellátott oklevelet bocsát ki. D. in Zala, 3. die fe. OO. SS., a. d. 1340.

Á.: Pálóczi László országbíró, 1469. dec. 8. Dl. 94 245. (Festetics cs. lt. Sallér cs. 95. 72.)

K.: --.

630. (1340. nov. 5. e.)

[I.] Károly király (H) általános tudományvevő oklevele Syffridus apát és a Gron melletti Szt. Benedek-monostor konventje részére.

Eml.: a 632. számú oklevélben.

K.: Str. III. 373. (Eml.-ben.)

631. 1340. nov. 5.

A kalocsai kápt. előtt megjelentek egyrésztől Belchuke-i Lázár fia Benedek fiai: Mihály

és Kelemen, valamint Zylee-i Pál fia: Amade, másrésről Veytheh-i Sebestyén fiai: László és Miklós, s elmondták, hogy mivel Bewlchuke, Zylee és Veytheh szomszédos birtokok határjeleit azok régisége miatt nem lehet megfelelően látni, ezért a felek -- nehogy ôk és utódaik bármiféle perbe bocsátkozzanak -- ezen birtokokat a szomszédok jelenlétében és ellentmondás nélkül bejárták, ahol szükséges volt, új határjeleket emeltek. Hj.: Veytheh birtok egy Sumzygethe nevű sziget felső részénél, amely sziget elkülöníti Benedek fiait és Sebestyén fiait; a Duna közepén egy zaton, amit vulgariter Veythehfueenye-nek neveznek és ami Sebestyén fiaié; a Duna réve; közút, ahol elkülönülnek Sebestyén fiai és Amade; másik út; wlgariter Telekalyawelgh-nek mondott völgy; Zylee falu vége, ahol elkülönülnek Sebestyén fiai és Amade; wlgariter Kurthweeler nevű völgy; wlgariter Hegeshalm-nak mondott domb, ahol befejeződnek Veytheh és Zylee birtokok. Erről a kápt. pecsétjével megerősített és chirographált (alphabeto intercise) privilegialis oklevelet bocsát ki. D. die domin. prox. an. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

Á.: Kalocsai kápt., 1389. máj. 26. Dl. 3331. (NRA. 251. 37.)

K.: AO. IV. 47--48.

R.: Udvardy, Kalocsa 117. (K. alapján.)

632. 1340. nov. 5.

A nyitrai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Syffridus apát és a Gron folyó melletti Szt. Benedek-monostor konventje részére kiadott általános tudománytevő oklevelének megfelelően (l. 630. szám) Hynd-i Syke királyi emberrel kiküldték tanúságul János dyaconus-t, chorus-uk clericus-át, akik Bars (Bors) m.-i, a monostor falvaival szomszédos nemesektől és közrendűektől (communes homines) megtudták, hogy Schebnicz-i János c. és Beche-i (dict.) Imre mr. egykori Sasku-i várnagyoktól -- Wessos mr. mostani Sasku-i várnagy elődeitől -- László testvér, a monostor egykori apátja és a konvent a Dopla, Doplicze, Widricze, Widrice, Nadefolua és Kaltrin nevű, a monostorhoz tartozó falvak v. birtokok census-át hiánytalanul megkapták, ám most Wessos mr. semmiféle census-t nem fizetve e birtokokat elfoglalva tartja,

a monostor jogának sérelmére. D. in fe. B. Emrici conf., a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 40. 2. 10. (Df. 237 022.) Hátlapján azonos (Groon, Wezeus és Saasku névalakokkal), valamint újkori kéztől tárgymegjelölés, továbbá kerek, hiányos zárópecsét.

K.: Str. III. 373--374.

633. [1340.] nov. 5.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja jelenti Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádornak, a kunok bírójának, hogy Rycolphus mr. serviens-e, Péter fia: János révén megkapták Isep mr. nádori albíró oklevelét (l. 597. szám). Ennek megfelelően kiküldték Gergely presbiter-t, choris-uk prebendarius-át, aki előtt Myke fia: Máté nádori ember nov. 4-én (sabb. prox. p. fe. OO. SS.) Lumnych birtok felének felét és Ewr-t a szomszédok jelenlétében bejárta, és ellentmondás nélkül iktatta László mr.-nek. D. die domin. prox. p. dict. fe. OO. SS., a. d. prenotato. [1340.]

E.: Dl. 68 843. (Berzeviczy cs. berzeviczei lt. 98.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Str. III. 374--375.

634. (1340. nov. 6. e.)

Drugeth Vilmos nádor, a kunok bírása általános tudományvevő oklevele Syffridus apát és a Gron melletti Szt. Benedek-monostor konventje részére.

Eml.: a köv. 2 oklevélben.

K.: Str. III. 375. és 376. (mindkettő Eml.-ben.)

635. 1340. nov. 6.

A Zobur-i Szt. Ypolitus mártír-monostor konventje jelenti Drugeth (Druget) [Vilmos] nádornak, a kunok bírójának, hogy Syffridus apát és a Gron folyó melletti Szt. Benedek-monostor konventje részére kiadott általános tudományvevő oklevelének megfelelően (l. 634. szám) Hynd-i Syke nádori emberrel kiküldték tanúságul Miklós testvért, akik ..., l. a továbbiakban a 632. számú oklevelet. Eltérő névalakok: SchebniczBanya-i Saachz fia: János c., Weseus ~ Wezeus mr., Dopliche, Widriche, W[idri]cze. D. 2. die fe. B. Emrici, a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 1. 5. 31. (Df. 235 744.) Hiányos. Hátlapján azonos, valamint újkori kéztől tárgymegjelölés, továbbá kerek, hiányos zárópecsét.

K.: Str. III. 376.

636. 1340. nov. 6.

A Zobur-i Szt. Ypolitus mártír-monostor konventje jelenti Drugeth (Druget) [Vilmos] nádornak, a kunok bírójának, hogy Syffridus apát és a Gron folyó melletti B. Benedek-monostor konventje részére kiadott általános tudományvevő oklevelének megfelelően (l. 634. szám) Hynd-i Syke nádori emberrel kiküldték tanúságul Miklós testvért, akik a Szt. Benedek-monostor Bars (Bors) m.-i Apati nevű falvával szomszédos nemesektől és közrendűektől (communes homines) megtudták, hogy János -- Wessos mr. Saasku-i várnagy Lodamer faluban lakó vámszedője -- ura parancsából máj. 29-én (f. II. prox. an. fe. Pent.) Sceuk Apati falvi villicus-tól 3 pensa dénárt csalárdul elvett; két lovat 4 héten át az Apati-i jobbágyság vetésein őriztetett és legeltetett, ezzel nem kis kárt okozva; febr. 13-án (in domin. Septuagesima) jogtalanul elvette Tamás Apati-i jobbágy lovat, és csak 10 garasért adta vissza; ura parancsából egy Apati-i jobbágytól aug. 14-én (in vig. Ass. B. virg.) hatalmaskodva elvett egy karvalyt (nisus); aug. 20-án (domin. prox. an. fe. B. Bartholomei ap.) erőszakkal elvette Baank Apati-i jobbágy feleségétől annak köntösét, s azt máig megtartotta. Emellett Wessos mr. a monostor

jobbágyságot, akik a közeli falvakba tartanak, a monostor kiváltsága és privilégiuma ellenére vám fizetésére kötelezi; a monostor halászhelyein hatalmaskodva a saját halászaival halásztat, a monostor halászeit v. jobbágyságot elfogatja, őket kifosztatja; egy embert sem enged a monostor malmaihoz gabonáik megőrlésére, aki pedig ezekhez tartana, azt tilalmazza és megkárosítja. D. 2. die fe. B. Emrici, a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 7. 5. 2. (Df. 235 953.) Hátlapján azonos, későbbi középkori és újkori kéztől tárgymegjelölés, valamint kerek zárópecsét.

K.: Str. III. 375--376.

637. 1340. nov. 7.

János prépost és a váradelôhegyi Szt. István első vértanú-monostor konventje előtt a 8 éves Warda-i László fia János fia: Miklós tiltakozott, miszerint apja: János és Pelebardus (nagyapja: ezen László fr.-e) EghazasMoch nevű örökbirtokukat, ahol B. György vértanú tiszteletére épített egyház van, eladták a néhai Dousa nádor fiainak: Jakab és Pál mr.-eknek, és az ő nevét is belefoglalták az eladásról szóló oklevélbe. Ezen eladást ő most visszavonja, mivel akkor [!] nem volt olyan idős, hogy egy birtokot eladhasson, és nehogy apja és Pelebardus őt birtoktalanná tegyék, így apját EghazasMoch, valamint egyéb, hozzá tartozó birtok eladásától és bármiféle elidegenítésétől, Jakab és János mr.-eket és másokat pedig ezek elfoglalásától tilalmazta. D. 3. die fe. B. Emerici conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 615. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 109.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 582--583.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 260; Z. VII. 1. 84; Doc. Trans. III. 548. (mindhárom K. alapján; legutóbbi román nyelvű.)

638. (1340. nov. 8. e.)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása oklevele szerint egyrésztől Farkasfolva-i Frank fiai: Mihály és Jakab, másrésztől Farkasfolva-i László fiai: Jakab, Pál és Miklós a nádor emberei és a szepesi kápt. tanúsága jelenlétében a Szepes (Scepsiensis) m.-i Farkasfolva, Rubus, Frankuagasa és Kachuinkel nevű birtokokat osszák fel egymás között.

Tá.: a 666. számú oklevélben.

K.: --.

639. (1340. nov. 8. e.)

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor, a kunok bírása oklevele szerint embere, valamint az Alba-i konvent tanúsága jelenlétében Thatamerius fehérvári prépost, a királyi aula alkancellárja személyesen v. képviselője révén nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) Wgal-i Iwanka c. fiai: Pál, Jakab, Miklós és István mr.-ek Somogy m.-i Fyad és Hasagh nevű birtokainak valós határait saját, Wodey nevű birtoka felől mutassa meg. A konvent jelentését a felek nov. 22-én (quind. dict. OO. SS.) vigyék vissza.

Tá.: a 700. számú oklevélben.

K.: --.

640. (1340. nov. 8. e.)

Pál c. országbíró oklevele szerint Bazteh-i Salamon fia János fiai: Péter és László nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) tanúállítással bizonyítsák Bazteh-i Dénes fia: Lampert és ennek fia: János ellenében az esztergomi kápt. előtt, hogy 1338. okt. 16-án (in fe. B. Galli conf. cuius iam

3., preteriisset revolutio annualis) Lampert és János hatalmaskodva az ő Garmath nevű birtokukra mentek, onnan 10 disznót elvittek, és összesen 40 M. kárt okoztak.

Tá.: a 644. számú oklevélben.

K.: Wertner M., TT. 1911. 289; Str. III. 377. (mindkettő Tá.-ban.)

641. (1340. nov. 8. e.)

Pál c. országbíró oklevele a nyitrai kápt.-nak. Tanúságuk előtt a királyi ember Iwan fiainak Loth, Tothd, Zemere és Kurth birtokokon levő részeit a szomszédok jelenlétében járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, az ország szokásának megfelelően becsülje fel, s e részeket, amiket Bálint 4 esküvel megszerzett, egyharmadukban ezen Bálint fiainak: Andrásnak és Lukácsnak, kétharmadukban pedig az országbíró kezeihez csatolja, addig, míg vissza nem vásárolják azok, akiket ez inkább megillet, majd a kápt. a királynak tegyen jelentést.

Tá.: a 664. számú oklevélben.

K.: --.

642. (1340. nov. 8. e.)

A nyitrai kápt. jelenti a királynak, hogy embere a kápt. tanúságának jelenlétében és a szomszédok összehívásával Iwan fiainak részeit Kurth, Loth, Tothd és Zemere birtokokon elkülönítette, s e részek -- amiket Loth-i Martonus fia: Bálint birói úton [szerzett meg] -- 25 M.-ra becsült egyharmadát, kivéve Sene fia: László Zemere-n levő curia-ját, Bálint fiainak: Andrásnak és Lukácsnak csatolta, kétharmadát pedig Pál c. birói kezeihez, és kihirdette Iwan fiai minden rokonának, generacio-jának és szomszédosának, hogy e részeket nov. 8-án (oct.

OO. SS.) a királyi jelenlét előtt visszavásárolhatják.

Tá.: a 664. számú oklevélben.

K.: --.

643. 1340. nov. 8. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly királynak (H) Turuch-i Natk fia Markus fia: Pál bemutatta a nyitrai kápt. oklevelét a Turuch m.-i (districtus) Dolina nevű, Jordánföldből (terra Jordani) kihalált 2 ekényi föld bejárásáról (l. 584. szám), amit kérésére az uralkodó megerősít, tekintve, hogy a főpapok és bárók [tanácsával] e földet a királyi jobbágyság condicio-ja és szolgálata alá állította, s mivel Pál Iohanca királyi jobbágy linea-jából [származik], akinek e földet [IV.] Béla király (H) adományozta oklevelével. D. in Lypche, in oct. fe. OO. SS., a. d. 1340.

E.: Dl. 73 565. (Buócz cs. lt. 5.) Hiányos és foltos. Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: commissio filiorum Geleti et restitucio regis commissa.

Tá.: Bebek Imre országbíró, 1391. okt. 6. Dl. 73 570. (Buócz cs. lt. 9.)

K.: --.

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1262. okt. 27.) l. Reg. Arp. 1302. szám alatt.

644. 1340. nov. 8.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. előtt Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 640. szám) nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) Bazteh-i Salamon fia János fiai: Péter és László Bazteh-i Dénes fia: Lampert és ennek fia: János ellenében tanúkat állítottak. A Lampert és fia által János fiainak okozott jogtalanságot bizonyító három szemtanú: Galya-i Demeter, Nyek-i Demeter és Zalanta-i Benedek fia: János. A többi tanú: Babana-i Sándor, Babana-i Tamás,

Chamasumbata-i Beke fia: Péter, Galya-i Tamás fia: Miklós, Halap-i Simon fia: György, Saras-i Gábor fia: Miklós, Saras-i Lôrinc fia: Tamás, Kalaz-i Lôrinc fia: Lukács, Bykche-i János fia: Mihály, Zumur-i János fia: Mihály, Bazteh-i Péter fia: János, Galya-i Iwanka fia: Domokos, és mások. D. in predict. oct. fe. OO. SS., a. d. 1340.

E.: MTA Kvt. Kézirattár A. 12. (Df. 244 319.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés és kerek pecsét nyoma.

K.: Wertner M., TT. 1911. 289--290; Str. III. 377.

645. (1340. nov. 8. -- nov. 22. között)

Az Alba-i konvent oklevele szerint Thatamerius fehérvári prépost Fyad és Hasagh birtokok határainak megmutatásához sem személyesen nem jelent meg, sem képviselőjét nem küldte el.

Eml.: a 700. számú oklevélben.

K.: --.

646. (1340. nov. 8. -- nov. 30. között)

Pál c. országbíró előtt nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) Demeter fia: Demeter azt állította, hogy sem a rá kirótt bírságokat megfizetni, sem Zurdukpyspuky birtokról eredeti oklevelet bemutatni nem tud, csak a budai kápt. átíratát (amelynek azonban Zurdukpyspuky birtoklására nem volt bizonyító ereje). Mikor mindezek után Pál c. a birtokot a királynak akarta ítélni, Petheuch fia: Miklós királyi ajtónállómr. bemutatta az uralkodó oklevelét (l. 561. szám), amelyben a király e birtokot neki adományozta. Mivel tehát az ország legkipróbáltabb szokása szerint 3 időpont elégséges kell hogy legyen bárki számára oklevelei bemutatására, s ha ezt nem

tenné, fösszák meg birtokjogától, és Demeter fia: Olivér e 3 időpontot elmulasztotta, ráadásul időközben Antal ellenében hatalmaskodásban marasztalták el, így Zurdokpyspuky mellett minden más birtokától is megfosztották; fr.-e: Demeter pedig nem csupán 3, de az országbíró kegyéből megkapott 5 időpontban sem mutatott be eredeti oklevele(ke)t e birtok ügyében, ellenben Miklós mr. a király oklevelével bizonyította, hogy azt az uralkodó neki adományozta, ezért Pál c. a birtokot Miklós mr.-nek ítéli, más jogának sérelme nélkül, örök birtoklásra, Demeter fiaira örök hallgatást kiróva, s kéri a budai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Bede fia: János királyi ember e birtokot a szomszédok összehívásával régi határai mentén járja be, ahol szükséges, emeljen új határjeleket a régiek mellé, és iktassa Miklós mr.-nek, akkor is, ha Demeter ezen fiai tiltakoznának. Ha valaki más bármiféle jogot remélne a birtokban, az iktatás után törvényes úton kérdezzék meg erről, majd a kápt. tegyen jelentést a királynak. Végül Pál c. Demetert a 18 M. bírság ki nem fizetése miatt ennek kétszeresében marasztalja el.

Tá.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 380--381. (Tá.-ban.)

647. (1340. nov. 9. e.)

Miklós zalai c. oklevele szerint Miklós fia: György, Olivér fia: István, Gergely fia: Domokos és Salamon fia: Kelemen, Reznuk-i nemesek Herbordus fia: Lôrinc mr. és Jakab fia: Lukács ellenében mutassák be okleveleiket Zala m. vicec.-e és szb.-i előtt ezen Lukács birtokainak birtokbavétele ügyében.

Tá.: a 649. számú oklevélben.

K.: --.

648. (1340. nov. 9. e.)

Miklós zalai c. utasítja a m. vicec.-ét és szb.-it, hogy a Myley-i Mileius fia: Sydou, ill. Miklós fia: György, Olivér fia: István, Gergely fia: Domokos és Salamon fia: Kelemen, Reznuk-i nemesek közti ügyet és a felek okleveleinek bemutatását az ő jelenléte elé küldjék át.

Tá.: a köv. számú oklevélben.

K.: --.

649. 1340. nov. 9. [Nagy-]Kapornak

János mr., Miklós királynéi lovászmr., zalai c. vicec.-e és a négy szb. tudatják, hogy nov. 9-én (f. V. prox. p. oct. fe. OO. SS.) Myley-i Mileius fia: Sydou Miklós fia: György, Olivér fia: István, Gergely fia: Domokos és Salamon fia: Kelemen Reznuk-i nemesek ellenében bemutatta a c. és a négy szb. által a c. congregacio-ján kiadott oklevelet (l. 619. szám) Kebelemellyk birtok ügyében, valamint képviselőként a c. egy másik oklevelét is (l. 647. szám). Erre a Reznuk-i nemesek bemutatták a c. parancslevelét (l. előző szám), amelynek megfelelően fentiek az ügyet a c. jelenléte elé küldik át nov. 16-ra (f. V. prox. p. fe. B. Martini conf.). D. in Kopornuk, f. V. prox. prenotata p. oct. OO. SS. supradict., a. d. 1340.

E.: Dl. 3332. (NRA. 449. 51.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

650. 1340. nov. 10. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly király (H) Kelianus fia: András mr. Lypche-i alvárnagy kérésére és érdemes szolgálataiért neki és fr.-ének: Istvánnak (valamint örököseiknek) adja minden haszonvétellel

és tartozékkal az ő adományozási jogköréhez tartozó Zala m.-i Dench nevű birtokrészt, amely egykor az örökös nélkül elhunyt Mihály fiáé: Miklósé és Felchew fiáé: Balázsé volt. D. in Lypche, in vig. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1350. márc. 14. Dl. 41 135. (Múz. Ta.)

K.: Zala I. 373.

R.: Zsiray L., VMMK. 1972. 251.

651. [1340.] nov. 10.

Az egri kápt. jelenti Drugeth Vilmos (Vyllermus Drugeter) nádornak, hogy Iseph mr. Vysul ~ Vissul-i nádori albíró (viceiudex vester in tenutis Vysul ~ Vissul per vos constitutus) oklevelének megfelelően (l. 546. szám) kiküldték Miklós karpapot, aki előtt Farkas nádori ember nov. 8-án (oct. OO. SS.) a vitás földrészt a szomszédok -- különösen Pows fia: Leukus mr. -- összehívásával és jelenlétében bejárta, Leukus-tól visszaszerezte, és mikor Chepanus fiának: Jánosnak iktatni akarta, Leukus mr. ettől tilalmazta. Leukus-t azonban a nádori ember nem idézte meg, mivel a feleknek nov. 15-én (oct. dict. oct.) egyébként is meg kell jelenniük a nádor előtt, hogy a történekről beszámoljanak. A János által magáénak vallott és megmutatott határjelek helyei: Berch; Zeek, Poosvaralya és Buya birtokok közös határjele; ue. Berch; árok; Buya birtokról eredő folyó medre; völgy; iszapos hely, ami Vaaralya birtok határa. D. f. VI. prox. p. dict. oct. OO. SS., a. supradict. [1340.]

E.: Dl. 3325. (NRA. 1536. 46.) Papír.

K.: AO. IV. 49--50.

652. 1340. nov. 11. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly király (H) Miklós bíró és Szász (Saxo) Miklós esküdt, a Lypche közelében levô Byztricia falvi királyi hospes-ek nevében előadott kérésére átírja és megerősíti [IV.] Béla király (H) privilégiumát a Byztricia-i hospes-eknek adott kiváltságokról, kivéve egyúttal őket a vám fizetése alól. D. in Lypche, in fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: OA. Banská Bystrica. Besztercebánya város. Oklevelek 1. 7. (Df. 280 659.) Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: commissio propria regis ad leccionem et expositionem episcopi Petri. Á.: 1. I. Lajos király, 1363. márc. 21. (Az uralkodó 1364. máj. 21-i megerősítő záradékával.) Uo. 1. 12. (Df. 280 664.)

2. Á. 1. > I. Mátyás király, 1465. márc. 30. > II. Ulászló király, 1496. jún. 15. Uo. 4. 60. (Df. 280 711.)

3. Á. 1. > [Besztercebánya város], 1835. ÚBA. Fôkamaragrófi hivatal. Kompromisszumos per 2475. fol. 35--36. (Df. 268 791.)

Má.: 1. ÚBA. Fôkamaragrófi hivatal. Kompromisszumos per 2497. 3. (Df. 268 799.) E. alapján, újkori.

2. Finanz- und Hofkammerarchiv. Anhang. Verm. Ung. Gegenstände. Rote 5/51--57. (Df. 258 565.) Á. 2. alapján, 1752. máj. 10-i.

3. ÚBA. Fôkamaragrófi hivatal. Kompromisszumos per 2476. fol. 62--66. (Df. 268 792.) Á. 2. alapján, 1842. ápr. 10-i.

4. Finanz- und Hofkammerarchiv. Anhang. Verm. Ung. Gegenstände. Rote 5/47--48. (Df. 286 276.) Á. 2. alapján, újkori.

5. HHSTA. Ung. Akten. fasc. 334. Konv. N. F. 14. 25. (Df. 276 201.) Á. 2. alapján, újkori.

6. OA. Banská Bystrica. Besztercebánya város. Privilegia I. fol. 2--6. (Df. 273 045.) Á. 2. alapján, újkori.

7. ÚBA. Fôkamaragrófi hivatal. Kompromisszumos per 2647. 15. (Df. 268 837.) Á. 2. alapján, XVIII. sz.-i. (Téves, 1310. évi keltezéssel.)

8. OA. Banská Bystrica. Besztercebánya város. Privilegia I. fol. 7--9. (Df. 273 045.) Á.
2. alapján készült újkori Má., német nyelvű ford.-ban.
K.: Katona, Hist. crit. IX. 191--194; F. VIII. 4. 441--442.
R.: Reg. Slov. I. 351. (Má. 7. alapján, téves 1310. nov. 11-i kelettel.); Juck I. 130. (E. alapján.);
Anjou-oklt. II. 990. és 991. számok között (Reg. Slov. I.-et korrigálva, 1340. nov. 11-i
dátummal).
Megj.: IV. Béla király privilégiumát l. Reg. Arp. 1059. szám alatt.

653. 1340. nov. 11. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly király (H) a Zólyom (Zolyensis; Á. 5., Á. 9.: Zoliensis) m.-i Lypche nevű birtokát óhajtván más német (Theutunicalis; Á. 5.: Theuthunicalis) királyi városok kiváltságaihoz hasonlóan díszíteni, hogy az ottani királyi hospes-ek száma gyarapodjék, Miklós és Pál Lypche-i hospes-eknek a többi Lypche-i hospes universitas-a nevében előadott kérésére a Lypche-i hospes-eknek a köv. kiváltságokat adományozza: ha az ottani Szentlélek-egyház plebanatus-a megüresedik, oda közösen választhatnak plébánost, akit az esztergomi egyház főpapja erősítsen meg. Minden évben a communitas maga választhat villicus-t v. bírót, aki a közöttük felmerülő ügyeket a Karpunya-i (Á. 9.: Korponya) királyi hospes-ek kiváltsága mintájára a város esküdtjeivel és senior-aival ítélje meg. A város a Karpunya-i királyi hospes-ek szabadságában és kiváltságaiban éljen. A királyt illető éves census-ként minden teljes curia fizessen évente 3 budai fertó-t, másfél fertó-t dec. 25-én (in fe. Nat. d.) és másfelet ápr. 24-én (in fe. B. Georgii mart.). A város földjeinek és haszonvételeinek határai: patak a Scradno-nak mondott helynél a Goron víz mellett a nagy útnál, amely Byztricia-ról (Á. 3.: Briztricia; Á. 9.: Bystricia) Lipche-re megy; Scelce (Á. 3.: Scelche) birtok; Prehud birtok; Connyce (Á. 3.: Konnyche) birtok; Mosnyce (Á. 3.: Mosnyche; Á. 5.: Mosniche) föld; ereztyuen (Á. 3.: ereztwyn) nevű fák; Goron víz túlsópartja; Libitua (Á. 3., Á. 5.: Lybitua) víz; Kerallése (Á. 9.: Kirallése) nevű hely, ahol van egy nagy Theul (dict.) fa; Plona. A Goron víz mindkét oldalán levő kaszálókát birtokolják, nem sértve azonban ezen víz halászatát. D. Lypche antedict., in fe.

B. Martini conf., a. d. 1340.

Á.: 1. I. Lajos király, 1347. jún. 3. OA. Banská Bystrica. (Besztercebánya.) Tótlipcse város l. (Df. 269 040.)

2. I. Lajos király, 1347. jún. 3. ŠA. Banská Bystrica. (Besztercebánya.) Zólyom m. Fassiones perennales A. 9. 10. 36. (Df. 268 894.) (Turóc m. 1705. jan. 2-án kelt Má.-ában.)

3. Szepesi kápt., 1354. okt. 4. OA. Banská Bystrica. (Besztercebánya.) Tótlipcse város 2. (Df. 269 041.)

4. Á. 1. > Szepesi kápt., 1354. okt. 4. Uo. 3. (Df. 269 042.)

5. Á. 4. > Zsigmond király, 1404. márc. 19. Uo. 5. (Df. 269 044.)

6. Á. 4. > Zsigmond király, 1423. júl. 23. Uo. 7. (Df. 269 046.)

7. Á. 6. > I. Mátyás király, 1462. jún. 11. Uo. 9. (Df. 269 048.)

8. Á. 7. > I. Mátyás király, 1466. márc. 24. Uo. 10. (Df. 269 049.)

9. Á. 8. > II. Ulászló király, 1492. jan. 16. Uo. 12. (Df. 269 051.)

10. Á. 9. > II. Lajos király, 1525. ápr. 27. Uo. 11. (Df. 269 050.)

11. V. László király, 1455. jún. 22. Uo. 8. (Df. 269 047.)

K.: Katona, Hist. crit. IX. 194--196. (Hj. nélkül.); F. VIII. 3. 416--417. (1330. év alatt; Jankovich alapján.); F. VIII. 4. 443--445. (Katona, Hist. crit. IX. alapján); AO. IV. 50--51. (F. VIII. 3.-at kiegészítve Á. 1. alapján.); Juck I. 130--131. (Á. 1. alapján.)

R.: Jeršov 19. (Á. 1. alapján; szlovák nyelvű.); Str. III. 181. (F. VIII. 3. alapján, 1330. nov. 15.-i keltezéssel.)

Megj.: Az 1404. évi oklevelet l. ZsO. II/1. 1763. szám alatt.

654. 1340. nov. 11. [Zólyom-]Lipcse

[I.] Károly királynak (H) Sebes-i Alardus c. -- fr. patruelis-e: péterfalvi (de villa Petri) Hennegius fia: Miklós nevében -- bemutatta az erdélyi kápt. 1330. dec. 27-én (in fe. B. Johannis ewang., a. d. 1330.) kelt oklevelét, amelyben a kápt. péterfalvi Hennengius fia: Salamon

számára átírta Tamás erdélyi vajda és Zonuk-i c. 1325. ápr. 12-én kelt nyílt oklevelét. Az uralkodó tehát proximus-a, ezen Tamás erdélyi vajda, Zonuk-i c., királyi tárnoki helyettes (gerens officium magisterii tawarnicatus nostri) kérésére Hennegius minden birtokát, falvát, földjét, ingó és ingatlan javait (amelyek Hennengius hűtlensége miatt a király adományozási jogköréhez háramlottak, majd ezeket a király a vajdának adta, akitől pedig az uralkodó engedélyével Hennengius fiai: Salamon és Miklós pénzért kiváltották) ezen Miklós számára megerősíti és a fenti okleveleket átírja. D. in Lypche, in fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 73 647. (Teleki cs. marosvásárhelyi lt. 61.) Hátlapján kerek királyi pecsét nyomában: relacio et commissio wayuode verbo regio ad duplicem meam requisicionem.

Má.: AL. Toldalagi cs. lt. 6. (Df. 257 470.) Újkori.

K.: F. VIII. 4. 436. (Cornides alapján.); ZW. I. 509--510; Teleki I. 65--66. (mindkettő E. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 548--549. (ZW. I. alapján.)

Megj.: A vajda 1325. évi oklevelét l. Anjou-oklt. VII. 132. szám alatt.

655. 1340. nov. 11.

[I.] Károly király (H) 1340. nov. 11-én (in fe. B. Martini conf., a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevelében átírja és megerősíti [IV.] László király 1274-ben kelt privilegiális oklevelét, amely átírta és megerősítette [V.] István király 1270. jún. 24-én, a Lipche-i (Má. 2.: Lypche) királyi polgárok és hospes-ek kiváltságairól kiadott privilégiumát.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 7. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 30.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 13.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl.

1-jei. pag. 32--33.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 32.)
K.: Érdy J., MTT. 1857. 28; Horváth S., TT. 1902. 43; Lipt. Reg. 45; Juck I. 131. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

Megj.: Az átírt okleveleket l. Reg. Arp. 1933. és 2468. számok alatt.

656. 1340. nov. 11.

[I.] Károly király (H) 1340. nov. 11-én (in fe. B. Martini conf., a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevelében Drahen (Má. 1., Má. 3.: Drachen) fiának: Mihálynak és Gallus fiának: Damianusnak, valamint rokonaiknak visszaadta azon Raxa (Má. 3.: Rakxa) földet, amit a békétlen időkben erős kezek foglaltak el tőlük.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 9. a. (Df. 283 070.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 39.)

2. Dl. 193. (Jes. Thuroc. 2. 2.) (Reg. alapján, pag. 44.) (XVIII. sz.-i.)

3. Turóc m., 1771. máj. 31. Dl. 36 539. (Gyfvár. Cista. Div. Com. 2. 5. 2.) (Reg. részleges Má.-ában.)

K.: F. VIII. 4. 480; Horváth S., TT. 1902. 225; Lipt. Reg. 91. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

657. 1340. nov. 11.

A nyitrai kápt. előtt Egerzeg-i Mark fia: Tamás özvegye és fiai: János és Péter elmondták, hogy szükségükben Egerzeg-i jobbágyaik hegy felőli telkeit e jobbágyokkal és

minden haszonvétellel elzálogosították 14 budai M.-ért a kápt. előtt személyesen megjelent Elephant-i Mátyás fiának: Miklós c.-nek, a bármikori visszaváltás lehetőségével ezen összegért. D. in fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 3333. (NRA. 1671. 60.)

K: AO. IV. 51--52.

R.: Buday, 1912. 16. (K. alapján.)

658. (1340. nov. 11. körül)

Az egri kápt. Felnemuthy-i Miklós fia: György c. kérésére pecsétjével megerősített privilegiális oklevelében átírja [Csák] János mr.-nek, [I.] Károly király (H) országbírájának 1314. júl. 12-én kelt függőpecsét oklevelét. Jelen voltak: Miklós prépost, János ôr-, Márton éneklőkanonok, Domokos Wyuar-i, P[éter zempléni], Dávid Zabolch-i, János Patha-i, Péter Heues-i, János Borsud-i, Domokos Borsua-i főesp.-ek, ... B. Martini conf., a. d. 1340., [I.] Károly király uralkodása .....

E.: ŠÚA. Pálffy cs. lt. Czoboriana 9. (Df. 266 084.) Függőpecsét fonatai. Alul chirographált (ABC). Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. A plicatura miatt az oklevél vége nem olvasható ki teljesen.

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. III. 790. szám alatt.

659. 1340. nov. 12.

A zágrábi kápt. 1340. nov. 12-én (a. d. 1340., die 2. fe. B. Martini conf.) Balázs fia: István kérésére új pecsétjével megerősítve átírja saját -- egykori notarius-uk: Márton által írt

--, a kápt. régi pecsétjével (amely a rossz őrzés miatt megsemmisült) ellátott oklevelét.

E.: Dl. 68 678. (Szögyény-Marich cs. lt. 6.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. IV. 274. szám alatt.

660. 1340. nov. 13

[II.] Bolko münsterbergi herceg 1340. nov. 13-án földet adományoz a berroldai egyháznak. A tanúk sorában szerepel trencségi (von Trentsch) Jakab is.

R.: Wertner M., T. 1902. 108. (Codex diplomaticus Silesiae X. alapján.)

661. 1340. nov. 14. [Zólyom-]Lipcse, Zólyom m.

[I.] Károly király (H) Hannus villicus-nak, Sepus (dict.) Péternek és Kunchul-nak a maguk és Rozumberg-i polgár- és hospes-társaik nevében előadott kérésére nekik a liptói (in terra Liptowiensi) Lypche-i királyi népek v. hospes-ek kiváltságait adományozza. Eszerint a királyi Rozumberg birtok népei a Lypche-i királyi hospes-ek módjára villicus-ukat v. bírójukat maguk közül választhatják meg, aki a közöttük felmerülő minden ügyben ítélkezhet, miután a király e tisztében megerősítette; minden bíró, báró és különösen a Lypto-i c. ítélkezése és descensus-a alól kiveszi őket; a Reuce vizet halászatra megkapják; határaikon belül más jogának sérelme nélkül bárhol halászhatnak, madarászhatnak, vadászhatnak és malmot építhetnek; a királyi erdőkben és vizekben aranyat, ezüstöt és rezeset kereshetnek, melyekből az uralkodónak tartoznak annyit beszolgáltatni, amennyit más arany- és ezüstbányákból szokás; minden évben fizessenek a királynak 50 M.-t, mégpedig ápr. 24-én (in fe. B. Georgii mart.) 20 M.-t, szept. 29-én (in fe. B. Michaelis arch.) 10 M.-t és dec. 25-én (in Nat. d.) 20 M.-t. A Rozumberg-i

hospes-ek határai Péter fia: Tamás mr. Chokakw-i várnagy és liptói c. relacio-ja szerint: a Senniche patak, onnét, ahol beleömlik a Wag folyóba, egészen e patak caput-jáig; völgy; út, amely Zolium-ba tart a heremitorium mellett, ahol a Luzna folyó a Reuce-be folyik; erdő; Holanak mondott hegy, ahol a Borch-nak mondott patak ered; e patak, egészen a Wag folyóba történő belefolyásáig. D. in Lypche, in provincia Zoliensi habita, f. III. prox. p. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: OA. Liptovský Mikuláš. (Liptószentmiklós.) Rózsahegy (Ružomberok) város 1. (35 159.) (Df. 271 843.) Hátlapján kerek királyi pecsét helyén: relacio Petri [filii] Thome.

Á.: 1. Esztergomi kápt., 1349. dec. 13. Uo. 2. (35 160.) (Df. 271 844.)

2. Á. 1. > Zsigmond király, 1405. ápr. 15. Uo. 10. (35 168.) (Df. 271 850.)

3. Á. 2. > I. Mátyás király, 1461. jan. 5. Uo. 18. (35 176.) (Df. 271 858.)

4. Á. 3. > Szepesi kápt., 1604. febr. 9. Uo. 51. (35 201.) (Df. 271 877.)

5. Á. 1. > III. Ferdinánd király, 1655. ápr. 19. > III. Károly király, 1712. júl. 1. Uo. 53. (35 203.) (Df. 271 879.)

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 7. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 31.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 13.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 33.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 33.)

5. Dl. 1936. (NRA. 304. 15.) Á. 5. alapján, újkori.

K.: F. VIII. 4. 376--378. (1339. évi dátum alatt); Érdy J., MTT. 1857. 28--29. (Reg. alapján.); Horváth S., TT. 1902. 43--44. (Reg. alapján.); Lipt. Reg. 45--46. (Reg. alapján.); Juck I. 132--133. (E. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.); Iványi B., Száz. 1909. 871--872. (E. alapján.)

Szlovák ford.: Houdek 8--9.

662. 1340. nov. 14.

[I.] Károly király (H) 1340. nov. 14-én (f. III. prox. p. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.) kelt, hj. nélküli nyílt oklevele Rosumbergh (Má. 1-3.: Rosunbergh) város kiváltságairól.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 7. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 31.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 13.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 33.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 33.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 28; Horváth S., TT. 1902. 44; Lipt. Reg. 46. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

663. 1340. nov. 15. Magnalak

Mykch, Sclauonia bánja Iwan, a Moroucha-i B. Keresztelô János-egyház plébánosa kérésére privilégiumában átírja saját, 1328. okt. 16-án (in fe. B. Galli, a. d. 1328.) kelt nyílt oklevelét a Moroucha-i, zelnavásárhelyi (forum Zelina) királyi népek és hospes-ek kiváltságairól. D. in Magnalak, IV. f. prox. p. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

Á.: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1344. ápr. 22. > István dalmát-horvát-szlavón herceg, 1353. máj. 23. > Váradi kápt., 1408. okt. 19. JAL. 5. 31. (Df. 230 476.)

K: Smič. X. 587.

664. 1340. nov. 16. Visegrád

Pál c. országbíró Wysegrad-on, 1340. nov. 16-án (9. die oct. fe. OO. SS., in a. d. 1340.) kelt nyílt oklevele szerint Pál c. levelet intézett a nyitrai kápt.-hoz (l. 641. szám), amely jelentését megküldte (l. 642. szám). Ennek megfelelően nov. 8-án (oct. OO. SS.) az országbíró engedélyezte Iwan fiai bizonyos rokonainak, hogy Iwan fiai Loth, Tothd, Zemere és Kurth birtokokon levő részeinek az ő bírói kezeihez háramlott kétharmadát, valamint az ezen Bálint fiainak iktatott egyharmadát visszavásárolják.

Tá.: Bebek Imre országbíró, 1391. jún. 9. (NRA. 120. 18.)

K.: --.

Megj.: Az 1391. évi oklevelet l. ZsO. I. 2083. szám alatt.

665. 1340. nov. 16.

A Szt. Irineius vértanú-egyház kápt.-ja előtt megjelent egyrésről Pukur-i Thuz (dict.) Lôrinc fia: Pál mr., másrésről Castellan (dict.) Péter mr., ezen Pál mr. gener-e, és előbbi megvallotta, hogy a Kôrös (Cris) m.-i, Thopolcha közelében levő Demechkfeulde nevű örökbirtokát minden joggal és haszonvétellel, ti. művelt és meg nem művelt szántó- és trágyázott földekkel, szőlőkkel, kaszálókkal, rétekkel, vizekkel, malmokkal, berkekkel; továbbá a Kôrös m.-ben, Pukur határaiban levő Szentlélekfalvát (villa S. Spiritus), Marinoulch, Lukateleky, Kaporteleky és Karinolch falvakat szintén minden haszonvétellel és tartozékkal leányának: Annának, ezen Pál mr. feleségének és örököseinek adta örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén. Ha azonban Anna örökös nélkül hunyna el, akkor e birtokok Pál mr. és leszármazottai jogába háramlanak vissza. Erről a konvent függőpecsétjével megerősített és chirographált (per medium alphabeti intercise) privilegiális oklevelet bocsát ki Annának. D. f. V. prox. an. oct. fe. B. Martini conf., a. d. 1340., amikor Domokos a prépost, Demeter az éneklő-, Máté az örkanonok, Mihály egyházaspoljai (de Polya Kathedrali), Mihály Belen-i,

Albert Obona-i és Péter Pazzauia-i főesp. A.

Á.: Zágrábi kápt., 1367. aug. 28. JAL. 3. 117. (Df. 230 366.)

K.: Smič. X. 588--589.

666. 1340. nov. 17.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja kinyilvánítja, hogy Drugeth Vilmos (Wyllermus Druget) nádor, a kunok bírása oklevelének megfelelően (l. 638. szám) nov. 8 -án (f. IV. prox. p. fe. OO. SS.) és a köv. napokon Gegely prebendarius, a kápt. embere jelenlétében Stephkfolua-i Hannus fia: Detricus és Stoyanfolua-i Arnold fia: Hank nádori emberek Farkasfolua-i Frank fiai: Mihály és Jakab részére, ill. levkfalvai (de villa Leuk) Leuk fia: Domokos és Stragar-i Hedrich fia: Kosa nádori emberek Farkasfolua-i László fiai: Jakab, Pál és Miklós részére Farkasfolua, Rubus, Frankuagasa és Kachuinkel birtokokat a felek között így osztották fel: Farkasfolua faluban az apáiktól rájuk hagyott telkeik (sessio) mindkét fél kezében maradtak, ahogy eddig is; a szántóföldet és 3 mezőt mérőkötéllel (funiculum) kimérve egyenlő részekre osztották; egy teljes telek (curia) negyedét szántóföldekkel és minden haszonvétellel László fiai Frank fiainak átengedték oly módon, hogy ezen negyedből a tizedet Frank fiai tartoznak fizetni. Rubus birtokot az utcái (linea) mentén 2 egyenlő részre osztották, az É-i utca Frank fiaiei, a déli László fiaiei lett, szántóföldekkel, kaszálókkal és szederbokrokkal. Az egyik fél alávetettjei (subditi) a másik fél alávetettjeinek nem adhatják el öröklött részeiket, hanem csupán egymás között. Frankuagasa Frank fiaiei, Kachuinkel László fiaiei és örököseiké lett örök birtoklásra, a nagyobbikból kiegészítve a kisebbiket. Ennek megfelelően a két birtok közötti határok így alakultak: Frankuagasa-tól fentebb levő híd egy patak felett; ezen patak; Durneysych ~ Durneysech patak; Neysych folyó; Kachuinkel felé tartó út; Mathesuagasa-i népek földjeinek vége; Neysych folyó; nagy hegy; Laps-i népek földjeinek vége. Frank fiainak erdejei és a mondott híd közös használatban maradt. A felek szavatosságot vállaltak egymás felé. Ha valamelyik fél törvényes úton v. hatalmaskodó foglalók által valamit elveszítene

birtokaiból v. birtokrészeiből, a másik fél tartozik azt kiegészíteni. Ha a felek valamelyike (v. leszármazottai) ezen elrendezést részben v. egészben visszavonná, hatalombajban történő elbukásban marasztalják el. Erről a kápt. függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. f. VI. prox. an. oct. fe. S. Martini conf., a. d. 1340. A.

E.: Dl. 31 090. (Gyfvár. Centuria XX. 71.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC).

Tá.: 1. Garai Miklós nádor, 1424. dec. 4. Dl. 31 062. (Gyfvár. Centuria XX. 20.)

2. Tá. 1. > Gyulafehérvári (erdélyi) kápt., 1749. jan. 29. Dl. 1449. (Jes. Leucsov. 2. 41.)

Má.: 1. Dl. 36 765. (Eccí. Lechnitz. 21.) Újkori, E. alapján.

2. Dl. 70 473. (Berzeviczy cs. kakaslomnici lt. 46.) Újkori, E. alapján.

K.: --.

667. (1340. nov. 18. e.)

[I.] Károly király (H) utasítja a turóci konventet, hogy a Raxa-i nemesek erdejét Mayus-tól elválasztó határokat foglalja írásba.

Eml.: a 673. számú oklevélben.

K.: --.

668. (1340. nov. 18. e.)

A veszprémi kápt. oklevele szerint Deym-i Péter fia Miklós fiai: Mark és Péter ezen Deym birtok negyedét egy malommal 8 M. széles bécsi [dénárért] elzálogosították Zyman-i Mark fiának: Synka-nak, s ezeket 1340. nov. 18-án (sabb. die prox. p. fe. B. Martini conf., a. in presenti) kell visszaváltaniuk Synka-tól a mondott összegért színük előtt. A kötelezettségeket

és feltételeket az oklevél tartalmazta.

Tá.: a 679. számú oklevélben.

K.: --.

669. 1340. nov. 18. [Alsó-]Lendva

Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. kéri a Kopurnuk-i konventet, hogy adják emberüket tanúságul, akinek jelenlétében Panth fia: Balasey c., Zala m.-i szb., a c. embere a Zala m.-i Kebele folyó melletti Kebele birtokot, ahol Szt. Márton tiszteletére épített kőegyház áll, és amit Miley-i Mileius fia: Sydou törvényes úton a c. és a szb.-k előtt Miklós fia: György, Olivér fia: István, Gergely fia: Domokos és Salamon fia: Kelemen Reznuk-i nemesektől megszerzett, a szomszédok összhívásával iktassa Sydou-nak örök birtoklásra. D. in Lyndua, in oct. B. Martini conf., a. d. 1340.

Á.: a 698. számú oklevélben.

K.: Zala I. 374. (Á.-ban.)

R.: Bgl. IV. 314.

670. 1340. nov. 18. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr., Dausa fiai: Jakab és Pál mr.-ek, Zobolch-i c.-ek helyettese (gerens vices) és a négy szb. tudatják, hogy színük előtt Barna fia: János kijelentette, hogy Sumug-i Pál fia: Pál őt mindkét kezének megsebzéséért 3 M.-val és 20 köből búzával kárpótolta, így őt ezügyben nyugtatja. D. in Callo, in oct. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 51 134. (Kállay cs. lt. 1300. 527.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés,

Sumugy névalakkal.

K.: --.

R.: Kállay I. 139.

671. 1340. nov. 18. Egeg

Péter mr. Egeg-i pap -- Jakabnak, az esztergom-előhegyi Szt. Tamás mártír[-egyház] prépostjának, Csanád esztergomi érsek és örökös esztergomi c. vicarius-ának vicevicarius-a -- kinyilvánítja, hogy azon perben, amely egyrészt a király familia-jához tartozott Márton fia: Mihály özvegye: Sebee, másrészt Fehér (Albus) András fia: János között jött létre színe előtt Sebee hitbére és jegyajándéka ügyében, beleegyezésével nemes férfiak ítéletet hoztak, s ennek megfelelően színe előtt János az özvegynak kifizetett 2 M.-t és 1 fertó-t, ezért Sebee Jánost és leszármazottait ezügyben nyugtatta. Erről Péter mr. oklevelet bocsát ki Jánosnak és privilégium kiadását igéri. D. in Egeg, sabb. prox. p. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 24 418. (Vitális-gyűjt.)

K.: Kubinyi, Hont vm I. 127--128; AO. IV. 52--53.

R.: Fábíán J., MS. 1866. 765; Str. III. 377. (AO. IV. alapján; latin nyelvű.); Bónis-Balogh, 1997. 105.

672. 1340. nov. 18.

Az egri kápt. 1340. nov. 18-án (in oct. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.) kiadott oklevelében átírja [Köcski] Sándornak, [I.] Károly király (H) néhai országbírájának 1325. jan. 22-én kelt nyílt oklevelét.

Tá.: 1. Kont Miklós nádor, 1364. máj. 15. ŠÚA. Pálffy cs. lt. Czoboriana 12. (Df. 266 087.)

2. Kont Miklós nádor, 1364. máj. 15. Tóth szerint BAZML. XV. 1. 6.

3. Kont Miklós nádor, 1364. máj. 15. Dl. 90 825. (Csoma cs. devecseri lt.) XVIII. sz.-i Má.-ban.

K.: --.

R.: Tóth 33. (Tá. 2. alapján, jan. 17-i dátummal.)

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. IX. 24. szám alatt.

673. 1340. nov. 18.

A turóci konvent 1340. nov. 18-án (in oct. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.), [I.] Károly király írásos parancsára (l. 667. szám) a Raxa-i nemeseknek kiadott privilegiális oklevele, amely tartalmazta e nemesek Fekete Erdew nevű erdejének határait Mayus birtok v. város felől: Hwlathow víz és völgy; Verch [! > Berch]; Byol hegy; Lubono v. Lubna nevű forrás; út; wlgariter Zawoz (dict.) emelkedő; Holys nevű hegy; forrás; hegyi út; Moczk határjelei; kis víz; Godlow hegy; Kwzna Holle hegy.

Tá.: Turóci konvent, 1410. jún. 21. Dl. 90 605. (Révay cs. lt. 1. 2.) Újkori Má.-ban.

K.: --.

674. (1340. nov. 18. -- nov. 25. között)

A váradi kápt. oklevele szerint Rezege-i András királyi ember Lőrinc fia: István részére, ill. Lengyel (dict.) János királyi ember Péter fia: János részére a kápt. tanúságaival: Fülöp pappal és János pappal nov. 18-án (oct. fe. S. Martini conf.) egy 40 M.-ra becsült földrészre mentek a szomszédok összehívásával, azt királyi mértékkel minden tartozékával 3 egyenlő részre mérték, majd e földrész harmadának mennyiségével és minőségével azonos részt ezen István Medyes nevű birtokából János birtoka felől kimértek, új határjelekkel elkülönítették, és

István (vállalásának megfelelően) ezt a király embereivel iktattatta Jánosnak örök birtoklásra, ellentmondó nem lévén. E rész határai: Cheped birtok határai; Tuzukusmezew (dict.) mező végében a Gebe faluból Rodolph faluba tartó út; Rodolph falu.

Tá.: a 727. számú oklevélben.

K.: --.

675. 1340. nov. 19. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája előtt korábbi oklevelének megfelelően (l. 455. szám) júl. 30-án (8. die [diei domin. prox. p. 22. diem fe. BB. Petri et Pauli ap.]) megjelent Zala-i (dict.) Pál a király képviselőjében annak ügyvédvalló oklevelével, valamint Zyman-i Mark fia: Synka a pannonhalmi (Sacer Mons Pannonie) Szt. Márton-monostor konventje ügyvédvalló levelével Miklós fia: Mark és Péter nevében, és bemutatták a győri kápt. oklevelét (l. 457. szám). Pál c. ekkor levelet intézett a kápt.-hoz (l. 464. szám), amely válaszát megküldte (l. 515. szám). Az országbíró a pert ezután nov. 8-ra (oct. OO. SS.) halasztotta (l. 525. szám), mikor is a királynak előadta a Tymardeem birtokkal kapcsolatos tudományvétel eredményét, az uralkodó pedig ennek megfelelően engedélyezte az ítélet meghozatalát. Pál c. tehát a győri kápt. jelentése alapján e birtokot Miklós fiainak ítélte, más jogának sérelme nélkül, örök birtoklásra. D. in Wysegrad, 12. die oct. fe. OO. SS. predict., a. d. 1340.

E.: Dl. 3334. (NRA. 571. 39.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

Tá.: 1. I. Mátyás király, 1486. nov. 30. Dl. 31. (NRA. 30. 46.)

2. I. Mátyás király, 1486. nov. 30. Dl. 106 664. (Fehérvári ker. konvent 2. 4. 40. A.)

K.: AO. IV. 58--61. (E. alapján.)

R.: Érszegi G., Fejér m. Évk. 1971. 186--187. (Tá. 2. alapján.); Bgl. IV. 314. (E. alapján.)

676. [1340.] nov. 19.

A váci kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy Pál c. országbíró oklevelének megfelelően (l. 562. szám) Celen fia Sándor fiai: János és Jakab mr.-ek részére Honua-i Miklós fia: Miklós királyi emberrel kiküldték tanúságot karpapjukat: Benedeket, ill. Bubek (dict.) Domokos fiai: István, György, Domokos és Miklós, Benedek fiai: Miklós, Péter és János, Miklós fia: Jakab, valamint Benedek fia László fiai: Miklós és László Chythnuk-i nemesek részére Malah-i Mátyás fia: Benedek királyi emberrel Péter mr. csongrádi (Chongrad) főesp.-t, akik jelenlétében amikor Sándor fiai nov. 15-én (quind. fe. OO. SS.) Sumkut ~ Sumkuth és Rosusna birtokokat a szomszédok összehívásával Elsua, Thoplucha (E. 2.: Topolucha), Mykocha és Noztre birtokok felől a [IV.] Béla király (H) és az országbíró privilégiumában (amiket ott Sándor fiai be is mutattak) foglalt határok alatt be akarták járni és a Chythnuk-i nemeseknek iktatni, Elsua-i Desew (E. 2.: Deseu) fia: Péter Elsua felől, Simon fia Desew fia: Miklós Toplucha (E. 2.: Topolcha) felől, valamint Fábián fia: Zekul (E. 2.: Zekkul) (dict.) Gergely Mykocha és Noztre felől az iktatásnak ellentmondottak, noha a Chythnuk-i nemesek az iktatást elfogadták volna. Így a nevezett ellentmondókat a királyi emberek nov. 22-re (ad 8. diem predict. quind. fe. OO. SS.) a királyi jelenlét elé idézték. D. in fe. B. Elyzabeth, a. prenotato. [1340.]

E.: 1. Dl. 3326. (NRA. 735. 34.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

2. Dl. 3326. (NRA. 1536. 47.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

Á.: I. Lajos király, 1347. máj. 28. Dl. 107 414. (Puky cs. lt.) (Újkori Má.-ban.)

K.: AO. IV. 53--58.

Megj.: IV. Béla király oklevelét (1258. aug. 7.) l. Reg. Arp. 1193. szám alatt.

677. 1340. nov. 20. Ipolydamásd

[I.] Károly király (H) Thuteus mr. Lewa-i várnagy és barsi (Burs) c. kérésére és azon

hû érdemeiért, amiket az uralkodó gyermekkorától a király és az ország számos háborújában fejtett ki, a Thuteus mr. állítása szerint régtől fogva lakatlan, s így kizárólag a király adományozási jogköréhez tartozó Budrug m.-i Geubarth, Rosd, Acha és Batureghaza birtokokat minden haszonvétellel és tartozékkal Thuteus mr.-nek és örököseinek adományozza örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. D. in Damas, f. II. prox. p. fe. B. Elizabeth, a. d. 1340.

Á.: I. Lajos király, 1347. júl. 28. (Az uralkodó 1364. máj. 12-én kelt megerősítő záradékával.)
Dl. 87 216. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. H. 523.)

K.: --.

678. 1340. nov. 20. Ipolydamásd

[I.] Károly királynak (H) Tuteus mr. Lewa-i várnagy és barsi (Burs) c. a király és az ország háborúiban gyermekkorától teljesített hû szolgálatait előadva a régtől fogva lakatlan Budrug m.-i Geubar, Rusd, Acha és Batureghaza nevű földeket kérte adományul. Ezért az uralkodó (nem lévén tisztában e földek mennyiségével és minőségével, s hogy Tuteus mr. állításának megfelelően valóban adományozási jogköréhez tartoznak-e) utasítja a kalocsai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Kol-i Mátyás v. Sceche-i Pous fia: István v. Kelemen, a királyi aula apródja (parvulus), e királyi emberek valamelyike a szomszédok összehívásával e földeket járja be, ahol szükséges, emeljen új határjekeket a régiékhöz mellé, s így másokétól elkülönítve hagyja és iktassa Teutos mr.-nek, azon jogon, hogy a királyi adományozási jogkörhöz tartoznak, örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül, ha nincs ellentmondó. Az esetleges ellentmondókat idézze meg jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Damas, f. II. prox. p. fe. S. Elizabeth, a. d. 1340.

Á.: a 705. számú oklevélben.

K.: Z. I. 586--587. (Á.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 84. (K. alapján.); Bakács, Pest megye 162.

679. 1340. nov. 23.

A veszprémi kápt. tudatja, hogy korábbi oklevele (l. 668. szám) ellenére nov. 18-án (sabb. die prox. p. fe. B. Martini conf.) Miklós fiai: Mark és Péter elzálogosított birtokrészüket nem váltották vissza Synka-tól, nem is küldtek senkit maguk helyett, holott Synka 5 napig várt rájuk a kápt. előtt. D. 6. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 49 692. (Rumy cs. lt. 55. 26.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

680. (1340. nov. 25. e.)

Pál c. országbíró az egyrésztől Péter testvér, a Je-i Szt. János ispotályos ház Mo.-i (H) és Sclauonia-i perjele, valamint Donatus preceptor és az Alba-i konvent, másrésztől a fehérvári kápt., János mr. fehérvári ôrkanonok és Péter mr. fehérvári éneklôkanonok közötti, Barch birtok iktatása tilalmazásának okán létrejött pert nov. 25-re (quind. B. Martini conf.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 703. számú oklevélben.

K.: F. VIII. 4. 475. (Eml.-ben.)

681. 1340. nov. 25. [Nagy-]Kálló

Zobolch m. négy szb.-ja tudatja, hogy Gothardius fia: János mr. -- Jakab és János mr.-

ek, Zobolch-i c.-ek helyettese (vices gerens [hátlap: vicec.]) -- Bolth-i (dict.) András m.-i emberrel színük elé idéztette Mihály fiát: Mihályt és János fiát: Pétert, Zelemer-i nemeseket nov. 25-re (sabb. prox. an. fe. B. Andree ap.). Akkor János mr. képviselőjében officialis-a: Miklós fentiek ügyvédvalló levelével megjelent, a megidézettek azonban távol maradtak, és nem is küldtek senkit maguk helyett. D. in Callo, die et termino prenotato, a. d. 1340.

E.: Dl. 51 135. (Kállay cs. lt. 1300. 531.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 139--140.

682. 1340. nov. 25. [Nagy-]Kálló

Gothardus fia: János mr. -- Dausa fiai: Jakab és Pál mr.-ek, Zobolch-i c.-ek helyettese (gerens vices) -- és a négy szb. tudatják, hogy Marcus (dict.) Miklós, Kis-(Minor) Kallo-i ember dec. 2-án (oct. datarum presencium) nyolcad magával tegyen le esküt színük előtt Zeuke Ibran-i ember ellenében arról, hogy 1340. febr. 8-án (f. III. prox. an. domin. qua cantatur Circumd., a. in presenti) nem tört annak házára és két 6 M.-t érő -- egy pej és egy üstszínű (peg coloris alium vsty) -- lovát nem vette el. Fentiek hozzáteszik, hogy Miklóst László mr., Zeuke-t pedig Buly János kezességére bízták. D. in Callo, sabb. scilicet in fe. B. Katherine virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 51 136. (Kállay cs. lt. 1300. 525.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Kállay I. 140.

683. 1340. nov. 25.

Az egri kápt. Hazuga és Chala -- Zenthkyral-i Moysus fia: Miklós c. leányai --, férjeik:

Wyslyam-i Lőrinc fia: Tamás és Bolugh fia: Miklós, valamint Miklós c. két másik, még hajadon leánya kérésére pecsétjével megerősített privilegialis oklevelében átírja saját nyílt oklevelét (l. 470. szám). Jelen voltak: Miklós prépost, János ör-, Márton éneklőkanonok, Domokos Wyuar-i (E. 2.: Vyuar), Péter Zemplen-i (E. 2.: Zemlyn), Dávid Zabouch-i (E. 2.: Zabolch), János Patha-i, Péter Heues-i, János Borsud-i, Domokos Borsua-i főesp.-ek. D. in fe. S. Katherine virg., a. d. 1340., [I.] Károly király (H) uralkodása, Csanád esztergomi érsek, a kalocsai szék üresedése és N. [Miklós] egri püspök idején.

E.: 1. Dl. 3322. (NRA. 694. 33.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Alul chirographált (ABC).

2. ŠŮA. Jászói konvent hh. lt. Acta ab anno 2. 29. (Df. 251 703.) Hátlapján azonos, ill. újkori kéztől tárgymegjelölés. Felül chirographált (ABC).

K.: F. VIII. 7. 332--335. (E. 2. alapján.)

684. 1340. nov. 25.

A pozsonyi kápt. előtt András, a Palyazokuz-i B. András-egyház rector-a elmondta, hogy őt a betegágyában fekvő Sap-i János fia: Péter végakarátának meghallgatására hívták. Péter a körülötte áll rokonai -- Roland (Larandus [!]) fiai: Yordanus és Miklós, Cheko fia: Donkus, Myke fia: Gergely, Lőrinc fia: György, valamint Myko fia: Lukács és ennek fr.-ei -- egyetértésével a Sap birtokon levő részének felét minden haszonvétellel soror-jára: Erzsébetre és annak fiára: Péterre hagyta örök birtoklásra, előbbi hitbére és leánynegyede (quarta paternalis) fejében, a birtokrész másik felét pedig szintén minden haszonvétellel nevezett rokonaira hagyta (akiket örökség -- successio hereditaria -- jogán illet), immár e hitbér és leánynegyed terhe nélkül. Mindezek illetén való megtörténtét a személyesen megjelent Welk-i Dama fr.-e: Máté is tanúsította a kápt. előtt. D. sabb. in fe. B. Katherine virg. et mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 75 527. (Sándor-Metternich cs. lt. A. 3. 7.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: --.

685. [1340.] nov. 25.

A. quo supra [1340.], die 25. mensis Nov. Geruasius [fia:] Péter pápai nuncius és tizedszedő megkapott Berengár fia: Jakab Zágráb városi és egyházm.-i megbízottjától: Decanus (dict.) János zágrábi kanonoktól (a Vienne-i -- Viennensis -- zsinaton kiszabott tized -- decima sexannalis -- subcollector-ától) 618 M.-t Mis [! >: Mikch] bán 70 dénárjával; egy M.-t 200 dénárral számolva tehát összesen 1457 aranyft.-ot. Emellett János átadott még 10 aranyft.-ot, amit valaki a Szentföld védelmére küldött, de a személyt nem nevezte meg.

K.: Vat. I. 419--420. (Geruasius fia: Péter E/1. személyben íródott tizedjegyzéke alapján. Vatikáni Lt. Collect. 180. fol. 69.)

686. (1340. nov. 26. e.)

[I.] Károly király (H) nyílt oklevele, amelyben Kelemen királyi apródot (parvulus) nov. 26-tól (a domin. prox. an. fe. B. Andree ap.) [1341.] febr. 20-ig (usque ad Carnisbrevium [!]) Teutos mr. Leua-i várnagy rendelkezésére bocsátja idézésekre, tudományvételekre és tilalmazásokra.

Eml.: a 705. számú oklevélben.

K.: Z. I. 588. (Eml.-ben.)

687. 1340. nov. 26. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Teutes ~ Teutos mr. Leua-i várnagy és barsi (Bors) c., hogy Phyle fia: Jakab és ennek fia: János okt. 22-én (domin. prox. an. fe. ap. Symonis et Jude) Eche folyón levő malmában megverték Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágját. Ezért az uralkodó utasítja a csanádi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Kekener-i Márton fia: Lukács v. Kanisa-i (dict.) János királyi emberek valamelyike tudja meg mindezekről az igazságot, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, domin. prox. an. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

Á.: a 735. számú oklevélben.

K.: Z. I. 590. (Á.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 84; Doc. Trans. III. 549. (mindkettő K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

688. 1340. nov. 26. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Tewtes mr. Lewa-i várnagy és barsi (Bors) c., hogy Phile fia: Jakab és ennek fia: János okt. 22-én (domin. prox. an. fe. ap. Symonis et Jude) Ehche folyón levő malmában megverték Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágját. Ezért az uralkodó utasítja Ivan mr. csanádi vicec.-t és a szb.-kat, hogy küldjék ki egy v. két emberüket, aki(k) tudja/tudják meg mindezekről az igazságot, majd tegyenek jelentést. D. in Vyssegrad, domin. prox. an. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

Á.: a 734. számú oklevélben.

K.: Z. I. 591. (Á.-ban.) .

R.: Z. VII. 1. 84; Doc. Trans. III. 550. (mindkettő K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

689. 1340. nov. 26. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) elmondta Teutos mr. Lewa-i várnagy és barsi (Burs) c., hogy Phyle fia: Jakab és ennek fia: János okt. 22-én (domin. prox. an. fe. ap. Symonis et Jude) Eche folyón levő malmában megverték Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágyát. Ezért az uralkodó utasítja az aradi (Orod) kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Salank-i Dombo v. Kalacha-i Benche királyi emberek valamelyike tudja meg mindezekről az igazságot, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, domin. prox. an. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

Á: a 736. számú oklevélben.

K.: Z. I. 592. (Á.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 84; Juhász, Aradi reg. 9; Doc. Trans. III. 550. (mind K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

690. 1340. nov. 26. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy egyrészt Celen fia Sándor fia: János mr., másrészt Teodor fia: Péter, ennek fiai: István, Pál, Miklós és János, valamint István fia: Simon között hosszan húzódó per jött létre színe előtt János mr. Gömör (Gumur) m.-i Ponyth nevű birtoka határai ügyében, mivel János mr. azt állította, hogy a [IV.] Béla király (H) által Ponyth birtokról kiadott [1247. évi] privilégiumban szereplő határokon belül fekszik Vrhuan föld, az alperesek szerint viszont ezen Vrhuan az ő örökjoguk és oklevelek erejével őket illeti. Végül előállt egyrészt János mr., másrészt Péter, fia: István és Simon a maguk, valamint Péter többi fiai nevében az egri kápt. ügyvédvalló levelével, s utóbbiak, megkapván korábban az országbíró engedélyét, elmondták, hogy bár a János mr. által említett és bemutatott [IV.] Béla király-privilégiumban Vrhuan föld neve nem szerepel, mivel a régi privilégiumokban csupán a főbb birtokokat nevezték meg, mégis felismerték, hogy e föld Ponyth birtoknak az ezen privilégiumban szereplő határain belül van, így e privilégium erejével János mr.-t illeti meg,

ezért azt neki és örököseinek hagyták és most az országbíró előtt hagyják örök birtoklásra. Viszonzásul János mr. kifizette mindazon terheket az országbírónak, amelyekben az alperesek Vrhuan föld jogtalan birtokbavétele miatt ellenében elmarasztaltattak. Erről Pál c. függőpecsétjével megerősített privilegialis oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, 12. die quind. fe. OO. SS., a. d. 1340.

E.: Dl. 3335. (NRA. 455. 10.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

Tá.: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1343. szept. 10. Dl. 2871. (Mon. Poson. 63. 5.)

K.: AO. IV. 62--64. (E. alapján.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét l. Reg. Arp. 869. szám alatt.

691. 1340. nov. 26.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. elé járult Pál presbiter, János szepesi (Scepus) prépost specialis káplánja annak nevében és ügyvédvalló levelével, és kérésére a kápt. pecsétjével megerősített privilegialis oklevelében átírta a prépost számára [I.] Károly király (H) 1326. szept. 15-én kelt privilegiumát, amely szerint az uralkodó János Scepus-i prépost kérésére megerősítette [Köcski] Sándor c. országbíró 1326. júl. 24-én kelt oklevelét, amelyben az Lyskaolaza ~ Lyzkaolaza ~ Lyzka birtokot a szepesi kápt.-nak ítélte Mezes-i István fiai: Desew és Mihály ellenében. D. die domin. prox. p. fe. B. virg. Katherine, a. d. 1340.

E.: Dl. 40 847. (Múz. Ta. Tört. Társulat letéte.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Új M. Múz. 1858. I. 397--404.

R.: Száz., 1904. 373. (K. alapján.)

692. 1340. nov. 26.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. elé járult Pál presbiter, János szepesi (Scepus) prépost specialis káplánja annak nevében és ügyvédvalló levelével, és kérésére a kápt. pecsétjével megerősített privilegiális oklevelében átírja a prépost számára [IV.] Béla király (H) 1248-ban kelt privilegiális oklevelét, amelyben az uralkodó fr.-e: Kálmán lelkének nyugalmáért Lyskaulaza ~ Lyskaulazi földet a Scepus-i B. Márton-egyháznak adományozta Mátyás Scypus-i prépost ellenében. D. die domin. prox. p. fe. B. virg. Katherine, a. d. 1340.

E.: ŠA. Levoča. (Lőcse.) Szepesi prépostság lt. 60. (Df. 264 173.) Hátlapján későbbi középkori kéztől tárgymegjelölés. Független pecsét fonata.

K.: --.

R.: Feňarová 32. (szlovák nyelvű.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét l. Reg. Arp. 890. szám alatt.

693. 1340. nov. 26.

A győri kápt. előtt a Győr m.-i Beze-i Chyd fia: Miklós és vérrokona, Beze-i Chepanus fia: János Chyd Beze birtokon levő teljes részét (kivéve a kápt. Beze birtokon levő jogait) minden haszonvétellel -- szántóföldekkel, kaszálókkal, legelőkkel, rétekkel, wlgariter weyz-nek hívott halászhelyekkel, gyümölcsösökkel --, valamint az Aym földön levő 10 hold földdel eladták Benedek fiának: Pálnak, ennek fr. uterinus-ainak: Istvánnak és Tamásnak, valamint ezek affinis-ének, Lőrinc fiának: Leukus-nek (mind Beze-iek) 8 M. széles bécsi dénárért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) örök birtoklásra, azon határok szerint, amiket a kápt. egy korábbi privilégiuma tartalmaz. Miklós és János a maguk és örököseik nevében szavatosságot vállaltak Benedek fiai, Leukus, valamint örököseik felé ezügyben. Erről a kápt. pecsétjével megerősített oklevelet ad ki. D. die domin. prox. p. fe. B. Katherine virg. et mart., a. d. 1340., amikor Benedek a prépost, Mátyás az olvasó-, György az éneklő- és Péter az örkanonok.

E.: Dl. 98 235. (Post. Adv. 27. 83.) Felül chirographált (ABC).

K.: --.

694. 1340. nov. 26.

Balázs prépost és a Lelez-i Szt. Kereszt-monostor konventje előtt a 8 évesnek vélt Warada-i László fia János fia: Miklós tiltakozott, miszerint apja: János és Perbardus (nagyapja: ezen László fr.-e) Eghazosmoch nevű örökbirtokukat, ahol B. György vértanú tiszteletére épített egyház van, eladták a néhai Dousa nádor fiainak: Jakab és Pál mr.-eknek, és az ő nevét is beírték az eladásról szóló oklevélbe. Ezen eladást ő most visszavonja, mivel akkor [!] ő még gyermekkorú (tenera etate) volt, így nem volt még abban a korban, hogy egy birtokot eladhasson, ill. nehogy apja és Pelebardus őt birtoktalanná tegyék. Ezért apját Eghazosmoch, valamint egyéb, hozzá tartozó birtok eladásától és bármiféle elidegenítésétől, Jakab és János mr.-eket és másokat pedig ezek elfoglalásától tilalmazta. D. 2. die fe. S. Katherine virg. et mart., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 616. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 110.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 583--584.

R.: Z. VII. 1. 84. (K. alapján.)

695. 1340. nov. 26.

A Zala-i B. Adorján-monostor konventje előtt megjelent egyrésről Sul-i Leukus fia Péter fia: Petew a maga és fia: János nevében, másrésről Reche-i Konar fiai: Uruz és Mihály, valamint Petend-i Gergely fia: Domokos, és Peteu birtokrészét -- ami először Sul-i Egyed fia: Tamás öröksége volt, s amit Peteu a Tamással való vérrokonság (linea consanguineitatis) miatt Bille-i Gubas fia Miklós fiától: Jánostól részben pénzért megvásárolt -- egy telki hellyel (locus

sessionalis) és más haszonvételekkel eladta fele-fele részben Konar fiainak, ill. Domokosnak 4 M.-ért, örök birtoklásra. A konvent privilégium kiadását ígéri. D. in domin. prox. an. fe. B. Andreae ap., a. d. 1340.

Má.: GYMSML. 2. 5128. Zeke 19. 10. (Df. 264 768.) Újkori.

K.: Sümeghy 16.

696. 1340. nov. 27. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) Theutos mr. Leua-i várnagy és barsi (Bors) c. előadta az uralkodó és az ország háborúiban kifejtett hű szolgálatait. Ezek viszonzásául, valamint Theutos mr. kérésére az uralkodó engedélyezi számára, hogy Botmonostora nevű birtokán minden héten csütörtökön vásárt tarthasson, ha azon provincia-ban más közeli vásár nincs, aminek ezáltal kára keletkezne. A kereskedők és kalmárok e vásárba biztonsággal mehetnek és az adásvételek után javaikkal szabadon távozhatnak. Ezt a vásárokon és közterületeken nyilvánosan hirdessék ki. D. in Wysegrad, II. f. prox. an. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 617. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 171.) Az oklevél alján: "Nicolai Lachk et Clementis Parvi"; hátlapján a királyi pecsét nyomában: relacio Clementis Parvi et Nicolai Lochk.

K.: Z. I. 584--585.

R.: Z. VII. 1. 85. (K. alapján.)

697. 1340. nov. 29. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) az ő Lyptow-i hívei, a néhai Damianus fiai: Mihály, Péter és Miklós bemutatták az uralkodó legkedvesebb fr.-e: [IV.] László király (H) 1281. [! >: 1280.] dec. 29-én kiadott privilégiumát, amelyben a király Lyptow-i Paznanus és fia: Damianus

kérésére megerősítette M[ihály] Zolum-i, Scepus-i és Bereg-i c. 1269-ben kelt oklevelét, amely szerint a c. István [ifjabb] király parancsából Paznanus királyi kulcsárnak és örököseinek iktatta a Paluga és Poloschin folyók között levő lakatlan és sűrű erdőrészt [Reg.: Damyanfelde]. Az uralkodó László király oklevelét mindenben sértetlennek találván, azt fentiek kérésére ue. kulcsári szolgálat alatt (sub eodem officio clavigeratus) átírja és megerősíti. D. in Wysegrad, f. IV. prox. an. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: ŠÚA. Kubinyi cs. lt. Olaszi 1. 16. a. (Df. 259 227.) Hátlapján rányomott pecsét nyoma.
Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 1. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 4.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 2.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 4.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 3.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 7; Horváth S., TT. 1902. 23; Lipt. Reg. 25. (mind Reg. alapján.)

R.: Kubinyi F., Száz. 1876. 79; Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3082. szám alatt.

698. 1340. nov. 30.

A Kopurnuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje kinyilvánítja, hogy Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. oklevelének megfelelően (l. 669. szám) Balasey c. szb.-val kiküldték tanúságul Pál fiát: Pétert, egyházuk servitor-át és jobbágyát, akik nov. 28-án (f. III. prox. an. fe. B. Andree ap.) a szomszédok összehívásával, valamint György, István, Domokos és Kelemen Reznuk-i nemesek jelenlétében Kebele birtokot minden haszonvételeivel és tartozékával iktatták Sydou-nak és általa örököseinek, örök birtoklásra. D. in die fe. B. Andree ap. prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 91 313. (Festetich cs. lt. Zala 20.)

K.: Zala I. 374--375.

R.: Bgl. IV. 314.

699. (1340. nov. 30. -- dec. 14. között)

A budai kápt. uralkodóhoz intézett válaszlevele szerint Bede fia: János királyi ember és Péter mr., a kápt. kanonoka és tanúsága nov. 30-án (in fe. B. Andree ap.) Zurdukpyspuky (Má. 1.: Szurdok Püspöky; Má. 2.: Szurdok Püspöki) birtokot a szomszédok jelenlétében régi határai mentén bejárták, ahol szükséges volt, új határjeleket emeltek a régiek mellé, s a másokétól így elkülönítve ellentmondás nélkül iktatták Petheuch (Má. 1-2.: Peteucsh) fiának: Miklós mr.-nek, más jogának sérelme nélkül, örök birtoklásra. A birtok határai: Zogua (Má. 1-2: Zagyya) folyó, ahol elkülönül Jobagy (Má. 1-2.: Jobbágyi) falutól; nagy út, amely Jobagy-ból Paztuh (Má. 1.: Pasztuch; Má. 2.: Pászto ~ Paszto) faluba tart; fák; nagy út; fűzfá, ahol elkülönül Jobagy (Má. 2.: Jobbádgyi) és Cheche (Má. 1.: Csécse; Má. 2.: Csecse) birtokoktól; Óútnak -- antiqua via -- mondott út; egy árok ue. út mellett, ahol elkülönül Cheche és Scenthiacob (Má. 1-2.: Sz. Jakab) birtokoktól; Scenthiacob falunál a Zogua víz réve, amelyet Kuesrew-nek (Má. 1.: Köves Rev; Má. 2.: Köves Rév) hívnak; Gyoswelgh (Má. 1.: Dios Völgy; Má. 2.: Diós Völlgy) völgyben levő patak; Melpotok (Má. 1.: Melly Pataka ~ Melly Patak; Má. 2.: Mély Pataka ~ Mély Patak); Bykerdeu (Má. 1-2.: Bik Erdő) nevű erdő; Zurdukpyspuky felett levő hegy, ahol határos Jobagy-gyal; patak; hegyek; nagy út, amely Hothwon-ról (Má. 1.: Hatvany; Má. 2.: Hathvany) Pazthuh faluba tart; Zogua vízbe folyó kis patak; Zogua.

Tá.; Má. 1-2.: a 730. számú oklevélben.

K.: Str. III. 381--382. (Tá. alapján, Tá.-ban.)

700. 1340. dec. 1. Visegrád

Drugeth Vilmos (Wyllermus Drugeth) nádor, a kunok bírása tudatja, hogy korábbi oklevelének megfelelően (l. 639. szám) színe előtt megjelent nov. 22-én (quind. oct. OO. SS.) István pap -- Thatamerius fehérvári prépost, a királyi aula alkancellárja nevében annak ügyvédvalló levelével --, ill. Balázs litteratus -- Wgal-i Iwanka c. fiai: Pál, Jakab, Miklós és István mr.-ek nevében Pál c. országbíró ügyvédvalló levelével --, mikor is Balázs bemutatta az Alba-i Szt. István király[-egyház] keresztese konventjének oklevelét (l. 645. szám), és ennek tartalma miatt elégtételt kért a préposttól urai számára, mire István pap kötelezte a prépostot, hogy Iwanka c. fiai Fyad és Hasagh nevű birtokainak határait a prépost Wodey nevű birtoka felől megmutatja. A nádor ezért kéri a somogyi konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Zeuleus-i Orrus (dict.) Gergely c. v. Anduch-i László fia: Péter v. Kukynus fia: Balázs v. Lyulya-i Anduch nádori emberek valamelyike [1341.] jan. 8-án (oct. diei Strennarum prox. venturis) Fyad és Hasagh birtokokat a szomszédok és a felek v. képviselőik jelenlétében járják be Wodey felől, ahol szükséges, emeljenek új határjeleket a régiek mellé, és így elkülönítve iktassák ezeket Iwanka c. fiainak, örök birtoklásra. Ha a felek nem értenek egyet, a vitás földrészt (ha lehetséges) királyi mértékkel mérjék meg v. szemmel becsüljék fel az ország szokásának megfelelően, majd a konvent [1341.] jan. 15-re (ad 8. diem dict. oct.) tegyen jelentést a nádornak. Mivel a prépost az Alba-i konvent említett oklevele szerint sem személyesen, sem képviselője révén nem jelent meg korábban ezen határok megmutatásához, ezért 3 M. birságot fizessen [1341.] jan. 15-én (in termino reportacionis seriei premissorum) a nádor előtt. D. in Vyssegrad, 10. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 99 989. (Batthyány cs. lt. Acta antiqua. Fiát 3. 1.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

701. 1340. dec. 1.

Pál prépost és a Jazzow-i Szt. János-monostor konventje előtt a mintegy 8 éves Warada-i László fia János fia: Miklós tiltakozott, miszerint..., l. a továbbiakban a 694. számú oklevelet. D. VI. f. prox. an. fe. S. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 618. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 112.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: Z. I. 585--586.

R.: Z. VII. 1. 85. (K. alapján.)

702. 1340. dec. 2.

A. d. 1340., die 2. Dec. A velencei tanács határozata a Sibenicum-i c.-nek: leveléből értesültek Maladinus c. követeléséről Scardona ügyében, ám azt túlzottnak tartják és utasítják a c.-t, hogy az ügylettől mihamarabb álljon el, az ügyben kirendelt notarius pedig térjen vissza Velencébe (Venecia).

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 405--406; Ljubić II. 91. (A "Misti" c. velencei államkönyv alapján. XIX. 44.)

703. 1340. dec. 4. Visegrád

Pál c. országbíró az egyrésztől Péter testvér, a Je-i Szt. János ispotályos ház Mo.-i (H) és Sclauonia-i perjele, valamint Donatus preceptor és az Alba-i konvent (akik közül a preceptor jelent meg a maga és a perjel nevében, míg a konventet Balázs litteratus képviselte a konvent ügyvédvalló levelével), másrésztől a fehérvári kápt., János mr. fehérvári ôrkanonok és Péter mr. fehérvári éneklôkanonok (akik nevében Német -- Teotonicus -- István mr. és István pap jelentek

meg a kápt. ügyvédvalló levelével) közötti, korábbi oklevele szerint (l. 680. szám) nov. 25-re (quind. fe. B. Martini conf.), a Fejér m.-i Barch birtok iktatása tilalmazásának ügyében kitűzött pert a felek akaratából [1341.] márc. 7-re (ad quind. diei Cynerum nunc venturas) halasztja el, oly módon, hogy febr. 28-án (oct. dict. diei Cynerum) a preceptor Dus-i István v. Kecheu-i András fia: András v. ue. Keuche-i [!] Gergely fia: Imre királyi emberek valamelyike és a veszprémi kápt. tanúsága (akinek kiküldésére az országbíró kéri a kápt.-t) jelenlétében Barch-on az e birtokra vonatkozó okleveleit mutassa be, majd az alperesek ezen birtokot az ezen oklevelekben foglalt határok alatt tartoznak teljes joggal átengedi a felpereseknek, örök birtoklásra. Ennek megtartását az alperesek képviselői vállalták az országbíró előtt. D. in Wysegrad, 10. die termini prenotati, a. d. 1340.

E.: Dl. 106 119. (Fehérvári keresztes konvent 3. 1. 7.) Hátlapján azonos és későbbi középkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: --.

R.: Érszegi G., Fejér m. Évk. 1971. 187.

704. [1340.] dec. 4.

A kalocsai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy oklevelének megfelelően (l. 678. szám) Kelemennel, a királyi aula apródjával (parvulus) kiküldték tanúságul Benedek mr.-t, egyházuk sublector-át, és a király embere dec. 1-jén (f. VI. prox. p. fe. B. Andree ap.) a Budrug m.-i Gebarth ~ Geubart, Acha, Batureghaza és Rusd földeket a szomszédok jelenlétében bejárta, s előbbi hármat a mások birtokaitól elkülönítve Teutos mr.-nek hagyta és iktatta, azon a jogon, hogy a királyi adományozási jogkörhöz tartoznak, örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül. Ellentmondó nem volt, csupán Simon, Kaiand-i nemes állította azt, hogy Batureghaza számos nemeshez tartozik, de az iktatást végül nem tilalmazta. Amikor Kelemen királyi ember Rusd földet akarta iktatni Teutos mr.-nek, a kalocsai egyház számos jobbágya azt állította, hogy Rusd a kalocsai érseket illeti, de az iktatásnak ők sem mondtak ellent. Megtette

ezt viszont István testvérek, a Garab-i B. Margit-egyház apátjának Péter nevű officialis-a ezen ura nevében, ezért az apátot a király embere az uralkodó jelenléte elé idézte Tutos mr. ellenében [1341.] jan. 8-ra (oct. diei Strennarum nunc prox. affuturas). D. f. II. prox. an. fe. B. Nicolai conf., a. d. prenotato. [1340.]

E.: Dl. 76 620. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 172.) Hátlapján azonos, későbbi középkori és újkori kéztől tárgymegjelölések.

K.: Z. I. 586--588.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 84; Z. VII. 1. 85; Udvardy, Kalocsa 117. (mind K. alapján.)

705. 1340. dec. 4.

A kalocsai kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy nyílt oklevelének megfelelően (l. 686. szám) Kelemen királyi apróddal (parvulus) kiküldték tanúságul Benedek mr.-t, egyházuk sublector-át, és a királyi ember dec. 4-én (f. II. prox. p. fe. B. Andree ap.) a Hay-i Szt. Lőrinc-egyház Paly nevű birtokán ezen egyház prépostjának jobbágyságait tilalmazta Teutos mr. Leua-i várnagy Botmunustura és Pongurach nevű birtokainak használatától és azok hasznainak megszerzésétől. D. f. II. prox. an. fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 621. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 173.) Papír. Hátlapján azonos kéztől: pro nobili viro magistro Tuteus contra discretum virum dominum Anthonium prepositum ecclesie sancti Laurencii de Hay prohibitoria.

K.: Z. I. 588--589.

R.: Z. VII. 1. 85; Udvardy, Kalocsa 118. (mind K. alapján.)

706. 1340. dec. 4.

A kalocsai kápt. előtt Kaloznya-i Gergely fia: Sebestyén azon, [a Tolna m.-i] Byka birtokon levő részt, amit [I.] Károly király (H) oklevele szerint Kezew-i Ywan fia Miklós fiaitól: Jánostól és a már elhunyt Józseftől 32 M. kis bécsi dénárért vett zálogba, ezen összegért elzálogosította Tuteus mr. Lewa-i várnagynak. D. f. II. prox. an. fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 76 619. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 168.)

K.: Z. I. 589.

R.: Wertner, Nemzetségek I. 84; Z. VII. 1. 85; Udvardy, Kalocsa 118. (mind K. alapján.)

707. 1340. dec. 4. Ivanics

László zágrábi püspök oklevele. Az ô, a zágrábi egyházm. és a zágrábi kápt. földjén levő népek (*coloni seu populi*) közül némelyek, akik szőlőket birtokolnak, a püspök és a kápt. területeiről (*tenutis*) mások területeire áttelepültek, ám azt akarják, hogy ezen szőlőiket -- miközben a püspök és a kápt. területein túl laknak -- továbbra is birtokolhassák, s ez a püspök, egyháza és a kápt. testvéreinek jogát sérti. Ezért a püspök elrendeli, hogy e népek közül, akik az ô, egyháza v. a kápt. területeinek határain túl telepednek le, senki se birtokolhasson v. foglalhasson a mondott szőlőkből, azok tulajdonától és jogától essenek el, e szőlők pedig csatoltassanak ahhoz a földhöz, ahonnan elmentek. A püspök utasítja bírát, c.-eit, várnagyait és mindezek helyetteseit, hogy ha bizonyos szőlőket így elfoglalva találnának, csatolják azokat a zágrábi egyház földjeihez, ill. a szőlők további elfoglalását ne engedjék. D. in Iwangh, in fe. B. Barbare virg., a. d. 1340.

E: HDA. Zagreb. Zágrábi kápt. Lt. Liber acclavatus seu statutorum Zagrabiensis 821. pag. 29--30. (Df. 291 740.)

K.: F. VIII. 6. 173--174. (Kerchelich, Hist. Eccl. Zagrab. alapján.); Tkalčić, Mon. ep. Zagr. II.

24--25; Tkalčić, Mon. civ. Zagr. I. 156--157; Smič. X. 589--590.

708. 1340. dec. 5. Visegrád

[I.] Károly király (H) kinyilvánítja, hogy azon szabad condicio-jú emberek, akik a Gömör (Gumur) m.-i Ragal birtokra (amit Detricus fia: Mihály saját örökjogának nevezett) akarnak költözni, ezt szabadon megtehetik a király különös védelme és oltalma alatt, és érkezésük napjától 3 évi szabadságot élvezzenek. Ezért az uralkodó utasítja a c.-eket, várnagyokat, nemeseket és más, bármiféle status-ú és méltóságú, jobbággyokkal rendelkező embert, hogy azon jobbággyokat, akik e birtokra akarnak költözni, engedélyük megszerzése és a jogos földbér (terragium) kifizetése után engedjék javaikkal együtt szabadon távozni. Mindez a vásárokon és közterületeken nyilvánosan hirdettessék ki. D. in Wysegrad, f. III. prox. an. fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 71 774. (Csoma cs. ragyolci lt. 2.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

709. [1340.] dec. 5. Avignon

XII. Benedek pápa részben megújítja, részben módosítja és kiegészíti a bencés szerzetesek (monachi nigri) rendjének hozott [1336. évi] rendelkezéseit. D. Avinione, Non. Dec., pápaságának 6. évében. [1340.]

E.: Pannonhalmi Rendi Lt. Capsarium 373. (Df. 207 171.) Az oklevél alján és a plicatura mindkét oldalán pápai kancelláriai feljegyzések.

K.: Magnum Bullarium Romanum opera L. Cherubini ab Angelo Ch. Denuo recensitum. I. Lugduni, 1655. 241--259; Bullarium diplomatarum et privilegiorum sanctorum Romanorum

pontificum. I--XXIII. Augustae Taurinae, 1857--1872. IV. 348--387. és 462--467.

R.: Érszegi, 1989. 321. (latin nyelvű.)

Megj.: A két bullára l. P. II. 17--38.

710. (1340. dec. 5. -- dec. 19. között)

Miklós királynéi lovászmr.-nek és zalai c.-nek elpanaszolta Fanchka-i Jakab fia: Dávid, hogy Fanchka-i Kachyna fia: István dec. 5-én (f. III. prox. an. fe. B. Nicolai conf.) Fanchka-n levő birtokára menve épületeinek (domus) ajtajait betörte, 14 disznót, 2 kecskét és más jószágokat, amiket azokban talált, hatalmaskodva elvett, majd ue. napon este (circa horam wespertinam) serviens-eivel újra házához ment és őt kegyetlenül megverette. Ezért Miklós c. kéri a Kopornuk-i konventet, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Apathy-i Teodor fia: Pál, a c. embere menjen ezen provincia-ba, tudja meg minderről az igazságot, majd a konvent tegyen jelentést.

Tá.: a 744. számú oklevélben.

K: --.

711. 1340. dec. 6. Visegrád

[I.] Károly király (H) a Liptó (Lyptho) m.-i Magyarfolu-i Benedek fia: Myko saját, valamint fr. uterinus-ai: Pál, Mark, Péter és Simon, továbbá Tamás fiai: János, András és Bogo, valamint Lôrinc fiai: Pál és András (az ő rokonaik és generacio-ik) nevében előterjesztett kérésére jelen oklevelével megerősíti [IV.] Béla király (H) 1239. szept. 29-én kelt privilegiális oklevelét (amelyben az uralkodó megváltoztatva azon adományt, amellyel [II.] András király Mogorfolu-i Polku-nak adományozta szolgálataiért a Lyptow-i Hiba és Mogorfolu falvakat, Hiba-t visszavette, Magorfalu-t azonban Polku-nak és örököseinek hagyta örök birtoklásra),

és privilegium kiadását ígéri. D. in Wysegrad, in fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 848. (Múz. Ta. 1910. 40.) Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 4. a. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 15.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 7.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 16–17.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 15.)

5. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) Újkori. (E. alapján.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 15–16; Horváth S., TT. 1902. 31; Lipt. Reg. 33. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.); Péchy 6. (Má. 5. alapján.)

Megj.: IV. Béla király oklevelét l. Reg. Arp. 659. szám alatt.

712. 1340. dec. 6. Visegrád

[I.] Károly király (H) a Liptó (Lyptou) m.-i Turapatak falubeli Ferenc fiának: Péternek a maga és fr.-ei: Tamás, Marcellus és Antal nevében előadott kérésére megerősíti progenitor-a: [IV.] László király 1278-ban kelt privilegiális oklevelét (amelyben az uralkodó Lypto-i Marcellus fiai: Tamás és Simon, valamint Sybur fiai: Albert és Domin kérésére szolgálataikért és Topla nevű földjükért cserébe adta a Turapotok melletti 4 ekényi földet), és privilegium kiadását ígéri. D. in Wysegrad, in fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: --. **Fk.:** Dl. 95 924. (Thuránszky cs. lt.) Thuránszky szerint hátlapján ez állt: commissio propria regis.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 5. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 23.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 10.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 25.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 24.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 22. (Reg. alapján.); Horváth S., TT. 1902. 37. (Reg. alapján.); Lipt. Reg. 39. (Reg. alapján.); Thuránszky 31. (egykori E.-je alapján.); Thuránszky L., AZVMT. 1915. 19--20. (egykori E.-je alapján.)

Ford. és facs.: Thuránszky 31.

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 2904. szám alatt.

713. 1340. dec. 6. Visegrád

[I.] Károly király (H) a Liptó (Lyptou) m.-i Churno falubeli Damianus fia: Demeter királyi jobbágy kérésére megerősíti [IV.] László király (H) 1289-ben kiadott privilégiumát (amelyben az uralkodó Fyacha fia: Damianus Lypto-i jobbágyfiú kérésére megerősítette Miklós Zolum-i c. Solumus birtok Damianus számára történt iktatásáról szóló ue. évi oklevelét), és privilégium kiadását ígéri. D. in Wysegrad, in fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

E.: Prímási Lt. Arch. Saeculare. Radicalia Y. 16. (Df. 248 817.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Kerek királyi pecsét nyomában: commissio propria regis.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 3. a. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 11.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 6.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 12.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 11.)
K.: Erdy J., MTT. 1857. 12; Horváth S., TT. 1902. 28; Lipt. Reg. 30. (mind Reg. alapján.)
R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.)
Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3540. szám alatt.

714. 1340. dec. 6. Visegrád

[I.] Károly király (H, Da, C, Ra, Se, Ga, Lo, Cu, Bu) [!] a Lypto (Reg., Má. 4., Má. 6.: Lipto; Má. 7.: Liptó) m.-i Palwgya-i (Má. 2.: Pallugya; Má. 3.: Pallugyay) Mihály fia: András -- a maga és uterinus fr.-ei: Miklós, Tamás, Powka, Lôrinc, Balázs és János, valamint Aladár fiai: György és János, Mihály leánya: Klára, továbbá Bene fiai: Kilianus, Péter és Marcus (ezen András rokonai és generacio-i) nevében előadott -- kérésére megerősíti [IV.] László király (H) 1287. márc. 23-án kelt privilégiumát (amelyben az uralkodó szolgálataikért Zenche -- Reg.: Zeuche; Má. 2.: Zemche -- fiait: Mártont és Bene-t a Nagy- -- Maior -- Palugya falvi népek közül a Lypto-i jobbágy[fiúk] [fidelium ! >: filiorum] közösségébe -- cetus et collegium -- emelte), és privilégium kiadását ígéri. D. in Wissegrad (Má. 2.: Vissegrad; Má. 3.: Vishegrad), in fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 5. a. (Df. 266 606.)

Má.: 1. ŠÚA. Szepesi kápt. hh. lt. 6. 5. 37. Intr. Lipto. (Df. 262 968.) XV. sz.-i.

2. Csemiczky cs. lt. 4. (Df. 286 153.) Újkori.

3. Má. 2.-vel azonos jelzet alatt. Újkori.

4. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 20.)

5. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 9.)

6. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 21--22.)

7. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 20.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 19. (Reg. alapján.); Horváth S., TT. 1902. 34. (Reg. alapján.); Lipt. Reg. 36. (Reg. alapján.); ÓMO. 220. (Reg. alapján; részlet.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 257. (Reg. alapján.)

Megj.: Noha az oklevél nyílt volt, Má. 1-3. mégis a privilégiumokra jellemző (itt ráadásul csonka) intitultio-t szerepeltet. IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3432. szám alatt.

715. 1340. dec. 6.

A Scepus-i B. Márton-egyház kápt.-ja Bawarus fia: Wecchelhank és Miklós mr. notarius, Smulnychbana-i esküdt polgárok kérésére átírja [I.] Károly király (H) 1339. febr. 16-án kelt nyílt oklevelét. D. in fe. S. Nycolai pontif. et conf., a. d. 1340.

E.: Dl. 71 412. (Csáky cs. központi lt. 74. 2.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Független fonatai (K. szerint vörös.)

K.: Csáky I. 85--86.

R.: Juck I. 133. (szlovák nyelvű.)

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. XXIII. 84. szám alatt.

716. (1340. dec. 7. e.)

Isep mr. nádori albíró az egyrésztől Rykolfus testvér, az Úr Szt. Sírja-rend keresztes testvérei Landek-i házának mr.-e., másrésztől Rykolfus fiai: János és Rykolfus mr.-ek közötti pert dec. 7-re (oct. fe. B. Andree ap.) tűzi ki színe elé.

Eml.: a 725. számú oklevélben.

K.: Str. III. 476. (Eml.-ben.)

717. (1340. dec. 7. e.)

Theutes mr. barsi c. és Leua-i várnagy oklevelében kötelezte magát, hogy dec. 7-én (oct. fe. B. Andree ap.) famulus-a: Baya-i Domokos érdekében kifizet 13 budai M. széles bécsi [dénárt] az esztergomi kápt. előtt Sari-i Iwanka fiának: Miklósnak.

Tá.: a 720. számú oklevélben.

K.: --.

718. 1340. dec. 7. Visegrád

[I.] Károly király (H) a Liptó (Lypto; Á. 3.: Liphtho) m.-i Palagia-i Boda fiának: Miklósnak a maga és fr. uterinus-a: Fülöp nevében előadott kérésére megerősíti [IV.] László király (H) 1285-ben kiadott privilégiumát (amelyben az uralkodó László fia: Boda kérésére átírta saját, 1283. aug. 20-án kelt, határjárást is tartalmazó oklevelét, amellyel ezen Boda érdemeiért és fr.-e: Egyed tatárok -- Tartari -- általi megöletése miatt a Zolum -- Tá.: Zolyum -- m.-i Paluga -- Á. 2.: Palwga; Tá., Reg., Má. 1-4: Palugya -- földből kivett bizonyos erdőt és szántóföldet Boda-nak és örököseinek adományozta), és privilégium kiadását ígéri. D. in Wysegrad, 2. die fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.

Á.: 1. I. Lajos király, 1352. máj. 9. Dl. 90 442. (Palugyai cs. lt.) Az uralkodó 1364. nov. 29-én kelt megerősítő záradékával.

2. Á. 1. > Szepesi kápt., 1560. ŠÚA. Szepesi kápt. hh. lt. 3. 1. 24. Met. Lipt. Arv. (Df. 262 715.) Újkori Má.-ban.

3. ŠÚA. Szepesi kápt. hh. lt. 3. 1. 22. (Df. 262 715.) Á. 1.-ről készült újkori Má.

Tá.: Szécsényi Tamás országbíró, 1353. jún. 5. Dl. 90 443. (Palugyai cs. lt.)

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 3. a. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 12.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 6.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 12--13.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 12.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 13. (Reg. alapján.); Horváth S., TT. 1902. 28. (Reg. alapján.); Lipt. Reg. 30. (Reg. alapján.); Okolicsányi 40--41. (Tá. alapján. Tá.-ban.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.)

Megj.: IV. László király okleveleit I. Reg. Arp. 3253. és 3395. szám alatt.

719. 1340. dec. 7.

[I.] Károly király 1340. dec. 7-én (2. die fe. B. Nicolai conf., a. d. 1340.) kelt nyílt oklevelében [[a Liptó m.-i kispalugyai Péter fiának: Andrásnak a maga és fiai: János, Mark, András, Fülöp, Pál és másik András nevében előadott kérésére]] átírja saját, 1324. évi privilégiumát, amelyben megerősítette [IV.] László király 1286-ban kiadott oklevelét, amivel az uralkodó a Lipto (Má. 2.: Lypto) districtus-beli Kis-(Minor) Palugya birtokot Demeter mr. Zolum-i c. notarius-ának, Péter fiának: András mr.-nek adta.

E.: Iványi szerint a kispalugyai és bodafalvi Palugyai cs. lt.-ában volt, hátlapján rányomott viaszpecséttel, ill. "propria commissio regis" jegyzettel.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 3. a. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 11.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816 máj. 4-i. pag. 6.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 12.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 11.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 12; Horváth S., TT. 1902. 28; Lipt. Reg. 30. (mind Reg. alapján.)
R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.); Iványi B., Száz. 1909. 892. (egykori E.-je alapján.)

Megj.: IV. László király oklevelét l. Reg. Arp. 3417. szám, I. Károly királyét pedig Anjou-oklt. VIII. 575. szám alatt. A [[ ]] közötti részeket csak Iványi R.-ja tartalmazza.

720. 1340. dec. 7.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. tudatja, hogy Theutes mr. barsi (Bors) c. és Leua-i várnagy kötelezvénylevelének megfelelően (l. 717. szám) dec. 7-én (oct. fe. B. Andree ap.) Jakab mr., Theutheus mr. notarius-a ura nevében kifizetett 13 budai M. széles bécsi [dénárt] Iwanka fiának: Miklósnak. D. in predict. oct. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 114. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. E. 222.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

721. 1340. dec. 7.

Miklós prépost és az esztergomi kápt. előtt Theuteus ~ Theutes mr. barsi (Bors) c. és Leua-i várnagy notarius-a: Jakab mr. tiltakozott, miszerint Sar-i Iwanka fia: Miklós nem adta át azon bírság- és más peres okleveleket, amelyeket Baya-i Domokos ellenében bocsátottak ki, holott ennek teljesítését hitére vállalta fogott bírók előtt. D. in oct. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 87 115. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. E. 223.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

722. 1340. dec. 7.

A Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje előtt Reznuk-i Miklós fia: György -- uterinus fr.-e: Gergely nevében --, valamint Reznuk-i Gergely fia: Domokos -- fr.-e, Mihály fia: Miklós személyében -- elmondták, miszerint jóllehet Miklós mr. királynéi lovászmr. és zalai c. embere a konvent tanúsága jelenlétében Kebelle birtokot iktatta Myley-i Myleius fiának: Sydounak, ôk ezen iktatást nevezett fr.-eik személyében tilalmazzák. D. in die oct. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 3336. (NRA. 1764. 1.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Kebele névalakkal.
K.: --.

723. 1340. dec. 7.

A pécsi kápt. előtt 1340. dec. 7-én (a. d. 1340., f. V. prox. p. fe. B. Nicolai conf.) Sumug-i (dict.) János fia: Miklós -- Beche-i Imre fia: Teteus mr. famulus-a -- ura nevében tiltakozott, miszerint Deniper fia: István özvegye, valamint annak fiai: István, Miklós, András, Cosmas és Mihály az Ormand-on, Teteus mr. szomszédságában levő birtokrészüket eladták Honta fia Miklós fiának: Péternek, Teteus mr. szomszédsági jogának sérelmére. Ezért az özvegyet és fiai e birtokrész eladásától és bármilyen elidegenítésétől, ill. Pétert és másokat ennek megvásárlásától és elfoglalásától tilalmazta. D. die et a. prenotatis.

E.: Dl. 87 113. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. B. 61.) Hátlapján azonos és újkori kéztől tárgymegjelölés.
K.: --.

András váradi püspök a Velenceiek utcájában (vicus de Weneciis) levő, B. Anna tiszteletére emelt fakolostort (még be nem fejezett) kőegyházzá építtette a ferences rendi klarisszák (Szt. Klára-apácák) konventje részére a nappali és éjszakai istentiszteletek megtartására, ill. az egyházi szentségek kiszolgáltatására. A kolostorba B. Ferenc e harmadrendi nővéreit László mr. budai olvasókanonokkal, generalis vicarius-ával bevezettette. Az apácáknak és a kolostornak adta örök birtoklásra a köv.-ket: a Bihar (Byhor) m.-i, Zanthou birtokkal szomszédos Zeben birtokot (a váradi kápt. testvérei: János és Miklós mr.-ek egyetértésével) telki földekkel (terre sessionales) és a Wewzus folyón, a püspök által építtetett 2 malommal, valamint más haszonvételekkel; továbbá a Luka (dict.) szőlő felét (a másik fele a Szt. Imre-monostoré marad); egy Moch nevű szőlő felét, amit Balázs c. felesége hagyott végrendeletileg a B. Anna-egyházra (a szőlő másik fele a Szentlélek-egyház szegényei részére marad); továbbá 2, wlgariter Korlow-nak hívott, a püspök saját költségein újonnan árkolt malom (molendina pylatoria) egyikét (a másikat, miként eddig is, Olazy-i Balázs c. a püspök engedélyéből élete végéig birtokolja, majd halála után ez is a kolostoré legyen); az egykor Lukács által végrendeletileg a püspökre és a kápt. testvéreire közösen hagyott malomhelyek püspököt illető felét; egy, a püspök költségein körülégetett földrészt, ti. egy kaszálónak alkalmas, Zelews birtok határain belül levő völgyet bizonyos dombok és a Hewyo folyó között, Zynthe-i András malma alatt egészen Zaka-i Lewkus határaiig. A konvent egy özvegyet v. szüzet, aki a kápt. testvéreivel vérrokonságban (in linea consanguineitatis) áll, tartozik befogadni és táplálni, s halála után egy köv.-t fogadjon be. A püspök Fülöp plébánost és utódait rendeli ezen egyházba, hogy az apácáknak a szentségek kiszolgáltatását elvégezze, és e mindenkori plébános a mindenkori püspöknek tartozik engedelmeskedni. Erről függőpecsétjével ellátott és chirographált (alphabeto intercise) privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in oct. fe. B. Andree ap., a. d. 1340. A.

E.: Dl. 3337. (Mon. Poson. 41. 3.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések. Díszesen kidolgozott iniciáléval. Felül chirographált (ABC).

K.: Katona, Hist. crit. IX. 176--180; F. VIII. 4. 452--455. (Katona alapján.); Densuşianu I. 665--666. (F. VIII. 4. alapján.)

Román ford.: Doc. Trans. III. 550--552. (Densuşianu alapján.)

725. (1340. dec. 7. u.)

Isep mr. nádori albíró nyílt oklevelében kinyilvánítja, hogy korábbi oklevele szerint (l. 716. szám) 1340. dec. 7-én (a. d. 1340., in oct. fe. B. Andree ap.) színe előtt Rykolfus testvér, az Úr Szt. Sírja-rend keresztes testvérei házának mr.-e Rykolfus mr. fiai: János és Rykolfus mr.-ek ellenében előadta, miszerint ezen János és fr.-e: Kokos mr. a Szepes (Scepsyensis) m.-i (districtus) Landek nevű birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal elcserélte a rend Sarus m.-i Komlous nevű birtokára, és Kokos vállalta, hogy a szepesi prépostot illető kötelezettség (debitum) alól a keresztes testvéreket mentesíti -- e tartozás fejében azonban 1313-tól kezdve egészen 1340-ig (ab a. d. 1313. incipiens usque ipsius [13]40. anni complecionem) a keresztes testvérek fizettek ki 1 M.-t Landek birtokból minden évben a prépostnak census cathedratici címén; ezenfelül Kokos mr. a szepesi kápt. előtt megjelenve azt is vállalta, hogy a keresztesek mr.-ének és a testvéreknek 60 M. finom ezüstöt kifizet a keresztesek egyháza javainak és dolgainak elvétele miatt, s ha ezt nem teljesítené, az összeg a birtokrészen őt követőket terhelje. Kokos mr. azonban ezen összeget nem fizette ki halála előtt, s mindezt Rykolfus mr. a szepesi kápt. egy privilegiális és két zárt oklevelével, ill. János szepesi prépost oklevelével bizonyította, így most követelte a 60 M. ezüstöt, valamint 27 budai M.-t. Erre János és Rykolfus mr.-ek képviselői azt felelték, hogy ha Rykolfus testvér Komlos birtokot a keresztesek egyházának tulajdonába vissza akarja szerezni, akkor Landek birtok János és Rykolfus mr.-ekre háramlik, akik ezesetben Kokos mr. birtokrészének felbecslése után a modott összeget készek kifizetni. Ha a keresztes testvérek Komlous birtokot nem szerzik meg, s így Landek Rykolfus fiaira nem háramlik vissza, akkor azok a Szepes m.-i Lumpnicha birtok feléből és Kokos mr. szintén Szepes m.-i Hewr és Kolchuan nevű birtokaiból róják le a tartozást. Rykolfus fiai és Rykolfus testvért azonban Isep mr. előtt ue. Rykolfus mr. fia: László mr. ezügyben tilalmazta,

mondván, hogy e birtokrészeket a mondott összegért az ország szokásának megfelelően ő akarja visszavásárolni. Mivel a perfolymot a birtokok bejárása, haszonvételeivel együtt való felbecslése és királyi mértékkel való megmérése nélkül nem lehetett lezárni, ezért Isep mr. felkérte a szepesi kápt.-t, hogy adják tanúságukat, akinek jelenlétében Leuke fia: Domokos (Vilmos -- Wyllermus -- nádor embere) [1341.] jún. 3-án (oct. fe. Pent. tunc venturis) mindezeket Landek birtokkal kapcsolatban a szomszédok összehívásával végezze el, s ha annak értéke eléri a 60 M. ezüstöt és 27 budai M. garast, iktassa Rykolfus testvérnek és a keresztesek egyházának ezen összeg fejében. Ha Rykolfus testvér Komlos birtokot időközben visszaszerezné, akkor viszont Lumpnicha birtokból és Kokos mr. más, Rykolfus és János mr.-ekre háramlott birtokaiból királyi mértékkel történő mérés és becslés után azok adjanak a mondott összegért elégtételt, Rykolfus mr. fia: László mr. pedig e birtokrészeket ezen összegért a keresztes testvérektől visszavásárolhatja, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat idézzék meg a nádor elé.

Tá.: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1342. dec. 2. Dl. 68 847. (Berzeviczy cs. berzeviczei lt. 100.)

K.: Str. III. 476--478. (Tá.-ban.)

726. (1340. dec. 9. u.)

Pál c. zárt tilalmazólevele szerint Poky-i Kelemen fia: Leukus Tyuissed-i Lôrinc fia István fiai: János, Lôrinc és Miklós nevében Wissegrad-on, 1340. dec. 9-én (sabb. prox. p. fe. Concepcionis B. virg., a. 1340.) tiltakozott Pál c. előtt, miszerint ezen István a Szatmár (Zathmar) m.-i Medyes nevű örökbirtokukból egy részt 40 M.-nyi bírság harmada fejében átadott Chahal-i Péter fiának: Jánosnak, ezért e fiak nevében Istvánt e rész eligenítésétől és átadásától, másokat pedig annak elfoglalásától tilalmazta.

Tá.: Lackfi István nádor, 1390. aug. 31. AL. Gyulay-Kuun cs. lt. 13. (Df. 252 601.)

K.: --.

Megj.: A nádori oklevelet l. ZsO. I. 1644. szám alatt.

727. 1340. dec. 10. Visegrád

Pál c. országbíró Wysegrad-on, 1340. dec. 10-én (16. die quind. fe. B. Martini conf., a. d. 1340.) kiadott oklevele. Korábbi oklevele szerint (l. 612. szám) színe előtt nov. 25-én (8. die oct. fe. B. Martini conf.) megjelent egyrésztől Demeter fia: Pál Chahol-i Péter fia: János nevében Drugeth Vilmos (Villermus Drugeth) nádor ügyvédvalló levelével, másrésztől Tyuis-i Lőrinc fia: István, és bemutatják a váradi kápt. oklevelét (l. 674. szám). István ezenfelül meg is vallotta -- János képviselőjének meglegedésére --, hogy Medyes nevű Szatmár (Zothmar) m.-i birtokából a megszabott részt Jánosnak és örököseinek iktattatta.

Tá.: Lackfi István nádor, 1390. aug. 31. AL. Gyulay-Kuun cs. lt. 13. (Df. 252 601.)

K.: --.

Megj.: A nádori oklevelet l. ZsO. I. 1644. szám alatt.

728. 1340. dec. 11. Visegrád

Pál c. országbíró tudatja, hogy az ő és az esztergomi kápt. (az alábbi per teljes lefolyását tartalmazó) oklevelei szerint az egyrésztől László pécsi püspök, másrésztől a Nyulak szigeti (Insula Leporum) apácák közötti, 300 M.-ra és 50 ekényire becsült birtokok jogai ügyében folyó per színe előtt nov. 8-án (oct. fe. OO. SS.) kellett befejezni, ám ekkor János mr. Ozyuag-i főesp., a pécsi egyház kanonoka a püspök nevében és annak ügyvédvalló levelével előállva azt mondta, hogy e végső döntésnek alávetni magát nem meri, ellenben a püspök személyesen akar majd ezügyben megjelenni -- így hiteles ok nélkül a per elhalasztását kérte az apácák képviselője: Péter perjel jelenlétében, aki 24 napig várt az ítéletre. Pál c. a per befejezését tehát

[1341.] jan. 8-ra (ad oct Strennarum nunc venturum) halasztja el, mikor is a püspöknek királyi bírságot kell fizetnie. A pert ezen időpontról a felek sem királyi, sem királynéi oklevéllel nem halasztathatják tovább. Mivel a főesp. 24 napig várakoztatta az apácák képviselőjét, aki az országbíró kérdésére azt felelte, hogy ezalatt 5 budai M.-t költött, ezért Pál c. elrendeli, hogy jan. 8-án a püspök ezen 5 M.-t fizesse ki a perjelnek. Ugyanekkor a püspök az uralkodó átiratát, az apácák pedig [I.] László király (H) privilégiumát (amik az országbíró pecsétfőjével ellátva egy ládában lettek elhelyezve) mutassák be. D. in Wyssegrad, II. f. prox. an. fe. B. Lucie virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 3338. (Mon. Poson. 4. 3. 5.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: AO. IV. 64--65.

Megj.: I. László király oklevelét I. DHA. I. 97. szám alatt.

729. 1340. dec. 13. Visegrád

[I.] Károly királynak (H) Aladár fia Leustachius (E. 2.: Leustachus) fiai: Gergely és Chyn bemutatták az uralkodó középső pecsétjével megerősített nyílt oklevelét, amelyben átírta progenitor-a: [IV.] László király nyílt oklevelét (amelyben az uralkodó a Libilia -- E. 2.: Libila -- folyó mellett, Bagamerius fiainak határjelei körül fekvő, Paluga falu földjéből kihalált és elkülönített 2 ekényi földet hű szolgálataikért Rothlow fiának: IPOCH-nak és ue. Aladár fiának: Leustachius-nak -- vagyis Gergely és Chyn apjának -- adományozta). E földet [III.] András király (Andreas rex posterior) azonban tőlük elvette, mivel IPOCH és Leustachius Chamank fia: Péter királyi ember megölésének vádjába estek, és Orosz (Rutenus) Domokosnak adományozta. Mivel azonban nevezettek ártatlanok voltak e vádban, Gergely és Chyn kérték Károly királyt, hogy e földet nekik, fr.-eiknek: Leustachius-nak, Iuanch-nak, Ioanka-nak és Mátyásnak, valamint rokonaiknak, ezen IPOCH fiainak: Miklósnak, Mikow-nak, Gabrianus-nak, Kristófnak és Lörincnek adja vissza. Az uralkodó óhajtván, hogy az országlakosok saját jogaikat visszakaphassák, ill. mivel Leustachius fiai számos kápt.-i és konventi tudománytevő oklevéllel

bizonyították, hogy Chamank fia: Péter királyi condicionarius-t sem Leustachius, sem Ipochnem ölték meg, hanem Bene fia: Erdew tette ezt, amit Erdew a Turuch-i konvent oklevelé szerint a konvent előtt be is vallott, a mondott 2 ekényi földet Leustachius fiainak és Ipochnak, valamint örökösöknek visszaadja, minden joggal és haszonvétellel, örök birtoklásra, érvénytelenítve András király mondott privilégiumát. D. in Wysegrad, in fe. B. Lucie virg. et mart., a. d. 1340.

E.: 1. Dl. 107 898. Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés. Kerek királyi pecsét nyomában: *propria commissio regis*.

2. Csehszlovákia. Lestách cs. lt. Zolnai 1543. 2. (Df. 286 137.)

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 4. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 18.)

2. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 8.)

3. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 20.)

4. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 18--19.)

5. E. 1.-gyel azonos jelzet alatt. Újkori.

K.: Érdy J., MTT. 1857. 18; Horváth S., TT. 1902. 33; Lipt. Reg. 35. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.)

Megj.: IV. László (hamis, 1285. okt. 1-jei datálású) és III. András oklevelét l. Reg. Arp. 3392. és 4376. szám alatt.

730. 1340. dec. 14. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbírája kinyilvánítja, hogy az uralkodó a részben Nógrád (Neugrad), részben Heweswywar m.-ben fekvő Zurdukpyspuky birtokot a magáénak

vélve elrendelte, hogy Baranch-i Tamás királyi ember a váci kápt. tanúsága és a szomszédok jelenlétében e birtokot régi határai mentén járja be és ha nincs ellentmondó, királyi kezeihez csatolja, az esetleges ellentmondókat pedig idézze meg ellenében az országbíró elé. A királyi ember az iktatást elvégezni nem tudta Patha fia: Demeter özvegyének -- saját fiai: Demeter és Olivér nevében előadott -- tilalmazása miatt, ezért Demeter ezen fiait megidézte 1339. jan. 13-ra (ad oct. Epiph. d., a. eiusdem 1339.) Pál c. elé. A perben ezután több halasztás következett be, végül 1340-ben márc. 27-re (f. II. prox. p. diem medii Quadr., a. in presenti) (l. 178. szám), majd máj. 8-ra (quind. fe. B. Georgii mart.) (l. 181. szám), innen júl. 8-ra (quind. fe. Nat. B. Johannis Bapt.) (l. 298. szám), majd aug. 8-ra (quind. fe. B. Jacobi ap.) (l. 437. szám), innen szept. 15-re (oct. fe. Nat. B. virg.) (l. 481. szám), majd nov. 8-ra (oct. fe. OO. SS.) (l. 550. szám) tűzte ki Pál c. Az akkor történeteket összefoglalva levelet intézett a budai kápt.-hoz (l. 646. szám), amely válaszát megküldte (l. 699. szám). Mivel eszerint a király embere a kápt. tanúsága alatt e birtokot iktatta Petheuch fiának: Miklós mr.-nek, az országbíró azt Miklós mr.-nek és örököseinek ítéli örök birtoklásra, más jogának sérelme nélkül, s erről Miklós mr.-nek függőpecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. D. in Wysegrad, in quind. fe. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Esztergomi kápt. mlt. 23. 3. 19. (Df. 236 268.) Hátlapján későbbi középkori és újkori kéztől tárgymegjelöléss. K. szerint függőpecsétje vörös és sárga fonatról függött.

Má.: 1. Dl. 105 195. (Orczy cs. lt.) A garamszentbenedeki konvent által 1734. aug. 17-én, E.-ről készült (a budai kápt. válaszlevelétől indító) kivonat egyszerű Má.-a.

2. ŠA. Brno. Seilern cs. lt. 12. (Df. 249 089.) Má. 1.-ről készült egyszerű Má.

K.: Str. III. 377--382.

731. 1340. dec. 14. Visegrád

Pál c. országbíró előtt megjelent egyrészlől Rozgun-i Reynoldus fia László fia: Péter mr. és ue. Reynoldus fia László fia János fia: László, másrészlől Boztheh-i ue. Reynoldus fia

Salamon fia: Gergely a maga és fr.-ei: János és Pál, valamint ue. János fia: Péter nevében a Strigonium-i Szt. István király-egyház ispotályos háza kereszteseinek konventje ügyvédvalló levelével, továbbá Boztheh-i ue. Reynoldus fia Dénes fia Lampert fiai: János és László a maguk, apjuk: Lampert és ue. Dénes fia: László nevében ue. konvent ügyvédvalló levelével, és Gergely, valamint Lampert fiai megvallották, hogy László fia: Péter mr. és János fia: László a Boztheh, Gyarmath és Zenthmartunmana birtokokon levő teljes részeit az országbíró egyezséglevelének megfelelően a királyi és a budai kápt.-i ember jelenlében örök birtoklásra iktatták Salamon fiainak, Dénes fiainak és Lampert fiainak, így azok Péter mr.-t és Lászlót ezügyben nyugtatták, nem érintve azonban az országbíró említett oklevelének megfelelően még leendő egyéb iktatásokat. D. in Wysegrad, in quind. B. Andree ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 3339. (NRA. 17. 17.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

Megj.: Az országbíró oklevelére l. Anjou-oklt. XXIII. 285. számot.

732. 1340. dec. 14. Visegrád

Pál c. országbíró előtt elmondta Rozgun-i László fia: Péter és János fia: László, hogy az országbíró nyílt egyezséglevelében részletesen megnevezett birtokokat v. birtokrészeket tartoznak és készek iktatni Salamon fiainak: Jánosnak, Péternek és Gergelynek, Dénes fiainak: Lampertnek és Lászlónak, valamint Lampert fiainak: Desk-nek és Jánosnak. Ezért az országbíró kéri a budai kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében Gezthei-i (Á. 2.: Geztei) Balázs, a királyi curia-ból ezügyben speciálisan kiküldött királyi ember a király szavával hívja a megadott időpontra Salamon, Dénes és Lampert fiait ezen iktatáshoz. Péter és László a királyi és a kápt.-i ember jelenlétében mutassa be az országbíró említett oklevelét, majd az abban szereplő birtokokat iktassák nevezetteknek örök birtoklásra, ha nincs ellentmondás. Az esetleges ellentmondókat a királyi ember idézze meg Péter és László ellenében a királyi jelenlét elé, majd a kápt. tegyen jelentést az uralkodónak. D. in Wysegrad, in quind. B. Andree ap., a.

d. 1340.

Á.: 1. Budai kápt., 1341. jan. 5. Dl. 3340. (NRA. 579. 15.)

2. Budai kápt., 1341. jan. 5. Dl. 101 846. (Batthyány cs. lt. Senioratus. Gaiger 4.)

K.: --.

R.: Bakács, Pest megye 162.

Megj.: Az országbíró oklevelére l. Anjou-oklt. XXIII. 285. számot.

733. 1340. dec. 15. Visegrád

[I.] Károly király (H) megtekintette Aladár fia Lewstachius fiainak és Ypoch fiainak a Lybila folyó mellett, Bagamerius fiainak határjelei körül fekvő, Paludia falu földjéből kihalált 2 ekényi földről szóló oklevelét, s e földet nekik visszaadta. Ezért utasítja Péter fia: Tamás mr. Chokakw-i várnagyot és liptói (Lypto) c.-t, hogy e földet nevezetteknek iktassa. D. in Wyssegrad, f. VI. prox. p. fe. B. Lucie virg. et mart., a. d. 1340.

E.: 1. Dl. 107 899. Hátlapján: relacio eiusdem Thome.

2. Csehszlovákia. Lestách cs. lt. Zolnai 2. (Df. 286 136.)

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 13. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. pag. 4. b. (Df. 266 606.)

Má.: 1. Dl. 107 899. (E. alapján. Újkori.)

2. Dl. 236. (NRA. 1857. 50.) (Reg. alapján; 1816. márc. 25-i. pag. 18.)

3. Dl. 64 680. (Péchy cs. lt.) (Reg. alapján; 1816. máj. 4-i. pag. 8.)

4. ŠA. Bytča. (Biccse.) Liptó m. lt. Registrum. (Df. 266 606.) (Reg. alapján; 1816. júl. 1-jei. pag. 20.)

5. Dl. 102 952. (Batthyány cs. lt. Illésházy 25. 2. 2.) (Reg. alapján; XIX. sz.-i. pag. 19.)

K.: Érdy J., MTT. 1857. 18; Horváth S., TT. 1902. 33; Lipt. Reg. 35. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.)

734. [1340.] dec. 16.

Ivan mr. csanádi vicec. és a szb.-k jelentik [I.] K. [Károly] királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 688. szám) kiküldték emberüket, György fia: Benedek Told-i nemest, aki megtudta, hogy Phile fia: Jakab és ennek fia: János bűnösök Tewtes mr. Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágjának megverésében. D. sabb. prox. p. fe. B. Lucie virg., annis [!] ab incarn. d. prenotatis. [1340.]

E.: Dl. 76 623. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 175.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés, Theutheus névalakkal.

K.: Z. I. 591--592.

R.: Z. VII. 1. 85; Doc. Trans. III. 552. (mind K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

735. [1340.] dec. 16.

A csanádi kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 687. szám) Lukács királyi emberrel kiküldték tanúságul Imrét, chorus-uk clericus-át, akik megtudták, hogy Phyle fia: Jakab és ennek fia: János bűnösök Teutos mr. Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágjának megverésében. D. sabb. prox. p. fe. B. Lucie virg., annis [!] ab incarn. d. prenotatis. [1340.]

E.: Dl. 76 622. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 174.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés: excellentissimo domino suo K. dei gracia illustri regi Hungarie pro magistro Tewtos comitem [!] Borsiensem [!] et castellanum [!] Borsiensem [!] >: de Leua] contra Jacobum filium Phile et Johannem filium eiusdem inquisitoria.

K.: Z. I. 590--591.

R.: Z. VII. 1. 85; Juhász, Csanádi székeskápt. 101. (dec. 9-i dátummal); Doc. Trans. III. 552. (mind K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

736. [1340.] dec. 17.

Az aradi (Orod) kápt. jelenti [I.] Károly királynak (H), hogy parancslevelének megfelelően (l. 689. szám) Salank-i Dombo királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: István mr.-t, akik megtudták, hogy Phile fia: Jakab és ennek fia: János bűnösök Teutos mr. Orrus (dict.) Miklós nevű jobbágynak megverésében. D. domin. prox. an. fe. B. Thome ap., a. ut supra. [1340.]

E.: Dl. 76 624. (Zichy cs. zsélyi lt. 211. A. 176.) Papír. Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés: domino regi pro magistro Teutos castellano de Leua et comite de Bors contra Jacobum filium Phyle et Johannem filium suum inquisitoria.

K.: Z. I. 592--593.

R.: Z. VII. 1. 85; Juhász, Aradi reg. 9; Doc. Trans. III. 553. (mind K. alapján, utóbbi román nyelvű.)

737. 1340. dec. 18. Visegrád

Pál c., [I.] Károly király (H) országbirája kinyilvánítja, hogy az uralkodó igényelte az örökös nélkül elhunyt Miklós fia Péter fia: Roman (dict.) Fekete (Niger) Miklós Heues m.-i Lelez (Má.: Lelesz) és Borsod (Borsud) m.-i Nadasd (Má.: Nadast) nevű birtokait és Degrethe birtokon levő részét Mike (Má.: Myke) fiától: Tamástól (aki azonban állítása szerint rokona -- linea generacionis connexus -- ezen Miklósnak), mivel a király conpater-ének, Simonnak az özvegye: Ilina -- korábban ezen, már elhunyt Lelez-i Péter felesége -- elmondta a királynénak, hogy ő fia: ezen Fekete Miklós mondott, 3 hitbérrel és jegyajándékkal terhelt birtokából és birtokrészeiből kérte saját hitbérét és jegyajándékát, ill. hogy Tamás e birtokokból őt kizárta. Majd Ilina Pál c.-nek bemutatta az egri kápt. 2, emellett János Borsod-i főesp., Miklós egri püspök vicarius generalis-a (in spiritualibus) oklevelét, s ezek szerint 1[3]05-ben Zolnuk-i (Má.: Zolnok) Pál leánya hitbérét és a házasságba magával vitt javait a kápt. előtt elengedte Miklós

fiának: Péternek és Máté fiának: Péternek, László rokonainak; 1305-ben Buchk nb. László fiának: Thotha (dict.) Pálnak az özvegye (Balázs fia: Dénes mr. leánya) férje iránti szeretetből hitbérét és jegyajándékát neki elengedte a jelenlevő ezen Dénes mr. és ennek fia: Domokos egyetértésével; 1337-ben egyrészt Lean nb. Chepanus fia: János c., másrészt ezen Péter fia: Roman (dict.) Miklós megegyeztek, hogy János c. az ő soror-ja -- ezen Roman (dict.) Miklós nagyapjának (avus): Miklósnak a felesége -- hitbérét és jegyajándékát az ő minden birtokából és birtokrészből [kiadja], Roman (dict.) Miklós pedig megtéríti János c.-nek annak 2 M.-nyi perköltségét máj. 1-jén (quind. fe. S. Georgii tunc venturis). Pál c. mindezek alapján kérte az esztergomi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, akinek jelenlétében szentmiklósi (de S. Nicolao) János fia: Endre királyi ember [1]340. jún. 18-án (quind. fe. Penth., a. d. [1]340.) Roman (dict.) Miklós Lelez és Nadasd nevű birtokait és Degrethe-n levő birtokrészét a szomszédok összehívásával minden haszonvétellel és tartozékkal iktassa Simon özvegyének, ha nincs ellentmondás Mike fia: Tamás v. mások részéről, majd a kápt. tegyen jelentést jún. 25-re (ad 8. diem dict. quind. fe. Penth.) a királynak. Eszerint (l. 399. szám) az iktatás megtörtént, így Pál c. e birtokokat és birtokrészt Simon özvegyének ítélte e hitbérek és jegyajándékok fejében. Azonban az özvegy az országbíró elé idéztette Tamást szept. 15-re (l. 413. szám), s akkor elmondta, hogy 4 évvel azelőtt, ápr. 24-én (in fe. S. Georgii mart. cuius proxime 4. preteriisset revolutio annualis) fia: ezen Roman (dict.) Miklós örökös nélkül elhunyt, s ekkor Tamás őt a mondott birtokokból és birtokrészből hatalmaskodva, az őt illető hitbér és jegyajándék kiadása nélkül kiűzte, Miklós egy ekéjét pedig elvette; amióta pedig az esztergomi kápt. oklevele szerinti iktatás megtörtént, Tamás továbbra is használja e birtokokat. Az esztergomi kápt. oklevele szerint (l. 526. szám) Tamás szept. 4-én (f. II. prox. p. fe. B. Egidii conf.) tilalmazását fejezte ki, holott az iktatáskor ezt nem tette meg. Tamás erre bemutatta Pál c.-nek az esztergomi kápt. más oklevelét, amely szerint e tilalmazást már korábban megtette a mondottak ügyében. Mivel e perben nehéz volt ítéletet hozni, és kevés ülnök (assessor) volt az országbíró mellett, ő a pert szept. 23-ra (ad 2. diem 8. diei dict. oct. fe. Nat. B. virg.) az ország báróinak és nemeseinek megtárgyalására halasztotta (l. 549. szám). Ekkor azonban Tamás nem jelent meg, nem is küldött senkit, holott az özvegy 14 napig várt rá. Az országbíró így a fogott bírókkal elhalasztotta a pert, hogy az útvjáról Vyssegrad-ra (Má.: Vissegrad) érkező királyt

megkérdezze (l. 588. szám). Ennek megtörténtével az országbíró a bárókkal és nemesekkel úgy határozott, hogy Tamás az özvegynek törvényesen iktatott birtokokat hatalmaskodva és vakmerően tilalmazta, mindenféle ok nélkül, ezért őt hatalmaskodása miatt minden birtokától megfosztották, ezek kétharmadát az országbírónak, egyharmadát Simon özvegyének csatolva. Roman (dict.) Miklós többi, e hitbérek és jegyajándékok értékét meghaladó birtokait és birtokrészeit, mint örökös nélkül elhunyt emberéit, Pál c. a király kezére ítélte háramlani. Erről függőpecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in Wissegrad (Má.: Vissegrad), f. II. (Má.: VI. [!]) prox. p. fe. B. Lucie virg., a. d. 1340.

Á: Esztergomi kápt., 1351. aug. 22. > Jászói konvent, 1382. júl. 8. Rimaszombati Múzeum. Oklevelek 16. (Df. 286 210.) Hiányos.

Má.: Dl. 12 809. (Curiai lt. j. n.) Á. újkori Má.-ában, Á.-ként.

K.: --.

Megj.: Az 1305. évi okleveleket l. Anjou-oklt. I. 791. és 792. szám alatt.

738. 1340. dec. 19. Visegrád

[I.] Károly király (H, Da, C, Ra, S, Ga, Lo, Cu, Bulg., princ. Sall., mons S. Angeli dom.) elé járult Magyar (dict.) Pál Gymus-i várnagy, királyi kincstartó (tesaurarius), kisfiával: Lászlóval, és fr.-e: Tamás fiaival: Istvánnal és Jánossal, s elpanaszolta, hogy felesége évek óta gyengélkedik, fia: Domokos meghalt, továbbá, hogy megfogytakozott mind örököseiben, mind más rokonaiban (propinquis in linea generacionis sibi attinentibus). Ezért -- bár az ország szokása szerint ezt egyébként is megtehetné -- kérte az uralkodó engedélyét, hogy a tőle kapott birtokaival szabadon rendelkezessen. A király tehát megfontolva Pál mr. érdemeit, amelyekkel őt Mo.-ra való érkezésétől fogva segítette, jóváhagyja, hogy Pál mr. a tőle egészen v. részben kapott birtokokat v. jogokat szabadon eladhassa, eladományozhassa, örököseinek v. rokonainak, ill. ha mind meghalnának, aki(k)nek csak akarja, tetszése szerint. Erről új és hiteles kettőspecsétjével megerősített privilegiális oklevelet bocsát ki. Kelt Tatamerius mr. fehérvári

prépost, a királyi aula alkancellárja keze által, a. d. 1340., XIV. Kal. Jan., uralkodásának 40. évében, amikor Csanád esztergomi érsek, a kalocsai szék üresedésben van, Jakab csanádi, Kálmán gyôri, Péter szerémi, László pécsi, Lecus [!] boszniai, Mesko, a királynéi aula kancellárja veszprémi, András erdélyi, László zágrábi, Vid (Vitus) testvér nyitrai, András váradi, Rudolf váci, Miklós egri püspök, a belgrádi (Albensis Bulgarie) szék üresedésben van, [Drugeth] Vilmos (Villermus [Drugeth]) nádor és a kunok bírása, Tamás erdélyi vajda, Zolnuk-i c. és királyi tárnoki helyettes (procurator magisterii tauarnicatus nostri), Mykch Sclauonia bánja, Domokos Macho-i bán, Pál országbíró, István királyi lovászmr., Dénes (Gyonisius) királyi asztalnokmr., Miklós pozsonyi c., Pousa [krassói] c. A.

Á.: Egri kápt., 1370. szept. 3. Dl. 77 454. (Zichy cs. zsélyi lt. 1. B. 371.)

K.: Z. I. 593--595.

R.: Gyárfás III. 480; Z. VII. 1. 85. (mind K. alapján.)

739. 1340. dec. 19. Visegrád

[I.] Károly király (H, Da, C, Ra, S, Ga, Lo, Cu, Bulg., princ. Sall., mons S. Angeli dom.) kinyilvánítja, hogy Magyar (dict.) Pál Gymus-i várnagy kérésére parancslevelet intézett a vasvári kápt.-hoz (l. 486. szám), s mivel a kápt. válasza szerint (l. 528. szám) a Sopron (Suprun) m.-i Daag, Tyak és Wycka ~ Wycha birtokok a várnagy állításának megfelelően a király adományozási jogköréhez és várához tartoznak, az uralkodó megfontolván Pál mr. neki és az ország Szent Koronájának tett szolgálatait, e birtokokat és az azokhoz tartozókat (ad easdem pertinentes) minden haszonvétellel, joggal és tulajdonnal Pál mr.-nek és utódainak adományozza örök birtoklásra. Erről új kettôspecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. Kelt Tathamerius mr. fehérvári prépost, a királyi aula alkancellárja keze által, a. d. 1340., XIV. Kal. Jan., uralkodásának 40. évében, amikor Csanád esztergomi érsek, a kalocsai szék üresedésben van, Jakab csanádi, Kálmán gyôri, Péter szerémi, László pécsi, Leukus boszniai, Mesko, a királynéi aula kancellárja veszprémi, András erdélyi, László zágrábi, Vid (Vytus) testvér nyitrai,

András váradi, Rudolf váci, Miklós egri püspök, a belgrádi (Albensis Bulgarie) szék üresedésben van, [Drugeth] Vilmos (Wyllermus [Drugeth]) nádor és a kunok birája, Tamás erdélyi vajda, Zolnuk-i c. és királyi tárnoki helyettes (procurator magisterii thauarnicatus nostri), Mykch Sclauonia bánja, Pál országbíró, Domokos Machou-i bán, István királyi lovászmr., Dénes (Gyonisius) királyi asztalnokmr., Miklós pozsonyi c., Pousa [krassói] c. A.

E.: Dl. 90 912. (Khuen Viczay-Héderváry cs. lt. 32. NB. 1.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

740. 1340. dec. 19. Visegrád

[I.] Károly király (H) előtt András fia: Simon, Lochunch-i Dénes fia: István mr. famulus- a ura nevében, Pál c. országbíró ügyvédvalló levelével a Dalyo nevű (immár Sándor fia: János mr. Ryuche-i várnagy Tewryrch nevű birtokához csatolt és István mr. Dalyo nevű birtokának szomszédságában levő) Nógrád (Neugrad) m.-i birtokrészt, amit egykor az uralkodó ezen János mr.-nek adományozott szolgálataiért mint Zaah nb. átkos emberek birtokát, ám amit eleddig István mr. Dalyo-i jobbágiai használtak, a személyesen megjelent János mr.-nek teljes joggal visszaadta, mivel István mr. felismerte, hogy királyi adomány címén e birtokrész János mr.-t illeti. D. in Wysegrad, f. III. prox. p. fe. B. Luce virg., a. d. 1340.

E.: Dl. 99 564. (Károlyi cs. lt. Bosnyák cs. 14. 4.) Hátlapján más középkori és újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: Károlyi I. 138.

R.: Waltherr I., Száz. 1875. 254; Kubínyi F., Száz. 1897. 216.

741. 1340. dec. 20. Visegrád

Pál c. országbíró Vissegrad-on, 1340. dec. 20-án (in vig. fe. S. Thome ap., a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint Franklo-i Gews fiai: János és Mihály, ill. Frank fia: Miklós és ennek fia: Miklós között az ue. Frank néhai fia: Simon Franklo, más néven Sarud [! >: Sarus] birtokon levő földjei, telkei (sessio) és curia-i ügyében számos peres eljárás, megegyezés, osztály és fogottbírói döntés jött létre.

Tá.: Rozgonyi Simon országbíró, 1412. nov. 10. Dl. 15. (Eccl. 27. 57.)

K.: F. VIII. 7. 324; Sopron vm. II. 8. (Tá.-ban.); Bgl. IV. 316.

742. 1340. dec. 21.

A csázmai kápt. előtt Ugrin fia Miklós fia: János megvallotta, hogy a Gresenche-i (Á. 2.: Gersenche) districtus-ban, a Garig-i (Á. 2.: Garygh) Boldogságos Szűz-egyház remetéinek földjével szomszédos birtokának v. földjének 2 részét minden haszonvétellel és tartozékkal ezen egyháznak és az abban Istent szolgáló minister-eknek adta a maga és szülei lelkének üdvéért, semmiféle jogot v. tulajdont azokban magának és örököseinek meg nem tartva. Az egyik rész határai, miként Mátyás mr., a kápt. kanonoka -- akit János kérésére küldtek ki e részek bejárására és elkülönítésére, ami a szomszédok ellentmondása nélkül meg is történt -- ezt leírta: Gressenche folyó; a Gressenche-i vásárról a remeték felé tartó út; ue. folyó; ezen János jobbágyának: Ztoyan-nak (Á. 2.: Stoyan) malma alatt levő árok, amelyen át a Gressenche folyóból vezetik a vizet a remeték malmához, és ott egy mogyoróbokorban ér véget; körtefa; nagy út, amely egy hegyre vezet jelek mellett, miként ez a kápt. korábbi oklevelében részletesen szerepel. A másik rész a remeték szöleje felett egy nagy út és ezen szőlő között fekszik. Erről a kápt. pecsétjével megerősített oklevelet bocsát ki. D. in fe. Thome ap., a. d. 1340.

Á.: 1. Csázmai kápt., 1351. jún. 6. Dl. 35 183. (Paul. Garig. 1. 31.)

2. Á. 1. > Budai kápt., 1402. júl. 3. Dl. 35 163. (Paul. Garig. 3. 5.)

K.: F. VIII. 4. 462--463. (Hevenes-gyűjt. alapján.); Smič. X. 591--592. (Á. 1. alapján.)

Megj.: Az 1402. évi oklevelet I. ZsO. II/1. 1763. szám alatt.

743. 1340. dec. 21.

A Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje kinyilvánítja, hogy Miklós királynéi lovászmr., zalai c. és a négy szb. oklevelének megfelelően (l. 620. szám) Balasey c.-szel kiküldték tanúságot Gurkus fiát: Miklóst, egyházuk jobbágját, akik a Myley-en levő vitás, 8 holdnyi földrészt (határai: Szt. Ferenc hitvalló-egyház sanctuarium-ának ablaka; út egy árokig és egy patakig), amiért Sydou esküt tett le, továbbá az Onteluk-on levő 8 hold földet (amiből királyi mértékkel 6 hold a folyótól kezdve egy hegyig terjed, 7 gyümölcsfa van rajta, és szomszédos Chepanius fia: György, ill. Hermanius fia: Pál földjével; 2 hold pedig e 6 holdtól délre terül el ue. folyótól egy hegyig) iktatták Sydou-nak örök birtoklásra (ezeket Myke és Buda [!] korábban jogtalanul foglalták el). Ha Sydou-t valaki zaklatná e 8 hold föld ügyében, Myke és Boda tartoznak őt és örököseit szavatolni. D. in die fe. B. Thome ap., a. d. 1340.

E.: Dl. 40 849. (Múz. Ta. Koller.) Hátlapján újkori kezektől tárgymegjelölések.

K.: Zala I. 375--377.

744. 1340. dec. 21.

A Kopornuk-i Szt. Üdvözítő-monostor konventje jelenti Miklós királynéi lovászmr.-nek és zalai c.-nek, hogy oklevelének megfelelően (l. 710. szám) Pállal kiküldték tanúságot Zeuke (dict.) Pétert, egyházuk jobbágját, akik dec. 19-én (f. III. prox. an. fe. B. Thome ap.) az ország szokásának megfelelően a m. nemes és nemtelen embereitől megtudták, hogy a mondott napon Kachyna fia: István Dávid 14 disznaját és két kecskéjét annak birtokán elvette. D. 3. die

inquisicionis antedict., a. d. 1340.

E.: Dl. 3341. (NRA. 447. 29.) Hátlapján azonos kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

745. 1340. dec. 29.

A gyôri kápt. Wrach fia: Péter, János fia: Pál és Egyed fia: Miklós Thaph birtokbeli királyi lovászoknak a maguk, a Thaph-i lovászok universitas-a és Thaph-i rokonaik nevében előadott kérésére pecsétjével ellátott privilegiális oklevelében átírja [I.] Károly király (H) 1324. jan. 12-én kelt nyílt oklevelét. D. in fe. S. Thome mart. atque pontif., a. d. 1340., amikor Benedek a prépost, Mátyás az olvasó-, György az éneklő- és Péter az ôrkanonok.

E.: Dl. 87 116. (Hg. Esterházy cs. lt. 44. I. 67.)

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet l. Anjou-oklt. VIII. 20. szám alatt.

746. 1340. dec. 31. [Nagy-]Kanizsa

Miklós királynéi lovászmr. és zalai c. tudatja, hogy fr.-e, Kanisa-i Imre fia Lôrinc fia: János mr. az ő engedélyéből ítélte birói úton halálra saját jobbágját, Kube (dict.) Tamást, aki megölte Galus fiát: Demetert. A c. tehát ezen ítélet és a gyilkos Tamás halála ügyében János mr.-t nyugtatja. D. in Kanysa, die domin. an. diem Strennarum, a. d. 1340.

E.: Dl. 3342. (NRA. 1698. 31.)

K.: Zala I. 377--378.

Ford.: Degré, Zala 11--12. (1339. dec. 26-i dátummal.)

747. 1340.

[I.] Károly király (H) 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott, gyűrűspecsjével ellátott oklevele szerint Bors fia Benedek fiai: Malach (dict.) Miklós, Malach (dict.) András és Malach (dict.) László elpanaszolták az uralkodónak, hogy a Somogy m.-i Borsker nevű birtokukat némelyek el akarják tőlük idegeníteni azon a címen, hogy a király e birtokot tőlük elvette. Az uralkodó ezért kifejezi, hogy az ő és fr.-ük: András birtokjogát tőlük nem vette el, nem is adta másoknak, sőt őket jogaikban meg kívánja őrizni.

Tá.: Kont Miklós nádor, 1358. júl. 14. Dl. 90 920. (Khuen-Hédervári cs. lt. 50. 2.)

K.: Hédervár I. 49. (Tá.-ban.)

R.: Hédervár I. 34.

Megj.: Az oklevél eredetileg Nagymartoni Pál országbíró 1345-ben Visegrádon kelt nyílt oklevelében volt átírva.

748. 1340.

[I.] Károly király (H) 1340-ben (a. d. 1340.) kelt nyílt oklevelében Vörös (Rufus) György és Pyrus (dict.) Jakab [Bars m.-i Eghazaspeel és Zeky] birtokokon levő részeit minden haszonvétellel és tartozékkal Vezzeus mr.-nek (és rajta át örököseinek) adományozta hű szolgálataiért, örök birtoklásra, tekintve, hogy fentiek hűtlenségbe estek, amikor 6 ökröt elvettek, sok -- mindkét nemű -- embert megsebesítettek, és rabló módjára számos gaztettet hajtottak végre a király ellenében Morus királyi falu közelében, amikor az uralkodó a Tengermelléken (partes Maritime) tartózkodott. Ezért a király és bárói őket László fiával: Jánossal együtt a Tengermellékről visszatérve hűtleneknek nyilvánították.

Tá.: 1. I. Lajos király, 1355. nov. 1. Dl. 87 312. (Hg. Esterházy cs. lt. 32. C. 134.)

2. Tá. 1. > Szécsi Miklós országbíró, 1358. máj. 8. Dl. 77 225. (Zichy cs. zsélyi lt. 211.)

B. 405.)

K.: Z. III. 110--111. (Tá. 2. alapján, Tá.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 82; Gárdonyi A., T. 1907. 51--52. (mind K. alapján.)

749. (1340.)

[I.] Károly király utasítja a pozsonyi kápt.-t, hogy küldjék ki tanúságukat, aki előtt Fako mr. királyi ember Zenthgywrg birtokot járja be.

Eml.: a 765. számú oklevélben.

K.: --.

750. 1340.

[I.] Károly király 1340-ben (a. 1340.) mentességet ad a Gron [melletti] Szt. Benedek[monostor] colonus-ainak a vámok (teloniis) fizetése alól.

K.: F. VIII. 4. 463. (A garamszentbenedeki apátság lt. alapján, nr. 82.)

751. (1340.)

[I.] Károly király védlevele Zemlyer-i Lőrinc fia: Miklós részére.

R.: Reizner J., TT. 1893. 604. (A gr. Esterházy cs. pápai lt.-ában volt E.-je alapján, 1340. évi dátum alatt.)

752. (1340.)

Erzsébet királyné megerősíti Máté [székes-]fehérvári polgár fia: Pető azon rendelkezését, amely során Pető Seregélyest Pál országbírónak adta, mivel az országbíró megkegyelmezett Petőnek, aki a Pál néhai nándorfehérvári püspök ellen elkövetett sérelem miatt halálra és összes birtokainak elvesztésére volt ítélve.

R.: Károly, Fejér vm. V. 628. (Körmendi Lt. Arm. III. 2. 82. alapján; 1340. évi dátum alatt.)

753. 1340.

Erzsébet királyné (H) 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint a királyné az örökös nélkül elhunyt Herbordus fia: Miklós Kondo nevű birtokát Dyosgeur királynéi várhoz csatolta, ám Máté fia: Miklós (ezen Herbordus fia: Miklós fr. patruelis-e), valamint e Miklós özvegye és két leánya a királynénak bemutatták [IV.] László király (H) [1275. évi] és az egri kápt. [1284. és 1286. évi], e birtokról kiállított privilégiumait, amelyek erejével eddig Kondo-t birtokolták. Az ország főpapjaival és báróival ezeket megtekintve a királyné felismerte, hogy Kondo vásárlás címén nevezettekkel illeti, így e birtokot minden haszonvétellel és tartozékkal nekik örök birtoklásra visszaadta, és őket Corradus fiával: Ferencsel, aula-ja ifjával (iuvenis) e birtokba bevezettette.

Tá.: I. Károly király, 1341. szept. 29. > Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1349. júl. 25. Dl. 85 282. (Sztáray cs. lt. 70.)

K.: Sztáray I. 163. (Tá.-ban.)

Megj.: IV. László király privilégiumát l. Reg. Arp. 2609. szám alatt.

(1340.) [> : 1360.]

Miklós nádor tudatja, hogy Pest m. generalis congregacio-ján a szb.-k igazolták, miszerint Testeleký Sombo-i Herbordius fiainak öröklött része.

R.: J. Stipišić–M. Šamšalović, Historijski Zbornik 1959. 304. (JAL. Oršić cs. elenchusa alapján. f. 915.; 1340. évi dátummal.)

Megj.: 1340-ben Drugeth Vilmos volt a nádor. Az oklevél kibocsátója Kont Miklós nádor lehet, aki 1360-ban bizonyíthatóan tartott congregatio-t a Pest m.-i nemeseknek.

754. 1340.

Pál c. országbíró 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott oklevele, amely tartalmazta Alpar birtok határait.

Eml: 1. Budai kápt., 1341. nov. 30. Dl. 3343. (NRA. 792. 2.)

2. Eml. 1. > Sági konvent, 1498. ápr. 1. Esztergomi kápt. mlt. 40. 6. 14. (Df. 237 160.)

K.: AO. IV. 171. (Eml. 1. alapján, Eml.-ben.); Str. III. 405. (Eml. 2. alapján, Eml.-ben.)

755. 1340.

Pál c. országbíró Kapul fiait: Pétert, Demetert és Miklóst eskü letételére ítéli a váci kápt. ellenében arról, hogy a tizedet megfizették. A. d. 1340.

K.: F. VIII. 6. 174. (Kassa város lt.-ában levő E.-je alapján. A. 2.)

756. 1340.

Pál c. országbíró 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott privilegiális oklevele szerint színe előtt egyrésről a felperes Mark fiai: Roland (Lorandus) és Mykch, ill. Gylethius fia Miklós mr. özvegye: Klára között Chyrkuenik birtok iktatásának tilalmazása miatt hosszabban húzódó per jött létre, végül Gergely litteratus, Klára képviselője a birtokot Mark fiainak hagyta örök birtoklásra.

Tá.: Szécsi Miklós országbíró, 1354. aug. 31. > Pozsegai kápt., 1363. szept. 25. Dl. 4481. (NRA. 620. 48.)

K.: --.

757. 1340.

Tamás erdélyi vajda, [szolnoki] c. kéri a váradi kápt.-t., hogy küldjék ki tanúságukat, [akinek jelenlétében] Zoruad-i .....ghun v. Bartaelgy-i György fia: János v. .... fia: János vajdai ember[ek valamelyike] a ..... m.-i Chaan birtokot ..... a vajda oklevelének megfelelően [iktassa] Lamperth fia László fiainak: Jánosnak, Miklósnak és Lászlónak, ha nincs ellentmondó. Az esetleges ellentmondókat idézze jelenléte elé, majd a kápt. tegyen jelentést. D. in Wysegrad, [a. d.] ..... 1340.

E.: Dl. 40 850. (Múz. Ta. 1910. 55.) Hátlapján azonos kéztől inscriptio. Hiányos.

K.: --.

758. 1340.

Gyeletus (Má. 1.: Gyelethus; Má. 2.: Gylethius) fiai: Miklós és János mr.-ek, Turuch-i

(Má. 1.: Thurucz; Má. 2.: Thurocz) c.-ek 1340. évi (a. d. 1340.) oklevelükben egy ekényi földrészt Gyuge fiának: Buda-nak ítélték.

Reg.: Bebek Imre országbíró, 1391. szept. 27. ŠA. Bytča. (Biccse.) Turóci registrum pag. 4. a. (Df. 283 070.)

Má.: 1. Turóc m., 1787. jan. 15. Dl. 163. (NRA. 1838. 104.) (Reg. alapján, pag. 17.)

2. Dl. 193. (Jes. Thuroc. 2. 2.) (Reg. alapján, pag. 20.) XVIII. sz.-i.

K.: F. VIII. 4. 480; Horváth S., TT. 1902. 206.; Lipt. Reg. 72. (mind Reg. alapján.)

R.: Horváth S., TT. 1904. 258. (Reg. alapján.)

759. 1340.

Honus c., királyi kamaraispáni officialis igazolja, hogy András Gurkkereky nevű falva után a kamarahasznát megfizette. A. d. 1340.

E.: Dl. 51 137. (Kállay cs. lt. 1300. 522.)

K.: --.

R.: Kállay I. 141.

760. 1340.

Rövid töredék a [bél-]háromkúti (Trium Fontium) apátságról és a hozzá tartozó birtokokról, a. d. 1340.

K.: F. VIII. 7. 326. (Hevenesi-gyűjt. B. 376. alapján.); Ipolyi A., Arch. Közl. 1866. 23. (F. VIII. 7. alapján.)

761. (1340.)

A csázmai kápt. oklevele Zbelevó birtok határaitól Selk János leánya: Erzsébet részére.

R.: J. Stipišić--M. Šamšalovič, Historijski Zbornik 1959. 304. (JAL. Patačić cs. elenchusa alapján. IV. 17.; 1340. évi dátum alatt.)

762. (1340.)

Az egri kápt. Nogh (dict.) András, [Drugeth] Fülöp néhai nádor özvegyének, Miklós néhai budai (novus mons Pestyensis) polgár leányának: Margitnak famulus-a és képviselője kérésére pecsétjével megerősített privilegiális oklevelében átírja M. [Márton] néhai egri püspök 1307. dec. 12-én kelt nyílt oklevelét. Jelen voltak: Miklós prépost, János ôr-, Márton éneklőkanonok, Domokos Wyuar-i, Péter Zemp.....-i, Dávid Z[ol]nuch-i, János Patha-i, Péter Heues-i, János Borsud-i, Domokos Borswa-i [főesp.-ek].

E.: ŠÚA. Pálffy cs. lt. Czoboriana 10. (Df. 266 085.) Függepecsét fonatai. Hátlapján újkori kezeztől tárgymegjelölések. Alul chirographált (ABC). A plicatura miatt a dátum nem olvasható. A Magyar Országos Levéltár adatbázisa szerint 1340. évi oklevél.

K.: --.

Megj.: Az átírt oklevelet I. Anjou-oklt. II. 268. szám alatt.

763. 1340.

Az esztergomi kápt. 1340-ben (a. d. 1340.) kelt privilegiális oklevelében átírja a Jaszov-i konvent nyílt oklevelét, amelyben a konvent előtt Macrabeus c. fiai: Laesant, Efrem, Mark és János Poszra, Zadele és Capruncza nevű birtokaikon, valamint azok minden haszonvételén és

tartozékán megosztottak, oly módon, hogy Poszra Lesent-é és örököseié, Zadeley Marc-é és örököseié, míg Kapruncza Efrem-é és Jánosé, valamint örököseiké lett. Ha a felek valamelyike v. örökösei ezen osztállyal szembeszegülne, fizessen a többieknek 12 M.-t.

Tá.: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1343. nov. 13. Dl. 71 742. (Szulyovszky-Pottornay cs. lt. 7.) (1816. jan. 4-i Má.-ban.)

K.: --.

764. 1340.

A fehérvári kápt. 1340.-ben (a. d. 1340.) kiadott oklevele szerint egyrészről Cosmas mr. dékán és Albert notarius, a veszprémi kápt. kanonokai a kápt. ügyvédvalló oklevelével, másrészről a Werbulchy nb. Lad-i Roland (Lorandus) fia: János a maga és fr. patruelis-e, ue. nb. Lad-i Lőrinc fia: István nevében a zágrábi kápt. ügyvédvalló levelével megvallották, hogy Mesko veszprémi püspök és a kápt. János és István Zala m.-i Felkezy birtokon levő részeit (egy malmot, két telki helyet -- loca sessionalia -- a malom mellett, 80 hold földet, két szőlőt, egy kaszálót) fogott bírók közbenjárásával 60 M. széles dénárért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) e nemeseknek visszaadták. E részeket korábban Lad-i nemesek zálogosították el, majd örökitették át a püspöknek és a kápt.-nak, s emiatt jött létre per a püspök és a kápt., ill. István között.

Tá.: Garai Miklós nádor, 1410. nov. 14. > Garai Miklós nádor, 1415. jún. 29. > Ismeretlen oklevélkiadó, 1463--1468. között. Veszprémi püspöki lt. Miscell. 5. (Df. 230 084.)

K.: --.

Megj.: Az 1415. évi oklevelet l. ZsO. 793. szám alatt.

765. 1340.

A pozsonyi kápt. 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott zárt oklevele szerint az uralkodó határjárató oklevelének megfelelően (l. 749. szám) Fako mr. királyi emberrel kiküldték tanúságul kanonoktársukat: Pétert, akik szentgyörgyi (de S. Georgio) Abychk (dict.) Ábrahám fia: Péter mr. Zenthgywrg (Má.: Zenthgyergh) nevű birtokára mentek Corradus (Má.: Conradus) ciszterci rendi testvér, az Austria-i heiligenkreuzi (S. Crux) rendház és konvent Posonium-i képviselője v. conservator-a, valamint a Szentgyörggyel határos Prachan (Má.: Pracha) rector-a jelenlétében, és Zenthgyurg (Má.: Szent György) birtokot bejárva úgy találták, hogy az régi határjelekkel mindenfelől el van különítve a szomszédos birtokoktól. Hjj.: Prachanpataka (dict.) patak mellett egy hegy alatti nagy út, amely Szentgyörgyről Posonium-ba megy; ue. patak; ue. patak eredete; Madarkuth (Má.: Maderkuth) hely, s eddig Zenthgyurg föld és Prachan föld mindvégig határosak; Wnych nevű hely; Azywsumfa; patak; két Rakazpataka nevű patak köze; Nyrpataka (dict.) patak; a Szentgyörgyről Bozyn-ba tartó út -- itt Sebus mr. Zenthgyurgh birtok határát tilalmazta, emiatt megidéztek; Nyrpataka patak; Pezniche (dict.) tó, amely Zenthgyurg-höz tartozik.

Tá.: Kont Miklós nádor, 1360. júl. 19. AM. Bratislavy. Pozsony város 161. (Df. 238 783.)

Má.: Dl. 105 405. (Jeszenák cs. lt.) Újkori. (Tá alapján, Tá.-ban.)

K.: --.

766. 1340.

A szepesi kápt. 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott oklevelében jelenti [I.] Károly királynak, hogy parancsára (l. 83. szám) Pál, a királyi aula ifja Demeter mr., a kápt. kanonoka és tanúsága jelenlétében Miklós fia: Vak (Cecus) Mihály Szepes (Scepsyensis) m.-i Ponthfeulde és Jazarmegy nevű birtokait (amiket Mihály bírói úton Pál c. országbíró előtt szerzett meg) és azok tartozékait iktatta a kápt. és az uralkodó oklevelében leírt határok alatt Mihálynak és

örököseinek örök birtoklásra, ellentmondás nem lévén, egyúttal kihirdetve, hogy akinek bármilyen keresete lenne Mihály ellenében, azt a királyi jelenlét elé kell idézni.

Tá.: I. Lajos király, 1349. szept. 15. > Szécsényi Tamás országbíró, 1349. szept. 26. Dl. 60 267. (Máriássy cs. lt. Idegen családok 117.)

K.: AO. V. 322. (Tá.-ban.)

767. 1340.

Tamás testvér tihanyi (Tychon) apát és a konvent előtt Pezye-i András fia: Desew a Pezye birtokon levő Pezye nevű teljes részét minden haszonvétellel és tartozékkal elzálogosította okt. 6-tól annak 3. évfordulójáig (ab oct. fe. B. Michaelis arch. autumpnalis usque ad 3. anni revolucionem) 25 M. széles bécsi dénárért (minden M.-t 10 pensa-val számolva) Thot (dict.) Lőrinc fiának: Miklós mr.-nek (akinek nevében fr. uterinus-a: Levkus ~ Lewkus állt elő a somogyi konvent ügyvédvalló levelével). A birtokrészt Desew v. örökösei a 3. évfordulón a mondott összegért, később azonban csak ennek kétszereséért válthatják vissza. Mivel Desew-t és feleségét az öregkor terheli, Miklós mr. tartsa meg őket életük végéig Pezye birtokrészben. A. d. 1340.

E.: Dl. 49 244. (Mérey cs. lt. 25.) Hátlapján újkori kéztől tárgymegjelölés.

K.: --.

R.: Borsa I., Somogy m. lt. Évk. 1992. 17.

768. (1340.)

A várad[előhegy]i konvent oklevele szerint egyrészt Boht-i Pethenye és fia: Péter, másrészt Boht-i Mihály fia: Tamás 3 M. büntetés (a bíró része nélkül) terhe alatt 3-3 fogott

bírót vezessenek a konvent elé a Boht-i vám ügyében.

Tá.: a köv. számú oklevélben.

K.: Z. II. 322. (Tá.-ban.)

769. 1340.

A várad[előhegy]i konvent 1340-ben (a. d. 1340.) kiadott nyílt oklevele szerint a felperes Boht-i Pethenye és fia: Péter, másrészt Boht-i Mihály fia: Tamás 3-3 fogott bírót vezettek a konvent elé annak korábbi oklevelének megfelelően (l. előző szám) a Boht-i vám ügyében. Tamás ekkor kérte a konvent ezen oklevelének felolvasását, és mivel Pethenye és fia e fogottbírói döntéshez nem nemeseket, hanem polgárokat vezettek a konvent elé, a döntés nem született meg.

Tá: Zsámboki (Gilétfi) Miklós nádor, 1348. okt. 18. Dl. 76 905. (Zichy cs. zsélyi lt. 214. B. 33.)

K.: Z. II. 322. (Tá.-ban.)

R.: Z. VII. 1. 82. (K. alapján.)

770. 1340.

A veszprémi kápt. 1340. (a. d. 1340.) évi, a 764. számú oklevéllel azonos tartalmú oklevele.

Tá.: Garai Miklós nádor, 1410. nov. 14. > Garai Miklós nádor, 1415. jún. 29. > Ismeretlen oklevélkiadó, 1463--1468. között. Veszprémi püspöki lt. Miscell. 5. (Df. 230 084.)

K.: --.

Megj.: Az 1415. évi oklevelet l. ZsO. 793. szám alatt.

771. 1340.

Mesko veszprémi püspök és a kápt. 1340. (a. d. 1340.) évi, a 764. számú oklevéllel azonos tartalmú oklevele.

Apparátusa azonos az előző számú oklevélével.

772. 1340. Zágráb

László zágrábi püspök rendelete szerint az egyháza földjeiről elszökött colonus-ok szőleiket veszítsék el. Kitűzte ezenfelül az újonnan választott kanonokok számára a tizedfizetések időpontjait: ápr. 24-ét (fe. S. Georgii) a gabona, aug. 15-ét (fe. Ass.) a bor, nov. 11-ét (fe. Martini) a disznók tizedére, valamint dec. 21-ét (fe. Thome ap.) a haszonbérlet (arenda) tizedére. Zagrabiae, 1340.

K.: F. VIII. 6. 173. (Kerchelich 125. alapján.)

773. (1340.)

Acha nb. Arlandus fiai: Achk-i János és Miklós közötti, a zágrábi districtus-ban levő örökbirtokaikon történt osztály a zágrábi kápt. tanúsága előtt. Miklós örököseie lett: a Zágráb-mezőn (campus prope Zagrabiam) levő Stonovch birtok és Boldogságos Szűz Mária-egyház, a szomszédos Dolch birtok, a Ztubicza-n levő Doblinch, Sekerna, Luka, Dobrizdenecz, Modruspotok és Ztubycza (ahol Szt. György-mártír egyháza van) birtokok, Tybinch, Zencha

és Zlanipotok, Chernech birtok kétharmada, Horoguicha birtok kétharmada Polycza birtokkal. A mondott János fia Gergely fiai: János és Thouth Miklós örököseinek, ue. János fia: Dénes fiainak: Rolandnak (Lovrandus) és Mártonnak jutottak: a teljes Szentmáté (S. Mathei), Terklanch és Vinterovch birtokok, a Ztubicza-n levô birtokrész (amit Miklós fia: Orlandus és ennek fia: Miklós birtokoltak), Jablanouch és Zaversia birtokok, Horgouicha birtok harmada, Chernech az ottani curia-val. Rolandé (Laurandus) lett Ztubicza birtok, Golobovecz birtok a Reka-n levô 3 telekkel (sessio), Szentmiklósnál (S. Nicolai) két Beztra nevû birtok, Polancha birtok, két Dobovch nevû birtok, Lubenik, Denche, Cladno, Stouch, Jacon és Új-(Nova) Zella birtok.

K.: Smič. X. 592--593. (1340. évi dátum alatt, az Orsics. cs. lt.-ában -- Zágráb -- I. 7. jelzet alatt levô E. alapján.)

774. 1340.

[II.] Bolko münsterbergi herceg 1340-ben kiadott oklevelében eladja a sziléziai Frankenstein várnját. A tanúk között szerepel trencsényi (von Trentsch) Máté is.

R.: Wertner M., T. 1902. 107. (Codex diplomaticus Silesiae X. alapján.)

775. 1340.

Leopold kömûves, Neustatt-i polgár eladja szentgyörgyi (St. Georgen) szölejét Puechhaimb-i Albrecht magyar úrnak (Vngarischen herrn). 1340.

E.: K. szerint Oberösterreichisches Landesarchiv. Linz. Schlüsselberger Archiv. Hs. 63. és Niederösterreichisches Landesarchiv. Wien. Hs. 969. fol. 59.

K.: Bgl. IV. 316.

776. 1340.

Galhardus de Carceribus pápai nuncius és tizedszedő összegjelentése az 1340-ben (a. d. 1340.) az egyes Lo.-i (P) egyházmegyékben beszédett B. Péter-dénárokról.

E.: K.-ok szerint Vatikáni Lt. Ratio Collect. Polon. et Hung. fol. 52.

K.: Theiner, Mon. Pol. II. 445--446; Mon. Pol. Vat. I. 402--403.

777. (1340.)

A magyar (Vngarus) Lancellotus-nak, királyi vallictus-nak és familiaris-nak 8. ind.-beli [1340.] márc.-i és ápr.-i zsoldjáért 12 tarenus. A magyar Jakab vallictus-nak 8. ind.-beli márc.-i és ápr.-i zsoldjáért 6 tarenus. A Mo.-i (V) Péter fiának: Miklósnak, a marescall vallictus-ának 8. ind.-beli máj.-i, jún.-i és júl.-i zsoldjáért 8 tarenus. A dajka fiának, a Mo.-i (V) Stephanellus-nak 8. ind.-beli jún.-i és júl.-i zsoldjáért 1 uncia. András herceg hospes-ei között említik Falcasius-t, a Mo.-i (V) úrfiak (domicelli) vallictus-át és Jánost, a magyar György vallictus-át.

K.: Wenzel, Dipl. eml. I. 402. (A nápolyi Grande Archivio-ban levő "Registri Angioini" alapján. G. 279. sz. Reg. Roberti. R. kötet.; 1340. évi dátum alatt.)

778. (1340.)

Thys város francia nyelvű oklevelében a tanácsosok között említik Lambiers li Hongres-t.

R.: Bárczi G., Száz. 1937. 413. (Cartulaire de l'Eglise de St.-Lambert de Liège III. 373. alapján, 1340. évi dátummal.)

779. 1340.

A Miklós volt rendfőnök által alapított Németo.-i remetekolostorok, valamint azok, amelyek a strasbourgi, baseli és konstanzi egyházmegyéek területén létesültek, az 1340-ben tartott budaszentlőrinci nagykápt.-on Rudolf Mezeller és Herman Tennenbach követek által bejelentették csatlakozásukat a magyar pálosrendhez. Péter rendfőnök a nagykápt. tagjaival mint rajnai tartományt vette fel és a pápától szerzett minden jog és privilégium részesévé tette őket. Rudolfot vicarius generalis-szá nevezte ki, ezenfelül megengedte nekik, hogy provincialist válasszanak maguknak, akit hivatalában a Mo.-i nagykápt. erősít meg.

R.: Wenzel G., MTT. 1857. 137; Knauz N., MS. 1865. 585; Kisbán, 1938. 27. (mind Andreas Eggerer: *Fragmen panis corvi protoeremitici*. Viennae, 1663. 122. alapján.)

780. (1340.)

Nicoletus bíró és Gréc (mons Grech) város polgárai Paris c. kérésére pecsétjükkel megerősített oklevelükben átírják András testvér, a templomosok Szt. Márton[-egyházának] néhai preceptor-a 1311. aug. 1-jén kelt két privilégiumát.

E.: Varasd (Varaždín) város lt. Radikalni A. 28. (Df. 287 885.) Papír. Hátlapján rányomott pecsét nyoma.

Má.: E.-val azonos jelzet alatt. (XIX. sz.-i.)

K.: Tkalčić, Mon. civ. Zagr. I. 155--156. (1339--1343. közötti dátummal); Tanodi I. 15--17. (1340. évi keltezéssel.)

Facs.: Tanodi I. 5. kép.

Megj: Az átírt okleveleket l. Anjou-oklt. III. 123. és 124. számok alatt.